

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul III – studii superioare de doctorat

Domeniul general de studiu

22 - Științe umanistice

31 - Științe politice

32 - Științe sociale

33 - Asistență socială

34 - Științe ale comunicării

38 - Drept

42 - Științe ale naturii

44 - Științe exacte

55 - Tehnologie chimică și biotehnologii

85 - Protecția mediului

CZU 378
C 12

Coordonator principal: Loretta Handrabura, dr., conf. univ.,
viceministră a educației
Direcția de Învățământ Superior
și Dezvoltare a Științei

Instituția coordonatoare: Universitatea de Stat din Moldova

Coordonator: Otilia Dandara, doctor habilitat, prof. univ.,
prorector

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Cadrul național al calificărilor: Învățământul Superior / Univ. de Stat
din Moldova. - Chișinău: S. n., 2015 (Tipogr. "Bons Offices"). - 493 p.

ISBN 978-9975-80-951-1.

ISBN 978-9975-80-951-1

CUPRINS

ȘTIINȚE UMANISTICE	4
221 Filozofie.....	5
222 Limbi și literaturi	20
223 Limbi moderne și clasice	35
224 Istorie.....	51
225 Antropologie	74
ȘIINȚE POLITICE.....	89
312 Relații internaționale	106
313 Administrație publică.....	127
ȘTIINȚE SOCIALE.....	146
321 Sociologie.....	147
322 Psihologie.....	160
331 Asistență Socială	174
ȘTIINȚE ALE COMUNICĂRII	193
341 Jurnalism.....	194
342 Științe ale comunicării.....	213
343 Activitate editorială.....	227
344 Științe ale informării.....	241
381 Drept.....	261
ȘTIINȚE ALE NATURII	284
421 Biologie.....	285
422 Științele solului.....	305
423 Geologie	321
424 Ecologie.....	336
425 Geografie.....	353
426 Metereologie.....	369
ȘTIINȚE EXACTE.....	383
441 Fizică.....	384
442 Chimie.....	406
443 Matematică	422
444 Informatică	439
TEHNOLOGIE CHIMICĂ ȘI BIOTEHNOLOGII	459
551 Tehnologie chimică.....	460
PROTECȚIA MEDIULUI	477
851 Protecția mediului	478

Aprobat prin ordinul ministrului educației
nr. 934 din 29.12.2010

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

**DOMENIUL GENERAL DE STUDIU
22 ȘTIINȚE UMANISTICE**

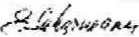

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

**Ciclul I – studii superioare de licență
Ciclul II – studii superioare de master
Ciclul III – studii superioare de doctorat**

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
221 Filozofie**

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	Instituția / organizația / structura	Persoana responsabilă	Funcția / titlul / gradul științific / didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM Departamentul Filosofie și Antropologie	Eudochia SAHARNEANU	Doctor habilitat, profesor universitar, șef departament		
2.					
II. Parteneri sociali					
	Angajatori				
1.	AȘM al RM sectorul de Filosofie	Ana PAȘCANU	Șef sector Filosofie doctor habilitat		
2.	Universitatea Al. I. Cuza Iași Facultaeta de Filosofie și științe politice	Nucu GAVRILUȚĂ	Decan, prof. univ., doctor		

Coordonator elaborare:
Eudochia SAHRANEANU,
doctor habilitat,
profesor universitar,
șef catedră.

1. PREZENTAREA DOMENIULUI DE FORMARE PROFESIONALĂ/ SPECIALITATE

1.1. Descriere generală a domeniului

Este bine cunoscut faptul că pilonul tuturor științelor este Filosofia ca facultate superioară a spiritului. Orice societate poate fi caracterizată prin filosofia promovată de ea precum și de starea învățământului filosofic. În acest sens este clară necesitatea unei educații filosofice care ar ajuta la formarea unei concepții adecvate despre lume, căci filosofia presupune cunoașterea temeiului existenței, a realităților originare, prin care se legitimează ceea ce este sau poate să fie. Filosofia este un ansamblu coerent de enunțuri formulate prin categorii, teze și principii despre lume ca totalitate; este o reflecție asupra experiențelor reale ale conștiinței umane, căutare a sensului acestor experiențe și a unității spiritului uman. Menirea filosofiei este de a ghida tânărul specialist printre numeroasele probleme, inclusiv și cele practice. Astfel, o atenție deosebită este acordată aprofundării cunoștințelor în domeniile metodelor și tehnicilor cercetării sociale, sensibilizării abilităților de comunicare profesională, dezvoltării aptitudinilor profesionale, valorificării competențelor și aplicarea lor în activitatea profesională. Planurile de învățământ elaborate pentru ciclul I Licență, ciclul II Master cuprind disciplinele prevăzute pentru această specialitate, precum și alte discipline menite să completeze pregătirea generală sau de specialitate a viitorilor specialiști în Filosofie. Programul de formare profesională este fundamentat pe baza unui plan de învățământ, care cuprinde următoarele trasee: a) Module care asigură o pregătire generală în domeniile sociologie, istoria culturii și civilizației, politologie, psihologie și care sînt menite să formeze competențe sistemice, aplicabile atît domeniului cît și vieții sociale ale absolventului; b) Module care asigură pregătirea teoretică de specialitate, poziționate în anii I și II Licență care au ca obiectiv formarea competențelor specifice domeniului; c) Module cu caracter practic-operațional și de aplicabilitate curentă, distribuite în anii II și III Licență care vin să formeze competențe ce țin de aplicarea cunoștințelor obținute.

Studiile de licență și de master precum și de doctorat sînt organizate astfel încât pregătirea teoretică și practică să fie cât mai eficientă și legată de cerințele pieței muncii. Obținerea competențelor este concepută prin două modalități: una obligatorie, care vine să asigure pregătirea teoretică de specialitate și alta practică, opțională determinată de libera alegere a studenților în funcție de interesele specifice. Potențialul didactico-științific al instituției prevăzut pentru a acoperi cursurile permite să asigure pregătirea specialiștilor în domeniul Filosofiei.

1.2. Caracteristici:

Nivelul	Licență (Ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3/4 ani
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învățământ de zi, cu frecvență redusă	Învățământ de zi	Învățământ de zi, cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diplomă de BAC, Diplomă de studii medii de specialitate Diplomă de licență	Diplomă de licență Diplomă echivalentă, Diplomă de master	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului preuniversitar	Realizarea finalităților învățământului superior (licență, Ciclul I – 180 credite); Susținerea examenelor de admitere	Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclul I. Licență – 180 credite și Ciclului II. Master – 120 credite); Susținerea examenelor de admitere
Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu	Cu titlu obligatoriu	nu se realizează
Reguli de examinare și evaluare	Evaluarea pe parcursul studiilor la ciclul I se realizează prin câteva modalități: 1. Evaluarea inițială – diagnostică; curentă – formativă; finală – sumativă sînt obligatorii; 2. Evaluarea curentă – formativă se realizează prin participarea la seminare, laboratoare, efectuarea lucrărilor de control, elaborarea proiectelor individuale la diferite discipline în scopul evaluării competențelor specifice și instrumentale sau interpersonale; 3. Metodologia evaluării finale - sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competență.	Conceptul de evaluare este adecvat calificărilor prescrise la ciclul II: 1. Evaluarea inițială – diagnostică; curent – formativă; finală – sumativă sînt obligatorii; 2. Evaluarea curentă formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; 3. Metodologia evaluării finale – sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual.	1. Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; 2. Evaluarea curentă – formativă se realizează prin susținerea referatelor a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; 3. Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.

Modalitatea de evaluare finală	1. Examen la disciplina fundamentală 2. Examen la disciplina de specializare 3. Susținerea tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licență în științe umanistice	Diploma de master în științe umanistice	Diploma de doctor în filosofie
Titlul acordat	Licențiat în științe umanistice	Master în științe umanistice	Doctor în filosofie
Drepturi pentru absolvenți	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • Angajarea în câmpul muncii 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	Structura abilitată

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Calificarea	Titluri acordate/componente specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I – Studii superioare de Licență	<p>Licențiat în științe umanistice. Rezultatele corespunzătoare nivelului 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe avansate în domeniul filosofiei care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor; • Abilități avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile în domeniul filosofiei; • Gestionarea de activități sau proiecte profesionale, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile; • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor; 	6

<p>Ciclul II – Studii superioare de Master</p>	<p>Master în științe umanistice. Rezultatele corespunzătoare nivelului 7:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe din domeniul filosofiei, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale; • Conștientizarea critică a cunoștințelor din domeniul filosofiei și a cunoștințelor aflate la granița dintre diferite domenii; • Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii; • Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor; 	<p>7</p>
<p>Ciclul III – Studii superioare de Doctorat</p>	<p>Doctor în filosofie. Rezultatele corespunzătoare nivelului 8:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe la cel mai avansat nivel în domeniul filosofiei și cunoștințe aflate la granița dintre diferite domenii; • Abilități și tehnici avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor de critici de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale; • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situații de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea. 	<p>8</p>

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul dat (nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupațiilor)

Nivelul calificărilor	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul I – Studii superioare de Licență	Filosofie	<ul style="list-style-type: none"> • Specialist în filozofie; • Cadru didactic în învățământ secundar și mediu (prezența modulului psihopedagogic); • Publicist comentator; • Consilier învățământ; • Secretar institut, facultate; • Consilier etic; • Specialist în activitatea socială; • Editorialist; • Agent reclamă publicitară; • Consilier de imagine.
Nivelul calificării	Program de master	Ocupații tipice
Ciclul II – Studii superioare de Master	Filosofie (master cercetare)	<ul style="list-style-type: none"> • Cercetător în filozofie; • Specialist în filozofie; • Cadru didactic în învățământul preuniversitar și universitar; • Conducător de asociații, uniuni, federații, filiale și organizații obștești; • Consilier organizație politică; • Mediator dezbateri publice; • Formator de imagine; • Editorialist.
	Filosofie (master de profesionalizare)	<ul style="list-style-type: none"> • Consilier în filozofie; • Comentator publicist; • Asistent universitar; • Conducător de organizații umanitare și alte organizații similare; • Consilier grădiniță; • Manager de comunicare; • Consilier organizație politică; • Consultant; • Mediator; • Formator de imagine; • Editorialist.
Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul III – Studii superioare de Doctorat	Filosofia și Metodologia științei Ontologie și Gnoseologie Istoria filosofiei Filozofie socială, antropologie filosofică, filosofia culturii	<ul style="list-style-type: none"> • Cercetător științific în științele umanistice; • Specialist în filozofie; • Cadru didactico-științific în învățământ superior; • Consilier învățământ; • Consilier etic; • Editorialist; • Comentator publicist.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Prin specificul său interdisciplinar și aplicațiile asupra stării societăților contemporane domeniul Filosofie ar putea contribui la formarea competențelor în majoritatea domeniilor sociale și umanistice. Filosofia este disciplina care oferă tinerilor un suport valoric, tocmai prin posibilitatea de a abstractiza și generaliza și prin potențialul creativ de care dispune. Astfel, spre exemplu, în domeniul Istoriei, accentul ar cădea pe ceea ce este Filosofia istoriei, în domeniul Dreptului - Logica și Filosofia juridică, în domeniul Litere și Limbi moderne pe Filosofia limbajului, în domeniul Jurnalismului - Logica și Filosofie comunicării, în domeniul Științelor politice - Logica și Filosofia politică, etc. Spectrul de cercetare al filosofiei este mult mai vast în comparație cu alte discipline predate. Din această cauză, posibilitatea ajustării filosofiei în diferite direcții este enormă.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul I – studii superioare de LICENȚĂ:

- **Competențe generale:**

1. Analizarea și sintetizarea diverselor tipuri de filosofie și stiluri de filosofare;
2. Identificarea și aplicarea cunoștințelor teoretice și istorice ale filosofiei în cercetarea științifică și acțiunile practice;
3. Utilizarea a cel puțin a unei limbi de circulație internațională în activitatea practică și în cercetare;
4. Aplicarea tehnologiilor informaționale și a tehnicilor de management al informației;
5. Soluționarea și proiectarea activității profesionale atât independent, cât și în echipă, în funcție de cerințele de moment;
6. Producerea și proiectarea ideilor filosofice, cultivarea calităților retorice și literare, și aplicarea metodologiilor însușite;

- **Competențe specifice:**

1. Identificarea și definirea conceptelor și teoriilor fundamentale ale filosofiei, pe parcursul lecturii unor texte filosofice;
2. Gestionarea metodelor filosofice însușite în cadrul învățării celor mai importante orientări filosofice, în cercetarea științifică și în acțiunile practice;
3. Sintetizarea conceptelor de bază ale filosofiei într-un mod propriu, ce ar determina structurarea concepției despre lume a individului;
4. Cunoașterea și recomandarea publicului țintă a principiilor de comunicare eficientă din perspectiva retoricii, pragmaticii discursive și ale discursului filozofic;
5. Definirea și exprimarea specificității problemelor filosofice în raport cu alte discipline umanistice;

6. Identificarea și interpretarea și respectarea valorilor, opiniilor, nevoilor altor persoane sau altor culturi;
7. Estimarea funcției formative a filosofiei în condițiile democratizării societății și evaluarea ideilor filosofice din perspectivele axiologică, praxiologică, culturală;
8. Adaptarea teoriilor filosofice la situațiile activității practice;
9. Explicarea și adaptarea diverselor concepții despre lume și a modelelor culturale elaborate, aplicarea cunoștințelor și a metodologiei în aprecierea unor situații concrete;
10. Evidențierea similitudinilor și a diferențelor dintre diverse tradiții filosofice - culturale;
11. Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații-problema cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente;
12. Evaluarea rolul autoreflexiei pentru cunoașterea filosofică precum și evaluarea nevoii de formare profesională în scopul dezvoltării autonomiei personale, a inserției și adaptabilității la cerințele pieții muncii;
13. Proiectarea activităților în baza principiilor și metodologiilor însușite,
14. Formularea opiniei personale asupra evoluției concepțiilor sociale.

3.2. Corelația „unitate de curs/finalități de studiu scontate” pentru Cicul I – Studii superioare de licență

Modulul/ Finalitățile de studiu	Codul	Nr credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Istoria filosofiei (toate perioadele istorice)	F	6	+	+	+		+		+		+	+		+	+	+
Teoria cunoașterii	F	3	+	+	+		+			+	+		+	+	+	
Ontologia generală și socială	F	3	+	+	+				+		+	+	+	+	+	+
Metafizica	F	5	+	+	+						+	+	+		+	+
Axiologia	F	3	+			+	+	+	+	+	+	+	+			+
Estetica	F	3	+		+		+	+	+			+	+			
Filosofia istoriei	F	4	+	+	+			+		+	+	+		+	+	+
Retorica	S	3		+		+		+	+	+	+		+	+	+	

Etica și Filosofia moralei	S	5	+	+	+		+	+		+	+	+	+	+		
Filosofia socială	S	3	+	+	+		+		+		+	+	+	+	+	
Comunicare interculturală	S	3		+		+		+	+	+	+	+		+	+	+

4. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE

4.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul II – Studii superioare de master:

- **Competențe generale**

1. Predicția principalelor direcții ale evoluției filosofiei ca știință;
2. Identificarea necesităților de formare profesională continuă în dependență de evoluția cunoașterii științifice, culturii și practicii social-politice;
3. Stabilirea priorităților studiilor interdisciplinare în cercetările științifice;
4. Identificarea metodelor adecvate obiectivelor cercetării;
5. Perfecționarea profesională în baza diverselor instrumente metodologice;
6. Asumarea responsabilității și luarea deciziilor la nivel organizațional.

- **Competențe specifice: Program de master - în Filosofie (master de cercetare)**

1. Identificarea și definirea problemelor din domeniul filosofiei care urmează a fi cercetate;
2. Proiectarea obiectivelor cercetării și formularea ipotezelor lucrative în vederea realizării unui studiu de specialitate;
3. Selectarea, aplicarea și aprecierea metodelor pentru investigarea problemelor interumane și interculturale ;
4. Elaborarea strategiilor de dezvoltare a științelor ramurale;
5. Analizarea critică a concepțiilor socio-culturale;
6. Adaptarea teoriilor filosofice la situațiile activității practice;
7. Proiectarea, implementarea și evaluarea proiectelor sociale precum și soluționarea problemelor de ordin social;
8. Clasificarea relațiilor sociale în baza cunoștințelor din domeniul filosofiei;
9. Evaluarea sistemelor sociale prin prisma științei contemporane;
10. Prevenția crizelor sociale din perspectivă praxiologică, axiologică și culturală;
11. Interpretarea tendințelor contemporane de ordin social, politic, cultural și evaluarea dinamicii sociale a unui stat.

- **Competențe specifice: Programul de master în Filosofie (master de profesionalizare)**

1. Identificarea și definirea cunoștințelor din domeniul filosofiei și a cunoștințelor aflate la granița dintre diferite domenii;
2. Formularea ipotezelor lucrative, combinarea abilităților de specialitate pentru rezolvarea problemelor interumane și interculturale;
3. Utilizarea reflecției critice asupra modalităților de construire și de proiectare a ipotezelor filosofice referitoare la existența umană;
4. Abordarea critică și prin argumentare a unor situații-problemă;
5. Proiectarea, implementarea și evaluarea proiectelor sociale precum și soluționarea problemelor de ordin social;
6. Aplicarea principiilor de dezvoltare a gândirii critice la copii;
7. Elaborarea planurilor de consiliere pentru beneficiari (persoane, organizații, etc.) și dezvoltarea abilităților de luare a deciziilor pentru beneficiari;
8. Interpretarea tendințelor contemporane precum și evaluarea dinamicii proceselor de ordin socio-cultural;
9. Gestionarea și transformarea situațiilor critice și oferirea soluțiilor adecvate în vederea depășirii crizei iscate;
10. Asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în activitatea profesională;

4.2. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul III – Studii superioare de doctorat

- **Competențe generale:**

1. Abilități de autoinstruire în vederea realizării unui studiu original;
2. Abilitatea de adaptare a realizărilor științifice din alte domenii la investigațiile filosofice;
3. Selectarea metodelor eficiente de luare a unei decizii profesionale;
4. Utilizarea tehnologiilor contemporane în colaborarea profesională;
5. Abilitatea de a lucra într-o echipă multidisciplinară de experți în domeniul filosofiei.

- **Competențe specifice:**

1. Aplicarea metodelor filosofice în realizarea proiectului de cercetare;
2. Realizarea proiectelor de cercetare științifice aplicând cunoștințe din disciplinele adiacente;
3. Racordarea concepțiilor filosofice la realitățile sociale contemporane;
4. Adaptarea realizărilor științifice din alte domenii la investigațiile filosofice;
5. Demonstrarea unui nivel ridicat de autonomie în luarea deciziilor profesionale;
6. Aplicarea tehnicilor avansate în prezentarea cercetărilor elaborate;
7. Abordarea critică și sistemică a societății;
8. Elaborarea și administrarea proiectelor sociale;
9. Respectarea principiilor deontologice și etice în procesul elaborării cercetării;
10. Comunicarea rezultatelor obținute atât specialiștilor din domeniu, cât și nespecialiștilor.

4.3. Proces de consultare cu persoanele și instituțiile cheie

(angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

Planurile de învățământ, realizate pentru Domeniul Filosofie sînt racordate cerințelor procesului de la Bologna și au fost elaborate în colaborare cu universități de prestigiu în domeniu din România, Rusia și comparate cu planurile de învățământ din domeniul Filosofiei la universitățile din Franța (Nantes, Lyon, Sorbone 4); Suedia (Frierburg), Belgia (Liege), Marea Britanie (Cambridge) ș.a. În același timp, pentru specialiștii formatori ai specialității, parteneriatul intern este foarte important. Pentru ca specialitatea să poată funcționa și fi viabilă pe piața muncii, specialiștii au determinat necesitatea ei și deci deschiderea spre piața muncii. În baza concepției de pregătire a specialiștilor în domeniul Filosofiei, ce se discută în cadrul catedrei de specialitate, se fac propuneri pentru planul de studii. Aceste propuneri sînt discutate de către Comisiile metodice și aprobate în Consiliul profesoral al facultăților. În ultimă instanță, cadrul instituțional, care aprobă schimbările din planul de învățământ este Senatul USM. Deoarece în condițiile actuale ale dezvoltării universităților se mizează pe accentuarea colaborării între student și profesor, au fost întreprinse măsuri de implicare a studenților în managementul calității studiilor, inclusiv și în discutarea conținutului planului de învățământ ceea ce a contribuit la diversificarea planului de învățământ prin introducerea noilor discipline, inclusiv în categoria celor opționale sau liber alese, care contribuie considerabil la elaborarea unui demers didactic individual pentru studenți.

În scopul prevenirii anacronismului în educație la nivel de catedră se promovează inițiativele constructive orientate spre perfecționarea disciplinelor din planul de învățământ. În acest scop se produce reeșalonarea lor sau renovarea propriu-zisă, în funcție de cerințele pieței muncii.

5. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

5.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licență	180 credite
II Master	120 credite
III Doctorat	180 credite

5.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățămîntului Superior în domeniul dat

În Republica Moldova, Filosofia, atît la nivel de domeniu de formare profesională, cît și ca domeniu de cercetare este dictată de necesitățile economice și sociale ale societății contemporane autohtone. În Spațiul European al Învățămîntului Superior diferențele în ceea ce privește formarea profesională în domeniul filosofiei sînt minore, deosebirile nefiind principiale. Dat fiind racordarea planurilor de studii la cerințele europene în domeniu, sistemul de competențe dezvoltat în special la Ciclul

I Licență și Ciclul II Master corespunde standardului european. Astfel traseele de bază în planurile de învățămînt elaborate de responsabilii de domeniul Filosofiei în Republica Moldova sînt similare traseelor prezente în planurile de învățămînt în domeniu elaborate în universitățile europene: Istoria filosofiei, Ontologie și Metafizică, Gnoseologie și Epistemologie, Axiologie. În același timp remarcăm faptul că specificul dezvoltării Republicii Moldova și-a găsit reflectare în planul de învățămînt în special la Ciclul II Master și Ciclul III Doctorat. La aceste nivele sînt abordate probleme legate de dezvoltarea filosofiei naționale, specificul culturii tradiționale, fenomenului religiozității etc.

Relația cu piața muncii este dictată de cererea societății și a sectorului privat de a avea specialiști calificați în înțelegerea atît a fenomenelor sociale, cît și a naturii umane. În prezent, pe plan internațional tot mai mulți absolvenți la specialitatea filosofie dunt orientați spre partea aplicativă a filosofiei în scopul oferirii unor soluții pentru problemele societății contemporane.

6. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Misiunea și obiectivele catedrei responsabile de formarea profesională inițială în domeniul Filosofiei se reflectă în standardul educațional/profesional care exprimă ansamblul de competențe pe care le deține specialistul format în cadrul domeniului (fapt demonstrat prin evaluările randamentului academic). Aprecierea standardului educațional/profesional ca finalitate a procesului de formare profesională inițială ne permite să stabilim niște criterii de evaluare clare și creează un mecanism funcțional prin care sînt corelate eficient toate elementele procesului de învățămînt - învățarea, predarea și evaluarea. Promovarea dimensiunii europene prin învățămînt antrenează o serie de consecințe în tehnicile de predare - învățare - evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins și corelația dintre prezența în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare și de predare. **Elaborarea proiectelor individuale** la diferite discipline, în cadrul Ciclului I Licență și Ciclul II Master, în scopul evaluării competențelor specifice și instrumentale sau interpersonale sînt utilizate în cadrul diferitor discipline nu numai ca **instrument de evaluare, ci și de învățare**, în realizarea acestuia fiind direct implicați cei doi parteneri ai actului educațional: studentul și profesorul.

Proiectul individual se elaborează în cadrul cursului predat la un anumit nivel al Ciclului I sau II (diferența de nivel este asigurată de complexitatea sarcinii de reali-

zat și volumul de lucru autonom pe care îl depune studentul și deci a competențelor obținute). Studentul își va alege un subiect de cercetare din conținutul cursului sau toți studenții unui grup academic vor lucra asupra diferitor aspecte ale aceleiași teme. Realizarea proiectului individual are loc în trei etape, pe parcursul întregului semestru. Primele două etape sînt dirijate de către responsabilul de curs și constau în pregătirea teoretică a subiectului de cercetare, alegerea bibliografiei, a metodelor de cercetare, a tehnicii de interpretare a datelor teoretice. Cea de-a treia etapă este una individuală și permite studentului manifestarea creativității în aplicarea teoriei studiate înainte. Astfel, împreună cu tutorele vor discuta planul de testare al ipotezelor și îl vor pune în aplicare de sine stătător. Finalmente, proiectul individual va fi prezentat în fața grupului, care îi va oferi un feedback, legat de prezentarea acestuia. Evaluarea finală a proiectului constă din evaluarea sumativă a muncii depuse la cele trei etape de realizare a proiectului, a capacității de analiză și sinteză a studentului, a creativității utilizate în determinarea experimentului. Nota obținută la proiectul individual are pondere în formarea notei de semestru, care constituie la rîndul ei 60% din nota finală acordată.

Evaluarea profesor - student	Evaluarea profesor - profesor	Evaluarea student - profesor
<ul style="list-style-type: none"> • evaluarea în cadrul seminarelor; • lucrări de control; referate; • programe de cercetare; • dări de seamă; colocvii; • proiecte de an; examene semestriale; examene de licență; teze de licență. 	<ul style="list-style-type: none"> • discutarea în cadrul ședințelor Catedrei a Planurilor de studii și a curriculum-urilor disciplinare; • discutarea în cadrul Catedrei a textelor de lecții și a altor materiale didactice elaborate de către profesori; • discutarea formelor de ajutor metodic a tinerilor specialiști; • frecventarea de către șeful Catedrei și decanul Facultății a prelegerilor și orelor practice ale profesorilor, urmată de analiza lor în cadrul ședințelor catedrei și Consiliului facultății, inclusiv a lecțiilor predate de profesorii de la alte catedre; • frecventarea reciprocă de către cadrele didactice ale Catedrei a cursurilor teoretice și practice; • organizarea prelegerilor și seminarelor demonstrative; • discutarea realizărilor procesului de instruire la Ședințele catedrei și în cadrul Consiliului profesoral al facultății; • atestarea profesorilor; • discutarea problemelor ce țin de perfectarea procesului de instruire în cadrul comisiilor și consiliilor metodice, Senatului U.S.M. 	<ul style="list-style-type: none"> • evaluarea cadrelor didactice de către studenți în baza chestionarelor validate în mod experimental și experimental

7. SPORIREA CALITĂȚII

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională în domeniul Filosofiei este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialiști în filosofia socială, care vor fi competitivi pe piața muncii din țară și de peste hotarele ei. Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învățământului din unul informativ în unul formativ și centrat pe student. Una din direcțiile prioritare a procesului de învățământ realizat în cadrul domeniului Filosofie constituie asigurarea calității. Evaluarea calității se realizează în baza câtorva indicatori de bază, care la rândul lor determină criteriile pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învățământ: evaluarea randamentului academic. Acest indicator presupune prezența unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calității produsului, competențelor viitorilor specialiști. Evaluarea resurselor și condițiilor didactice - metodice de realizare a procesului de învățământ, evaluarea calității învățământului prin evaluarea activității profesorilor de către studenți. Această procedură are drept scop determinarea eficienței studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele noastre didactice.

Componenta formativă generează o altă viziune asupra curriculei universitare, care se axează înainte de toate pe formare de competențe. Astfel curriculum-urile pentru cursuri sânt elaborate în corespondență cu standardul socio-profesional și adaptat la cerințele pieței muncii prin procesul de consultanță cu angajatorii. Totodată, instrumentul prin care este asigurată transparența studiilor este ECTS, implementat cu succes în universitățile din Moldova. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor și mobilitate academică și deschide perspective pentru instruirea pe parcursul vieții.

În cadrul facultății activează Comisia de Calitate care are sarcina de a superviza activitatea cadrelor didactice și realizarea eficientă a activității didactice în conformitate cu noile cerințe și standarde educaționale, totodată una din sarcinile Comisiei de calitate ar fi explicarea și implementarea noilor obiective educaționale și respectarea acestora.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul III – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
222 Limbi și literaturi**

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	Instituția / organizația / structura	Persoana responsabilă	Funcția / titlul / gradul științific / didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	Universitatea de Stat din Moldova	Claudia CEMÎRTAN	Decanul Facultății Litere, dr.confer. univers.		
2.	Universitatea de Stat din Tiraspol (cu sediul la Chișinău)	Ludmila SOLOVIOVA	Decanul Facultății de Filologie, dr.confer.univers.		
II. Parteneri sociali					
	Angajatori				
1.	Academia de Științe a Moldovei, Institutul de Filologie	Vasile BAHNARU	Directorul Institutului de Filologie		
2.	Liceul teoretic "Vasile Alecsandri"	Vasile DOMBROV	Directorul liceului		
3.	Editura "Prut Internațional"	Corneliu MOLEA	Administrator		
4.	Redacția ziarului "Timpul"	Arcadie GHERASIM	Redactor-șef adjunct		
5.	Postul de radio "Vocea Basarabiei"	Veaceslav ȚIBULEAC	Director		

Coordonator elaborare:
 Claudia Cemârțan,
 doctor,
 conferențiar universitar,
 decan.

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ

1.1. Descrierea generală a domeniului

În cadrul științelor socioumaniste, studiul limbii și al literaturii constituie un element esențial în formarea personalității și în sistemul educațional din orice țară. Această componentă are calitatea de pilon și de bază pentru achiziționarea celorlalte competențe. Limba, vorbirea și deci comunicarea coerentă și eficientă reprezintă una dintre cele mai importante facultăți ale personalității umane, iar prin literatură omul se încadrează în sistemul valorilor spirituale atât ale etniei din care face parte, cât și ale umanității în general.

Ca domeniu de formare profesională, limba și literatura română / rusă are tradiții vaste și o largă posibilitate de aplicabilitate în diverse sfere ale activității umane. Specialitățile reprezentative pentru domeniul respectiv sînt: *limba română / rusă* cu diverse subdiviziuni de specializare academică – gramatică, lexic (lexicologie, lexicografie, frazeologie), stilistică-poetică, semiotică, pragmatică, psiholingvistică, sociolingvistică, traductologie, teoria comunicării; *literatura română / rusă* cu specializările academice adiacente – istoria literaturii române / ruse, teoria literaturii, folcloristică și etnologie, hermeneutică, estetică, naratologie, teoria textului, literatura comparată.

Multe dintre specializările academice prevăzute de cadrul domeniului au caracter interdisciplinar și au tangențe cu alte domenii, cum ar fi domeniul 223 Limbi moderne și clasice, 224 Istorie, 341 Jurnalism, 343 Activitate editorială. În cadrul științelor educației specialitatea Limba și literatura română / rusă este una dintre cele mai importante, întrucît, ca discipline școlare, limba română / rusă și literatura română / rusă au o mare pondere în planul de învățămînt preuniversitar.

La nivel național, specialiștii instruiți conform prevederilor domeniului Limbi și literaturi, cu obținerea calificativului Licențiat în Științe Umanistice, sînt necesari în instituțiile de învățămînt superior cu profil pedagogic (facultățile de filologie), precum și în colegii și școli normale. Pregătirea teoretică asigurată în cadrul domeniului oferă absolvenților posibilități de angajare în activitatea de cercetare, în cadrul instituțiilor de profil.

1.2. Caracteristici-cheie

Nivel	LICENȚĂ (ciclul I)	MASTER (ciclul II)	DOCTORAT (ciclul III)
Caracteristici			
Durata studiilor	3 ani / 4 ani	2 ani	3 ani / 4 ani
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	Nu se aplică
Forma de organizare	Învățământ, învățământ cu frecvență redusă	Învățământ de zi	Învățământ, învățământ cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diploma de BAC, Diploma de studii medii de specialitate, Diploma de studii superioare	Diploma de licență; Diploma echivalentă celei de licență, Diplomă de master	diploma de master; diploma echivalentă celei de master
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului preuniversitar	Realizarea finalităților învățământului superior (Licență, ciclul I – 180 credite	Realizarea finalităților învățământului superior (ciclul I, Licență și ciclul II, Master)
Stagii de practică	<ul style="list-style-type: none"> • Practica folclorică; • Practica dialectologică; • Practica de specialitate: Cultivarea limbii și interpretarea estetică a textului literar; • Practica de licență 	Practica de specialitate	nu se realizează

<p>Reguli de examinare și evaluare</p>	<p>1. Evaluarea curentă, pe parcursul semestrului, prin aprecierea modului de activitate a studentului la seminare, la pregătirea referatelor; aprecierea cu note a lucrărilor de control și a lucrărilor sumative, atestarea și evaluarea studiilor de caz, evaluarea competențelor de utilizare a tuturor formelor de exprimare în scris și orală.</p> <p>2. Evaluarea lucrului individual, prin prezentarea și susținerea unor referate și comunicări pe o tematică propusă, folosind tehnologii moderne; prin verificarea fișelor de lectură, prin activități în cadrul cercurilor științifice, prin elaborarea și prezentarea portofoliului la disciplină; elaborarea și susținerea tezelor de obiect și de an.</p> <p>3. Evaluarea sumativă, prin susținerea examenelor de profil și promovarea în anul următor de studii;</p> <p>4. Evaluarea competențelor profesionale în cadrul practicilor prevăzute de programul de studii și de curricula universitară.</p>	<p>1. Evaluarea curentă: La fiecare dintre modulele prevăzute pentru master se va realiza o lucrare practică – referat, analiză, studiu de caz, elaborare de materiale prin intermediul cărora se vor dezvolta abilitățile de aplicare a sistemului de cunoștințe prevăzut de curricula universitară.</p> <p>2. Evaluarea lucrului individual prin adnotarea surselor bibliografice recomandate, prin selectarea materialelor și întocmirea portofoliului, prin elaborarea și susținerea proiectelor de cercetare științifică.</p> <p>3. Evaluarea sumativă se va efectua în baza lucrărilor realizate, urmărindu-se formarea abilităților de cercetare, transpunerea în practică a competențelor de investigație în domeniile de pregătire profesională.;</p> <p>4. Evaluarea competențelor profesionale în cadrul practicilor prevăzute de programul de studii și de curricula universitară.</p>	<p>1. Evaluarea curentă are loc în conformitate cu planul individual al doctorandului, stabilit împreună cu conducătorul științific și aprobat la Ședința Catedrei de profil și la Consiliul profesoral.</p> <p>2. Pe parcursul studiilor doctorandul prezintă în fața colectivului unității științifice, în cadrul căreia își face doctoratul, trei referate în care sînt expuse rezultatele investigațiilor științifice realizate.</p> <p>3. Doctoranzii susțin 4 examene de doctorat, în cadrul sesiunilor stabilite:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la <i>specialitate</i> - la <i>istoria și metodologia cercetării</i> - la <i>limba străină</i> - la <i>informatică</i>
---	--	--	---

Modalitate de evaluare finală	1. Examenе de licență la: <ul style="list-style-type: none"> • Limba română / rusă • Literatura română / rusă 2. Susținerea tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licență în științe umanistice	Diploma de master în științe umanistice	Diploma de doctor în științe filologice
Titlul acordat	Licențiat în științe umanistice	Master în științe umanistice	Doctor în științe filologice
Drepturi pentru absolvenți	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru alte programe de master; • A aplica pentru programe de doctorat; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1 Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat & Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I – Studii superioare de licență	<p><i>Licențiat în științe umanistice</i> Rezultatele corespunzătoare nivelului 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe avansate în domeniul științelor umanistice, în special, al celor filologice, care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor științifice; • Abilități avansate de control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile în domeniul <i>Limbi și literaturi</i>, cu specializare în <i>Limba și literatura română / rusă</i>; • Gestionarea de activități și proiecte profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații imprevizibile de muncă sau de studiu; • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor. 	6

<p>Ciclul II – Studii superioare de master</p>	<p>Master în științe umanistice. Rezultatele corespunzătoare nivelului 7:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe din domeniul <i>Limbi și Literaturi</i>, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale; • Conștientizare critică a cunoștințelor din domeniul științelor filologice și a cunoștințelor din domenii adiacente; • Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii; • Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilității pentru a contribui la sporirea cunoștințelor și practicilor profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor. 	<p>7</p>
<p>Ciclul III – Studii superioare de doctorat</p>	<p>Doctor în științe filologice Rezultatele corespunzătoare nivelului 8:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe la cel mai avansat nivel din domeniul științelor filologice și cunoștințe aflate la granița dintre domeniile adiacente acestuia; • Abilități și tehnici dintre cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale; • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, autonomie, de integrare științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda științelor umanistice, inclusiv cercetarea. 	<p>8</p>

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul dat

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
<p>Ciclul I – Studii superioare de licență</p>	<p>222.1. Limba și literatura română / rusă</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Specialist în lingvistică; • Profesor de limba română / rusă; • Specialist în teoria literaturii; • Specialist în istoria literaturii române / ruse; • Cadru didactic în învățămîntul preuniversitar: profesor de „Limba și literatura română” „Limba și literatura rusă” în ciclul gimnazial.

Nivelul calificării	Programe de master	Ocupații tipice
Ciclul II – Studii superioare de master	Programe de master în domeniul științelor filologice	<ul style="list-style-type: none"> • Profesor de limba și literatura română în instituțiile de învățământ preuniversitar și universitar; • Specialist în birouri și officii pentru relații cu publicul și organizarea lucrărilor de secretariat; • Redactor literar în edituri, teatru, la radio și televiziune; • Cercetător în domeniul științelor filologice; • Stilizator de limbă, corespondent, reporter în mass-media; • Referent în instituții de stat și private, naționale și internaționale. • Prezentator, manager de emisiuni radio și TV naționale și internaționale.
Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Studii superioare Ciclul III - Doctorat	Lingvistică Istoria și teoria literaturii	<ul style="list-style-type: none"> • Specialist în domeniul filologiei; • Cercetător științific în domeniul lingvisticii și istoriei și teoriei literaturii; • Cadru didactic în învățământul preuniversitar și universitar; • Colaborator științific în instituțiile academice de cercetare.

2.3 Rolul domeniului în alte programe de formare

Sfera științelor filologice este o componentă de bază în formarea mai multor categorii de specialiști atât din domeniul științelor umaniste, cât și din alte domenii, deoarece contribuie la formarea competențelor și a capacităților de bază în comunicarea umană, în activitatea spirituală. Astfel, domenii de formare profesională ca *Educație și formare profesională, Limbi moderne și clasice, Științe politice, Relații internaționale, Jurnalism și științe ale comunicării, Activitate editorială, Drept, Servicii publice* ș.a. nu se pot dezvolta fără științele filologice. Rolul limbajului, al limbii române/ ruse în aceste sfere este deosebit de important, deoarece componentele ce țin de exprimarea corectă, retorică, limbajul mass-media, limbajul politic, limbajele de specialitate, traducere și adaptare, elaborarea, redactarea și îngrijirea textelor se pot obține numai prin contribuția științelor filologice.

În sfera diplomatică, politică, în negocieri, în campaniile electorale, în învățământul de toate gradele cunoașterea limbii și a literaturii reprezintă o cheazăsie a succesului, fiind dovada unui om instruit și cu o gândire clară și lucidă, care se obține prin cizelarea mijloacelor de exprimare și prin folosirea întregului arsenal al culturii naționale, reprezentat de literatură.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE

3.1 Descrierea finalităților de studiu și competențelor

Ciclul I – Studii superioare de licență

- **Competențe generale:**

1. Capacitatea de a comunica în scris și verbal, de a înțelege și a-i face pe alții să înțeleagă diferite mesaje în situații diverse;
2. Abilitatea de a iniția și a întreține conversații în limba străină pe diferite teme familiare sau profesionale;
3. Capacitatea de a urmări și a evalua argumentele aduse de alții și de a descoperi esența acestor idei;
4. Abilitatea de a utiliza și a manipula tehnologiile informaționale;
5. Capacitatea de a reflecta critic asupra obiectului și scopului învățării;
6. Capacitatea de a comunica constructiv în situații sociale diferite;
7. Capacitatea de a lucra în mod cooperant și flexibil în cadrul unei echipe;
8. Abilitatea de a înțelege culturi și tradiții străine în vederea promovării multiculturalismului.

- **Competențe specifice:**

1. Generalizarea cunoștințelor din domeniul științelor socio-umane;
2. Analiza teoriilor lingvistice, precum și a fenomenului literar românesc și universal;
3. Sinteza diverselor teorii și poziții în știința filologică;
4. Determinarea relațiilor interdisciplinare și evidențierea utilității lor;
5. Utilizarea principiilor și metodelor standard în rezolvarea de probleme tipice domeniului Limbi și literaturi cu asistență calificată;
6. Demonstrarea abilităților de analiză în luarea deciziilor în plan profesional;
7. Compararea teoriilor și conceptelor lingvistice și literare tradiționale și moderne;
8. Realizarea de modele de comentarii și analize literare și lingvistice;
9. Comunicarea ideilor, problemelor și soluțiilor din domeniul științelor socio-umane atât într-un mediu specializat, cât și în unul nespecializat;
10. Formularea și argumentarea punctelor de vedere proprii în domeniul de competență profesională;
11. Reflectarea asupra normelor sociale și asupra relațiilor interpersonale și acționarea în vederea îmbunătățirii acestora;
12. Conștientizarea necesității formării continue pe parcursul întregii vieți în vederea avansării profesionale.

Ciclul II – Studii superioare de master

• *Competențe generale:*

1. Capacitatea de a recepta și a elabora diferite texte, alegînd strategia potrivită scopului propus (informare/ instruire/ delectare) și diferitelor tipuri de text;
2. Abilitatea de a citi și a înțelege texte în limba străină conținînd o gamă variată de subiecte sau texte specializate din domeniul filologic;
3. Capacitatea de a gîndi și a raționa logic, de a înțelege și a utiliza diferite reprezentări ale obiectelor, fenomenelor și situațiilor;
4. Abilitatea de a utiliza tehnologii multimedia pentru a obține, stoca și folosi informații, pentru a comunica în rețele de socializare;
5. Capacitatea de a achiziționa, evalua și asimila noi cunoștințe, de a aplica cunoștințele și deprinderile achiziționate în variate împrejurări – în activitatea personală și cea profesională;
6. Capacitatea de a manifesta solidaritate în soluționarea problemelor care afectează comunitatea locală și cea socială;
7. Capacitatea de a elabora și implementa proiecte, de a evalua și a-și asuma riscuri în diverse situații;
8. Capacitatea de a identifica oportunități economice și de a le utiliza în cadrul activităților culturale.

• *Competențe specifice:*

1. Documentarea temeinică pentru realizarea unui studiu individual;
2. Demonstrarea unei cunoașteri avansate a domeniului profesional prin capacitatea de a realiza analize critice ale teoriilor și principiilor filologice;
3. Identificarea și analizarea proceselor, a fenomenelor și tendințelor de dezvoltare a științei filologice;
4. Aplicarea cunoștințelor aprofundate din domeniul noilor metode de cercetare a limbii și a literaturii;
5. Utilizarea integrată a aparatului conceptual și metodologic în rezolvarea problemelor teoretice și practice;
6. Demonstrarea diversității stilistice a elementelor de limbaj raportate la situații și necesități de comunicare;
7. Aplicarea procedeele moderne de traducere și redactare în/ din diverse limbi;
8. Propagarea normelor limbii literare în comunicarea orală și scrisă;
9. Identificarea traseului individual de formare continuă în activitatea profesională.

Ciclul III –Studii superioare de doctorat

- **Competențe generale:**

1. Capacitatea de a-și formula propriile argumente – verbal și în scris – într-o manieră convingătoare și de a lua în considerație alte puncte de vedere;
2. Abilitatea de a comunica în scris și oral într-o limbă străină, de a înțelege și a-i face pe alții să înțeleagă diferite mesaje în variate situații;
3. Capacitatea de a recunoaște trăsăturile esențiale ale fenomenelor studiate, de a formula concluziile și raționamentele care au stat la baza acestora;
4. Abilitatea de a aplica programele informaționale și soft-urile educaționale în cercetarea științifică;
5. Abilitatea de a-și organiza eficient timpul pentru a achiziționa noi cunoștințe și a le aplica eficient în activitatea de cercetare pe parcursul întregii vieți;
6. Capacitatea de a observa și a înțelege valori care țin de contexte culturale diferite;
7. Abilitatea de a-și dezvolta viziuni strategice, a stabili obiective și a le realiza;
8. Capacitatea de a-și manifesta creativitatea și a-și exprima punctul de vedere față de ceilalți.

- **Competențe specifice:**

1. Aplicarea eficientă a metodelor și tehnologiilor noi de cercetare;
2. Documentarea temeinică pentru realizarea unui studiu individual;
3. Demonstrarea unei cunoașteri avansate a domeniului profesional prin capacitatea de a realiza analize critice ale teoriilor și principiilor filologice;
4. Aplicarea cunoștințelor de specialitate în interpretarea unor contexte din domeniul dat și din domenii asociate;
5. Cunoașterea legităților generale de evoluție a limbii și civilizației și a efectelor ei asupra civilizației moderne europene;
6. Utilizarea integrată a aparatului conceptual și metodologic în rezolvarea problemelor teoretice și practice;
7. Cunoașterea și aplicarea principalelor metode și procedee de investigație a fenomenelor de limbă;
8. Abilitatea de a lucra într-o echipă multidisciplinară;
9. Abilitatea de a comunica cu experții și non-experti în domeniu;
10. Aplicarea eficientă a rezultatelor științifice de ultimă oră.

3.2 CORELAȚIA „UNITATE DE CURS/FINALITĂȚI DE STUDIU SCONTATE”

CICLUL I – STUDII SUPERIOARE DE LICENȚĂ

Cod	Finalități de studiu/ Unitate de curs	Numărul de credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
F	Introducere în teoria lingvistică	6	+			+	+	+	+			+	+	+
F	Fonetica și dialectologia limbii române / ruse	4	+	+	+		+	+		+		+	+	+
F	Introducere în teoria literaturii. Folclor românesc / rusesc	6	+			+	+	+	+		+	+		+
F	Istoria literaturii române / ruse (sec. XVI-XIX)	6	+	+		+	+	+						+
F	Lexicologia limbii române / ruse	3	+	+	+		+	+		+	+	+	+	+
F	Psihologia	6	+					+						+
S	Limba și cultura latină	6	+					+				+		
S	Curs practic de limba română / rusă	4	+			+	+	+			+			+
F	Morfologia limbii române / ruse	6		+				+						+
F	Istoria literaturii române / ruse, sec. XIX	5	+					+						+
F	Sintaxa limbii române / ruse	6		+	+	+		+	+		+	+	+	+
S	Stilistică și cultivarea limbii române / ruse	4	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	
S	Didactica limbii și literaturii române / ruse	6	+	+	+	+		+	+			+	+	+
S	Istoria literaturii române / ruse (interbelică)	6	+					+		+	+			
S	Istoria literaturii române/ ruse (postbelică)	5	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
S	Lingvistică generală și romanică / slavă	3			+				+	+	+			

Proces de consultare cu persoanele și instituțiile-cheie

Învățământul filologic are o tradiție veche în cadrul studiilor superioare din Republica Moldova. Pe parcursul anilor, planurile de învățământ au fost redactate și ameliorate pentru a fi adaptate la necesitățile timpului, iar recent acestea au fost racordate la cerințele Procesului de la Bologna, fiind elaborate în urma mai multor consultări cu persoane abilitate din cadrul ministerului, al universităților de profil, cu persoane și modele de la facultățile filologice din România, Germania, Rusia etc.

La elaborarea acestor planuri participă, de regulă, catedre de profil, cadre didactice, analizându-se scrupulos propunerile și sugestiile privind conturarea unei specialități sau alteia. Toate propunerile se discută și se analizează la ședințele de catedră de mai multe ori, apoi în comisiile metodice și, ulterior, confirmate de Consiliile profesionale și Senatele universităților.

La discutarea conținutului planurilor de învățământ sînt implicați și studenții (cei din Consiliile profesionale ale facultăților, precum și cei din Senatele Universităților), care sînt personajele centrale în procesul de instruire.

În principal, funcționalitatea studiilor este asigurată și sporește prin introducerea unor discipline noi, inclusiv din categoria celor opționale, care contribuie considerabil la elaborarea unui demers didactic individual pentru studenți. Pentru a preveni anacronismul în educație, la nivel de catedre sînt promovate inițiativele, propunerile constructive, orientate spre perfecționarea disciplinelor din planul de învățământ.

În acest scop, se poate recurge la reeșalonarea sau chiar la renovarea lor în funcție de cerințele pieței de muncă.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

4.1 Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS =30 ore de lucru al studentului
I Licență	180 credite
II Master	120 credite
III Doctorat	180 de credite

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățământului Superior în domeniul dat

În domeniul filologie, diferențele majore țin, în primul rînd, de conținut, întrucît formele de studiu, mai ales, de cercetare sînt aproximativ aceleași.

Totodată, unele diferențe ale învățământului superior din Republica Moldova față de cel din Spațiul European privesc cerințele specifice înaintate specialistului în domeniu, cerințe racordate la realitățile din țara noastră.

Metodologia cercetării este, în mare parte, similară celei din Spațiul European în virtutea accesului sporit la informație prin tehnologiile moderne, a schimbului de opinii, idei prin diverse simpozioane, conferințe, întruniri. La nivel de formare

profesională însă diferențele sînt mai accentuate în virtutea specificului țării noastre, deși sistemul de competențe și planurile de studiu au fost deja racordate la cerințele europene.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Obiectivele catedrelor responsabile de formarea profesională inițială în domeniul filologiei sînt reflectate în standardul educațional profesional ce conține ansamblul de competențe pe care trebuie să le dețină specialistul format în domeniul dat (fapt demonstrat prin evaluările randamentului academic). Aprecierea standardului educațional/profesional ca finalitate a procesului de formare profesională inițială ne permite să stabilim niște criterii de evaluare clare și creează un mecanism funcțional prin care sînt corectate eficient toate elementele procesului de învățămînt – învățarea, predarea și evaluarea.

Promovarea dimensiunii europene prin învățămînt antrenează o serie de consecințe în tehnicile de predare – învățare - evaluare. Accentuarea gradului de implicare a studentului în procesul instructiv necesită o revizuire a strategiei de predare și evaluare. La realizarea acestei strategii pot contribui diferite metode de predare – învățare – evaluare, axate pe participarea cît mai activă a studentului în procesul educațional.

Recenzia ca prelucrare activă, conștientă și cu un scop bine determinat a informației / conținutului unei lucrări științifice poate fi propusă atît la ciclul I, cît și la ciclul II de studii. Ea are funcția de a realiza o lectură evaluativă, contribuind la dezvoltarea capacității de a emite judecăți de valoare asupra problemelor abordate în articol, carte; de a dezvolta capacitățile de reflecție și analiză ale studenților.

Portofoliul ca metodă interactivă ce contribuie la dezvoltarea / stimularea proceselor de cogniție, în special la dezvoltarea percepției și la stimularea creativității, precum și la afirmarea personalității studentului este o formă de evaluare aplicată la anul I, apoi, pe parcurs, la seminarele speciale și opționale. Portofoliul devine astfel și un mijloc didactic de evaluare a rezultatelor învățării, avînd mai multe funcții: stimulativă, de investigare experimentală, estetică.

Elaborarea proiectelor individuale la toate disciplinele, atît pentru Ciclul I, cît și pentru Ciclul II, în scopul evaluării competențelor specifice și instrumentale sau interpersonale se face numai ca instrument de evaluare și de învățare. În realizarea acestui scop sînt direct implicați cei doi parteneri ai actului educațional: studentul și profesorul.

Proiectele cursurilor predate sînt realizate la un anumit nivel al Ciclului I sau II. Diferența de nivel este asigurată de complexitatea sarcinii de realizat și de volumul de lucru autonom pe care îl depune studentul și, prin urmare, de competențele obținute.

Studentul își va alege un subiect de cercetare controversat din conținutul cursului sau mai mulți studenți vor lucra asupra diverselor aspecte ale aceluiași subiect. Proiectul poate fi realizat în cîteva etape. Primele etape sînt dirijate de către responsabilul cursului și țin de pregătirea teoretică a subiectului în cercetare, alegerea bibliografiei, a metodelor de cercetare etc. Celelalte etape sînt realizate de student, constînd în activitatea individuală ce îi permite studentului să-și manifeste aptitudinile în apli-

carea teoriilor studiate și a creativității. În final, proiectele sînt prezentate în fața grupei academice. Evaluarea finală a proiectului constă în evaluarea sumativă a muncii depuse la toate etapele de realizare a proiectului, a capacității de analiză și sinteză a studentului, a creativității acestuia. Nota obținută la proiectul individual va fi luată în considerație la nota semestrială și la cea de la examen.

6. SPORIREA CALITĂȚII

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională inițială în domeniul *Limbi și literaturi* este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialiști în antropologia socială, care vor fi competitivi pe piața muncii din țară și de peste hotarele ei. Adaptarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învățămîntului din unul informativ în unul formativ și centrat pe student. Societatea contemporană impune cerințe care pot fi satisfăcute de către instituțiile de învățămînt numai printr-un sistem viabil de asigurare a calității. În acest sens, una din direcțiile prioritare ale procesului de învățămînt, realizat în cadrul domeniului *Limbi și literaturi*, o constituie asigurarea calității. Evaluarea calității se realizează în baza cîtorva indicatori de bază, care, la rîndul lor, determină criteriul pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învățămînt.

Evaluarea randamentului academic. Acest indicator presupune prezența unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calității produsului, competențelor viitorilor specialiști.

Evaluarea resurselor și a condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățămînt, evaluarea calității învățămîntului prin evaluarea activității profesorilor de către studenți. Această procedură are drept scop determinarea eficienței studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cel care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele noastre didactice.

Un rol important în sporirea calității procesului educațional îi revine Comisiei de Calitate, a cărei misiune de bază constă în corelarea politicii de asigurare și ameliorare continuă a calității în educație ținînd cont de orientările respective la nivel național și internațional. Pentru realizarea acestei misiuni, Comisia va promova o politică de optimizare a relației dintre activitatea de predare-învățare și cea a cercetării științifice la toate nivelurile învățămîntului universitar.

Componenta formativă generează o altă viziune supusă curriculei universitare, care se axează, înainte de toate, pe formarea de competențe și nu pe transmitere de informații. Astfel curriculum-urile pentru cursuri sînt elaborate în corespundere cu standardul socio-profesional și adaptat la cerințele pieței muncii prin procesul de consultanță cu angajatorii. Totodată, instrumentul prin care se asigură transparența studiilor este ECTS, implementat cu succes în Universitatea de Stat din Moldova. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor și mobilitatea academică și deschide perspective pentru instruirea pe parcursul vieții.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul III – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
223 Limbi moderne și clasice**

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/O	Istituția / organizația / structura	Persoana	Funcția / titlul / gradul științific / didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniul / membri ai grupului de lucru					
1.	Universitatea de Stat din Moldova	Ludmila Zbanț	dr.hab., conf.univ.		26.11.10
2	Universitatea de Stat din Moldova	Viorica Moloșniuc	dr., conf.univ.		26.11.10
3	Universitatea de Stat din Moldova	Marcela Calchei	lector superior		26.11.10
4	Universitatea de Stat din Moldova	Angela Roșca	dr., conf.univ		26.11.10
5	Universitatea de Stat din Moldova	Sergiu Pavlicenco	dr.hab., prof.univ.		26.11.10
6	Universitatea de Stat din Moldova	Ion Guțu	dr., conf.univ		26.11.10
7	Universitatea de Stat din Moldova	Angela Grădinaru	dr., conf.univ		26.11.10
8	Universitatea de Stat din Moldova	Viorica Lifari	dr., conf.univ		26.11.10
9	Universitatea de Stat din Moldova	Eufrosinia Axenti	dr., conf.univ		26.11.10
10	Universitatea de Stat din Moldova	Tamara Matei	dr., conf.univ		26.11.10
11	Universitatea Liberă Internațională din Moldova	Ana Guțu, prof.univ.dr. Ludmila Hometraschi	dr., conf.univ?		26.11.10
12	Universitatea de Stat Alecu Russo, Bălți				
13	Universitatea de Stat B.P. Hașdeu, Cahul	Ștefana Oxana Petrușcu Silvia	lect.univ. lect.univ.		26.11.10
14	Universitatea Slavonă				
15	Institutul de Relații Internaționale	Bodiu-Sinac Caroline	dr. lector superior		26.11.10
Parteneri sociali:					
	BIMETTIL AGA Logistic	Angela Soltan	Director		26.11.10
	Agence universitaire de la Francophonie	Silviana Lupușor	responsabilă		1.12.10

Coordonator elaborare:
Viorica MOLOȘNIC,
 doctor,
 conferențiar universitar,
 prodecan.

1. PREZENTAREA DOMENIULUI DE FORMARE PROFESIONALĂ

1.1. O descriere generală a domeniului

Domeniul de formare profesională prevede formarea specialiștilor în

223.1 Limbi moderne;

223.2 Limbi clasice.

În conformitate cu Anexa nr. 2 la dispoziția nr. 382 din 11 iulie 2005 la specialitatea 223.1 se realizează instruirea la următoarele limbi moderne:

223.1.01 Limba și literatura franceză

223.1.02 Limba și literatura spaniolă

223.1.03 Limba și literatura italiană

223.1.04 Limba și literatura engleză

223.1.05 Limba și literatura germană

223.1.06 Limba și literatura portugheză

223.1.07 Limba și literatura suedeză

223.1.08 Limba și literatura chineză

223.1.09 Limba și literatura japoneză

223.1.10 Limba și literatura turcă

223.1.11 Limba și literatura arabă

223.1.12 Limbi moderne aplicate (Limba engleză/franceză aplicată)

Conform anexei menționate la specialitatea 223.2 Limbi clasice se formează specialiști la

223.2.01 Limba latină

223.2.02 Limba greacă

Urmând prevederile Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior (Notă 6), în acest domeniu se permite instruirea în paralel la o a doua limbă modernă. Drept a doua limbă modernă studenții pot alege italiana, spaniola, germana, engleza, poloneza, araba, portugheza, chineza, suedeza, turca, franceza, engleza.

Specialitățile menționate au tangențe relevante și includ componente din domeniul 222 Limbi și literaturi.

Scopul general al instruirii în acest domeniu îl constituie formarea specialiștilor capabili să comunice și să interacționeze în cel puțin două limbi străine într-un cadru larg de situații profesionale și socio-culturale, prin utilizarea resurselor lingvistice specifice în vorbire și în scriere. Formarea specialiștilor în domeniul Limbi moderne aplicate prevede formarea abilităților de aplicare adecvată a tehnicilor de traducere și mediere. Realizarea acestui obiectiv se obține prin dezvoltarea/formarea competențelor de selectare, de analiză, de adaptare și de utilizare a codurilor lingvistice și literare. Programele de studii sunt concepute pentru a dezvolta nivelul de competență B2/C1 la ciclul licență și C1/C2 la ciclul Master al viitorilor specialiști (Conform „Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi”).

La nivel național au fost identificate necesități reale ale societății pentru formarea în domeniu: colaborările internaționale la nivel guvernamental și non-guvernamental, integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană, participarea la proiecte internaționale etc.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivel	Licență (ciclul I)	Master (ciclul II)	Doctorat
Caracteristici			
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3/4 ani
Credite de studiu ECTS	180	120	180
Forma de organizare	Învățămînt de zi; învățămînt cu frecvență redusă	Învățămînt de zi	Învățămînt de zi; învățămînt cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diplomă de BAC, Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licență, Diplomă echivalentă Susținerea examenului de admitere	Diplomă de master, Diplomă echivalentă Susținerea examenului de admitere
Precondiții	Realizarea finalităților învățămîntului preuniversitar	Realizarea finalităților învățămîntului superior (Licență, Ciclul I - 180 credite)	Realizarea finalităților învățămîntului superior (Ciclul I, Licență și Ciclul II, Master)
Stagii de practică	Cu titlul obligatoriu 15 credite	Cu titlul obligatoriu 10 credite	Nu se realizează
Reguli de examinare și evaluare	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală-sumativă sunt obligatorii; - evaluarea curentă-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; - metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe și produselor finale în cazul cercetării. 	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală-sumativă sunt obligatorii; - evaluarea curentă-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; - metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucrul individual. 	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; - evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; - evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.

Modalitate de evaluare finală	Examen de licență: 1. un examen la disciplina fundamentală. 2. un examen la disciplina de specialitate 3. susținerea tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	diploma de licență	diploma de master	diploma de doctor
Titlu acordat	Licențiat în Științe umanistice	Master în Științe umanistice	Doctor în Filologie
Drepturi pentru absolvenți	<ul style="list-style-type: none"> – A aplica pentru programe de master; – a aplica pentru programe de formare continuă; – a se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> – A aplica pentru programe de doctorat; – a aplica pentru programe de formare continuă; – a se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> – A aplica pentru programe postdoctorat; – a aplica pentru programe de formare continuă; – a se angaja în câmpul muncii.
Autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I - Studii superioare de licență	<p>Licențiat în Științe umanistice</p> <p>Rezultatele corespunzătoare nivelului 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cunoștințe avansate în limbi moderne care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor lingvistice, literare și interculturale; • abilități avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile din domeniul limbilor, literaturilor și culturilor moderne; • responsabilități decizionale asumate în gestionarea de activități și proiecte tehnice sau profesionale complexe, în situații de muncă sau de studiu imprevizibile; • responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor. 	6

<p>Ciclul II - Studii superioare de master</p>	<p>Master în Științe umanistice Rezultatele corespunzătoare nivelului 7</p> <ul style="list-style-type: none"> • cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoaștere în domeniul limbilor și literaturilor moderne, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale; • competențe de evaluare critică a teoriilor în domeniul limbilor moderne și a domeniilor limitrofe; • abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii; • competențe manageriale destinate gestionării și transformării situațiilor de muncă sau de studiu care sunt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice; • competențe acțional-strategice asumate pentru a contribui la aprofundarea cunoștințelor și practicilor profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor. 	<p>7</p>
<p>Ciclul III - Studii superioare de doctorat</p>	<p>Doctor în filologie Rezultatele corespunzătoare nivelului 8:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cunoștințe la cel mai înalt nivel teoretic în domeniul filologiei și al domeniilor limitrofe; • competențe metodologice și tehnologice cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a bunelor practici profesionale; • competențe atitudinale pentru demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situații de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea. 	<p>8</p>

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul general de studii Științe umanistice, domeniul de formare profesională 223. Limbi moderne și clasice

Nivelul calificării	Domeniul de formare profesională	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul I - Studii superioare de licență	Limbi moderne și clasice	Limba și literatura franceză Limba și literatura spaniolă Limba și literatura italiană Limba și literatura engleză Limba și literatura germană Limba și literatura portugheză Limba și literatura suedeză Limba și literatura chineză Limba și literatura japoneză Limba și literatura turcă Limba și literatura arabă Limbi moderne aplicate	Traducător, lingvist, filolog, documentarist, mediatori, corectori, tehnoredactori
Ciclul II - Studii superioare de mast	Limbi moderne și clasice	Programe de master în studii francofone/anglofone/germanofone/italofone/hispanofone	Filolog, supervisor mediație, documentarist, manager/prezentator/ animator de emisiuni tele-radio în limbi străine, specialist în comunicare multilingvă
		Programe de master în lingvistică romanică/germanică	Colaboratori științifici, lingviști, filologi
		Programe de master în traducere și interpretare	Traducător, interpret, referent relații externe, terminolog
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Filologie	Științe ale limbajului Literatură	Colaborator științific, Cadru didactic în învățământul universitar, terminolog, lingvist, filolog, traducător, interpret.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Module de comunicare orală și scrisă într-o limbă modernă sunt incluse în programul de studii al tuturor domeniilor profesionale.

Sînt formate competențele de comunicarea scrisă și orală în domeniul profesional și cotidian.

Formarea acestor competențe le oferă specialiștilor posibilitatea de a lucra în echipe internaționale, de a participa la proiecte internaționale, de a practica forme de comunicare scrisă și orală în limbă modernă, ceea ce determină aplicarea perspectivei acționale în procesul de predare-învățare a limbilor moderne, recomandate de „Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi”.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE – DESCRIPTORI DE NIVEL PE CICLURI

Ciclul I - Studii superioare de licență

Nr./o	Competențe generale
1	Analizarea și sintetizarea informației din domeniul lingvistic în baza câtorva documente.
2	Aplicarea cunoștințelor din domeniul lingvistic în practica profesională.
3	Identificarea informației relevante domeniului limbi moderne, inclusiv prin utilizarea tehnologiilor moderne de comunicare.
4	Realizarea cercetărilor științifice, urmând principiile prevederilor metodologice, fiind ghidați de specialiști cu o calificare mai înaltă.
5	Demonstrarea responsabilității pentru calitatea rezultatelor profesionale.
6	Comunica în scris și oral în domeniul profesional și cotidian în două limbi.
7	Argumentarea pozițiilor adoptate în discursul profesional, prin utilizarea reperelor teoretice studiate.
8	Acționarea în echipă în vederea rezolvării problemelor profesionale.
9	Valorificarea culturale în scopul promovării valorilor autentice ale civilizației umane.
10	Demonstrarea comportamentului etic general și profesional.

Licență (*lingvist/filolog*)

Nr./o	Denumirea succintă a competențelor-cheie specifice	Descrierea competențelor-cheie	Nivelul descriptorilor de la Dublin
1	Cunoaștere și înțelegere	Generalizarea cunoștințelor din domeniul lingvistic, literar și civilizațional.	A
2	Cunoaștere și înțelegere	Identificarea bazelor teoretice ale lingvisticii și ale științei literare și a problemelor existente în aceste domenii.	A
3	Cunoaștere și înțelegere	Identificarea unităților lingvistice, a relației lor, a proceselor care le afectează și a proceselor literare, civilizaționale și interculturale..	A
4	Cunoaștere și înțelegere	Interpretarea teoriilor lingvistice și literare.	A
5	Aplicarea cunoștințelor	Aplicarea teoriilor lingvistice și literare studiate la cercetarea unui fenomen particular.	B

6	Aplicarea cunoștințelor	Abilitatea de a selecta datele lingvistice, de a constitui un corpus, de a interpreta și utiliza informația din ele pentru argumentare.	B
7	Aplicarea cunoștințelor	Utilizarea metodelor de analiză lingvistică și literară adecvate tipului de cercetare.	B
8	Abilități analitice și predictive	Formularea legităților de funcționare a mecanismelor lingvistice, literare și culturale.	C
9	Abilități analitice și predictive	Analizarea fenomenelor lingvistice și literare din perspectivă diacronică, sincronică, socială.	C
10	Abilități de comunicare	Identificarea diferitor tipuri și surse de semnificații în funcție de limbaje.	D
11	Abilități de comunicare	Utilizarea limbajului specializat în funcție de publicul-țintă.	D
12	Abilități de comunicare	Utilizarea mijloacelor adecvate în re- și producerea unui text.	D

3.2. Corelația „modul/finalități de studiu”

Modulul/Finalitățile de studiu	Număr credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Lexicul și gramatica textului A	6						+	+	+		+		+
Morfologia și fonetica limbii A	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Sintaxa și bazele comunicării A	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Lexicul și gramatica textului B	4						+	+	+		+		+
Morfologie și comunicare B	4					+	+	+	+	+	+	+	+
Literatura națională și universală	30	+	+	+	+	+	+		+		+		+
Semantica textului A	6						+	+	+		+	+	+
Sintaxă și comunicare scrisă B	4						+	+	+	+	+	+	+
Stilistica textului A	4				+		+	+	+		+	+	+
Lexicologie și stilistică A	5	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+
Lingvistica textului A	6				+		+	+	+		+	+	+
Introducere în Istoria limbii A	4	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+
Semiotica textului A	5				+	+	+	+	+		+	+	+

Licență (lingvist/traducător)

Nr./o	Denumirea succintă a competențelor-cheie specifice	Descrierea competențelor-cheie	Nivelul descriptorilor de la Dublin
1	Cunoaștere și înțelegere	Generalizarea cunoștințelor din domeniul lingvistic.	A
2	Cunoaștere și înțelegere	Identificarea bazelor teoretice ale lingvisticii.	A
3	Cunoaștere și înțelegere	Identificarea problemelor de cercetare în domeniul lingvisticii aplicate.	A
4	Aplicarea cunoștințelor	Demonstrarea capacităților de comparare a structurilor și mijloacelor de exprimare în limbile studiate.	B
5	Aplicare cunoștințelor	Distingerea tehnicilor de interpretare consecutivă și simultană.	B
6	Aplicarea cunoștințelor	Determinarea tehnicilor de adnotare și referare, a tehnicilor oratorice și de sinteză orală.	B
7	Aplicarea cunoștințelor	Identificarea limbajelor utilizate de emițător.	B
8	Aplicarea cunoștințelor	Traducerea sau interpretarea textelor specializate.	B
9	Aplicarea cunoștințelor	Utilizarea echipamentului logistic destinat traducerii.	B
10	Aplicarea cunoștințelor	Utilizarea limbajului specializat în funcție de publicul-țintă.	B
11	Aplicarea cunoștințelor	Aplicarea diverselor metode și procedee de traducere.	B
12	Aplicarea cunoștințelor	Utilizarea terminologiei și lexicului adecvat în reproducerea unui text.	B
13	Abilități de comunicare	Interpretarea ideilor abordate în textele și mesajele ce urmează să fie traduse.	D
14	Abilități analitice	Compararea diverselor variante de traducere și argumentarea selectării variantelor adecvate.	C
15	A învăța să învețe	Crearea glosarelor și a fișelor terminologice pe baza vocabularului studiat.	E
16	A învăța să învețe	Recomandarea echivalențelor standardizați și adecvați în funcție de context.	E
17	Abilități analitice	Formularea propunerilor pentru ameliorarea calității traducerii.	C
18	Abilități de comunicare	Traducerea scrisă din limba străină în limba maternă și viceversa a diverselor tipuri de texte.	D
19	Abilități de comunicare	Traducerea consecutivă și simultană din limba străină în limba maternă și viceversa a diverselor tipuri de discursuri.	D

3.2. Corelația „modul/finalități de studiu”

Discipline/ Finalități de studiu	Nr.credite	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
		Tehnici de traducere scrisă. Limba maternă aplicată (română/rusă)	6			+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Limba engleză/franceză contemporană I	6	+	+	+	+		+	+	+		+			+						
Traducere gramaticală din limba franceză/engleză în limba română/rusă	6	+			+			+												
Limba B contemporană I	4	+	+	+	+		+	+												
Traducere gramaticală din limba B în limba română/rusă	4	+			+			+												
Introducere în traductologie. Limba maternă aplicată (română/rusă)	6	+	+	+	+		+								+			+		
Limba franceză/engleză contemporană II	6	+	+	+	+		+	+	+		+			+						
Limba B contemporană II	4	+	+	+	+		+	+	+		+		+							
Traducerea gramaticală din limba B în limba română/rusă	4	+	+	+	+		+	+	+		+		+							
Sociolingvistica A	4	+	+	+	+															
Pragmatica traducerii	6	+	+	+	+			+	+		+		+	+	+					
Traducerea textelor informative și descriptive din limba engleză/franceză în limba română/rusă	6				+		+	+	+		+		+	+	+					

Traducerea textelor informative și descriptive din limba B în limba română/rusă	4					+		+	+	+			+							
Introducere în terminologie	4	+	+	+	+				+	+	+	+					+	+		
Traducerea textelor injonctive, argumentative și narative franceze/ engleze	5					+		+	+	+			+		+	+	+			
Traducerea textelor injonctive, argumentative și narative B	4					+		+	+	+			+		+	+	+			
Istoria traducerii	4		+	+	+	+	+								+		+			
Traductologia	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+		+	+	+	+	
Traducerea textelor literare franceze/ engleze	6					+	+		+	+	+			+	+		+	+		
Traducerea textelor literare din limba B	4					+	+		+	+	+			+	+		+	+		
Etica profesională a traducătorului	2					+	+	+	+					+	+	+	+			+

3.3. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul II – Studii superioare de master

1. Analizarea, sintetizarea și evaluarea informației din domeniul lingvistic, literar, mediatic și civilizațional pe baza cercetării documentelor existente.
2. Aplicarea cunoștințelor din domeniul lingvistic și literar la elaborarea noilor modele de cercetare.
3. Rezolvarea situațiilor de problemă în baza abordărilor teoretice și a contextului profesional.
4. Gestionarea unui proiect de cercetare prin aplicarea metodologiei de cercetare și gestionarea muncii în echipă.
5. Formularea criteriilor de autoevaluare a performanțelor profesionale și luarea deciziei în vederea dezvoltării profesionale continue.
6. Exploatarea în cercetare a resurselor oferite de tehnologiile informaționale de comunicare.
7. Integrarea elementelor interculturale în proiectarea activităților profesionale.
8. Realizarea obiectivelor profesionale într-o echipă multidisiplinară și internațională.

Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în traducere și interpretare:

1. Interpretarea principiilor de comunicare verbală din perspectiva sociolingvisticii moderne.
2. Determinarea criteriilor de autoevaluare a activității de traducător, interpret.
3. Abilitatea de a aplica actul de traducere în funcție de specificul situației de comunicare.
4. Aplicarea metodelor de cercetare în elaborarea lucrărilor științifice.
5. Adaptarea traducerii la diferite contexte socioculturale.
6. Elaborarea fișelor și bazelor de date terminologice utilizând tehnologiile moderne.
7. Abilitatea de a analiza metodologia cercetării științifice în domeniul traductologiei și terminologiei.
8. Prognozarea evoluției limbii în contextul dezvoltării socio-economice, politice și culturale.
9. Abilitatea de a traduce simultan și consecutiv diverse tipuri de text.
10. Abilitatea de a interpreta simultan și consecutiv diferite tipuri de discurs.
11. Autoevaluarea procesului de colaborare dintre traducător și interlocutor.

Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în lingvistica romanică/germanică:

1. Diferențierea variantelor/ registrelor limbii.
2. Identificarea și analizarea problemelor din domeniul lingvisticii germanice/romanice.
3. Abordarea fenomenelor lingvistice în sistem și identificarea metodelor adecvate pentru obiectivele activității profesionale.
4. Aplicarea metodelor de cercetare a diferitor școli științifice în elaborarea lucrărilor științifice.
5. Argumentarea alegerii soluțiilor și utilizarea unei metodologii în procesul de activitate profesională.
6. Compararea sistemelor lingvistice, literare și culturale romanice/germanice.
7. Abilitatea de a traduce texte de complexitate nivelului C2.
8. Decodarea variatelor limbaje de comunicare.
9. Producerea diverselor tipuri de discurs.
10. Auto-informarea.
11. Adaptarea realizărilor științifice din alte domenii adiacente.

Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în studii anglofone/germanofone/francofone/hispanofone/italofone:

1. Diferențierea variantelor/ registrelor limbilor.
2. Aplicarea cunoștințelor despre teoriile limbii și despre domeniile lingvistice în activitatea profesională care implică manipulare și prelucrarea datelor linguale.

3. Identificarea și analizarea problemelor din domeniul limbilor moderne.
4. Abordarea fenomenelor lingvistice și literare în sistem și identificarea metodelor adecvate pentru realizarea obiectivelor profesionale.
5. Aplicarea metodelor de cercetare a diferitor școli științifice în elaborarea lucrărilor științifice.
6. Utilizarea metodologiilor de prelucrare a corpusului: achiziția, constituirea, analiza, interpretarea corpusului bilingv și unilingv, textual, dicționar, oral și scris.
7. Compararea sistemelor literare, lingvistice și culturale.
8. Argumentarea alegerii soluțiilor și metodologiilor în procesul de activitate profesională.
9. Decodarea variatelor limbaje de comunicare.
10. Producerea variatelor tipuri de discurs.
11. Abilitatea de a traduce și a interpreta texte de complexitatea nivelului C2.
12. Auto-informarea.
13. Adaptarea realizărilor științifice din alte domenii adiacente.

Proces de consultare cu persoanele și instituțiile cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

Consultarea se realizează cu foștii absolvenți și angajatorii. Există tendința de a apropia formarea universitară de necesitățile pieței de muncă, mai ales în cadrul noilor specialități apărute relativ recent în activitatea economică din Republica Moldova (supervizori mediatici multilingvi, traducători, interpreți, terminologi, manageri de oficiu multilingvi, directori de programe internaționale etc.). Unii specialiști din domeniu sunt invitați pentru a ține ore practice în cadrul disciplinelor de etică profesională, de comunicare profesională ș.a. Stagiile de specialitate sunt organizate în instituții și organizații care se caracterizează prin tendința de modernizare și de armonizare a activității lor profesionale cu cea internațională. Astfel, studenții au posibilitatea de a acumula competențe de ultimă oră care permit o mai bună deschidere spre plasarea în câmpul muncii în dimensiune națională și internațională.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

4.1 Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclu	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licență	180
II Master	120
III Doctorat	180

4.2 Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățământului Superior în domeniul dat.

La ciclul I noile curricula elaborate în conformitate cu cerințele Convenției de la Bologna sunt, în mare parte, similare celor de la disciplinele/modulele concepute de universitățile din Europa. Este important să accentuăm, totuși, diferența ce se conturează ca număr de ore de contact direct, acesta fiind mai mare în Republica Moldova. În universitățile europene se pune un accent mai pronunțat pe lucrul individual al studenților și pe consultațiile individuale. O deosebire vizibilă se face remarcată și la compararea volumului de ore practice și teoretice, în perioada preconizată pentru stagiile profesionale, acestea fiind de o durată mai mare în universitățile europene, fapt ce contribuie la formarea și asimilarea competențelor necesare pentru viitoarea activitate profesională.

La ciclul II universitățile din Europa prezintă o mai mare varietate de specializări adaptate cerințelor pieței. Majoritatea programelor de master au un caracter interdisciplinar, creând astfel competențe multiple și cu o dimensiune internațională. Deseori se ține cont de specificul regiunii în care se află universitatea respectivă, adică sunt formați specialiști care ar putea să se încadreze nemijlocit pe piața muncii din regiune, combinând reușit studiile și activitatea practică în domeniul sau în domeniile de formare.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Fundamentul procesului de predare/învățare îl constituie abordarea bazată pe competență, care vizează dezvoltarea la student a unor competențe durabile, susceptibile să-l ajute să comunice în situații profesionale complexe.

Aplicarea principiilor acestei abordări (demers integrativ, predare/învățare diferențiată, pedagogie centrată pe student, învățare/predare de tip comunicativ și interactiv) conferă sens practicilor de învățare prin simularea situațiilor profesionale semnificative pentru student, permite o învățare mai eficientă cu accent pe ceea ce este fundamental, garantând astfel o mai bună fixare a abilităților, evaluând în permanență acquis-urile, remediind insuficiențele și pregătind baza pentru învățarea ulterioară.

O prioritate a organizării procesului instructiv o constituie tendința de profesionalizare a învățământului. Astfel, pe baza analizei situațiilor profesionale, au fost stabilite competențe la nivel de cunoaștere (Identificarea bazelor teoretice ale lingvisticii și ale științei literare și a problemelor existente în aceste domenii) dezvoltate în cadrul prelegerilor. Competențe de aplicare (aplicarea teoriilor lingvistice și literare studiate la cercetarea unui fenomen particular) și de integrare sunt formate în cadrul seminarelor. Practicile de specialitate dezvoltă abilități de rezolvare a situațiilor problematice într-un mediu profesional real (abilitatea de a selecta datele lingvistice, de a constitui un corpus, de a interpreta și utiliza informația obținută pentru argumentare).

Politica de evaluare a învățării pune în evidență două tipuri de valori: valori fundamentale ca adevărul, binele și frumosul, și valori instrumentale precum coerența, rigoarea și transparența. Respectând aceste valori, care conlucrează constant, mediul academic se asigură de faptul că fiecare student poate demonstra dezvoltarea competențelor sale.

6. SPORIREA CALITĂȚII

Sporirea calității formării specialiștilor din domeniul Limbi moderne și clasice este asigurată de câțiva factori:

1. elaborarea unui sistem de centrări multiple practicat la conceperea unui cursus universitar, precum și a seminarelor și cursurilor: de exemplu, centrarea pe student și pe mijloacele tehnice multimedia ce contribuie la formarea autonomiei viitorului specialist, la dezvoltarea competențelor de studiu independent și de auto-informare, ceea ce permite accesul la informația recentă și la actualizarea permanentă a competențelor;
2. formarea și evaluarea bazate pe competențe formate la diferit nivel: cunoaștere, aplicare, integrare, ceea ce asigură competitivitatea specialiștilor pe piața forței de muncă;
3. elaborarea planurilor de învățământ și a setului de competențe în dependență de cerințele pieței, ceea ce asigură o rată înaltă a angajării absolvenților;
4. selectarea și colaborarea cu cele mai bune baze de practică, asigurându-se astfel ajustarea competențelor formate la cerințele angajatorilor;
5. mobilitatea academică a studenților și a profesorilor, factor ce contribuie la ameliorarea nivelului procesului de predare/ învățare și formarea culturii de predare/învățare în spiritul tradițiilor universităților europene;
6. colaborarea cu instituțiile și organizațiile din străinătate asigură funcționarea lectoratelor profesorilor nativi de limbi moderne și a unor centre de documentare multimedia, facilitând accesul studenților și profesorilor la informația de ultimă oră din domeniu;
7. elaborarea și participarea atât a studenților, cât și a profesorilor la proiecte internaționale de cercetare și de perfecționare profesională;
8. diversificarea tehnologiilor de formare a competențelor profesionale.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul III – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
224 Istorie**

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

Nr.c	Instituția/organizația/s ra	Persoana	Funcția/titlu/grad științific/didactic	Semnătura	Data
1.	Universitatea de Stat din Moldova	Ion Gumenâi	Dr., conf.univ. prodecanul Facultății Istorie Filosofie		24.11.10
2.	Universitatea Pedagogică „Ion Creangă”	Gh. Gonța	Prof. univ. dr. hab. Șeful Catedrei Istoria Românilor		24.11.10
3.	Universitatea Liberă Internațională din Moldova	Ludmila Tihonov	Dr. conf. univ. Șef catedră Istorie		24.11.10

II. Parteneri sociali

Nr.c	Instituția/organizația/s ra	Persoana	Funcția/titlu/grad științific/didactic	Semnătura	Data
1.	Muzeul Național de Arheologie și Istorie	Sava Eugen	Directorul Muzeului Prof. univ. dr. hab.		24.11.10
2.	Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală	Ursu Mihai	Directorul Muzeului Dr.		24.11.10

Coordonator elaborare:
Ion Gumenâi,
doctor,
conferențiar universitar,
șef catedră.

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ

1.1 Descriere generală a domeniului

Domeniul de formare profesională **224. Istorie** se încadrează în domeniul general de studiu **22. Științe umanistice** și include specialitățile **224.1 Istorie, 224.2 Arheologie, 224.3 Muzeografie, 224.4 Etnologie**.

În perspectiva aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană și a integrării ei în structurile Uniunii, Domeniul de formare profesională *Istorie* își urmărește adoptarea măsurilor care să conducă la tripla compatibilitate cu sistemul de învățământ european: 1) din punct de vedere al sistemului de organizare; 2) din punct de vedere al curriculei; 3) din punct de vedere al sistemului de evaluare a calității învățămîntului, actului didactic și rezultatelor cercetării științifice.

Scopul general al domeniului „Istorie” este formarea specialiștilor în istorie cu competențe profesionale pentru a activa în domeniul educațional, al cercetării, cel educațional și aplicativ, conform Nomenclatorului specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior și mediu de specialitate (Legea nr. 1070 – XIV din 22.06.2000).

Istoria face parte din categoria științelor socio-umane care are scopul de a prezenta tabloul real al vieții sociale din diferite timpuri, acesta rezultând din acțiunea elementelor structurale ale societății. Actualmente profesia de istoric a devenit o componentă inalienabilă a vieții sociale din toate statele civilizate. Misiunea unui istoric pentru societate este nemăsurabilă, fiindcă explicînd trecutul istoric, are posibilitatea de a prezenta adevărul istoric a întregii societăți, de a forma conștiința națională a poporului și de a-i face să perceapă realitatea conform percepției trecutului istoric, și a prognoza viitorul, pentru orice societate, care este interesată de viitorul său. Este importantă susținerea și promovarea Istoriei ca domeniu de specializare universitară, deoarece istoricul e capabil să studieze în baza metodelor științifice fenomenele și procesele realității sociale; să stabilească diagnoza problemelor sociale și să propună soluții practice; să evalueze eficiența diferitor activități și să realizeze o pronosticare a dinamicii sistemelor sociale, învățînd din greșelile comise pe parcursul timpului.

Programul de formare profesională este fundamentat pe baza planurilor de învățământ la specialitățile Istorie, Arheologie, Muzeografie și Etnologie la Ciclul I, Licență care cuprind discipline din următoarele componente: **a) fundamentală**, care formează competențe de bază la toate specialitățile și permit abordarea științifică a domeniului (Istoria Românilor (pe perioade), Stat, societate și mentalități în diferite perioade istorice, Istoria Europei și Americii (pe perioade), Istoria Țărilor Asiei și Africii (pe perioade), etc.) **b) de formare a abilităților și competențelor generale** (Limbi străine, Tehnologii informaționale); **c) de orientare socio-umanistică** (Istoria ideilor filosofice, Filosofia Istoriei, Geografie istorică, Istoria culturii universale ș.a.), ambele componente fiind menite să formeze competențe de cultură generală, aplicabile atît domeniului, cît și vieții sociale a absolventului; **d) de orientare spre specialitate** (Arheologie, Arhivistică, Muzeografie, Epigrafie, Etnologie, Paleografie, Numismatică și Cronologie, Codicologie, Heraldică ș.a.), care au ca obiectiv forma-

rea competențelor specifice domeniului; **e) de orientare către alt domeniu de formare în ciclul II (master)** (Psihologia, Pedagogie, Antropologie, Minorități etnice și naționale ș.a.) Programul de formare profesională de la Ciclul I, Licență este completat de planuri de învățământ la Ciclul II, Master care cuprind discipline prevăzute pentru domeniul de formare profesională *Istorie* și discipline de specialitate care completează pregătirea în domeniul de formare profesională. Obținerea competențelor este concepută prin două modalități: una obligatorie, care vine să asigure pregătirea teoretică de specialitate și alta practică, opțională determinată de libera alegere a studenților în funcție de interesele specifice.

Planurile de învățământ pentru Ciclul I, Licență și Ciclul II, Master cuprind un spectru complex de discipline necesar formării profesionale la specialitățile *Istorie*, *Arheologie*, *Muzeografie* și *Etnologie*. Procesul de învățământ îmbină organic pregătirea teoretică și cea practică în scopul eficientizării lui și adaptării la cerințele pieței muncii. Astfel, specificul domeniului *Istorie* impune realizarea unor aplicații practice pe teren și în instituții specializate, pentru care sînt prevăzute mai multe stagii de practică. Obținerea competențelor este concepută prin două modalități: una obligatorie, care vine să asigure pregătirea teoretică de specialitate și alta opțională - determinată de libera alegere a studenților, în funcție de interesele specifice. Potențialul didactico-științific al instituției prevăzută pentru a acoperi cursurile, permite în mare măsură să asigure pregătirea specialiștilor în domeniul de formare profesională *Istorie* la specialitățile 224.1 *Istorie*, 224.2 *Arheologie*, 224.3 *Muzeografie*, 224.4 *Etnologie*.

1.2. Caracteristici cheie:

Nivelul calificării	Licență (Ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani(4 ani)
Credite de studii ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învățământ de zi; cu frecvență redusă	Învățământ de zi	Învățământ de zi; cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licență Diplomă echivalentă Diplomă de master	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului preuniversitar	Realizarea finalităților învățământului superior (Licență, Ciclul I - (180 credite) Susținerea examenului de admitere	Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclul I, Licență și Ciclul II, Master) Susținerea examenului de admitere
Stagii de practică	Cu titlul obligatoriu (15-20 credite)	Cu titlul obligatoriu (10 credite)	Nu se realizează

<p>Reguli de examinare și evaluare</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă – formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale- sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă- formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
<p>Modalitate de evaluare finală</p>	<p>Examen de licență:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. un examen la disciplina fundamentală. 2. un examen la disciplina de specialitate 3. susținerea tezei de licență 	<p>Susținerea tezei de master</p>	<p>Susținerea tezei de doctor</p>
<p>Certificare</p>	<p>diplomă de licență în Științe umanistice</p>	<p>diplomă de master în Științe umanistice</p>	<p>diplomă de doctor în istorie</p>
<p>Titlul acordat</p>	<p>licențiat în Științe umanistice</p>	<p>master în Științe umanistice</p>	<p>doctor în istorie,</p>
<p>Drepturi pentru absolvenți</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii.
<p>Organul responsabil pentru autorizarea programelor</p>	<p>Ministerul Educației</p>	<p>Ministerul Educației</p>	<p>Structura abilitată</p>

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1 Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I - Studii superioare de licență	Licențiat în Științe umanistice Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe avansate în domeniul istoriei care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor; • Abilități avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile în domeniul istoriei; • Gestionarea activităților sau proiectelor profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile; • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor. 	6
Ciclul II - Studii superioare de master	Master în Științe umanistice Rezultatele corespunzătoare nivelului 7: <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe din domeniul Istoriei ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale; • Conștientizarea critică a cunoștințelor istorice și a cunoștințelor aflate la granița dintre diferite domenii; • Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii; • Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor. 	7
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Doctor în istorie, doctor în arheologie Rezultatele corespunzătoare nivelului 8: Cunoștințe la cel mai avansat nivel din domeniul Istoriei și cunoștințe aflate la granița dintre diferite domenii; Abilitățile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale; Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situații de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea.	8

2.2 Ocupații tipice pentru absolvenții domeniului dat (nomenclatorul profesiilor /clasificatorul ocupațiilor) pe cicluri

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul I - Studii superioare de licență	Istorie	istoric, arhivar, arhivist, muzeograf, profesor de istorie în învățământul secundar (gimnazial, profesional), specialist serviciul personal, consilier politic consilier etnolog, consilier muzeograf.
	Arheologie	arheolog, istoric muzeograf conservator opere de arta și monumente istorice, consilier etnolog, consilier arheolog.
	Muzeografie	muzeograf, Conservator opere de arta și monumente istorice Istoric arhivar arhivist, profesor de istorie în învățământul secundar (gimnazial, profesional) specialist serviciul personal, consilier etnolog, consilier muzeograf
	Etnologie	etnolog, istoric, arhivist, muzeograf, profesor de istorie în învățământul secundar (gimnazial, profesional), specialist serviciul personal, consilier etnolog.
Ciclul II - Studii superioare de Master	Istorie comparată	istoric, arhivar, arhivist, muzeograf, etnolog, antropolog, profesor de istorie în învățământul preuniversitar (gimnazial, liceal, profesional), asistent universitar, cercetător stagiar în științele umanistice, analist politic, consilier organizație politică, manager (în serviciile de informații și reclamă)
	Arheologie și istorie antică	arheolog, asistent universitar, cercetător stagiar în arheologie, arheolog – manager în serviciul de ocrotire a monumentelor istorice, muzeograf – manager în serviciul de administrare a muzeelor.
	Istorie contemporană	istoric, analist politic, muzeograf antropolog, profesor de istorie în învățământul preuniversitar, (gimnazial, liceal, profesional), asistent universitar, cercetător stagiar în științele umanistice, manager, (în serviciile de informații și reclamă), muzeograf-manager în serviciul de administrare a muzeelor republicane, raionale, sătești și școlare.

Ciclul II - Studii superioare de master	Istorie și civilizații sud-est europene	istoric, muzeograf, profesor de istorie în învățământul preuniversitar (gimnazial, liceal, profesional), asistent universitar , cercetător stagiar în științele umanistice, manager (în serviciile de informații și reclamă), muzeograf-manager în serviciul de administrare a muzeelor republicane, raionale, sătești și școlare.
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Istorie 07.00.02 - Istoria românilor (pe perioade) 07.00.03 - Istoria universală (pe perioade)	istoric, cercetător științific în domeniul Istorie, cadru didactic în învățământul universitar, colaborator științific, analist politic , consilier politic,
	07.00.12 - Muzeologie, ocrotirea monumentelor istorico-culturale	muzeograf, conservator opere de arta și monumente istorice , cercetător științific în domeniul muzeografiei, cadru didactic în învățământul universitar, colaborator științific, consilier muzeograf, arhivar, arhivist
	07.00.07 - Etnologie, antropologie culturală și istorică	etnolog, cadru didactic în învățământul universitar, colaborator științific, cercetător științific, consilier etnolog.
	07.00.09 - Teoria și metodologia științelor istorice	cercetător științific în domeniul teoriei și metodologiei științelor istorice, cadru didactic în învățământul universitar, colaborator științific, analist politic, consilier politic.
	07.00.10 - Istoria științei (pe domenii)	cercetător științific în domeniul Istoriei științelor, cadru didactic în învățământul universitar, colaborator științific, analist politic , consilier politic.
	07.00.06 Arheologie	arheolog, cadru didactic în învățământul universitar, colaborator științific, cercetător științific.

2.3 Rolul domeniului în alte programe de formare

Istoria este disciplina care de fapt stă la baza formării competențelor generale la majoritatea domeniilor sociale și umanitare. În primul rînd este necesar de amintit așa specialități ca *Relațiile internaționale*, *Științele politice*, *Antropologie* sau *Educație Civică*, studiul cărora nu poate fi realizat fără o cunoaștere profundă a Istoriei Europene Americii, Asiei și Africii și nu în ultimul rînd a spațiului românesc. Specialitățile

Jurnalism, Comunicare și Limba și literatura română necesită cursuri de Istoria civilizațiilor, Istoria religiilor sau Istoria și filosofia culturii, cu statut de disciplină specială pentru formarea unor competențe instrumentale și interpersonale. De asemenea așa cursuri ca Istoria filosofiei, dreptului, literaturii, doctrinelor economice, psihologiei sau pedagogiei vin să complinească competențele domeniilor date. În același timp Paleografia slavo-română și româno-chirilică pot aduce un real aport la studiul limbilor clasice, iar istoria religiilor este un component indispensabil al teologiei.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul I – Studii superioare de licență

- **Competențe generale:**

1. Îndeplinirea la termen, riguros și responsabil, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului.
2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de roluri diverse.
3. Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare continuă în scopul inserției și adaptabilității la cerințele pieței muncii.
4. Conștientizarea importanței patrimoniului cultural local, național și universal și înțelegerea necesității de a conserva diversitatea culturală.
5. Exprimarea personală printr-o varietate de mijloace, folosind propriile aptitudini, compararea propriilor opinii și expresii creatoare cu ale altora și dezvoltarea aptitudinilor creative care pot fi transferate în diverse contexte profesionale.

- **Competențe specifice Specialitatea Istorie**

1. Regăsirea informației despre trecutul istoric
2. Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din sursele istorice.
3. Prezentarea orală și scrisă, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate.
4. Prezentarea orală (cu suport tehnic vizual) și scrisă a unui fapt istoric oarecare, în condiții prestabilite.
5. Utilizare la un nivel de bază a metodelor specifice unei științe auxiliare a istoriei (paleografie chirilică/slava/latina etc., epigrafie, numismatică, codicologie, arheologie etc.).
6. Utilizarea conceptelor și a metodelor de bază ale cel puțin unei alte științe sociale sau umaniste, sau ale unei discipline de graniță între istorie și alte științe (sociologia, antropologia, istoria artei, economia, psihologie, filozofia etc.).

7. Aplicarea cunoștințelor teoretice, a principiilor și metodelor de bază și utilizarea noilor tehnologii informaționale și resurselor internet pentru producerea punctuală a unor noi cunoștințe istorice vizînd o epocă și/sau o problemă istorică de complexitate medie.
8. Adaptarea și comunicarea coerentă a informațiilor și a problemelor cu caracter istoric specialiștilor și nespecialiștilor în domeniu.

3.2. Corelația „finalități de studiu și competențe – curriculum” Ciclul I, Licență, Specialitatea Istorie

Modulul/ Finalitățile de studiu	Componenta modulului	Nr credite ECTS								
			1	2	3	4	5	6	7	8
Istoria veche a spațiului românesc	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+
Istoria Orientul antic	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+
Istoria Greciei și Romei Antice	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+
Stat societate și mentalități în perioada medievală (Istoria Europei medievale și Istoria medievală a Țărilor Asiei și Africii)	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+
Istoria medievală a Românilor	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+
Stat societate și mentalități în epoca modernă (Istoria Europei moderne și Istoria Țărilor modernă a țărilor Asiei și Africii)	F	6	+	+	+	+		+	+	+
Istoria modernă a Românilor	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+
Stat societate și mentalități în epoca contemporană (Istoria contemporană a țărilor Europei și Americii)	F	6	+	+	+	+		+	+	+
Istoria contemporană a Românilor	F		+	+	+	+		+	+	+
Istoria contemporană a Țărilor Asie și Africii	S	5	+	+	+	+		+	+	+
Preistorie și Arheologie universală	S	5	+	+	+	+		+	+	+
Antropologie	S	4			+	+		+	+	
Discipline istorice auxiliare (Paleografie, Numismatică, Cronologie, Heraldică)	S	5	+	+				+	+	+
Bizantinologie	S	5	+	+	+	+	+	+		+
Arhivistica și muzeografie	S	4	+	+		+	+		+	+
Studii de izvoare și Istoriografie universală			+	+	+	+	+	+	+	+

Studii de izvoare și Istoriografie românească	S	3	+	+	+	+	+	+	+	+
Istoria religiilor	S	5	+	+	+	+		+		+
Noi direcții de cercetare în domeniul istoriei	S	2	+	+	+	+	+	+	+	+

• **Competențe specifice Specialitatea Arheologie**

1. Cunoașterea istoriei locale, regionale și universale.
2. Utilizarea terminologiei istorice și de specialitate în prezentarea și explicarea informației de specialitate.
3. Caracterizarea și explicarea evenimentelor, proceselor și fenomenelor istorice din diferite perioade ale istoriei umane și la nivel local, regional și global.
4. Identificarea și argumentarea relațiilor cauzale dintre evenimente, procese și fenomene istorice.
5. Cunoașterea și estimarea perspectivelor istoriografice ale diferitor perioade și contexte, inclusiv dezbateri curente.
6. Identificarea, descifrarea, interpretarea și utilizarea informațiilor obținute din diferite categorii de surse: narrative, arheologice, paleo-botanice, osteologice, etc., utilizându-le în reconstruirea adecvată a procesului istoric.
7. Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor.
8. Prezentarea orală și scrisă, în limba programului de studiu și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate.
9. Utilizarea metodologiei de bază a unor științe auxiliare ale istoriei (conexe arheologiei): numismatică, epigrafie, etnografie, etc.
10. Aplicarea adecvată a bazelor metodologiei cercetării arheologice teoretice și practice, de teren.
11. Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a documentației de șantier și a altor sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului.
12. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de roluri diverse.
13. Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.

3.2. Corelația „finalități de studiu și competențe – curriculum” Ciclul I, Licență Specialitatea Arheologie

Modulul/Finalitățile de studiu	Componenta modulului	Nr credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Istoria veche a spațiului românesc	F	6	+	+	+	+	+	+		+			+		+
Preistorie și Istoria Orientul antic	F	6	+	+	+	+	+	+		+			+		+
Istoria Greciei și Romei Antice	F	6	+	+	+	+	+	+		+			+		+
Stat societate și mentalități în perioada medievală (Istoria Europei medievale și Istoria medievală a Țărilor Asiei și Africii)	F	6	+	+	+	+	+	+		+			+		+
Istoria medievală a Românilor	F	6	+	+	+	+	+	+		+			+		+
Stat societate și mentalități în epoca modernă (Istoria Europei moderne și Istoria Țărilor modernă a țărilor Asiei și Africii)	F	6	+	+	+	+	+	+		+			+		+
Istoria modernă a Românilor	F	6	+	+	+	+	+	+		+			+		+
Stat societate și mentalități în epoca contemporană (Istoria contemporană a țărilor Europei și Americii)	F	6	+	+	+	+	+	+		+			+		+
Istoria contemporană a Românilor	F		+	+	+	+	+	+		+			+		+
Istoria contemporană a Asiei și Africii	S	5	+	+	+	+	+	+		+			+		+
Arheologie preistorică (Paleoliticul și epoca bronzului)	S	4	+	+	+	+	+	+		+			+		+
Arheologie preistorică (Epoca fierului)	S	4	+	+	+	+	+	+		+			+		+
Antropologie	S	4		+		+			+	+	+	+	+	+	+
Limbi clasice (greaca, latina)	S	5		+					+	+	+	+	+	+	+
Epigrafe greacă. Epigrafe latină	S	3		+					+	+	+	+	+	+	+
Studii de izvoare și Istoriografie universală	S	5		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Arheologie experimentală	S	4		+		+		+	+	+	+	+	+	+	+
Sisteme de periodizare. Cronologie	S	3		+		+		+	+	+	+	+	+	+	+
Metode contemporane în arheologie	S	3		+		+		+	+	+	+	+	+	+	+
Arheologie medievală universală	S	3		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Istoria arheologiei	S	2	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

- **Competențe specifice Specialitatea Muzeografie**

1. Cunoașterea istoriei locale, regionale și universale.
2. Utilizarea terminologiei istorice și de specialitate în prezentarea și explicarea informației de specialitate.
3. Caracterizarea și explicarea evenimentelor, proceselor și fenomenelor istorice din diferite perioade ale istoriei umane și la nivel local, regional și global.
4. Identificarea și argumentarea relațiilor cauzale dintre evenimente, procese și fenomene istorice.
5. Cunoașterea perspectivelor istoriografice ale diferitor perioade și contexte, inclusiv dezbateri curente.
6. Identificarea, interpretarea și utilizarea în mod corespunzător a informației despre trecutul istoric.
7. Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor.
8. Prezentarea orală și scrisă, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate.
9. Utilizarea metodelor avansate de actare a mostrelor muzeale.
10. Proiectarea și realizarea de expoziții și alte activități muzeale.
11. Integrarea profesională în instituțiile muzeale și gestionarea patrimoniului cultural pe baza legislației în vigoare.
12. Gestionarea informațiilor referitoare la patrimoniul cultural, relații publice, comunicare și marketing.
13. Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului.
14. Capacitatea de a aplica tehnici și metode de educație istorică.
15. Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.

• Corelația „finalități de studiu și competențe – curriculum” Ciclul I, Licență Specialitatea Muzeografie

Modulul/Finalitățile de studiu	Componenta modulului	Nr credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Istoria veche a spațiului românesc	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+		
Preistorie și Istoria Orientul antic	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+
Istoria Greciei și Romei Antice	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+
Stat societate și mentalități în perioada medievală (Istoria Europei medievale și Istoria medievală a Țărilor Asiei și Africii)	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+
Istoria medievală a Românilor	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+
Stat societate și mentalități în epoca modernă (Istoria Europei moderne și Istoria Țărilor modernă a țărilor Asiei și Africii)	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+							
Istoria modernă a Românilor	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+
Stat societate și mentalități în epoca contemporană (Istoria contemporană a țărilor Europei și Americii)	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+							
Istoria contemporană a Românilor	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+
Istoria contemporană a Țărilor Asie și Africii	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+
Arheologie universală	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+
Antropologie	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+							
Bizantinologie	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+							
Arhivistica	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+
Conservarea și restaurarea colecțiilor muzeale	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+
Istoria muzeelor din R. Moldova	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+
Studii de izvoare și Istoriografie universală	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+							
Studii de izvoare și Istoriografie românească	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+							
Paleografie	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+							
Iconografie	S	2	+	+	+	+	+	+	+	+							
Constituirea fondului muzeal	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+
Muzeul contemporan : Desing și expoziție muzeală	S	3	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+
Managimntul muzeal	S	2	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+
Sistemul muzeistic	S	2	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+

- **Competențe specifice Specialitatea etnologie**

1. Cunoașterea istoriei locale, regionale și universale.
2. Utilizarea terminologiei istorice și de specialitate în prezentarea și explicarea informației de specialitate.
3. Caracterizarea și explicarea evenimentelor, proceselor și fenomenelor istorice din diferite perioade ale istoriei umane și la nivel local, regional și global.
4. Identificarea și argumentarea relațiilor cauzale dintre evenimente, procese și fenomene istorice.
5. Cunoașterea perspectivelor istoriografice ale diferitor perioade și contexte, inclusiv dezbateri curente.
6. Identificarea, interpretarea și utilizarea în mod corespunzător a informației despre trecutul istoric.
7. Prezentarea orală și scrisă, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate.
8. Identificarea, analiza și clasificarea fenomenelor culturale cu relevanța etnologică în contexte multiple (local, regional, național, global)
9. Analiza din perspective multiple (retorica, de conținut, contextuală etc.) a faptelor culturale de diverse niveluri și proveniențe (creații artistice, discursuri publice, cultura de masă, culturi și sub-culturi comunitare)
10. Proiectarea de cercetări de teren și promovarea patrimoniului cultural cu respectarea eticii profesionale.
11. Consilierea factorilor implicați în situații ce presupun relații interumane între grupuri supuse unor procese de aculturație (minorități, refugiați, marginali, etc.)
12. Îndeplinirea la termen, în mod riguros, eficient și responsabil, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice și cu aplicarea riguroasă a regulilor de citare.
13. Capacitatea de a aplica tehnici și metode de educație istorică.
14. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup; dezvoltarea capacităților de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă.
15. Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue

3.2. Corelația „finalități de studiu și competențe – curriculum” Ciclul I, Licență. Specialitatea etnologie

Modulul/ Finalitățile de studiu	Componenta modulului	Nr credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Istoria veche a spațiului românesc	F	6	+	+	+	+	+	+	+			+		+			+
Preistorie și Istoria Orientul antic	F	6	+	+	+	+	+	+	+			+		+			+
Istoria Greciei și Romei Antice	F	6	+	+	+	+	+	+	+			+		+			+
Stat societate și mentalități în perioada medievală (Istoria Europei și a Țărilor Asiei și Africii medievale)	F	6	+	+	+	+	+	+	+			+		+			+
Istoria medievală a Românilor	F	6	+	+	+	+	+	+	+			+		+			+
Stat societate și mentalități în epoca modernă (Istoria Europei și Țărilor Asiei și Africii)	F	6	+	+	+	+	+	+	+					+			+
Istoria modernă a Românilor	F	6	+	+	+	+	+	+	+					+			+
Stat societate și mentalități în epoca contemporană (Istoria contemporană a țărilor Europei și Americii)	F	6	+	+	+	+	+	+	+					+			+
Istoria contemporană a Românilor	F		+	+	+	+	+	+	+					+			+
Istoria contemporană a Țărilor Asie și Africii	S	5	+	+	+	+	+	+	+					+			+
Arheologie universală	S	5	+	+	+	+	+	+	+			+		+			+
Introducere în etnologie	S	4	+	+	+	+	+	+	+			+		+			+
Etnologia românilor	S	3	+	+	+	+	+	+	+			+		+			+
Bizantinologie	S	5	+	+	+	+	+	+	+			+		+			+
Arhivistica și muzeografie	S	4	+	+	+	+	+	+	+					+			+
Studii de izvoare și Istoriografie universală	S		+	+	+	+	+	+	+					+			+
Studii de izvoare și Istoriografie românească	S	3	+	+	+	+	+	+	+					+			+
Etno-psihologia. Etno-sociologia	S	3	+	+	+	+	+	+	+			+		+			+
Procese de etnogeneză în Europa de Sud-Est în perioada medievală și modernă	S	4	+	+	+	+	+	+	+					+			+
Relațiile interetnice și confesionale în Balcani în sec. XX – înc.sec. XXI.	S	3	+	+	+	+	+	+	+					+			+
Istoria etnologiei.	S	2	+	+	+	+	+	+	+			+		+			+
Etno-istorie	S	2	+	+	+	+	+	+	+			+		+			+
Metodologia cercetării etnologice	S	2	+	+	+	+	+	+	+			+		+			+

Ciclu II – Studii superioare de master

- ***Competențe generale***

1. Cunoașterea aprofundată, dezvoltarea și aplicarea cunoștințelor, informațiilor și ideilor originale în contextul cercetării.
2. Integrarea cunoștințelor și formularea judecăților pe baza unor date istorice incomplete.
3. Comunicarea concluziilor și esențializarea cunoștințelor atât în limba română, cât și în limbile străine.
4. Studiul în mod independent și autonom a subiectelor din domeniul istoriei desemnate pentru cercetare.
5. Soluționarea problemelor în împrejurări noi sau necunoscute în contexte înrudite cu domeniul de studiu sau multidisciplinare.
6. Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului.

- ***Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în:***

A) Studii istorice comparate

1. Utilizarea celor mai noi direcții și interpretări utilizate de către specialiștii domeniului istoriei.
2. Realizarea proiectelor de cercetare științifică cu un înalt grad de autonomie, și o bună documentare în domeniu.
3. Demonstrarea capacităților analitice privitoare la diversitatea problemelor ridicate de către știința istorică.
4. Realizarea diagnozelor bazate pe cercetare în vederea rezolvării problemelor prin integrarea cunoștințelor noi din domeniul istoriei precum și a celor interdisciplinare.
5. Demonstrarea autonomiei în procesul de învățare precum și nivelul înalt de înțelegere a proceselor de învățare în domeniul istoriei.
6. Demonstrarea inovației în contextul lucrului cu materialul documentar și bibliografic.
7. Utilizarea modalităților eficiente de formare a unor concepte, definiții sau de tratare a anumitor probleme.
8. Selectarea metodelor eficiente de luare a unor decizii.
9. Estimarea cunoștințelor obținute înainte de a le utiliza într-un scop anumit.
10. Identificarea metodelor adecvate obiectivelor cercetării.
11. Promovarea concepțiilor noilor direcții de cercetare în domeniul istoriei în vederea realizării lucrărilor proprii

B) Arheologie și istorie antică

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master:**

1. Intensificarea modalităților de dobândire a cunoștințelor arheologice în condițiile extinderii ariei de cercetare și a nivelului informațional în domeniu.
2. Demonstrarea capacităților analitice și aptitudinilor profesioniste în procesul cercetărilor pe teren a obiectivelor arheologice.
3. Demonstrarea autonomiei în procesul de învățare.
4. Demonstrarea competențelor profesioniste în investigarea monumentelor arheologice și valorificarea, la justa valoare, a vestigiilor și materialelor colectate.
5. Utilizarea modalităților eficiente de formare a unor concepte, definiții sau de tratare a anumitor probleme.
6. Demonstrarea capacităților de comunicare și cunoaștere privind implementarea noilor metode arheologice de cercetare în procesul studierii monumentelor arheologice.
7. Utilizarea metodelor de analiză critică a tratatelor autorilor antici și izvoarelor epigrafice.
8. Utilizarea rezultatelor analizei surselor narative, epigrafice, etnografice, numismatice, datelor analizelor osteologice și paleobotanice în cunoașterea adecvată a circumstanțelor funcționării comunității ce a lăsat monumentul arheologic respectiv.
9. Demonstrarea competențelor în utilizarea informațiilor surselor narative și a datelor arheologice interpretându-le ca surse istorice în cercetare.
10. Demonstrarea competențelor depline și aptitudinilor necesare în coroborarea surselor narative, epigrafice, etnografice, numismatice, glotonimice etc. cu datele ce reies din analiza vestigiilor și materialelor arheologice.
11. Utilizarea tehnologiilor contemporane în colaborarea profesională.

C) Istorie contemporană

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master:**

1. Cunoașterea și înțelegerea aprofundată a noțiunilor, conceptelor, teoriilor a istoriei contemporane universale și a Românilor, care să asigure o abordare originală în dezvoltarea sau aplicarea lor în contextul cercetării.
2. Aplicarea integrată a cunoștințelor teoretice, a aparatului conceptual și metodologic, în condiții de informare incompletă, pentru a rezolva probleme ce țin de Istoria contemporană.
3. Demonstrarea capacităților analitice privitoare la diversitatea problemelor ridicate de către știința istorică contemporană.
4. Diagnosticarea bazată pe cercetare în vederea rezolvării problemelor prin integrarea cunoștințelor noi din domeniul istoriei contemporane precum și a celor interdisciplinare.
5. Demonstrarea autonomiei în procesul de învățare precum și un nivel înalt de înțelegere a proceselor de învățare în domeniul istoriei.

6. Demonstrarea inovațiilor în contextul lucrului cu materialul documentar și bibliografic.
7. Utilizarea modalităților eficiente de formare a unor concepte, definiții sau de tratare a anumitor probleme.
8. Realizarea proiectelor de cercetare științifică, demonstrând un înalt grad de autonomie și o bună documentare în domeniul istoriei contemporane.
9. Realizarea conexiunilor dintre faptele petrecute în istoria contemporană cu realitatea politică din lume și republică.

D) Istorie și civilizații sud – est europene

- ***Competențe specifice rezulate din realizarea programelor de master:***

1. Consolidarea și amplificarea modalităților de dobândire a cunoștințelor pe segmentul istoriei sud-est europene în condițiile extinderii ariei de cercetare și a nivelului informațional în domeniu.
2. Realizarea proiectelor de cercetare științifică demonstrând un înalt grad de autonomie și o bună documentare în domeniu.
3. Demonstrarea capacităților și aptitudinilor de a studia aspirațiile diferitor grupări etnice, locuitoare a spațiului balcanic prezentând viziunea proprie în procesul de optimizare și omogenizare a acestor aspirații.
4. Realizarea și utilizarea celor mai optime norme și standarde internaționale în evidențierea anumitor disensiuni de ordin etno-lingvistic și religios în spațiul civilizațional sud-est european.
5. Demonstrarea capacităților analitice privitor la diversitatea de opinii la unul și același subiect, propunând propriul program de realizare a cercetării în domeniu.
6. Utilizarea modalităților eficiente de formare a unor concepte, definiții sau de tratare a anumitor probleme legate de istoria țărilor din Sud-estul Europei.
7. Demonstrarea cunoștințelor fundamentale a istoriei comunităților conlocuitoare pentru crearea anumitor seturi de recomandări de profilaxie a posibilelor disensiuni etno-lingvistice și religioase din zona balcanică.
8. Stabilirea priorităților studiilor interdisciplinare în cercetările științifice a istoriei și civilizației sud-est europene.
9. Selectarea și identificarea metodelor eficiente și adecvate obiectivelor cercetării.
10. Adaptarea problematicilor sociale, științifice și etnice, care apar în muncă sau studiu cu referire la zona balcanică.

Ciclul III – Studii superioare de doctorat

- ***Competențe generale***

1. Cunoașterea și înțelegerea aprofundată și comprehensivă a noțiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază și conștientizarea critică a cunoștințelor din domeniul Istoriei, care asigură o abordare originală în dezvoltarea sau aplicarea lor, în contextul cercetării științifice.

2. Adaptarea realizărilor științifice din domeniile conexe istoriei (sociologie, filosofie, politologie, filologie etc.) la procesul de cercetare istoric.
3. Aplicarea integrată a cunoștințelor teoretice, a aparatului conceptual și a metodologiilor de cercetare, în condiții de informare incompletă, având caracter complex și interdisciplinar, în domeniul Istoriei.
4. Elaborarea cercetărilor originale, gestionarea de proiecte profesionale și/sau de cercetare, în mod autonom, care extind frontierele cunoașterii prin dezvoltarea de noi cunoștințe substanțiale.
5. Promovarea în context academic și profesional a rezultatelor științifice.

A) Istorie

• *Competențe specifice*

1. Identificarea și evaluarea principalelor direcții ale dezvoltării istoriei ca știință.
2. Analiza critică, interpretarea și adaptarea teoriilor și concepțiilor din domeniul istoriei în vederea realizării lucrărilor științifice proprii.
3. Selectarea, aplicarea și argumentarea metodelor adecvate de cercetare în domeniul istoriei.
4. Identificarea, interpretarea, analiza critică și utilizarea corectă a izvoarelor istorice în cercetările de specialitate.
5. Stabilirea raportului de reciprocitate pragmatică între domeniile disciplinelor adiacente și complementare și integrarea cunoștințelor din domenii noi sau interdisciplinare.
6. Elaborarea strategiilor de colaborare și comunicare cu specialiștii domeniului.
7. Demonstrarea capacităților de a lua decizii orientate spre apropierea și consolidarea mediului istoric.
8. Elaborarea proiectelor de cercetare științifică în domeniul istoriei, demonstrând un înalt grad de autonomie.
9. Adaptarea și comunicarea coerentă a informațiilor și a problemelor din domeniul istoriei specialiștilor și nespecialiștilor.
10. Manifestarea și respectarea principiilor eticii profesionale și a deontologiei istorice în elaborarea lucrărilor științifice

B) Arheologie

• *Competențe specifice*

1. Utilizarea cunoștințelor de specializare pentru a analiza critic, a evalua și a sintetiza noi idei în domeniul arheologiei.
2. Identificarea metodelor adecvate de cercetare a obiectivelor arheologice.
3. Elaborarea metodelor/mecanismelor/proiectelor/politicilor competente de ocrotire, păstrare și valorificare a patrimoniului arheologic național.
4. Demonstrarea competențelor profesionale în procesul de investigație arheologică, prin valorificarea diverselor materiale și mostre din fondurile existente, contribuind la dezvoltarea în ascensiune a științei arheologice.

5. Implementarea standardelor internaționale în activitatea de cercetare, în fondarea și conservarea patrimoniului arheologic național.
6. Utilizarea competențelor analitice în procesul de studiere a problemelor de cercetare în domeniul arheologiei.
7. Implementarea organică și competentă a informațiilor surselor.
8. Realizarea proiectelor de cercetare științifică, demonstrând cel mai înalt grad de autonomie și o bună documentare în domeniu.
9. Demonstrarea capacităților analitice în elaborarea conceptelor muzeale, conform direcțiilor instituționale: muzee istorice, de artă, arheologice, etnografice, bisericești, etc.
10. Manifestarea și respectarea principiilor eticii și deontologiei științei în elaborarea lucrărilor științifice.

3.3 Proces de consultare cu persoanele și instituțiile cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

Specialitatea Istorie are o tradiție de lungă durată aceasta fiind printre disciplinele ce au stat la baza învățămîntului universitar din Republica Moldova. Totodată, datorită transformărilor din interiorul societății și datorită cerințelor internaționale, Planurile de învățămînt, realizate pentru domeniul Istorie sînt racordate cerințelor procesului de la Bologna și au fost elaborate în colaborare cu universități de prestigiu în domeniul din Europa.

În baza concepției de pregătire a specialiștilor în domeniul *Istorie*, ce se discută în cadrul catedrelor de specialitate și în dialogul ce are loc cu specialiști din acest domeniu de la alte instituții de învățămînt superior, se fac propuneri pentru planul de studii. Aceste propuneri sînt discutate de către Comisiile metodice și aprobate în Consiliul profesoral al facultăților. În ultimă instanță, cadrul instituțional, care aprobă schimbările din planul de învățămînt este Senatul instituției. Deoarece studentul și profesorul sînt cei doi actori ai procesului de învățămînt, iar în condițiile actuale ale dezvoltării universităților se mizează pe accentuarea acestei colaborări, au fost întreprinse măsuri de implicare a studenților în managementul calității studiilor, inclusiv și în discutarea conținutului planului de învățămînt. De cele mai multe ori, însă, funcționalitatea studiilor este sporită prin introducerea noilor discipline, inclusiv în categoria celor opționale, care contribuie considerabil la elaborarea unui demers didactic individual pentru studenți.

În scopul prevenirii anacronismului în educație la nivel de catedre se promovează inițiativele constructive orientate spre îmbunătățirea, perfecționarea disciplinelor din planul de învățămînt. În acest scop se produce reeșalonarea lor sau renovarea propriu-zisă, în funcție de cerințele pieței muncii.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

4.1 Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclu	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licență	180 credite
II Master	120 credite
III Doctorat	180 credite

4.2 Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățământului Superior în domeniul dat.

Predarea și pregătirea specialiștilor în domeniul Istoriei se efectuează în toate țările lumii, acest domeniu fiind oferit la noi la fel ca și în alte țări europene. În acest sens putem să afirmăm ca prin intermediul cursurilor de istorie universală fie a Țărilor Europei și Americii, fie a Țărilor Asiei și Africii se creează un tablou unic al evoluției general umane, subliniindu-se specificul anumitor regiuni sau fenomene. Înțelegerea complexității proceselor social – politice și economice ce s-au repercutat pe mapamond de asemenea este sporită și prin intermediul cursurilor speciale și generale așa cum ar fi de exemplu Politologia sau Civilizații și relații interculturale în Europa centrală și de Est.

Totodată este evident faptul că fiecare țară în parte își are specificul său în dezvoltarea sa istorică, Republica Moldova în acest sens nefiind o excepție. Specificitatea evoluției naționale din punct de vedere a diacronismului istoric este obiectul discuțiilor din cadrul cursurilor de Istorie a Românilor, în cadrul cărora o parte din material este consacrat spațiului pruto-nistean.

În același timp, datorită faptului că planurile de studiu au fost racordate cerințelor europene în domeniu, vom accentua că sistemul de competențe dezvoltat la primul ciclu este practic similar celor europene, diferențele constituindu-se în baza specificului țării noastre.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Învățământul la specialitatea Istorie este organizat în două forme de bază:

1. *Învățământul cu frecvență de zi* se desfășoară în conformitate cu planurile de studii și se realizează în formă de *prelegeri*, în cadrul cărora profesorii aplică diverse metode și tehnici, precum și diverse forme a *seminarului*. La Catedre se organizează *consultații individuale pentru* studenții care însușesc mai dificil materialul cursurilor și necesită o explicare suplimentară, pentru studenții care lucrează la elaborarea tezelor de an și de licență, participă la conferințe. Fiecare profesor are un plan individual în care sînt fixate și obiectivele activității individuale cu studenții.
2. O altă formă de organizare a învățământului o reprezintă instruirea la *secția cu frecvență redusă* la specialitatea Istorie, care se realizează prin intermediul a trei sesiuni anuale și suplimentar o sesiune de reper pentru studenții anului I.

Predarea disciplinelor academice se efectuează ținându-se cont de normele academice existente. Toate disciplinele incluse în planul de învățământ sînt asigurate integral cu *curriculum disciplinar* în conformitate cu cerințele actuale.

Disciplinele prevăzute în planurile de învățământ la specialitatea istorie sînt asigurate, de asemenea, în măsură suficientă, cu materiale didactico-metodice, manuale, manuscrise, texte de lecții, multiplicări de lucrări, bibliotecă electronică etc.

Asigurarea controlului calității procesului de învățământ se efectuează prin diverse modalități:

Evaluarea randamentului academic

Evaluarea profesor - student	Evaluarea profesor - profesor	Evaluarea student -profesor
evaluarea în cadrul seminarelor; lucrări de control; referate; programe de cercetare; dări de seamă; colocvii; teze de an; examene semestriale; examene de licență; teze de licență.	discutarea în cadrul ședințelor Catedrei a Planurilor de studii și a curriculum-urilor disciplinare; discutarea în cadrul Catedrei a textelor de lecții și a altor materiale didactice elaborate de către profesori; discutarea formelor de ajutor metodic a tinerilor specialiști; frecventarea de către șeful Catedrei și decanul Facultății a prelegerilor și orelor practice ale profesorilor, urmată de analiza lor în cadrul ședințelor catedrei și Consiliului facultății, inclusiv a lecțiilor predate de profesorii de la alte catedre; frecventarea reciprocă de către cadrele didactice ale Catedrei a cursurilor teoretice și practice; organizarea prelegerilor și seminarelor demonstrative; discutarea realizărilor procesului de instruire la Ședințele catedrei și în cadrul Consiliului profesoral al facultății; atestarea profesorilor; controlul din partea rectoratului și decanatului etc; discutarea problemelor ce țin de perfectarea procesului de instruire în cadrul comisiilor și consiliilor metodice, Senatului U.S.M.	Evaluarea cadrelor didactice de către studenți în baza chestionarelor validate în mod experiențial și experimental

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

Ciclul II – studii superioare de master

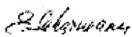
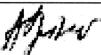

Ciclul III – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
225 Antropologie**

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu/ membrii grupului de lucru

Nr. crt.	Instituția/ organizația/ structura	Persoana	Funcția/titlu/grad științific/didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu/membri ai grupului de lucru					
1.	USM	E.Saharneanu	Șef Departament Filosofie și Antropologie, dr. hab., prof. universitar		24.11.2010
2.	USM	A.Spinei	Dr., conf. universitar		24.11.2010
3.	USM	A.Popa	Lector superior		24.11.2010
II. Parteneri sociali					
1.	Universitatea Academiei de Științe a Moldovei, Catedra Filosofie, Istorie și Metodologia Cercetării	Gh. Bobîna	Șef Catedră, dr. hab., prof. universitar		24.11.2010
2.	Academia de Științe a Moldovei, Institutul de Istorie, Sectorul Filosofie	A.Pascaru	Șef sector, dr. hab., conf. universitar		24.11.2010

Coordonator elaborare:

Eudochia Saharneanu, dr. hab., prof. univ.;

Angela Popa, lector superior;

Angela Spinei, dr., conf. univ.

1. PREZENTAREA DOMENIULUI DE FORMARE PROFESIONALĂ/ SPECIALITATE

1.1. Descriere generală a domeniului

Antropologia contemporană abordează studiul omului cu metode și concepte proprii științelor naturii și socio-umanistice. Pregătirea în cadrul domeniului Antropologie este menită să asigure unicitatea unei științe, prin care omul este studiat din perspective multidisciplinare, generînd o viziune teoretică și praxiologică amplă asupra ființei umane.

Interesul pentru problematica antropologică este deosebit din cauza multitudinii de grupuri rasiale, etnice, religioase, culturale, care au stiluri de viață diferite, ce trebuie să coexiste într-o lume aflată în continuă schimbare. Realitatea socială a Republicii Moldova demonstrează necesitatea specialiștilor calificați, capabili să realizeze o analiză comparată a culturilor de orice tip. Specificul domeniului de formare constă în aplicabilitatea teoriilor antropologiei la contextul socio-cultural al spațiului autohton și furnizarea pe piața muncii a specialiștilor de înaltă calificare în domeniul antropologiei contemporane. Antropologia, prin esența ei, asigură apelul la cadrul interdisciplinar de pregătire.

Planurile de învățămînt elaborate pentru ciclul I Licență, ciclul II Master cuprind un set de discipline fundamentale prevăzute pentru această specialitate, precum și alte discipline (de specialitate) menite să completeze pregătirea generală a viitorilor specialiști în Antropologie. Astfel programul de formare profesională este fundamentat pe baza unui plan de învățămînt, care cuprinde următoarele categorii de module:

- a) Module care asigură o pregătire generală în științe socio-umanistice precum filosofie, sociologie, istorie, politologie, logică, psihologie și care sînt menite să formeze competențe sistemice, aplicabile atît domeniului cît și vieții sociale ale absolventului;
- b) Module care asigură pregătirea teoretică de specialitate, poziționate în anii I și II Licență (Antropologie psihologică, Antropologie socială, Antropologie economică, Antropologia sănătății, Antropologie rurală, Antropologie urbană, Antropologia religiei, Antropologie politică), care au ca obiectiv formarea competențelor specifice domeniului; c) Module cu caracter practic-operațional și de aplicabilitate curentă, distribuite în anii II și III Licență (cu discipline: Comunicare interculturală, Creare de imagine, Semiotică gestuală, Psihologie transculturală, Relații publice, Procese civilizatoare contemporane, Minorități etnice și naționale) care vin să formeze competențe ce țin de aplicare a cunoștințelor obținute.

Studentii și masteranzii sînt organizați astfel încît pregătirea teoretică și practică să fie cît mai eficientă și legată de cerințele pieței muncii. Obținerea competențelor este concepută prin două modalități: una obligatorie, care vine să asigure pregătirea teoretică de specialitate și alta practică, opțională determinată de libera alegere a studenților în funcție de interesele specifice. Potențialul didactico-științific al instituției prevăzut pentru a acoperi cursurile permite în mare măsură să asigure pregătirea specialiștilor în domeniul Antropologiei.

1.2. Caracteristici:

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani (4 ani)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	învățământ de zi	învățământ de zi	învățământ de zi cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diploma de BAC, Diplomă de studii medii de specialitate, Diploma de colegiu, Diploma de studii superioare; Diplomă de licență	Diplomă de licență diplomă de master diplomă echivalentă	Diploma de master Diplomă echivalentă
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului preuniversitar	Realizarea finalităților învățământului superior (Licență, Ciclul I - 180 credite); Achiziționarea prerechizitului necesar pentru realizarea finalităților programului de master; Susținerea examenelor de admitere la master;	Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclul I, Licență și Ciclul II, Master); Susținerea examenelor de admitere la doctorat;
Stagii de practică	cu titlu obligatoriu (15 -20 credite)	cu titlu obligatoriu (20 credite)	nu se realizează
Reguli de examinare și evaluare	Evaluarea pe parcursul studiilor la Ciclul I, Licență se realizează prin câteva modalități: 1. Evaluarea inițială - diagnostică; curentă - formativă; finală - sumativă sînt obligatorii; 2. Evaluarea curentă-formativă se realizează prin participarea la seminare, laboratoare, efectuarea lucrărilor de control, elaborarea	1. Evaluarea inițială - diagnostică; curentă - formativă; finală - sumativă sunt obligatorii; 2. Evaluarea curentă - formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual;	1. Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; 2. Evaluarea curentă - formativă se realizează prin susținerea referatelor a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; 3. Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.

Reguli de examinare și evaluare	<p>proiectelor individuale la diferite discipline în scopul evaluării competențelor specifice și instrumentale sau interpersonale;</p> <p>4. Metodologia evaluării finale - sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe.</p>	<p>3. Metodologia evaluării final - sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual.</p>	<p>1. Evaluarea este centrată pe produsele cercetării;</p> <p>2. Evaluarea curent - formativă se realizează prin susținerea referatelor a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat;</p> <p>3. Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.</p>
Modalitate de evaluare finală	<p>1. Examen la discipli-na fundamentală</p> <p>2. Examen la discipli-na de specializare</p> <p>3. Susținerea tezei de licență, care trebuie să conțină obligato-riu un studiu practic al temei abordate</p>	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licență în științe umanistice	diploma de master în științe umanistice	diploma de doctor în antropologie
Titlu acordat	Licențiat în științe umanistice	Master în științe umanistice	Doctor în antropologie
Drepturi pentru absolvenți	<ul style="list-style-type: none"> • a aplica pentru programe de master; • a aplica pentru programe de formare continuă; • a se angaja în câmpul muncii; 	<ul style="list-style-type: none"> • a aplica pentru programe de master; • a aplica pentru programe de doctorat; • a aplica pentru programe de formare continuă; • angajarea în câmpul muncii 	<ul style="list-style-type: none"> • a aplica pentru programe postdoctorat; • a aplica pentru programe de formare; • a se angaja în câmpul muncii
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titluri acordate/ componente specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I – Studii superioare de licență	Licențiat în științe umanistice. Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe avansate în domeniul antropologiei care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor; • Abilități avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile în domeniul antropologic; • Gestionarea de activități sau proiecte profesionale, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile; • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor;	6
Ciclul II – Studii superioare de master	Master în științe umanistice. Rezultatele corespunzătoare nivelului 7: <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe din domeniul antropologic, ca bază a unei gândiri și/ sau cercetări originale; • Conștientizare critică a cunoștințelor din domeniul antropologic și a cunoștințelor aflate la granița dintre diferite domenii; • Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii; • Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sânt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/ sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor;	7

Ciclul III – Studii superioare de doctorat	Doctor în antropologie. Rezultatele corespunzătoare nivelului 8: <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe la cel mai avansat nivel în domeniul antropologic și cunoștințe aflate la granița dintre diferite domenii; • Abilități și tehnici avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea • și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale; • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situații de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea. 	8
---	--	----------

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul dat (nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupațiilor)

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul I – Studii superioare de licență	Antropologie	<ul style="list-style-type: none"> • antropolog • specialist serviciul personal • agent reclamă publicitară • animator cultural • consilier local • consilier de imagine • consilier etic
Nivelul calificării	Program de master	Ocupații tipice
Ciclul II – Studii superioare de master	Antropologie (master de cercetare, master de profesionalizare)	<ul style="list-style-type: none"> • cadru didactic în învățământul preuniversitar și universitar • cercetător în științele umanistice • conducător de asociații, uniuni, federații, filiale și organizații obștești • conducător de organizații umanitare și alte organizații similare • consilier organizație politică • consultant • manager (în serviciile de informații și reclamă)
Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	Filosofie socială, antropologie filosofică, filosofia culturii; Antropologie	<ul style="list-style-type: none"> • cercetător științific în filosofie socială, antropologie filosofică, istoria culturii; etnologie, antropologie culturală și istorică • cadru didactic în învățământul universitar • consilier în instituții de stat • consultant • manager organizații

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Prin specificul său interdisciplinar și aplicațiile asupra stării societăților contemporane domeniul Antropologie ar putea contribui la formarea competențelor în majoritatea domeniilor sociale și umanistice. Spre exemplu, domeniile Științe Politice, Drept, Limbi moderne necesită un curs special de Antropologie socială și Comunicare interculturală. Drept componentă umanistă, la domeniul Științe Sociale, cursul de Antropologie culturală ar contribui la formarea competențelor de tip interpersonal, spre ex. aprecierea diversității și a multiculturalității, abilitatea de a lucra în context internațional și intercultural sau înțelegerea culturilor și a tradițiilor altor culturi. Disciplina Comunicare interculturală, având statutul de disciplină generală va contribui la dezvoltarea unor competențe sistemice la Domeniul Științe Economice sau Drept. Specialitatea Jurnalism necesită cursuri de Antropologia comunicării sau Antropologia audio-vizualului, cu statut de disciplină specială pentru formarea unor competențe instrumentale și interpersonale.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul I – Studii superioare de licență:

- **Competențe generale**

1. Cunoașterea și aplicarea cunoștințelor teoretice la studiul fenomenelor socio-culturale;
2. Analizarea și sintetizarea datelor provenite din diverse culturi sau din discipline ramurale;
3. Dezvoltarea abilităților de autoinstruire;
4. Utilizarea cel puțin a unei limbi de circulație internațională în studiu și cercetare și în activitatea profesională, precum și utilizarea tehnologiilor informaționale de comunicare;
5. Ordonarea activității profesionale și de cercetare atât independent, cât și în echipă, în funcție de cerințele de moment;

- **Competențe specifice**

1. Cunoașterea, înțelegerea și interpretarea evoluției conceptelor, teoriilor, metodelor, tehnicilor antropologice;
2. Analizarea și sintetizarea teoriilor interdisciplinare;
3. Planificarea și realizarea analizei comparative a societăților umane contemporane;
4. Culegerea, extragerea, analizarea și evaluarea datelor cantitative și calitative utilizând metodologia proprie antropologiei;
5. Estimarea situației sociale aplicând teoriile, metodele studiate asupra unei situații/sistem social, cultural, politic sau economic;

6. Evaluarea comparativă a ideilor și argumentelor unor teorii antropologice și identificarea meritelor și limitelor acestora;
7. Identificarea obiectivelor profesionale, formularea și aplicarea ipotezelor referitoare la acțiunile umane;
8. Aplicarea tehnicilor de management al informației;
9. Utilizarea și interpretarea stilurilor lingvistice, a formelor non-lingvistice de comunicare, a diferitelor tipuri de putere și a tendințelor sociale contemporane;
10. Demonstrarea capacităților de a lua decizii la nivelurile operațional și tactic;
11. Planificarea campaniei de comunicare și adaptarea mesajului profesionist grupului-țintă;
12. Furnizarea/transmiterea problemelor antropologice atât specialiștilor cât și non-specialiștilor;
13. Elaborarea/proiectarea metodologiilor de realizare a activității profesionale în teren;
14. Prognozarea evoluției societății contemporane și a tendințelor actuale;

Corelația „unitate de curs/finalități de studiu scontate” pentru Ciclu I – studii superioare de licență

Unitate de curs (modul) / Finalitățile de studiu	Cod	Nr credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Istoria culturii și civilizației	F	6	+		+		+									+
Antropologie socio-culturală	F	6	+	+	+	+	+	+	+		+			+		+
Antropologie economică Antropologie instituțională	F	6	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+			+
Antropologie psihologică	F	4	+	+	+		+	+	+		+	+	+			+
Etnoistorie	S	6	+	+	+		+	+	+			+		+		
Antropologia rurală, Antropologia urbană	F	3	+	+	+		+		+		+	+				
Minorități etnice și naționale	S	2	+		+		+				+		+	+		
Metode de analiză calitativă în științele sociale	S	5	+			+			+	+						+
Metode avansate în cercetările sociale	S	4	+	+		+		+	+	+		+				+
Comunicare interculturală	S	4									+	+	+	+	+	

- **Competențe specifice:**

1. Identificarea și definirea problemelor din domeniul antropologiei care urmează a fi cercetate;
2. Proiectarea obiectivelor cercetării și formularea ipotezelor în vederea realizării unui studiu de specialitate;
3. Selectarea, aplicarea și aprecierea metodelor pentru investigarea problemelor interumane și interculturale;
4. Elaborarea strategiilor de dezvoltare a științelor ramurale;
5. Proiectarea, implementarea și evaluarea proiectelor sociale precum și soluționarea problemelor de ordin social;
6. Evaluarea sistemelor sociale prin prisma științei contemporane;
7. Interpretarea tendințelor contemporane de ordin social, politic, cultural și evaluarea dinamicii sociale a unui stat.
8. Predicția principalelor direcții ale evoluției antropologiei ca știință.

3.2. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul II – Studii superioare de master

- **Competențe generale:**

1. Cunoașterea, analizarea și adaptarea teoriilor antropologice la situațiile activității practice;
2. Implementarea/elaborarea principiilor unei comunicări interculturale, interumane eficiente;
3. Luarea deciziilor la nivel organizațional;
4. Identificarea metodelor adecvate în activitatea profesională și în cercetare;
5. Utilizarea tehnologiilor contemporane și a limbilor de circulație internațională în colaborarea profesională;

Program de master Antropologie

- **Competențe specifice:**

1. Identificarea, interpretarea și respectarea valorilor, cutumelor, opiniilor, nevoilor altor culturi, minorități naționale, etnice, sociale, religioase;
2. Analizarea și ierarhizarea relațiilor sociale în baza cunoștințelor din domeniul antropologiei;
3. Interpretarea și aplicarea analizei comparative asupra simbolurilor, tradițiilor, ritualurilor din diverse culturi;
4. Identificarea relațiilor de putere în cadrul diverselor organizații, instituții, partide și prognozarea evoluției structurilor de putere în cadrul acestora;
5. Elaborarea proiectelor, metodelor, mecanismelor pentru perfectarea imaginii unei personalități, partid, organizații,
6. Gestionarea crizelor de imagine, a conflictelor de ordin inter/intra - organizațional;
7. Influențarea opiniei publice în vederea obținerii rezultatului scontat în construirea unei imagini de succes a organizațiilor, personalităților;

8. Cunoașterea și interpretarea normelor sociale din punct de vedere al științei antropologice;
9. Contextualizarea simbolurilor, ritualurilor, valorilor în practica antropologică;
10. Analizarea acțiunii comunicative în contexte sociale diferite;
11. Interpretarea și evaluarea mecanismelor de formare a riturilor politice, organizaționale, culturale, a reprezentărilor și stereotipurilor sociale;

3.3 Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul III –Studii superioare de doctorat

- **Competențe generale:**

1. Abilități de autoinstruire în vederea realizării unui studiu original;
2. Abilitatea de adaptare a realizărilor științifice din alte domenii la investigațiile antropologice;
3. Selectarea metodelor eficiente de luare a unei decizii profesionale;
4. Utilizarea tehnologiilor contemporane în colaborarea profesională;
5. Abilitatea de a lucra într-o echipă multidisciplinară de experți în domeniul antropologiei;

- **Competențe specifice:**

1. Aplicarea metodelor antropologice în realizarea proiectului de cercetare;
2. Realizarea proiectelor de cercetare științifice aplicând cunoștințe din disciplinele adiacente;
3. Racordarea concepțiilor antropologice la realitățile sociale contemporane;
4. Adaptarea realizărilor științifice din alte domenii la investigațiile antropologice;
5. Demonstrarea unui nivel ridicat de autonomie în luarea deciziilor profesionale;
6. Aplicarea tehnicilor avansate în prezentarea cercetărilor elaborate;
7. Abordarea critică și sistemică a societății;
8. Elaborarea și administrarea proiectelor sociale;
9. Respectarea principiilor deontologice și etice în procesul elaborării cercetării;
10. Comunicarea rezultatelor obținute atât specialiștilor din domeniu, cât și nonspecialiștilor.

3.4. Procese de consultare cu persoanele și instituțiile cheie

(angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

Specialitatea Antropologie are o istorie relativ recentă în Republica Moldova. Acesta este unul dintre motivele pentru care Planurile de învățământ, realizate pentru Domeniul Antropologie sânt racordate cerințelor procesului de la Bologna și au fost elaborate în conclucrare cu universități de prestigiu în domeniu din Europa, Canada și SUA. În același timp, pentru specialiștii formatori ai specialității, parteneriatul intern este foarte important. Pentru ca specialitatea să poată funcționa și fi viabilă pe piața muncii, specialiștii au determinat necesitatea ei și deci deschiderea spre piața muncii.

În baza concepției de pregătire a specialiștilor în domeniul *Antropologiei*, ce se discută în cadrul catedrei de specialitate și a Consiliului de calitate din cadrul Facultății se fac propuneri pentru planul de studii. Aceste propuneri sânt discutate de către Comisiile metodice și aprobate în Consiliul profesoral al facultăților. În ultimă instanță, cadrul instituțional, care aprobă schimbările din planul de învățământ este Senatul instituției. Deoarece studentul și profesorul sânt cei doi actanți ai procesului de învățământ, iar în condițiile actuale ale dezvoltării universităților se mizează pe accentuarea acestei colaborări, au fost întreprinse măsuri de implicare a studenților în managementul calității studiilor, inclusiv și în discutarea conținutului planului de învățământ. De cele mai multe ori, însă, funcționalitatea studiilor este sporită prin introducerea noilor discipline, inclusiv în categoria celor opționale sau liber alese, care contribuie considerabil la elaborarea unui demers didactic individual pentru studenți.

În scopul prevenirii anacronismului în educație la nivel de catedră se promovează inițiativele constructive orientate spre îmbunătățirea, perfecționarea disciplinelor din planul de învățământ. În acest scop se produce reeșalonarea lor sau renovarea propriu-zisă, în funcție de cerințele pieței muncii.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licență	180 credite
II Master	120 credite
III Doctorat	180 credite

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățământului Superior în domeniul dat

Diferențele majore în spațiul european în ceea ce privește formarea profesională inițială în domeniul antropologiei țin mai degrabă de prioritatea acordată unei sau altei antropologii ramurale mai degrabă decât de diferențe strategice de formare. În Republica Moldova, ramura pe care o dezvoltăm, atât la nivel de domeniu de formare profesională, cât și ca domeniu de cercetare este dictată de necesitățile economice și sociale ale societății contemporane autohtone. Criza comunicării culturilor, pe de o parte, și integrarea europeană pe de altă parte furnizează o adevărată piață de desfacere pentru specialiștii din domeniul antropologiei contemporane. Antropologia istorică este privită în context național mai degrabă ca o disciplină sau modul în interiorul planului de studiu, desemnat să formeze un anumit tip de competențe și nicidecum o calificare în domeniul antropologiei. În facultățile de Antropologie din alte țări (cum ar fi SUA sau Canada) se întâmplă altfel, din cauza cerințelor societății de a stabili contextul cultural și comunicațional al statului. Totodată, datorită faptului că planurile de studiu au fost racordate cerințelor europene în domeniu, vom accentua că sistemul de competențe dezvoltat la primul ciclu este similar celor europene,

diferențele constituindu-se în baza specificul țării noastre. Absolvenții specialității Antropologie lucrează în prezent în domenii diferite precum management cultural, marketing, publicitate, dezvoltare locală și regională, formatori de imagine, etc.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Misiunea și obiectivele catedrei responsabile de formarea profesională în domeniul antropologiei se reflectă în standardul educațional/profesional care exprimă ansamblul de competențe pe care le deține specialistul format în cadrul domeniului (fapt demonstrat prin evaluările randamentului academic). Aprecierea standardului educațional/profesional ca finalitate a procesului de formare profesională inițială ne permite să stabilim niște criterii de evaluare clare și creează un mecanism funcțional prin care sânt corelate eficient toate elementele procesului de învățământ - învățarea, predarea și evaluarea. Promovarea dimensiunii europene prin învățământ antrenează o serie de consecințe în tehnicile de predare - învățare - evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins și corelația dintre prezența în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare și de predare. **Elaborarea proiectelor individuale** la diferite discipline, în cadrul Ciclului I, în scopul evaluării competențelor specifice și instrumentale sau interpersonale sânt utilizate în cadrul diferitor discipline nu numai ca **instrument de evaluare, ci și de învățare**, în realizarea acestuia fiind direct implicați cei doi parteneri ai actului educațional: studentul și profesorul.

Proiectul individual se elaborează în cadrul cursului predat la un anumit nivel al Ciclului I Licență sau Ciclu II Master (diferența de nivel este asigurată de complexitatea sarcinii de realizat și volumul de lucru autonom pe care îl depune studentul și deci a competențelor obținute). Studentul își va alege un subiect de cercetare din conținutul cursului sau studenții unui grup academic vor lucra asupra diferitor aspecte ale aceleiași teme. Realizarea proiectului individual are loc în trei etape, pe parcursul întregului semestru. Primele două etape sânt dirijate de către responsabilul de curs și constau în pregătirea teoretică a subiectului de cercetare, alegerea bibliografiei, a metodelor de cercetare, a tehnicii de interpretare a datelor teoretice. A treia etapă este una individuală și permite studentului manifestarea creativității în aplicarea teoriei studiate înainte. Astfel, împreună cu tutorele vor discuta planul de testare al ipotezelor și îl vor pune în aplicare de sine stătător. Finalmente, proiectul individual va fi prezentat în fața grupului, care îi va oferi un feedback, legat de prezentarea acestuia. Feedback-ul academic va fi oferit de către tutore la primul an de studii și cu implicarea colegilor la anii următori. Evaluarea finală a proiectului constă din evaluarea sumativă a muncii depuse la cele trei etape de realizare a proiectului, a capacității de analiză și sinteză a studentului, a creativității utilizate în determinarea experimentului. Nota obținută la proiectul individual are pondere în formarea notei de semestru, care constituie la rândul ei 60% din nota finală acordată.

Observație: pentru studiile la Ciclul II Master, tehnica proiectelor individuale poate fi centrată pe probleme socio-economice și situate pe orizontală, adică în spectrul interdisciplinar sau inter-modular.

Evaluarea randamentului academic

Evaluare profesor - student	Evaluare profesor - profesor	Evaluare student - profesor
<p>evaluarea în cadrul seminarelor; lucrări de control; referate; programe de cercetare; dări de seamă; colocvii; proiecte de an; examene semestriale; examene de licență; teze de licență.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • discutarea în cadrul ședințelor Catedrei a Planurilor de studii și a curriculum-urilor disciplinare; • discutarea în cadrul Catedrei a textelor de lecții și a altor materiale didactice elaborate de către profesori; • discutarea formelor de ajutor metodic a tinerilor specialiști; • frecventarea de către șeful Catedrei și decanul Facultății a prelegerilor și orelor practice ale profesorilor, urmată de analiza lor în cadrul ședințelor catedrei și Consiliului facultății, inclusiv a lecțiilor predate de profesorii de la alte catedre; • frecventarea reciprocă de către cadrele didactice ale Catedrei a cursurilor teoretice și practice; • organizarea prelegerilor și seminarelor demonstrative; • acesului de instruire la Ședințele catedrei și în cadrul Consiliului profesoral al facultății; • atestarea profesorilor; • discutarea problemelor ce țin de perfectarea procesului de instruire în cadrul comisiilor și consiliilor metodice, Senatului U.S.M. 	<p>evaluarea cadrelor didactice de către studenți în baza chestionarelor validate în mod experiențial și experimental</p>

6. SPORIREA CALITĂȚII

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională inițială în domeniul Antropologie este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialiști în antropologia socială, care vor fi competitivi pe piața muncii din țară și de peste hotarele ei. Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învățământului din unul informativ în unul formativ și centrat pe student. Societatea contemporană impune cerințe, care pot fi satisfăcute de către instituțiile de învățământ numai printr-un sistem viabil de asigurare al calității. În acest sens, una din direcțiile prioritare a procesului de învățământ realizat în cadrul domeniului Antropologie o constituie asigurarea calității. Evaluarea calității se realizează în baza câtorva indicatori de bază, care la rândul lor determină criteriile pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învățământ: *Evaluarea randamentului academic*. Acest indicator presupune prezența unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calității produsului, competențelor viitorilor specialiști. *Evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățământ, evaluarea calității învățământului prin evaluarea activității profesorilor de către studenți*. Această procedură are drept scop determinarea eficienței studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele noastre didactice.

Componenta formativă se axează pe formare de competențe și nu pe transmitere de informații. Astfel curriculum-urile pentru cursuri sânt elaborate în corespondență cu standardul socio-profesional și adaptat la cerințele pieței muncii prin procesul de consultanță cu angajatorii. Totodată, instrumentul prin care este asigurată transparența studiilor este ECTS, implementat cu succes în Universitatea de Stat din Moldova. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor și mobilitate academică și deschide perspective pentru instruirea pe parcursul vieții.

În cadrul facultății activează Comisia de Calitate care are sarcina de a superviza activitatea cadrelor didactice și realizarea eficientă a activității didactice în conformitate cu noile cerințe și standarde educaționale, totodată una din sarcinile Comisiei de calitate ar fi explicarea și implementarea noilor obiective educaționale și respectarea acestora.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

**DOMENIUL GENERAL DE STUDIU
31 ȘTIINȚE POLITICE**

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

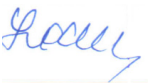

Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul III – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
311 Științe Politice**

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	Instituția/ Organizația / structura	Persoana	Funcția/ titlu/grad științific/ didactic	Semnătura	Data
Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	Solcan A.	Decan FRIȘPA/ doctor/conferențiar universitar		
2.		Moșneaga V.	Șef-catedră Științe Politice/doctor hab./ prof. univ.		
3.	Universitatea de Studii Politice și Economice Europene	Laiu N.	Prorector/dr.,conf. univ		
Paretereni sociali					
1.	Partidul Liberal- Democrat din Moldova	Filat V., președinte al Partidului Liberal- Democrat din Moldova			
2.	Institutul de Analiză și Consultanță Politică „POLITICON”	Țăranu A.	Director/dr.,conf. univ.		

Coordonator elaborare:

Moșneaga Valeriu, dr. hab. prof. univ.

Saca Victor, dr. hab., prof. univ.

Stan Valentina, dr., conf. univ.

Rotaru Liliana, dr., conf. univ.

Colațchi Angela, dr., conf. univ.

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONAIA.

1.1. Descrierea generală a domeniului Științe Politice.

Știința politică studiază toate procesele și fenomenele politice, legitățile și tendințele acestora, impactul lor asupra societății. Politica, fiind un subsistem al sistemului social global, joacă un rol deosebit în funcționarea acestuia, datorită influenței asupra altor subsisteme. Știința politică se axează pe studierea modului de organizare și de conducere a societății, de acționare în vederea realizării intereselor, obținerii, distribuirii și realizării puterii politice. Ea cuprinde problematica cu privire la formarea și funcționarea sistemului politic și regimului politic, mecanismele realizării puterii politice, activitatea partidelor politice, grupurilor de interes și de presiune, rolul societății civile, formarea culturii politice, participarea politică și influențarea proceselor politice.

Scopul general de pregătire a specialiștilor în domeniu se axează pe studierea teoriilor politice, analiza proceselor și fenomenelor politice din lume și Republica Moldova, generând o viziune teoretică și praxiologică amplă asupra domeniului politic contemporan. **Obiectivul general** al pregătirii specialiștilor în domeniul științelor politice rezidă în necesitatea unor cadre calificate, capabile să evalueze în mod adecvat realitatea politică, să elaboreze propuneri privind perfecționarea și optimizarea fenomenelor și proceselor politice contemporane. Specificul domeniului de formare constă în aplicabilitatea teoriilor politice la contextul socio-cultural al spațiului autohton și furnizarea pe piața muncii a specialiștilor de înaltă calificare în domeniul științei politice. Științele politice, prin esența lor, asigură un apel la cadru interdisciplinar de pregătire.

Programul de formare profesională este fundamentat pe baza unui plan de învățământ, care cuprinde următoarele categorii de module: a) Module care asigură o pregătire generală în domeniile politologice, sociologice, istorice, logice, psihologice, pedagogice, module menite să formeze competențe sistemice, aplicabile atât domeniului, cât și vieții sociale ale absolventului; b) Module care asigură pregătirea teoretică de specialitate, poziționate în anii I și II (Metateoria politică, Etnopolitologie, Elitologie), ce au ca obiectiv formarea competențelor specifice domeniului; c) Module cu caracter practic-operațional și de aplicabilitate curentă, distribuite în anii II și III (cu discipline: Comunicare politică, Interese și Relații politice, Imagologie, Marketing politic, Psihologie politică, Relații publice, Procese migraționale, Minorități etnice și naționale) care vin să formeze competențe ce țin de aplicarea cunoștințelor obținute.

Planul de învățământ cuprinde disciplinele fundamentale prevăzute pentru această specialitate, precum și alte discipline menite să completeze pregătirea generală sau de specialitate a viitorilor specialiști în Științe Politice. Pregătirea teoretică și practică a studenților este organizată în conformitate cu cerințele pieței muncii. Obținerea competențelor este concepută prin două modalități: obligatorie, care vine să asigure pregătirea teoretică de specialitate și practică, opțională determinată de libera alegere a studenților în funcție de interesele specifice. Potențialul didactico-științifi-

fic al instituției prevăzut pentru a acoperi cursurile respective permite în mare măsură să asigure pregătirea specialiștilor în domeniul științelor politice. Totodată, în procesul formării specialiștilor în domeniul politic, prin intermediul colaborărilor, este implicat cadrul didactico-științific a unor instituții din SUA, Franța, Germania, ceea ce permite coordonarea programelor educaționale în domeniul dat în scopul îmbunătățirii acestora.

1.2 Caracteristici-cheie

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani (4 ani)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	– Învățământ cu frecvența la zi	– - Învățământ cu frecvența la zi	– Învățământ la zi; – Învățământ cu frecvență redusă (4 ani)
Condiții de acces	– Diploma de BAC; – Diploma de studii medii de specialitate; – Diploma de licență	– - Diploma de licență; – - Diploma echivalentă; – - Diploma de master	– Diploma de master; – Diploma echivalentă
Precondiții	– Achiziționarea prerechizitului a învățământului preuniversitar necesar pentru realizarea finalităților programului de studii la ciclul I al învățământului superior.	– Achiziționarea prerechizitului necesar pentru realizarea finalităților programului de studii la ciclul II al învățământului superior – Capacități de a transpune în activitatea practică cele studiate la nivelul exigențelor performante; – Examen de admitere.	– Achiziționarea prerechizitului necesar pentru realizarea finalităților programului de studii la ciclul III al învățământului superior; Aptitudini de cercetare; – Examen de admitere.
Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu (15-20 credite)	Cu titlu obligatoriu (10 credite)	nu se realizează

<p align="center">Reguli de examinare și evaluare</p>	<p>Evaluarea pe parcursul studiilor la ciclul I se realizează prin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Evaluarea inițială-diagnostică care se efectuează la începutul derulării fiecărui curs pentru a stabili gradul cunoștințelor și competențelor studenților; 2. Evaluarea curentă-formativă realizată prin participarea la seminare, efectuarea lucrărilor de control, elaborarea proiectelor individuale la diferite discipline, evaluarea lucrului individual al studenților conform cerințelor curriculare la fiecare disciplină; 3. Evaluarea finală-sumativă, care evaluează realizarea finalităților la fiecare unitate de curs; 4. Evaluarea stagiilor de practică, menite să dezvolte competențele sistemice. 	<p>Evaluarea pe parcursul studiilor la ciclul II se realizează prin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Evaluarea inițială care se efectuează la începutul derulării fiecărui curs pentru a stabili gradul de cunoștințe și competențe profesionale ale masteranzilor formate la ciclul I de studii. 2. Evaluarea curentă-formativă realizată prin participarea la seminare, efectuarea lucrărilor de control, elaborarea proiectelor individuale la diferite discipline, evaluarea lucrului individual al masteranzilor conform cerințelor curriculare la fiecare disciplină. 3. Evaluarea finală-sumativă, care evaluează realizarea finalităților la fiecare unitate de curs; 4. Evaluarea stagiului de practică a masteranzilor. 	<p>Evaluarea se efectuează prin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Susținerea examenelor la limba străină și informatică; 2. Susținerea a 2 examene la specialitate; 3. Susținerea a 3 referate științifice la tema cercetării (cite un referat științific pe an)
<p align="center">Modalitate de evaluare finală</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Examen de licență: <ul style="list-style-type: none"> – la disciplina fundamentală; – la disciplina de specialitate; 2. Susținerea tezei de licență. 	<p>Susținerea tezei de master.</p>	<p>Susținerea tezei de doctor.</p>
<p align="center">Certificare</p>	<p>Diploma de licențiat în științe politice.</p>	<p>Diploma de master în științe politice.</p>	<p>Diploma de doctor în științe politice</p>

Titlu acordat	Licențiat în științe politice	Master în științe politice	Doctor în științe politice
Drepturi pentru absolvenți	<ul style="list-style-type: none"> - A aplica pentru programe de master; - A aplica pentru programe de formare continuă; - A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> - A aplica pentru programe de doctorat; - A aplica pentru programe de formare continuă; - A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> - A aplica pentru programe de postdoctorat; - A aplica pentru programe de formare continuă; - A se angaja în câmpul muncii.
Autorizarea programelor, Organul responsabil	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1 Descrierea calificării

Ciclu	Titluri acordate/ componente specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclu I - Studii superioare de licență	<p><i>Licențiat în științe politice. Rezultatele corespunzătoare nivelului 6:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Cunoștințe avansate în domeniu științelor politice, implementarea lor în activitatea politică; - Abilități avansate de control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile în domeniu științelor politice; - Posedarea metodologiei planificării activității politice; - Elaborarea, discutarea, adoptarea deciziilor privind activitatea politică și asumarea responsabilității pentru decizii luate; - Formularea soluțiilor de eficientizare a activității politice. 	6

Ciclul II - Studii superioare de master	<p><i>Master în Științe Politice. Rezultatele corespunzătoare nivelului 7:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Cunoștințe avansate specializate în domeniu științelor politice care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor a fenomenelor și proceselor politice; - Stabilirea priorității studiilor interdisciplinare în cercetările științifice din domeniul teoriei politice; - Abilități de rezolvarea problemelor de cercetare și inovație în domeniul științelor politice; - Gestionarea proceselor politice ce necesită noi abordări strategice; - Asumarea responsabilității pentru finalitățile proceselor politice gestionate, revizuirea performanțelor gestionării; - Prognozarea evoluției procesului politic; - Generalizarea activității practice a actorilor politici. 	7
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	<p><i>Doctor în Științe Politice. Rezultatele corespunzătoare nivelului 8:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Cunoștințe la cel mai avansat nivel în domeniu științelor politice; - Abilitățile cele mai avansate în domeniu științelor politice, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare a proceselor și fenomenelor politice; - Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei de tip social-politic. 	8

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul științelor politice (clasificatorul unic al funcțiilor publice, nomenclatorul profesiilor / clasificatorul ocupațiilor)

Nivelul	Domeniul de formare profesională	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul I - Studii superioare de licență	Științe politice	Politologie	<ul style="list-style-type: none"> - formator în domeniul științelor politice; - coordonator de programe; - consultant în ONG-uri; - funcționar public în APC și APL; - funcționar de partid; - asistent al deputatului; - secretar-referent; - personal didactic în învățământul preuniversitar gimnazial

<p align="center">Ciclul II - Studii superioare de master</p>	<p align="center">Științe politice</p>	<p>Programe de master în problematica:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sisteme politice 2. Instituții politice 3. Procese politice 4. Culturii politicii 5. Conștiinței și ideologiei politice 6. Gestionării proceselor politice 	<ul style="list-style-type: none"> - politolog; - analist politic - cercetător-stagiar în științe politice; - consultant; - funcționar public în APC și APL; - funcționar de partid; - asistent al deputatului - colaborator la diferite niveluri în formațiuni politice și sociale, ONG-uri; - cercetător în științele politice; - conducător de organizații neguvernamentale și umanitare și alte organizații similare; - consilier organizație politică; - consilier în instituții de stat - manager (în serviciile de informații și reclamă politică); - asistent universitar
<p align="center">Ciclul III - Studii superioare de doctorat</p>	<p align="center">Științe politice</p>	<p align="center">Politologie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - expert în managementul politic, marketing politic; - consultant manager de partid; - colaboratori științifici în politologie; - conferențiar universitar; - consilier de stat; - conducător în structurile de stat; - profesor universitar; - conducător în instituțiile de învățământ superior; - cadru didactico-științific.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Prin specificul său interdisciplinar și influența asupra stării societății contemporane, domeniul științelor politice contribuie la formarea competențelor în majoritatea domeniilor sociale și umaniste, cum ar fi: dreptul, management politic, asistența socială și a alte domenii. Drept componentă umanistă la domeniile respective ar putea servi cursurile: Teoria politică; Democrația: teoria și practica; Istoria gândirii politice; Antropologia și Filosofia politică; Managementul politic, și altele. Disciplinele nominalizate contribuie la formarea competențelor privind aprecierea fenomenelor politice și instrumentele de participare la procesele politice; la dezvoltarea unor competențe pentru sfera conducerii bazate pe cunoașterea și aplicarea normelor de drept și tehnicilor moderne de conducere.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul I – Studii superioare de licență:

- **Competențe generale :**

1. Abilitatea de a prezenta și argumenta utilitatea teoriilor politice pentru activitatea actuală practică;
2. Posedarea noilor tehnologii informaționale în sfera politică și implementarea lor în practică;
3. Argumentarea propriei poziții în luarea unei decizii profesionale;
4. Abilitatea de a se adapta noilor situații sociale și circumstanțelor cerute de evoluția activității politice;
5. Cultivarea sentimentului demnității în stabilirea relațiilor interpersonale la nivelul colectivului profesional sau comunității naționale.

- **Competențe specifice:**

1. Identificarea mecanismelor de implementare a cunoștințelor în activitatea politică;
2. Planificarea și prognozarea activității politice;
3. Identificarea soluțiilor de eficientizare a activității politice;
4. Abilitățile de pregătire, discutare și adoptare a deciziilor privind activitatea politică;
5. Organizarea controlului privind procesul politic;
6. Utilizarea stilurilor eficiente de conducere;
7. Elaborarea proiectelor de cercetare în domeniul politic;
8. Evaluarea activității politice în contextul exigențelor contemporane;
9. Conștientizarea necesității instruirii profesionale continue;
10. Utilizarea metodelor adecvate cercetării fenomenului politic;
11. Aplicarea formelor și metodelor eficiente de control a proceselor politice;
12. Formularea metodelor de influențare a procesului politic;
13. Utilizarea diverselor modalități de perfecționare profesională;
14. Abilități de utilizare a limbajului politic și perfecționarea lui;
15. Cunoașterea și înțelegerea particularităților realității politice;

3.2 Corelația „finalități de studiu și competențe - curriculum” pentru Ciclu I Licență

Modulul/Finalitățile de studiu	Componenta modulului	Nr. credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Istoria gândirii politice	F	6		+			+					+		+			
Teoria politică	F	6	+		+				+				+				+
Tehnologii de formare a imaginii și PR politic	S	5		+	+				+					+			
Democrația:teoria și practica	F	6	+	+				+		+			+		+		
Integrarea europeană	F	4		+	+			+	+					+			+
Stasiologia	S	6		+		+		+						+			+
Conflictologia	S	6	+		+				+					+			
Sociologia politică	F	5	+			+		+			+			+			
Metateoria politică	F	6	+		+					+		+				+	+
Etnopolitologia	F	5			+			+						+			+
Elitologia	S	4		+	+	+	+	+			+					+	
Marketing politic	S	4	+			+						+		+			+
Drept constituțional și instituții politice	F	6	+	+		+				+			+				
Socializarea politică	S	4		+		+				+	+		+		+		
Interese și relații politice	S	6	+	+	+		+	+					+	+			
Sisteme electorale contemporane	S	5			+		+	+		+			+				+
Societatea civilă	S	2		+	+	+	+	+		+		+		+			
Etica profesională	S	3	+								+	+	+		+	+	+

Ciclul II – Studii superioare de master:

• **Competențe generale:**

1. Capacitatea de analiză și sinteză a informației ce vizează fenomenul politic;
2. Capacitatea de a planifica activitatea de gestionare profesională în domeniul politic;
3. Abilități de a integra cunoștințele în funcție de complexitatea sistemelor și proceselor politice;
4. Abilitatea de a lucra într-o echipă multidisciplinară de experți în domeniul vizat;
5. Spirit de inițiativă și creativitate în activitatea profesională de consiliere în domeniul politic;
6. Capacitatea de implementare a instrumentului de cercetare a câmpului politic

• **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în problematica:**

- Sistemelor politice
  - Identificarea factorilor ce influențează funcționalitatea sistemelor politice;
  - Analiza și compararea capacităților de dezvoltare și consolidare a sistemelor politice;
  - Evaluarea eficienței funcționării sistemelor politice;
  - Prognosticarea dinamicii sistemelor politice.
- Instituțiilor politice
  - Determinarea particularităților funcționării instituțiilor politice contemporane;
  - Analiza dimensiunilor conceptuale și structurale ale instituțiilor politice;
  - Elaborarea și adaptarea strategiilor de eficientizare a funcționării instituțiilor politice;
  - Planificarea activității instituțiilor politice.
- Proceselor politice
  - Cercetarea dinamicii proceselor politice;
  - Aplicarea diverselor metode și tehnici de analiză a proceselor politice;
  - Formularea propunerilor și recomandărilor privind eficientizarea proceselor politice;
  - Proiectarea tendințelor și scenariilor de evoluție a proceselor politice;
- Culturii politice
  - Determinarea specificului culturii politice autohtone;
  - Analiza corelației dintre componentele structurii culturii politice;
  - Elaborarea de politici pentru creșterea nivelului de cultură politică în diferite segmente sociale;
  - Elaborarea propunerilor și recomandărilor pentru sporirea gradului de cultură politică a actorilor politici.

- Conștiinței și ideologiei politice
  - Identificarea factorilor ce determină nivelurile conștiinței politice;
  - Aplicarea diverselor metode de analiză și evaluare a conștiinței politice în condițiile societății în schimbare;
  - Utilizarea criteriilor științifico-practice pentru evaluarea câmpului ideologic a partidelor politice;
  - Adaptarea și raționalizarea programelor politice în concordanță cu cerințele și necesitățile dezvoltării societății.
- Gestionării proceselor politice
  - Determinarea provocărilor și riscurilor proceselor politice actuale;
  - Elaborarea și utilizarea modalităților eficiente de gestionare a proceselor politice;
  - Formularea și coordonarea unor planuri de acțiuni în sfera politică;
  - Utilizarea metodelor performante în formularea politicii de persoane în domeniul politic.

Capacitatea de implementare a instrumentului de cercetare a câmpului politic.

1. Implementarea în practica a mecanismelor de planificare și gestionare a activității politice;
2. Evaluarea critică a muncii prestate în managementul politic;
3. Identificarea factorilor care influențează eficiența activității politice;
4. Aplicarea diverselor forme de comunicare în activitatea politică;
5. Adaptarea strategiilor de bună guvernare la condițiile schimbătoare a realității politice;
6. Elaborarea strategiilor de soluționare a problemelor politice;
7. Elaborarea criteriilor de evaluare a activității și riscurilor politice;
8. Utilizarea metodelor performante în promovarea politicii de personal în sfera politică;
9. Formularea propunerilor și recomandărilor privind eficientizarea activității politice;
10. Adaptarea formelor de comunicare la circumstanțe concrete în lucrul cu cadrele din domeniul politic;

Ciclul III – Studii superioare de doctorat:

- **Competențe generale:**

1. Posedarea competențelor ciclului II;
2. Utilizarea abilităților de a realiza independent o cercetare;
3. Posedarea abilităților de a comunica cu experți din alte domenii;
4. Demonstrarea abilităților de activitate în cadrul instituțiilor internaționale;
5. Posedarea capacității de a lua decizii strategice într-un mediu complex.

• **Competențe specifice:**

1. Cercetarea independentă a fenomenelor și proceselor politice;
2. Selectarea metodelor eficiente de cercetare a fenomenului politic;
3. Aplicarea gândirii critice și științifice în cercetarea proceselor politice;
4. Implementarea proiectelor care prezintă inovații științifice;
5. Responsabilitatea pentru calitatea lucrului efectuat;
6. Utilizarea celor mai avansate cunoștințe teoretice și practice în domeniul științelor politice;
7. Utilizarea formelor de comunicare adecvate prin adaptarea lor la diversitatea circumstanțelor concrete;
8. Posedarea capacității de stabilire a noilor metodelor de cercetare științifică;
9. Utilizarea metodologiei moderne de cercetare în domeniul politic;
10. Aplicarea cunoștințelor și trecerea de la teorie la practică;

3.3. Proces de consultare cu persoanele și instituțiile cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

În procesul elaborării, CNC a fost consultat cu persoanele și instituțiile cheie, implicate nemijlocit în activitatea din domeniul politic. Procesul de consultare s-a efectuat în următoarele direcții:

- Consultarea în mediul academic intern. În scopul perfecționării dispozițiilor CNC, s-a efectuat discutarea lui în cadrul ședințelor de catedră, consiliilor facultății;
- Consultarea în mediul academic extern. Conlucrarea cu instituțiile și organizațiile de profil din alte țării a permis schimbul de experiență în domeniul dat;
- Consultarea în mediul studenților, cât noi înmatriculați, atât și a absolvenților. Prin intermediul sondajelor s-a efectuat cercetări în ceea ce privește așteptările studenților și realizarea lor;
- Consultarea în mediul angajatorilor. În scopul oferirii posibilității absolvenților de a deveni competitivi pe piața muncii și de a se angaja ulterior în cele mai diverse instituții de profil, private și de stat, s-a efectuat elaborarea și perfecționarea programelor de studii în concordanță cu cerințele înaintate de angajatori.

Persoanele și instituțiile nominalizate au apreciat Cadrul calificărilor ca fiind unul binevenit și necesar nu numai pentru instituțiile de învățământ superior, care pregătesc specialiști în domeniul politic, dar și pentru instituțiile angajatori, care vor folosi exigențele expuse față de pregătirea profesională a angajaților în procesul de evaluare a activității lor practice.

4. VOLUME DE MUNCĂ SI ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat in credite ECTS:

Ciclul	I credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I- Licența	180 credite
II - Master	120 credite
III - Doctorat	180 credite

4.2 Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățămîntului Superior în domeniul politic

Sistemului european al învățămîntului superior în domeniul politic îi este proprie o anumită omogenitate condiționată de rigorile regimului democratic de organizare și funcționare a sistemului politic. Studenții au posibilitate să beneficieze atât de cursuri obligatorii, cât de un larg spectru de cursuri opționale care derivă din necesitatea formării anumitor competențe la viitorii specialiști. O atenție deosebită se acordă stagiilor de practică în instituțiile politice, în cadrul cărora studenții practicanți exercită funcții concrete și sînt implicați nemijlocit în activitatea politică. În organizarea stagiilor de practică un rol deosebit le revine angajatorilor care în colaborare cu instituțiile de învățămînt planifică și realizează stagiile. În scopul elaborării planului de instruire la specialitatea *Politologie* au fost consultate curricule și planuri de instruire la universitățile din mai multe state ale lumii (SUA, România, Estonia, Franța, Polonia, Rusia și Ucraina). Planurile de instruire la specialitate din domeniul politic ale universităților din Cluj „Babeș Bolyai”, din Sibiu „Lucian Blaga”, Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București au avut un impact mare asupra suportului teoretic și didactic. Însă, a fost creat un plan original de studii care reflectă specificul și tradiția națională a Republicii Moldova.

Unele aspecte ale pregătirii specialiștilor pentru domeniul politic în Republica Moldova cer o convergență mai strînsă cu practicile Europene. În acest context, instituțiile de învățămînt superior preocupate de pregătirea cadrelor în domeniu urmează să stabilească unele cerințe comune față de pregătirea profesională a specialiștilor pentru domeniul politic, funcție care îi revine Cadrului Național al Calificărilor.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Proiectarea conținutului programului de formare profesională inițiată la specialitatea *Politologia* se face din perspectiva finalităților studiilor și prevede atât pregătirea teoretică a specialistului, precum și cultivarea aptitudinilor practice. Conținutul competențelor proiectate constituie rezultatul colaborării dintre instituția de învățămînt superior cu angajatori, care reprezintă expresia conexiunii funcționale dintre cererea și oferta de pregătire a cadrelor și condiția integrării ulterioare a specialistului în activitatea politică.

Formele de organizare a procesului de învățămînt la specialitatea Politologia sînt tradiționale studiilor universitare (cursul și seminarul, stagiile de practică), dar formarea profesională în domeniul politic presupune deschidere înnoirilor și receptivitate atît la evoluția tehnologiilor educaționale, cît și la inovațiile din practica politică. Conținutul se va selecta din perspectiva realizării finalităților și se va realiza prin unități de curs și module.

Aprecierea standardelor educaționale / profesionale ca finalitate a procesului de formare profesională inițială, permite stabilirea unor criterii de evaluare clare și creează un mecanism funcțional în care sînt corelate eficient toate elementele procesului de studii: *învățarea, predarea și evaluarea*. Promovarea dimensiunii europene prin învățămînt antrenează o serie de consecințe în tehnicile de predare - învățare - evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic, prin volumul de muncă pretins și corelația dintre prezența în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice, necesită o revizuire a strategiei de predare și evaluare.

Ea se realizează prin elaborarea proiectelor individuale la diferite discipline, în cadrul Ciclului I și Ciclului II. În scopul formării competențelor specifice și instrumentale se utilizează diferite discipline, în procesul fiind direct implicați doi parteneri ai actului educațional: studentul și profesorul. Competențe dezvoltate: a) capacitatea de analiză și sinteză; b) capacitatea de aplicare a cunoștințelor obținute; c) capacitatea de adaptare a metodelor de cercetare tipului de studiu în domeniul politic; d) capacitatea de a învăța.

Pentru a determina măsura în care obiectivele procesului de formare a specialistului în domeniul politic au fost atinse, precum și eficiența metodelor de predare-învățare la nivelul instituției de învățămînt se aplică următoarele strategii de evaluare: *evaluarea inițială, evaluarea formativă și evaluarea finală*.

Evaluarea inițială se face la începutul unei etape de instruire cu scopul stabilirii nivelului de pregătire anterior al studenților. Se identifică nivelul achizițiilor inițiale ale studenților în termeni de cunoștințe, competențe și abilități, se efectuează în scopul asigurării premiselor realizării obiectivelor propuse pentru etapa următoare.

Evaluarea curentă / formativă realizează o diagnoză asupra rezultatelor unei perioade încheiate de învățare, cercetează măsura în care studenții încorporează și aplică informațiile transmise. Este axată pe proces, ce se face pe parcursul învățării, la finele unei unități de conținut.

Evaluarea finală se realizează la sfîrșitul perioadei de formare și analizează cunoștințele pe care studenții și le-au însușit în acea perioadă. Stabilește gradul în care au fost atinse finalități generale propuse. Se concentrează asupra aplicării unor cunoștințe de bază, ale demonstrării unor abilități importante dobîndite de studenți într-o perioadă mai lungă de instruire. Evaluarea finală se realizează în sesiuni programate semestriale.

6. SPORIREA CALITĂȚII

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională inițială în domeniul politic este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialiști performanți pentru sfera politică, care vor fi competitivi pe piața muncii din țară și de peste hotarele ei. Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învățământului din unul informativ în unul formativ și centrat pe studentul înzestrat cu o calificare compatibilă și competențe adecvate atât pentru sporirea gradului de angajare a absolvenților, cât și pentru crearea posibilității de a reveni în cadrul universitar pentru ași continua studiile. Societatea contemporană impune cerințe, care pot fi satisfăcute de către instituțiile de învățământ numai printr-un sistem viabil de asigurare a calității. În acest sens, una din direcțiile prioritare a procesului de învățământ realizat în domeniul politic o constituie asigurarea calității.

Evaluarea calității se realizează de către Comisia de asigurarea a calității în baza câtorva indicatori de bază, care la rândul lor determină criteriile pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învățământ, cum ar fi: *evaluarea randamentului academic*, indicator care presupune prezența unui întreg sistem de proceduri ce au drept scop determinarea calității produsului, competențelor viitorilor specialiști; asigurarea funcționării achizițiilor academice; *evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățământ*, calitatea curriculei universitare prin monitorizarea sistematică și autoevaluare care presupune aprecierea performanțelor didactice și condițiilor de realizare a procesului didactic; *evaluarea calității învățământului prin aprecierea activității profesorilor în cadrul catedrei și de către studenți*, procedură care are drept scop determinarea eficienței studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele didactice. Procesul ridicării nivelului prestației academice este unul participativ, complex, dinamic, antrenând investiția intelectuală a decanilor, șefilor de catedră. A comisiei de calitate și a profesorilor notorii. Schimbul de experiență, asistările reciproce, cursurile de instruire a cadrelor axate pe aspecte inovatoare în proiectarea didactică, organizarea eficientă a actului de instruire, fac parte din politica de ridicare a calității predării.

Componenta formativă generează o altă viziune și asupra curriculei universitare, care se axează înainte de toate pe formarea conceptualizării disciplinei prin îmbunătățirea interdisciplinarității și trans-disciplinarității, concentrarea pe domenii complexe sau conexe, formarea de competențe și nu pe transmiterea de informații. Implicarea partenerilor sociali în elaborarea curriculei pe specialități face parte din domeniul relațiilor dintre instituțiile de învățământ și societate și reprezintă reformarea și restructurarea procesului actual de studii prin simbioza dintre cercetare și experiență. Astfel, curriculum-urile pentru cursuri sînt elaborate în corespundere cu standardele socio-profesionale și adaptate la cerințele pieței muncii prin procesul de consultanță cu angajatorii. Totodată, instrumentul prin care este asigurată transparența studiilor este ECTS. Calitatea evaluării este ajustată modernizărilor curriculare, adaptată obiectivității, imparțialității și corectitudinii în evaluare. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor prin mobilitatea academică și deschide perspective pentru instruirea continuă pe parcursul vieții, cooperarea și flexibilizarea studiilor superioare.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul Iii – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
312 Relații internaționale**

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	Instituția / Organizația / structura	Persoana	Funcția / titlu / grad științific / didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM, FRIȘPA, Departamentul Relații Internaționale	V. Teosa	Doctor habilitat, profesor universitar, șef departament.		
2.	USM, FRIȘPA, Departamentul Relații Internaționale	C. Ejova	Doctor, conferențiar universitar, prodecan.		
3.	USM, FRIȘPA, Departamentul Relații Internaționale	V. Rotaru	Doctor, lector superior		
II. Parteneri sociali					
1.					
2.					
3.					
4.					

Coordonator elaborare:

Teosa V.,
doctor habilitat,
profesor universitar.

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ

1.1. Domeniul de formare profesională Relațiile Internaționale

1.1. *Domeniul de formare profesională Relațiile Internaționale* care face parte din domeniul general de studiu Științe Politice, vizează interacțiunea dintre actorii dreptului internațional – statele, utilizând metode și concepte proprii științelor sociale, economice și dreptului. Pregătirea în cadrul domeniului Relațiilor Internaționale este menită să asigure unicitatea unei științe prin care interacțiunea dintre state este studiată din perspective multidisciplinare, generând o viziune teoretică și praxiologică asupra sistemului internațional.

Interesul pentru conceptul de „relații internaționale” este deosebit pentru Republica Moldova ținând cont de faptul că statul nostru face eforturi pentru a se afirma pe arena internațională. În acest context, *misiunea domeniului de formare profesională Relații Internaționale* constă în pregătirea unor specialiști calificați, capabili să efectueze practic munca diplomatică de reprezentare și promovare a intereselor statului, precum și realizarea unei analize a relațiilor interstatale. Specificul domeniului de formare constă în aplicarea teoriilor relațiilor internaționale la condițiile istorice, geografice, politice ale Republicii Moldova, astfel încât specialiștii să cunoască foarte bine realitățile din țara lor. Domeniul Relațiilor Internaționale, prin esența sa, asigură apelul la cadrul interdisciplinar de pregătire.

Scopul general al domeniului de formare profesională Relațiile Internaționale constă în pregătirea viitorilor specialiști în domeniul relațiilor internaționale. *Obiectivele generale* ale domeniului sunt: pregătirea universitară și postuniversitară în sfera relațiilor internaționale; formarea profesională care îmbină aspecte sociale, culturale, civice necesare pentru a răspunde adecvat, prompt și instantaneu la necesitățile realizării practice a politicii externe a Republicii Moldova în condiții contemporane, la provocările și cerințele lumii globale și ale proceselor europene de integrare. Realizarea acestor obiective sînt legate de necesitățile statului nostru, luînd în considerație faptul că Republica Moldova depune eforturi pentru a se afirma pe arena internațională. Programul are ca finalitate pregătirea specialiștilor în domeniul relațiilor internaționale, care posedă cunoștințe teoretice, capacități de analiză și explicare a relațiilor internaționale, abilități teoretico-practice din domeniul serviciului diplomatic și activității în cadrul organizațiilor internaționale.

Direcțiile prioritare de pregătire ale specialiștilor sunt: teoria relațiilor internaționale, studii regionale, procese globale, studii diplomatice, studii europene și politică externă. Obținerea cunoștințelor în aceste domenii are loc prin intermediul studiilor pe cicluri: ciclul I - licență, ciclul II - master, ciclul III – doctorat.

Ciclul I - licență constituie arealul de angajare al absolvenților în calitate de: agent consular, specialist în cadrul structurilor statale de profil, asistent comentator politic, asistent expert analist, asistent consultant în direcția relații externe, asistent proiecte în cadrul programelor internaționale, responsabil sector protocol în cadrul companiilor străine.

Programul de formare profesională este fundamentat pe baza unui plan de învățământ care cuprinde următoarele categorii de module: a) Module care asigură o pregătire generală în domeniile politologie, istorie, sociologie, comunicare și sînt menite să formeze competențe sistemice aplicabile atît domeniului, cît și activității practice profesionale a absolventului; b) Module care asigură pregătirea teoretică de specialitate poziționate în anii I și II (Teoria relațiilor internaționale, Teoria și istoria diplomației, Istoria relațiilor internaționale, Actualitatea internațională), care au ca obiectiv formarea competențelor specifice domeniului; c) Module cu caracter practic-operational și de aplicabilitate curentă distribuite în anii II și III (cu disciplinele: Politica externă a Republicii Moldova, Organizații internaționale, Aspecte practice în cercetarea relațiilor internaționale, Relații economice internaționale, Geopolitica, Protocol, ceremonial și etică diplomatică, Probleme actuale ale Uniunii Europene, Cultura și civilizația europeană, Globalistica, Teoria și practica comunicării în relațiile internaționale), care vin să formeze competențe ce țin de aplicarea cunoștințelor obținute.

Planul de învățământ elaborat pentru ciclul I Licență cuprinde toate disciplinele care constituie un minim prevăzut pentru această specialitate, precum și alte discipline menite să completeze pregătirea generală sau de specialitate a viitorilor specialiști în Relațiile Internaționale. Studenții sînt organizați astfel, încît pregătirea teoretică și practică să fie cît mai eficientă și legată de cerințele pieții muncii, provocărilor globalizării și procesului de integrare europeană, bazîndu-se pe studiile teoretico-analitice, analiza experienței internaționale și standardelor europene.

Programul de învățământ, elaborat pentru ciclul II, cuprinde discipline fundamentale, de specializare, practica de specialitate și teza de master care contribuie la dezvoltarea competențelor de cercetare și celor profesional-didactice. Accentul se pune pe capacitatea masteranzilor de a prognoza evoluția relațiilor internaționale, de a evalua situația Republicii Moldova în contextul internațional.

1.2. Caracteristici cheie

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani/4 ani	2 ani	3 (4 ani)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învățământ de zi; cu frecvență redusă	Învățământ de zi	Învățământ de zi; cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licență Diplomă echivalentă Diplomă de master	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului preuniversitar	Realizarea finalităților învățământului superior (Licență, Ciclul I - (180 credite) Examen de admitere	Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclul I, Licență și Ciclul II, Master) Examen de admitere

Stagii de practică	Cu titlul obligatoriu (18 credite)	Cu titlul obligatoriu (10 credite)	Nu se realizează
Reguli de examinare și evaluare	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sunt obligatorii; - Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; - Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. 	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sunt obligatorii; - Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; - Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual. 	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; - Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; - Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	<p>Examen de licență:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Examen la disciplina fundamentală: <i>Știința politică: teoria și istoria</i> 2. Examen la disciplina de specialitate: <i>Teoria și practica relațiilor internaționale</i> 3. Susținerea tezei de licență. 	Susținerea tezei de master.	Susținerea tezei de doctor.
Certificare	Diploma de licență	Diploma de master	Diplomă de doctor
Titlu acordat	Licențiat în științe politice	Master în științe politice	Doctor în Științe Politice, la specialitatea Teoria și metodologia relațiilor internaționale și diplomației; Istoria relațiilor internaționale și politice externe;

Certificare	Diploma de licență	Diploma de master	Diplomă de doctor
			Probleme și strategii ale dezvoltării globale și regionale; cooperarea integrării europene, instituții, procese și politici europene
Drepturi pentru absolvenți	<ul style="list-style-type: none"> - Aplicarea pentru programe de master; - Aplicarea pentru programe de formare continuă; - Angajarea în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aplicarea pentru programe de doctorat; - Aplicarea pentru programe de formare continuă; - Angajarea în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aplicarea pentru programe postdoctorat; - Aplicarea pentru programe de formare continuă; - Angajarea în câmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclu	Titlul acordat/Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclu I - Studii superioare de licență	<p>Licențiat în științe politice.</p> <p>Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: Titlul acordat confirmă că absolventul deține cunoștințe avansate în domeniul relațiilor internaționale care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor, dezvoltate prin intermediul cursurilor fundamentale. Cursurile speciale dezvoltă abilități avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile în domeniul relațiilor internaționale. Specificul interdisciplinar și social al domeniului presupune formarea implicită, printr-un cluster al cursurilor speciale și generale, a competențelor interpersonale de comunicare care contribuie la gestionarea de activități sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile. Obținerea competențelor contribuie la asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale atât individual, cât și în echipă.</p>	6

<p>Ciclul II - Studii superioare de master</p>	<p>Master în științe politice. Rezultatele corespunzătoare nivelului 7</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cunoștințe specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe din domeniul relațiilor internaționale, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale; - Conștientizare critică a cunoștințelor din domeniul relațiilor internaționale și a cunoștințelor care rezultă din caracterul interdisciplinar al relațiilor internaționale; - Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare, analiză și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii în activitatea profesională; - Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile din domeniul relațiilor internaționale și necesită noi abordări strategice; - Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale din domeniul relațiilor internaționale și/ sau pentru revizuirea performanței strategice a angajaților din acest domeniu. 	<p>7</p>
<p>Ciclul III - Studii superioare de doctorat</p>	<p>Rezultatele corespunzătoare nivelului 8</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cunoștințe la cel mai avansat nivel din domeniul științelor politice, inclusiv științelor relațiilor internaționale și cunoștințe interdisciplinare aflate la intersecția dintre diferite domenii; - Abilitățile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale din domeniul relațiilor internaționale; - Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei din sfera proceselor politice și a relațiilor internaționale. 	<p>8</p>

2.2 Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul Relații internaționale

(nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupațiilor)

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul I – Studii superioare de licență	Relații internaționale	<ul style="list-style-type: none"> – agent consular – specialist în cadrul structurilor statale de profil – asistent comentator politic – asistent expert analist – asistent consultant în direcția relații externe – asistent consultant proiecte în cadrul programelor internaționale – responsabil sector protocol în cadrul companiilor străine
Nivelul calificării	Programe de master în	Ocupații tipice
Studii superioare Ciclul II – Master	Teoria și practica relațiilor internaționale	<ul style="list-style-type: none"> – cercetător științific – colaborator științific – specialist-coordonator – expert analist – consultant în probleme de politică externă și relații internaționale
	Istoria și teoria diplomației și serviciului diplomatic	<ul style="list-style-type: none"> – funcționar public în posturi diplomatice – atașat/secretar în instituțiile serviciului diplomatic – specialist-coordonator – consilier diplomatic – consultant în organizațiile internaționale – consultant în misiunile diplomatice – cercetător științific – colaborator științific – cadru didactic în învățământul universitar
	Studii regionale: instituții, procese și politici	<ul style="list-style-type: none"> – specialist-coordonator – atașat/secretar în instituțiile serviciului diplomatic – funcționar public – consultant în structurile statale de profil – consultant în organizațiile internaționale – asistent de programe și proiecte europene și internaționale.

	Studii regionale: instituții, procese și politici	<ul style="list-style-type: none"> - expert analist - consultant în probleme de politică externă și studii regionale - specialist în structurile și instituțiile europene din țară și peste hotare - consultant în structurile statale de profil - cercetător științific - colaborator științific - cadru didactic în învățământul universitar - specialist-coordonator mass-media - coordonator al activității fundațiilor culturale
	Teorii și strategii ale dezvoltării globale și regionale	<ul style="list-style-type: none"> - coordonator al activității internaționale în cadrul organizațiilor nonguvernamentale - administrator de asociații, uniuni, federații, filiale și organizații obștești - funcționari în organizațiile socio-umanitare și alte organizații similare - coordonator în reprezentanțele organizațiilor internaționale - consultant în structurile statale de profil - cercetător științific - colaborator științific - cadru didactic în învățământul universitar
Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	<p>Teoria și metodologia relațiilor internaționale și a diplomației</p> <p>Istoria relațiilor internaționale și politici externe</p> <p>Probleme și strategii ale dezvoltării globale și regionale</p> <p>Teoria integrării europene, instituții, procese și politici europene</p>	<ul style="list-style-type: none"> - specialist în științe politice - cadru didactico-științific în învățământul universitar - cercetător științific - consultant superior în Aparatul Parlamentului - consultant guvernamental superior, principal - consultant prezidențial - purtător de cuvânt al Președintelui RM - expert analist independent - specialist în structurile și instituțiile europene din țară și peste hotare - funcționar public în posturi diplomatice - funcționar public în instituțiile serviciului diplomatic - consultant în misiunile diplomatice - coordonator în reprezentanțele organizațiilor internaționale

2.3. Rolul domeniului Relații Internaționale în alte programe de formare

Domeniul Relațiilor Internaționale deține un rol deosebit în cadrul altor programe de formare profesională în baza unui spectru larg de direcții cum sînt: Științe Politice, Administrare Publică, Drept, Drept Internațional, Științe ale Comunicării, Public Relations. Toate acestea contribuie la formarea unor competențe de tip instrumental, interpersonal și sistemic. La rîndul său, Relațiile Internaționale sînt bazate pe contribuția diferitor științe: Economie, Istorie, Limbi Străine etc.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul I – Studii superioare de licență

- **Competențe generale:**

1. Aplicarea cunoștințelor teoretice și a abilităților, a unor principii și metode de bază pentru rezolvarea de situații-problemă din domeniul relațiilor internaționale, în condiții de asistență calificată.
2. Comunicarea orală, scrisă și cu suport electronic, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate.
3. Cultivarea sentimentului demnității în stabilirea relațiilor interpersonale la nivelul colectivului profesional, comunității naționale sau internaționale.
4. Argumentarea propriei poziții în luarea unei decizii profesionale ce ține de domeniul relațiilor internaționale.
5. Identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare și conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.

- **Competențe specifice:**

1. Cunoașterea și înțelegerea noțiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale relațiilor internaționale.
2. Utilizarea corectă a terminologiei, conceptelor, teoriilor, reglementărilor și legislației din domeniul relațiilor internaționale în activitatea și comunicarea profesională și de cercetare.
3. Interpretarea, elaborarea și utilizarea teoriilor relațiilor internaționale contemporane.
4. Explicarea legităților, proceselor și fenomenelor relațiilor internaționale la nivel local, regional și global.
5. Identificarea și argumentarea relațiilor cauzale dintre componente, procese și fenomene ale relațiilor internaționale.
6. Planificarea și susținerea argumentelor în vederea soluționării unor probleme practice în domeniul relațiilor internaționale
7. Evaluarea și pronosticarea perspectivelor dezvoltării relațiilor internaționale în diferite regiuni ale planetei.
8. Accesarea, selectarea și sistematizarea informațiilor cu privire la relațiile internaționale prin intermediul sistemelor informaționale de comunicații.

9. Elaborarea proiectelor, propunerilor, metodelor, mecanismelor de realizare a politicii externe a Republicii Moldova.
10. Demonstrarea capacităților de a lua decizii la nivele operaționale și tactice.
11. Elaborarea, planificarea, realizarea și evaluarea proiectelor, metodelor și mecanismelor de aplanare a conflictelor internaționale și locale.
12. Comunicarea informațiilor, ideilor, problemelor și soluțiilor cu privire la relațiile internaționale și problemelor contemporane ale specialiștilor și non-specialiștilor.
13. Identificarea necesităților de studiu în dependență de finalitățile activității profesionale.

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

3.1.2. Studii superioare, Ciclu II - Master:

- ***Competențe generale. Master de cercetare***

1. Cunoașterea profundă și explicarea fenomenelor relațiilor internaționale contemporane.
2. Utilizarea integrată a aparatului conceptual și metodologic al științei relațiilor internaționale pentru rezolvarea problemelor ce țin de domeniul Relațiilor Internaționale, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii.
3. Identificarea, interpretarea și utilizarea eficientă a materialului documentar și bibliografic, a metodelor adecvate obiectivelor cercetării în domeniul Relațiilor Internaționale.
4. Determinarea tendințelor și pronosticarea evoluției relațiilor internaționale.
5. Aplicarea tehnologiilor informaționale, a unei sau mai multe limbi străine, a tehnicilor de management al informației, pentru a comunica accesibil informații din domeniul relațiilor internaționale și în procesul de cercetare științifică.

- ***Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Teoria și practica relațiilor internaționale:***

1. Abordarea analitică în procesul de cercetare a problematicii din domeniul teoriei și practicii relațiilor internaționale și dezvoltării contemporane prin prisma interesului național al Republicii Moldova.
2. Utilizarea metodei comparative în analiza sistemului politic din Republica Moldova și alte state.
3. Elaborarea proiectelor de activitate profesională în domeniul de cercetare a teoriei și practicii relațiilor internaționale.
4. Prognozarea evoluției relațiilor internaționale în contextul dezvoltării social-economice, politice și culturale a Republicii Moldova la etapa de tranziție și post tranziție.
5. Argumentarea opțiunilor de dezvoltare a relațiilor internaționale și a politicii mondiale.
6. Monitorizarea, proiectarea și coordonarea activității profesionale a instituțiilor de profil în domeniul relațiilor internaționale.
7. Adaptarea realizărilor științifice din alte domenii la investigațiile din domeniul relațiilor internaționale.

8. Evaluarea conflictelor internaționale și propunerea soluțiilor de reglare a acestora.
9. Abordarea sistematică a societății și relațiilor internaționale.
10. Utilizarea limbajului specializat în funcție de publicul țintă.

- ***Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Istoria și teoria diplomației și serviciului diplomatic:***

1. Abordarea analitică în procesul de cercetare a problematicii din domeniul diplomației și serviciului diplomatic.
2. Utilizarea metodei comparative în analiza practicii diplomatice și procedurilor internaționale din Republica Moldova și alte state.
3. Elaborarea programelor de activitate profesională în domeniul istoriei și teoriei diplomației și serviciului diplomatic.
4. Prognozarea evoluției relațiilor diplomatice în contextul dezvoltării social-economice, politice și culturale a Republicii Moldova la etapa contemporană.
5. Argumentarea posibilelor direcții de dezvoltare a serviciului diplomatic și relațiilor diplomatice.
6. Generalizarea activității practice a funcționarilor diplomați.
7. Evaluarea acțiunilor de ameliorare a relațiilor diplomatice ale Republicii Moldova cu alte state din perspectiva interesului național.
8. Stabilirea priorităților studiilor interdisciplinare în cercetările științifice din domeniul istoriei și teoriei diplomației și serviciului diplomatic.
9. Aplicarea mecanismelor și instrumentelor internaționale în procesul de soluționare a conflictelor și gestionare a negocierilor.
10. Monitorizarea, proiectarea și implementarea proiectelor de colaborare internațională utile pentru republica Moldova.

- ***Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Studii regionale: instituții, procese și politici:***

1. Abordarea analitică în procesul de cercetare a problematicii din domeniul studiilor regionale.
2. Utilizarea metodei comparative în cadrul analizei practicii din domeniul studiilor regionale și procedurilor internaționale din diferite state.
3. Elaborarea proiectelor de activitate profesională în domeniul studiilor regionale.
4. Prognozarea evoluției proceselor integraționiste la etapa contemporană.
5. Elaborarea strategiilor de democratizare a Republicii Moldova în baza experienței altor state.
6. Aplicarea metodei comparative în analiza sistemelor politice, juridice, economice și comunicaționale din Republica Moldova și diferite state.
7. Abordarea sistematică a impactului proceselor integraționiste asupra societăților contemporane.
8. Monitorizarea politicilor europene în diferite domenii și determinarea perspectivelor de europenizare pentru Republica Moldova.
9. Elaborarea acțiunilor de ameliorare a relațiilor politico-economice dintre Republica Moldova și alte state.
10. Proiectarea perspectivelor de colaborare a Republicii Moldova în contextul dezvoltării social-economice, politice și culturale regionale.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Teorii și strategii ale dezvoltării globale și regionale:**

1. Abordarea analitică în procesul de cercetare a problematicii din domeniul teoriilor și strategiilor dezvoltării globale și regionale.
2. Aplicarea metodelor contemporane în analiza problemelor actuale ale teoriilor și strategiilor dezvoltării globale și regionale.
3. Elaborarea proiectelor de activitate profesională în domeniul strategiilor dezvoltării globale și regionale.
4. Evaluarea dezvoltării relațiilor bilaterale și multilaterale ale Republicii Moldova la etapa contemporană.
5. Modelarea diferitor strategii de dezvoltare a Republicii Moldova din perspectiva europenizării și globalizării.
6. Proiectarea acțiunilor strate Moldova și organizațiile internaționale.
7. Argumentarea posibilelor acțiuni de dezvoltare a politicii mondiale.
8. Generalizarea activității strategice de dezvoltare a actorilor internaționali și adaptarea acesteia la contextul Republicii Moldovii.
9. Investigarea politicilor social-umanitare de dezvoltare în diferite state și determinarea sscopurilor pentru Republica Moldova.
10. Monitorizarea sistematică a problemelor și strategiilor dezvoltării globale contemporane prin prisma interesului național al Republicii Moldova.

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

3.1.2. Ciclu III – Studii superioare de doctorat

- **Competențe generale**

1. Aplicarea și folosirea 1-2 limbi străine în activitatea profesională și de cercetare.
2. Utilizarea tehnologiilor informaționale moderne în activitatea de cercetare.
3. Utilizarea abilităților de a realiza independent o cercetare.
4. Demonstrarea aptitudinilor de aplicare a metodelor teoretice și empirice de cercetare.
5. Posedarea abilităților de a comunica cu experți din alte domenii.

- **Competențe specifice:**

1. Identificarea impactului diferitor probleme și fenomene din domeniul relațiilor internaționale asupra procesului de integrare a Republicii Moldova în spațiul Uniunii Europene.
2. Aplicarea conceptelor fundamentale din teoria și metodologia relațiilor internaționale, și diplomației în cercetarea evoluției fenomenelor contemporane din domeniul relațiilor internaționale.
3. Utilizarea celor mai avansate cunoștințe teoretice și practice în domeniul relațiilor internaționale pentru indentificarea problemelor și strategiilor dezvoltării globale și regionale.
4. Implementarea metodelor contemporane de cercetare științifică în investigarea istoriei relațiilor internaționale și politicii externe.

5. Posedarea capacității de sinteză și generalizare a rezultatelor obținute în domeniul relațiilor internaționale.
6. Elaborarea, evaluarea proiectelor științifice și implementarea propriilor rezultate științifice în domeniul relațiilor internaționale în baza cercetării problemelor teoretice și practice noi la nivel național și mondial.
7. Demonstrarea aplicabilității rezultatelor obținute în relațiile internaționale și practica diplomatică contemporană.
8. Propunerea recomandărilor pentru soluționarea problemelor științifice și luarea deciziilor strategice în contextul teoriei integrării europene, instituțiilor, proceselor și politicilor europene.
9. Determinarea, proiectarea și implementarea strategiilor și politicilor pentru dezvoltarea politicii externe a Republicii Moldova prin prisma practicilor din relațiile internaționale contemporane.
10. Elaborarea metodologiei studiului analitico-aplicativ în cercetarea problemei științifice.

3.3. Corelația „Finalități de studiu și competențe – curriculum” Ciclul I – Licență

Modulul/Finalitățile de studiu	Componenta disciplinei/modulului	Nr. credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1. Teoria și istoria diplomației	F	4	+			+							+						+	+
2. Teoria politică	F	6					+	+									+			+
3. Istoria Relațiilor Internaționale	F	4	+			+			+		+	+	+	+					+	
4. Istoria Relațiilor Internaționale	F	5	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+			+			
5. Actualitatea internațională	S	4	+	+		+		+			+	+		+				+		
6. Globalistica	F	4	+	+	+		+	+			+	+	+	+			+			+
7. Negocierile și protocolul diplomatic	F	5	+	+			+	+	+	+	+			+	+		+	+		+
8. Dreptul internațional	S	4						+	+	+	+	+	+				+			+
9. Dreptul comunitar european	S	4						+	+	+	+	+	+				+			+
10. Politica mondială	F	4	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+		+
11. Organizații internaționale	F	4	+			+	+		+	+	+	+	+						+	
12. Teoria și practica comunicării în relațiile internaționale	S	4	+	+	+	+	+		+	+			+				+			+
13. Aspecte practice în cercetarea relațiilor internaționale	S	6	+			+			+		+	+		+			+	+		
14. Politica externă a Republicii Moldova	S	4	+			+		+				+	+	+					+	
15. Geoeconomia	S	4		+				+									+			+
16. Securitatea internațională	S	6	+			+	+	+		+	+	+		+						+
17. Serviciul diplomatic și consular	S	3	+			+	+	+	+	+	+	+			+					+
18. Limba străină	S	30		+	+			+	+	+					+					+

3.3. Procesul de consultare cu persoanele și instituțiile – cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști, etc.)

Evoluția specialității Relații Internaționale este relativ recentă în Republica Moldova. Anume faptul vizat a constituit unul din motivele pentru care Planurile de învățământ, realizate pentru specialitatea Relații Internaționale sînt racordate cerințelor procesului de la Bologna. Întru elaborarea și determinarea ratingului în funcție de importanța competențelor generice și specifice în domeniul Relațiilor Internaționale, au fost consultați deținătorii de grade didactice și științifice în domeniul Relațiilor Internaționale, angajații instituțiilor și organizațiilor de profil, absolvenții, studenții. Opiniile studenților au fost exprimate și evaluate în Chestionarul cu privire la evaluarea cadrelor didactice și a procesului de învățământ. Anchetarea care a fost realizată și convorbirile care au fost întreprinse au demonstrat elocvent că planurile de învățământ corespund necesităților și realităților învățământului superior din Republica Moldova și sînt adaptate la schimbările din învățământ. La ciclul I și II procesul de consultare are loc în cadrul elaborării și perfecționării programelor de studii, în cadrul organizării practicii de producție și de licență, în timpul susținerii examenelor și a tezei de licență.

Totodată, pentru specialiștii formatori ai specialității parteneriatul a fost dezvoltat nu numai la nivel internațional, dar un accent aparte s-a pus asupra instaurării dezvoltării acestuia și la nivel intern, fapt care se dovedește important pentru pregătirea multiaspectuală a specialistului. Pentru ca specialitatea să poată funcționa și să fie viabilă pe piața muncii, specialiștii au determinat necesitatea ei și deci deschiderea spre piața muncii. În baza concepției de pregătire a specialiștilor în domeniul Relații Internaționale care se discută în cadrul catedrei de specialitate, se fac propuneri pentru planul de studii. Aceste propuneri sînt discutate de către Comisiile metodice și aprobate în Consiliul profesoral al facultăților. În ultimă instanță, cadrul instituțional, care aprobă schimbările din planul de învățământ este Senatul instituției.

În cadrul elaborării planurilor de învățământ au fost detaliat studiate planurile de învățământ ale instituțiilor de stat și celor private (Institutul de Stat de Relații Internaționale din Moldova, ULIM, Universitatea „Perspectiva”, Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova) responsabile de pregătirea cadrelor din domeniul relațiilor internaționale.

Totodată, elaborarea și perfecționarea programelor de studii este în concordanță cu cerințele înaintate de agenții economici.

O metodă eficientă de conlucrare cu angajatorii ar fi și evaluarea competențelor practice ale absolvenților ciclului II în baza metodei „assessment center” – a soluționării situațiilor de caz propuse absolvenților de către angajatori.

La ciclul III consultant important devine Academia de Științe a Moldovei, care elaborează Direcțiile strategice ale sferei științei și inovației pe termen mediu și lung.

Se mențin relații de colaborare cu instituțiile și organizațiile financiare, precum și cu agenții economici în vederea organizării Tîrgului locurilor de muncă și antrenarea studenților, absolvenților, tinerilor specialiști în activitatea profesională prin intermediul Incubatorului de Afaceri ASEM.

Este efectuată conlucrarea eficientă cu instituțiile și organizațiile de profil ca Parlamentul Republicii Moldova, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene,

Ministerul Apărării, Ambasada SUA, Centrul de Informare și Documentare NATO din Republica Moldova în vederea organizării și elaborării unor cursuri pentru dezvoltarea la studenți a aptitudinilor (în vederea dezvoltării potențialului strategic al comprehensiunii adecvate a întregului complex de relații internaționale, formării unui sistem decizional eficient în politicile externe și internaționale; instituționalizării unui mecanism de compensare a diminuatelor potențiale militar și economic ale Republicii Moldova.) care le-ar oferi posibilitatea de a deveni competitivi pe piața muncii și de a se angaja ulterior în cele mai diverse instituții de profil private și de stat.

Procesul de consultare cu persoanele și instituțiile cheie este realizat prin intermediul încadrării reprezentanților sectorului real al economiei în evaluarea cunoștințelor și abilităților absolvenților în timpul susținerii examenelor și a tezei de licență.

Elaborarea programului a implicat consultări regulate cu o gamă variată de parteneri locali și regionali, pentru a oferi acestora șansa de a contribui la procesul de programare a planurilor de învățământ. Participanții la aceste întâlniri au avut oportunitatea de a comenta strategia propusă.

Drept exemplu al acestui proces de consultare, poate servi seminarul ce a avut loc în cadrul Centrului Moldo-Austriac „Inițiative de Pace, Schimbări democratice și soluționarea conflictelor” în colaborare cu Universitatea „Perspectiva”.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programul de formare în domeniul Relațiilor Internaționale

Ciclu	1 credit ECTS= 30 ore de lucru al studentului
I (Licența)	De regulă 180 ECTS, durata 3 ani
II (Master)	120 ECTS, durata 2 ani
III (Doctorat)	180 ECTS

4.2. Orientări și diferențe în spațiul European al Învățământului Superior în domeniul Relații Internaționale

Un aspect important al Integrării Europene la etapa actuală o constituie intenția de formare a unui spațiu unic de învățământ superior european, realizarea obiectivelor cărui ar constitui răspunsul la provocările adresate sistemelor de învățământ europene în contextul noilor realități internaționale. Formarea profesională inițială în domeniul Relații Internaționale în cadrul spațiului de învățământ european este caracterizată de un șir de diferențe determinate de factori, începînd cu deosebirile organizării sistemelor de învățământ și finisînd cu factorii ce țin de nivelul dezvoltării social-economice. În Republica Moldova, necesitatea ramurii pe care o dezvoltăm este dictată de necesitățile economice și sociale ale societății contemporane, precum și de un șir de provocări specifice la adresa tînărului stat.

În acest sens, ramura vizată este dezvoltată atît la nivel de domeniu de formare profesională, cît și ca domeniu de cercetare. Totodată, datorită faptului că planurile de studiu au fost racordate cerințelor europene în domeniu vom accentua că sistemul de competențe dezvoltat la primul ciclu este similar celor europene, diferențele constituindu-se în baza specificului țării noastre.

De exemplu, noi am efectuat o analiză comparativă a programului de pregătire a specialiștilor în domeniul relațiilor internaționale elaborat de catedra de Relații Internaționale a facultății Relații Internaționale Științe Politice și Administrative a Universității de Stat din Moldova, pe baza abordării competitive, cu programele elaborate la Universitatea "Al. I. Cuza" din România, Universitatea Tartu din Estonia și catedra de Procese Politice Mondiale a MGIMO din Federația Rusă.

În ceea ce privește Universitatea din Iași, am supus examinării programul „Masterul în Studii Europene” și am ajuns la concluzia că diferențele principiale se conțin în caracterul interdisciplinar. Programul elaborat de Universitatea din Iași include așa științe ca: economia, bussinesul internațional, administrația publică, științele politice, dreptul, pe când cel elaborat de către catedra de Relații Internaționale cuprinde sfera științelor politice, specialitatea Relații Internaționale, specializarea Studii Europene. Această abordare are dreptul la existență, deoarece corespunde cerințelor de dezvoltare a proceselor politice naționale și regionale.

Examinînd programul de master de la Universitatea Tartu din Estonia ce ține de studiile europene ajungem la concluzia că la baza elaborării acestui program stă abordarea problematică, în corespundere cu cerințele actuale ale relațiilor internaționale, regionale. Acest fapt prezintă un interes deosebit pentru Republica Moldova, deoarece răspunde la una din cele mai importante provocări ale politicii regionale contemporane – UE și formarea politicii de bună vecinătate.

Planul de învățămînt, atît din Universitatea de Stat din Moldova, cît și cel din MGIMO Federația Rusă, este elaborat după principiul interdisciplinar. Un rol esențial i se acordă componentei politicii externe. În final, subliniem că în pofida existenței sferelor diverse de știință, programele europene, de regulă, se construiesc pe abordarea interdisciplinară, complexă și problematică. Anume, prin dominarea acestui component se manifestă particularitățile programului de învățămînt. Comun pentru toate programele este caracterul aplicativ, orientarea spre soluționarea problemelor actuale ale relațiilor regionale, dezvoltării regionale, securității regionale.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Misiunea și obiectivele catedrei responsabile de formarea profesională inițială în domeniul Relațiilor Internaționale se reflectă în standardul educațional profesional care exprimă ansamblul de competențe pe care le deține specialistul format în cadrul domeniului. Aprecierea standardului educațional/profesional ca finalitate a procesului de formare profesională inițială ne permite să stabilim niște criterii de evaluare clare și creează un mecanism funcțional prin care sînt corelate eficient toate elementele procesului de învățămînt – învățarea, predarea și evaluarea.

La **ciclul I (licența)** predarea se efectuează, preponderent, prin intermediul prelegerilor, care permit expunerea și explicarea conceptelor fundamentale și operaționale incluse în programele universitare. În procesul de studii la ciclul I, în special, se pune accent pe metode activ-participative în vederea sporirii potențialului intelectual al studenților prin angajarea unui efort personal în cadrul instruirii și pregătirii lor pentru o activitate profesională activă și creativă. Prelegerile permit expunerea și explicarea conceptelor fundamentale și operaționale incluse în programele universitare.

În cadrul predării și evaluării, se vor îmbina metode și procedee cum ar fi: studiu de caz, dezbateri, brainstorming, investigația, proiecte, argumentarea și contraargumentarea și studiul individual. Se utilizează forme de organizare flexibile și diversificate, specifice activității cu studenți care asigură o instruire formativă, operațională, de dezvoltare, axate pe formarea de capacități, deprinderi, atitudini, convingeri, valori, idealuri și aspirații, schimbări de mentalități. Prelegerile sînt susținute de seminare, orientate spre abilitățile de comunicare și cele de lucru în grup, precum și de lucrări practice, orientate spre studiul situațiilor tipice și studierea mediului de afaceri.

Învățarea se efectuează prin cercetarea surselor bibliografice obligatorii și suplimentare, prin îndeplinirea temelor pe acasă (întrebări de reflecție, probleme, teste), prin realizarea lucrărilor scrise (referate, eseuri), prin colectarea, analiza și sintetizarea datelor ce țin de activitatea unităților economice.

Cunoștințele, competențele și aptitudinile sînt evaluate prin mixul testărilor, examenelor curente și finale, a lucrului individual, a rezultatelor practicii de producție și de licență, a tezei de licență.

La ciclul II (Master)

EVALUAREA DISCIPLINEI

În contextul evaluării curriculare vor fi aplicate toate tipurile de evaluare: inițială, formativă, curentă și sumativă/finală. Evaluarea nivelului de cunoștințe acumulate de studenți în cadrul cursului și a gradului de accesibilitate și actualitate a conținutului cursului se va face în două etape: evaluarea curentă (la sfîrșitul fiecărei lecții/ seminar) și evaluarea finală (la sfîrșitul semestrului).

Evaluarea curentă: Evaluarea curentă se va efectua la sfîrșitul fiecărui seminar, în mod obligatoriu, în baza participării active la lecție a studenților în timpul seminarului în lucrul efectuat în grupuri.

Evaluarea finală: Evaluarea finală se face în baza punctajului obținut de studenți pe parcurs în baza următoarelor criterii:

- Frecventarea lecțiilor și seminariilor – 15%
- Activitatea la seminare – 15%
  - Comunicatul pe temă (pe baza prezentării vizuale – 10 min.)
  - Realizarea și prezentarea publică a referatului (pînă la 10 pag., inclusiv anexe sau prezentarea PP)
- Lucrări de control (note) – 30%
- Examenul în forma scrisă – 40%
- Capacitatea de a învăța.

Proiectele de investigație se elaborează în cadrul cursului la un anumit nivel al Ciclului I sau II (deosebirile constau în gradul de complexitate a sarcinilor în procesul de investigație). În acest sens, studentul își va alege un subiect de cercetare controversat din conținutul cursului sau un grup de studenți vor lucra asupra diferitelor aspecte ale aceleiași teme. Realizarea proiectului de investigație presupune parcurgerea mai multor etape. Astfel primele etape, determinate în dependență de fiecare ciclu constau în pregătirea teoretică a subiectului de cercetare, selectarea bibliografiei, a

metodelor de cercetare, a tehnicii de interpretare a datelor teoretice. Următoarea etapă este una individuală și permite studentului manifestarea creativității în aplicarea cunoștințelor teoretice.

Astfel, studentul împreună cu conducătorul științific elaborează strategiile de verificare a ipotezelor și acționare a acestor strategii. În final, proiectul de investigație se prezintă în grup cu ajutorul tehnicilor necesare, fapt ce permite realizarea avantajelor feedback-ului. Evaluarea finală a proiectului de investigație va cumula munca depusă pe parcursul fiecărei etape, a capacității de analiză și sinteză, a creativității și originalității. Nota obținută la aceste proiecte de investigație are o pondere deosebită la formarea notei de semestru, care constituie, la rîndul ei, procentul determinat din nota finală acordată. Pentru studiile la Ciclul II Master, tehnica proiectelor individuale este centrată pe problemele socio-economice și politice și este situată pe orizontală în spectrul interdisciplinar sau intermodular.

6. SPORIREA CALITĂȚII

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională inițială în domeniul specialității Relații Internaționale este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialiști care vor fi competitivi în domeniul dat și se vor încadra pe piața muncii din țară și de peste hotarele ei. Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învățămîntului din unul informativ în unul formativ și centrat pe student. Societatea contemporană, procesele politice care au loc în prezent în țară și în lume, specificul și particularitățile relațiilor internaționale contemporane impune cerințe, care pot fi satisfăcute de către instituțiile de învățămînt numai printr-un sistem viabil de asigurare a calității. Din aceste considerente, una din direcțiile prioritare ale procesului de învățămînt realizat în cadrul domeniului specialității Relații Internaționale o constituie asigurarea calității.

La nivel de facultate, managementul Calității este asigurat de către Consiliul Calității. Acesta este un organism de lucru, care desfășoară strategia, politica, obiectivele și prioritățile universității în domeniul calității, urmărind cunoașterea și aplicarea în facultate atât a aspectelor generale (adaptarea continuă a calității la cerințele învățămîntului superior al Republicii Moldova la cel european), cât și a celor specifice Universității. Ea este coordonată de decan și de responsabilul de asigurare calității la facultate. La nivel de catedră, managementul Calității este asigurat de către Comisia de Calitate, formată din șeful de catedră și comisia metodică de la catedră.

Atribuțiile responsabilului cu asigurarea calității sunt: planificarea anuală a activităților de evaluare; elaborarea unui plan de evaluare a specializărilor și cercetării științifice din cadrul facultății; realizarea studiilor și cercetărilor consacrate creșterii calității procesului de învățămînt (ancheta privind satisfacția studenților, studiul cerințelor de pe piața muncii).

Asigurarea și sporirea calității procesului de învățămînt se efectuează în concordanță cu standardele educaționale și se va realiza prin: identificarea și soluționarea problemelor legate de nevoile de instruire a studenților; evaluarea calității procesului de instruire care se va efectua atât în auditoriu, cât și în afara orelor de către personalul didactic de înaltă calificare; monitorizarea competențelor studenților la etapele de

pregătire și cele finale; flexibilizarea modalităților de participare la formarea profesională, prin orare flexibile și introducerea învățămîntului la distanță; evaluarea calității instruirii prin aprecierea activității profesorilor de către studenți (efectuarea sondajelor în rîndurile studenților, privind calitatea procesului de studii și profesionalismul cadrelor didactice; dezvoltarea resurselor umane și materiale pentru asigurarea un mediu educațional favorabil, creativ și eficient.

Evaluarea calității formării profesionale în acest domeniu se realizează în baza cîtorva indicatori de bază care, la rîndul lor, determină criteriile pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învățămînt: *Evaluarea randamentului academic*. Acest indicator presupune prezența unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calității pregătirii studenților, competențelor viitorilor specialiști. *Evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățămînt, evaluarea calității învățămîntului prin evaluarea activității profesorilor de către studenți*. Această procedură are drept scop determinarea eficienței studiilor prin prisma aprecierii făcute de către studenți, adică de cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele noastre didactice.

Evaluarea randamentului academic se caracterizează prin:

- a) calitatea standardelor de formare profesională, elaborate pentru specialitatea Relații Internaționale;
- b) adaptarea curriculum-urilor pentru cursurile în domeniul Relațiilor Internaționale, în corespundere cu cerințele actuale ale practicii social-politice interne și internaționale;
- c) reușita curentă și finală a studenților;
- d) ponderea absolvenților în numărul celor înmatriculați;
- e) ponderea absolvenților încadrați în cîmpul muncii în primul an după finisarea studiilor;
- f) evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățămînt, efectuată prin auditul intern (care include vizite reciproce ale profesorilor la orele de cursuri și seminare în scopul preluării experienței și obținerii unei viziuni mai clare în ceea ce privește metodica predării) și cel extern.

Instrumentul principal prin care este asigurată transparența studiilor este ECTS (Sistemul European de Credite Transferabile), implementat cu succes în Universitatea de Stat din Moldova. Creditele academice transferabile asigură atît accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor, cît și mobilitatea academică, acestea deschizînd perspective pentru instruirea continuă pe parcursul viitoarelor activități după absolvirea studiilor.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

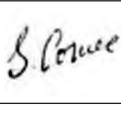
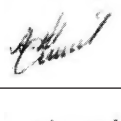

Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul III – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
313 Administrație publică**

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	Instituția/ Organizația/ Structura	Persoana	Funcția/ titlu/ grad științific/ didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	A. Sîmboteanu	Șef catedră Științe administrative, dr., conf. univ.		
2.	ASEM	D. Vaculovschi	Decanul facultății Economie Generală și Drept, dr., conf. univ.		
3.	US din Cahul	S. Cornea	Prorector, dr., conferențiar universitar.		
4.	Academia de Administrare Publică	A. Groza	Șef catedră Știința administrației, dr., conf. univ		
II. Parteneri sociali					
1.	Direcția Politica de Cadre a Cancelariei de Stat	T. Gheorghică	Șef Direcție Politică de Cadre		
2.	Federația Sindicatelor Angajaților din Serviciul Public	V. Canțir	Președinte al Federației Sindicatelor Angajaților din Serviciul Public		
3.	Primăria mun. Chișinău	A. Moțpan	Șef Direcție Administrație Publică		
4.	Asociația Obștească Institutul de Științe Administrative din Moldova	M. Orlov	Președinte al AO ISAM, dr., conf. univ		

Coordonatori elaborare:

Aurel SÎMBOTEANU, dr. conf. univ.;

Igor BUCĂȚARU, dr. conf. univ.;

Vladimir BORȘ, dr. conf. univ.;

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ/SPECIALITATE

1.1. Descrierea generală a domeniului Administrație publică

Domeniul de formare profesională **313. Administrație publică** se încadrează în domeniul general de studiu **31. Științe publice** și include specialitatea **313.1 Administrație publică**.

Administrația publică reprezintă ansamblul instituțiilor și proceselor administrative aflate în permanentă evoluție sub influența transformărilor democratice și complexitatea problemelor cu care se confruntă la etapa actuală societatea moldovenească aflată în proces de modernizare. Afirmarea tot mai activă a aspirațiilor proeuropene a Republicii Moldova, mutațiile ce au loc în conștiința socială drept consecință a acestor schimbări, presupun și o nouă viziune asupra problemei pregătirii cadrelor pentru administrația publică.

Scopul domeniului de formare profesională *Administrație publică* este de a pregăti cadre pentru administrația publică, capabile să susțină procesele transformatoare din societate și să implementeze tehnologiile moderne de administrare.

Programul de formare profesională este fundamentat pe baza unui plan de învățământ ce cuprinde discipline din următoarele componente: **a) fundamentale**, care formează competențe de bază la specialitate, ce permit abordarea științifică a domeniului (Teoria politică, Teoria și istoria administrației publice, Drept constituțional și instituții politice, Drept administrativ, ș.a.); **b) de formare a abilităților și competențelor generale** (Limbi străine, Tehnologii informaționale); **c) de orientare socio-umanistică** (Economics, Integrare Europeană, ș.a.), ambele componente fiind menite să formeze competențe de cultură generală, aplicabile atât domeniului, cât și vieții sociale a absolventului; **d) de orientare spre specialitate** (Administrația publică centrală, Administrația publică locală, Drept civil, Dreptul muncii și protecției sociale, Contenciosul administrativ, Drept penal, Managementul resurselor umane, Managementul serviciilor publice, Urbanism și amenajarea teritoriului, Cultura organizațională în sectorul public ș.a.), care au ca obiectiv formarea competențelor specifice domeniului; **e) de orientare către alt domeniu** (Marketingul social, Teorii sociologice, Logistica, Organizarea socială, Achiziții publice, Metode de cercetare a fenomenelor sociale etc.)

Elaborarea Cadrului calificărilor pentru Domeniul de formare profesională *Administrație publică* este condiționată de necesitatea sincronizării procesului de formare a specialiștilor pentru domeniul administrației publice cu exigențele față de pregătirea profesională a angajaților din administrația publică, care derivă din statutul juridic al funcționarului public și din exigențele față de pregătirea lui profesională. Cadrul calificărilor este menit să asigure pregătirea profesională a specialiștilor în conformitate cu exigențele expuse în statutul juridic al funcționarului public, ținând seamă de evoluția administrației publice în aspect instituțional și funcțional.

Conștientizând necesitatea diversității și recunoscând dreptul la autonomia universitară în domeniul planificării și desfășurării procesului de pregătire a specialiștilor pentru administrația publică, în corespundere cu specificul fiecărei instituții de

învățămînt preocupată de această activitate, se consideră, în același timp oportună, stabilirea unor exigențe comune față de formarea specialiștilor pentru acest domeniu. Cele menționate se referă îndeosebi la evaluarea competențelor profesionale ale acestora, reieșind din solicitarea practicii administrative și avînd ca scop îmbunătățirea calității pregătirii personalului. Aceasta se justifică și prin faptul că administrația publică, în calitate de sistem, cu caracteristicile sale proprii, în general, și în domeniul resurselor umane, în particular, necesită și un sistem unic de pregătire a specialiștilor pentru acest domeniu, activitate care are ca temei prevederile Clasificatorului unic al funcțiilor publice. Avînd ca punct de pornire structura autorităților administrației publice centrale și locale, Clasificatorul nominalizat specifică funcțiile publice pasibile de exercitat în sistemul administrației publice iar Cadrul Național al Calificărilor are menirea să determine competențele profesionale necesare pentru ocuparea și exercitarea funcției publice.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani (4 ani)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învățămînt de zi; cu frecvență redusă	Învățămînt de zi	Învățămînt de zi; cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licență Diplomă echivalentă Diplomă de master	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiții	Realizarea finalităților învățămîntului preuniversitar	Realizarea finalităților învățămîntului superior (Licență, Ciclul I - (180 credite) Susținerea examenului de admitere	Realizarea finalităților învățămîntului superior (Ciclul I, Licență și Ciclul II, Master) Susținerea examenului de admitere
Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu (15-20 credite)	Cu titlu obligatoriu (10 credite)	Nu se realizează
Reguli de examinare și evaluare	– Evaluarea inițială – diagnostică; – curentă-formativă; – finală –sumativă sînt obligatorii;	– Evaluarea inițială – diagnostică; – curentă-formativă; – finală –sumativă sînt obligatorii;	– Evaluarea este centrată pe produsele cercetării;

Reguli de examinare și evaluare	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; - Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe 	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; - Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe 	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, <ul style="list-style-type: none"> • a rapoartelor anuale, • a examenelor din cadrul programului de doctorat; - Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor
Modalitate de evaluare finală	Examen de licență: <ol style="list-style-type: none"> 1. un examen la disciplina fundamentală 2. un examen la disciplina de specialitate 3. susținerea tezei de licență 	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificate	Diplomă de licență în științe politice	Diplomă de master în științe politice	<ul style="list-style-type: none"> - Diplomă de doctor în științe administrative; - Diplomă de doctor în științe politice
Titlu acordat	Licențiat în științe politice	Master în științe politice	<ul style="list-style-type: none"> - Doctor în științe administrative; - Doctor în științe politice
Drepturi pentru absolvenți	<ul style="list-style-type: none"> - A aplica pentru programe de master; - A aplica pentru programe de formare continuă; - A se angaja în câmpul muncii 	<ul style="list-style-type: none"> - A aplica pentru programe de doctorat; - A aplica pentru programe de formare continuă; - A se angaja în câmpul muncii 	<ul style="list-style-type: none"> - A aplica pentru programe postdoctorat; - A aplica pentru programe de formare continuă; - A se angaja în câmpul muncii
Organ responsabil de autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclu	Titlul acordat/Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework
Ciclu I – Studii superioare de licență	<p>Licențiat în științe politice Rezultatele corespunzătoare nivelului 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe în domeniul administrației publice care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor științei administrației și managementului public; • Abilități avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile în domeniul administrației publice centrale și locale, precum și serviciilor publice sectoriale de diferite niveluri; • Gestionarea de activități și proiecte tehnice sau profesionale complexe din domeniul administrației publice, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile; • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a angajaților din Serviciul public. 	6
Ciclu II – Studii superioare de master	<p>Master în științe politice Rezultatele corespunzătoare nivelului 7</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe din domeniul administrației publice, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale; • Conștientizare critică a cunoștințelor din domeniul administrației publice și a cunoștințelor care rezultă din caracterul interdisciplinar al științei administrației; • Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare, analiză și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii în activitatea administrativă; • Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile din domeniul administrației publice și necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale din domeniul administrației publice și/sau pentru revizuirea performanței strategice a angajaților din Serviciul public. 	7

Ciclul III - Studii superioare de de doctorat	Doctor în științe administrative; Doctor în științe politice Rezultatele corespunzătoare nivelului 8 <ul style="list-style-type: none"> - Cunoștințe la cel mai avansat nivel din domeniul științelor politice, științelor administrative și cunoștințe interdisciplinare aflate la intersecția dintre diferite domenii; - Abilitățile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale din domeniul științelor politice și administrative; - Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei din sfera proceselor politice și administrative. 	8
--	---	---

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul administrației publice (clasificatorul unic al funcțiilor publice, nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupațiilor)

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul I – Studii superioare de licență	Administrație publică	<ul style="list-style-type: none"> • funcționar public în funcții de execuție; • specialist în domeniul organizării activității administrative; • specialist în domeniul resurselor umane; • specialist în domeniul relațiilor publice; • specialist în domeniul organizării și prestării serviciilor publice; • specialist în domeniul documentării administrative; • manager de proiecte în administrația publică; • consilier în administrația publică; • referent în probleme administrative; • expert în domeniul administrației publice.
Nivelul calificării	Programe de Master în	Ocupații tipice
Ciclul II – Studii superioare de master	Teoria și metodologia administrației publice	<ul style="list-style-type: none"> • funcționar public în funcții de execuție și de conducere; • specialist în domeniul planificării și asigurării metodologice a activității administrative; • specialist în domeniul organizării activității științifice în instituțiile de cercetare; • cadru didactic în instituțiile superioare de învățământ; • expert în domeniul administrației publice; • referent în probleme administrative; • cercetător științific în domeniul științei administrației.

	Resurse umane și politici de personal	<ul style="list-style-type: none"> • funcționar public în funcții de execuție și de conducere; • specialist principal, consultant în domeniul planificării, recrutării, selectării, și angajării personalului în organele administrației publice; • specialist principal, consultant în organizarea evaluării activității funcționarilor publici; • specialist principal, consultant în organizarea și desfășurarea instruirii continue a angajaților din administrația publică; • specialist principal, consultant în documentarea activității personalului din administrația publică; • expert în domeniul resurselor umane din administrația publică; • referent în probleme activității resurselor umane din administrația publică.
	Politici și servicii publice	<ul style="list-style-type: none"> • funcționar public în funcții de execuție și de conducere; • specialist principal, consultant în probleme de marketing a serviciilor prestate către populație; • specialist principal, consultant în domeniul organizării serviciilor publice; • specialist principal, consultant în domeniul evidenței și monitorizării activităților de prestare a serviciilor publice; • specialist principal, consultant pentru evaluarea calității serviciilor prestate către populație în diferite servicii sectoriale; • expert în domeniul organizării și prestării serviciilor publice; • referent în problemele elaborării politicilor publice.
	Relații publice	<ul style="list-style-type: none"> • funcționar public în funcții de execuție și de conducere; • specialist principal, consultant în domeniul planificării și realizării politicilor de imagine a organelor administrației publice; • specialist principal, consultant în studierea opiniei publice, organizării audierilor publice; • specialist principal, consultant în organizarea lucrului cu petițiile și desfășurarea audiențelor; • specialist principal, consultant în relațiile organelor administrației publice cu mass media; • expert în domeniul relațiilor publice; • referent în probleme de imagine a autorităților publice.

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	Administrație publică	<ul style="list-style-type: none"> • cadru didactico-științifice în instituțiile superioare de învățământ; • cercetător științific în instituțiile de cercetare din domeniul administrației publice; • funcționar în funcții de conducere în autoritățile administrației publice centrale și locale.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Prin specificul său interdisciplinar și influenței asupra stării societății contemporane domeniul științelor administrative poate contribui la formarea competențelor în majoritatea domeniilor sociale și umanistice, cum ar fi: științele politice, dreptul, managementul public, asistența socială, marketingul serviciilor publice și a alte domenii. Drept componentă umanistă la domeniile respective ar putea servi cursurile: Teoria administrației publice; Drept constituțional și instituții politice; Drept administrativ; Managementul administrației publice, și altele. Disciplinele nominalizate ar contribui la formarea competențelor privind aprecierea politicilor publice și instrumentele de realizare a lor, la dezvoltarea unor competențe pentru sfera conducerii bazate pe cunoașterea și aplicarea normelor de drept și tehnicilor moderne de administrare.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

3.1.1 Ciclul I – Studii superioare de licență

- **Competențe generale:**

1. Cunoașterea și înțelegerea noțiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale științei administrației și utilizarea lor adecvată în activitatea profesională.
2. Îndeplinirea la termen, în mod riguros, eficient și responsabil, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor etice și a deontologiei profesionale.
3. Utilizarea tehnologiilor informaționale și a unei limbi străine, pentru a comunica informații, idei, probleme și soluții în domeniul administrației publice.
4. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.
5. Autoevaluarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalităților de formare și dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.

• **Competențe specifice:**

1. Identificarea, analizarea și rezolvarea problemelor din administrația publică, în mod cooperant, flexibil și eficient.
2. Utilizarea conceptelor și principiilor fundamentale, a mecanismelor de organizare și funcționare a structurilor administrative pentru inserția profesională în instituții publice și/sau private.
3. Identificarea și aplicarea prevederilor legale cu privire la sistemul administrativ, inclusiv inițierea, și elaborarea proiectelor de acte normative privind activitatea administrativă.
4. Planificarea activității profesionale curente, pe termeni medii și de perspectivă.
5. Managementul resurselor umane în administrația publică.
6. Elaborarea, examinarea și adoptarea deciziilor privind activitatea administrativă.
7. Aplicarea diverselor forme și metode eficiente de control a activității administrative.
8. Utilizarea tehnologiilor moderne de evaluare a activității administrative și formularea soluțiilor de eficientizare a acesteia.
9. Aplicarea instrumentelor strategice pentru dezvoltarea instituțională.
10. Administrarea activităților specifice din domeniu, cu respectarea eticii și deontologiei profesionale.
11. Comunicarea orală și scrisă, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a unor mesaje structurate referitoare la domeniul administrației publice.

3.2. Corelația „finalități de studiu și competențe – curriculum”

3.2.1. Ciclu I – Studii superioare de licență

Modulul/Disciplina		Componenta disciplinei/modulului	Nr. credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Teoria generală a statului și dreptului	F	5	+	+	+					+	+		
2.	Drept constituțional și instituții politice	F	6		+	+	+	+		+				+
3.	Teoria politică	F	6				+	+	+				+	
4.	Teoria și istoria administrației publice	F	6		+	+				+			+	+
5.	Drept administrativ	F	6	+	+			+			+	+	+	
6.	Istoria gândirii politice	F	5		+	+			+	+				

7.	Pluripartitism și dezvoltarea societății democratice	F	6	+	+	+					+	+			+		
8.	Dreptul instituțiilor comunității Europene	F	5	+	+		+	+						+			
9.	Instituții și mecanisme de protecție a drepturilor omului	S	5				+	+				+	+			+	
10.	Cultura organizațională în sectorul public	S	4	+	+				+	+					+		
11.	Drept civil	S	5					+		+	+	+				+	+
12.	Administrație publică centrală	S	5	+	+							+	+				
13.	Administrația publică locală	S	4	+	+							+	+				
14.	Contenciosul administrativ	S	5		+					+	+					+	+
15.	Procesul decizional în administrația publică	S	4	+							+	+			+	+	
16.	Managementul resurselor umane în administrația publică	S	4														+
17.	Dreptul muncii și protecției sociale	S	5	+	+									+	+		
18.	Administrarea finanțelor publice	S	3									+	+				+
19.	Negocieri sociale și gestionarea situațiilor de criză	S	5	+	+										+		+

3.1.2. Ciclul II – Studii superioare de master:

- **Competențe generale.**

1. Analiza și sinteza informației privind fenomenul administrativ.
2. Selectarea metodelor eficiente de cercetare a instituțiilor și proceselor administrative.
3. Abilități de a învăța care permit studiul individual aprofundat al proceselor și fenomenelor administrative.
4. Identificarea, interpretarea și utilizarea eficientă a materialului documentar și bibliografic.
5. Aplicarea tehnologiilor informaționale în procesul de cercetare științifică.
6. Aplicarea integrată a cunoștințelor teoretice, aparatului conceptual și metodologic pentru a rezolva probleme practice noi din domeniul administrației publice.
7. Elaborarea și gestionarea proiectelor profesionale, în mod autonom, utilizând inovativ un spectru variat de principii și metode în domeniul administrației publice.
8. Comunicarea orală și scrisă, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională cu specialiștii în domeniu/beneficiarii serviciilor prestate.
9. Planificarea activităților profesionale în managementul resurselor umane.
10. Abilitatea de a lucra în echipă multidisciplinară de experți din domeniu.
11. Proiectarea și aprecierea periodică a performanțelor profesionale.
12. Selectarea metodelor eficiente de adoptare a deciziilor în problemele organizării serviciilor publice.
13. Planificarea activităților profesionale în domeniul elaborării politicilor și organizării prestării serviciilor publice.
14. Adaptarea serviciilor publice la necesitățile beneficiarilor în dependență de circumstanțele de timp și spațiu.
15. Acumularea continuă a inovațiilor în domeniul elaborării politicilor publice și prestării serviciilor publice către populație.
16. Aplicarea tehnologiilor informaționale în organizarea și realizarea relațiilor publice.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în: Teoria și metodologia administrației publice**

1. Utilizarea metodelor eficiente de cercetare a instituțiilor și proceselor administrative în activitatea investigațională.
2. Identificarea domeniilor prioritare de cercetare a administrației publice reieșind din evoluția administrației publice.
3. Determinarea legăturilor dintre cercetarea științifică și posibilitățile de implementare în practica administrativă a rezultatelor obținute.
4. Aplicarea metodelor de evaluare a activității științifice și didactice din domeniul administrației publice în activitatea practică.
5. Abilități de cercetare multidimensională a activității administrative din perspectiva interdisciplinarității științei administrației.

6. Identificarea și aplicarea prevederilor legale cu privire la sistemul administrativ, inclusiv elaborarea proiectelor de acte normative privind activitatea administrativă.
7. Elaborarea proiectelor/mecanismelor de expertizare/implementare a rezultatelor cercetărilor științifice în practica administrativă.
8. Administrarea activităților specifice din domeniu, cu respectarea eticii și deontologiei profesionale.

- ***Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în: Resurse umane și politici de personal***

1. Implementarea metodologiei de planificare strategică a resurselor umane și mecanismelor de utilizare în practica administrativă.
2. Identificarea factorilor care influențează eficiența activității personalului din administrația publică și crearea condițiilor favorabile de implementare a acestora.
3. Stabilirea criteriilor de evaluare a activității administrative și a metodelor de implementare.
4. Elaborarea metodelor, mecanismelor, de participare a personalului la procesul decizional și de sporire a eficienței activității administrative.
5. Selectarea metodelor eficiente de control în dependență de obiectivele din sfera activității resurselor umane.
6. Utilizarea metodelor performante în promovarea politicii de personal în administrația publică.
7. Adaptarea formelor de comunicare la circumstanțe concrete în lucrul cu cadrele din administrația publică.
8. Permanentizarea instruirii continue a personalului din administrația publică în scopul amplificării performanțelor profesionale.

- ***Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în: Politici și servicii publice***

1. Implementarea planificării strategice prin utilizarea metodologiei moderne în domeniul elaborării politicilor publice.
2. Utilizarea metodologiei analizei calității serviciilor publice din perspectiva factorilor care o determină.
3. Identificarea posibilităților pieței serviciilor publice pentru diversificarea nomenclatorului și îmbunătățirii calității lor.
4. Diversificarea formelor de comunicare în dependență de circumstanțele concrete a mediului de prestări servicii.
5. Folosească metodelor performante în activitatea de implementare a politicilor publice pentru beneficiarii de servicii publice.
6. Adaptarea activității decizionale pornind de la necesitățile pieții serviciilor publice și intereselor beneficiarilor de servicii.
7. Stabilirea criteriilor de evaluare a activității prestatorilor de servicii publice.
8. Selectarea metodelor eficiente de control în dependență de obiectivele controlului și interesele beneficiarilor de servicii prestate către populație.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în: Relații publice**

1. Identificarea diferitor categorii de factori influențabili asupra imaginii instituției administrative.
2. Utilizarea mecanismelor eficiente de organizare a relațiilor cu publicul.
3. Selectarea pîrghiilor organizatorice privind efectuarea controlului asupra executării la timp și într-o manieră calitativă a deciziilor adoptate în domeniul relațiilor cu publicul.
4. Adaptarea metodelor de analiză a activității realizate și studierea permanentă a eficienței activităților desfășurate în relațiile cu publicul.
5. Diversificarea mecanismelor de perfecționare a activităților ce vizează organizarea și desfășurarea relațiilor cu publicul în organele administrației publice.
6. 6. Utilizarea metodologiei analizei calității relațiilor publice din perspectiva factorilor care le determină.
7. Aplicarea diferențiată în dependență de circumstanțe concrete a metodelor adecvate pentru eficientizarea activităților ce vizează relațiile cu publicul a instituțiilor administrative.
8. Adaptarea formelor de comunicare la circumstanțele concrete ale procesului de organizare și desfășurarea a relațiilor cu publicul.

3.1.3. Ciclu III - Studii superioare de doctorat:

- **Competențe generale:**

1. Implementarea metodologiei de cercetare științifică, în general, și în domeniul administrației publice, în particular.
2. Selectarea metodelor eficiente de cercetare a instituțiilor și proceselor administrative.
3. Identificarea scopurilor și obiectivelor investigațiilor științifice în domeniul științelor politice.
4. Identificarea, interpretarea și utilizarea eficientă a materialului documentar și bibliografic.
5. Aplicarea tehnologiilor informaționale în procesul de cercetare științifică.

- **Competențe specifice:**

1. Identificarea domeniilor prioritare de cercetare a instituțiilor și proceselor administrative reieșind din evoluția administrației publice și solicitările sociale.
2. Formularea scopurilor și obiectivelor investigațiilor științifice în domeniul administrației publice.
3. Abilități de cercetare multidimensională a instituțiilor și proceselor administrative din perspectiva interdisciplinarității științei administrației.
4. Administrarea activităților specifice procesului investigațional, cu respectarea eticii și deontologiei profesionale a cercetătorilor științifici.

5. Aplicarea metodelor de evaluare a activității științifice și didactice din domeniul administrației publice în activitatea practică.
6. Elaborarea mecanismelor de expertizare a rezultatelor cercetărilor științifice.
7. Determinarea legăturilor dintre cercetarea științifică și posibilitățile de implementare în practica administrativă a rezultatelor obținute.

3.3. Proces de consultare cu persoanele și instituțiile cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

În scopul studierii opiniei mediului academic încadrat în procesul de pregătire a cadrelor pentru administrația publică, Cadrul Național al Calificărilor la specialitatea *Administrație publică* a fost consultat la ședințele catedrelor de profil, consiliilor facultăților respective de la Universitatea de Stat din Moldova, Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, Academia de Administrare Publică.

Conținutul Cadrului Național al Calificărilor a mai fost consultat în Direcția pentru Politica de Cadre a Cancelariei de Stat, Federația Sindicatelor Angajaților din Serviciul public, Direcția Administrație Publică Locală a Primăriei mun. Chișinău, Asociația Obștească: Institutul de Științe Administrative din Republica Moldova.

4. VOLUME DE MUNCĂ SI ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	I credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I - Licența	180 credite
II - Master	120 credite
III - Doctorat	180 credite

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățământului Superior în domeniul administrației publice

Pentru sistemul european al învățământului superior în domeniul administrației publice este proprie o anumită omogenitate condiționată de rigorile sistemului democratic de organizare și funcționare a sistemului de administrație publică. Avându-și începuturile în sistemul francez al învățământului administrativ, sistemul de învățământ european în domeniul administrației publice se bazează pe o pregătire teoretică fundamentală a viitorilor specialiști, precum și pe cultivarea unor aptitudini practice necesare pentru exercitarea funcțiilor publice din cadrul instituțiilor administrative. Studenții au posibilitate să beneficieze atât de cursuri obligatorii, cât de un larg spectru de cursuri opționale care derivă din necesitatea formării anumitor competențe la viitorii specialiști. O atenție deosebită se acordă stagiilor de practică în organele administrației publice în cadrul cărora studenții practicanți exercită funcții concrete și sînt antrenați nemijlocit în activitatea administrativă. În organizarea stagiilor de practică un rol deosebit le revine angajatorilor care în colaborare cu instituțiile de învățământ planifică și desfășoară stagiile.

Diferențele existente în spațiul european în ceea ce privește formarea profesională inițială în domeniul administrației publice țin, în primul rând, de diversitatea sistemelor de administrație și de particularitățile funcționării acestora.

Unele aspecte ale pregătirii specialiștilor pentru administrația publică în Republica Moldova cer o convergență mai strânsă cu practicile europene. În acest context, instituțiile superioare de învățământ preocupate de pregătirea cadrelor pentru administrația publică urmează să stabilească unele cerințe comune față de pregătirea profesională a specialiștilor pentru administrația publică, funcție care îi revine Cadrului Național al Calificărilor.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Proiectarea conținutului programului de formare profesională inițială la specialitatea *Administrație publică* se face din perspectiva finalităților studiilor și prevede atât pregătirea teoretică a specialistului, precum și cultivarea aptitudinilor practice. Conținutul competențelor proiectate constituie rezultatul colaborării dintre instituția de învățământ superior și angajatori în persoana organelor administrației publice, care reprezintă expresia conexiunii funcționale dintre cererea și oferta de pregătire a cadrelor și condiția integrării ulterioare a specialistului în activitatea administrativă.

Formele de organizare a procesului de învățământ la specialitatea *Administrație publică* sînt tradiționale studiilor universitare (cursul și seminarul, stagiile de practică), dar formarea profesională în domeniul administrației publice presupune deschidere înnoirilor și receptivitate atât la evoluția tehnologiilor educaționale, cît și la inovațiile din practica administrativă. Conținutul se va selecta din perspectiva realizării finalităților și se va realiza prin unități de curs și module.

Aprecierea standardelor educaționale / profesionale ca finalitate a procesului de formare profesională inițială ne permite să stabilim niște criterii de evaluare clare și creează un mecanism funcțional în care sînt corelate eficient toate elementele procesului de studii: *învățarea, predarea și evaluarea*. Promovarea dimensiunii europene prin învățământ antrenează o serie de consecințe în tehnicile de predare-învățare-evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic, prin volumul de muncă pretins și corelația dintre prezența în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice, necesită o revizuire a strategiei de predare și evaluare.

Ea se realizează prin elaborarea proiectelor individuale la diferite discipline, în cadrul Ciclului I, Licență și Ciclului II, Master. În scopul evaluării competențelor specifice și instrumentale sau interpersonale ele sînt utilizate în cadrul diferitor discipline ca instrument de evaluare în realizarea acestuia fiind direct implicați cei doi parteneri ai actului educațional: studentul și profesorul.

Competențe dezvoltate: a) capacitatea de analiză și sinteză; b) capacitatea de aplicare a cunoștințelor obținute; c) capacitatea de adaptare a metodelor de cercetare tipului de studiu în administrația publică; d) capacitatea de a învăța.

Pentru a determina măsura în care obiectivele procesului de formare a specialistului în domeniul administrației publice au fost atinse, precum și eficiența metodelor

de predare-învățare la nivelul instituției de învățământ se aplică următoarele strategii de evaluare: *evaluarea inițială*, *evaluarea formativă* și *evaluarea finală*.

Evaluarea inițială se face la începutul unei etape de instruire și stabilește nivelul de pregătire anterior al studenților. Identifică nivelul achizițiilor inițiale ale studenților în termeni de cunoștințe, competențe și abilități, în scopul asigurării premiselor realizării obiectivelor propuse pentru etapa următoare.

Evaluarea continuă/formativă realizează o diagnoză asupra rezultatelor unei perioade încheiate de învățare, cercetează măsura în care studenții încorporează și aplică informațiile transmise, se face pe parcursul învățării, la finele unei unități de conținut.

Evaluarea finală se realizează la sfârșitul perioadei de formare și analizează cunoștințele pe care studenții și le-au însușit în acea perioadă. Stabilește gradul în care au fost atinse finalități generale propuse. Se concentrează asupra aplicării unor cunoștințe de bază, ale demonstrării unor abilități importante dobândite de studenți într-o perioadă mai lungă de instruire. Evaluarea finală se realizează în sesiuni programate semestrial.

6. SPORIREA CALITĂȚII

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională inițială în domeniul administrației publice este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialiști performanți pentru administrația publică, care vor fi competitivi pe piața muncii din țară și de peste hotarele ei. Aderarea la procesul Bologna presupune o transformare a învățământului din unul informativ în unul formativ și centrat pe student. Societatea contemporană impune cerințe, care pot fi satisfăcute de către instituțiile de învățământ numai printr-un sistem viabil de asigurare a calității. În acest sens, una din direcțiile prioritare a procesului de învățământ realizat în domeniul administrației publice o constituie asigurarea calității.

Evaluarea calității se realizează în baza câtorva indicatori de bază, care la rândul lor determină criteriile pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învățământ, cum ar fi: *evaluarea randamentului academic*, indicator care presupune prezența unui întreg sistem de proceduri ce au drept scop determinarea calității produsului, competențelor viitorilor specialiști; *evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățământ*, care presupune aprecierea performanțelor didactice și condițiilor de realizare a procesului didactic; *evaluarea calității învățământului prin aprecierea activității profesorilor de către studenți*, procedură care are drept scop determinarea eficienței studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele didactice.

Componenta formativă generează o altă viziune și asupra curriculei universitare, care se axează înainte de toate pe formarea de competențe și nu pe transmitere de informații. Astfel curriculum-urile pentru cursuri sînt elaborate în corespundere cu standardele socio-profesional și adaptate la cerințele pieței muncii prin procesul de consultanță cu angajatorii. Totodată, instrumentul prin care este asigurată transparența studiilor este ECTS. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor, mobilitatea academică și deschide perspective pentru instruirea continuă pe parcursul vieții.

7. MODALITĂȚILE DE ELABORARE, RENOVARE ȘI ADAPTARE CONTINUĂ A CADRULUI NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR

Modul de elaborare, aprobare și aplicare a Cadrului Național al Calificărilor este stabilit de Ministerul Educației al Republicii Moldova. Elaborarea nemijlocită a lui este pusă în sarcina facultăților și catedrelor de specialitate ale instituțiilor superioare de învățământ, prestatoare de servicii în domeniul pregătirii cadrelor pentru sistemul administrației publice.

Renovarea și adaptarea continuă a Cadrului Național al Calificărilor este condiționată de evoluția socială, schimbările din sistemul de învățământ, modernizarea continuă a administrației publice. Inițiativa de renovare poate aparține atât instituțiilor de învățământ, cât și ministerelor de resort sau reprezentanților angajatorului. Necesitatea actualizării și adaptării lui la noile condiții poate să intervină în rezultatul acreditării specialității „Administrație publică”, procesului de atestare a funcționarilor publici, precum și dinamicii pieței muncii.

7.1. MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII CADRULUI NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR

Monitorizarea implementării Cadrului Național al Calificărilor presupune testarea calității prevederilor lui pentru determinarea gradului de competență a specialistului în devenire pentru domeniul administrației publice, evaluării calității procesului de instruire și corespunderea rezultatelor procesului de pregătire a cadrelor exigențelor practicii administrative. Monitorizarea presupune un proces complex îndeplinit prin diverse procedee.

Monitorizarea internă este îndeplinită de catedra de specialitate, Consiliul facultății, după necesitate de o comisie formată din reprezentanți ai corpului profesoral, reprezentanți ai studenților și ai angajatorului, care face rapoarte periodice (semestriale, anuale) despre calitatea educației și corespunderea criteriilor de performanță stabilite de Cadrul Național al Calificărilor.

Monitorizarea externă este îndeplinită de Ministerul Educației împreună cu ministerele de resort care au în subordine instituții de învățământ. Aceasta se realizează atât de comisii specializate, instituite de Ministerul Educației în cadrul acreditării specialității „Administrație publică”, precum și de comisii curente ale ministerelor respective în scopul adaptării și actualizării Cadrului Național al Calificărilor. Monitorizarea externă poate fi îndeplinită și de către organisme și experți independenți, atât naționali precum și intenționali.

Dispoziții finale

Prevederile prezentului Cadru Național al Calificărilor pentru specialitatea *Administrație publică* se vor implementa în instituțiile superioare de învățământ prestatoare de servicii în domeniul pregătirii cadrelor pentru administrația publică într-o strânsă conexiune cu cadrul legislativ și normativ existent și luându-se în vedere dreptul instituțiilor de învățământ la autonomie universitară.

Prevederile Cadrului Național al Calificărilor pentru specialistul cu studii superioare în domeniul administrației publice pot servi drept sursă de referință pentru conducătorii autorităților administrației publice și serviciilor de resurse umane din administrația publică centrală și locală în activitățile de evaluare a muncii funcționarilor publici, atestării profesionale a acestora și acordării gradelor de calificare.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

**DOMENIUL GENERAL DE STUDIU
32. ȘTIINȚE SOCIALE**

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

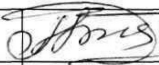
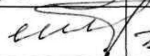
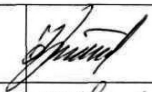
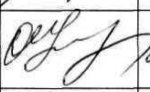
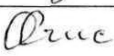

Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul III – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
321 Sociologie**

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	Instituția / Organizația / structura	Persoana	Funcția / titlul / gradul științific / didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	Bulgaru M.	Dr.hab., prof.univ.		29.11.10
2.	ULIM	Sali N.	Dr., conf.univ.		16.12.10
II. Parteneri sociali					
1.	Secția Sociologie, Academia de Științe a Moldovei	Mocanu V.	Dr., conf., cercetător șt-fic superior		20.12.2010
2.	Sector Demografie, Academia de Științe a Moldovei	Găgăuz O.	Dr., conf., cercetător șt-fic principal		20.12.2010
3.	Institutul pentru Dezvoltare și Initiative Sociale „Viitorul”	Cruc O.	Master în sociologie		17.12.10
4.	Centrul de Investigații Sociologice și Marketing CBS-AXA	Cantarji V.	Master în sociologie		17.12.10
5.	Serviciul Independent de Sociologie și Informații OPINIA	Mașcauțan M.	Master în sociologie		7.12.10
6.	Centrul de Analiză și Investigații Sociologice CIVIS	Sințov R.	Master în sociologie		20.12.10

Coordonatori elaborare:

Maria Bulgaru,
doctor habilitat, profesor universitar
Oceretnâi Anastasia,
doctor conferențiar universitar.

1. PREZENTAREA DOMENIULUI DE FORMARE PROFESIONALĂ / SPECIALITATE

1.1. Descrierea generală a domeniului

Transformările contradictorii din perioada contemporană înaintea cu acuitate necesitatea cunoașterii profunde a teoriei sociale, elaborării de noi concepte, paradigme prin care se poate pătrunde în esența proceselor sociale. În acest context, **Sociologia reprezintă specialitatea care oferă o viziune de ansamblu asupra vieții sociale, cunoștințe teoretice și practice cu privire la mecanismele de funcționare și transformare a societății, relațiile dintre indivizi și societate, prin reliefarea consecințelor directe sau indirecte ale proceselor sociale.**

Misiunea sociologiei este de a prezenta tabloul real al vieții sociale, acesta rezultând din acțiunea elementelor structurale ale societății. Sociologia se sprijină pe o puternică bază experimentală, servind, la rândul său, în calitate de fundament teoretic al practicii sociale. Astăzi, profesia de sociolog a devenit o componentă inalienabilă a vieții sociale din toate statele civilizate, or, activitatea specialiștilor de acest gen este integrată în procesul de elaborare și promovare a politicilor de stat, în realizarea programelor economice și sociale. Sociologii participă la soluționarea optimă a problemelor sociale de o mare complexitate, activând în calitate de experți la elaborarea legislației, la luarea deciziilor de către organele administrației publice, la cercetarea complexă a pieței și a nevoilor de consum, la prognozarea evoluției fenomenelor economice, politice și sociale, la argumentarea activităților organizațiilor neguvernamentale etc. Pentru orice societate, care este interesată de viitorul său, este importantă susținerea și promovarea sociologiei ca domeniu de specializare universitară, deoarece sociologul este capabil să studieze, în baza metodelor științifice, fenomenele și procesele realității sociale; să stabilească diagnoza problemelor sociale și să propună soluții practice; să evalueze eficiența diferitor activități și să realizeze o pronosticare a dinamicii sistemelor sociale.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3/4 ani
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învățământ de zi	Învățământ de zi	Învățământ de zi, cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diplomă de BAC, Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licență Diplomă echivalentă Diplomă de master	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului preuniversitar	Realizarea finalităților învățământului superior (Licență, Ciclul I – 180 credite)	Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclul I, Licență și Ciclul II, Master)

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (ciclul II)	Doctorat
Stagii de practică	Cu titlul obligatoriu (12 credite)	Cu titlul obligatoriu (10 credite)	Nu se realizează
Reguli de examinare și evaluare	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sunt obligatorii; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sunt obligatorii; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen de licență: 1. Sociologie generală 2. Metodologia cercetării sociologice 3. Susținerea tezei de licență	Susținerea tezei de master.	Susținerea tezei de doctor.
Certificare	Diplomă de licență în științe sociale	Diploma de master în științe sociale	Diplomă de doctor în sociologie
Titlu acordat	Licențiat în științe sociale	Master în științe sociale	Doctor în sociologie
Drepturi pentru absolvenți	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educației al Republicii Moldova ANACIP	Ministerul Educației al Republicii Moldova ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Studii superioare Ciclul I - Licență	Licențiat în științe sociale Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: <ul style="list-style-type: none"> • Deținerea de cunoștințe care implică înțelegerea teoriilor și a principiilor de cercetare sociologică; • Utilizarea eficientă a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională (aplicare software de specialitate, baze de date etc.); • Cercetarea problemelor sociale prin metode de investigare sociologică; • Identificarea, analiza și oferirea de soluții cu privire la rezolvarea conflictelor sociale în organizații și comunități; • Proiectarea și desfășurarea de studii sociale și înaintarea de recomandări factorilor de decizie. 	6
Studii superioare Ciclul II - Master	Master în științe sociale Rezultatele corespunzătoare nivelului 7 <ul style="list-style-type: none"> • Deținerea de cunoștințe avansate în domeniul proiectării și realizării de cercetări sociale (culegere, prelucrare și analiză de date sociale) în organizații și comunități, studii de piață etc.; • Diagnoza problemelor sociale și dezvoltarea de politici sociale; • Integrarea cunoștințelor din domeniile: economie, politici sociale, antropologie, psihologie etc. în cercetarea vieții sociale; • Asumarea responsabilității pentru înaintarea unor recomandări în vederea ameliorării/soluționării problemelor sociale; • Gestionarea unui centru de cercetare a problemelor sociale. 	7
Studii superioare Ciclul III - Doctorat	Doctor în sociologie Rezultatele corespunzătoare nivelului 8 <ul style="list-style-type: none"> • Deținerea de cunoștințe avansate în domeniul sociologiei, prin integrarea cunoștințelor obținute din domeniile adiacente; • Transpunerea/utilizarea integrată a teoriilor din diverse domenii în cercetarea fenomenelor și proceselor sociale; • Evaluarea cercetărilor din domeniul social; • Demonstrarea prin comportamentul profesional a unui nivel ridicat de autoritate și a unui angajament valoric pentru dezvoltarea științei sociologice. 	8

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul dat (nomenclatorul profesiilor/ clasificatorul ocupațiilor) pe cicluri

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Studii superioare Ciclul I - Licență	Sociologie	Sociolog, specialist serviciul personal, specialist în relații cu publicul, specialist în statistica socială, agent reclamă publicitară, consilier local, marketolog, consilier de imagine, consultant în organizații neguvernamentale, etc.
Nivelul calificării	Program de master	Ocupații tipice
Studii superioare Ciclul II - Master	Metodologia cercetării sociale	Sociolog, cercetător în științele sociale, coordonator de proiecte de cercetare socială, conducător de instituții de cercetare socială, conducător de asociații, uniuni, federații, filiale și organizații obștești, conducător de organizații umanitare și alte organizații similare, consilier diplomatic, expert, consultant, analist pe probleme de dezvoltare economico-sociale, politice și culturale, specialist în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor sociale, specialist în mass-media, specialist al administrației publice locale, marketolog, manager (în serviciile de informații și reclamă), cadru didactic în învățământul preuniversitar și universitar etc.
Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Studii superioare Ciclul III - Doctorat	Teoria și metodologia sociologiei Structură, instituții și procese sociale	Sociolog, colaborator științific, conducător de instituție, consilier de stat, cadru didactic universitar, coordonator de proiecte în domeniul social, manager în serviciile de statistică, expert etc.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Prin specificul său interdisciplinar și aplicațiile asupra stării societăților contemporane, domeniul Sociologiei ar putea contribui la formarea competențelor în majoritatea domeniilor sociale. Spre exemplu, domeniile Științe Politice, Științe Economice, Administrație Publică, Drept, Istorie, Jurnalism, Psihologie, Limbi moderne, Științe educaționale, Sănătate publică, Culturologie necesită un curs special de *Sociologie generală* și *Metodologia cercetării sociologice*. Aceste cursuri i-ar asigura unui economist, jurist, politolog, funcționar public etc. abilități de cunoaștere a structurii societății, etapelor de dezvoltare, a legităților sociale, relațiilor sociale dintre grupuri, comunități, care și determină evoluția schimbărilor și proceselor politice, economice, culturale, juridice etc.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Studii superioare, Ciclu I - LICENȚĂ

- **Competențe generale-cheie:**

1. cunoașterea și înțelegerea noțiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale sociologiei și utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională.
2. utilizarea tehnologiilor informaționale, a programelor de prelucrare și prezentare a informației (SPSS, Excel, Power Point);
3. comunicarea scrisă și orală în limba maternă și într-o limbă de circulație internațională pentru a comunica informații, idei, probleme și soluții în domeniul sociologiei;
4. aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, a capacităților empatică de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă;
5. dezvoltarea abilităților de învățare necesare studiului modern în domeniul sociologiei, cu un grad ridicat de autonomie, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.

- **Competențe specifice-cheie:**

1. diagnoza și cercetarea problemelor sociale;
2. elaborarea proiectelor de cercetare în domeniul social;
3. elaborarea instrumentelor de cercetare sociologică;
4. aplicarea metodelor, tehnicilor și procedurilor de cercetare sociologică în investigarea problemelor sociale;
5. prelucrarea și analiza datelor cercetărilor sociologice;
6. formularea recomandărilor determinate de rezultatele cercetărilor sociologice;
7. cooperarea în cadrul echipelor de cercetare;
8. respectarea principiilor deontologiei sociologice;

9. responsabilizarea pentru calitatea datelor colectate în teren și a recomandărilor formulate;
10. adaptarea la situații imprevizibile pe parcursul desfășurării cercetărilor sociologice.

3.2. Corelația „finalități de studiu și competențe – curriculum”

LICENȚĂ

Modulul/Finalitățile de studiu	Componenta modulului	Nr. credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Sociologie</i> (Sociologie generală; Deontologie sociologică)	F	6		+					+	+	+	+
<i>Istoria sociologiei</i> (Fenomene și procese sociale; Istoria sociologiei)	F	6	+	+					+	+	+	
<i>Metodologia cercetării sociologice</i> (Orientări metodologice; Metodologia cercetării sociologice)	F	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
<i>Metode de investigare sociologică</i> (Măsurarea în științele sociale; Metode cantitative de investigare a fenomenelor sociale)	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>Metode de cercetare a fenomenelor sociale</i> (Metode calitative de cercetare a fenomenelor sociale; Metode de cercetare în marketing)	S	2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>Teorii sociologice</i> (Teorii sociologice contemporane; Teorii antidiscriminatorii)	S	6	+	+	+				+	+	+	
Strategii antisărăcie	S	4	+			+	+	+			+	
Statistica economică și socială	S	4	+			+	+				+	
<i>Abordări feministe în sociologia contemporană</i> (Abordări feministe; Negocierea conflictelor)	S	6	+	+	+	+	+				+	+
Bazele demografiei	S	4	+			+	+				+	
Sociologia populației	S	4	+			+	+				+	+
Paradigme sociologice contemporane	S	4	+	+	+		+			+	+	
<i>Devianță și control social</i> (Sociologia devianței; Teoria și practica justiției restaurative)	M	6	+	+	+	+					+	+
<i>Domenii sociologice</i> (Sociologia familiei; Sociologia culturii)	M	6	+	+	+	+					+	+
Stagii de practică	S	15	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Studii superioare, ciclul II - Master (de cercetare)

• *Competențe generale-cheie:*

1. analiza și sinteza direcțiilor de evoluție a sistemelor sociale, economice, culturale în vederea sesizării complexității acestora;
2. aplicarea paradigmatelor sociologice în explicarea fenomenelor și proceselor sociale;
3. utilizarea de soft-uri specializate în prelucrarea și analiza datelor;
4. elaborarea proiectelor, propunerilor, recomandărilor în scopul îmbunătățirii situației social-economice;
5. dezvoltarea abilităților de analiză, evaluare, comunicare și coordonare;
6. redactarea materialelor științifice în limba maternă și într-o limbă străină;
7. comunicarea și relaționarea cu cercetători din țară și de peste hotare.

• *Competențe specifice-cheie:*

1. analiza sistemică a vieții sociale, prin relevarea tendințelor de evoluție a acesteia;
2. desfășurarea cercetărilor fundamentale și aplicative, în scopul identificării problemelor sociale, metodelor și tehnicilor de cercetare și elaborării de propuneri pentru soluționarea lor;
3. dezvoltarea și coordonarea proiectelor de cercetare socială (individuale sau în echipă), prin delimitarea planului calendaristic, a strategiilor de cercetare și stabilirea resurselor umane și materiale necesare studiului;
4. evaluarea metodelor și a instrumentelor de cercetare socială, prin propunerea de noi standarde metodologice;
5. determinarea și calcularea indicatorilor sociali relevanți utilizați în elaborarea politicilor sociale;
6. analiza și interpretarea datelor empirice obținute în urma desfășurării cercetărilor cantitative și calitative, și a altor informații relevante pentru elaborarea de teorii sociologice;
7. explicarea și prognozarea evoluției sistemelor sociale;
8. stabilirea criteriilor de evaluare și verificare a rezultatelor cercetărilor sociale în vederea dezvoltării metodologiei de cercetare a domeniului dat;
9. aplicarea managementului social în coordonarea organizațiilor de cercetare;
10. pregătirea de rapoarte științifice, publicații, recomandări cu scopul optimizării proceselor sociale și dezvoltării parteneriatelor sociale;
11. promovarea neutralității axiologice în cercetarea științifică.

MASTER

Modulul/Finalitățile de studiu	Componenta modulului	Nr. credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Modulul Metodologia cercetării sociale													
Paradigme metodologice în sociologia contemporană	S	5	+			+		+		+		+	+
Cercetarea politicilor publice	F	10	+	+	+		+	+			+	+	+
Aplicații statistice în cercetarea socială	S	5	+	+		+	+	+	+	+		+	
Interpretarea datelor calitative	F	5		+	+	+		+		+		+	+
Dezvoltare comunitară	S	5	+	+	+	+	+		+		+	+	+
Modulul Metode și tehnici în managementul social													
Managementul resurselor umane	S	10		+	+						+	+	
Dezvoltare durabilă	S	5	+				+		+			+	
Metodologia indicatorilor și a rapoartelor sociale	F	10	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
Interpretarea studiilor de caz și a testamentelor personale	S	5		+	+	+		+	+			+	
Modulul Cercetarea sociologică ramurală													
Sociologia religiei/Sociologia migrației	F	5	+	+	+	+		+	+			+	+
Stratificare socială și stiluri de viață	F	5	+	+	+	+		+	+			+	+
Relații publice/Dimensiuni sociologice ale electoratului	S	5		+	+				+		+	+	
Elaborarea metodelor pentru proiectul final	F	5	+	+	+	+		+				+	+

DOCTORAT

• *Competențe generale-cheie:*

1. elaborarea unor modele inovative de cercetare a fenomenelor sociale în organizații și comunități prin utilizarea metodelor, tehnicilor și procedeelelor de cercetare sociologică;
2. aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă, de punctualitate și răspundere personală față de rezultat, pe baza principiilor, normelor și a valorilor de etică profesională;
3. executarea responsabilă a sarcinilor profesionale în condiții de autonomie restrânsă și asistență calificată;
4. utilizarea eficientă a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională asistată (aplicații software de specialitate, baze de date etc.), atât în limba română, cât și într-o limbă de circulație internațională.

- **Competențe specifice-cheie:**

1. elaborarea proiectelor de cercetare în baza teoriilor și paradigmatelor sociologice prin respectarea principiilor științifice;
2. elaborarea de noi metodologii de măsurare a fenomenelor și proceselor sociale;
3. evaluarea politicilor publice prin intermediul metodelor de cercetare socială;
4. analiza datelor empirice și evaluarea critică și constructivă a propriului demers de cercetare;
5. dezvoltarea unor modele explicative în vederea studierii fenomenelor și proceselor la nivel micro și macrosocial;
6. elaborarea de propuneri argumentate în baza cercetărilor realizate pentru diferite niveluri ale administrației publice și actori sociali interesați;
7. gestionarea de proiecte naționale și internaționale în vederea dezvoltării și optimizării tehnologiilor științifice de cercetare a parteneriatului social, activității organizațiilor social-economice, culturale, politice etc.;
8. coordonarea echipelor de cercetare multidisciplinare și prezentarea publică a rezultatelor studiilor desfășurate.

3.3 Proces de consultare cu persoanele și instituțiile cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

Specialitatea Sociologie are o istorie relativ recentă în Republica Moldova: în septembrie 1993 la Universitatea de Stat din Moldova, în cadrul Facultății de Filosofie și Psihologie (actualmente Facultatea Sociologie și Asistență Socială), a început înmatricularea studenților la specialitatea Sociologie. La elaborarea planului de studii la specialitatea Sociologie se ține cont de standardele naționale și internaționale de pregătire a specialiștilor, de opțiunile absolvenților (angajați în câmpul muncii în proporție de 85% conform specialității obținute), precum și de solicitările angajatorilor. Planul a fost elaborat în conformitate cu exigențele Planului Cadru și a Sistemului de Credite Academice Transferabile, fiind racordat la planurile de învățământ de la Universitățile din București, Cluj-Napoca, Iași, Timișoara (România), Universitatea din Cumbria (Marea Britanie), Universitatea de Științe Aplicative din Merseburg (Germania), Universitatea Socială de Stat (Federația Rusă).

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licență	180 credite
II Master	120 credite
III Doctorat	180 credite

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățământului Superior în domeniul dat

Concepția de pregătire profesională a sociologului în Republica Moldova nu se dozebește de cea de pregătire a acestor specialiști în țările europene. Există unele mici diferențe în programul de studii ce țin de unele cursuri de aplicabilitate curentă specifice realității sociale din diferite țări.

Procesul de reformare a învățământului axat pe principiile Procesului de la Bologna și orientat spre crearea spațiului unic european în domeniul învățământului este de neconceput fără cooperarea și colaborarea cu instituțiile de profil naționale și internaționale. Pe parcursul anilor, Catedra Sociologie (USM) și-a dezvoltat relațiile de colaborare cu multiple instituții cu tradiții în domeniul sociologiei de peste hotarele țării, printre care: Universitatea din București (Facultatea Sociologie și Asistență Socială), Universitatea din Cluj-Napoca (Catedrele de Sociologie și Asistență Socială), Universitatea de Vest din Timișoara (Catedrele de Asistență Socială și Sociologie), Universitatea „A.I.Cuza” din Iași (Catedrele de Asistență Socială și Sociologie), Institutul de Sociologie al Academiei Române, Institutul Calității Vieții al Academiei Române, Universitatea Merseburg (Facultatea de Științe Aplicative, Germania), Universitatea Socială de Stat (Federația Rusă) și altele. Aceasta a permis să se coordoneze planurile de studii, care au obținut o apreciere înaltă din partea reprezentanților instituțiilor de profil.

Diferențele care există în spațiul european în ceea ce privește formarea profesională inițială în domeniul sociologiei, țin mai degrabă de gradul de înțelegere de către administrația publică centrală și locală a importanței specialiștilor sociologi în diagnosticarea problemelor sociale și elaborarea strategiilor de soluționare a acestora; de prioritatea acordată unei sau altei sociologii ramurale, decât de diferențele conceptuale de formare, precum și de posibilitățile diversificate de dezvoltare a sociologiei, ținând cont de mecanismele economice puternice din aceste țări. Vom menționa faptul că grație racordării planurilor de studii la cerințele europene de pregătire a specialistului în domeniul sociologiei, sistemul de competențe dezvoltat la primul ciclu este similar celor europene, diferențele ținând de specificul problemelor țării noastre.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Misiunea și obiectivele catedrei responsabile de formarea profesională inițială în domeniul sociologiei revine Catedrei Sociologie (USM) care se reflectă în standardul educațional/profesional, ce exprimă ansamblul de competențe pe care le deține specialistul format în cadrul domeniului (fapt demonstrat prin evaluările randamentului academic). Aprecierea standardului educațional/profesional ca finalitate a procesului de formare profesională inițială ne permite să stabilim niște criterii de evaluare clare și creează un mecanism funcțional prin care sunt corelate eficient toate elementele procesului de învățământ – învățarea, predarea și evaluarea.

Promovarea dimensiunii europene prin învățământ antrenează o serie de consecințe în tehnicile de predare - învățare – evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins și corelația dintre prezența în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare și de predare. Elaborarea proiectelor de

cercetare la diferite discipline în cadrul Ciclului I și II, în scopul evaluării competențelor specifice și instrumentale sunt utilizate în cadrul diferitor discipline nu numai ca instrument de evaluare, ci și de învățare, în realizarea acestuia fiind direct implicați cei doi parteneri ai procesului educațional: studentul și profesorul. Proiectele de cercetare sunt elaborate, ținându-se cont de tipul de problemă socială (diferența de nivel este asigurată de complexitatea sarcinii de realizat și volumul de lucru autonom pe care îl depune studentul și deci a competențelor obținute). Studentul își va alege un subiect de cercetare din conținutul cursului, iar elaborarea acestuia este dirijată de profesorul-responsabil de curs. Nota obținută la proiectul de cercetare are o pondere considerabilă în formarea notei semestriale, care constituie 60% din nota finală acordată.

Competențele urmărite prin activitățile desfășurate sunt dezvoltarea capacității de analiză și sinteză; a capacității de aplicare a cunoștințelor obținute; a capacității de adaptare a metodelor de cercetare tipului de studiu și ramurii sociologice; a capacității de a desfășura studii sociologice și a interpreta rezultatele, precum și a capacității de a învăța.

6. SPORIREA CALITĂȚII

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională inițială în domeniul Sociologiei este de a realiza o formare de calitate, de a pregăti specialiști performanți, care vor fi competitivi pe piața muncii din țară și de peste hotarele ei. Aderarea la Procesul de la Bologna presupune o transformare a învățământului din unul informativ în unul formativ și centrat pe student. Societatea contemporană impune cerințe, care pot fi satisfăcute de către instituțiile de învățământ numai printr-un sistem viabil de asigurare al calității. În acest sens, una din direcțiile prioritare adev procesului de învățământ realizat în cadrul domeniului Sociologie o constituie asigurarea calității.

Evaluarea calității se realizează în baza câtorva indicatori de bază, care, la rândul lor determină criteriile pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învățământ: *evaluarea randamentului academic* (presupunând prezența unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calității produsului, competențelor viitorilor specialiști); *evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățământ*; *evaluarea calității învățământului prin evaluarea activității profesorilor de către studenți*. De asemenea, participarea profesorilor la școli de vară, seminare teoretico-practice (cu implicarea practicienilor din diverse instituții sociologice), activitatea în cadrul atelierelor de lucru de la Conferințe științifico-practice, precum și utilizarea rezultatelor practicii sociologice în elaborarea tezelor de licență, de *ѳѳыеук* și de doctor, denotă tendința de stabilire a unei corelații durabile dintre rezultatele evaluării și proiectarea activității profesionale.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul III – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
322 Psihologie**

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/O	Instituția/organizația /structura	Persoana	Funcția/titlu/grad științific/didactic	Semnătura	Data
1.	Universitatea de Stat din Moldova	Carolina Platon	Șef Catedră Psihologie Aplicată, prof. univ. interim., dr. hab.		17.12.10
2.	Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”	Igor Racu	Proector pentru Activitatea Științifică, Relații Internaționale și Integrare Europeană, prof. univ., dr. hab.		17.12.10
3.	Universitatea Liberă Internațională din Moldova	Svetlana Rusnac	Șef Catedră Psihologie, conf. univ. dr.		17.12.10
4.	Universitatea de Stat „Aleco Russo”, Bălți	Valentina Prițcan	Proector pentru Relații Internaționale și Integrare Europeană, conf. univ., dr.		15.12.10

II. Parteneri sociali

N/O	Instituția/organizația/structura	Persoana	Funcția/titlu/grad științific/didactic	Semnătura	Data
1.	Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului Municipal Chișinău	T. Naghibeda-Tverdohleb	Director general		20.12.2010
2.	Institutul de Neurologie și Neurochirurgie	Ion Moldovanu	Director, prof. univ., dr. hab.		20.12.10
3.	Asociația de Caritate “ACASA”	Felicia Crețu	Director feneral		15.12.10

Coordonator elaborare:

Platon C., dr. hab., prof. univ.

Dandara O., dr. conf.univ.

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ / SPECIALITATE

1.1. Descrierea generală a domeniului și caracteristicile-cheie ale acestuia

Din domeniul de formare profesională *Psihologie* fac parte specialități care se aează pe activitatea psihică vitală, legitățile funcționării și dezvoltării ei.

Obiectivul major al domeniului de formare profesională *Psihologie* este pregătirea cadrelor de înaltă calificare, competitive în plan național și internațional.

Psihologia – specialitate multiaspectuală – include diverse specializări, cele de bază fiind:

- *psihologia clinică*, preocupată de sănătatea și armonia persoanei, cu componentele esențiale: psihologie somatică și a sănătății, psihodiagnostic, psihoterapie, psihopatologie comportamentală etc.;
- *psihologia socială*, preocupată de problemele individului și grupului în contextul social, cu componentele de bază: psihologie economică, organizațională, a muncii, militară, juridică, politică, culturală și transculturală, a sportului etc.;
- *psihologia educațională*, preocupată de procesul formării personalității prin instruire, de problemele adaptării și motivației școlare, de dezvoltarea personalității în conformitate cu criteriile de vîrstă, de rezolvarea dificultăților în triada elev-profesor-părinte etc.

Pregătirea specialiștilor-psihologi ține cont de caracterul aplicativ și multidisciplinar, orientarea umanistă a specialității. Procesul formativ are drept scop pregătirea teoretică fundamentală, formarea competențelor de cercetare și orientarea spre specializare. Formarea profesională se realizează prin explorarea de către studenți a două oportunități: pregătirea obligatorie, prin care se acumulează cunoștințele și abilitățile general-profesionale și opțională, la liberă alegere, prin valorificarea propriilor interese.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul calificării	Licență (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3/4 ani
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învățămînt de zi	Învățămînt de zi	– Învățămînt de zi – Învățămînt cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licență Diplomă echivalentă	Diplomă de master Diplomă echivalentă

Precondiții	<ul style="list-style-type: none"> Realizarea finalităților învățământului preuniversitar Aptitudini specifice profesiei de psiholog (inteligență generală, inteligență emoțională, empatie, comunicabilitate etc.) 	Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclul I – Licență, 180 credite); Susținerea examenului de admitere	Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclul I, Licență și Ciclul II, Master); Susținerea examenului de admitere)
Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu (15-20 credite)	Cu titlu obligatoriu (10 credite)	Nu se realizează
Reguli de examinare și evaluare	<ul style="list-style-type: none"> Evaluarea inițială-diagnostică; curentă-formativă; finală-sumativă sînt obligatorii; Evaluarea curentă-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. 	<ul style="list-style-type: none"> Evaluarea inițială-diagnostică; curentă-formativă; finală-sumativă sînt obligatorii; Evaluarea curentă-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual. 	<ul style="list-style-type: none"> Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examenul de licență: 1. Examen la disciplinele fundamentale 2. Examen la disciplinele de specialitate 3. Susținerea tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diplomă de licență în științe sociale	Diplomă de master în științe sociale	Diplomă de doctor în psihologie

Titlul acordat	Licențiat în științe sociale	Master în științe sociale	Doctor în psihologie
Drepturi pentru absolvenți	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclu	Titluri acordate / competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclu I – Studii superioare de licență	<p>Licențiat în științe sociale</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe avansate un domeniul științelor fundamentale (Psihologia generală, Istoria psihologiei, Psihologia personalității, Psihologia cognitivă, Anatomia și fiziologia SNC, Psihologia dezvoltării etc.) care implică înțelegerea critică a teoriilor, legităților, principiilor. • Cunoștințe avansate în domeniul științelor aplicative de specializare (Psihologia copilului, Psihologia adolescentului și adultului, Psihodiagnostic, Statistica aplicată, Psihologia sănătății, Psihologia școlară, Servicii psihologic școlar, Psihologia comportamentului deviant. etc.) care dezvoltă componenta aplicativ-instrumentală. • Abilități avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile în domeniul psihologiei. • Gestionarea de activități sau proiecte profesionale complexe în domeniul psihologiei. 	6
Ciclu II – Studii superioare de master	<p>Master în științe sociale</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe specializate în unul din domeniile: psihologie clinică, psihologie socială, psihologie educațională. • Conștientizarea critică a cunoștințelor dintr-un domeniu al psihologiei și a cunoștințelor aflate la granița dintre diferite domenii. 	

Ciclul II – Studii superioare de master	<i>Master în științe sociale</i> <ul style="list-style-type: none"> • Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație în psihologie, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii. • Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile psihologice profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor. 	7
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	<i>Doctor în psihologie.</i> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe la cel mai avansat nivel dintr-un domeniu al psihologiei și cunoștințe aflate la granița dintre diferite domenii. • Abilități și tehnici avansate și specializate, inclusiv abilitatea de analiză, sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale. • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională în domeniul psihologiei și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda cercetării. 	8

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenți

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul I – Studii superioare de licență	Psihologie	Psiholog; Psiholog școlar; Consilier educațional; Educator;
Ciclul II – Studii superioare de master	Psihologie clinică	Psiholog clinician; Psihoterapeut; Psihodiagnostician; Asistent universitar; Cercetător științific.
	Psihologie socială	Conducător de întreprindere; Specialist în serviciul de personal; Psiholog/consilier organizațional; Psihodiagnostician; Asistent universitar; Cercetător științific.
	Psihologie educațională	Psiholog școlar; Consilier educațional; Manager în instituțiile de învățământ; Psihodiagnostician; Asistent universitar; Cercetător științific.
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	Psihologie	Cercetător științific; Cadru didactico-științific universitar; Conducător întreprindere; Consilier.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Rolul psihologiei în pregătirea specialiștilor pentru alte domenii este considerabil. Psihologia vizează pregătirea profesională, inclusiv în domeniile înrudite. Ea precizează specificul aplicării cunoștințelor psihologice în domeniile vizate, centrându-se pe aspectele ei aplicative. De exemplu, în domeniul muncii și cel organizațional cunoștințele psihologice contribuie la selectarea personalului, la măsurarea performanței individuale a angajaților, la evaluarea eficienței programelor de training etc. În domeniul educațional, psihologia contribuie la luarea deciziilor de notare, la diagnoză, consiliere și profilaxie, ghidarea în carieră etc. În domeniul clinic, cunoștințele psihologice contribuie la evaluarea și intervievarea clinică, la emiterea diagnozei, la planificarea intervențiilor psihoterapeutice.

Astfel, următoarele discipline psihologice contribuie la formarea specialiștilor din diverse domenii:

Științe ale educației – Psihologia generală, Psihologia vîrstelor, Psihologia educațională, Psihologia familiei, Psihologia devianței, Psihologia comunicării, Psihologia excelenței.

Sociologie și asistență socială – Psihologia socială, Psihologia relațiilor interculturale, Dinamica grupului social, Psihologia influenței sociale, Psihologia vîrstelor Psihologia devianței, Psihologia delincvenței și crimei, Psihologia familiei, Consiliere psihologică.

Medicină – Psihologia sănătății, Psihologia clinică, Psihodiagnostic, Psihoterapia, Consilierea psihologică, Psihologia comunicării.

Economie – Psihologia economică, Psihologie managerială, Psihologia organizațională, Psihologia reclamei, Psihologia influenței sociale.

Drept – Psihologia juridică, Psihologia devianței, Psihologia comunicării, Psihologia delincvenței și crimei, Expertiza psihologico-judiciară, Psihologia relațiilor interculturale.

Științe politice – Psihologie politică, Psihologia comunicării, Dinamica grupului social, Psihologia influenței sociale, Psihologia relațiilor interetnice, Psihologia interculturală.

Științe tehnice, inginerie – Psihologia muncii, Psihologia organizațională, Psihologia excelenței, Psihologia managementului.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU /COMPETENȚE

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

3.1.1. Ciclu I – Studii superioare de licență

Nr./o	Competențe generale
1	Analiza și procesarea informației din diverse surse, atât în limba maternă, cât și în limba străină în scopul realizării funcțiilor profesionale și autoinstruirii.
2	Asumarea responsabilității etice în contextul relațiilor interpersonale și civice cu impact profesional.
3	Evaluarea diverselor situații profesionale, elaborarea soluțiilor și argumentarea deciziilor.
4	Autoevaluarea performanțelor profesionale.
5	Identificarea problemelor de interacțiune în echipă în vederea dezvoltării profesionale continue.
6	Utilizarea tehnologiilor moderne cu scopul valorificării realizărilor științifice în domeniul profesional și rezolvării funcțiilor profesionale.

• *Competențe specifice*

1. Cunoașterea bazelor teoretice ale psihologiei ca știință;
2. Cunoașterea mecanismelor psihologice de autocunoaștere și reflexie, apărare psihologică, autoreglare a comportamentului uman;
3. Cunoașterea Codului Deontologic Profesional;
4. Abordarea prognostică a procesului dezvoltării psihice, formării personalității;
5. Determinarea direcțiilor de bază a evoluției activității diagnostice, de psihocorecție, de consiliere, de psihoprofilaxie;
6. Eficientizarea procesului instructiv-educativ prin introducerea realizărilor inovatorii din domeniul psihologiei;
7. Elaborarea strategiilor și tacticii activității educaționale, instructive, de muncă etc., din perspectiva activității profesionale psihologice;
8. Determinarea modalităților de rezolvare a situațiilor de problemă prin concesi/colaborare în baza aplicării cunoștințelor psihologice și deprinderilor practice;
9. Realizarea principiului comunicării eficiente în realizarea strategiilor, scopurilor, obiectivelor procesului instructiv-educativ;
10. Identificarea problemelor de cercetare în domeniul psihologiei, psihopedagogiei;
11. Realizarea programelor și proiectelor de cercetare;
12. Autoformarea continuă în conformitate cu evoluția permanentă a teoriei și practicii psihologice;
13. Determinarea direcțiilor prioritare de autoformare profesională continuă.

3.1.2. Ciclul II – Studii superioare de master

Nr./o	Competențe generale
1	Studiarea proceselor mentale și a comportamentului uman.
2	Soluționarea individuală și în echipă a problemelor psihologice din domeniile educației, medicinei și economiei.
3	Cercetarea și implementarea în activitatea profesională a investigațiilor psihologice cu rezonanță socială.
4	Desfășurarea activităților de psihodiagnostic, psihoterapie și prevenire a tulburărilor emoționale și de personalitate, precum și a fenomenelor de inadaptare la mediul social și profesional.
5	Elaborarea și aplicarea diverselor tehnici pentru examinarea inteligenței, abilităților, aptitudinilor și a altor caracteristici umane, interpretarea datelor obținute și elaborarea recomandărilor necesare.
6	Interpretarea originală a abordărilor teoretice din domeniul psihologiei.
7	Realizarea conexiunilor funcționale între reperele teoretice ale psihologiei cu domeniile înrudite în scopul soluționării obiectivelor profesionale.
8	Adaptarea mesajului/comunicării la diverse contexte profesionale, ținând cont de particularitățile subiecților implicați.
9	Elaborarea stagiilor de activitate profesională în baza abordărilor conceptuale, reflecțiilor proprii.
10	Luarea deciziilor și monitorizarea activității în echipă.

• **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master la Psihologia clinică**

1. Cunoașterea, aplicarea și integrarea cunoștințelor teoretice ale psihologiei clinice;
2. Aplicarea metodelor de psihodiagnostic, psihocorecție, psihoterapie, consiliere psihologică; de stimulare a dezvoltării personalității și de sporire a resurselor psihice în stările de sănătate și boală;
3. Soluționarea problemelor privind consilierea, intervenția preventivă și tratarea problemelor de adaptare psihologică;
4. Elaborarea/adaptarea metodelor și tehnicilor de diagnosticare în stările de sănătate și boală;
5. Elaborarea programelor de evaluare a reușitei copiilor cu dizabilități de diferite vârste;
6. Realizarea activităților de evaluare clinică a tulburărilor psihice, psihosomatice și a factorilor psihologici implicați în tulburările psihosomatice;
7. Realizarea programelor și proiectelor de dezvoltare a instituției de orientare clinică;
8. Realizarea proiectelor de implementare a concepțiilor noi și eficiente din domeniul clinic;
9. Utilizarea rezultatelor investigațiilor științifice din domenii înrudite;
10. Utilizarea modalităților de dezvoltare eficientă a competențelor din domeniul psihologiei clinice.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master la Psihologia socială**

1. Utilizarea strategiilor de proiectare și evaluare a performanțelor profesionale;
2. Investigarea impactului stilului de comunicare și interacțiune asupra performanței individuale și colective;
3. Cunoașterea și utilizarea strategiilor de motivare a angajaților;
4. Realizarea consultanței organizaționale;
5. Diagnosticarea diferitor aspecte psihologice ale comportamentului individului în câmpul muncii;
6. Realizarea selecției profesionale și a evaluării personalului;
7. Elaborarea sistemelor de evaluare specifice fiecărei organizații;
8. Aplicarea metodelor de animare și monitorizare a activităților în echipă;
9. Identificarea și monitorizarea situațiilor de criză și conflict în organizații.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master la Psihologia educațională**

1. Cunoașterea bazelor teoretice ale psihologiei educaționale;
2. Aplicarea metodelor valide de psihodiagnostic, psihocorecție, consiliere psihologică; de stimulare a dezvoltării personalității și de sporire a resurselor psihice;
3. Proiectarea activității psihologice la nivel de instituție de învățământ, colectiv, grup;
4. Elaborarea criteriilor, metodelor și tehnicilor de evaluare a activității colectivelor, instituțiilor de învățământ;
5. Optimizarea abilităților de comunicare în instituțiile de învățământ, prin propagarea atitudinilor și comportamentului empatic;
6. Realizarea de programe și proiecte de dezvoltare instituțională;
7. Realizarea de proiecte de implementare a concepțiilor noi și eficiente;
8. Capacitatea de a dirija un proces și de a lua decizii;
9. Utilizarea în activitate a rezultatelor investigațiilor științifice din domenii înrudite;
10. Manifestarea flexibilității la schimbările, inovațiile în domeniul profesional.

3.1.3. Ciclu III – Studii superioare de doctorat

Nr/o	Competențe generale
1	Identificarea problemelor de cercetare în domeniu.
2	Demonstrarea abilităților de gândire critică și autocritică.
3	Utilizarea tehnologiilor informaționale moderne în procesul de cercetare.
4	Generarea de idei noi în domeniul științei și practicii psihologice
5	Propunerea noilor direcții de cercetare în domeniul psihologiei

• **Competențe specifice**

1. Cunoașterea metodologiei cercetării în domeniul psihologiei.
2. Aplicarea metodologiei valide de cercetare.
3. Realizarea experimentelor psihologice.
4. Prelucrarea cantitativă și calitativă a rezultatelor obținute.
5. Interpretarea rezultatelor obținute.
6. Realizarea individuală a cercetărilor originale în domeniul psihologiei.
7. Promovarea noutății științifice în mediul profesional.
8. Lansarea ideilor originale cu privire la realitatea științifică și socială.
9. Identificarea principalelor direcții ale evoluției științelor psihologice.

3.2. Corelația „unitate de curs / finalități de studiu scontate”

Ciclul I – Studii superioare de licență

Modul / Finalități de studiu	Componenta modului	Nr. credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Istoria psihologiei	F	6	+		+					+	+				+
Psihologia proceselor cognitive	F	6	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Psihologia afectivității și proceselor reglatorii	F	6	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Psihologia însușirilor de personalitate	F	6	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Metodologia cercetării	F	6			+						+	+	+	+	+
Psihologia vîrstelor	S	6	+			+			+	+	+	+	+	+	+
Psihologia socială	S	4	+	+				+		+	+	+	+	+	+
Psihodiagnostic	S	4	+	+		+	+				+	+	+	+	+
Statistica aplicată în psihologie	S	4	+		+						+	+	+	+	+
Bazele psihoterapiei, consilierii / profilaxiei / corecției psihologice	S	4	+	+	+		+		+	+	+	+	+	+	+
Introducere în psihopatologie	S	4	+	+			+				+	+	+	+	+

3.3. Proces de consultare cu persoanele și instituțiile-cheie (angajatori, absolvenți, tinerii specialiști etc.)

Procesul de consultare cu angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști, comunitățile profesionale (asociațiile psihologilor, pedagogilor etc.) constituie una din condițiile importante ale asigurării calității studiilor și creării posibilităților optime de angajare a absolvenților în cîmpul muncii. În scopul eficientizării acestui proces pot fi aplicate diverse strategii și realizate diverse activități.

- Mese rotunde, discuții cu directorii de instituții de învățămînt, conducătorii diverselor centre de consiliere psihologică, patroni de firme etc., în scopul acumulării informației cu privire la identificarea necesităților în specialiști – psihologi.
- Sondaje de opinie ale absolvenților cu referire la studierea necesităților acestora, conștientizarea de către ei a posibilităților de angajare în cîmpul muncii.
- Corespondență prin poșta electronică cu absolvenții facultăților de psihologie cu privire la identificarea cerințelor pieții muncii vizînd conținutul competențelor profesionale ale tinerilor specialiști.
- Vizite la locul de muncă al absolvenților și identificarea problemelor în raport cu pregătirea lor profesională în cadrul facultății.
- Atragerea absolvenților și tinerilor specialiști în proiectarea sistemului de competențe necesare viitorului specialist în psihologie pentru a fi competitiv pe piața muncii.

Activitățile și strategiile aplicate permit sincronizarea planului de învățămînt pentru diferite specialități din domeniul psihologiei, identificarea setului de discipline fundamentale, speciale, opționale și facultative, raportarea finalităților programului de formare profesională a psihologilor la necesitățile pieții muncii.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclu	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
Licență (ciclu I)	180 credite
Master (ciclu II)	120 credite
Doctorat (ciclu III)	180 credite

4.2. Orientări în Spațiul European al Învățămîntului Superior în domeniul dat.

Analiza comparativă a învățămîntului superior psihologic din Republica Moldova și din alte țări, ce formează Spațiul European al Învățămîntului Superior, a permis să se constate unele aspecte comune. Aceste aspecte vizează următoarele elemente ale sistemului de formare a psihologilor: 1) conceperea și realizarea procesului de formare profesională a psihologilor în baza creditelor transferabile europene; 2) eșă-

lonarea acestui proces în 3 cicluri: licență, master, doctorat; 3) formula de distribuție a creditelor transferabile: 180 credite pentru licența, 120 credite pentru master; 4) configurația generală a curriculumului de formare a psihologilor care cuprinde componentele: discipline generale (G), discipline umanistice (U), discipline fundamentale (F), discipline de specialitate (S); 5) formularea obiectivelor de formare în termenii descriptorilor de la Dublin. Diferențele relevate țin de conținutul concret al fiecărei componente curriculare. De exemplu, astfel de discipline ca *Psihologia socială*, *Psihologia educațională*, *Psihologia clinică* și alte discipline psihologice, ce reprezintă diferite ramuri ale psihologiei, în unele țări fac parte din seria disciplinelor fundamentale, în timp ce în alte țări ele sînt raportate la componenta disciplinelor de specialitate. O altă diferență înregistrată vizează repartizarea creditelor pe unități de curs. În unele țări, suma creditelor acordate psihologiei generale este mai mare în raport cu celelalte discipline fundamentale, în timp ce în alte țări psihologiei generale îi revine un număr de credite mai modest. Se mai constată o diferență în distribuția creditelor și a timpului academic pentru stagiile de practică, precum și în titulatura acestora. Compararea modului în care au fost ordonate după criteriul priorității unitățile de curs a condus de asemenea la evidențierea unor diferențe privind locul unei sau altei unități de curs în ansamblul curriculumului de formare profesională a psihologului.

5. PREDAREA, ÎNVĂȚAREA, EVALUAREA

Promovarea dimensiunii europene prin învățămînt antrenează o serie de consecințe în tehnicile de predare – învățare – evaluare. Accentuarea gradului de implicare a studentului în procesul didactic, prin volumul de muncă pretins și corelația dintre prezența în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice, necesită o revizuire a strategiei de predare, învățare, evaluare.

În învățămîntul superior, atît în predare, cît și în învățare, accentul se plasează pe strategiile euristice problematizate, ce dispun de mari resurse privind activizarea studenților în realizarea cu succes a unui învățămînt cu prioritate formativ, contribuind la dezvoltarea creativității în formele ei cele mai productive: descoperire, intenție, creație. În viziunea didacticii moderne, aceste strategii reprezintă un principiu metodologic fundamental, cu rol extrem de important în activitățile centrate pe student, în cadrul procesului de predare – învățare.

În învățămîntul universitar strategiile euristice (problematizate) pot fi utilizate în predare-învățare atît la ciclul I – licență, cît și la ciclul II – master, în scopul formării tuturor tipurilor de competențe: generale (instrumentale, interpersonale, sistemice) și specifice (cunoaștere și înțelegere, aplicarea cunoștințelor în practică, abilități analitice și predictive, abilități de comunicare, abilități de învățare). Prin aceste strategii studenții masteranzii însușesc știința ca proces. Învățarea prin descoperire (a științei) de către subiecții procesului, îi pune în situația de a formula întrebări, de a identifica probleme, de a enunța ipoteze etc.

În contextul modernizării învățămîntul universitar, evaluarea presupune utilizarea, pe lîngă metodele tradiționale, și metode complementare ca: investigația, proiectul, portofoliul, autoevaluarea, observarea sistematică a comportamentului studentului.

6. SPORIREA CALITĂȚII

Calitatea pregătirii profesionale a studentului-psiholog va fi determinată în baza următorilor indicatori:

- Pregătirea studentului la nivelul standardelor europene ce va permite respectarea principiului mobilității;
- Corespunderea pregătirii cerințelor și necesităților pieței muncii;
- Aptitudinea de autoperfecționare continuă.

Calitatea pregătirii profesionale se asigură prin:

- Planul de învățământ, bazat pe sistemul de credite transferabile, conceput în concordanță cu cele mai recente achiziții pe plan mondial în științele psihologice, cu o structură complexă bazată pe succesiunea logică a disciplinelor ce include 3 categorii de materii: fundamentale (de suport interdisciplinar și de profil), de specialitate (obligatorii și opționale) și complementare (opționale și facultative), care îmbină cultura generală cu cea de specialitate, pregătirea fundamentală cu cea aplicativă.
- Prezența în planul de învățământ a activității de cercetare și a stagiilor de practică psihologică, esențiale pentru aplicarea și integrarea în practică a cunoștințelor dobândite.
- Respectarea în elaborarea programelor a principiilor complexității, consecutivității și complementarității conținuturilor materiei de studiu; integrarea conținuturilor teoretice și practice, valorificarea învățământului formativ-dezvoltativ, continuitatea programelor de formare profesională la toate ciclurile învățământului superior.
- Structurarea programelor de studii conform obiectivelor de cunoaștere, aplicare și integrare.
- Elaborarea conținuturilor programelor de studii în conformitate cu evoluția permanentă a teoriei și practicii psihologice și ajustarea lor la exigențele pieței muncii.
- Utilizarea metodelor interactive în procesul instructiv-educativ.
- Evaluarea inițială, curentă și finală pe tot parcursul studiilor.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

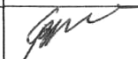
Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul III – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
331 Asistență Socială**

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	Instituția / Organizația / structura	Persoana	Funcția / titlu / grad științific / didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	Universitatea de Stat din Moldova	M.Bulgaru	Doctor habilitat, profesor universitar		
2.	Universitatea de Stat din Moldova	S.Milicenco	Doctor, conferențiar universitar		
3.	Universitatea de Stat „Alecru Russo” din Bălți	V.Prițcan	Doctor, conferențiar universitar		
4.	Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”	A.Racu	Doctor habilitat, conferențiar universitar		
II. Parteneri sociali					
1.	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	V.Buliga	Ministru		
2.	Direcția Municipală pentru Protecția Drepturilor Copilului	S.Chifa	Șef al Direcției		
5.	Asociația Obștească Asociația pentru Educație „Neumanist”	V.Țimbalari	Director		

Coordonatori elaborare:

Maria Bulgaru,
doctor habilitat,
profesor universitar
Stela Milicenco
doctor, conferențiar universitar

1. PREZENTAREA DOMENIULUI DE FORMARE PROFESIONALĂ/SPECIALITATE

1.1. Descrierea generală a domeniului

Asistența socială constituie o componentă de importanță majoră a protecției sociale și include un ansamblu de servicii specializate de protecție a persoanelor, familiilor, grupurilor, comunităților aflate în dificultate, care din motive de natură economică, socială, biologică sau psihologică nu au posibilitate de a realiza prin efort propriu un mod decent de viață. **Misiunea Asistenței Sociale este de a consolida solidaritatea inter- și intragenerațională, intervenind în favoarea persoanelor defavorizate, marginalizate sau cu risc de excludere socială prin oferirea de sprijin pentru obținerea condițiilor unei vieți decente și prin susținerea dezvoltării propriilor capacități și competențe în vederea integrării sociale corespunzătoare.**

Republica Moldova a făcut primii pași pe calea instituționalizării asistenței sociale în anul 1998, când la USM a fost înmatriculată prima grupă de studenți la această specialitate concomitent cu includerea profesiei de asistent social în „Nomenclatorul specialităților Republicii Moldova”. Programul de formare profesională a asistentului social este fundamentat pe baza unui plan de învățământ, care cuprinde discipline fundamentale, de specialitate, opționale și facultative, prevăzute pentru obținerea competențelor și abilităților profesionale, racordate la cerințele pieței muncii din Republica Moldova. Diversele activități (*didactice, metodice, științifice, de implementare a proiectelor, ș.a.*) desfășurate în cadrul Facultății de Sociologie și Asistență Socială, USM, sînt orientate spre modernizarea curriculară și asigurarea unui învățământ de calitate în domeniul asistenței sociale. Începînd cu anul 2009 Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, USM, a început pregătirea asistenților sociali în cadrul a trei specializări/opțiuni noi: „**Asistența socială a familiei și copilului în situație de risc**” și „**Asistența socială a persoanelor în vîrstă**” – *la nivel de Licență*; „**Managementul serviciilor sociale**” – *la nivel de Master*. Aceste specializări/opțiuni au fost inițiate în cadrul proiectului Tempus ETF-JP-00471-2008 „Profesionalizarea învățămîntului în asistența socială”, implementat la facultate, scopul căruia s-a axat pe satisfacerea necesității Republicii Moldova în asistenți sociali calificați, în conformitate cu politicile educaționale naționale și europene.

1.2. CARACTERISTICI-CHEIE:

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (ciclul II)	Doctorat (ciclul IIII)
Durata studiilor	3 ani (4 ani)	2 ani	3 ani (4 ani)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învățământ de zi, învățământ cu frecvență redusă	Învățământ de zi	Învățământ de zi, învățământ cu frecvență redusă

Condiții de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diploma de licență Diplomă echivalentă Diplomă de master	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului preuniversitar	Realizarea finalităților învățământului superior (Licență, Ciclu I – 180 credite)	Realizarea finalităților învățământului superior (Licență, Ciclu I și Master, Ciclu II)
Stagii de practică	Cu titlul obligatoriu (18 credite)	Cu titlul obligatoriu (10 credite)	Nu se realizează
Reguli de examinare și evaluare	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă – formativă – finală: sumativă, sînt obligatorii; • Evaluarea curentă – formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă – formativă – finală: sumativă, sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucrul individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă –formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen de licență: 1. Concepte fundamentale ale asistenței sociale 2. Politici sociale 3. Susținerea tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licență în Asistență Socială	Diploma de master în Asistență Socială	Diploma de doctor în Sociologie
Titlul acordat	Licențiat în Asistență Socială	Master în Asistență Socială	Doctor în Sociologie

Drepturi pentru absolvenți	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educației al Republicii Moldova ANACIP	Ministerul Educației al Republicii Moldova ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I – Studii superioare de licență	<p>Licențiat în Asistență Socială <i>Rezultatele corespunzătoare nivelului 6:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe avansate în domeniul teoriei și practicii asistenței sociale, care implică înțelegerea metodologiei de investigare și intervenție asistențială; • Identificarea, culegerea și înregistrarea datelor sociale; • Analiză, evaluare și intervenții specifice pentru diminuarea problemelor/riscurilor sociale la nivel individual, familial, comunitar și societal; • Aplicarea metodelor de intervenție specializată în mediul familial sau instituțional (<i>rețeaua serviciilor sociale adresate diverselor categorii de persoane în dificultate, instituții specializate de asistență socială, instituții de învățământ, instituții medicale, penitenciare, ș.a.</i>), cu respectarea valorilor și principiilor specifice asistenței sociale; • Comunicare și relaționare profesională cu beneficiari și alți actori sociali implicați; • Analiza comparativă a sistemelor de protecție socială pe plan internațional; • Elaborarea recomandărilor pentru perfectarea politicilor sociale; • Evaluarea și autoevaluarea obiectivă a nevoii de formare profesională și identificare a resurselor și modalităților de adaptare la cerințele pieței muncii. 	6

<p>Ciclul II – Studii superioare de master</p>	<p>Master în Asistență Socială <i>Rezultatele corespunzătoare nivelului 7:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe specializate în domeniul protecției drepturilor familiei și copilului, a politicilor sociale, a modelelor de intervenție specializată în situații de vulnerabilitate socială, a managementului serviciilor sociale, ș.a.; • Integrarea cunoștințelor din domeniile de asistență socială, sociologie, drept, psihologie, medicină socială, economie, ș.a.; • Analiza științifică a factorilor de risc, care afectează bunăstarea populației; • Estimarea costurilor sociale ale politicilor sociale; • Elaborarea, implementarea și evaluarea programelor și proiectelor sociale pentru diferite categorii de populație; • Consultanță în accesarea fondurilor și a resurselor comunitare pentru persoanele și grupurile sociale marginalizate sau excluse social; • Aplicarea modelelor de lucru în echipă pe diverse paliere ierahice; • Analiza fezabilității politice, administrative și economice a politicilor sociale; • Prognozarea unor tendințe în evoluția problemelor și riscurilor sociale; • Asumarea responsabilității de revizuire a performanței personale și a echipei de lucru în corespundere cu cerințele pieței muncii. 	<p>7</p>
<p>Ciclul III – Studii superioare de doctorat</p>	<p>Doctor în Sociologie <i>Rezultatele corespunzătoare nivelului 8:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe avansate în domeniile de sociologie și asistență socială; cunoștințe în domeniile: politici sociale, psihologie, drept, științe ale educației, ș.a.; • Abilități specializate de aplicare integrată a metodologiei de cercetare socială în cunoașterea vieții societății la nivel micro și macrosocial, de studiere a fenomenelor și proceselor sociale, de diagnosticare și prognozare a problemelor sociale, de evaluare a metodelor și tehnicilor de cercetare, de elaborare a concluziilor și recomandărilor în scopul ameliorării situației din societatea contemporană; • Demonstrarea unui nivel ridicat de autonomie, inovație și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese în contextul vieții sociale. 	<p>8</p>

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul dat (nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupațiilor) pe cicluri

Nivelul	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul I – Studii superioare de licență	Asistență Socială	Asistent social, Asistent social comunitar (în cadrul primăriei), Expert social, Asistent social supervizor, Specialist în probleme sociale, Consultant/executor în instituții prestatoare de servicii de asistență socială, Consilier local, Consultant în organizații neguvernamentale, Specialist în serviciul personal, Specialist în relații cu publicul, Consilier de imagine etc.
	Studii ale copilăriei și drepturile copilului	Asistent social, Expert social, Asistent social supervizor, Conducător de departamente de asistență socială, Manager proiecte de dezvoltare socială și protecție a familiei și copilului, Coordonator de proiecte cu problematica socială, Analist pe probleme de dezvoltare socială, Specialist în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor sociale, Cadru didactic în sistemul de învățământ etc.
Ciclul II – Studii superioare de master	Managementul serviciilor sociale	Asistent social, Expert social, Asistent social supervizor, Conducător de departamente de asistență socială, Conducător de asociații, uniuni, federații, filiale și organizații din domeniul social, Manager proiecte de dezvoltare socială și protecție a familiei și copilului, Coordonator de proiecte cu problematica socială, Analist pe probleme de dezvoltare socială, Specialist în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor sociale, Consilier diplomatic, Consultant în probleme de evaluare și monitorizare, Cadru didactic în sistemul de învățământ etc.

Ciclul II – Studii superioare de master	Politici sociale centrate pe familie	Asistent social, Expert social, Asistent social supervisor, Specialist în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor sociale, Consultant în probleme de evaluare și monitorizare, Conducător de departamente de asistență socială, Coordonator de proiecte cu problematica socială, Conducător de asociații, uniuni, federații, filiale și organizații din domeniul social, Manager proiecte de dezvoltare socială și protecție a familiei și copilului, Analist pe probleme de dezvoltare economico-sociale, politice și culturale, Consilier diplomatic, Cadru didactic în sistemul de învățământ etc.
	Administrarea justiției în comunitate	Asistent social, Expert social, Conducător de departamente de asistență socială, Manager proiecte de resocializare a persoanelor în conflict cu legea, Coordonator de proiecte cu problematica socială, Consultant în probleme de evaluare și monitorizare, Mediator și consilier de probațiune; Manager/asistent în Oficiului Central de probațiune, Cadru didactic în sistemul de învățământ etc.
Ciclul II – Studii superioare de doctorat	Structură Socială, instituții și procese sociale Teoria și metodologia sociologiei	Colaborator științific, Expert social, Expert-consultant în politici publice și sociale, Consilier de stat, Cadru didactic universitar, Manager/coordonator de programe sociale, Manager proiecte de cercetare socială, Conducător de direcții/secții raionale de asistență socială și protecție a familiei, Conducători de instituții de stat și neguvernamentale oferțante de servicii sociale etc.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Prin specificul său interdisciplinar și aplicațiile profunde asupra diferitor aspecte ale sistemului social contemporan, domeniul de Asistență Socială **contribuie la formarea competențelor de diagnosticare a problemelor sociale, de relaționare dintre membrii comunității, de intervenție în situații de risc și de referire către instanțele abilitate.** Respectiv, domeniile de Științe Politice, Științe Economice, Administrație Publică, Drept, Jurnalism, Psihologie, Științe ale Educației, Sănătate Publică, necesită un curs special de „**Teorie și practică în asistență socială**”. Cursul ar asigura abilități de cunoaștere a caracterului complex al asistenței sociale ca fenomen social (*știință, gen de activitate, profesie, instituție a dreptului securității sociale etc.*), a fundamentelor teoretice și practice ale asistenței sociale, a domeniilor și tipurilor de activități asistențiale, a politicilor sociale, a managementului serviciilor sociale, a modelelor de intervenție specializată în situații de risc, extrem de diversificate în contextul Republicii Moldova.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

3.1.1. Ciclu I – Studii superioare de licență

- **Competențe generale:**

1. Analiza și sinteza principalelor teorii și modele aplicate în asistența socială;
2. Comunicare și relaționare profesionistă cu diverse categorii de beneficiari ai sistemului de asistență socială;
3. Argumentarea propriei poziții în luarea unei decizii profesionale;
4. Comunicare scrisă și orală în limba maternă și într-o limbă străină;
5. Utilizarea noilor tehnologii informaționale, a programelor de prelucrare și prezentare a informației (SPSS, Excel, Power Point);

- **Competențe specifice:**

1. Cunoașterea fundamentelor teoretico-metodologice ale asistenței sociale;
2. Respectarea principiilor deontologiei asistenței sociale;
3. Identificarea criteriilor de atribuire unei persoane a statutului de beneficiar al asistenței sociale;
4. Stabilirea diagnozei sociale și identificarea nivelului de vulnerabilitate socială a beneficiarului sistemului de asistență socială;
5. Evaluarea situației beneficiarului prin valorificarea datelor sociale;
6. Aplicarea metodelor și tehnicilor asistențiale în corespundere cu specificul problemelor beneficiarilor;
7. Elaborarea planului de intervenție asistențială în corespundere cu nevoile beneficiarilor;
8. Elaborarea recomandărilor pentru administrația publică locală în vederea perfectării programelor sociale;

9. Adaptarea la situații imprevizibile pe parcursul activității asistențiale;
10. Conștientizarea necesității de perfecționare a competențelor funcționale a asistenților sociali.

3.1.2. Corelația „finalități de studiu și competențe – curriculum”

LICENȚĂ

Modul/Finalitățile de studiu	Comp. modul.	Nr. credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bazele asistenței sociale	F	6	+	+	+	+	+	+		+	+	+
Sociologie generală	F	4				+						+
Teoria și practica asistenței sociale	F	6	+	+	+	+	+	+		+	+	+
Metodologia cercetării sociale	F	6			+	+	+			+	+	+
Drepturile familiei și copilului	S	4	+		+			+	+	+	+	
Metode și tehnici în asistență socială	F	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Metode de cercetare calitativă în asistență socială	F	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Sociologia familiei (Particularități de dezvoltare a familiei contemporane; Asistența socială a familiei și copilului/Gerontologie socială)	S	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Procese demografice în societatea contemporană	S	4				+	+			+		
Asistența socială individualizată	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Politici sociale	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Comunicarea în asistență socială/ Psihologia comunicării	S	6		+	+		+				+	+
Asistența socială a grupurilor marginalizate social	S	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Forme de protecție a grupurilor de populație în dificultate	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Managementul serviciilor de asistență socială/Sisteme de acțiune socială)	S	3		+	+		+			+	+	+

3.2. Ciclul II – Studii superioare de master (de profesionalizare)

- **Competențe generale:**

1. Analiza și sinteza direcțiilor de evoluție a sistemelor de protecție socială în vederea identificării complexității acestora;
2. Cercetarea principalelor transformări ale comportamentelor demografice în societatea contemporană;
3. Cunoașterea fundamentelor teoretice ale politicilor sociale din domeniul populației și familiei;
4. Planificarea și elaborarea proiectelor de intervenție socială centrate pe diverse categorii de populație;
5. Oferirea consultanței specializate pe probleme sociale la nivel local și regional;
6. Dezvoltarea abilităților de analiză, evaluare, comunicare, management.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Studii ale copilăriei și drepturile copilăriei:**

1. Utilizarea teoriilor și metodologiilor de cercetare adecvate cercetării fenomenului de copilărie;
2. Realizarea diagnozei sociale privind situația în domeniul respectării drepturilor copiilor, oferirii unor servicii de calitate, ș.a.;
3. Determinarea riscurilor sociale, ale tendințelor negative în evoluția comportamentelor familiale;
4. Monitorizarea și evaluarea programelor sociale de protecție a familiei și copilului;
5. Dezvoltarea abilităților de cooperare cu subiecții implicați (segmente-țintă de audiență, organizații partenere etc.) în soluționarea problemelor familiei și copilului la nivel local;
6. Coordonarea procesului de prestare a serviciilor sociale;
7. Implementarea mecanismelor de mediere, negociere și supervizare profesională în situațiile problemă;
8. Aplicarea metodelor și tehnicilor de comunicare, negociere și sensibilizare a opiniei publice privind problemele sociale ale familiei și copilului;
9. Elaborarea recomandărilor în vederea soluționării problemelor sociale și îmbunătățirii protecției sociale din Republica Moldova.

3.2.1. Corelația „finalități de studiu și competențe – curriculum”

Modulul/Finalitățile de studiu	Comp. Modul.	Nr. Cred. ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Metodologia studierii copilăriei	F	10	+	+		+				+	+
Strategii de protecție socială a copiilor	S	5	+	+	+	+	+	+		+	+
Protecția socială a categoriilor dezavantajate	S	5	+	+	+	+	+	+		+	+
Practica socială orientată pe drepturile copiilor	S	5	+	+	+	+				+	+
Evoluții ale comportamentelor familiale în societatea contemporană	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programului de master în Managementul serviciilor sociale:**

1. Utilizarea teoriilor și metodologiilor de cercetare adecvate explorării mediului social și a domeniului de management;
2. Realizarea diagnozei sociale privind situația în domeniul oferirii unor servicii de calitate, managementului instituțional, ș.a.;
3. Determinarea riscurilor sociale, ale tendințelor negative în evoluția comportamentelor familiale;
4. Monitorizarea și evaluarea programelor sociale;
5. Evaluarea fezabilității politicilor sociale în domeniul populației și familiei;
6. Aplicarea managementului social în coordonarea activităților organizației;
7. Dezvoltarea abilităților de cooperare cu subiecții implicați (segmente-țintă de audiență, organizații partenere etc.) în soluționarea problemelor la nivel local;
8. Coordonarea procesului de prestare a serviciilor sociale;
9. Implementarea mecanismelor de mediere, negociere și supervizare profesională în situațiile problemă;
10. Aplicarea metodelor și tehnicilor de comunicare, negociere și sensibilizare a opiniei publice privind problemele sociale ale familiei și copilului;
11. Elaborarea recomandărilor în vederea perfecționării managementului serviciilor sociale din Republica Moldova.

Corelația „Finalități de studiu și competențe – curriculum”

Modulul/Finalitățile de studiu	Comp. modul.	Nr. Cred. ECTS	Competențe											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Fundamentele managementului	F	10	+			+			+	+		+		+
Sociologia organizațională	F	5	+		+	+			+	+		+		+
Metode avansate în cercetarea socială	S	5	+	+	+	+					+	+	+	+
Planificarea și organizarea serviciilor sociale	S	5	+	+	+	+				+	+		+	+
Evaluarea și controlul în serviciile sociale	S	5	+	+	+	+				+	+		+	+
Evoluția comportamentelor familiale în societatea contemporană	S	5	+	+	+			+	+	+		+	+	+
Supervizarea în asistența socială	S	5	+	+	+				+	+		+	+	+

• **Competențe specifice rezultate din realizarea programului de master în Administrarea justiției în comunitate**

1. Utilizarea teoriilor și metodologiilor de cercetare adecvate domeniului devianței sociale;
2. Realizarea diagnozei sociale privind situația în domeniul oferirii unor servicii de calitate persoanelor în conflict cu legea;
3. Determinarea riscurilor sociale, ale tendințelor negative în evoluția comportamentelor familiale;
4. Monitorizarea și evaluarea programelor sociale de protecție a familiei și copilului, de resocializare a minorilor delinvenți, de integrare socială, ș.a.;
5. Identificarea particularităților practicilor justiției restaurative;
6. Dezvoltarea abilităților de cooperare cu subiecții implicați (segmente-țintă de audiență, organizații partener etc.) în soluționarea problemelor la nivel local;
7. Implementarea mecanismelor de mediere și negociere profesională în situațiile problemă;
8. Aplicarea metodelor și tehnicilor de comunicare, negociere și sensibilizare a opiniei publice privind problemele sociale ale persoanelor în conflict cu legea;
9. Elaborarea recomandărilor în vederea soluționării problemelor persoanelor în conflict cu legea.

Corelația „Finalități de studiu și competențe – curriculum”

Modulul/Finalitățile de studiu	Comp. modul.	Nr. Cred. ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Organele de ocrotire a normelor de drept	S	10		+	+	+	+	+	+	+	+
Interpretarea datelor	S	5	+	+	+					+	+
Asistența socială în penitenciar	S	5		+	+	+	+	+	+	+	+
Managementul program.sociale	F	5		+	+	+	+		+	+	+
Forme ale justiției restaurative	F	10	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Evoluția comportamentelor familiale în societatea contemporană	S	5	+	+	+	+		+	+	+	+
Protecția socială a persoanelor în conflict cu legea	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+

• **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Politici sociale centrate pe familie:**

1. Utilizarea teoriilor și metodologiilor de cercetare adecvate explorării mediului social și familial;
2. Identificarea și analiza problemelor cu care se confruntă familiile la nivel local și regional, pe baza metodelor de analiză socială;
3. Prognozarea evoluției comportamentelor familiale;
4. Monitorizarea politicilor sociale;
5. Stabilirea costului social al politicilor sociale;
6. Evaluarea impactului politicilor sociale asupra calității vieții populației;
7. Însușirea modalităților de conlucrare cu diverse instituții guvernamentale și neguvernamentale în vederea dezvoltării de politici sociale coerente pentru soluționarea problemelor familiei;
8. Cunoașterea tehnicilor de accesare a fondurilor europene în vederea implementării de politici sociale centrate pe familie;
9. Gestionarea serviciilor sociale adresate familiei și copilului;
10. Elaborarea recomandărilor pentru eficientizarea politicilor centrate pe familie.

Corelația „Finalități de studiu și competențe – curriculum”

Programul odului/ Finalitățile de studiu	Comp. modul.	Nr. Cred. ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Familia contemporană: schimbări de modele și comportamente	F	5	+	+	+	+			+		+	+
Politici de protecție a familiei în context național și european	F	10	+	+	+	+	+		+		+	+

Comunicare familială și relații interpersonale	F	5	+	+	+			+	+			+	
Metode de elaborare și evaluare a politicilor sociale	S	5	+	+	+	+	+	+					+
Politici de incluziune socială	S	5	+	+	+	+				+			+
Sănătatea familiei	S	5	+	+	+				+	+		+	+
Familia cu persoane dependente	S	5	+	+	+				+	+		+	+

3.3. Ciclul III – Studii superioare de doctorat

- **Competențe generale:**

1. Elaborarea unor modele inovative de cercetare a fenomenelor și proceselor sociale prin utilizarea metodologiei de cercetare sociologică;
2. Realizarea activității științifice în corespundere cu principiile, normele și valorile eticii profesionale;
3. Desfășurarea cercetărilor în condiții de autonomie restrânsă și asistență calificată;
4. Utilizarea eficientă a surselor informaționale și a resurselor de comunicare profesională asistată (aplicații software de specialitate, baze de date etc.), în limba română și într-o limbă de circulație internațională.

- **Competențe specifice:**

1. Dezvoltarea unor modele explicative în vederea studierii fenomenelor și proceselor sociale la nivel micro și macrosocial;
2. Elaborarea proiectelor de cercetare socială cu respectarea rigorilor unei cercetări științifice;
3. Elaborarea și aplicarea metodologiei de măsurare a fenomenelor și proceselor sociale;
4. Analiza datelor teoretice și empirice în demersul de realizare a cercetării sociale;
5. Elaborarea propunerilor de ameliorare a problemelor sociale și prezentare în diferite instituții, structuri sociale;
6. Coordonarea activității echipelor de cercetare multidisciplinară.

3.4. Proces de consultare cu persoanele și instituțiile cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

În procesul de elaborare a planului de studii la specialitatea Asistență Socială se ține cont de standardele naționale și internaționale de pregătire a specialiștilor, de opțiunile absolvenților (angajați în câmpul muncii în proporție 90 la sută conform specialității obținute), precum și de solicitările angajatorilor. Planul de studii este elaborat în conformitate cu exigențele Planului Cadru și a sistemului de Credite Academice Transferabile, fiind, de asemenea, coordonat cu programele de studii ale institu-

țiilor de profil din țările cu o bogată experiență în domeniu: România (Universitățile din București, Iași, Cluj-Napoca), Marea Britanie (Universitatea de Est din Norwich, Universitatea din Plymouth), Franța (Academia din Grenoble), Suedia (Universitatea din Stockholm), Italia (Universitatea Catholică del Sacro Core din Milan, Universitatea din Aquila), Germania (Universitatea de Științe Aplicate din Merseburg, Universitatea Liberă din Berlin, Institutul European de Asistență Socială) etc., ceea ce asigură condiții favorabile pentru mobilitatea academică a studenților.

Un model reușit de colaborare dintre universitate și comunitate, care s-a soldat cu recordarea planului și a programelor de studii la specialitatea Asistență Socială la exigențele pieței muncii din Republica Moldova, a fost realizat de Facultatea Sociologie și Asistență Socială a Universității de Stat din Moldova prin intermediul proiectului Tempus ETF-JP-00471-2008 „Profesionalizarea învățămîntului în asistența socială”. Prin acest proiect a fost desfășurată o cercetare sociologică la nivel național, care a avut drept scop să stabilească un diagnostic al situației reale în domeniul asistenței sociale profesionale, să identifice dificultățile întâlnite de către asistenții sociali pe parcursul exercitării activității lor profesionale, să stabilească noile specializări în domeniul asistenței sociale cerute de piața muncii, precum și competențele necesare pentru exercitarea acestor specializări. În cadrul cercetării au fost studiate opiniile funcționarilor, managerilor și specialiștilor din domeniul asistenței sociale, a profesorilor din instituțiile de învățămînt de profil. Drept urmare, au fost identificate trei specializări-cheie actuale pentru Republica Moldova și necesar a fi dezvoltate în instituțiile de învățămînt superior la nivel de licență („Asistența socială a familiei și copilului în situație de risc”; „Asistența socială a persoanelor în vîrstă”) și la nivel de master („Managementul serviciilor sociale”). Pentru specializările/opțiunile nominalizate echipa pedagogică din universitățile implicate în realizarea proiectului, împreună cu practicienii din serviciile sociale, au elaborat fișele de profesii, cu descrierea amănunțită a activităților pe care trebuie să le îndeplinească asistenții sociali din cele trei domenii, a cunoștințelor și competențelor pe care aceștia trebuie să le posede. În conformitate cu acestea au fost renovate esențial planurile de studii. Noua curriculumă de pregătire a asistenților sociali la nivel de universitate a fost validată de Ministerul Educației și de către experții europeni.

Planurile de studii și programele analitice la toate disciplinele normative și opționale sunt incluse în lucrarea metodico-didactică „Asistența Socială: ghid de studii” (coordonatori M.Bulgaru, S.Milicenco). – Chișinău, 2010, 10,5 c.a.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licență	180 credite
II Master	120 credite
III Doctorat	180 credite

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățămîntului Superior în domeniul dat

Procesul de reformare a învățămîntului superior, axat pe principiile Procesului de la Bologna și orientat spre crearea spațiului unic european în domeniul învățămîntului, este de neconceput fără cooperarea și colaborarea cu instituțiile de profil naționale și internaționale. Pe parcursul anilor, Catedra Asistență Socială (USM) și-a diversificat relațiile de colaborare cu multiple instituții cu tradiții în domeniul asistenței sociale de peste hotarele țării, printre care vom menționa: Universitatea din București (Facultatea Sociologie și Asistență Socială), Universitatea din Cluj-Napoca (Catedra de Asistență Socială), Universitatea „A.I.Cuza” din Iași (Catedrele de Asistență Socială și Sociologie), Universitatea Liberă din Berlin, Universitatea din Merseburg, Facultatea de Științe Aplicative (Germania), Academia din Grenoble (Franța), Universitatea Catholică del Sacro Core din Milan și Universitatea din Aquila (Italia), Institutul de Tehnologii Educaționale din Atena (Grecia), Universitatea din Sofia (Bulgaria), Universitatea din Plymouth (Marea Britanie), și altele. Aceasta a permis dezvoltarea relațiilor de parteneriat, desfășurarea proiectelor și coordonarea planurile de studii, care au obținut o apreciere înaltă din partea reprezentanților instituțiilor de profil.

Diferențele care există în spațiul european în ceea ce privește formarea profesională inițială în domeniul asistenței sociale țin, în special, de **specificul problemelor sociale diagnosticate în cadrul societăților, de gradul de percepție a necesității dezvoltării unui sistem diversificat de asistență socială, și, nicidecum, de diferențele conceptuale de formare a asistentului social**. Acest lucru a fost confirmat de experții europeni din cadrul proiectelor implementate la Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, USM.

Unele diferențe se atestă în ceea ce privește direcțiile de cercetare și instruire în domeniul asistenței sociale. De exemplu, Universitatea „A.I.Cuza” din Iași, România, se concentrează în pregătirea specialiștilor în domeniul asistenței sociale pe direcția sociologizantă, Universitatea din București – pe cea psihologizantă, iar USM îmbină cele două perspective.

De asemenea, evidențiem că mai multe instituții de învățămînt din Europa de Vest pun accentul în pregătirea asistenților sociali specializați în anumite domenii. O primă experiență de trecere de la abordarea generalistă a pregătirii asistenților sociali la pregătirea specializată pe domenii în conformitate cu cerințele pieții muncii este realizată în Republica Moldova de Facultatea Sociologie și Asistență Socială, USM.

Vom concluziona faptul, că grație racordării planurilor de studii la cerințele europene de pregătire a specialistului în domeniul asistenței sociale, **sistemul de competențe dezvoltat la primul ciclu este similar cu cele europene, diferențele ținînd de specificul problemelor țării noastre**.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Misiunea și obiectivele Catedrei Asistență Socială, USM, care este responsabilă de formarea profesională în domeniul asistenței sociale, sînt reflectate în standardul educațional/profesional, care exprimă ansamblul de competențe pe care le deține

specialistul în cadrul domeniului. Aprecierea standardului educațional/profesional ca finalitate a procesului de formare profesională inițială permite să fie stabilite criterii de evaluare clare, ce creează un mecanism funcțional prin care sînt corelate eficient toate elementele procesului de învățămînt – învățarea, predarea și evaluarea. Promovarea dimensiunii europene în învățămînt antrenează o serie de consecințe în tehnicile de predare/învățare/evaluare. Gradul de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins și corelația dintre prezența în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice) este în concordanță cu contextul strategiei de predare și evaluare.

Elaborarea proiectelor de investigare și intervenție la diferite discipline în cadrul **Ciclului I**, în scopul evaluării competențelor specifice și instrumentale sînt utilizate la diferite discipline nu numai ca instrument de evaluare, ci și de învățare. Prin competențe se urmărește dezvoltarea capacității de analiză și sinteză, a capacității de aplicare a cunoștințelor obținute, a capacității de adaptare a metodelor de cercetare tipului de studiu și ramurii asistențiale, precum și capacitatea de a învăța. Învățarea se realizează, în special, prin studierea surselor bibliografice obligatorii și suplimentare, prin îndeplinirea temelor pentru acasă (subiecte de reflecție, studii de caz, situații problematizate, teste); prin realizarea lucrărilor scrise (referate, eseuri), prin colectarea informației primare de pe teren, analiza, sintetizarea și elaborarea de concluzii și recomandări în domeniile investigate. Cunoștințele, competențele și aptitudinile sînt evaluate prin intermediul evaluărilor curente și finale, a lucrului individual, a rezultatelor practicii de specialitate și de stat, a tezei de licență.

În cadrul **Ciclului II** procesul de predare/învățare devine mai complex, fiind asigurată trecerea la comunicarea problematizată a conținutului. Pe lîngă metodele tradiționale se aplică pe larg dezbateri inter și trans-disciplinare, studii de caz, brainstorming, activități pe ateliere de lucru, realizarea de proiecte de cercetare și intervenție. Se recomandă participarea masteranzilor la activitățile desfășurate în cadrul organizațiilor sociale. Cunoștințele, competențele și aptitudinile la ciclul II sînt evaluate prin intermediul evaluărilor curente și finale, a lucrului individual, a rezultatelor stagiului de practică, a tezei de master.

Vom menționa, că structura și complexitatea proiectelor de investigare și intervenție socială elaborate de studenți și masteranzi, se diferențiază în dependență de nivelul de studii – ciclul I sau ciclul II. Diferența de nivel este asigurată de complexitatea sarcinii de realizat și volumul de lucru autonom pe care îl depune studentul/masterandul, respectiv, a competențelor obținute.

Cu referire la **tehnologiile de evaluare**, menționăm, că cele mai frecvente forme de evaluare utilizate de profesorii facultății sînt:

- *evaluarea inițială*, în cadrul căreia se stabilește nivelul de pregătire al studenților la începutul unei noi discipline de studiu;
- *evaluarea continuă sau formativă*, care urmărește să furnizeze profesorului și studentului un feed-back despre cunoașterea materiei și eventualele dificultăți, realizîndu-se prin următoarele forme: referate, dezbateri, elaborări de proiecte de cercetare, studii de caz, lucrări de control, teste etc.;
- *evaluarea sumativă sau finală*, care urmărește să furnizeze informații cu privire la nivelul de pregătire generală și profesională a studentului (*lucrări de control*

– obiectivele: controlul frontal la începutul cursului (permite verificarea nivelului și volumului inițial de cunoștințe pentru a se decide asupra caracterului de lucru auditorial și individual cu studenții pe tot parcursul predării cursului în cauză), *controlul curent la temă* – obiective: evaluarea curentă a studenților; *atestarea* – obiective: stabilirea gradului de pregătire precum și antrenarea studentului în pregătirea către examen, atestarea este organizată de 1-2 ori în semestru și presupune introducerea datelor în registrul grupei); *teze anuale* – obiective: antrenarea studentului în activitatea de cercetare, evaluarea aptitudinilor de cercetare; *examene* de promovare sau de licență în formă scrisă, ș.a.)

Tehnologiile și metodele de evaluare sînt adaptate la cerințele cursurilor pe care le susțin profesorii. Studenții sînt evaluați în formă scrisă, prin utilizarea testelor, care solicită de la student gîndire creativă, incluzînd, în același timp, un răspuns laconic, de sinteză, comparativ cu întrebările care cer reproducerea materialului factologic.

6. SPORIREA CALITĂȚII

Rolul cadrelor didactice angajate în formarea profesională inițială în domeniul Asistenței Sociale este de a **pregăti specialiști performanți, care vor fi competitivi pe piața muncii din țară și de peste hotarele ei**. Ținînd cont de standardele europene, inclusiv cerințele Procesului de la Bologna, Catedra Asistență Socială, USM, ține în vizor permanent transformarea procesului de instruire din unul informativ în unul formativ, asigurarea unei înalte calități, ceea ce ar permite formarea la studenți a competențelor funcționale. Evaluarea calității procesului de instruire se realizează în baza unor indicatori esențiali:

- *evaluarea randamentului academic*, care presupune aplicarea unui întreg sistem de proceduri de evaluare cu scopul constatării calității produsului și a competențelor viitorilor specialiști;
- *evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice* de realizare a procesului de învățămînt;
- *evaluarea activității profesorilor de către studenți*;
- *organizarea și participarea cadrelor didactice la diverse activități extracurriculare* (Școli de Vară, Conferințe și Seminare teoretico-practice, proiecte care au impact asupra procesul de instruire etc.);
- *elaborarea lucrărilor științifice și metodice, elaborarea tezelor de doctor*;
- *realizarea de studii de investigație și intervenție în teren etc.*

Cele menționate denotă tendința de stabilire a unei corelații durabile dintre proiectarea activității profesionale și evaluarea rezultateleoe acestor activități.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

**DOMENIUL GENERAL DE STUDIU
34. ȘTIINȚE ALE COMUNICĂRII**

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

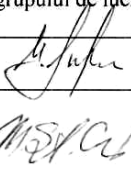
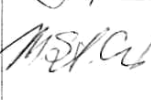

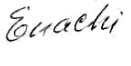
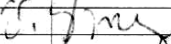
Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul III – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
341 JURNALISM**

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	Instituția / Organizația / structura	Persoana	Funcția / titlu / grad științific / didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	Georgeta Stepanov	Decan, dr., conf. univ.		24.11.10
2	USM	Mihail Guzun	Șef - Departament Teoria și Practica Jurnalismului, dr., conf. univ.		24.11.10
3.	ULIM	Alexandru Bohanțov	Dr., conf. univ., Catedra Jurnalism și Comunicare Publică		24.11.10
4.	USEM	Valentina Enachi	Șef - Catedră Jurnalism și Comunicare Publică, dr., conf. univ.		24.11.10
II. Parteneri sociali					
1.	IPNA Compania „Teleradio Moldova”	Constantin Marin	Președinte		24.11.10
2.	Centrul „Acces- Info”	Vasile Spinei	Director		24.11.10
3.	Agenția de presă Info- Prim Neo	Valeriu Vasilică	Director		24.11.10
4.	Asociația Presei Independente	Petru Macovei	Director		24.11.10

Coordonator elaborare:
Gerogeta STEPANOV,
doctor,
conferențiar universitar.

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ

1.1. Descrierea generală a domeniului:

Jurnalismul a apărut, s-a dezvoltat și continuă să se afirme ca un domeniu de finitoriu pentru comunitatea umană. El constituie o importantă sferă de activitate socială și politică, un mijloc de informare și de comunicare, un instrument ideal de formare și de studiere a opiniei publice.

Parte componentă a științelor comunicării, *Jurnalismul*, ca domeniu general de studiu, identifică o activitate în sectorul mediatic-comunicațional: presă tipărită, agenții de presă, posturi de radio și televiziune, edituri, jurnalism on-line, agenții de publicitate, servicii de presă. Scopul formării specialistului în cadrul domeniului *Jurnalism* este de a asigura suficiente cunoștințe teoretico-practice și de a cultiva deprinderi și aptitudini de realizare a produselor mediatică într-o satisfacere a necesităților informaționale ale societății; asigurarea dreptului fiecărui cetățean la informație; promovarea pluralismului de opinii; circulația nestingherită a ideilor, concepțiilor, teoriilor; crearea unui mediu favorabil pentru controlul din partea comunității a activității autorităților publice, etc., stimulând astfel procesele de dezvoltare continuă a principiilor democratice de conviețuire social-politică. Jurnalismul pune în valoare fenomenele și procesele ce se produc în sectorul comunicațional-mediatic și are ca obiectiv principal examinarea unor concepte, paradigme și mecanisme specifice diverselor instituții media, transpunerea experienței unor indivizi sau a unor colective de creație jurnalistică în termeni intelectuali, integrarea acesteia într-un sistem coerent, care trebuie să fie rațional.

Obiectivul general al domeniului de studiu *Jurnalism* rezidă în examinarea, prin mijloacele științei, a câmpului mediatic în vederea optimizării modului lui de organizare și funcționare; în formarea complexă și integrală a viitorilor specialiști în domeniul mass-media, potențialul intelectual și profesional al cărora ar fi suficient pentru acțiuni conștientizate, corecte și echidistante din partea jurnaliștilor în folosul societății. Obiectivul general al formării specialistului în domeniul mediatic se află în corelație directă și răspunde cerințelor în ascensiune ale persoanei și societății în ansamblu, de a deține informație veridică, actuală, completă și obiectivă privind faptele, evenimentele și fenomenele sociale din sfera locală, națională și internațională.

Starea actuală a mass-media din Republica Moldova reafirmă necesitatea perfecționării domeniului de formare jurnalistică în virtutea afirmării valorilor democratice, a apariției unor noi instituții media și de comunicare, a extinderii în diferite sfere ale pieței de muncă a cererii pentru această profesie.

Astfel, pregătirea teoretică și practică reprezintă un complex de competențe care corespund cerințelor pieței de muncă.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani (4 ani)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învățămînt de zi Învățămînt cu frecvență redusă	Învățămînt de zi	Învățămînt de zi, învățămînt cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licență Diplomă echivalentă Diplomă de master	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiții	1. Realizarea finalităților învățămîntului preuniversitar. 2. Proba de aptitudini	1. Realizarea finalităților învățămîntului superior (Licență, Ciclul I – 180 credite. 2. Examen de admitere	1. Realizarea finalităților învățămîntului superior (Ciclul I, Licență și Ciclul II, Master) 2. Examen de admitere
Stagii de practică	cu titlu obligatoriu – 15-20 credite	cu titlu obligatoriu – 10 credite	nu se realizează
Reguli de examinare și evaluare	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă - formativă; finală – sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. 	<ul style="list-style-type: none"> • diagnostică; formativă; finală – sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă - formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.

Modalitate de evaluare finală	Examen de licență: 1. un examen la disciplina fundamentală. 2. un examen la disciplina de specialitate 3. susținerea tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licență	Diploma de master	Diploma de doctor
Titlu acordat	Licențiat în Științe ale comunicării	Master în Științe ale comunicării	Doctor în științe
Drepturi pentru absolvenți	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Licențiat în Științe ale Comunicării, specialitatea Jurnalism. Titlul prevede un sistem întreg de competențe, obținute în baza programului de studii, incluzând discipline fundamentale și specializate, combinate cu cele generale și opționale, presupunând realizarea calitativă a stagiilor de practică. Examenul de licență și teza de licență trebuie să demonstreze însușirea capacităților de observare, selectare, analiză, interpretare și redare în mass-media a faptelor, evenimentelor, fenomenelor din realitatea social-politică imediată.

Ciclul	Titlul acordat/Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I - Studii superioare de licență	Licențiat în Științe ale Comunicării, specialitatea Jurnalism Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe avansate în domeniul științelor comunicării care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor de dezvoltare a fenomenului mediatic, de producere și de circulație a produsului mediatic; • Abilități avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile în jurnalism; • Gestionarea de activități sau proiecte mediatice complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau imprevizibile pe teren și în redacții; • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a jurnaliștilor, departamentelor redacționale, publicațiilor periodice, posturilor radio TV, agențiilor de știri, etc. 	6
Ciclul II - Studii superioare de master	Master în Științe ale Comunicării Rezultatele corespunzătoare nivelului 7 <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe specializate în domeniul științelor comunicării, care formează bază activității și gândirii profesionale, necesară realizării cercetărilor originale a jurnalismului analitic, managementului instituțiilor media, jurnalismului european, mediologiei jurnalismului audiovizual, jurnalismului ON-LINE; • Conștientizare critică a cunoștințelor din domeniul jurnalismului și a cunoștințelor aflate la granița dintre jurnalism și diferite domenii de activitate socială: politic, social; economic, cultural, etc; • Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație în jurnalism, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii, care formează obiectul de cercetare în jurnalism; • Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă în instituțiile mass media sau în instituțiile de formare profesională care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilității pentru a contribui la optimizarea cunoștințelor și practicilor profesionale în jurnalism și/sau pentru revizuirea performanței strategice a jurnaliștilor, departamentelor redacționale, instituțiilor mass media. 	7

Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Doctor în Științe ale comunicării Rezultatele corespunzătoare nivelului 8 <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe la cel mai avansat nivel în domeniul științelor comunicării și cunoștințe aflate la granița dintre jurnalism și diferite domenii: filologie, sociologie, istorie, politologie; • Abilitățile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare a situațiilor, tendințelor, fenomenelor social-politice și economice, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale în jurnalism; • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situații de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea. 	8
---	--	---

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții domeniului dat (nomenclatorul profesiilor /clasificatorul ocupațiilor) pe cicluri

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul I - Studii superioare de licență	341.1 Jurnalism	jurnalist; redactor-prezentator radio și TV; moderator radio și TV; crainic radio și TV; correspondent titular în mass media; reporter mass media; fotoreporter mass media; colaborator literar; redactor presă scrisă, radio, TV.
Nivelul calificării	Programe de master	Ocupații tipice
Ciclul II - Studii superioare de master	Mediologie	cercetător în științele sociale; asistent universitar; cadru didactic; secretar al CCA;
	Managementul instituțiilor mediatice	manager mass media; director programe (radio- televiziune); director agenție de știri, publicație periodică, post de radio și TV; sef-direcție analiză și prognoză.
	Jurnalism internațional	comentator politic; comentator probleme economice; sef-direcție analiză și prognoză; conducător de asociații, uniuni, federații, organizații obștești.

Ciclul II - Studii superioare de master	Presă tipărită	redactor-șef (editură, redacție, ziare și reviste); secretar responsabil; comentator politic; comentator probleme economice; șef-direcție analiză și prognoză.
	Jurnalism ON-LINE și televiziune	jurnalist; scenarist; redactor de filme televizate; producător de filme televizate; expert în arta documentară; critic de artă documentară.
	Jurnalism și televiziune	producător talk-show; jurnalist; redactor-prezentator radio și TV; moderator radio și TV; crainic radio și TV.
Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Jurnalism și procese mediatic	colaborator științific (în învățământ); conducător (președinte, secretar general etc.) de organizații umanitare și altele similare; consultant editură, redacție ziare și reviste; consultant radioTV; cadru didactico-științific, consilier de stat, consultant administrație publică; cercetător în științele sociale.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Jurnalismul poate contribui la formarea competențelor în multiple domenii sociale și umanistice, în discipline ce reflectă diversele fenomene ale societății contemporane. Astfel, modulele *Introducere în studiul jurnalismului* și *Jurnalismul politic* pot contribui la înțelegerea mai profundă de către studenții de la istorie și științe politice a corelației câmpului politic și cel mediatic sau la formarea competențelor de tip interpersonal în cadrul campaniilor electorale.

Pentru domeniile Limbi și literaturi și Drept ar putea servi ca material integrat disciplina de studii *Legislația și deontologia comunicării*. *Jurnalismul social* ar putea contribui la formarea de concepte și practici în domeniile pedagogie socială și sociologie.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul I – Studii superioare de licență

- **Competențe generale:**

1. comunicarea informațiilor, ideilor, problemelor și soluțiilor din domeniul profesional;
2. utilizarea și aplicarea cunoștințelor și a metodologiilor de explicare a lumii înconjurătoare;
3. rezolvarea situațiilor profesionale uzuale, în vederea soluționării eficiente și deontologice a acestora;
4. aplicarea cunoștințelor teoretice în efectuarea activităților aplicative;
5. aplicarea codurilor de conduită și a obiceiurilor din diferite medii în care activează persoanele;
6. însușirea conceptelor și a structurilor sociale și politice;
7. însușirea tehnicilor de muncă în echipă multidisciplinară, cu îndeplinirea anumitor sarcini pe paliere ierarhice privind colectarea, interpretarea și analiza informațiilor social-politice, economice, culturale etc.;
8. posedarea abilităților de comunicare scrisă și orală în limba maternă și într-o limbă de circulație internațională.

- **Competențe specifice:**

1. cunoașterea obligațiilor profesionale ale reporterului;
2. cunoașterea cadrului legislativ și aplicarea normelor de etică profesională a jurnalistului;
3. cunoașterea principiilor și normelor de organizare și de funcționare a instituției mediatice;
4. aplicarea tehnicilor fundamentale de documentare și de redactare a textelor jurnalistice cu caracter informativ;
5. utilizarea tehnologiilor informaționale în procesele de colectare, triere, tratare, validare și difuzare a mesajelor jurnalistice informative scrise, audio, video, multimedia;
6. comunicarea în mod profesionist cu publicul instituțional;
7. utilizarea abilităților inițiale de concepere, design și editare a presei scrise, de programare și realizare a emisiunilor informative radio, TV, de practicare a jurnalismului on-line;
8. aplicarea principiilor și tehnicilor de organizare a campaniilor de presă și a activităților de monitorizare a efectelor instituției mediatice;
9. cunoașterea modalităților de analiză și de evaluare a fenomenelor mediatice și a publicului/audienței mass media;
10. realizarea cercetărilor aplicative în domeniul comunicării mediatice, în scopul monitorizării efectelor activității profesionale executate;
11. autoevaluarea propriilor activități din perspectiva atribuțiilor de funcție.

3.2. Corelația „Finalități de studiu și competențe - curriculum”

Ciclul I – Studii superioare de licență

Unitate de curs (modul) / Finalitățile de studiu	Cod	Nr. credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Introducere în studiul jurnalismului	F	6	+		+			+		+	+	+	+
Introducere în științele comunicării	F	6						+		+	+	+	
Presa tipărită	S	5	+		+			+		+	+	+	+
Jurnalismul de informare	F	5	+		+	+	+	+		+	+		+
Design-ul presei	S	4			+		+	+	+				
Legislația mass media	F	5	+	+	+			+					+
Deontologia jurnalistului	F	5	+	+	+			+					+
Teoria și tehnica redactării	F	4				+	+				+		
Tehnica vorbirii și stilistica	F	6				+	+				+		
Jurnalismul radio	S	6	+	+	+	+	+	+	+		+	+	
Jurnalismul de agenție	S	5	+	+	+	+	+	+	+		+	+	
Jurnalismul TV	S	6	+	+	+	+	+	+	+		+	+	
Jurnalismul de opinie și comentativ	F	5	+	+	+	+	+		+		+	+	
Jurnalism politic: știrea/ Jurnalism economic: știrea/ Jurnalism social: știrea/ Jurnalism cultural: știrea	S	4	+	+	+	+	+	+	+		+	+	
Jurnalism politic: interviul/ Jurnalism economic: interviul/ Jurnalism social: interviul/ Jurnalism cultural: interviul	S	4	+	+	+	+	+	+	+		+	+	
Jurnalism politic: reportajul/ Jurnalism economic: reportajul/ Jurnalism social: reportajul/ Jurnalism cultural: reportajul	S	4	+	+	+	+	+	+	+		+	+	
Platforme mediatice digitale	F	5				+	+		+				
Conceperea și producerea presei tipărite	S	4	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
Conceperea și producerea materialelor radio	S	4	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
Conceperea și producerea materialelor TV	S	4	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul II – Studii superioare de master

- **Competențe generale:**

1. demonstrarea capacităților de a însuși domenii conexe prin studii individual, autoevaluarea nevoii de formare profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței;
2. dezvoltarea competențelor de argumentare și convingere întru evaluarea situațiilor profesionale;
3. comunicarea și distribuirea către audiența specializată, dar și nespecializată a ideilor, soluțiilor, fenomenelor, problemelor din domeniul: economic, politic, social, cultural, etc.;
4. dezvoltarea abilităților de mediere și înțelegere interculturală;
5. aprecierea importanței expresiei culturale a ideilor, a experiențelor și a emoțiilor oamenilor printr-o serie de canale mediatice;
6. demonstrarea capacității de a transforma ideile în acțiune într-un mod creative și inovativ;
7. demonstrarea capacităților de a munci în cadrul unei echipe interdisciplinare;
8. posedarea competențelor de cercetare.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Metodologie**

1. elaborarea și gestionarea proiectelor de cercetare și de activitate profesională;
2. organizarea și gestionarea activității în instituțiile de formare profesională și munca științifică;
3. definirea strategiilor întru punerea în valoare a potențialului științific și de creație al membrilor colectivelor de muncă;
4. posedarea abilităților pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație în jurnalism, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe, proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii, care formează obiectul de cercetare în jurnalism;
5. posedarea competențelor care formează bază activității și gândirii profesionale, necesară realizării cercetărilor originale în domeniul mass media;
6. valorificarea tehnicilor de redactare a genurilor analitice, a căilor și modalităților de promovare a mesajului publicistic;
7. aplicarea tehnicilor de optimizare a cunoștințelor și practicilor profesionale în jurnalism și/sau pentru revizuirea performanței strategice a jurnaliștilor, departamentelor redacționale, instituțiilor mass media;
8. valorificarea căilor de implementare a noilor metode, tehnologii și practici eficiente în sectorul de producție mediatic;
9. diagnosticarea critică a cunoștințelor din domeniul jurnalismului și a cunoștințelor aflate la granița dintre jurnalism și diferite domenii de activitate socială: politic, social; economic, cultural etc.;
10. analiza cantitativă și calitativă a fenomenelor economice, politice, sociale, culturale etc. și introducerea lor în circuitul informațional.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master pe dimensiunea Presei tipărite**

1. elaborarea și realizarea proiectelor de investigație jurnalistică;
2. posedarea competențelor, care formează bază activității și gândirii profesionale, necesară realizării produsului mediatic finit;
3. diagnosticarea critică a fenomenelor mediaticice și a celor din diferite domenii de activitate socială: politic, social; economic, cultural etc.;
4. posedarea abilităților de argumentare a mesajelor publicistice analitice;
5. posedarea competențelor de a concepe și a realiza noi proiecte mediaticice;
6. valorificarea tehnicilor de redactare a genurilor analitice, a căilor și modalităților de promovare a mesajului publicistic;
7. aplicarea designului grafic modern, a elementelor și metodelor ce conduc la valorificarea optimă a mesajului de presă;
8. valorificarea căilor, metodelor, tehnologiilor și practicilor eficiente de promovare a mesajului publicistic;
9. diagnosticarea mediului extramediatic al instituțiilor de presă, a tipurilor de audiență/public implicate în comunicare și a necesităților informaționale ale acestora;
10. analiza cantitativă și calitativă a fenomenelor economice, politice, sociale, culturale etc. și introducerea lor în circuitul informațional.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Jurnalismul internațional**

1. elaborarea și gestionarea proiectelor de cercetare a fenomenelor mediaticice naționale și internaționale;
2. organizarea și gestionarea activităților de monitorizare a presei europene;
3. definirea strategiilor europene de marketing a instituției mediaticice întru punerea în valoare a potențialului de creație al membrilor echipelor redacționale;
4. posedarea abilităților manageriale de soluționare a problemelor din domeniu, de implementare a metodelor și practicilor europene de optimizare a funcționării instituției mediaticice;
5. posedarea competențelor de a concepe și a realiza proiecte mediaticice de ajustare a mass media naționale la standardele europene;
6. valorificarea tehnicilor de redactare a genurilor analitice, a căilor și modalităților de promovare a mesajului european în mass media;
7. aplicarea designului grafic modern, a elementelor și metodelor ce conduc la valorificarea optimă a mesajului de presă;
8. valorificarea căilor de implementare a metodelor, tehnologiilor și practicilor europene în sectorul național de producție mediatică;
9. diagnosticarea mediului extramediatic al instituțiilor de presă, a tipurilor de audiență/public implicate în comunicare și a necesităților informaționale ale acestora;
10. analiza cantitativă și calitativă a fenomenelor și valorilor europene și introducerea lor în circuitul informațional.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Managementul instituției media**

1. elaborarea și gestionarea proiectelor de activitate profesională;
2. organizarea și gestionarea activității instituției mediatice și a muncii colectivelor redacționale;
3. definirea strategiilor de marketing a instituției mediatice întru punerea în valoare a potențialului de creație al membrilor echipelor redacționale;
4. posedarea abilităților manageriale de soluționare a problemelor din domeniu, de implementare a noilor metode și practici de optimizare a funcționării instituției mediatice;
5. posedarea competențelor de a concepe și a organiza instituții profesionale și organizații neguvernamentale din domeniul mass media;
6. valorificarea tehnicilor de redactare a genurilor analitice, a căilor și modalităților de promovare a mesajului publicistic;
7. aplicarea designului grafic modern, a elementelor și metodelor ce conduc la valorificarea optimă a mesajului de presă;
8. valorificarea căilor de implementare a noilor metode, tehnologii și practici eficiente în sectorul de producție mediatic;
9. diagnosticarea mediului extramediatic al instituțiilor de presă, a tipurilor de audiență/public implicate în comunicare și a necesităților informaționale ale acestora;
10. analiza cantitativă și calitativă a fenomenelor și tendințelor de dezvoltare a pieții de desfacere a produselor mediatice.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Jurnalismul radio și de televiziune**

1. elaborarea și gestionarea proiectelor analitice audiovizuale;
2. organizarea și gestionarea dezbaterilor radio și TV și a muncii colectivelor redacționale;
3. definirea strategiilor de investigație în audiovizual;
4. posedarea abilităților de moderare a talk-show-urilor radiotelevizate;
5. posedarea competențelor de montare audio și video a emisiunilor complexe;
6. valorificarea tehnicilor de redactare a genurilor analitice, a căilor și modalităților de promovare a mesajului publicistic;
7. aplicarea scenariilor moderne și a elementelor de scenografie ce conduc la valorificarea optimă a mesajului publicistic;
8. valorificarea căilor de implementare a noilor metode, tehnologii și practici de regie în emisiunile de divertisment;
9. diagnosticarea mediului extramediatic al instituțiilor de presă, a tipurilor de audiență/public implicate în comunicare și a necesităților informaționale ale acestora;
10. analiza cantitativă și calitativă a fenomenelor economice, politice, sociale, culturale etc. și introducerea lor în circuitul informațional.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Jurnalismul ON-LINE și de televiziune**

1. organizarea și gestionarea procesului de producție a documentarului de televiziune;
2. valorificarea tehnicilor de lecturare;
3. elaborarea scenariilor de filme documentare;
4. definirea strategiilor de documentare în audiovizual;
5. posedarea abilităților de filmare în spații închise și deschise;
6. posedarea competențelor de implementare a noilor metode și practici de optimizare a procesului de producție a documentarului de televiziune;
7. posedarea competențelor de montare;
8. aplicarea dramaturgiei, a elementelor și metodelor ce conduc la valorificarea optimă a mesajului de audiovizual;
9. valorificarea căilor de implementare a noilor metode, tehnologii și practici de regie în emisiunile de divertisment;
10. analiza și argumentarea fenomenelor economice, politice, sociale, culturale etc. și introducerea lor în circuitul informațional.

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul III – Studii superioare de doctorat

- **Competențe generale:**

1. realizarea cercetărilor și stabilirea raportului de reciprocitate pragmatică între domeniile disciplinelor adiacente și complementare;
2. posedarea capacității de a lua decizii strategice într-un mediu complex;
3. posedarea abilității de a comunica cu experți din alte domenii;
4. analiza, sinteza, evaluarea investigațiilor științifice din domeniul mediatic și a manifestărilor de interculturalitate ale mass-media;
5. demonstrarea abilităților de activitate în cadrul instituțiilor naționale și internaționale;
6. conceperea, planificarea și gestionarea proiectelor în vederea atingerii obiectivelor;
7. demonstrarea cunoștințelor și a metodologiilor de explicare a lumii înconjurătoare prin prisma înțelegerii schimbărilor cauzate de activitatea umană;
8. posedarea capacității de exprimare și interpretare a conceptelor, faptelor și opiniilor într-un mod adecvat și creativ într-o serie completă de contexte culturale și sociale.

• **Competențe specifice:**

1. utilizarea celor mai avansate cunoștințe teoretice și practice în domeniul mediatic;
2. definirea principalelor direcții de cercetare în mediologia contemporană;
3. demonstrarea caracterului inovator în abordarea diverselor probleme ale jurnalismului și științelor comunicării;
4. adaptarea realizărilor științifice din domeniile conexe jurnalismului (sociologie, istorie, politologie, filologie etc.) la procesul de cercetare mediologică;
5. utilizarea creativă a strategiilor de organizare și administrare a instituțiilor media;
6. integrarea în comunitatea științifică autohtonă și internațională prin comunicări, articole, eseuri în reviste și alte publicații științifice;
7. integrarea cunoștințelor din diverse domenii noi sau interdisciplinare, pentru a realiza diagnosticul problemelor din sfera jurnalismului și științelor comunicării;
8. aplicarea metodelor de cercetare științifică specifice domeniului;
9. implementarea proiectelor care prezintă inovații științifice și de creație;
10. elaborarea publicațiilor științifice și a proiectelor profesionale.

3.3. Proces de consultare cu persoanele și instituțiile cheie
(angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

Planurile de învățământ pentru ambele cicluri (licență și master) sînt elaborate în conformitate cu prevederile Procesului de la Bologna, pornind de la experiența acumulată de facultățile de profil ale instituțiilor universitare europene și, desigur, ținînd cont de doleanțele specialiștilor din piața muncii. Oferta de program în mare măsură este constituită în baza cererilor și necesităților cîmpului muncii, fiind sistematic modificată în contextul schimbărilor care au loc în domeniul mediatic – comunicațional. Departamentele se consultă permanent cu conducătorii și specialiștii instituțiilor media nu numai sub aspectul conceptual–identific al programului, dar și al formelor și modalităților de organizare și evaluare a procesului de creație, de sporire a profesionalismului viitorilor specialiști. Propunerile și sugestiile sînt discutate la Consiliul profesoral al FJȘC și Comisia metodică.

Un aspect deosebit în procesul continuu de modernizare a concepției și planurilor de studii îl constituie relațiile de parteneriat profesor-student. În urma sondajelor organizate de comunitatea studențească, a contactelor interpersonale profesor-student, al analizei cursurilor la ședințele Departamentelor, a concluziilor și totalizărilor conferințelor științifice studențești și întîlnirilor extracurriculare cu studenții și absolvenții facultății are loc îmbunătățirea conținutului planului de învățământ, cît și apariția unor noi module la liberă alegere, opționale ca rezultat al sugestiilor și propunerilor studenților. O sursă de idei pentru îmbunătățirea procesului de învățământ este analiza rezultatelor practicii de producere a studenților și propunerilor parvenite din multiplele instituții și organizații media.

La ciclul I și II procesul de consultare are loc în cadrul elaborării și perfecționării programelor de studii (forma expertizei), în cadrul organizării practicii de producție și de licență (forma acordurilor corespunzătoare), în timpul susținerii examenelor și a tezei de licență (forma participativă).

Procesul de consultare cuprinde următoarele direcții:

- elaborarea și perfecționarea programelor de studii în concordanță cu cerințele pieții informaționale din Republica Moldova;
- încadrarea reprezentanților instituțiilor mass media: directori ai agențiilor de știri și publicațiilor periodice, manageri ai posturilor de radio, TV, organizațiilor neguvernamentale de profil, în evaluarea cunoștințelor și abilităților absolvenților în timpul susținerii examenului de licență și a tezei de master;
- coordonarea rezultatelor cercetărilor științifice cu instituțiile și organizațiile de profil jurnalistic și obținerea certificatelor de implementare.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

4.1 Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licență	180 ECTS, durata 3 ani
II Master	120 ECTS, durata 2 ani
III Doctorat	180 ECTS, 3-4 ani.

4.2 Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățământului Superior în domeniul dat

În linii mari planul de învățământ în domeniul jurnalismului este corelat cu practica de formare a specialiștilor în domeniu în spațiu european. În acest sens putem constata o mulțime de afinități cu Școala Superioară de Jurnalism din Lille, Franța, Facultatea Jurnalism din Missouri, Columbia, SUA cu care USM a întreținut contacte și continuă să colaboreze și în prezent. Pentru școlile de jurnalism din Europa este caracteristică așa numita „convergență” care este stimulată și mai mult după reformele Procesului de la Bologna. Fenomenul convergenței este legat de interdisciplinari-tatea planurilor de învățământ care includ managementul informațional, tehnologiile informaționale, studiul arhivelor, mass-media, studiul comunicării etc.

Sistemul de competențe în primul ciclu (Licență) corespunde pe deplin standardelor europene cu excepția că instituțiile de învățământ în domeniu din statele Europei posedă o mai bună bază material tehnică, ceea ce permite realizarea completă și integrală a procesului de producere a publicațiilor, emisiunilor radio și televiziune pe parcursul anilor de studii. În contextul diferențelor putem spune că în Europa normele didactice de profesor sînt simțitor mai mici, se practică nu numai lecțiile de laborator, dar și seminarele în grupă de pînă la 10 persoane. De regulă, la cursurile de specialitate, în special, lecțiile de laborator, sînt invitați profesioniști cu autoritate din domeniul practic (ziare, radio, televiziune, agenții), care în contextul unei remunerări bune pregătesc viitorii specialiști.

Orientarea spre profesie, ori munca științifică are loc în mare măsură în cadrul Ciclului I (Licență).

Ansamblul de competențe dezvoltat la primul ciclu este în mare parte similar celui european, diferențele provenind din specificul contextului sociocultural indigen.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Orientarea procesului de învățămînt în domeniul Jurnalismului la standardele europene implică modificări de principiu în componentele de bază ale acestuia – învățare, predare și evaluare. Prevederile Planului-cadru necesită anumite specificări și acordări la disciplina concretă pentru a corela la un nivel optimal cele trei componente. Odată cu implicarea tot mai extinsă a studentului în munca individuală, dat fiind faptul schimbării coraportului dintre prezența la curs și studiul individual se cere și perfecționarea strategiei de predare și evaluare a cunoștințelor studenților. Reieșind din specificul creativ al specialității, accentul în activitatea individuală se pune pe formarea competențelor profesionale, apropierea maximă a pregătirii lui de cerințele pieții muncii. În cadrul Ciclului I se practică elaborarea unor lucrări individuale de analiză a stării și fenomenului mediatic la o etapă concret istorică, care fortifică aptitudinile de pregătire și editare a materialului jurnalistic. Compararea cu unele modele din jurnalismul autohton și străin, realizarea propriilor materiale în cadrul unor anumite module constituie atît instrumente de evaluare, cît și instrumente de învățare.

Competențe dezvoltate: capacitatea de analiză și sinteză, capacitatea de aplicare a cunoștințelor obținute, capacitatea de adaptare a metodelor de cercetare tipului de studiu și ramurii antropologiei, capacitatea de a învăța.

Departamentul acordă atenție lecțiilor de laborator la toate modulele, care trebuie să conțină finalități practice pentru fiecare student. Aceste finalități sînt ulterior consolidate de stagiile de practică.

Aplicarea la examene de licență a compartimentului *Competențe profesionale* prin executarea de sine stătător a unui șir de misiuni de creație: realizarea știrilor, interviurilor, reportajelor, editorialelor și comentariilor sau pregătirea în echipă a unui ziar, a unor emisiuni radio, televiziune, agenție etc., scrierea tezei de licență de creație pe lîngă studiul analitic obligatoriu, dă posibilitatea ca studenții să își manifeste pe deplin capacitățile profesionale. Prin selectarea minuțioasă a temelor tezelor de an și de licență se realizează apropierea intereselor de cercetare ale studenților de direcțiile prioritare științifice și metodico-didactice ale corpului profesoral. Reieșind din experiența acumulată la evaluarea practicii de producție, cînd studentul susține în mod public activitățile elaborate, în mod individual, coordonate cu responsabilii de practică și aprobate prin caietul de sarcini de Departament, este binevenită elaborarea de către fiecare student a unui plan individual, academic și de creație, care este supus ușor evaluării de către profesor.

La Ciclul II (Master) accentul se pune cu preponderență asupra muncii individuale a studentului cu o pronunțată orientare spre cercetare și studiere profundă a specialității.

Cunoștințele, competențele și aptitudinile la ciclul II sînt evaluate prin examene, prezentări a unor situații practice concrete, rezultatele stagiului de practică și a tezei de master.

În procesul de formare se utilizează următoarele tipuri de evaluare:

Evaluare inițială, care se realizează la începutul cursului, în scopul stabilirii nivelului de pregătire a masteranzilor pentru studierea în cadrul programului de master. Se realizează prin intermediul testării și conversației.

Evaluarea formativă presupune verificări sistematice și se efectuează prin următoarele activități: controlul curent la temă, se realizează la fiecare seminar în formă scrisă sau orală și prin prezentarea referatelor la temă și testări.

Evaluarea finală sau sumativă este mai complexă. Controlul gradului de însușire a materiei predate, în faza finală, se efectuează prin verificări și examene, care sînt desfășurate în conformitate cu regulamentele în vigoare. Evaluarea generală se face prin ponderarea rezultatelor obținute la evaluarea curentă, testări și examen. Ponderea evaluării sumative periodice constituie 60% din nota finală.

La ciclul II pentru o unitate de credit studenții vor avea 1 oră de contact direct cu profesorul și 2 ore de activitate individuală.

Evaluarea finală la ciclul II se va realiza prin teza de master. În cadrul masterului de cercetare se va realiza **Teza de cercetare**, iar în cadrul masterului profesional teza este prevăzută în forma unui **Proiect profesional** sau **Teză de cercetare**, în scopul evaluării competențelor generale, specifice și instrumentale sau interpersonale.

6. SPORIREA CALITĂȚII

Procesul de la Bologna orientează studiile, inclusiv la Jurnalism, spre creativitate și calitate. De la compartimentele informative și reproductive accentul tot mai mult se deplasează spre cele productive și creative. În eforturile de asigurare și menținere a unei calități competitive de studii Departamentul se orientează spre două elemente de bază ale procesului de învățămînt. Primul semnifică evaluarea randamentului academic, ceea ce presupune un sistem complet de proceduri și metode, etape și forme de evaluare a cunoștințelor studenților și capacităților lor practice ca viitori specialiști. Cel de al doilea element rezidă în evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățămînt, evaluarea calității învățămîntului prin aprecierea calității activității profesorilor de către Comisia de asigurare a calității de la Facultate și de către studenți. Astfel, acest element denotă o evaluare, considerată mai obiectivă a calității studiilor din partea beneficiarilor. Spre realizarea acestor două elemente de bază sînt orientate curriculum-urile, modulele și conținutul lor. Asigurarea și sporirea calității procesului de învățămînt se efectuează în concordanță cu standardele educaționale și se va realiza prin:

- identificarea și soluționarea problemelor legate de nevoile de instruire a studenților;
- evaluarea calității procesului de instruire care se va realiza atît în auditoriu, cît și în afara orelor de către personalul didactic de înaltă calificare;
- monitorizarea competențelor studenților și masteranzilor la etapele de

- pregătire și cele finale;
- flexibilizarea modalităților de participare la formarea profesională, prin ore flexibile și introducerea învățămîntului la distanță;
  - evaluarea calității instruirii prin aprecierea activității profesorilor de către studenți (efectuarea sondajelor în rândurile studenților privind calitatea procesului de studii și profesionalismul cadrelor didactice;
  - evaluarea stagiilor de practică prin completarea a trei chestionare care permit evaluarea bazei de practică, a conducătorului de practică și de a autoevalua activitatea studentului în perioada stagiului de practică;
  - dezvoltarea resurselor umane și materiale pentru a asigura un mediu educațional favorabil, creativ și eficient.

Evaluarea randamentului academic se caracterizează prin:

- a) calitatea standardelor de formare profesională;
- b) reușita curentă și finală a studenților;
- c) ponderea absolvenților încadrați în câmpul muncii în primul an după finalizarea studiilor;
- d) evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățămînt efectuată prin auditul intern (care include vizite reciproce ale profesorilor la orele de cursuri și seminare în scopul preluării experienței și obținerii unei viziuni mai clare în ceea ce privește metodică predării) și cel extern.

Sistemul ECTS permite nu numai alinierea noastră la standardele europene de învățămînt, dar și la deschiderea unor noi posibilități pentru jurnaliști de a-și asigura continuitatea procesului de instruire.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

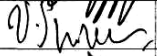
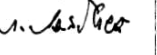

Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul III – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
342 Științe ale comunicării**

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	Instituția / Organizația / structura	Persoana	Funcția / titlu / grad științific / didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	V.Dorogan	Șef de catedră Comunicare, dr., conf. universitar		13.02.2010
2.	IPNA „Teleradio Moldova”	C.Marin	Președintele, dr. habilitat, prof. universitar		13.02.2010
3.	USM	N.Țurcan	Prodecan, dr., conf. universitar		13.02.2010
II. Parteneri sociali					
1.	Director Radio Moldova	A.Dorogan	Director		
2.	Centrul „Acces-info”	V.Spinei	Director		
3.	Agenția de presă Info- Prim Neo	V.Vasilică	Director		
4.	Revista „Business- class”	L.Andronic	Redactor-șef		

Coordonatori elaborare:

Valentin DOROGAN, dr., conf.univ.
Constantin MARIN, dr.hab., prof.univ.

1. PREZENTAREA DOMENIULUI DE FORMARE PROFESIONALĂ / SPECIALITATE

1.1. Descrierea generală a domeniului

Specialitatea Științe ale Comunicării a fost creată pentru a răspunde unor noi provocări ale timpului. Societatea contemporană, axată pe valorizarea potențialului creativ al omului, revendică punerea pe rol a acțiunii comunicative. Comunicarea se afirmă tot mai mult în calitate de liant social, care conferă țesutului societal nu doar trăinicie, ci și vivacitate, iar părților lui constitutive instituționalizate și cetățenilor - conștiința rostului lor în societate.

Fenomenele recente de pe piața social-politică și economică din Republica Moldova denotă interesul crescând al instituționalizării față de acest sector. De aceea în prezent există o necesitate stringentă de a pregăti specialiști în domeniul științelor comunicării, mai ales în asemenea branșe cum ar fi *relațiile publice și publicitatea*.

Științele comunicării abordează multiple aspecte ale comunicării ca fenomen global. Pregătirea în cadrul domeniului Științe ale Comunicării se efectuează în special pe traiectul comunicării publice. Comunicarea publică reprezintă un fenomen comunicativ social complex și pluridimensional. Ca acțiune comunicativă a actorilor sociali și a publicului, comunicarea publică generează o gamă largă de fluxuri informative interactive. Între acestea se înscrie comunicarea instituțională dezvoltată de orice tip de instituție în scopul validării sale sociale prin cultivarea unei imagini adecvate identității sale instituționale; comunicarea societală a cărei inițiator este autoritatea publică intenționată să comunice cu cetățenii; comunicarea mediatică realizată prin intermediul mass-media. În totalitatea ei, comunicarea publică asigură audibilitatea și vizibilitatea socială. Astfel, comunicarea publică este un factor și un atribut iminent al societății civile. De aceea nu este deloc întâmplător faptul că în prezent comunicarea publică constituie sfera de aplicare a resurselor intelectuale și financiare ale majorității entităților din societatea moldovenească.

Obținerea competențelor este concepută prin două modalități: una obligatorie, care urmează să asigure pregătirea teoretică de specialitate, și alta practică, opțională, determinată de libera alegere a studenților în funcție de interesele specifice. Potențialul didactico-științific al instituției, prevăzut pentru a acoperi cursurile, permite în mare măsură asigurarea pregătirii specialiștilor în domeniul vizat. Concomitent, în formarea specialiștilor în științele comunicării sînt implicați, prin intermediul diferitelor tipuri de colaborări, specialiști din sfera practică, ceea ce permite corelarea programelor educaționale în domeniu la necesitățile pieței de muncă.

1.2. CARACTERISTICI-CHEIE:

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani (4 ani)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învățământ de zi Învățământ cu frecvență redusă	Învățământ de zi	Învățământ de zi Învățământ cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diploma de BAC Diploma de studii medii de specialitate	Diploma de licență Diploma echivalentă Diploma de master	Diploma de master Diploma echivalentă
Precondiții	1. Realizarea finalităților învățământului preuniversitar; 2. Proba de aptitudini	1. Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclului I, Licență – 180 de credite); 2. Examen de admitere	1. Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclului I, Licență și Ciclului II, Master); 2. Examen de admitere
Stagii de practică	cu titlu obligatoriu (18 credite)	cu titlu obligatoriu (10 credite)	nu se realizează
Reguli de examinare și evaluare	Evaluarea pe parcursul studiilor la Ciclul I se realizează prin câteva modalități: • Evaluarea inițială – diagnostică; • formativă; • finală –sumativă. Sînt obligatorii;	Accentul în evaluarea la Ciclul II se pune pe aprecierea competențelor de cercetare, de predicție, de lucru autonom și creativ, realizarea proiectelor în domeniul comunicării publice, relațiilor publice și publicității. Evaluarea pe parcursul studiilor la Ciclul II se realizează prin câteva modalități: • Evaluarea inițială – diagnostică; • curentă-formativă; • finală –sumativă. Sînt obligatorii;	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.

Reguli de examinare și evaluare	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual. 	
Modalitate de evaluare finală	<ol style="list-style-type: none"> 1. Examen la disciplina fundamentală 2. Examen la disciplina de specializare 3. Susținerea tezei de licență. 	Susținerea tezei de master.	Susținerea tezei de doctor.
Certificare	Diploma de licență	Diploma de master	Diploma de doctor
Titlu acordat	Licențiat în Științe ale Comunicării	Master în Științe ale Comunicării	Doctor în Științe ale Comunicării la specialitatea Comunicare și relații publice
Drepturi pentru absolvenți	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclu	Titlul acordat / Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framwork (EQF)
Ciclu I – Studii superioare de licență	Licențiat în Științe ale Comunicării Rezultatele corespunzătoare nivelului 6 <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe avansate în domeniul științelor comunicării care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor de dezvoltare a fenomenului comunicațional / mediatic; • Abilități avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile în domeniul științelor comunicării; • Gestionarea activității și a proiectelor profesionale complexe în domeniul comunicării publice, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă; • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor în structurile de comunicare etc. 	6
Ciclu II – Studii superioare de master	Master în Științe ale Comunicării Rezultatele corespunzătoare nivelului 7 <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe specializate în domeniul științelor comunicării, care formează baza activității și gândirii profesionale, necesară realizării cercetărilor originale în domeniul relațiilor publice și publicității; • Cunoștințe specializate în domeniul de formare profesională care ar servi drept bază a unei gândiri sau cercetări originale; • Analiză / atitudine critică față de cunoștințele din domeniul științelor comunicării și față de cunoștințele din diferite domenii adiacente; • Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din domeniul științelor comunicării; • Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă din instituțiile comunicațional-mediatic care pot fi complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilității pentru a contribui la însușirea cunoștințelor și practicilor profesionale și/sau pentru a revizui performanțele strategice ale specialiștilor. 	7

Ciclul III – Studii superioare de doctorat	Doctor în Științe ale Comunicării; la specialitatea Comunicare și relații publice Rezultatele corespunzătoare nivelului 8 <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe de nivel superior în domeniul jurnalismului și științelor comunicării, inclusiv în domenii adiacente: politologie, sociologie, istorie și filologie; • Abilitățile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru soluționarea problemelor critice de cercetare și/ sau inovație, precum și pentru extinderea / redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale; • Nivel ridicat de autoritate, de autonomie, de integritate științifică și profesională; demonstrarea unui angajament susținut pentru dezvoltarea unor noi idei benefice în diferite situații de muncă / de studiu și cercetare. 	8
---	---	---

2.2 . Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul dat (nomenclatorul profesiilor / clasificatorul ocupațiilor)

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul I – Studii superioare de licență	Științe ale Comunicării	<ul style="list-style-type: none"> – agent reclamă publicitară; – specialist în relații publice; – lucrător al serviciului de presă; – lucrător al serviciului de comunicare și imagine; – creator de imagine; – purtător de cuvânt la instituțiile publice de nivel mediu și inferior; – referent.
Nivelul calificării	Programe de master	Ocupații tipice
Ciclul II – Studii superioare de master	Comunicare publică	<ul style="list-style-type: none"> – manager (în serviciile de informație și reclamă); – purtător de cuvânt; – creator de imagine; – referent; – asistent universitar; – consultant în serviciul de comunicare; – specialist al serviciului de presă.
Ciclul II – Studii superioare de master	Relații publice și publicitate	<ul style="list-style-type: none"> – specialiști în comunicare publică, inclusiv: a) în relații publice; b) în activitate publicitară; c) în marketing publicitar; – manager (în serviciile de informație și reclamă); – purtător de cuvânt; – asistent universitar; – referent; – specialist al serviciului de presă; – specialist agenție reclamă publicitară; – șef secție (informație și reclamă); – consultant în serviciul de comunicare. – <i>creator de imagine;</i> – <i>relaționist;</i> – <i>șef serviciu relații cu publicul.</i>

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	Doctor în Științe	– cercetător în Științe ale Comunicării; – colaborator științific; – cadru didactico-științific universitar;

2.3 Rolul domeniului în alte programe de formare

Științele comunicării pot contribui la formarea competențelor în multiple domenii sociale și umanistice, în discipline ce reflectă diversele fenomene ale societății contemporane. Astfel, modulele / disciplinele *Introducere în științele comunicării*, *Comunicarea instituțională*, *Comunicarea socială*, *Comunicarea politică* ar putea contribui la o înțelegere mai profundă de către studenții de la facultățile de Istorie și Filozofie; Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative a corelației câmpului comunicațional-mediatic și politic, precum și la formarea unor competențe de acțiune comunicativă în cadrul campaniilor sociale, electorale etc.

Pentru programele de formare profesională din domeniile Limbi și Literaturi, Drept, Științe ale Educației o serie de module / discipline, cum ar fi: *Retorica și stilistica*, *Tehnica vorbirii*, *Legislația și deontologia comunicării*, *Psihologia comunicării* ar putea contribui la dezvoltarea unor competențe sistemice ce țin de domeniul social și umanistic.

De asemenea, cunoștințele și competențele privind cultura comunicării vor ajuta studenții de la difere specialități în aspirațiile lor de acumulare și perfecționare, de cultivare a deprinderilor și abilităților, cunoștințelor și valorilor, necesare pentru instruirea pe parcursul întregii vieți.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE – DESCRIPTORI DE NIVEL PE CICLURI

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

<i>Ciclul I – Studii superioare de licență</i>	
Nr. d/o	Competențe generale
	cunoaște conceptele fundamentale din domeniul științelor comunicării, modelele, tipurile și structurile de comunicare publică
	rezolvă situații profesionale uzuale, în vederea soluționării eficiente și deontologice a acestora
	însușește domenii conexe prin studiul individual, cu scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii
	aplică tehnicile de muncă în echipă multidisciplinară
	comunică informații, idei, probleme și soluții din domeniul profesional în limba maternă și într-o limbă de circulație internațională

Competențe specifice	
1.	cunoaște obligațiile funcționale ale specialiștilor în relații publice și publicitate
2.	cunoaște cadrul legislativ și deontologic în domeniul comunicării publice
3.	cunoaște principiile de organizare, normele și principiile de funcționare a instituției de comunicare
4.	elaborează politici de comunicare
5.	planifică și realizează campanii de informare, de comunicare, publicitate, promoționale
6.	concepe și elaborează mesaje tip relații publice și mesaje publicitare
7.	elaborează texte destinate publicării în corespundere cu normele și exigențele în vigoare
8.	organizează conferințe de presă, briefing-uri, întocmește dosare, comunicate și fișiere de presă
9.	comunică în mod profesionist cu mass-media și publicul instituțional
10.	utilizează tehnologii informaționale în procesele de colectare, triere, tratare, validare și difuzare a mesajelor instituționale scrise, audio, video, multimedia
11.	realizează cercetări aplicative în domeniul comunicării publice
12.	monitorizează efectele activității profesionale executate
13.	promovează cultura și identitatea instituțională
14.	autoevaluează propriile activități din perspectiva sarcinilor fixate în fișa de post

Notă: Având un caracter transdisciplinar, competențele generale se formează prin intermediul tuturor disciplinelor de studiu.

3.2. Corelația „Finalități de studiu și competențe - curriculum”

Ciclul I – Studii superioare de licență

Unitate de curs (modul) / Finalitățile de studiu	Cod	Nr. credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Introducere în științele comunicării	F	6	+					+				+		+			
Sociologia comunicării	F	6			+								+	+			
Studiul comunicării publice	S	6	+	+		+		+			+						
Comunicarea instituțională	S	5		+	+			+		+		+	+				
Istoria comunicării	F	4	+					+	+	+						+	
Retorica și stilistica	F	6	+						+							+	
Legislația și deontologia comunicării	F	5		+	+												
Psihologia comunicării	F	4		+		+										+	+
Teoria și tehnici de redactare	F	5	+		+			+	+	+		+					

Teorii și tehnici relații publice	S	5	+	+		+		+	+	+		+				+		
Comunicarea socială	S	4	+	+		+	+	+			+		+					+
Publicitatea în sectorul social	S	4	+	+				+	+	+								
Teoria și tehnici ale publicității	S	4	+	+				+	+	+								
Campania publicitară	S	4	+	+		+	+	+	+		+							
Platforme mediatică digitale	F	5	+		+				+									
Creativitatea în publicitate	S	6	+	+	+		+	+	+			+						
Comunicarea societală	S	5		+	+	+	+	+	+			+						+
Creativitate în relații publice	S	6	+	+		+	+	+	+		+							+
Lobby și Advocacy	S	4		+	+	+		+										
Comunicarea politică: cîmpuri de aplicare	S	6	+	+		+	+	+		+	+							

3.3. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul II – Studii superioare de master	
Nr. d/o	Competențe generale
	comunicarea ideilor, problemelor și soluțiilor atât audienței specializate, cât și celei nespecializate
	demonstrarea capacității de a munci în cadrul unei echipe interdisciplinare
	evaluarea critică a situațiilor profesionale, principiilor și metodelor de concepere și organizare/creare a unei instituții de comunicare;
	demonstrarea capacității de adaptare la schimbări
	posedarea competențelor de cercetare
	Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în domeniul Comunicare publică (CM)
1.	definește strategia de marketing a instituției de comunicare
2.	utilizează noile tehnologii și instrumente de comunicare publică
3.	elaborează, pune în aplicare și evaluează critic proiectele de cercetare în domeniul comunicării publice
4.	aplică principiile de organizare eficientă a proceselor de muncă
5.	posedă competențe de a conduce grupuri de lucru și acționează independent și creativ în abordarea și soluționarea problemelor profesionale
6.	identifică legitățile de funcționare a socium-ului, a structurilor sociale
7.	valorifică vocația socială a activității profesionale
8.	diagnostifică necesitățile sociale și instituționale de comunicare
9.	elaborează și implementează strategiile de relații publice și publicitate
10.	aplică metode de cercetare a efectelor comunicării publice

<i>Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în domeniul Relații Publice și Publicitate</i>	
1.	definește strategia de marketing a instituției de comunicare
2.	utilizează noile tehnologii de relații publice și publicitate
3.	elaborează, pune în aplicare și evaluează critic proiecte profesionale în domeniul relațiilor publice și al publicității
4.	aplică principiile de organizare eficientă a proceselor de muncă
5.	posedă competențe de a conduce grupuri de lucru și acționează independent și creativ în abordarea și soluționarea problemelor profesionale
6.	identifică legitățile de funcționare a departamentelor de relații publice și agențiilor de publicitate
7.	valorifică vocația socială a activității profesionale
8.	diagnostifică necesitățile sociale și instituționale de comunicare
9.	elaborează și implementează strategiile de relații publice și publicitate
10.	aplică metode de cercetare a efectelor publicității asupra consumatorilor
<i>Ciclul III – Studii superioare de doctorat</i>	
Nr. d/o	Competențe generale
	realizarea independentă a cercetării
	demonstrarea aptitudinilor de creativitate
	posedarea abilităților de comunicare cu experți din alte domenii
	demonstrarea abilităților de activitate în cadrul instituțiilor naționale și internaționale
	posedarea capacității de a lua decizii strategice într-un mediu complex
Competențe specifice	
1.	utilizarea celor mai avansate cunoștințe teoretice și practice în domeniul comunicării publice
2.	întegrarea cunoștințelor din domenii noi sau interdisciplinare pentru a realiza diagnosticul problemelor din sfera comunicării publice
3.	aplicarea metodelor de cercetare științifică specifice domeniului
4.	implementarea proiectelor care prezintă inovații științifice
5.	expertizarea activităților practice și a lucrărilor științifice în domeniul științelor comunicării
6.	elaborarea publicațiilor științifice originale

3.4. Procesul de consultare cu persoanele și instituțiile – cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

Specialitatea Științe ale Comunicării a fost inaugurată în anul 2005 drept consecință a necesităților pieței comunicării publice care se conturează în ultimii ani în Republica Moldova. Planurile de studii au fost concepute ca o reacție academică la necesitățile respective. Sugestiile angajatorilor, ale angajaților din câmpul comunicării publice au fost colectate la multiplele seminare, conferințe, simpozioane organizate în Republica Moldova.

Procesul de consultare cuprinde următoarele direcții:

- elaborarea și perfecționarea programelor de studii în concordanță cu cerințele înaintate de Asociația Agențiilor de Publicitate din Moldova și de Asociația Specialiștilor în Relații Publice și Comunicare;
- încadrarea reprezentanților instituțiilor de comunicare, de exemplu a directorilor agențiilor de publicitate și a departamentelor de relații publice, în evaluarea cunoștințelor și abilităților absolvenților în timpul susținerii examenului de licență și a tezei de master;
- coordonarea rezultatelor cercetărilor științifice cu instituțiile și organizațiile de profil din sfera comunicațional-mediatică și obținerea certificatelor de implementare.

S-a ținut cont, de asemenea, de unele opinii și sugestii pe care le-au oferit ONG-urile care activează în câmpul comunicațional-mediatic. Planurile de studii iau în calcul și doleanțele studenților, absolvenților, doleanțe recoltate în baza anchetărilor, sondajelor de opinii etc.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licență	180 ECTS, durata 3 ani
II Master	120 ECTS, durata 2 ani
III Doctorat	180 ECTS, 3-4 ani

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățământului Superior în domeniul dat

Planul de învățământ la specialitatea Științe ale Comunicării este racordat la cerințele procesului de la Bologna și a fost elaborat ținându-se cont de experiența universităților de prestigiu în domeniu - în special „La Sapienza” din Roma și „Complutense” din Madrid, unde cadrele didactice ale Catedrei de Comunicare, USM au efectuat stagii în câteva rânduri. Aceste stagii s-au soldat cu elaborarea concepției formative în domeniul comunicării publice și a programului de specializare în domeniul dat, în mare măsură grație numeroaselor consultații cu specialiștii notorii de la universitățile susnumite. De asemenea, la elaborarea planurilor de studii s-a ținut cont de propunerile și sugestiile expuse în proiectul *“The Curriculum Development in Communication Sciences”* (Dezvoltarea Curriculară în Științele Comunicării), susținut de Comisia Europeană în anul 2009.

La fel ca și în alte centre universitare pregătirea specialiștilor de profil se efectuează în temeiul științelor comunicării, științelor politice și științelor sociale. De asemenea, în eforturile noastre de implementare a noului sector formativ am contat pe cooperarea cu centrele universitare din România, cu Școala de Jurnalism și Comunicare din Marseille (Franța), cu Școala Superioară de Jurnalism din Lille, precum

și pe antrenarea în munca didactică a experților în materie și a profesorilor vizitatori din SUA, Olanda, Cehia cu care am stabilit legăturile necesare.

Diferențele la nivel european în formarea profesională inițială în domeniul științelor comunicării țin de orientarea către marketingul și managementul comunicării și managementul cunoștințelor. În același timp, grație faptului că planurile de învățămînt au fost ajustate la cerințele europene în domeniu, vom sublinia că ansamblul de competențe dezvoltat la primul ciclu este în mare parte similar celui european, diferențele provenind din specificul contextului sociocultural indigen.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Promovarea dimensiunii europene prin învățămînt antrenează o serie de consecințe în tehnicile de predare - învățare - evaluare. Accentuarea gradului de implicare a studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins și corelația dintre prezența în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare și de predare.

La ciclul I pentru o unitate de credit studenții au 2 ore de contact direct cu profesorul și 1 oră de activitate individuală. La ciclul I se folosesc diverse metode de evaluare sumativă periodică: realizarea studiilor de caz, proiect, sarcini de tip creativ și productiv, referate, testări etc. Ponderea evaluărilor sumative periodice constituie 60 % din nota finală. Pentru evaluarea sumativă finală se folosesc teste pe itemi care conțin sarcini de trei niveluri: cunoaștere, aplicare și integrare.

Proiectul se elaborează în cadrul cursului (modulului) predat la Ciclul II. Studentul va alege un subiect de cercetare din conținutul cursului sau toți studenții unei grupe academice vor lucra asupra diferitelor aspecte ale aceleiași teme. Realizarea proiectului individual are loc în trei etape, pe parcursul întregului semestru. Primele două etape sînt dirijate de către responsabilul de curs și rezidă în pregătirea teoretică a subiectului de cercetare, selectarea bibliografiei, a metodelor de cercetare, a tehnicilor de interpretare a conceptelor teoretice. A treia etapă este una individuală și permite studentului de a-și manifesta spiritul de creație în aplicarea teoriei studiate anterior. În final, proiectul individual va fi susținut public în fața grupei. Evaluarea finală a proiectului constă din evaluarea sumativă a muncii depuse la cele trei etape de realizare a proiectului, a capacității de analiză și sinteză a studentului, a creativității utilizate în efectuarea experimentului.

Cunoștințele, competențele și aptitudinile la ciclul II sînt evaluate prin examene, prezentări a unor situații practice concrete, rezultatele stagiului de practică și a tezei de master.

În procesul de formare se vor utiliza următoarele tipuri de evaluare:

Evaluarea inițială care se realizează la începutul cursului cu scopul stabilirii nivelului de pregătire a masteranzilor pentru studierea în cadrul programului de master. Se face prin intermediul testării și conversației.

Evaluarea formativă presupune verificări sistematice și se efectuează prin următoarele activități: controlul curent la temă, în cadrul fiecărui seminar, în formă scrisă sau orală și prin prezentarea referatelor la temă și testări.

Evaluarea finală sau sumativă este mai complexă. Controlul gradului de însușire a materiei predate, în faza finală, se efectuează prin verificări și examene, care sînt desfășurate în conformitate cu regulamentele în vigoare. Evaluarea generală se face prin ponderarea rezultatelor obținute la evaluarea curentă, testări și examen. Ponderea evaluării sumative periodice constituie 50% din nota finală.

La ciclul II pentru o unitate de credit studenții vor avea 1 oră de contact direct cu profesorul și 2 ore de activitate individuală.

Evaluarea finală la ciclul II se va realiza prin teza de master. În cadrul masterului de cercetare se va realiza **Teza de cercetare**, iar în cadrul masterului profesional teza este prevăzută în forma unui **Proiect profesional**, cu scopul evaluării competențelor generale, specifice și instrumentale sau interpersonale.

6. SPORIREA CALITĂȚII

Asigurarea calității în domeniul științelor comunicării este axată pe dezvoltarea competențelor integrativ-profesionale. Aspectele principale ale acestui proces includ mobilitatea, angajarea în serviciu și instruirea pe întreg parcursul vieții. De aceea, acțiunile încadrate în planul de activități privind sporirea calității pregătirii specialiștilor în domeniul la care ne referim urmăresc scopul de a atinge următoarele finalități:

- să încurajeze cadrele didactice implicate în procesul instructiv-educational pentru a contribui la cunoașterea, înțelegerea și îmbunătățirea întregului proces de educație și formare profesională a studenților printr-o comunicare eficientă și formarea adecvată a competențelor profesionale;
- să asigure, în măsura posibilităților, motivarea și perfecționarea personalului didactic;
- să mențină în colectiv un climat de muncă bazat pe implicare, responsabilitate și respect reciproc, astfel încît fiecare participant la proces să-și poată valorifica pe deplin potențialul profesional și intelectual.

Întru realizarea acestui scop, se organizează seminare instructiv-metodice pentru cadrele didactice, în special pentru cadrele didactice tinere; se oferă consultații studenților în vederea depășirii unor dificultăți în procesul de instruire; se procedează la modalitatea de asistări reciproce la orele ținute de cadrele didactice; se monitorizează activitatea fiecărui colaborator în vederea depistării eventualelor lacune; se organizează conferințe de totalizare și evaluare a rezultatelor. Un rol important în desfășurarea acestor activități îl are Biroul facultății și Comisia de calitate a facultății.

Pentru sporirea gradului de profesionalism și a caracterului aplicativ al procesului de studii au fost operate o serie de schimbări în ceea ce privește modalitățile de realizare a stagiilor de practică. Totodată, în vederea sporirii calității învățămîntului în cadrul facultății, dar și în cadrul USM, periodic sînt organizate ateliere de lucru ce au în vizer însușirea și aplicarea noilor metode și tehnici de predare, învățare și evaluare, la care participă toate cadrele didactice.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

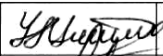
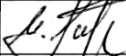
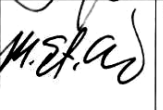
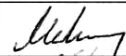

Ciclul I – studii superioare de licență

Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul III – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
343 Activitate editorială**

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	Instituția / Organizația / structura	Persoana	Funcția / titlu / grad științific / didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	M.Lescu	Dr.,conf. universitar		24.11.10
2.	USM	G. Stepanov	Decan, dr. conf.universitar		24.11.10
3.	USM	M. Guzun	Director al Departamentului Teoria și Practica Jurnalismului, dr., conf. universitar		24.11.10
II. Parteneri sociali					
1.	Editura „Universul”	B. Mihalachi	Vice-director		24.11.10
2.	Editura „ARC”	Iu. Bârsa	Director general		24.11.10
3.	Editura „Știința”	Gh. Prini	Director general, dr. în științe tehnice		24.11.10

Coordonator elaborare:
Georgeta STEPANOV, dr. conf. univ.
Mihai LESCU, dr. conf. univ.

1. INTRODUCEREA ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ

1.1. DESCRIEREA GENERALĂ A DOMENIULUI:

Specialitatea *Activitate editorială* este concepută drept parte componentă a sectorului mediatic-comunicațional contemporan. Ca domeniu distinct de formare profesională specialitatea este chemată să răspundă necesităților reale de pregătire a unor cadre calificate în munca de redactare și pregătire pentru multiplicare a diverselor genuri de tipărituri: de la carte pînă la materiale publicitare/ de reclamă. Prin implementarea ei în învățămîntul universitar, se răspunde, totodată, imperativelor de aliniere la practicile europene într-un domeniu care, în ultimele decenii, a cunoscut în țara noastră un salt enorm sub aspect tehnologic-informativ.

Particularitățile și trăsăturile definitorii ale calificării în domeniul editologiei n-a ocolit nici una din etapele de elaborare și multiplicare (tipărire) a publicațiilor scrise. Apariția sistemelor editoriale și poligrafice digitale a schimbat radical toate procesele care țin de editare și multiplicare. Sistemele poligrafice devin mai compacte și, implicit, mai complexe. Procesele de elaborare a originalului se automatizează și ele. Devine tot mai simțită necesitatea de specialiști calificați în domeniu.

Specialitatea *Activitate editorială* vine să acopere necesitatea de cadre calificate, apte să combine elementele clasice cu inovațiile și tehnologiile moderne în procesul de organizare și desfășurare a activității editorial-poligrafice. Absolvenții vor avea posibilitatea să activeze în calitate de redactori, corectori, tehnoredactori, designeri în cadrul editurilor și tipografiilor moderne, dotate cu utilaj digital.

Pregătirea la specialitatea *Activitate editorială* se distinge printr-o relație organică atît cu celelalte domenii de formare profesională (științe ale comunicării, jurnalism, biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică) ale științelor comunicării ca domeniu general de studiu, cît și cu alte domenii ale științelor sociale, economice și drept. De aici și caracterul echilibrat, fundamentat al Programului de formare profesională în *Activitate editorială*: planul de învățămînt pentru primele două cicluri universitare: Licență – trei ani de studii și Master – doi ani.

Pregătirea teoretică și practică la specialitatea *Activitate editorială* reprezintă un complex de competențe care corespund cerințelor pieții de muncă din țară.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani (4 ani)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învățămînt de zi	Învățămînt de zi	Învățămînt de zi, învățămînt cu frecvență redusă

Condiții de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate Participare la concursul de admitere	Diplomă de licență Diplomă echivalentă Diplomă de master Participare la concursul de admitere	Diplomă de master Diplomă echivalentă Participare la concursul de admitere
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului preuniversitar	1. Realizarea finalităților învățământului superior (Licență, Ciclu I – 180 credite). 2. Examen de admitere	1. Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclu I, Licență și Ciclu II, Master) 2. Examen de admitere
Stagii de practică	cu titlu obligatoriu – 15-20 credite	cu titlu obligatoriu – 10 credite	nu se realizează
Reguli de examinare și evaluare	<ul style="list-style-type: none"> Evaluarea inițială - diagnostică; curentă-formativă; finală -sumativă sînt obligatorii; Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. 	<ul style="list-style-type: none"> Diagnostică; curentă-formativă; finală -sumativă sînt obligatorii; Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual. 	<ul style="list-style-type: none"> Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen de licență: 1. un examen la disciplina fundamentală. 2. un examen la disciplina de specialitate 3. susținerea tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licență în Științele comunicării	Diplomă de master în Științele comunicării	Diplomă de doctor în Științele comunicării

Titlu acordat	Licențiat în Științe ale comunicării	Master în Științe ale comunicării	Doctor în Științe ale comunicării la specialitatea 57.2.01 „Procese și metodologii în activități editoriale”
Drepturi pentru absolvenți	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlu acordat/Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I – Studii superioare de licență	<p>Licențiat în Științe <i>Rezultatele corespunzătoare nivelului 6:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe avansate în domeniul științelor comunicării care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor de dezvoltare a activității editorial-poligrafice și politicii de distribuție a producției tipărite; • Abilități avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a se încadra activ în domeniul profesional, a continua studiile de specializare și, suficiente pentru a rezolva probleme complexe din sectorul editorial. • Gestionarea de activități sau proiecte profesionale, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau situații de criză din domeniu; • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale și perfecționare în domeniul editorial prin însușirea specialităților conexe din sistemul editorial-poligrafic și de difuzare a producției de carte etc . 	6

<p>Ciclul II – Studii superioare de master</p>	<p>Master în Științe ale Comunicării <i>Rezultatele corespunzătoare nivelului 7:</i> Cunoștințe specializate în domeniul logisticii activității editoriale, tehnoredactării și design-ului cărții, care formează bază activității și gândirii profesionale, necesară realizării cercetărilor originale în segmente concrete din sistemul editorial și de difuzare a cărții;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conștientizare critică a cunoștințelor din domeniul editologiei și a cunoștințelor aflate la granița dintre sistemul editorial și diferite domenii cărora le sînt consacrate cele mai multe tipărituri: politic, social, economic, cultural, etc; • Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație în editologie, pentru dezvoltarea de noi colaborări între segmentele sistemului mass-media și alte domenii, care formează obiectul de cercetare în activitatea editorială și de difuzare a tipăriturilor; • Gestionarea studiilor la specialitate în corespundere cu cerințele legate de implementarea noilor tehnologii informaționale și a strategiilor de marketing editorial la locul de muncă; • Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale în activitatea editorială și/sau pentru revizuirea performanței strategice a redacțiilor editurii și a colectivelor redacționale din sistemul mass-media. 	<p>7</p>
<p>Ciclul III – Studii superioare de doctorat</p>	<p>Doctor în Științe ale comunicării la specialitatea 57.2.01 „Procese și metodologii în activități editoriale” <i>Rezultatele corespunzătoare nivelului 8:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe la cel mai avansat nivel în domeniul științelor comunicării și cunoștințe aflate la granița dintre activitatea editorială și diferite domenii: filologie, sociologie, istorie, politologie; • Abilitățile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare a situațiilor, tendințelor, fenomenelor social-politice și economice, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor din domeniul activității editoriale; • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru generarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situații de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea în domeniul comunicării. 	<p>8</p>

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul dat (nomenclatorul profesiilor / clasificatorul ocupațiilor)

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Studii superioare Ciclul I - Licență	343 Activitate editorială	Redactor agent literar; de reclamă, publicitate; colaborator literar; corector (clasificare media); corespondent editură, redacție ziare și reviste; grafician operator, lucrări cu programa ”redactor” și programe similare; pictor, prezentare grafică (calificare medie); responsabil de ediție; tehnoredactor.
Nivelul calificării	Programe de master	Ocupații tipice
Ciclul II – Studii superioare de master	Logistica activității editoriale Tehnoredactare și Design-ul cărții	logistician manager (editură, centru editorial, servicii de informații și reclamă) membru colegiu redacțional (editură, redacție, ziare și reviste) designer proiectant redactor (editură, redacție, ziare și reviste) cadru didactic în învățământul superior cercetător în științele sociale
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	Activitate editorială	colaborator științific; conducător (președinte, secretar general etc.) de organizații umanitare și altele similare; consultant editură, redacție ziare și reviste; cadru didactico-științific în învățământul universitar; consultant administrație publică; cercetător în științele sociale; responsabil de ediție);

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Activitatea editorială prin specificul său interdisciplinar va contribui la formarea competențelor profesionale în multe domenii sociale și umanistice. Spre exemplu, modulul *Legislația și deontologia activității editoriale* poate fi de real folos pentru studenții de la drept în înțelegerea problematicii legate de dreptul editorial și libertatea de exprimare, iar modulele *Bazele editologiei și Sistemul-editorial poligrafic*, ce includ disciplinele *Introducere în activitatea editorială*, *Istoria cărții naționale* pot ajuta studenților de la istorie la înțelegerea mai profundă a evoluției culturii scrisului. Modulele *Teoria și tehnica redactării și Redactare: conținut, structură, limbaj* ar putea servi un suport real și pentru studenții de la litere.

Un element important al erei informaționale este pregătirea/orientarea oamenilor pentru a învăța continuu în cadrul societății care e mereu în schimbare și necesită o actualizare sistemică a deprinderilor și cunoștințelor. În mare parte domeniului de orientare în lumea tipăriturilor îi sînt consacrate modulele : *Cartea științifică*, *Cartea didactică*, *Beletristica*, *Cartea pentru copii*, *Ediții în format electronic* etc.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul I – Studii superioare de licență

- *Competențe generale:*

1. aplicarea cunoștințelor teoretice în efectuarea activităților aplicative;
2. rezolvarea eficientă și deontologică a situațiilor profesionale uzuale;
3. comunicarea informațiilor, ideilor, problemelor și soluțiilor din domeniul profesional;
4. aplicarea tehnicilor de muncă în echipă multidisciplinară, cu îndeplinirea anumitor sarcini pe paliere ierarhice privind politicile editoriale moderne;
5. comunicarea scrisă și orală în limba maternă și într-o limbă de circulație internațională.

- *Competențe specifice:*

1. cunoașterea și înțelegerea noțiunilor, conceptelor, teoriilor din domeniul activității editoriale, care să asigure o abordare originală în exercitarea funcției de corector/redactor/redactor-coordonator (editură, redacție publicație periodică);
2. utilizarea noilor tehnologii informaționale de comunicare în activitatea editorială;
3. colectarea, interpretarea și analizarea datelor relevante din domeniul activității editoriale;
4. aplicarea cunoștințelor din alte domenii conexe pentru studiu individual.
5. cunoașterea și aplicarea în activitatea practică a legislației și principiilor eticii profesionale din domeniul activității editoriale;
6. implementarea principiilor de organizare, a normelor și principiilor de funcționare a instituției editoriale;
7. utilizarea tehnologiilor informaționale în procesele de redactare și tehnoredactare a manuscriselor;
8. comunicarea cu publicul instituțional;
9. conceperea, designul și editarea textelor;
10. autoevaluarea propriilor activități din perspectiva obligațiilor de funcție;
11. aplicarea noilor metodologii privind efectuarea cercetărilor cantitative și calitative în științele comunicării, utilizând rezultatele obținute în testarea pieții informaționale și în elaborarea politicilor editoriale curente și de perspectivă.

3.2. Corelația „Finalități de studii și competențe - curriculum”

Ciclul I – Studii superioare de licență

Modulul / Finalitățile de studii			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Introducere în științele comunicării	F	6	+			+				+			+
Bazele editologiei	F	6	+		+	+	+	+		+		+	
Sociologia comunicării	F	5			+					+			+
Instituția editorială și cartea	S	4	+		+	+		+		+	+		
Procesul editorial	S	6		+	+	+		+	+	+			+
Legislația și deontologia comunicării	F	5	+				+			+		+	
Organizarea activității editoriale	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
Design-ul cărții	S	5	+	+					+	+	+		
Cartea științifică	S	4	+		+	+			+	+	+		
Psihologia comunicării	F	4	+							+		+	
Tehnologia operațiunilor pre -press	S	4	+	+	+				+		+		
Tehnici de scriere și știlizare	F	5	+	+		+			+		+		
Cartea didactică	S	4	+		+	+			+	+	+		
Ediții în format electronic	S	4	+	+		+			+	+	+		
Redactarea: conținut, structură, limbaj	S	4				+			+				
Elemente de bază D.T.P.	S	6	+	+	+				+		+		
Tehnologii de promovare a cărții	S	4	+	+					+	+	+		+
Beletristica	S	5	+		+	+				+			
Conceperea, producerea și difuzarea cărții	S	5	+	+	+	+			+		+		+

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul II – Studii superioare de master

- **Competențe generale:**

1. cunoașterea și înțelegerea noțiunilor, conceptelor, teoriilor din domeniul activității editoriale, care să asigure o abordare originală în dezvoltarea sau aplicarea lor în activitatea profesională și activitatea științifică.
2. aplicarea cunoștințelor, metodologiilor și procedeelelor în activitatea practică și cercetarea științifică;
3. identificarea fenomenelor și tendințelor de dezvoltare ale domeniului de formare profesională;
4. autoevaluarea și elaborarea autonomă a proiectelor de formare profesională continuă în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței;
5. exprimarea scrisă și orală, în limba română și una sau mai multe limbi de circulație internațională folosind terminologia juridică.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Logistica activității editoriale, Tehnoredactarea și design-ul cărții**

1. aplicarea principiilor de concepere și organizare a activității instituției editoriale.
2. definirea strategiilor de marketing a instituției mediatică întru punerea în valoare a potențialului de creație al membrilor colectivelor editoriale și redacționale;
3. identificarea și soluționarea problemelor de cercetare în domeniul editorial și comunicațional;
4. elaborarea, realizarea și evaluarea critică a proiectele de editare și de distribuție a producției tipărite;
5. implementarea a noi metode și practici eficiente de optimizare a funcționării instituției editoriale;
6. aplicarea designului grafic modern, a tehnicilor și metodelor avansate de redactare și corectare a textelor;
7. valorificarea căilor de implementare a noilor metode și tehnologii eficiente în activitatea editorială;
8. identificarea tipurilor de public-țintă pentru producția editorială și preferințele informaționale și culturale ale acestora;
9. organizarea procesului de creație în colectivele redacționale și soluționarea problemelor profesionale;
10. soluționarea problemelor strategice din domeniu distribuției produsului editorial.

2.3. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul III – Studii superioare de doctorat

- **Competențe generale:**

1. identificarea problemelor unei cercetări independente în domeniul activității editoriale;
2. analizarea, sintetizarea, evaluarea investigațiilor științifice din domeniul comunicațional-editorial și de promovare a producției de carte și a altor tipărituri;
3. proiectarea, realizarea și evaluarea în comun cu experții din alte domenii conexe (sociologie, istorie, filologie, mass-media, politologie) a proiectelor de cercetare științifică;
4. aplicarea cunoștințelor și abilităților profesionale în cadrul instituțiilor naționale și internaționale de profil;
5. asumarea responsabilității pentru adoptarea unor decizii strategice într-un mediu complex și comunicarea cu experți din alte domenii privind problematica editorială și comunicațională.

- **Competențe specifice:**

1. implementarea celor mai avansate cunoștințe teoretice și practice în domeniul editorial-poligrafic;
2. utilizarea metodologiei de cercetare în domeniul editorial și comunicațional;
3. demonstrarea capacităților novatorii în abordarea diverselor probleme ale activității editoriale și științelor comunicării;
4. identificarea și cercetarea independentă a problemelor din domeniul activității profesionale;
5. aplicarea în mod creativ a celor mai importante cercetări naționale și internaționale în domeniul activității editoriale;
6. aplicarea cunoștințelor din domenii noi sau interdisciplinare pentru a determina diagnosticul problemelor din domeniul editorial și cel al științelor comunicării;
7. proiectarea, implementarea și expertizarea activității editoriale și de promovare a cărții prin aplicarea realizărilor științifice proprii și străine, specifice domeniului comunicațional și editorial;
8. elaborarea lucrărilor științifice originale cu argumentarea poziției adoptate în domeniul discursului profesional;
9. comunicarea în limba programului de studiu și/sau în mai multe limbi străine cu comunitatea științifică națională și internațională;
10. gestionarea eficientă a resurselor materiale, umane și financiare destinate cercetării.

III.3. Proces de consultare cu persoanele și instituțiile-cheie

(angajatorii, absolvenții, tinerii specialiti etc.)

Planurile de învățământ pentru ambele cicluri (licență și master) sînt elaborate în corespundere cu cerințele Procesului de la Bologna, pornind de la experiența acumulată de univesitățile europene și, ținînd cont de doleanțele specialiștilor din piața muncii. Oferta de program în mare măsură este constituită în baza cererilor și necesităților cîmpului muncii, fiind modificată în contextul schimbărilor care au loc în sistemul editorial și de comercializare a cărții. Aceasta le dă posibilitate specialiștilor-practicieni să împărtășească experiența de muncă studenților, să vină cu propuneri concrete privind restructurarea procesului de studii. Propunerile și sugestiile specialiștilor-formatori sînt mereu în centrul atenției colectivului catedrei și al facultății, fiind discutate la ședințele Consiliului profesoral.

O sursă de idei pentru îmbunătățirea procesului de învățământ este analiza rezultatelor practicii de producere a studenților și a propunerilor parvenite din multiplele instituții editoriale. De asemenea specialiștii formatori se consultă permanent cu conducătorii și practicienii instituțiilor editoriale nu numai sub aspect conceptual al programului, dar și al formelor și modalităților de organizare și evaluare a procesului de creație, de sporire a profesionalismului viitorilor editori. În această ordine de idei instituția are strînse legături de colaborare cu editurile *Universul*, *Prut Internațional* și *ARC* din Chișinău.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclu	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licență	180 ECTS, durata 3 ani
II Master	120 ECTS, durata 2 ani
III Doctorat	180 ECTS, 3-4 ani

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățămîntului Superior în domeniul dat

În linia mari planul de învățămînt în domeniul Activității editoriale este corelat cu practica de formare a specialiștilor în domeniu în spațiu european. În acest sens putem constata o mulțime de afinități cu Școala Superioară de Jurnalism din Lille, Franța, cu care USM a legat colaborare și continuă să colaboreze și în prezent, cît și cu instituțiile din România, Ucraina, Rusia. Sistemul de competențe în primul Ciclu (Licență) corespunde pe deplin standardelor europene cu excepția că instituțiile de învățămînt în domeniu din statele Europei posedă o mai bună bază materială tehnică, ceea ce permite realizarea completă și integrală a procesului de producere a tipăriturilor și lansarea lor în lumină. În contextul diferențelor putem spune că în Europa normele didactice de profesor sînt simțitor mai mici, se practică nu numai lecțiile de laborator, dar și seminarele în grupă de pînă la 10 persoane pentru însușirea tuturor operațiilor prepress. De regulă, la cursurile de specialitate, în special, lecțiile de laborator, sînt invitați înalți profesioniști din domeniul practic (edituri, ziare, reviste), care în contextul unei remunerări bune transmit experiența profesională viitorilor specialiști.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Promovarea dimensiunii europene prin învățămînt antrenează o serie de consecințe în tehnicile de predare – învățare – evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins și corelația dintre prezența în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire periodică a strategiei de evaluare și de predare.

Reieșind din specificul creativ al specialității, accentul în activitatea individuală se pune pe formarea competențelor profesionale, apropierea maximă a pregătirii lui de cerințele pieții muncii. În cadrul Ciclului I se practică elaborarea unor lucrări individuale de analiză a stării reale privind domeniul editorial. Pentru evaluarea sumativă finală se folosesc teste bazate pe itemi care conțin sarcini de trei niveluri: cunoaștere și înțelegere, aplicare și integrare.

La Ciclu I de studii urmărim dezvoltarea următoarelor competențe: capacitatea de analiză și sinteză, capacitatea de aplicare a cunoștințelor obținute, capacitatea de adaptare a metodelor de cercetare tipului de studiu și ramurii antropologiei, capacitatea de a învăța. Catedra acordă atenție lecțiilor de laborator la toate modulele, care trebuie să conțină finalități practice pentru fiecare student. Aceste finalități sînt ulterior consolidate de stagiile de practică.

*Aplicarea la examene de licență a compartimentului **Competențe profesionale** prin executarea de sine stătător a unui șir de misiuni de creație (culegerea computerizată a unui text, redactarea și paginarea lui la un format anume de carte, cu respectarea parametrilor standard, inclusiv elaborarea copertei și a casetei tehnice a ediției, care finalizează cu întocmirea machetei cărții și a două-trei exemplare-semnal), scrierea tezei de licență de creație pe lângă studiul analitic obligatoriu, dă posibilitatea ca studenții să își manifeste pe deplin capacitățile profesionale. Prin selectarea minuțioasă a temelor tezelor de an și de licență se realizează apropierea intereselor de cercetare ale studenților de direcțiile prioritare științifice și metodico-didactice ale corpului profesoral. Lucrările practice, practica de producție își găsesc refectare în Caietul de sarcini practice a studentului, supus evaluării de către profesorul-coordonator al acestor activități.*

La Ciclul II (Master) accentul se pune cu preponderență asupra muncii individuale a masterandului cu o pronunțată orientare spre cercetare și studiere profundă a specialității.

Cunoștințele, competențele și aptitudinile la Ciclul II sînt evaluate prin examene, prezentări a unor situații practice concrete, rezultatele stagiului de practică și a **tezei de master**.

În procesul de formare se utilizează următoarele tipuri de evaluare:

evaluare inițială, care se realizează la începutul cursului, în scopul stabilirii nivelului de pregătire a masteranzilor pentru studierea în cadrul programului de master. Se realizează prin intermediul testării și conversației;

evaluarea formativă, care presupune verificări sistematice și se efectuează prin următoarele activități: controlul curent la temă, la fiecare seminar în formă scrisă sau orală și prin prezentarea referatelor la temă și testări.

Evaluarea finală sau sumativă este mai complexă. Controlul gradului de însușire a materiei predate, în faza finală, se efectuează prin verificări și examene, care sînt desfășurate în conformitate cu regulamentele în vigoare. Evaluarea generală se face prin ponderarea rezultatelor obținute la evaluarea curentă, testări și examen. Ponderele evaluării sumative periodice constituie 60% din nota finală.

La ciclul II pentru o unitate de credit studenții vor avea 1 oră de contact direct cu profesorul și 2 ore de activitate individuală.

Evaluarea finală la Ciclul II se realizează prin teza de master. În cadrul masterului de cercetare se va realiza **Teza de cercetare**, iar în cadrul masterului profesional teza este prevăzută în forma unui **Proiect profesional sau Teză de cercetare**, în scopul evaluării competențelor generale, specifice și instrumentale sau interpersonale.

6. SPORIREA CALITĂȚII

Procesul de la Bologna orientează studiile, inclusiv la Activitate editorială, spre creativitate și calitate. De la compartimentele informative și reproductive accentul tot mai mult se deplasează spre cele productive și creative. În eforturile de asigurare și menținere a unei calități competitive de studii Catedra se orientează spre două elemente de bază ale procesului de învățămînt. Primul semnifică evaluarea randamentului academic, ceea ce presupune un sistem complet de proceduri și metode, etape și forme de evaluare a cunoștințelor studenților și capacităților lor practice ca viitori specialiști. Cel de al doilea element rezidă în evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice

de realizare a procesului de învățămînt, evaluarea calității învățămîntului prin aprecierea activității profesorilor de către Comisia de asigurare a calității de la Facultate și de către studenți. Astfel, acest element denotă o evaluare, considerată mai obiectivă a calității studiilor din partea beneficiarilor. Spre realizarea acestor două elemente de bază sînt orientate curriculum-urile, modulele și conținutul lor. Asigurarea și sporirea calității procesului de învățămînt se efectuează în concordanța cu standardele educaționale și se va realiza prin:

- identificarea și soluționarea problemelor legate de nevoile de instruire a studenților;
- evaluarea calității procesului de instruire care se va realiza atît în auditoriu, cît și în afara orelor de către personalul didactic de înaltă calificare;
- monitorizarea competențelor studenților și masteranzilor la etapele de pregătire și cele finale;
- dezvoltarea modalităților de participare la formarea profesională, prin orare flexibile și introducerea învățămîntului la distanță;
- evaluarea calității instruirii prin aprecierea activității profesorilor de către studenți (efectuarea sondajelor în rîndurile studenților, privind calitatea procesului de studii și profesionalismul cadrelor didactice);
- evaluarea stagiilor de practică prin completarea a trei chestionare care permit evaluarea bazei de practică, a conducătorului de practică și de a evalua activitatea studentului în perioada stagiului de practică;
- dezvoltarea resurselor umane și materiale pentru a asigura un mediu educațional favorabil, creativ și eficient.

Evaluarea randamentului academic se caracterizează prin:

1. calitatea standardelor de formare profesională;
2. reușita curentă și finală a studenților;
3. ponderea absolvenților încadrați în cîmpul muncii în primul an după finalizarea studiilor;
4. evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățămînt efectuată prin auditul intern (care include vizite reciproce ale profesorilor la orele de cursuri și seminare în scopul preluării experienței și obținerii unei viziuni mai clare în ceea ce privește metodică predării) și cel extern.

Sistemul ECTS permite nu numai alinierea noastră la standardele europene de învățămînt, dar și la deschiderea unor noi posibilități pentru specialiștii în domeniul Activității editoriale de a-și asigura continuitatea procesului de instruire.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

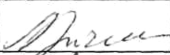

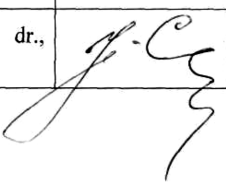
Ciclul I – studii superioare de licență

Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul III – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
344 Științe ale informării**

COORDONAREA PROIECTULUI

<i>N/o</i>	<i>Instituția / Organizația / structura</i>	<i>Persoana</i>	<i>Funcția / titlu / grad științific / didactic</i>	<i>Semnătura</i>	<i>Data</i>
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	N Țurcan	Prodecan, dr., conf. universitar		13.02.2012
2.	USM	N.Goian	Șef de catedră, dr., conf. universitar		13.02.2012
II. Parteneri sociali					
1.	Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova	L.Costin	Președinte, Director al Bibliotecii Universității Agrare de Stat din Moldova		14.02.2012
2.	Consiliul Biblioteconomic Național	O. Bârlad	Șef Direcția politici în teritoriu și cultura scrisă, Ministerul Culturii		14.02.2012
3.	Biblioteca Municipală Chișinău „B.P.Hasdeu”	L.Kulikovski	Director general, dr., conf. universitar		14.02.2012

Coordonator elaborare:

Nelly ȚURCAN, dr. hab., conf. univ.

Natalia GOAIN, dr. conf. univ.

1. PREZENTAREA DOMENIULUI DE FORMARE PROFESIONALĂ /SPECIALITATE

1.1. Descriere generală a domeniului

Domeniul de formare profesională *Științe ale informării* a fost creat pentru a răspunde necesităților reale de pregătire a specialiștilor în domeniul infodocumentar. Prin această formă de pregătire universitară, Republica Moldova se aliniază structurilor europene în domeniu, participând, de pe o poziție calificată și modernă, la organizarea națională și internațională a transferului de informații și documente. Bibliotecarul este un actor important în evoluția unei societăți, favorizând accesul, schimbul și partajarea informației. În secolul XXI, profesia se impune și mai mult, datorită evoluției și dezvoltării noilor Tehnologii de Informare și Comunicare și a rolului pe care informația îl are în luarea deciziilor.

Perspectivile acestei forme de învățământ din Moldova sînt legate de necesitatea reală de specialiști într-un număr mare de structuri distribuite la scară națională. În condițiile dezvoltării transferului de informații prin noile tehnologii și a constituirii unor rețele și sisteme documentare, specializarea în domeniul *Științelor informării* se înscrie printre cîmpurile de formație superioară cu mari perspective de plasament, atît în sectorul de stat, cît și în cel privat. Absolvenții specialităților din cadrul domeniului de formare profesională *Științe ale informării* vor putea lucra ca specialiști în știința informării, ca experți în transferul de informații, ca organizatori și manageri de structuri și sisteme infodocumentare, profesori documentariști, bibliotecari, documentariști, bibliografi etc.

Piața tehnologiei digitale a documentelor adaugă noi complexități; arhivarea și documentarea sînt tot mai apropiate. Astfel apar meserii noi care nu mai fac parte din tradiționalul lanț documentar, punînd accent pe dimensiunea sistematică a documentării, de exemplu: expert în supravegherea tehnologică, informațională, inginerie documentară, gestionari de sisteme de informație și produse multimedia sau hipermedia, gestionari ai unei documentări structurate, specialiști în arhivare electronică.

Domeniul de formare profesională 344 *Științe ale informării* include specialitățile: 344.1 *Biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică*; 344.2 *Tehnologia comunicării în domeniul infodocumentar*; 344.3 *Servicii informaționale și socioculturale*.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani (4 ani)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învățământ de zi Învățământ cu frecvență redusă	Învățământ de zi	Învățământ de zi Învățământ cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licență Diplomă echivalentă Diplomă de master	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului preuniversitar	1. Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclului I, Licență – 180 de credite) 2. Examen de admitere	1. Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclului I, Licență și Ciclului II, Master) 2. Examen de admitere
Stagii de practică	cu titlu obligatoriu (18 credite)	cu titlu obligatoriu (10 credite)	nu se realizează
Reguli de examinare și evaluare	Evaluarea pe parcursul studiilor la ciclul I se realizează prin câteva modalități: <ul style="list-style-type: none"> Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sint obligatorii; Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. 	Accentul în evaluarea la ciclul II se pune pe aprecierea competențelor de cercetare, de predicție, de lucru autonom și creativ, realizarea proiectelor în domeniul managementului instituției infodocumentare, biblioteconomiei și științei informării. Evaluarea pe parcursul studiilor la ciclul II se realizează prin câteva modalități: <ul style="list-style-type: none"> Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sint obligatorii; 	Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; <ul style="list-style-type: none"> Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.

Reguli de examinare și evaluare		<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual. 	
Modalitate de evaluare finală	<ol style="list-style-type: none"> 1. Examen la disciplina fundamentală 2. Examen la disciplina de specializare 3. Susținerea tezei de licență. 	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licență	Diploma de master	Diploma de doctor
Titlu acordat	Licențiat în Științe ale Comunicării	Master în Științe ale Comunicării	Doctor în Științe ale Comunicării la specialitatea Infodocumentare; biblioteconomie și știința informării
Drepturi pentru absolvenți	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclu	Titlul acordat / Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framwork (EQF)
Ciclu I – Studii superioare de licență	<p>Licențiat în Științe ale Comunicării Rezultatele corespunzătoare nivelului 6</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe avansate în domeniul științelor comunicării care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor de dezvoltare a domeniului infodocumentar; • Aplicarea corectă a metodelor și tehnicilor de analiză, organizare și evaluare a conținuturilor infodocumentare precum și explicarea fluxului cunoașterii și informației caracteristice structurilor infodocumentare; • Abilități avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe în domeniul infodocumentar; • Gestionarea activității și a proiectelor profesionale complexe în domeniul infodocumentar, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă; • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor în structurile infodocumentare. 	6
Ciclu II – Studii superioare de master	<p>Master în Științe ale Comunicării. Rezultatele corespunzătoare nivelului 7</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe specializate în domeniul științelor comunicării, care formează bază activității și gândirii profesionale, necesară realizării cercetărilor originale în domeniul infodocumentar; • Cunoștințe specializate din domeniul de formare profesională care ar servi drept bază a unei gândiri sau cercetări originale; • Analiză / atitudine critică față de cunoștințele din domeniul infodocumentar și față de cunoștințele din diferite domenii adiacente; • Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri, precum și pentru integrarea cunoștințelor din domeniul infodocumentar; • Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă din instituțiile infodocumentare care pot fi complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilității pentru a contribui la însușirea cunoștințelor și practicilor profesionale și/sau pentru a revizui performanțele strategice ale specialiștilor din domeniul infodocumentar. 	7

Ciclul III – Studii superioare de doctorat	Doctor științe ale comunicării la specialitatea Infodocumentare; biblioteconomie și știința informării Rezultatele corespunzătoare nivelului 8 <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe de nivel superior în domeniul infodocumentare, biblioteconomie și știința informării, inclusiv în domenii adiacente: științe ale comunicării, sociologie, pedagogie, istorie, informatică; • Abilitățile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru soluționarea, rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovație, precum și pentru extinderea / redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale; • Nivel ridicat de autoritate, de autonomie, de integritate științifică și profesională; demonstrarea unui angajament susținut pentru dezvoltarea unor noi idei benefice în diferite situații de muncă / de studiu și cercetare. 	8
---	--	---

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul dat (nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupațiilor)

Nivelul	Domeniul de formare profesională	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul I – Studii superioare de licență	Științe ale Informării	Biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică	<ul style="list-style-type: none"> • Bibliograf • Bibliotecar • Referent • Referent activitate de bază • Arhivar
Ciclul I – Studii superioare de licență	Științe ale Informării	Tehnologia comunicării în domeniul infodocumentar	<ul style="list-style-type: none"> • Administrator de sisteme informaționale și produse multimedia • Specialist în cercetarea informației • Bibliograf • Bibliotecar • Referent • Referent activitate de bază
Ciclul I – Studii superioare de licență	Științe ale Informării	Servicii informaționale și socioculturale	<ul style="list-style-type: none"> • Administrator de servicii de informații publice • Coordonator de proiecte comunitare • Bibliograf • Bibliotecar • Animator cultural • Gestionar de servicii de informare • Referent • Referent activitate de bază

<p>Ciclul II – Studii superioare de master</p>	<p>Științe ale Informării</p>	<p>Managementul instituțiilor infodocumentare</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Specialist în ocrotirea informației • Profesor în învățământul secundar (profesional) • Cercetător în științele sociale • Director de bibliotecă • Director birou (oficiu) • Conducător de asociații, uniuni, federații, filiale și organizații obștești • Conducător de organizații umanitare și alte organizații similare • Șef birou (specializat) • Șef centru (în alte ramuri) • Șef oficiu (în alte ramuri) • Șef serviciu (în alte ramuri) • Șef fonduri de informație • Manager (în alte compartimente [servicii] funcționale) • Șef bibliotecă tehnico-științifică • Gestionar al circuitului documentar • Profesor documentarist • Formator în informare și documentare • Gestionar al documentelor unei instituții • Specialist în cercetarea informației • Asistent universitar
<p>Ciclul II – Studii superioare de master</p>	<p>Științe ale Informării</p>	<p>Biblioteconomie și știința informării</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Documentarist • Specialist ocrotirea informației • Secretar al organizațiilor umanitare și alte organizații similare • Bibliograf principal • Bibliotecar principal • Șef birou (specializat) • Șef oficiu (în alte ramuri) • Șef serviciu (în alte ramuri) • Șef fonduri de informație • Manager (în alte compartimente [servicii] funcționale) • Gestionar al circuitului documentar • Administrator al serviciului electronic de informație • Analist-indexator • Profesor documentarist • Formator în informare și documentare • Gestionar al documentelor unei instituții • Specialist în cercetarea informației • Asistent universitar

Ciclul II – Studii superioare de master	Științe ale Informării	Biblioteci digitale și servicii informaționale	<ul style="list-style-type: none"> • Asistent universitar • Inginer informație tehnico-științifică • Specialist ocrotirea informației • Cercetător în științele sociale • Administrator de rețele informaționale (în bibliotecă) • Administrator de resurse informaționale • Gestionar al documentelor unei instituții • Specialist în cercetarea informației • Expert în supravegherea tehnologica, informaționala și inginerie documentara • Specialist în arhivare electronica • Specialist în transferului informativ și cognitiv • Gestionar al circuitului documentar • Administrator al serviciului electronic de informație • Gestionar de date • Gestionar al limbajelor documentare
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	Științe ale informării și documentării	Infodocumentare; biblioteconomie și știința informării	<ul style="list-style-type: none"> • Conducători ai autorităților publice • Conducători de unități socio-economice mari și a compartimentelor lor structurale • Specialist în sfera învățămîntului • Specialist în științe sociale și umanistice • Colaborator științific • Cadru didactico-științific universitar • Cercetător în științele sociale

2.3 Rolul domeniului în alte programe de formare

Științele comunicării și informării pot contribui la formarea competențelor în multiple domenii sociale și umanistice, în discipline ce reflectă diversele fenomene ale societății contemporane. Astfel, prin specificul său interdisciplinar domeniul Științe ale informării ar putea contribui la formarea competențelor în toate domeniile de formare profesională. Studiul universitar nu presupune doar asimilarea unor cunoștințe, ci dezvoltarea deprinderilor de căutare, stocare, analizare, sintetizare, evaluare a informației și a surselor informaționale. În acest cadru, cultura informației presupune formarea acestor deprinderi. Un element important este studierea continuă care pregătește oamenii să învețe în cadrul societății care e mereu în schimbare și necesită o actualizare sistematică a deprinderilor și cunoștințelor.

Competențele informaționale constituie factorul cheie în educația pe parcursul întregii vieți. Acestea sînt primul pas pe calea realizării scopurilor educaționale. Cetățenii trebuie să-și dezvolte competențele lor informaționale de-a lungul întregii vieți, dar mai ales, în anii de studii și disciplinele din domeniul Științelor informării bibliotecarii ar trebuie să ofere cunoștințe și competențe instrumentale prind regăsirea, validarea informației. Cunoștințele și competențele privind cultura informației vor ajuta studenții de la difere specialități în aspirațiile lor de acumulare și perfecționare, de cultivare a deprinderilor și abilităților, cunoștințelor și valorilor, necesare pentru a continua studierea pe parcursul întregii vieți.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE – DESCRIPTORI DE NIVEL PE CICLURI

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul I – Studii superioare de licență

- *Competențe generale*

1. cunoașterea conceptelor fundamentale din domeniul științelor comunicării, modelelor, tipurilor și structurilor de comunicare publică;
2. rezolvarea situațiilor profesionale uzuale, în vederea soluționării eficiente și deontologice a acestora;
3. însușirea domeniilor conexe prin studiul individual, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii;
4. aplicarea tehnicilor de muncă în echipă multidisciplinară;
5. comunicarea informațiilor, ideilor, problemelor și soluțiilor din domeniul profesional în limba maternă și într-o limbă de circulație internațională.

- *Competențe specifice*

Specialitatea: Biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică

1. cunoașterea cadrului legislativ și deontologic, al obligațiilor funcționale ale specialiștilor din domeniul biblioteconomiei și științei informării;
2. aplicarea tehnicilor de studiere ale necesităților de informare ale utilizatorilor;
3. conceperea, elaborarea, realizarea și evaluarea produselor informaționale;
4. prestarea calitativă a serviciilor informaționale;
5. gestionarea colecțiilor și fondurilor documentare, completarea și dezvoltarea colecțiilor și fondurilor de documente, prelucrarea documentelor;
6. organizarea, structurarea și administrarea resurselor documentare;
7. aplicarea strategiilor și tehnicilor de căutare, de colectare, triere, validare și difuzare a informației;
8. cunoașterea tehnicilor de promovare a culturii informației;
9. utilizarea soft-urilor pentru implementarea, dezvoltarea și exploatarea sistemelor de informare și documentare;
10. utilizarea Internetului și a tehnologiilor informaționale în activitatea de informare și documentare;
11. administrarea bazelor de date documentare;
12. autoevaluarea activității din perspectiva funcțiilor de serviciu ocupat în domeniul profesional;
13. aplicarea cunoștințelor teoretice în efectuarea activităților aplicative;
14. realizarea cercetărilor aplicative în domeniul studierii utilizatorilor, a necesităților informaționale și de lectură ale acestora.

3.2. Corelația „Finalități de studiu și competențe - curriculum”

Ciclul I – Studii superioare de licență

Unitate de curs (modul) / Finalitățile de studiu	Cod	Nr. credite ECTS																
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
Introducere în științele comunicării	F	6					+									+	+	
Introducere în biblioteconomie și știința informării	F	5	+		+			+					+				+	+
Organizarea informației și taxonomia cunoașterii	F	6			+		+	+				+	+				+	
Dezvoltarea colecțiilor	F	4	+	+			+	+				+	+			+	+	
Legislația și deontologia comunicării	F	5	+													+	+	+
Stilistica și tehnica vorbirii	F	6															+	+
Teoria și tehnica redactării	F	4			+												+	+
Prelucrarea informației	F	5			+		+	+				+	+				+	
Introducere în teoria, organizarea și metodologia bibliografiei	F	6	+	+	+	+				+	+	+				+	+	+
Bibliografia națională	S	4		+	+	+				+							+	+
Resurse informaționale	S	4			+				+	+			+					
Utilizatorii de informație	F	4		+		+				+			+				+	+
Platforme mediatice digitale	F	5										+	+	+				
Tehnologii informaționale în structuri infodocumentare	F	6			+	+			+	+		+	+	+			+	
Managementul instituției de comunicare	F	6	+													+	+	+
Arhivistica	S	4	+			+	+	+										
Sisteme și rețele de informare	S	4			+	+			+	+		+	+	+			+	
Relațiile publice ale bibliotecii	S	4			+					+							+	
Servicii de referințe și servicii informaționale	S	5		+		+			+	+	+		+					
Managementul animațiilor culturale în bibliotecă	S	4		+		+				+						+	+	+
Incluziunea socială a bibliotecii	S	4	+			+											+	

- **Competențe specifice**

Specialitatea Tehnologia comunicării în domeniul infodocumentar

1. cunoașterea cadrului legislativ și deontologic, al obligațiilor funcționale ale specialiștilor din domeniul științelor informării;
2. aplicarea tehnicilor de studiere a necesităților de informare ale clienților de informație;
3. conceperea, elaborarea, realizarea și evaluarea produselor și serviciilor informaționale;
4. prestarea calitativă a serviciilor informaționale;
5. gestionarea, organizarea și prelucrarea informațiilor;
6. administrarea resurselor documentare;
7. prelucrarea, stocarea și transmiterea informațiilor;
8. aplicarea strategiilor și tehnicilor de căutare, colectare, triere, validare și difuzare a informației;
9. utilizarea soft-urilor pentru implementarea, dezvoltarea și exploatarea sistemelor de informare;
10. utilizarea tehnologiilor informaționale în activitatea de gestionare a informațiilor;
11. administrarea bazelor de date documentare;
12. evaluarea activității din perspectiva funcțiilor de serviciu ocupat în domeniul profesional;
13. realizarea cercetărilor aplicative în domeniul studierii clienților de informații și a necesităților informaționale ale acestora;
14. aplicarea cunoștințelor teoretice în efectuarea activităților aplicative.

3.2. Corelația „Finalități de studiu și competențe - curriculum”

Ciclul I – Studii superioare de licență

Unitate de curs (modul) / Finalitățile de studiu	Cod	Nr. credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Introducere în științele comunicării	F	6					+								+	+
Introducere în științe ale informării	F	5	+									+			+	+
Organizarea informației și taxonomia cunoașterii	F	5			+		+	+			+	+			+	
Prelucrarea informației	F	5			+		+	+			+	+			+	
Resurse informaționale	S	4			+	+	+	+	+		+	+				
Stilistica și tehnica vorbirii	F	6													+	+

Legislația și deontologia comunicării	F	5	+											+	+	+
Tehnologia produselor și serviciilor infodocumentare	F	6		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+		
Clienții serviciilor infodocumentare	F	4		+		+				+		+			+	+
Teoria și tehnica redactării	F	4			+										+	+
Comportamentul clienților instituțiilor infodocumentare	S	4		+		+				+				+	+	+
Prelucrarea analitico-sintetică a documentelor	S	5			+		+	+		+	+			+	+	
Platforme mediatice digitale	F	5									+	+	+			
Metode și tehnici de prestare a serviciilor infodocumentare	F	6			+	+			+	+	+	+	+		+	
Sisteme și rețele de informare	S	4			+	+		+	+		+	+			+	
Sisteme de management al documentelor	S	5			+	+	+	+	+		+	+	+			
Colecții și biblioteci digitale	S	5		+		+	+		+		+	+				
Arhivarea electronică	S	4				+	+		+		+	+	+			

- **Competențe specifice-cheie**

Specialitatea Servicii informaționale și socioculturale

1. cunoașterea cadrului legislativ și deontologic, al obligațiilor funcționale ale specialiștilor din domeniul științelor informării;
2. aplicarea tehnicilor de studiere a necesităților de informare ale utilizatorilor de servicii informaționale și socioculturale;
3. conceperea, elaborarea, realizarea și evaluarea produselor informaționale;
4. prestarea calitativă a serviciilor informaționale și socioculturale;
5. gestionarea colecțiilor și fondurilor documentare, completarea și dezvoltarea colecțiilor și fondurilor de documente, prelucrarea documentelor;
6. organizarea, redactarea și comunicarea informațiilor;
7. aplicarea strategiilor și tehnicilor de căutare, colectare, triere, validare și difuzare a informației;
8. cunoașterea tehnicilor de promovare a culturii informației;
9. elaborarea și coordonarea proiectelor informaționale și culturale;
10. utilizarea tehnologiilor informaționale în prestarea serviciilor informaționale și socioculturale;
11. conceperea, organizarea creativă a activităților socioculturale;

12. evaluarea activității din perspectiva funcțiilor de serviciu ocupat în domeniul profesional;
13. aplicarea cunoștințelor teoretice în efectuarea activităților aplicative;
14. realizarea cercetărilor aplicative în domeniul studierii utilizatorilor, a necesităților informaționale și de lectură ale acestora.

3.2. Corelația „Finalități de studiu și competențe - curriculum”

Ciclul I – Studii superioare de licență

Unitate de curs (modul) / Finalitățile de studiu	Cod	Nr. credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Introducere în științele comunicării	F	6					+								+	+
Introducere în științe ale informării	F	5	+		+			+				+			+	+
Organizarea informației și taxonomia cunoașterii	F	5			+		+	+			+	+		+	+	
Prelucrarea informației	F	5			+		+	+			+	+		+	+	
Dezvoltarea colecțiilor	F	5	+	+			+	+			+	+		+	+	
Resurse informaționale	S	4			+	+	+	+	+			+				
Stilistica și tehnica vorbirii	F	6						+			+		+		+	+
Legislația și deontologia comunicării	F	5	+											+	+	+
Tehnologia produselor și serviciilor informaționale și socioculturale	F	6	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+		
Utilizatorii serviciilor informaționale și socioculturale	F	4		+		+				+		+		+	+	+
Teoria și tehnica redactării	F	4			+			+			+				+	+
Incluziunea socială a instituției infodocumentare	S	4	+			+	+	+		+	+		+			
Managementul instituției de comunicare	S	5	+									+		+	+	+
Managementul activităților socioculturale	S	4	+			+		+		+	+		+		+	+
Platforme mediatice digitale	F	5			+							+			+	

Tehnologii informaționale în structuri infodocumentare	F	6			+	+		+	+			+			+
Sisteme și rețele de informare	S	4			+	+		+	+			+			+
Relațiile publice ale instituției infodocumentare	S	5			+					+				+	+
Management cultural	S	5		+		+					+		+	+	+

Ciclul II – Studii superioare de master

- **Competențe generale**

1. comunicarea ideilor, problemelor și soluțiilor atât audienței specializate, cât și celei nespecializate;
2. demonstrarea capacității de a munci în cadrul unei echipe interdisciplinare;
3. evaluarea critică a situațiilor profesionale, principiilor și metodelor de concepere și organizare/creare a unei instituții infodocumentare;
4. demonstrarea capacității de adaptare la schimbări;
5. cercetarea problemelor în domeniul științelor informării.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Managementul instituției infodocumentare**

1. organizarea și gestionarea activității instituției infodocumentare;
2. proiectarea, realizarea și evaluarea strategiei de marketing a instituției infodocumentare;
3. valorificarea noilor tehnologii, instrumente și servicii de informare tradițională și digitală;
4. elaborarea proiectelor, metodelor și mecanismelor de optimizare a resurselor financiare ale organizației infodocumentare;
5. elaborarea și gestionarea proiectelor pentru instituția infodocumentară;
6. asumarea deciziilor strategice și evaluarea critică a situațiilor de problemă;
7. diagnosticarea mediului intern al instituțiilor din sistemul infodocumentar;
8. aplicarea abilităților manageriale de soluționare a problemelor specifice domeniului de formare profesională;
9. dezvoltarea tehnicilor electronice de informare și tehnologii Web;
10. crearea, stocarea și arhivarea fondurilor documentare digitale.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Biblioteconomie și Știința informării**

1. cunoașterea cadrului legislativ și deontologic, al obligațiilor funcționale ale specialiștilor din domeniul biblioteconomiei și științei informării;
2. aplicarea tehnicilor de studiere ale necesităților de informare ale utilizatorilor;
3. valorificarea noilor tehnologii, instrumente și servicii de informare tradițională și digitală;
4. elaborarea proiectelor, metodelor și mecanismelor de optimizare a resurselor financiare ale organizației infodocumentare;
5. aplicarea strategiilor și tehnicilor de căutare, de colectare, triere, validare și difuzare a informației;
6. asumarea deciziilor strategice și evaluarea critică a situațiilor de problemă;
7. organizarea, structurarea și administrarea resurselor documentare;
8. aplicarea abilităților manageriale de soluționare a problemelor specifice domeniului de formare profesională;
9. dezvoltarea tehnicilor electronice de informare și tehnologii Web;
10. crearea, stocarea și arhivarea fondurilor documentare digitale.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Biblioteci digitale și Servicii informaționale**

1. organizarea și gestionarea activității instituției infodocumentare în mediul digital;
2. proiectarea, realizarea și evaluarea strategiei de marketing a bibliotecilor digitale;
3. valorificarea noilor tehnologii, instrumente și servicii de informare digitală;
4. elaborarea proiectelor, metodelor și mecanismelor de optimizare a serviciilor bibliotecilor digitale;
5. elaborarea și gestionarea proiectelor pentru bibliotecile digitale;
6. asumarea deciziilor strategice și evaluarea critică a situațiilor de problemă;
7. definirea și înțelegerea unei politici de gestiune a informației în interiorul unei instituții;
8. aplicarea abilităților manageriale de soluționare a problemelor specifice domeniului de formare profesională;
9. dezvoltarea tehnicilor electronice de informare și tehnologii Web;
10. crearea, stocarea și arhivarea fondurilor documentare digitale.

Ciclul III – Studii superioare de doctorat

• *Competențe generale*

1. realizarea unei cercetări în mod independent;
2. expertizarea activității practice și lucrărilor științifice în domeniul științelor informării;
3. comunicarea cu experți din alte domenii;
4. demonstrarea abilităților de activitate în cadrul instituțiilor naționale și internaționale;
5. asumarea unor decizii strategice într-un mediu complex.

• *Competențe specifice*

1. utilizarea celor mai avansate cunoștințe teoretice și practice în domeniul științelor informării;
2. integrarea cunoștințelor din domenii noi sau interdisciplinare pentru a realiza diagnosticul problemelor din domeniul științelor informării;
3. aplicarea metodelor de cercetare științifică specifice domeniului;
4. elaborarea, implementarea și evaluarea proiectelor care prezintă inovații științifice;
5. elaborarea publicațiilor științifice originale;
6. realizarea expertizei în domeniul științelor informării.

3.3. Procesul de consultare cu persoanele și instituțiile – cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști, etc.)

Revista de specialitate *Managing Information* a publicat o clasificare a principalelor atribuții ce revin specialiștilor în informare și documentare. Din ele 39% se referă la priceperea de a lucra cu tehnicile noi de organizare a informației, pe când aptitudinilor comunicaționale și de relații interpersonale le revin 50%, urmate de entuziasm și motivație, de disponibilitatea de a lucra sub presiunea timpului, cărora le revine 11%. Viziunea angajatorilor autohtoni privind competențele profesionale ale absolvenților corespund opiniilor specialiștilor străini.

Pentru a răspunde solicitărilor angajatorilor planul de învățământ la specialitățile din cadrul domeniului de formare profesională Științe ale informării a fost racordat cerințelor procesului de la Bologna și a fost elaborat în concordanță cu experiența universităților de prestigiu în domeniu din Europa, Canada și SUA. În același timp, pentru specialiștii formatori ai specialității, parteneriatul intern este foarte important. Pentru ca domeniul Științelor Informării să poată funcționa și fi viabil pe piața muncii, specialiștii au determinat necesitatea lui și deci deschiderea spre piața muncii.

La ciclul I și II procesul de consultare are loc în cadrul elaborării și perfecționării programelor de studii (forma expertizei), în cadrul organizării practicei de producție și de licență (forma acordurilor corespunzătoare), în timpul susținerii examenelor și a tezei de licență (forma participativă).

Procesul de consultare cuprinde următoarele direcții:

- elaborarea și perfecționarea programelor de studii în concordanță cu cerințele înaintate de Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova;
- încadrarea reprezentanților instituțiilor infodocumentare, de exemplu a directorilor bibliotecilor de nivel național, în evaluarea cunoștințelor și abilităților absolvenților în timpul susținerii examenului de licență și a tezei de master;
- coordonarea rezultatelor cercetărilor științifice cu instituțiile și organizațiile de profil infodocumentar și obținerea certificatelor de implementare.

În baza concepției de pregătire a specialiștilor în domeniul Științelor Informării, ce se discută în cadrul catedrei de specialitate, se fac propuneri pentru planul de studii. În același timp catedra de specialitate înaintează planurile de învățământ specialiștilor practicieni pentru expertiza externă, de exemplu la Comisia de profil a Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova. Toate propunerile sînt discutate de către Comisia pentru calitate și aprobate de către Consiliul profesoral al facultății. În ultimă instanță, cadrul instituțional, care aprobă schimbările din planul de învățământ este Senatul USM.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licență	180 ECTS, durata 3 ani
II Master	120 ECTS, durata 2 ani
III Doctorat	180 ECTS, Durata studiilor constituie 3-4 ani.

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățămîntului Superior în domeniul dat.

În ultimii ani Școlile de Biblioteconomie și Știința Informării din Europa au întreprins mai multe acțiuni pentru apropierea curriculară a programelor de studii. Cu acest scop Asociația Europeană pentru Instruire și Cercetare în Biblioteconomie și Știința Informării (EUCLID) a organizat o serie de conferințe și seminare internaționale privind dezvoltarea curriculară în domeniul Biblioteconomiei și Științei Informării. După conferința din august 2005 de la Copenhaga a fost elaborat *“European Curriculum Reflections on Library and Information Science Education”* (Curriculumul European în Biblioteconomie și Știința Informării).

În calitate de instrument pentru definirea competențelor profesionale pentru absolvenții studiilor de la Ciclul I și II la domeniul de formare profesională Științe ale Informării se aplică *„Euroreferențialul privind competențele profesioniștilor europeni în domeniul informării și documentării”* (2004, ediția a 2-a), care este o operă colectivă a Consiliului European al Asociațiilor din Informare-Documentare (ECIA).

Pentru școlile biblioteconomice din Europa este caracteristică așa numita „convergență” care este stimulată și mai mult după reformele Procesului de la Bologna. Fenomenul convergenței este legat de interdisciplinaritatea planurilor de învățământ care includ managementul informațional, tehnologiile informaționale, studiul arhivelor, mass-media, studiul comunicării etc.

În perioada 1998-2012 facultatea a participat la diverse proiecte europene și internaționale care au permis studierea curriculum-ului academic de specialitate din Italia, Spania, Suedia și SUA.

Diferențele la nivelul european în formarea profesională inițială în domeniul biblioteconomiei și științei informării țin de orientarea către managementul informației și managementul cunoștințelor. Totodată, datorită faptului că planurile de studiu au fost racordate cerințelor europene în domeniu, vom accentua că sistemul de competențe dezvoltat la primul ciclu este similar celor europene.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Promovarea dimensiunii europene prin învățământ antrenează o serie de consecințe în tehnicile de predare – învățare – evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins și corelația dintre prezența în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare și de predare.

La **ciclul I (licența)** predarea se efectuează, preponderent, prin intermediul prelegerilor, care permit expunerea și explicarea conceptelor fundamentale și operaționale incluse în programele universitare. În procesul de studii la ciclul I, preponderent, se pune accent pe metode activ-participative în vederea sporirii potențialului intelectual al studenților prin angajarea unui efort personal în cadrul instruirii și pregătirii lor pentru o activitate profesională activă și creativă. În cadrul predării și evaluării, în mod special, se vor îmbina metode și procedee cum ar fi: studiu de caz, dezbateri, brainstorming, investigația, proiecte, argumentarea și contraargumentarea și studiul individual. Prelegerile sînt susținute de seminare, orientate spre abilitățile de comunicare și cele de lucru în grup, precum și de lucrări practice, orientate spre studiul situațiilor tipice și studierea activității instituțiilor infodocumentare.

Învățarea se efectuează prin studierea surselor bibliografice obligatorii și suplimentare, prin îndeplinirea însărcinărilor individuale și de echipă, prin îndeplinirea lucrărilor scrise (referate, eseuri), prin colectarea, analiza și sintetizarea datelor ce țin de activitatea instituțiilor infodocumentare.

La ciclul I pentru o unitate de credit studenții au 2 ore de contact direct cu profesorul și 1 oră de activitate individuală. La ciclul I se folosesc diverse metode de evaluare sumativă periodică: realizarea studiilor de caz, proiect, sarcini de tip creativ și productiv, referate, testări etc. Ponderea evaluării sumative periodice constituie 60% din nota finală.

Pentru evaluarea sumativă finală se folosesc teste bazate pe itemi care conțin sarcini de trei niveluri: cunoaștere și înțelegere, aplicare și integrare.

La **ciclul II (Master)** procesul predării este mai complex, fiind efectuată trecerea de la transmiterea la comunicarea interactivă și problematizată a conținutului modulelor studiate. Pe lângă metodele tradiționale de predare se aplică pe larg dezbateri

inter- și transdisciplinare, studii de caz, joc de roluri, brainstorming. La master, procesul de predare și evaluare se bazează pe activitatea individuală, de studiere în grup și în cadrul atelierelor de lucru, unde se analizează și se sintetizează informația relevantă din domeniul științelor informării. Se recomandă participarea masteranzilor la cercetările efectuate în cadrul laboratoarelor științifice a instituției de învățămînt superior și a instituțiilor infodocumentare abilitate cu funcții de cercetare.

Cunoștințele, competențele și aptitudinile la ciclul II sînt evaluate prin examene, prezentări a unor situații practice concrete, rezultatele stagiului de practică și a tezei de master.

În procesul de formare se vor utiliza următoarele tipuri de evaluare:

Evaluare inițială, care se realizează la începutul cursului, în scopul stabilirii nivelului de pregătire a masteranzilor pentru studierea în cadrul programului de master. Se realizează prin intermediul testării și conversației.

Evaluarea formativă presupune verificări sistematice și se efectuează prin următoarele activități: controlul curent la temă, se realizează la fiecare seminar în formă scrisă sau orală și prin prezentarea referatelor la temă și testări.

Evaluarea finală sau sumativă este mai complexă. Controlul gradului de însușire a materiei predate, în faza finală, se efectuează prin verificări și examene, care sînt desfășurate în conformitate cu regulamentele în vigoare. Evaluarea generală se face prin ponderarea rezultatelor obținute la evaluarea curentă, testări și examen. Ponderea evaluării sumative periodice constituie 60% din nota finală.

La ciclul II pentru o unitate de credit studenții vor avea 1 oră de contact direct cu profesorul și 2 ore de activitate individuală.

Evaluarea finală la ciclul II se va realiza prin teza de master care este prevăzută în forma unui **Proiect profesional**, în scopul evaluării competențelor generale, specifice și instrumentale sau interpersonale.

6. SPORIREA CALITĂȚII

Asigurarea calității în domeniul științelor comunicării și informării este axată pe dezvoltarea competențelor integrativ-profesionale. Aspectele principale ale acestui proces includ mobilitatea, angajarea în serviciu și instruirea pe întreg parcursul vieții. De aceea, acțiunile încadrate în planul de activități privind sporirea calității pregătirii specialiștilor în domeniul la care ne referim urmăresc atingerea următoarelor finalități:

- să încurajeze cadrele didactice implicate în procesul instructiv-educational pentru a contribui la cunoașterea, înțelegerea și îmbunătățirea întregului proces de educație și formare profesională a studenților printr-o comunicare eficientă și formare adecvată a competențelor profesionale;
- să asigure, în măsura posibilităților, motivarea și perfecționarea personalului didactic;
- să mențină în colectiv un climat de muncă bazat pe implicare, responsabilitate și respect reciproc, astfel încît fiecare participant la proces să-și poată valorifica pe deplin potențialul profesional și intelectual.

În acest scop, se organizează seminare instructiv-metodice pentru cadrele didactice, în special pentru cadrele didactice tinere; se oferă consultații studenților în vederea depășirii unor dificultăți în procesul de instruire; se procedează la modalitatea de asistări reciproce la orele ținute de cadrele didactice; se monitorizează activitatea fiecărui colaborator în vederea depistării eventualelor lacune; se organizează conferințe de totalizare și evaluare a rezultatelor. Un rol important în desfășurarea acestor activități îl are Biroul facultății și Comisia de calitate a facultății.

Pentru sporirea gradului de profesionalism și a caracterului aplicativ al procesului de studii au fost operate o serie de schimbări în ceea ce privește modalitățile de realizare a stagiilor de practică. Totodată, în vederea sporirii calității învățământului în cadrul facultății, dar și în cadrul USM, periodic sînt organizate ateliere de lucru ce au în vizor însușirea și aplicarea noilor metode și tehnici de predare, învățare și evaluare, la care participă toate cadrele didactice.

**CADRUL NAȚIONAL AL
CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul Iii – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONAL
381 DREPT**

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

Nr. c.	Instituția/organizația /structura	Persoana	Funcția/titlu/grad științific/didactic	Semnătura	Data
1.	Universitatea de Stat din Moldova	Dr. Oprea George	Decanul fac. de drept	Ch. Grama	18.11. 2010
2.	Universitatea Liberă Internațională din Moldova	Turcan Lighean	șef catedră "Drept Public"	L. Jura	17.11. 2010
3.	Academia de Poliție "Ștefan cel Mare"				
4.	Academia de Studii Economice din Moldova	conf. univ. dr. Arhiepiscop	conf. univ. dr. șef catedră "Drept public"	GM	18.11 2010
5.	Universitatea de Studii Europene din Moldova	conf. univ. Ștefan	conf. univ. de drept	Sergiu	18.11. 2010
6.	Universitatea de Studii Politice și Economice Europene "Constantin Stere"	prof. univ. Oprea George	prof. univ.	Ch. Grama	18.11. 2010
7.	Universitatea de Stat "Alecu Russo" din Bălți	Proceslav Antoni	conf. univ. dr.	Proceslav	18.11.2010
8.	Universitatea de Stat din Comrat	prof. univ. de drept	Decanul școlii prof. univ. de drept	Telint	18.11. 2010
9.	Universitatea de Stat "BP Hașdeu" din Cahul	Savva Chalada	șef catedră Drept.	Chalada	18.11.10

II. Parteneri sociali

Nr. c.	Instituția/organizația /structura	Persoana	Funcția/titlu/grad științific/didactic	Semnătura	Data
1.	Curtea Supremă de Justiție				
2.	Procuratura Generală a Republicii Moldova	Andrei Pantea	Procuror General Pantea		19.10. 2010
3.	Consiliul Superior al Magistraturii	Bumbea Viktor	Președintele CSM	CSM	18.11.10
5.	Uniunea Avocaților din Republica Moldova	președintele al Uniunii Avocaților	George Similache	Similache	18.11. 2010

Grup de lucru:

1. Mariana Grama, dr. conf. univ.;
2. Vlad Vlaicu, dr. conf. univ.;
3. Sergiu Cobăneanu, dr. conf. univ.

1. PREZENTAREA DOMENIULUI DE FORMARE PROFESIONALĂ/ SPECIALITATE

1.1. Descrierea generală a domeniului:

Dreptul cuprinde ansamblul normelor juridice care fixează cadrul juridic de organizare a societății și care reglementează cele mai importante relații sociale, stabilind căile și mijloacele de apărare, consolidare și dezvoltare a ordinii și a raporturilor sociale.

Misiunea specialității drept este de a realiza o formare profesională eficientă în domeniu, creînd premise sigure de integrare socio-profesională de succes a persoanelor specializate în drept în contextul sistemului de drept din Republica Moldova, precum și posibilitatea realizării profesionale peste hotarele țării. În acest context, specialitatea Drept urmărește realizarea următoarelor obiective:

1. Formarea competențelor profesionale ale absolventului în baza pregătirii teoretice și practice în domeniul dreptului.
2. Formarea abilităților de cercetare în domeniul jurisprudenței în baza componentei științifice. În acest sens se urmărește pregătirea specialistului în scopul investigării problemelor contradictorii din jurisprudență.
3. Asigurarea condițiilor de dezvoltare multilaterală a viitorului specialist, formarea poziției civice și dimensiunii etice a personalității.

Realizarea acestor obiective se face prin intermediul studiilor pe cicluri (Ciclul I-licență, Ciclul II- master, doctorat).

Specialitatea Drept formează specialiști în domeniul jurisprudenței, oferind o viziune de ansamblu, cunoștințe teoretice despre mecanismele funcționării dreptului și abilități practice în aplicarea acestora. Programul de formare profesională inițială pentru Ciclul I este fundamentat de planul de învățămînt, care cuprinde următoarele componente: a) *Discipline care dezvoltă competențe generale instrumentale, interpersonale și sistemice* prin studierea disciplinelor socioumanistice, codificate prin G și U în planul de învățămînt: Istoria dreptului românesc; Filosofia dreptului; Tehnologii informaționale de comunicație; Limba străină; Cultura fizică etc. Discipline care asigură pregătirea teoretică fundamentală, codificate prin F: Teoria generală a dreptului, Drept privat roman, Drept civil, Drept penal, Drept procesual penal, Drept procesual civil, Drept constituțional; b) *Discipline care asigură pregătirea de specialitate*, codificate prin S: Drept administrativ, Drept internațional public, Drept vamal, Drept internațional privat, Dreptul afacerilor, Drept fiscal, Criminalistica, Criminologia, Dreptul comerțului internațional, Dreptul proprietății intelectuale, Dreptul muncii etc.

Studiile superioare de master, Ciclul II, sînt organizate prin programe de master de 90 și 120 credite, care presupun specializarea în diferite sfere ale jurisprudenței și care sînt adaptate cerințelor pieței muncii.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (ciclul II)	Doctorat (ciclul III)
Durata studiilor	4 ani/5 ani	1,5 ani/2 ani	3 ani/4 ani
Credite de studiu ECTS	240 credite	90/120 credite (pentru alte specialități cu lecnța 180 credite)	180 credite
Forma de organizare	Învățămînt de zi; cu frecvență redusă	Învățămînt de zi	Învățămînt de zi; cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate Diplomă de studii superioare de licență	Diplomă de licență Diplomă echivalentă Diplomă de master Diplomă de studii superioare de licență	Diplomă de master Diplomă echivalentă Diplomă de studii superioare de licență
Preconții	Realizarea finalităților învățămîntului preuniversitar	<ul style="list-style-type: none"> - Realizarea finalităților Ciclului I de studii în domeniul de formare profesională 381; diplomă de licență în alt domeniu de formare profesională. În cazul masterelor de profesionalizare nu este necesar un prechizit. În cazul masterelor de cercetare este necesar un prechizit de 30 credite. - Susținerea examenului de admitere. 	<ul style="list-style-type: none"> - Deținerea diplomei de master sau de licență cu media generală nu mai mică de 8,0 și nota la examenul de specialitate nu mai mică de 9,0 (inclusiv deținătorii diplomelor eliberate pînă în anul 1995). - Susținerea examenului de admitere.
Stagii de practică	Cu titlul obligatoriu (20 credite)	Cu titlul obligatoriu (10 credite)	Nu se realizează

<p>Reguli de examinare și evaluare</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
<p>Modalitate de evaluare finală</p>	<p>Examen de licență:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. un examen la disciplina fundamentală. 2. un examen la disciplina de specialitate 3. susținerea tezei de licență 	<p>Susținerea tezei de master</p>	<p>Susținerea tezei de doctor</p>
<p>Certificare</p>	<p>diplomă de licență în drept</p>	<p>diplomă de master în drept</p>	<p>diplomă de doctor în drept</p>
<p>Titlu acordat</p>	<p>licențiat în drept</p>	<p>master în drept</p>	<p>doctor în drept</p>
<p>Drepturi pentru absolvenți</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în cîmpul muncii.
<p>Organ responsabil de autorizarea programelor</p>	<p>Ministerul Educației ANACIP</p>	<p>Ministerul Educației ANACIP</p>	<p>ANACIP</p>

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I – Studii superioare de licență	<p>Licențiat în drept Rezultatele corespunzătoare nivelului 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe avansate în domeniul dreptului care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor caracteristice diverselor ramuri ale dreptului; • Abilități avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile în domeniul dreptului; • Gestionarea de activități sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile, caracteristice domeniului dreptului; • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor, din toate sferele jurisprudenței. 	6
Ciclul II – Studii superioare de master	<p>Master în drept Rezultatele corespunzătoare nivelului 7</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe dintr-un domeniu de muncă sau de studiu, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale, caracteristice domeniului dreptului; • Conștientizare critică a cunoștințelor din domeniul dreptului și a cunoștințelor aflate la granița dintre diferite domenii; • Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din sfera jurisprudenței; • Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile juridice și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor. 	7

Ciclul II – Studii superioare de doctorat	<p>Doctor în drept Rezultatele corespunzătoare nivelului 8</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe la cel mai avansat nivel în domeniul dreptului și cunoștințe aflate la granița dintre diferite domenii; • Abilitățile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale din sfera dreptului; • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situații de muncă sau de studiu din sfera dreptului, inclusiv cercetarea. 	8
--	--	---

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții domeniului dat (nomenclatorul profesiilor /clasificatorul ocupațiilor) pe cicluri

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Studii superioare Ciclul I - Licență	Drept	<ul style="list-style-type: none"> – jurist; – grefier; – inspector fiscal de stat; – inspector vamal; – jurisconsult; – ofițer de urmărire penală ; – expert judiciar; – registrator;
Nivelul calificării	Programe de master (90 credite și 120 credite) în:	Ocupații tipice
Studii superioare Ciclul II - Master	<ol style="list-style-type: none"> 1. Drept penal 2. Drept procesual penal 3. Drept civil 4. Drept procesual civil 5. Drept constituțional 6. Dreptul muncii 7. Drept internațional 8. Drept vamal 	<ul style="list-style-type: none"> – judecător –asistent al Curții Constituționale; – procuror; – avocat; – avocat parlamentar; – notar; – registrator; – executor judecătoresc.

		<ul style="list-style-type: none"> - pedagog în cadrul instanțelor de judecată ; - mediator; - consilier de probațiune; - asistent social; - manager în instituții de stat și neguvernamentale; - coordonator de proiecte; - specialist resurse umane; - specialist în autoritățile publice centrale (Ministere, departamente, agenții de stat, agenții naționale, Camera de Comerț și Industrie, Comisia Națională a Pieței Financiare etc.) și locale; - pedagogi în instituțiile de învățământ cu profil nejuridic; - diferite categorii de specialiști în cadrul persoanelor juridice de drept privat (societăți comerciale, organizații necomerciale).
Studii superioare Ciclu III - Doctorat	Drept	<ul style="list-style-type: none"> - cadru didactic în învățământul superior (lector universitar; conferențiar universitar; profesor universitar) - cercetător științific; - formator Institutul Național al Justiției.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

În societatea contemporană, cunoștințele și abilitățile dezvoltate de unitățile de curs provenite din domeniul de formare profesională Drept sînt vitale. Disciplina Bazele dreptului are scopul să dezvolte competențe generale, instrumentale și sistematice proprii Ciclului I și deschide perspectiva pentru formarea competențelor specifice pentru anumite domenii. Astfel, în domeniul Asistență Socială, se predau următoarele discipline fundamentale și de specialitate: devianța și controlul social; dreptul familiei și al copilului; legislația muncii și protecției sociale. În domeniul Sociologie este studiată sociologia juridică. În domeniul Jurnalism și Științe ale comunicării se predau următoarele discipline fundamentale și de specialitate avînd conexiune cu domeniul dreptului: dreptul umanitar internațional și mass-media; legislația mass-media; deontologia jurnalistului și etica jurnalistului. În domeniul Științelor Politice se predau următoarele discipline fundamentale și de specialitate: introducerea în teoria dreptului; dreptul muncii și asigurării sociale; dreptul administrativ; dreptul penal; dreptul constituțional; dreptul internațional privat; dreptul proprietății intelectuale; sistemul organelor de drept în Republica Moldova; dreptul administrației locale; drepturile și libertățile omului; dreptul organizațiilor internaționale; dreptul bancar; dreptul comercial; dreptul funciar și ecologic; dreptul familiei; dreptul fiscal; dreptul comercial internațional; dreptul comunitar; dreptul vamal. În domeniile Inginerie și managementul calității, Administrație publică, Educație civică este studiată disciplina dreptul muncii. În domeniul Psihologie și cel de Științe ale educației este predată Psihologia juridică.

Absolvenții tuturor domeniilor au nevoie de cunoașterea dreptului muncii, dreptului asistenței sociale, dreptului proprietății intelectuale, etc.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE – DESCRIPTORI DE NIVEL PE CICLURI

3.1. Descrierea finalităților de studii și a competențelor

Ciclul I – Studii superioare de licență

- **Competențe generale:**

1. aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de roluri diverse;
2. îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului;
3. căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue
4. utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare, a surselor de formare profesională asistată, atât în limba română, cât și într-o limbă de circulație internațională.

- **Competențe specifice:**

1. clasificarea problemele juridice în funcție de ramurile dreptului;
2. utilizarea metodelor specifice domeniului în culegerea datelor și informațiilor referitoare la o problemă concretă de drept;
3. aplicarea tehnicilor și instrumentelor specifice din domeniul juridic în interpretarea actelor normative și soluționarea unor probleme de ordin practic;
4. interpretarea și aplicarea principiilor generale de drept și a sistemului juridic;
5. exprimarea viziunilor proprii față de coliziuni sau reglementări de drept;
6. aplicarea legislației RM, europene și internaționale și a celorlalte instrumente juridice în activitatea profesională;
7. utilizarea unei game variate de tehnici în vederea enunțării soluțiilor interpretative ale actelor normative;
8. elaborarea judecăților bazate pe cunoașterea problemelor de drept;
9. analiza cadrului legal național și propunerea soluțiilor pentru ajustarea acestuia cu cel internațional;
10. identificarea lacunelor și problemelor/contradicțiilor în legislația națională și formularea inițiativelor în vederea perfecționării cadrului legal existent.

3.2. Corelația „Finalități de studiu și competențe – curriculum” Ciclu I (Licență)

Unitatea de curs(modul)/ Finalități de studiu	Cod	C	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Drept privat roman	F.	5	+								+			+	+		
Teoria generală a dreptului	F.	6	+				+				+			+	+	+	+
Drept constituțional	F.	6		+	+						+	+	+			+	+
Drept civil, partea generală	F.	6	+	+		+	+	+			+	+		+	+	+	
Drept administrativ	F.	5	+	+		+			+	+	+			+			
Drept civil (drepturi reale)	F.	5	+	+		+	+	+			+	+		+	+		
Dreptul penal. Partea generală (I)	F.	5	+	+		+	+	+			+	+		+	+		
Dreptul muncii	S.	6	+	+	+	+		+			+					+	
Dreptul internațional public	S.	6	+	+		+	+		+		+						+
Drept contravențional	S.	4	+	+		+	+		+								+
Drept civil (teoria generală a obligațiilor)	F.	6	+	+		+	+	+		+	+	+			+	+	
Drept penal. Partea generală (II)	F.	6	+	+		+	+			+	+	+		+	+		
Dreptul familiei și protecției sociale	S.	5	+							+	+				+		
Drept vamal	S.	4	+	+							+					+	+
Drept civil. Contracte.	F.	5	+	+		+	+	+		+	+	+			+	+	
Drept penal. Partea specială (I)	F.	5	+	+		+	+	+		+	+	+			+	+	
Drept procesual penal (partea generală)	F.	5	+	+		+	+	+		+	+	+			+	+	
Drept procesual civil (partea generală)	F.	5	+	+		+	+	+		+	+	+			+	+	
Drept financiar	S.	4	+					+		+	+		+		+		+
Drept civil. Răspunderea delictuală și succesiuni.	F.	5	+	+		+		+			+			+	+		
Drept penal. Partea specială (II)	F.	5	+	+		+		+			+			+	+		
Drept procesual penal (partea specială)	F.	5	+	+		+		+			+			+	+		
Drept procesual civil (partea specială)	F.	5	+	+		+		+			+			+	+		+
Drept fiscal	S.	5	+					+		+	+		+		+		+

Drept internațional privat	S.	6	+	+		+		+				+	+		+			
Dreptul afacerilor	S.	6	+	+		+	+			+			+				+	+
Criminalistica	S.	6				+	+			+				+	+			+
Criminologia	S.	4				+	+			+			+	+	+			
Dreptul ecologic/ funciar	S.	5	+		+		+		+	+	+	+			+	+		
Dreptul comerțului internațional	S.	2	+					+		+	+		+			+	+	
Dreptul proprietății intelectuale	S.	3	+	+						+	+		+	+				
Deontologia juridică	S.	2		+						+	+		+	+				

3.3. Descrierea finalităților de studii și a competențelor

Ciclul II – Studii superioare de master

- **Competențe generale:**

1. cunoașterea și înțelegerea noțiunilor, conceptelor, teoriilor din domeniul jurisprudenței, care să asigure o abordare originală în dezvoltarea sau aplicarea lor în contextul cercetării.
2. aplicarea cunoștințelor, metodologiilor și procedeelelor în activitatea practică și cercetarea științifică;
3. elaborarea judecăților pe baza informațiilor incomplete și a cadrului legislativ limitat și demonstrarea inovației în contextul de muncă și de studii imprevizibile;
4. perfecționarea abilităților de comunicare în dependență de schimbările din domeniul dreptului;
5. luarea motivată a deciziilor juridice;
6. exprimarea scrisă și orală, în limba română și una sau mai multe limbi de circulație internațională folosind terminologia juridică;
7. elaborarea proiectelor de studiu independent și de activitate profesională autonomă în domeniul dreptului;

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Drept penal**

1. cunoașterea și înțelegerea noțiunilor, conceptelor, teoriilor și situațiilor de coliziune și carență ale domeniului dreptului penal;
2. utilizarea celor mai avansate și recente elaborări și interpretări ale raporturilor și normelor de drept penal;
3. demonstrarea capacităților de analiză și sinteză ale informației achiziționate;
4. elaborarea soluțiilor pentru problemele de drept penal prin utilizarea noilor cunoștințe;
5. identificarea problemelor de cercetare în domeniul dreptului penal;
6. utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și a culturii juridice a comunității;
7. interpretarea normelor de drept penal;

8. proiectarea activității practice autonome în domeniul dreptului penal;
9. adaptarea experienței sistemelor de drept de peste hotare la condițiile mediului intern de funcționare;
10. prognozarea evoluției dreptului penal în contextul dezvoltării economice, politice, sociale, culturale a societății;
11. demonstrarea inovației în contextul de muncă și de studii imprevizibile;
12. elaborarea judecăților pe baza informațiilor incomplete și a cadrului legislativ limitat;
13. perfecționarea abilităților de comunicare în dependență de schimbările din domeniul dreptului penal;
14. acționarea în vederea îmbunătățirii calității normelor de drept penal și a relațiilor interpersonale;
15. determinarea lacunelor în dreptul penal și formularea inițiativelor în vederea adoptării noilor norme de drept penal.

Descrierea finalităților de studii și a competențelor

- ***Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Drept procesual penal***

1. cunoașterea situațiilor de coliziune și carență ale domeniului dreptului de procedură penală;
2. utilizarea celor mai avansate și recente elaborări și interpretări din domeniul criminalisticii;
3. demonstrarea capacităților de analiză și sinteză ale informației achiziționate din domeniul dreptului de procedură penală și criminalistică;
4. elaborarea soluțiilor pentru problemele de drept de procedură penală prin utilizarea noilor cunoștințe;
5. identificarea problemelor de cercetare în domeniul dreptului de procedură penală și al criminalisticii;
6. utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și a culturii juridice a comunității;
7. interpretarea normelor de drept de procedură penală;
8. proiectarea de activități practice autonome în domeniul dreptului de procedură penală și cel al criminalisticii;
9. adaptarea experienței sistemelor de drept de peste hotare la condițiile mediului intern de funcționare;
10. prognozarea evoluției dreptului de procedură penală și a criminalisticii în contextul dezvoltării economice, politice, sociale, culturale a societății;
11. demonstrarea inovației în contextul de muncă și de studii imprevizibile;
12. elaborarea judecăților pe baza informațiilor incomplete și a cadrului legislativ limitat din domeniul dreptului de procedură penală;
13. perfecționarea abilităților de comunicare în dependență de schimbările din domeniul dreptului de procedură penală;
14. acționarea în vederea îmbunătățirii calității normelor de drept de procedură penală și a relațiilor interpersonale;
15. determinarea lacunelor și formularea inițiativelor în vederea adoptării noilor norme de drept de procedură penală.

Descrierea finalităților de studii și a competențelor

- ***Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Drept civil***

1. cunoașterea situațiilor de coliziune și carență ale domeniului dreptului civil;
2. utilizarea celor mai avansate și recente elaborări și interpretări ale raporturilor și normelor de drept civil ;
3. demonstrarea capacităților de analiză și sinteză ale informației achiziționate în domeniul dreptului civil;
4. elaborarea soluțiilor pentru problemele de drept civil prin utilizarea noilor cunoștințe;
5. identificarea problemelor de cercetare în domeniul dreptului civil;
6. utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și a culturii juridice a comunității;
7. interpretarea normelor de drept civil;
8. proiectarea activității practice autonome în domeniul dreptului civil;
9. adaptarea experienței sistemelor de drept de peste hotare la condițiile mediului intern de funcționare;
10. prognozarea evoluției dreptului civil ca ramură de drept și ca știință în contextul dezvoltării economice, politice, sociale, culturale a societății;
11. demonstrarea inovației în contextul de muncă și de studii imprevizibile;
12. elaborarea judecăților pe baza informațiilor incomplete și a cadrului legislativ limitat;
13. perfecționarea abilităților de comunicare în dependență de schimbările din domeniul dreptului civil;
14. acționarea în vederea îmbunătățirii calității normelor de drept civil și a relațiilor interpersonale;
15. determinarea lacunelor în drept și formularea inițiativelor în vederea adoptării noilor norme de drept civil.

Descrierea finalităților de studii și a competențelor

- ***Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Drept procesual civil***

1. cunoașterea situațiilor de coliziune și carență ale domeniului dreptului de procedură civilă
2. utilizarea celor mai avansate și recente elaborări și interpretări ale raporturilor și normelor de drept de procedură civilă;
3. demonstrarea capacităților de analiză și sinteză ale informației achiziționate ;
4. elaborarea soluțiilor pentru problemele de drept de procedură civilă prin utilizarea noilor cunoștințe;
5. identificarea problemelor de cercetare în domeniul procedurilor judiciare civile;
6. utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și a culturii juridice a comunității;

7. interpretarea normelor de drept de procedură civilă;
8. proiectarea de activități practice autonome în domeniul procedurilor judiciare civile;
9. adaptarea experienței sistemelor de drept de peste hotare la condițiile mediului intern de funcționare;
10. prognozarea evoluției dreptului de procedură civilă în contextul dezvoltării economice, politice, sociale, culturale a societății;
11. demonstrarea inovației în contextul de muncă și de studii imprevizibile;
12. elaborarea judecăților pe baza informațiilor incomplete și a cadrului legislativ limitat;
13. perfecționarea abilităților de comunicare în dependență de schimbările din domeniul dreptului de procedură civilă;
14. acționarea în vederea îmbunătățirii calității normelor de drept de procedură civilă și a relațiilor interpersonale;
15. determinarea lacunelor în drept și formularea inițiativelor în vederea adoptării noilor norme de drept de procedură civilă.

Descrierea finalităților de studii și a competențelor

- ***Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Drept constituțional***

1. cunoașterea situațiilor de coliziune și carență ale domeniului dreptului constituțional;
2. utilizarea celor mai avansate și recente elaborări și interpretări ale raporturilor și normelor de drept constituțional;
3. demonstrarea capacităților de analiză și sinteză ale informației achiziționate ;
4. elaborarea soluțiilor pentru problemele de drept constituțional prin utilizarea noilor cunoștințe;
5. identificarea problemelor de cercetare în domeniul dreptului constituțional;
6. utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și a culturii juridice a comunității;
7. interpretarea normelor de drept constituțional;
8. proiectarea activități practice autonome în domeniul dreptului constituțional;
9. adaptarea experienței sistemelor de drept de peste hotare la condițiile mediului intern de funcționare;
10. prognozarea evoluției instituțiilor de drept constituțional în contextul dezvoltării economice, politice, sociale, culturale a societății;
11. demonstrarea inovației în contextul de muncă și de studii imprevizibile;
12. elaborarea judecăților pe baza informațiilor incomplete și a cadrului legislativ limitat;
13. perfecționarea abilităților de comunicare în dependență de schimbările din domeniul dreptului constituțional;
14. acționarea în vederea îmbunătățirii calității normelor de drept public și a relațiilor interpersonale;
15. formularea inițiativelor în vederea adoptării noilor norme de drept public.

Descrierea finalităților de studii și a competențelor

- ***Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Dreptul muncii***

1. cunoașterea fundamentală a normelor și instituțiilor din domeniul dreptului muncii;
2. utilizarea celor mai recente elaborări și interpretări ale raporturilor și normelor din domeniul dreptului muncii;
3. demonstrarea capacităților de analiză și sinteză ale informației achiziționate ;
4. elaborarea soluțiilor pentru problemele de dreptul muncii prin utilizarea noilor cunoștințe;
5. identificarea problemelor de cercetare în domeniul dreptului muncii;
6. utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și a culturii juridice a comunității;
7. interpretarea normelor de dreptul muncii ;
8. proiectarea de activități practice autonome în domeniul dreptului muncii;
9. adaptarea experienței sistemelor de drept de peste hotare la condițiile mediului intern de funcționare;
10. prognozarea evoluției jurisprudenței în contextul dezvoltării economice, politice, sociale, culturale a societății;
11. demonstrarea inovației în contextul de muncă și de studii imprevizibile;
12. elaborarea judecăților pe baza informațiilor incomplete și a cadrului legislativ limitat;
13. perfecționarea abilităților de comunicare în dependență de schimbările din domeniul dreptului muncii;
14. acționarea în vederea îmbunătățirii calității normelor de dreptul muncii și a relațiilor interpersonale;
15. determinarea lacunelor în drept și formularea inițiativelor în vederea adoptării noilor norme de dreptul muncii .

Descrierea finalităților de studii și a competențelor

- ***Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Dreptul internațional***

1. cunoașterea situațiilor de coliziune și carență ale domeniului dreptului internațional;
2. utilizarea celor mai avansate și recente elaborări și interpretări ale normelor și instituțiilor de drept internațional;
3. demonstrarea capacităților de analiză și sinteză ale informației achiziționate ;
4. elaborarea soluțiilor pentru problemele de drept internațional prin utilizarea noilor cunoștințe;
5. identificarea problemelor de cercetare în domeniul dreptului internațional;
6. utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și a culturii juridice a comunității;
7. interpretarea normelor de drept internațional;

8. proiectarea de activități practice autonome în domeniul dreptului internațional;
9. adaptarea experienței sistemelor de drept de peste hotare la condițiile mediului intern de funcționare;
10. prognozarea evoluției jurisprudenței internaționale în contextul dezvoltării economice, politice, sociale, culturale a societății;
11. demonstrarea inovației în contextul de muncă și de studii imprevizibile;
12. elaborarea judecăților pe baza informațiilor incomplete și a cadrului legislativ limitat;
13. perfecționarea abilităților de comunicare în dependență de schimbările din domeniul dreptului internațional;
14. acționarea în vederea îmbunătățirii calității instituțiilor de drept internațional;
15. determinarea lacunelor în drept și formularea inițiativelor în vederea adoptării noilor norme de drept internațional.

Descrierea finalităților de studii și a competențelor

- ***Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Drept și activitate vamală***

1. cunoașterea situațiilor de coliziune și carență ale domeniului dreptului și activității vamale;
2. utilizarea celor mai avansate și recente elaborări și interpretări ale raporturilor și normelor de drept vamal;
3. demonstrarea capacităților de analiză și sinteză ale informației achiziționate în domeniul dreptului și activității vamale;
4. elaborarea soluțiilor pentru problemele de drept vamal prin utilizarea noilor cunoștințe;
5. identificarea problemelor de cercetare în domeniul dreptului și activității vamale;
6. utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și a culturii juridice a comunității;
7. interpretarea normelor de drept vamal ;
8. proiectarea de activități practice autonome în domeniul dreptului vamal;
9. adaptarea experienței sistemelor de drept de peste hotare la condițiile mediului intern de funcționare;
10. prognozarea evoluției dreptului și activității vamale în contextul dezvoltării economice, politice, sociale, culturale a societății;
11. demonstrarea inovației în contextul de muncă și de studii imprevizibile;
12. elaborarea judecăților pe baza informațiilor incomplete și a cadrului legislativ limitat;
13. perfecționarea abilităților de comunicare în dependență de schimbările din domeniul dreptului și activității vamale;
14. acționarea în vederea îmbunătățirii calității normelor de drept vamal și a relațiilor interpersonale;
15. determinarea lacunelor în domeniul activității vamale și formularea inițiativelor în vederea adoptării noilor norme de drept vamal .

Descrierea finalităților de studii și a competențelor Ciclul III, Doctorat

• *Competențe generale:*

1. realizarea independentă a cercetării științifice;
2. demonstrarea aptitudinilor de creativitate;
3. comunicarea cu cercetători din alte domenii;
4. luarea deciziilor strategice într-un mediu complex;
5. elaborarea cercetărilor originale, care extind frontierele cunoașterii prin dezvoltarea de noi cunoștințe substanțiale;
6. promovarea în context academic și profesional a progresului tehnico-științific în vederea noilor implementări juridice;
7. gestionarea eficientă a resurselor materiale, umane și financiare destinate cercetării.

• *Competențe specifice:*

1. utilizarea cunoștințelor de specializare pentru a analiza critic, a evalua și a sintetiza noi idei în domeniul dreptului;
2. evaluarea jurisprudenței naționale și internaționale pe specializări de drept;
3. elaborarea strategiilor de colaborare între factorii implicați în realizarea normelor de drept;
4. luarea deciziilor orientate spre perfecționarea sistemului de drept existent;
5. analiza critică a noilor concepte din sistemul de drept național și cel internațional;
6. aplicarea metodelor specifice de cercetare științifică;
7. integrarea cunoștințelor din domenii noi sau interdisciplinare pentru a realiza diagnosticul problemelor din sfera jurisprudenței;
8. implementarea proiectelor care prezintă noutate științifică;
9. elaborarea publicațiilor științifice originale;
10. comunicarea rezultatelor cercetărilor, atât unui auditoriu de specialiști, cât și nespecialiști, într-un mod clar și concis;
11. manifestarea respectării principiilor eticii științei în elaborarea lucrărilor științifice;
12. promovarea, în context profesional și în afara lui, a celor mai noi realizări științifice în domeniul dreptului.

3.1. Procesul de consultare cu persoanele și instituțiile-cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști; etc.)

Procesul de consultare cu angajatorul cuprinde următoarele direcții:

- elaborarea și perfecționarea programelor de studii în concordanță cu cerințele înaintate de angajator;
- încheierea acordurilor cu instituții și organizații din domeniul dreptului privind pregătirea specialiștilor cu indicarea cerințelor față de abilitățile profesionale ale studenților;

- încadrarea reprezentanților organelor de drept în evaluarea cunoștințelor și abilităților absolvenților în timpul susținerii examenelor și a tezei de licență sau master;
- coordonarea rezultatelor cercetărilor științifice cu instituțiile și organizațiile de profil și obținerea avizelor;
- onlucrarea în vederea organizării stagiilor de practică la Studii superioare de licență, Ciclul I și Studii superioare de master, Ciclul II.

Pentru a răspunde solicitărilor angajatorilor și în general a pieții muncii Planul de învățământ la specialitatea „Drept” a fost racordat cerințelor Procesului de la Bologna și a fost elaborat ținându-se cont de experiența universităților de prestigiu în domeniu din Europa și SUA. În același timp, parteneriatul intern este foarte important.

La Studii superioare de licență, Ciclul I și Studii superioare de master, Ciclul II procesul de consultare are loc în cadrul elaborării și perfecționării programelor de studii (forma expertizei), în cadrul organizării practicii de inițiere, de specialitate și de licență (forma acordurilor corespunzătoare), în timpul susținerii examenelor de licență și a tezei de licență

(forma participativă) și elaborarea unor programe de studii cu destinație specială la solicitarea angajatorilor.

Pentru studiile de doctorat, consultant important devine Academia de Științe a Moldovei, care elaborează Direcțiile strategice ale dezvoltării științei.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ

4.1 Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclu	1 credit ECTS 30 ore de lucru al studentului
I Licență	240 credite, durata 4 ani
II Master	90 credite, durata 1,5 ani/120 credite, 2 ani
III Doctorat	180 credite, durata studiilor constituie 3-4 ani

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățământului Superior în domeniul dat.

În anumite aspecte, domeniul dreptului este perceput/ofert la fel ca în alte țări europene. Ne referim la învățarea/predarea următoarelor discipline: dreptul penal comparat; dreptul internațional public; dreptul internațional privat; dreptul comerțului internațional; arbitrajul comercial internațional; dreptul internațional economic; protecția internațională a drepturilor omului; mari sisteme de drept contemporan etc. Pe de altă parte, datorită specificului național al fiecărui sistem de drept dintr-o țară sau alta, învățarea/predarea celorlalte discipline juridice prezintă diferențe relevante. Aceasta se referă la: dreptul penal; dreptul procesual penal; dreptul civil; dreptul procesual civil; dreptul muncii; dreptul funciar; dreptul bancar; dreptul constituțional; dreptul administrativ; dreptul vamal etc. Totodată chiar în cazul acestor discipline, reglementarea raporturilor juridice cu elemente de extraneitate se supune regulilor general acceptate ale dreptului internațional privat. Este cazul dreptului ci-

vil, dreptului familiei, dreptului procesual civil etc. De asemenea, problemele asistenței juridice internaționale în diverse domenii (penal, civil, contravențional etc.) sînt percepute ținîndu-se cont de particularitățile diferitor sisteme de drept. Cît privește orientările mai noi, pe fondul unificării și consolidării legislației europene, se prefigurează tendința de studiere în țările care aspiră să adere la Uniunea Europeană (inclusiv Republica Moldova) a disciplinelor cu o pronunțată convergență general europeană: dreptul penal european; dreptul vamal european; dreptul concurențial european; dreptul muncii european; dreptul economic european; dreptul Uniunii Europene și integrare europeană etc.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Exigențele procesului actual de învățămînt cu necesitate implică și modificări în tehnicile de predare-învățare-evaluare. Accentuarea gradului de implicare personală și autoperfecționare permanentă atît a studentului, cît și a profesorului, necesită o revizuire a strategiei de predare și de evaluare.

Predarea se efectuează, preponderent, prin intermediul prelegerilor, care permit expunerea și explicarea conceptelor fundamentale și operaționale ale dreptului incluse în programele universitare. În procesul de studii la Studii superioare de licență, Ciclul I, se pune accent pe metode activ-participative în vederea sporirii potențialului intelectual al studenților prin angajarea unui efort personal pe parcursul instruirii și pregătirii lor pentru o activitate profesională activă și creativă. În cadrul predării sînt în mod special îmbinate următoarele metode cum ar fi : dezbateră, studiul de caz, lucrul individual și în grup, expunerea argumentată, rezumatul, analiza datelor statistice, analiza practicii judiciare. Prelegerile sînt susținute de orele practice petrecute sub forma seminarelor și orelor de laborator, orientate spre abilitățile de comunicare și cele de lucru în grup, precum și de lucrări practice, orientate spre studiul situațiilor tipice și a activității organelor de drept.

Învățarea se efectuează prin studierea surselor bibliografice obligatorii și suplimentare prin îndeplinirea însărcinărilor individuale și în grup, prin îndeplinirea lucrărilor scrise (referate, teze), prin colectarea, analiza și sintetizarea datelor ce țin de activitatea instituțiilor de drept și a unor situații din practica judiciară.

În afara orelor teoretice și practice obligatorii studenții au și ore de lucru individual, în care sînt ghidați de profesori prin intermediul consultațiilor. În cadrul orelor de lucru individual studenții pot lucra în biblioteci, laboratorul criminalistic, clinica juridică, săli de calculator, cercuri științifice.

La Ciclul I se folosesc diverse metode de evaluare sumativă periodică: realizarea studiilor de caz, proiectul, referatul, testul, soluționarea spețelor practice, participarea la conferințe științifice studențești, elaborarea articolelor, elaborarea tezelor de an, etc. Ponderea evaluării sumative periodice constituie 60% din nota finală.

Pentru evaluarea sumativă finală se folosesc teste bazate pe itemi ce conțin sarcini pe trei nivele: cunoaștere și înțelegere; aplicare; integrare. În afară de aceasta se ține cont și de rezultatele lucrului individual, rezultatele practicii de inițiere, de specialitate și de licență, de rezultatele obținute la susținerea tezei de licență.

La Ciclul II (Master) procesul de pregătire este mai complex, fiind efectuată trecerea de la transmitere de informație, de la cunoaștere și înțelegere la comunicarea interactivă și problematizată a conținutului disciplinelor studiate. În cadrul Ciclului II

accentul se pune pe nivelul de aplicare a cunoștințelor obținute pe parcursul Ciclului I, aprofundarea într-un domeniu științific de specializare, perfecționarea abilităților practice. Pentru predare se aplică pe lângă metodele tradiționale și metode ce permit abordarea subiectelor la nivel interdisciplinar. Sînt utilizate astfel de metode cum ar fi: lucrul individual și în grup, asaltul de idei, discuția, dezbateră, studiul de caz, jocul pe roluri, participarea reprezentărilor organelor de drept, atelierele de lucru. Este acceptată și susținută participarea masteranzilor la cercetările științifice din cadrul laboratoarelor științifice și a proiectelor atît în cadrul instituțiilor de învățămînt de origine, cît și din afara lor.

Cunoștințele, competențele și aptitudinile la Ciclul II sînt evaluate prin examene, rezultatele stagiului de practică și susținerea tezei de master.

În procesul de formare sînt utilizate următoarele tipuri de evaluare :

1. Evaluarea inițială, se realizează la începutul cursului cu scopul stabilirii nivelului de pregătire a masteranzilor pentru studierea în cadrul programului de master. Se realizează prin intermediul conversației și testării.
2. Evaluarea formativă presupune verificări sistematice și se efectuează prin următoarele activități: lucrări de control (clasice sau în formă de test, referate, proiecte, portofoliu, studii de caz, ect).
3. Evaluarea finală este mai complexă. Controlul gradului de însușire a materiei predate, în faza finală, se efectuează prin examene, care sînt desfășurate în conformitate cu Regulamentul cu privire la organizarea studiilor superioare de master, Ciclul II aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1455 din 24 decembrie 2007. Evaluarea generală se face prin ponderea rezultatelor obținute la evaluările curente, lucru individual și examen. Ponderea evaluării sumative constituie 60% din nota finală.

Evaluarea finală la Ciclul II se realizează prin susținerea stagiului de practică și a tezei de master, ce trebuie să reprezinte o lucrare originală, fundamentată științific, care conține rezultate teoretice și practice.

La doctorat procesul de învățare, predare și evaluare este unul specific a cărui finalitate este dezvoltarea cunoașterii prin cercetare științifică, care se organizează în scopul pregătirii cadrelor științifice necesare pentru asigurarea progresului tehnico-științific și social-economic al țării. Desfășurarea doctoratului se efectuează în conformitate cu Regulamentul privind organizarea și desfășurarea doctoratului și postdoctoratului adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 173 din 18 februarie 2008.

6. SPORIREA CALITĂȚII

Asigurarea calității procesului de formare a specialiștilor de înaltă calificare în domeniul dreptului este centrată pe dezvoltarea la studenți și masteranzi a competențelor integrativ-profesionale.

În acest sens, de ex. asigurarea calității în cadrul facultății de drept a USM este orientată pe cîteva direcții importante:

1. Calitatea procesului de învățare –predare – evaluare;
2. Evaluarea randamentului academic;

3. Evaluarea cadrelor didactice;
  4. Evaluarea suportului curricular;
  5. Evaluarea colaborării naționale și internaționale.
1. Calitatea procesului de învățare –predare – evaluare este asigurată prin:
- a) organizarea procesului de elaborare a planurilor, curriculumelor. Catedrele propun documentele normativ – reglatorii Comisiei de Asigurare a Calității, care după o evaluare complexă, sînt aprobate de către Consiliul Științific al facultății. Pentru asigurarea procesului de învățare care are drept finalitate formarea specialistului în domeniul dreptului, Comisia de Asigurare a Calității monitorizează piața muncii prin organizarea unor seminare la care participă atît studenți, cît și lucrători practici, prin organizarea periodică a unor chestionare (sondaje) la care participă doar lucrători practici (de regulă, conducătorii ai organelor de drept sau a unor subdiviziuni a acestora) care își expun opinia referitor la necesitățile și exigențele pieții muncii, referitor la competențele și aptitudinile pe care trebuie să le posede specialistul din organul sau domeniul respectiv;
  - b) întocmirea orarului lecțiilor în colaborare cu catedrele, după care este afișat;
  - c) acordarea posibilității studenților de a-și alege propriul traseu educațional prin disciplinele opționale propuse de catedre și incluse în Planul de învățămînt.

Această posibilitate este caracterizată și prin transparență, deoarece fișele disciplinelor atît fundamentale, cît și cele opționale sînt plasate pe site-ul facultății.

2. Evaluarea randamentului academic este o direcție de activitate foarte importantă întrucît exprimă esența studiilor superioare universitare.

În acest sens, elaborarea curriculumelor noi (în locul programelor analitice), la fiecare din disciplinele învățate/predate, este axată pe student sau masterand. Tocmai asupra acestui obiectiv, au insistat Comisia de Asigurare a Calității și catedrele de specialitate în cursul structurării, predării, monitorizării și perfecționării noilor programe de studii. De menționat, că în elaborarea și aprobarea programelor/planurilor pentru specialitatea „Drept”, au participat practicienii de la Ministerul Justiției, Curtea Supremă de Justiție, Procuratura Generală, Baroul Avocaților etc.

De asemenea, în vederea sporirii profesionalizării și aplicativității procesului educațional, s-a produs o schimbare în abordarea stagiilor de practică la care participă studenții și masteranzii. Astfel, aceștia sînt încadrați în procesul realizării misiunii instituției în care-și desfășoară activitatea practică. Această încadrare se desfășoară prin dialogul „student (masterand) -practician”, dialog avînd ca pivot o relație de tip „feedback”.

Aceleași finalități – profesionalizarea continuă a procesului educațional – îi este dedicată elaborarea de proiecte/planuri didactice pentru prelegeri și seminare. În acest context, în fața studenților și masteranzilor sînt trasate obiective concrete, sînt recomandate sursele bibliografice de referință, sînt punctate tezele principale, sînt abordate probleme care depășesc cadrul curricular dar pot constitui sfera de interes al unor studenți sau masteranzi sînt formulate sarcini specifice la nivel de cunoaștere/comprehensiune, aplicare și integrare. Scopul proiectelor/planurilor menționate rezidă în: stabilirea performanțelor fiecărui student sau masterand, soluționarea situațiilor de problemă; luarea deciziilor în vederea eficientizării și aprofundării pregătirii profesionale.

Schimbările în metodica de evaluare a disciplinelor sînt menite să sporească calitatea activității profesionale continue. Evaluările semnificative periodice și evaluarea sumativă finală au drept finalitate ridicarea responsabilității și valorificarea eficientă a factorului uman. Datorită unui sistem predictibil și transparent de evaluare a rezultatelor, precum și datorită analizei minuțioase a curenților admise, se stăruie asupra realizării unor relații „student-profesor” bazate pe atitudinea deschisă și comportament empatic, asupra stabilirii unui parteneriat între toți factorii procesului educațional.

Activitatea în atelierele de lucru din cadrul conferințelor științifico-practice, precum și utilizarea rezultatelor practicii judiciare în elaborarea tezelor de licență și a tezelor de magistrul, denotă tendința de stabilire a unei corelații durabile dintre rezultatele evaluării și proiectarea activității profesionale;

3. Evaluarea cadrelor didactice se face periodic în timp ce fiecare cadru didactic participă la concurs pentru suplinirea postului respectiv (de regulă în luna noiembrie a anului de studii) și la fel de importantă este evaluarea cadrelor didactice prin sondajul anual „ Profesorul în viziunea studentului” întreprins de către Comisia de Asigurare a Calității a Facultății de Drept la finele anului de studii. Rezultatele acestui sondaj sînt aduse la cunoștința șefilor de catedră și a Consiliului Științific al facultății, la care sînt făcute anumite generalizări, concluzii și recomandări, în caz de necesitate;
4. Evaluarea suportului curricular se efectuează prin evaluarea permanentă de către Comisia de Asigurare a Calității a curriculelor disciplinelor predate la Ciclul I (licență) și Ciclul II (master), a proiectelor didactice utilizate de către profesori în cadrul orelor teoretice și practice, evaluarea diferitor suporturi metodice (de exemplu, pentru întocmirea tezei de licență, master, etc.), a articolelor științifice propuse spre publicare ș.a;
5. Activitatea de colaborare națională și internațională a facultății este realizată prin organizarea și participarea la olimpiade științifice a studenților, conferințe naționale și internaționale, concursuri naționale și internaționale, proiecte etc.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

**DOMENIUL GENERAL DE STUDIU
42. ȘTIINȚE ALE NATURII**

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul III – studii superioare de doctorat

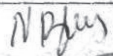

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
421 Biologie**

COORDONAREA PROIECTULUI

Nr. crt.	Instituția/organizația/structura	Persoana	Funcția/titlu/grad științific/didactic	Semnătura	Data
1.	Universitatea de Stat din Moldova	Crivoi Aurelia	Dr. hab., prof. univ, Șef catedră Biologie umană și animală		15.12.10
2.	Universitatea de Stat din Tiraspol	Nedbaliuc Boris	Conf. dr., Decanul Facultății de Biologie și Chimie		

II. Parteneri sociali

Nr. crt.	Instituția/organizația/structura	Persoana	Funcția/titlu/grad științific/didactic	Semnătura	Data
1.	Institutul de Genetică și Fiziologie Vegetală	Barbacari N.	Doctor habilitat, profesor universitar, Director al Institutului de Genetică și Fiziologie Vegetală		
2.	Ministerul Mediului	Lazăr Chirică	Viceministru, conf. univ., dr.		

Coordonatori elaborare:

1. Bîrsan Ana, dr. conf. univ., șef departament
2. Crivoi Aurelia, dr. hab., prof. universitar

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ

1.1. Descriere generală a domeniului

Domeniul de formare profesională **421. Biologie** se încadrează în domeniul general **42. Științe ale naturii** și include următoarele specialități:

- 1.1. Biologie;
- 1.2. Biologie moleculară;
- 1.3. Bioinginerie aplicată.

Biologia contemporană abordează studiul viului cu metode și concepte proprii științelor naturii. Pregătirea în cadrul domeniului Biologie este menită să asigure integritatea științei, prin care viața este studiată multilateral, generând o viziune teoretică și practică amplă asupra proceselor biologice. Biologia, prin esența ei, asigură apelul la cadrul interdisciplinar de pregătire.

Specialitatea **Biologie** – are drept scop formarea specialiștilor calificați cu o pregătire biologică de bază, largă și modernă, completată de achiziții practice profunde pentru a oferi posibilitatea absolvenților de a se angaja în câmpul muncii. Specificul domeniului de formare constă în aplicabilitatea teoriilor și realizărilor științifice în domeniile biologiei contemporane și economiei naționale.

Specialitatea **Biologie Moleculară** - reprezintă o direcție nouă, modernă menită să formeze specialiști competenți, cu o pregătire fundamentală, amplă și complexă în domeniul Biologiei Moleculare. Formarea specialiștilor în domeniul Biologiei Moleculare are ca scop asigurarea pieței muncii cu cadre capabile de a transfera și utiliza cunoștințele teoretice fundamentale în practica agricolă, tehnologică, medicală datorită obținerii unor abilități de investigare a mecanismelor moleculare, de dirijare a proceselor vitale cu ajutorul tehnicilor speciale și metodelor moderne, specialiști competenți să cerceteze fenomenele și procesele la nivel macromolecular, molecular și submolecular.

Specialitatea **Bioinginerie aplicată** – prevede pregătirea specialiștilor ce vor activa în unități de producție și instituții de cercetare științifică în scopul implementării realizărilor biologice în diverse domenii: agricultură, medicină, industrie etc.

Programul de formare profesională este fundamentat pe baza unui plan de învățământ, care cuprinde următoarele categorii de module: a) Module care asigură o pregătire generală, menite să formeze competențe sistemice, aplicabile atât în domeniul Biologiei, cât și în diverse sfere ale vieții sociale; b) Module care asigură pregătirea teoretică de specialitate, poziționate în anii I și II, care au ca obiectiv formarea competențelor specifice domeniului; c) Module cu caracter practic operațional și de aplicabilitate curentă, distribuite în anii II și III care vin să formeze competențe ce țin de aplicarea cunoștințelor obținute.

Absolvenții ciclului I pot să-și continue studiile la ciclul II de master, urmat de doctorat sau să se încadreze în diverse structuri și organizații ce țin de specialitățile respective. Deținătorii titlului de licențiat în domeniul dat pot activa în calitate de

specialiști și cercetători științifici stagiați în laboratoarele de cercetare și de diagnostic moleculară, cât și în domeniul educațional - profesor de biologie în gimnazii (în cazul urmăririi integrale a modulului psihopedagogic).

Programul de studiu la ciclul II (Master) include discipline fundamentale, opționale și la libera alegere, menite să formeze competențe gnoseologice, de comunicare, analitice și predictive, de cercetare, aplicabile atât în domeniul de formare a absolventului, cât și în viața socială. Modulele fundamentale și cele opționale de la ciclul II derivă din disciplinele de bază: Genetică, Biochimie, Fiziologie umană și animală, Fiziologie vegetală, Microbiologie, fiind axate pe Biologie moleculară și sînt selectate astfel, încît să asigure pregătirea teoretică, de bază în specialitate, avînd ca obiectiv formarea competențelor specifice domeniului. Deținătorii titlului de licențiat în domeniul dat pot activa în calitate de specialiști și cercetători științifici în laboratoarele de cercetare și de diagnostic moleculară, cât și în domeniul educațional - profesor de biologie în gimnazii, licee, colegii, universități (în cazul urmăririi integrale a modulului psihopedagogic).

Obținerea competențelor este concepută prin două modalități: una obligatorie, care vine să asigure pregătirea teoretică și practică de specialitate și alta opțională, determinată de libera alegere a studenților în funcție de interesele specifice, în special, în domeniul educațional.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	învățămînt de zi	învățămînt de zi	învățămînt de zi; învățămînt cu frecvență redusă
Condiții de acces	diploma de BAC, diplomă de studii medii de specialitate	diploma de licență, diplomă echivalentă	diploma de master, diplomă echivalentă
Precondiții	Realizarea finalităților învățămîntului preuniversitar	Realizarea finalităților învățămîntului superior (Ciclul I, Licență – 180 credite); Susținerea examenului de admitere.	Realizarea finalităților învățămîntului superior (Ciclul I, Licență – 180 credite și Ciclul II, Master – 120 credite) Susținerea examenului de admitere.
Stagii de practică	cu titlu obligatoriu 15- 20 credite	cu titlu obligatoriu 10 credite	

<p>Reguli de examinare și evaluare</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
<p>Modalitate de evaluare finală</p>	<p>Examen la disciplina fundamentală Examen la disciplina de specialitate Susținerea tezei de licență.</p>	<p>Susținerea tezei de master</p>	<p>Susținerea tezei de doctor</p>
<p>Certificare</p>	<p>Diploma de licență în Științe ale Naturii</p>	<p>Diploma de master în Științe ale Naturii</p>	<p>Diploma de doctor în Biologie în conformitate cu profilul științific și specialitatea</p>
<p>Titlu acordat</p>	<p>Licențiat în științe ale naturii</p>	<p>Master în științe ale naturii</p>	<p>Doctor în biologie</p>
<p>Drepturi pentru absolvenți</p>	<ul style="list-style-type: none"> – a aplica pentru programe de master; – a aplica pentru programe de formare continuă; – a se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> – a aplica pentru programe de doctorat; – a aplica pentru programe de formare continuă; – a se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> – a aplica pentru programe postdoctorat; – a aplica pentru programe de formare continuă ; – a se angaja în câmpul muncii.
<p>Organ responsabil pentru autorizarea programelor</p>	<p>Ministerul Educației ANACIP</p>	<p>Ministerul Educației ANACIP</p>	<p>ANACIP</p>

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I – Studii superioare de licență	<p>Licentiat în Științe ale naturii Rezultatele corespunzătoare nivelului 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cunoștințe avansate în domeniul Științe ale naturii care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor Biologiei; – Abilități avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile în domeniul Biologiei; – Gestionarea de activități sau proiecte profesionale complexe, prin asumarea responsabilității la luarea deciziilor în situații imprevizibile de muncă sau de studiu ce țin de Biologie; – Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor în domeniul Biologiei. 	6
Ciclul II – Studii superioare de master	<p>Master în Științe ale naturii Rezultatele corespunzătoare nivelului 7:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cunoștințe avansate, profund specializate în Biologie, necesare pentru realizarea unor cercetări originale în domeniul de muncă sau de studiu; – Conștientizare critică a cunoștințelor interdisciplinare aplicabile în domeniul Biologiei; – Abilități specializate de integrare a cunoștințelor din diferite domenii pentru rezolvarea problemelor de cercetare și inovare. – Gestionarea și transformarea situațiilor complexe și imprevizibile de muncă prin noi abordări strategice ce țin de domeniul Biologiei; – Asumarea responsabilității pentru reactualizarea cunoștințelor și perfecționarea practicilor profesionale în asigurarea performanței strategice a echipelor. 	7
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	<p>Doctor în Biologie Rezultatele corespunzătoare nivelului 8:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cunoștințe interdisciplinare avansate aplicabile în domeniul Biologiei; – Abilități de sinteză și evaluare necesare extinderii și redefinirii cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale din domeniul Biologiei; – Abilități specializate necesare pentru rezolvarea eficientă, creativă și originală a problemelor critice de cercetare și inovare; – Demonstrarea unui nivel ridicat de profesionalism, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională; – Prezentarea unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situații de muncă sau de studiu, inclusiv de cercetare în domeniul Biologiei. 	8

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul dat:

Ciclul I - Licență

Nivelul	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul I -- Studii superioare de licență	Biologie	20362. Biolog; 20447. Cercetător stagiar (în biologie); 20448. Cercetător stagiar (în bacteriologie și farmacologie); 20450. Cercetător stagiar (în învățământ) 20252. Asistent universitar; 13900. Laborant-microbiolog; 13861. Laborant la analiza chimică; 22844. Laborant cercetător (în biologie); 24069. Profesor de biologie în învățământul secundar (gimnazial); 25762. Tehnician în bacteriologie 25764. Tehnician în biologie 25764. Tehnician în biochimie.
	Biologie moleculară	20362. Biolog; 20447. Cercetător stagiar (în biologie moleculară); 20448. Cercetător stagiar (în bacteriologie și farmacologie); 20450. Cercetător stagiar (în învățământ) 20252. Asistent universitar; 13900. Laborant-microbiolog; 22844. Laborant cercetător (biologie moleculară); 24069. Profesor de biologie în învățământul secundar (gimnazial); 25762. Tehnician în bacteriologie 25764. Tehnician în biologie 25764. Tehnician în biochimie.

Ciclul II - Master

Nivelul	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul II – Studii superioare de master	Biologie umană și animală	20362. Biolog; 20342. Bacteriolog; 20356. Biochimist; 20360. Biofizician; 25996. Zoolog; 21453. Entofitopatolog; 21456. Entomolog; 21570. Fiziolog; 21740. Herpetolog; 21744. Hidrobiolog; 21788. Ihtiolog; 23886. Piscicultor; 22072. Inginer microbiolog; 23384. Micolog; 23387. Microbiolog;

Studii superioare Ciclul II - Master		20494. Colaborator științific/ cercetător (în biologie); 20496. Colaborator științific/cercetător (în bacteriologie și farmacologie); 20500. Colaborator științific (în învățământ) 24069. Profesor de biologie în învățământul secundar (gimnazial, liceal, profesional); 24472. Specialist în aparatele centrale ale ministerelor și departamentelor pe lângă Guvern
	Biologie vegetală	20362. Biolog; 20342. Bacteriolog; 20356. Biochimist; 20360. Biofizician; 20361. Biotehnolog; 21453. Entofitopatolog; 21570. Fiziolog; 21744. Hidrobiolog; 22072. Inginer microbiolog; 23384. Micolog; 23387. Microbiolog; 20494. Colaborator științific / cercetător (în biologie); 20496. Colaborator științific / cercetător (în bacteriologie și farmacologie); 20500. Colaborator științific (în învățământ) 24069. Profesor de biologie în învățământul secundar (gimnazial, liceal, profesional); 22864. Lector universitar; 24472. Specialist în aparatele centrale ale ministerelor și departamentelor pe lângă Guvern
	Biologie moleculară	20362. Biolog; 20342. Bacteriolog; 20356. Biochimist; 20360. Biofizician; 203 61. Biotehnolog; 25996. Zoolog; 21453. Entofitopatolog; 21456. Entomolog; 21490. Expert ecolog; 21570. Fiziolog; 21740. Herpetolog; 21744. Hidrobiolog; 21788. Ihtiolog; 21912. Inginer ecolog; 22072. Inginer microbiolog; 23384. Micolog; 23387. Microbiolog;

		<p>20494. Colaborator științific/ cercetător (în biologie moleculară);</p> <p>20496. Colaborator științific/cercetător (în bacteriologic și farmacologie);</p> <p>20500. Colaborator științific (în învățământ)</p> <p>24069. Profesor de biologie în învățământul secundar (gimnazial, liceal, profesional);</p> <p>22864. Lector universitar;</p> <p>24472. Specialist în aparatele centrale ale ministerelor și departamentelor pe lângă Guvern</p>
--	--	---

Ciclul III - Doctorat

Nivelul	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	03.00.01 - Radiologie;	20500. Colaborator științific în învățământ;
	03.00.02 - Biofizică;	23122. Manager (în instituții de învățământ);
	03.00.03 - Biologie moleculară;	24496. Specialist principal (biologie);
	03.00.04 - Biochimie;	22867. Lector superior universitar;
	03.00.05 - Botanică;	20612. Conferențiar universitar;
	03.00.06 -Virusologie;	24078. Profesor universitar.
	03.00.07 - Microbiologie;	25170. Șef laborator de cercetări științifice
	03.00.08 -Zoologie;	25164. Șef laborator (in diverse ramuri biologice)
	03.00.09 -Entomologie;	24938. Șef direcție (în agricultură, vânătoare, silviculturi, gospodăria piscicolă, medicină etc.);
	03.00.11-Histologie, citologie, biologia dezvoltării;	25157. Șef laborator (în agricultură, vânătoare, silviculturi, gospodăria piscicolă, medicină etc.);
	03.00.12-Fiziologie vegetală;	21040 Director (șef laborator/ departament);
	03.00.13-Fiziologia omului și animalelor;	21462 Director rezervație naturală;
	03.00.15 -Genetică;	20986 Director Grădină Botanică;
	03.00.16-Ecologie;	20988 Director Grădină Zoologică, etc.
	03.00.18 - Hidrobiologie, ihtiologie;	
	03.00.19-Parazitologie, helmintologie;	
	03.00.23 - Biotehnologie. în conformitate cu nomenclatorul CNA din 2013	

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Domeniul Biologie, prin specificul său interdisciplinar și aplicativ poate contribui la formarea competențelor în majoritatea domeniilor științelor reale și a celor umanistice. În cadrul Științelor naturii în domeniile Științe ale solului, Ecologie, Silvicultură, Geografie sînt necesare cursuri speciale de Hidrobiologie, Entomologie, Ihtiologie, Fiziologia și biochimia plantelor, Protecția mediului, Ecofiziologie și adaptabilitatea organismelor, Biotehnologii agricole, Genetica și ameliorare plantelor și animalelor, Biologia solului, Biosecuritate, Sisteme de reglare la plante și animale, Bazele pedologiei și fitotehnicii cu statut de discipline de orientare spre specializare; în domeniul Geografie sînt necesare cursurile de Biogeografie, Landșaftologie (Peisajistică); în domeniul Chimie și Fizică sînt necesare cursurile de Biochimie generală, Bioinformatică, Biofizică, Chimie ecologică, Biologie moleculară, Enzimologie, Farmaceutică cu statut de discipline de orientare spre specializare. Aceste discipline din domeniul Biologiei ar contribui la formarea competențelor transdisciplinare.

În cadrul Științelor umanistice în domeniile Relații internaționale, Psihologie sînt necesare cursuri speciale de Biologie generală, Biotehnologie, Biodiversitatea lumii vii, Imunologie, Biosecuritate, Organisme modificate genetic cu statut de discipline de orientare spre specializare; în domeniile Istorie, Științe politice, Jurnalism și Științe ale comunicării sînt necesare cursurile de Biologie umană, Biosecuritate, Antropogeneza, Originea și evoluția lumii vegetale și animale, Organisme modificate genetic, Interrelații în lumea vie, Genetica populațiilor și protecția genofondului, cu statut de discipline de orientare spre specializare, care ar contribui la formarea competențelor transdisciplinare: formarea unei viziuni spațiale asupra societății umane, a activităților economice, a proceselor și fenomenelor sociale, abilitatea de a aborda sistemic și polivalent diverse probleme sociale, care ar facilita cunoașterea și înțelegerea diversității lumii vii.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE – DESCRIPTORI DE NIVEL PE CICLURI

3.1. Descrierea finalităților de studiu și competențelor

Studii superioare, Ciclul I, Licență

- **Competențe generale**

1. Utilizarea unor tehnici eficiente clasice și interactive de analiză, sinteză, memorare și valorificare a informației din domeniul biologiei în corelare cu informația din alte domenii;
2. Comunicarea logică, coerentă, științific-argumentată a informației biologice referitor la mecanismele proceselor și legitățile fenomenelor biologice în limba de stat și alte limbi în diverse medii social-economice;
3. Aplicarea tehnologiilor informaționale în cercetarea proceselor și fenomenelor biologice;

4. Colaborarea eficientă, tolerantă, respectuoasă cu semenii în cadrul grupului/echipei într-un context național și internațional;
5. Aplicarea cunoștințelor teoretice din diferite domenii ale biologiei pentru soluționarea eficientă și creativă a unor situații ce țin de sănătatea proprie și de mediul ambiant, în dependență de necesitățile practice proprii, ale economiei naționale, pentru îmbunătățirea calității vieții personale și sociale;
6. Evaluarea riscurilor și beneficiilor unor realizări ale biologiei moderne pentru existența organismelor vii, activitatea practică, pentru mediul înconjurător și economia națională.

- **Competențe specifice – la finalizarea ciclului I, licență specialitatea BIOLOGIE:**

1. Interpretarea teoriilor de bază ale biologiei și ale disciplinelor înrudite;
2. Utilizarea teoriilor, principiilor, legităților biologice în explicarea mecanismelor moleculare ale proceselor și fenomenelor biologice;
3. Identificarea direcțiilor prioritare de cercetare în domeniul biologiei;
4. Analiza datelor experimentale proprii în concordanță cu datele din literatura de specialitate;
5. Identificarea domeniilor de utilizare a cunoștințelor și datelor biologice;
6. Argumentarea necesității investigațiilor moleculare în domeniul biologiei ca un sistem de științe preocupate de cercetarea complexă a mediului;
7. Stabilirea interdependențelor structură-funcție, cauză-efect și interpretarea concepțiilor biologice în vederea realizării lucrărilor proprii;
8. Identificarea problemelor de cercetare științifică în domeniul biologiei;
9. Elaborarea proiectelor de cercetare în domeniul biologiei;
10. Aplicarea teoriilor studiate asupra unui sistem natural sau social;
11. Evaluarea critică a situațiilor problemă, ce țin de domeniul biologiei, în baza cunoștințelor obținute;
12. Sinteza, analiza și evaluarea datelor cantitative și calitative, utilizând metodologia proprie biologiei;
13. Monitorizarea unor situații problemă cu ajutorul metodelor și tehnicilor de biologie;
14. Cercetarea proceselor și fenomenelor biologice cu ajutorul metodelor și tehnicilor de biologie moleculară;
15. Comunicarea informației, problemelor, datelor experimentale din domeniul biologiei atât specialiștilor cât și non-specialiștilor;
16. Utilizarea metodelor și tehnicilor de memorare, sinteză, generalizare și comunicare a informației din domeniul Biologiei.

**Corelația „unitate de curs/finalități de studiu scontate” pentru Ciclul I,
Licență specialitatea BIOLOGIE**

Modulul/Finalitățile de studiu	Cod	Credite ECTS	Finalități de studiu																
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Botanica	F	11		+	+	+	+			+	+	+	+	+		+		+	
Zoologia	F	11		+	+	+	+			+	+	+	+	+		+		+	
Chimia	F	4	+		+	+	+	+			+	+	+	+		+	+		
Tehnologii informaționale de comunicare	G	4				+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+
Limba străină	G	4						+		+	+							+	+
Ecologia și protecția mediului	F	6				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	
Biochimia	S	4	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Filozofia	U	4		+	+			+			+	+	+	+					
Fiziologia vegetală	F	6	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	
Fiziologia umană	F	5	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
Biologia celulară și Histologie	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Biofizica	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Microbiologia	F	4	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Genetica și bazele ameliorării	F	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Biotehnologia	S	5	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Fitopatologie și entomologie	S	4				+	+	+			+	+	+	+	+	+			
Sisteme și mecanisme de reglare și adaptare a organismelor vii	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
Biologia dezvoltării individuale animale și vegetale	S	5			+	+	+	+			+	+	+	+	+	+		+	+
Virusologia	S	3	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Genetica umană	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Imunologia	S	2	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	

Competențe specifice – la finalizarea ciclului I, licență specialitatea BIOLOGIE MOLECULARĂ:

1. Utilizarea metodelor și tehnicilor de memorare, sinteză și generalizare a informației în vederea explicării mecanismelor moleculare ale proceselor biologice;
2. Interpretarea teoriilor și concepțiilor de bază ale biologiei moleculare și ale disciplinelor înrudite în vederea realizării lucrărilor proprii;
3. Identificarea problemelor și direcțiilor prioritare de cercetare în domeniul biologiei moleculare;

4. Planificarea și realizarea experimentelor în domeniul biologiei, bazate pe cercetarea moleculară;
5. Analiza datelor experimentale proprii în concordanță cu datele din literatura de specialitate;
6. Identificarea domeniilor de utilizare a cunoștințelor și datelor biologiei moleculare;
7. Argumentarea necesității investigațiilor moleculare în domeniul biologiei ca un sistem de științe preocupate de cercetarea complexă a mediului;
8. Aplicarea teoriilor studiate asupra unui sistem natural sau social;
9. Cercetarea și monitorizarea proceselor și fenomenelor biologice cu ajutorul metodelor și tehnicilor de biologie moleculară;
10. Comunicarea informației, problemelor, datelor experimentale din domeniul biologiei moleculare atât specialiștilor, cât și non-specialiștilor;
11. Evaluarea corectă și soluționarea creativă a situațiilor problemă, ce țin de domeniul biologiei, în baza cunoștințelor de biologie moleculară.

Corelația „unitate de curs/finalități de studiu scontate” pentru Ciclul I, Licență, specialitatea BIOLOGIE MOLECULARĂ

Modulul/Finalitățile de studiu	Cod	Credite ECTS	Finalități de studiu										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Botanica	F	11	+	+	+	+		+	+	+		+	+
Zoologia	F	11	+	+	+	+		+	+	+		+	+
Chimia	F	4	+	+		+		+	+		+	+	+
Tehnologii informaționale de comunicare	G	4				+	+	+		+		+	+
Limba străină	G	4	+	+		+	+	+				+	+
Ecologia și protecția mediului	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
Biochimia	S	5	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
Fiziologia vegetală	F	6	+	+	+	+		+	+			+	+
Fiziologia umană	F	5	+	+	+	+		+	+			+	+
Biologia celulară și Histologie	S	5	+	+	+	+		+			+	+	+
Biofizica	S	5	+		+	+		+				+	+
Microbiologia	F	4	+	+	+	+		+				+	+
Biologie moleculară	S	6	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
Genetica și bazele ameliorării	F	4	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
Biotehnologia	S	5	+	+	+	+	+	+			+	+	+
Biosecuritatea	U	2	+	+	+	+		+	+	+		+	+
Enzimologia	S	2	+	+	+	+		+			+	+	+
Virusologia	S	2	+	+	+	+		+	+		+	+	+
Organisme modificate genetic	U	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Genetica umană	S	5	+	+	+	+	+	+			+	+	+
Imunologia	S	2	+		+	+		+			+	+	+

Studii superioare, ciclul II Master

- **Competente generale**
  - Analiza, sinteza, interpretarea critică a informației din domeniul Biologiei;
  - Utilizarea metodelor tradiționale și moderne de cercetare în domeniul Biologiei;
  - Identificarea problemelor ce țin de biodiversitatea lumii vii și propunerea de soluții pentru conservarea ei;
  - Argumentarea scopurilor, obiectivelor și rezultatelor investigațiilor proprii;
  - Explicarea mecanismelor moleculare și legăturilor fundamentale ale proceselor și fenomenelor biologice;
  - Valorificarea cunoștințelor teoretice și aplicarea diverselor metode de cercetare la soluționarea problemelor practice;
  - Aplicarea cunoștințelor teoretice și a unor procedee eficiente la studiul și dirijarea proceselor biologice, la soluționarea eficientă și creativă a problemelor practice;
  - Proiectarea activității de cercetare și realizarea eficientă a activității profesionale în domeniul biologiei și cel educațional;
  - Evaluarea rezultatelor obținute în cadrul investigațiilor biologice și pronosticarea posibilității utilizării acestora.
  - Utilizarea metodelor și tehnicilor de memorare, sinteză și generalizare a informației, cât și folosirea tehnologiilor contemporane în activitatea profesională.
  - Aplicarea diferitor modalități de autoinstruire și autoperfecționare în domeniul profesional.
  - Abilitatea de a lucra într-o echipă multidisciplinară în domeniul științelor naturii.
  - **Competente specifice la finalizarea ciclului II, master în domeniul „Biologie umană și animală”**
1. Evidențierea direcțiilor, tendințelor principale de dezvoltare a biologiei umane și animale;
  2. Dezvoltarea abilităților de cercetare în domeniul biologiei umane și animale;
  3. Selectarea metodelor eficiente de analiză a sistemelor funcționale de reglare și adaptare;
  4. Aplicarea tehnicilor interactive de acumulare, reprezentare și comunicare a informației referitoare la diverse sisteme de organe la om/animale și afecțiuni ale acestora;
  5. Modelarea anumitor stări funcționale ale organismului pe animalele experimentale, analizând starea funcțională a lor;
  6. Adaptarea cunoștințelor teoretice și practice la rezolvarea problemelor fiziologiei umane și animale
  7. Investigarea mecanismelor funcționării organismului sub influența factorilor de mediu prin intermediul metodelor specifice studiate
  8. Implicarea în activități de menținere a sănătății organismului și animalelor în diferite stări patologice.

9. Argumentarea logică a informației pentru sensibilizarea opiniei publice în vederea obținerii rezultatului științific scontat
10. Aplicarea realizărilor științifice din domeniul biologiei umane și animale și altor discipline înrudite în activitatea profesională
11. Propunerea modalităților de normalizare a stării funcționale a organismului în situații stresorice
12. Analiza indicilor biologici de apreciere a stărilor funcționale a organismului
13. Rezolvarea situațiilor-problemă din domeniul biologiei umane și animale în scopul menținerii propriei sănătăți și a celor din jur în caz de: avitaminoze, alimentarea nerațională a organismului, insuficiența de iod, alcoolism, tabacismul, narcomanie etc
14. Pronosticarea efectelor economice și sociale ale realizărilor Biologiei umane și animale în diverse domenii ale industriei.

• **Competente specifice Ia finalizarea ciclului II, mașter în domeniul „Biologie vegetală”**

1. Identificarea problemelor actuale ce țin de domeniul Biologiei vegetale și aplicarea ideilor de soluționare eficientă a acestora.
2. Identificarea, argumentarea și utilizarea metodelor adecvate de cercetare a organismelor vegetale și a celor asociate acestora în concordanță cu obiectivele cercetării biologice;
3. Aplicarea cunoștințelor și capacităților de înțelegere, de soluționare a problemelor atât în domeniul Biologiei vegetale, cât și în împrejurări noi sau necunoscute, în contexte înrudite sau multidisciplinare
4. Realizarea unor cercetări autonome în baza abilităților formate de analiză și sinteză a literaturii de specialitate, de selectare și utilizare a metodelor de cercetare, de colectare și interpretare a datelor științifice
5. Investigarea mecanismelor funcționării reglării activității organismelor vii (plante, fungi, microorganisme) și analiza complexă a viului în raport cu mediul de viață.
6. Evaluarea rezultatelor obținute în cadrul investigațiilor biologice din domeniul Biologiei vegetale și pronosticarea posibilității utilizării acestora.
7. Dirijarea proceselor și fenomenelor biologice în scopul conservării biodiversității, ameliorării organismelor vii, sănătății omului și a mediului de viață.
8. Argumentarea logică a informației din domeniul Biologiei pentru sensibilizarea opiniei publice și formarea conștiinței sociale în vederea obținerii rezultatului scontat.
9. Evaluarea riscului și gestionarea situațiilor de criză în domeniul mediului cu ajutorul realizărilor Biologiei plantelor, fungilor, microorganismelor etc.;
10. Abordarea sistemică a mediului natural și social.
11. Aplicarea rezultatelor proprii și ale realizărilor științifice din domeniul biologiei moleculare, microbiologiei, biochimiei, agrochimiei, geneticii în practica agricolă, industrie alimentară, medicină, farmacologie etc. și pronosticarea efectelor economice și sociale ale realizărilor din domeniul Biologiei.
12. Argumentarea propriilor opinii în luarea unei decizii profesionale.

- **Competențe specifice la finalizarea ciclului II, master în domeniul „Biologie moleculară”**

1. Argumentarea utilizării unei anumite metode și tehnici moleculare în studiul fenomenelor biologice;
2. Realizarea proiectelor de cercetare științifică în domeniul Biologiei cu aplicarea metodelor de Biologie moleculară, demonstrând un înalt grad de autonomie;
3. Stabilirea priorităților investigațiilor moleculare în cercetările științifice interdisciplinare;
4. Evidențierea direcțiilor, tendințelor principale de dezvoltare a biologiei moderne;
5. Adaptarea realizărilor științifice din alte domenii la investigațiile biologice;
6. Aplicarea realizărilor științifice din domeniul biologiei moleculare și altor discipline înrudite în activitatea profesională;
7. Argumentarea logică a informației din domeniul Biologiei moleculare pentru sensibilizarea opiniei publice și formarea conștiinței sociale în vederea obținerii rezultatului științific scontat;
8. Evaluarea riscului și gestionarea situațiilor de criză în domeniul mediului cu ajutorul realizărilor Biologiei moleculare în contextul abordării sistemice a mediului natural și social.
9. Ameliorarea organismelor vii, majorarea productivității plantelor și animalelor, ameliorarea calității mediului, conservarea biodiversității cu ajutorul realizărilor Biologiei moleculare.
10. Pronosticarea efectelor economice și sociale ca rezultat al utilizării realizărilor din domeniul Biologiei moleculare.

DOCTORAT

Descrierea competențelor

- **Competențe generale**

- Selectarea metodologiilor de cercetare, aplicarea cunoștințelor teoretice și practice bazate pe principiile complexității și interdisciplinarității în investigarea științifică autonomă;
- Utilizarea metodelor biologice, biofizice, biochimice, matematice pentru dirijarea proceselor fundamentale ale naturii, soluționarea eficientă și creativă a problemelor complexe legate de natura vie;
- Elaborarea și implementarea proiectelor de cercetare științifică în domeniul biologiei;
- Gestionarea cunoștințelor, mijloacelor tehnice și financiare în cadrul proiectelor de investigare științifică și în activitatea profesională;
- Pronosticarea efectelor economice și sociale ale realizărilor proprii și din domeniul Biologiei.

- **Competențe specifice**

1. Identificarea principalelor direcții de cercetare profesională;
2. Interpretarea legităților, proceselor, fenomenelor biologice, teoriilor și concepțiilor din domeniul biologiei în vederea extinderii diapazonului de cunoștințe și a practicilor profesionale;

3. Selectarea, argumentarea și aplicarea anumitor metode din diverse domenii în realizarea investigațiilor științifice proprii;
4. Identificarea și aplicarea realizărilor științifice din domeniul biologiei și a științelor înrudite în activitatea profesională;
5. Selectarea și utilizarea creativă a materialului biologic în cercetările științifice, elaborarea de noi metode și tehnici necesare pentru studiul proceselor și fenomenelor naturale;
6. Evaluarea corectă a situațiilor-problemă din domeniul biologiei și propunerea unor soluții eficiente și originale de rezolvare;
7. Dirijarea creativă, autonomă și în echipă a proceselor biologice, prin abordarea sistemică și complexă a fenomenelor naturii;
8. Comunicarea coerentă a informațiilor, a problemelor și soluțiilor referitor la anumite situații de criză din domeniul mediului specialiștilor și nespecialiștilor;
9. Argumentarea logică și științific-argumentată a deciziilor luate în diverse situații ce țin de activitatea profesională.
10. Pronosticarea efectelor și a posibilității utilizării rezultatelor științifice proprii pentru dezvoltarea durabilă a mediului.

3.2. Proces de consultare cu persoanele și instituțiile cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

Biologia este unul dintre domeniile fundamentale, a cărei importanță și actualitate a sporit considerabil în perioada contemporană în statele dezvoltate ale lumii. În acest sens, știința biologică din Republica Moldova se orientează la realizările recente din domeniu, iar planurile de învățământ pentru specialitățile Biologie și Biologie moleculară sînt racordate cerințelor procesului de la Bologna, fiind corelate cu planurile similare din universități de prestigiu din Europa (România, Franța, Belgia, Italia). Pentru ca specialitatea să fie funcțională și competitivă, specialiștii au determinat necesitatea și deschiderea acesteia spre piața muncii. Din aceste considerente, tradițional, la elaborarea planurilor de studii se realizează consultanță profesionistă cu specialiștii instituțiilor de profil (Institutele Academiei de Științe a Moldovei: Institutul de Fiziologie și Sanocreatologie, Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecția a Plantelor, Institutul de Microbiologie și Biotehnologie, Institutul de Zoologie, Institutul (Grădina) de Botanică, Institutul de Cercetări Științifice - Centrul Mamei și a Copilului, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițeanu”, Universitatea de Stat din Tiraspol, Universitatea Agrară de Stat din Moldova).

În scopul mobilității și a transferului inovațional în educație, la nivel de departament, se promovează inițiativele constructive orientate spre îmbunătățirea, perfecționarea disciplinelor din planul de învățământ în funcție de cerințele pieței muncii. Procesul de consultare frecventă are loc în cadrul departamentului de specialitate și vizează elaborarea și perfecționarea programelor de studii, practicilor de specialitate și de licență în baza cărora sînt înaintate propuneri de optimizare a planului de studii. Actualmente procesul educațional universitar este centrat pe colaborarea dintre student și profesor, de aceea studenții sunt implicați activ în managementul calității

studiilor, inclusiv și în discutarea conținutului planului de învățământ. Funcționalitatea studiilor este sporită prin introducerea de noi discipline, inclusiv în categoria celor opționale sau liber alese, care contribuie considerabil la pregătirea specialiștilor de înaltă calificare.

Aceste propuneri ulterior sînt discutate de către Comisiile metodice și aprobate de Consiliul Profesorial al facultății. Implementarea, coordonarea și monitorizarea eficientă a procesului educațional este realizat[de Secția Managementul Calității a USM. Cadrul instituțional, care aprobă schimbările din planul de învățământ este Senatul USM.

Componenta formativă generează o altă viziune asupra curriculum-ului universitar, care se axează înainte de toate pe formare de competențe și nu pe transmitere de informații. Astfel curriculum-urile pentru cursuri sînt elaborate în corespondență cu standardul profesional și sunt adaptate la cerințele pieței muncii prin procesul de consultanță cu angajatorii.

Totodată, în formarea specialiștilor biologi sînt implicați, prin intermediul consultanței și colaborărilor, specialiști biologi din SUA, Canada, Belgia, Franța, România, Federația Rusă, Suedia, Norvegia etc., ceea ce permite coordonarea programelor educaționale în domeniul dat.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclu	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licență	180 credite
II Master	120 credite
III Doctorat	180 credite, durata studiilor constituie 3-4 ani.

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățământului Superior în domeniul dat

Diferențele majore în spațiul european în ceea ce privește formarea profesională inițială în domeniul Biologiei țin în special de prioritatea acordată unei sau altei direcții de cercetare. În Republica Moldova, dezvoltarea biologiei cu accentul pe cunoașterea și utilizarea tehnicilor moleculare în rezolvare problemelor teoretice și cu aplicabilitate practică în ameliorare, biotehnologii agricole, diagnostic, atît la nivel de formare profesională, cît și ca domeniu de cercetare este dictată de necesitățile economice și sociale ale societății contemporane autohtone. Integrarea europeană furnizează o adevărată piață de desfacere pentru specialiștii din domeniul biologiei contemporane. Datorită faptului că planurile de studiu au fost racordate cerințelor europene în domeniu, vom accentua că sistemul de competențe dezvoltat la primul ciclu este similar celor europene, diferențele datorîndu-se specificului țării noastre.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Misiunea și obiectivele catedrelor responsabile de formarea profesională inițială în domeniul biologiei se reflectă în standardul educațional / profesional care exprimă ansamblul de competențe pe care le deține specialistul format în cadrul domeniului (fapt demonstrat prin evaluările randamentului academic). Aprecierea standardului educațional / profesional ca finalitate a procesului de formare profesională inițială ne permite să stabilim niște criterii de evaluare clare și creează un mecanism funcțional prin care sînt corelate eficient toate elementele procesului de învățămînt – învățarea, predarea și evaluarea. Promovarea dimensiunii europene prin învățămînt antrenează o serie de consecințe în tehnicile de predare–învățare–evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins și corelația dintre prezența în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare și de predare. **Elaborarea proiectelor individuale** la diferite discipline, în cadrul Ciclului I, în scopul evaluării competențelor specifice și instrumentale sînt utilizate în cadrul diferitor discipline nu numai ca **instrument de evaluare, ci și de învățare**, în realizarea acestuia fiind direct implicați cei doi parteneri ai actului educațional: studentul și profesorul.

Proiectul se elaborează în cadrul cursului predat la un anumit nivel al Ciclului I sau II (diferența de nivel este asigurată de complexitatea sarcinii de realizat și volumul de lucru autonom pe care îl depune studentul și deci a competențelor obținute). Studentul își va alege un subiect de cercetare controversat din conținutul cursului sau toți studenții unui grup academic vor lucra asupra diferitor aspecte ale aceleiași teme. Realizarea proiectului individual are loc în trei etape, pe parcursul întregului semestru. Primele două etape sînt dirijate de către responsabilul de curs și constau în pregătirea teoretică a subiectului de cercetare, alegerea bibliografiei, a metodelor de cercetare, a tehnicii de interpretare a datelor teoretice. A treia etapă este una individuală și permite studentului manifestarea creativității în aplicarea practică a cunoștințelor. Astfel, împreună cu tutorele vor discuta planul de testare al ipotezelor și îl vor pune în aplicare de sine stătător. Finalmente, proiectul individual va fi prezentat în fața grupului, care îi va oferi un feedback, legat de prezentarea acestuia. Feedback-ul academic va fi oferit de către tutore la primul an de studii și cu implicarea colegilor la anii următori. Evaluarea finală a proiectului constă din evaluarea sumativă a muncii depuse la cele trei etape de realizare a proiectului, a capacității de analiză și sinteză a studentului, a creativității utilizate în determinarea experimentului. Nota obținută la proiectul individual are pondere în formarea notei de semestru, care constituie la rîndul ei 60% din nota finală acordată.

În procesul de formare se utilizează evaluare inițială, care se realizează la începutul cursului, în scopul stabilirii nivelului de pregătire a studenților/masteranzilor pentru studierea acestei discipline, formativă bazată pe verificări sistematice și cea finală, sumativă.

Evaluarea formativă presupune următoarele activități:

- controlul curent la temă, se realizează la fiecare seminar în formă scrisă sau orală și prin prezentarea referatelor la temă;
- testări – pentru cursurile care se finalizează cu examen se efectuează două testări în termenele stabilite de decanat, iar pentru cursurile ce se finalizează cu colocviu se realizează o testare.

Evaluarea finală sau sumativă este mai complexă. Controlul gradului de însușire a materiei predate, în faza finală, se efectuează prin verificări și examene, care sînt desfășurate în conformitate cu regulamentele în vigoare. Evaluarea generală se face prin ponderarea rezultatelor obținute la evaluarea curentă, testări și examen.

6. SPORIREA CALITĂȚII

Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învățămîntului din unul informativ în unul formativ și centrat pe student. Societatea contemporană impune cerințe, care pot fi satisfăcute de către instituțiile de învățămînt numai printr-un sistem viabil de asigurare al calității. În acest sens, una din direcțiile prioritare a procesului de învățămînt realizat în cadrul domeniului Biologiei o constituie asigurarea calității. Evaluarea calității se realizează în baza cîtorva indicatori de bază, care la rîndul lor determină criteriile pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învățămînt:

1. Evaluarea randamentului academic.

Acest indicator presupune prezența unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calității produsului, competențelor viitorilor specialiști.

Evaluarea randamentului academic se caracterizează prin:

- calitatea standardelor de formare profesională;
- reușita curentă și finală a studenților;
- ponderea absolvenților în numărul celor înmatriculați;
- ponderea absolvenților încadrați în cîmpul muncii în primul an după finisarea studiilor.

1. *Evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățămînt.*

2. *Evaluarea calității învățămîntului prin evaluarea activității profesorilor de către studenți.*

Această procedură are drept scop determinarea eficienței studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele noastre didactice.

Instrumentul prin care este asigurată transparența studiilor este ECTS, implementat cu succes în Universitatea de Stat din Moldova. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor și mobilitate academică și deschide perspective pentru instruirea pe parcursul vieții.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul III – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
422 Științele solului**

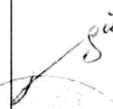
INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

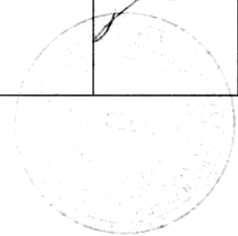
COORDONAREA PROIECTULUI

<i>N/O</i>	<i>Instituția/organizația/structura</i>	<i>Persoana</i>	<i>Funcția/titlu/grad științific/didactic</i>	<i>Semnătura</i>	<i>Data</i>
1.	Universitatea de Stat din Moldova	Coșcodan Mihai	Șef catedră Științe ale solului, Geologie și Geografie, dr., conf.unif.		16.12.2010

II. Parteneri sociali

<i>N/O</i>	<i>Instituția/organizația/structura</i>	<i>Persoana</i>	<i>Funcția/titlu/grad științific/didactic</i>	<i>Semnătura</i>	<i>Data</i>
1.	Ministerul Mediului	Chirică Lazăr	Vice-ministru, dr., conf. univ.		17.12.10
2.	Centru Republican de Pedologie Aplicată	Jigău Gheorghe	Director, dr., conf. univ.		16.12.2010

Coordonator elaborare:

Jigău Gh., dr., conf. univ.;

Nagacevschi Tatiana, dr., conf. univ.

1. PREZENTAREA DOMENIULUI DE FORMARE PROFESIONALĂ/ SPECIALITATE

1.1. Descriere generală a domeniului

Domeniul de formare profesională **422. Științele solului** se încadrează în domeniul general de studiu **42. Științe ale naturii** și include specialitatea **422.1 Științele solului**.

Specialitatea Științele solului are misiunea de a pregăti specialiști în cercetare (cercetător științific în instituțiile din domeniul științelor naturii), în domeniul mediului (specialist în întreprinderi de stat și firme comerciale de profil agricol, funciar, ecologic). Pentru utilizarea rațională a solurilor, sporirea fertilității lor, este necesară pregătirea specialiștilor în domeniul Științelor Solului, capabili să elaboreze măsuri de gestionare durabilă a resurselor de sol. Această disciplină fundamentală biosferologică este înrudită cu geologia, biologia, ecologia, agricultura.

Programul de formare profesională este fundamentat pe baza unui plan de învățământ menit să formeze competențe de cultură generală, aplicabile atât domeniului, cât și vieții sociale a absolventului, să asigure pregătirea teoretică de bază la specialitate și formarea competențelor specifice domeniului, care cuprinde următoarele categorii de module:

I - Modulul disciplinelor de cultură generală (Limbi străine, Tehnologii informaționale (GIS));

II - Modulul socio-umanist (Filozofia, Istoria și metodologia științelor solului), ambele module fiind menite să formeze competențe de cultură generală, aplicabile atât domeniului cât și vieții sociale ale absolventului;

III - Modulul disciplinelor fundamentale, care asigură pregătirea teoretică de bază la specialitate (Chimia, Geologia generală, Pedologia generală, Agrochimia, Fizica aplicată, Teoria pedogenezei, Tipologia și taxonomia solurilor, Fiziologia și biochimia plantelor);

IV - Modulul disciplinelor de specialitate (Chimia solului, Metode chimice de analiză a solului, Pedogeografia, Solurile R. Moldova, Fizica solului, Biologia solului, Cartarea solului, Ameliorarea solurilor, Bonitarea solurilor, Managementul resurselor de sol, Norme și regulamente în pedologie, Agricultura generală și fitotehnia, Agricultura ecologică, care au ca obiectiv formarea competențelor specifice domeniului;

Ciclul I Licență cuprinde spectrul de discipline necesar pentru formarea profesională la specialitate, precum și alte discipline menite să completeze pregătirea generală sau de specialitate a viitorilor specialiști în domeniul Științele solului. Studenții sînt organizați astfel încît pregătirea teoretică și practică să fie cît mai eficientă și legată de cerințele pieței muncii. Astfel, specificul domeniului Științele solului impune realizarea unor aplicații practice pe teren, pentru care sînt prevăzute 7 stagii de practică. Obținerea competențelor este concepută prin două modalități: una obligatorie, care vine să asigure pregătirea teoretică de specialitate și alta opțională - determinată de libera alegere a studenților în funcție de interesele specifice. În acest sens, sînt prevă-

zute discipline opționale (Agrofizica, Îmbunătățiri funciare, Valorificarea resurselor funciare, Expertiza ecologică de stat și altele) și discipline la libera alegere (Biosferologia, Agricultura durabilă și altele). Potențialul didactico-științific al instituției, prevăzut pentru a acoperi cursurile, dispune de bază material-tehnică necesară, fiind apreciată de comisia de acreditare cu nota „nouă” și permite în mare măsură asigurarea pregătirii specialiștilor în domeniul Științelor solului. În cadrul specialității se efectuează specializarea în pedologie și agrochimie.

Absolvenții care promovează aceste cursuri pot opta pentru angajarea pe piața muncii ca specialiști în întreprinderi de stat și firme comerciale de profil agricol, funciar și ecologic sau după finalizarea studiilor la ciclul II, în învățământ superior și specialiști în cercetare în instituțiile din domeniul științelor naturii.

Așa cum specialitatea Științele solului este solicitată pe piața muncii pentru pregătirea specialiștilor în domeniul de cercetare a solului în instituțiile din domeniul științelor naturii, privind problemele protecției, ameliorării, sporirii fertilității, utilizării durabile a învelișului de sol, evident ciclul II de instruire necesită planuri de învățământ cu discipline ce corespund solicitărilor contemporane de gestionare durabilă a resurselor de sol și protecția mediului. Programul de master **Managementul mediului** este dictat de domeniul de identificare și clasificare a resurselor de sol și elaborarea tehnologiilor de producție agricolă durabilă, în condițiile în care Republica Moldova este o țară cu economie agrară evidentă, ponderea căreia se bazează pe exploatarea resurselor funciare (de sol). Avînd în vedere că în prezent calitatea învelișului de sol al Republicii pe majoritatea terenurilor agricole este nesatisfăcătoare, iar pe o parte de terenuri-critică, pentru a rezolva acestei probleme ce ține de economia țării, masteranzii trebuie să rezolve problemele actuale prin elaborarea măsurilor de conservare și creștere a fertilității solului.

Pentru a asigura o pregătire fundamentală consacrată protecției, ameliorării și utilizării durabile a resurselor de sol, majoritatea disciplinelor cuprind toate formele de instruire: cursuri, seminarii, lucrări practice și de laborator, teze și proiecte anuale. Facultatea dispune de cadre profesionale cu experiență teoretică și practică, laboratoare performante, bază tehnico-materială, materiale didactico-metodice, spații auditoriale.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani / 4 ani*
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învățământ de zi	Învățământ de zi	Învățământ de zi; Învățământ cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diploma de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diploma de licență, Diplomă echivalentă	Diploma de master, Diplomă echivalentă

Precondiții	Realizarea finalităților învățământului preuniversitar	Realizarea finalităților învățământului superior Licență Ciclu I-(180 credite), Susținerea examenului de admitere	Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclul I, Licență și Ciclu II, Master), Susținerea examenului de admitere
Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu (15-20 credite)	Cu titlu obligatoriu (10 credite)	–
Reguli de examinare și evaluare	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen de licență: 1. Examen la disciplina fundamentală 2. Examen la disciplina de specialitate 3. Susținerea tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licență în Științe ale naturii	Diploma de master în Științe ale naturii	Diploma de doctor în biologie, Diploma de doctor în agricultură
Titlu acordat	Licențiat în Științe ale naturii	Master în Științe ale naturii	Doctor în biologie Doctor în agricultură

Drepturi pentru absolvenți	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1 Descrierea calificării

Ciclu	Titlu acordat / Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclu II - Studii superioare de licență	<p>Licențiat în Științe ale naturii.</p> <p>Rezultatele corespunzătoare nivelului 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe avansate în domeniul Științelor solului care implică înțelegerea critică a conceptelor, factorilor, proceselor, teoriilor, principiilor de formare și evoluție. • Abilități avansate, care denotă control și inovație în rezolvarea rezolva probleme complexe și imprevizibile în rezolvarea unor situații – problemă din domeniul științelor solului ; • Gestionarea de activități sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile; • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor. 	6

<p>Ciclul II – Studii superioare de master</p>	<p>Master în Științe ale naturii. Rezultatele corespunzătoare nivelului 7:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe din diferite domenii ale științei solului, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale; • Conștientizare critică a cunoștințelor din domeniul Științei solului și a cunoștințelor aflate la granița dintre pedologie, geologie, geografie, fizică, chimie, biologie, ecologie; • Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii; • Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice; • Elaborarea proiectelor de sinteză și cercetare a solurilor degradate și elaborarea tehnologiilor de producție agricolă durabilă. • Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor. 	<p>7</p>
<p>Ciclul III - Studii superioare de doctorat</p>	<p>Doctor în <i>biologie</i> sau <i>Doctor în agricultură</i>. Rezultatele corespunzătoare nivelului 8:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe la cel mai avansat nivel din domeniul Științei solului și cunoștințe aflate la granița dintre pedologie, geologie, geografie, fizică, chimie, biologie, ecologie; • Abilitățile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale; • Operarea cu utilaj și aparatură, echipamente specifice de cercetare a solului în decursul activităților teoretice și experimentale. • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situații de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea. 	<p>8</p>

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul Științele solului (nomenclatorul profesiilor / clasificatorul ocupațiilor)

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul I - Studii superioare de licență	Științele Solului	221. Specialiști în biologie, agronomie și științe ale vieții; 23780. Pedolog; Consilier pedolog; Expert Pedolog; Inspector de specialitate Pedolog; 20081 Agrochimist; 21820 Inginer ameliorator.
Nivelul calificării	Programe de master în:	Ocupații tipice
Ciclul II - Studii superioare de master	Pedologie calificată	1237 Conducători ai compartimentelor de dezvoltare tehnico-științifică; 25864. Tehnician protecția mediului (tehnician ecolog); 20450. Cercetător - stagiar (în învățământ); 20500. Colaborator științific (în învățământ); 20252. Asistent universitar; 22864. Lector universitar.
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Biologie; Agricoltura; Geografie; Ecologie și protecția mediului	20500. Colaborator științific; 23122. Manager (în instituții de învățământ); 22867. Lector superior universitar; 20612. Conferențiar universitar; 24078. Profesor universitar.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Prin specificul său interdisciplinar între științele fundamentale (fizică, chimie, biochimie, matematică, informatică) și științele naturii (geologie, geomorfologie, climatologie, hidrologie, biologie), iar pe altă parte și științele aplicate (agrotehnică, agrochimie, silvicultură) sau ameliorative (îmbunătățiri funciare, protecția mediului, etc.). Științele solului contribuie la formarea competențelor în domeniul agriculturii, ecologiei, silviculturii și geografiei. La specialitățile agricole este obligatoriu cursul de agropedologie, îmbunătățiri funciare, la silvicultură - pedologia forestieră la ecologie - ecopedologia, la geografie - geografia solului cu bazele pedologiei, la meteorologie și hidrologie - pedologia cu bazele termofizicii și hidrologiei solului.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE – DESCRIPTORI DE NIVEL PE CICLURI

3.1. Descrierea finalităților de studiu și competențelor

Ciclul I – Studii superioare de licență

- **Competențe generale:**
- Cunoașterea și înțelegerea noțiunilor, conceptelor, analiza, sinteza și comunicarea informațiilor cu caracter științific din domeniul Științelor solului;
- Aplicarea cunoștințelor teoretice la identificarea și clasificarea resurselor de sol;

- Utilizarea eficientă a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională;
- Aplicarea cunoștințelor teoretice și metodelor speciale de analiză a solurilor și recoltei;
- Argumentarea propriei poziții în luarea unei decizii profesionale;
- Acordarea de consiliere profesională în domeniul Științelor solului.
- Generarea ideilor noi și soluțiilor creative în rezolvarea situațiilor de problemă.

- ***Competențe specifice la specialitatea Științele solului***

1. Descrierea noțiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază din domeniul Științelor solului.
2. Interpretarea cunoștințelor teoretice în urma sintezei și evaluării datelor din domeniul Științelor solului.
3. Analiza diverselor ramuri ale științei solului: pedologie, pedogeneză, fizica solului, chimia solului.
4. Generalizarea cunoștințelor Științelor solului, ca fiind o disciplină preocupată de cercetarea învelișului de sol și protecția lui.
5. Aplicarea metodologiilor moderne de cercetare în domeniul pedologiei, fizicii solului, chimiei solului și cartării solului.
6. Analiza metodologiei moderne de cercetare în domeniul științelor solului.
7. Planificarea activităților pe teren, evaluarea hărților de soluri și agrochimice ale gospodăriilor.
8. Evaluarea întregului complex de factori naturali și antropogeni.
9. Aplicarea metodelor de analiză fizico-chimică în activitatea profesională
10. Utilizarea metodelor și tehnicilor în analiza sinteza și interpretarea grafică a informațiilor.
11. Posedarea abilității de a prezenta oral sau în scris teorii și practici pedologice și agrochimice în limba de stat.
12. Efectuarea prospecțiunilor în scopuri pedoameliorative și evaluarea măsurilor de gestionare durabilă a resurselor de sol.
13. Manifestarea capacității de comunicare cu persoanele din alte domenii de activitate.
14. Identificarea situațiilor problematice a solurilor agricole în contextul noilor tehnologii de producție și al strategiilor de protecție a mediului.
15. Adaptarea mesajului profesional la diverse medii socio-economice.

3.2. Corelația „unitate de curs / finalități de studiu scontate” pentru Ciclul I, Licență specialitatea ȘTIINȚELE SOLULUI

Unitate de curs / Modulul	Categoria modulului	Număr credite ECTS	Finalități de studiu / Competențe specifice															
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Pedologie generală	F	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Geologie generală	F	6	+	+		+												
Chimie	F	6	+				+											
Tehnologii informaționale	G	4					+	+	+	+								
Tipologia și taxonomia solurilor	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Metode chimice și agrochimice de analiză a solului	S	6	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Chimie solului	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Fizica solului	S	5	+	+	+													
Cartarea solurilor	S	3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Lucrări agropedoameliorative	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Solurile R. Moldova	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Notă: Din schema de mai sus, se poate observa că științele solului se axează pe formarea competențelor *pedologice* și diversele domenii ale acesteia. La realizarea acestui obiectiv contribuie disciplinele fundamentale: pedologia generală, tipologia și taxonomia solurilor și disciplinele de specialitate: fizica solului, chimia solului, cartarea solului, standarde de calitate a solului, lucrări agropedoameliorative, solurile R. Moldova. Domeniul pe lângă competențele generale sistematice și specifice de învățare și de cercetare asigură formarea profesională pentru condițiile economiei de piață, pregătind traseul pentru Ciclul II.

Ciclu II – Studii superioare de master

- **Competențe generale:**
  - Cunoașterea și înțelegerea aprofundată a noțiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază și conștientizarea critică a cunoștințelor din domeniul științelor naturii, care asigură o abordare originală în dezvoltarea sau aplicarea lor, în contextul cercetării sau cel aplicativ;
  - Aplicarea integrată a cunoștințelor teoretice, aparatului conceptual și metodologic, în condiții de informare incompletă, pentru a rezolva probleme teoretice și practice noi din domeniul științelor naturii;
  - Utilizarea de criterii și metode de evaluare, pentru a formula judecăți de valoare pe baza unor date incomplete și a fundamenta decizia constructivă, în domeniul științelor naturii;
  - Aplicarea tehnologiilor informaționale, a unei limbi străine, a tehnicilor de management al informației, pentru a comunica concluzii și a esențializa cunoștințele în domeniul științelor naturii;
  - Elaborarea și gestionarea de proiecte profesionale și/sau de cercetare, în mod autonom, utilizând inovativ un spectru variat de principii și metode de specialitate, în domeniul științelor naturii.
- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Pedologie aplicată**
1. Utilizarea terminologiei din domeniul pedologiei și interpretarea teoriilor contemporane pedologiei, în vederea realizării lucrărilor proprii.
  2. Observarea, perceperea și explicarea componentelor, proceselor, fenomenelor și legăturilor pedologiei și a relațiilor cauzale dintre ele, la nivel local, regional și global.
  3. Selectarea, aplicarea și argumentarea metodelor de cercetare în domeniul pedologiei.
  4. Măsurarea, calcularea și determinarea parametrilor cantitativi în studierea și cercetarea solului.
  5. Interpretarea, elaborarea și utilizarea materialelor grafice și cartografice referitoare la solului.
  6. Planificarea, realizarea și evaluarea rezultatelor unor aplicații practice de laborator sau pe teren în domeniul pedologiei, efectuate în mod autonom.
  7. Elaborarea și implementarea proiectelor de cercetare științifică în domeniul pedologiei, demonstrând un înalt grad de autonomie.
  8. Evaluarea corectă și gestionarea situațiilor-problemă din domeniul pedologiei și propunerea unor soluții de rezolvare.
  9. Adaptarea și comunicarea coerentă a informațiilor și a problemelor din domeniul solului specialiștilor și nespecialiștilor.
  10. Selectarea și sistematizarea informațiilor din domeniul pedologiei prin intermediul sistemelor informaționale de comunicații.

3.2. Corelația „unitate de curs / finalități de studiu scontate”

Doctorat

- **Competențe generale:**

- Abilități de înțelegere a noțiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază și conștientizarea critică a cunoștințelor din domeniul Științelor solului, care asigură o abordare originală în dezvoltarea sau aplicarea lor, în contextul cercetării științifice.
- Aplicarea integrată a cunoștințelor teoretice, a aparatului conceptual și a metodologiilor de cercetare, având caracter complex și interdisciplinar, în domeniul Științelor solului.
- Evaluarea și aplicarea criteriilor și metodelor de cercetare, pentru a formula judecăți de valoare pe baza unor date incomplete și a fundamenta decizii constructive, în domeniul Științelor solului .
- Utilizarea tehnologiilor informaționale, a unor limbi străine, a tehnicilor de management al informației, pentru a argumenta rezultate științifice, concluzii și a esențializa cunoștințele în domeniul Științelor naturii.
- Abilități de studiu individual aprofundat, utilizând inovativ un spectru variat de principii și metode de specialitate, în domeniul Științelor solului.

- **Competențe specifice:**

1. Identificarea și evaluarea principalelor direcții ale evoluției Pedologiei.
2. Interpretarea și adaptarea teoriilor și concepțiilor din domeniul Științelor solului în vederea realizării lucrărilor științifice proprii.
3. Selectarea, aplicarea și argumentarea metodelor de cercetare în domeniul Științelor solului.
4. Identificarea și aplicarea realizărilor științifice din domeniul Științelor solului și a științelor înrudite în activitatea profesională.
5. Interpretarea, elaborarea și utilizarea materialelor grafice și cartografice în cercetările Științelor solului, prin aplicarea sistemelor informaționale de comunicații.
6. Planificarea și realizarea unor aplicații practice pe teren, a unor experimente de laborator, în domeniul Științelor solului.
7. Elaborarea și implementarea proiectelor de cercetare științifică în domeniul Științelor solului, demonstrând un înalt grad de autonomie.
8. Evaluarea corectă și gestionarea situațiilor-problemă din domeniul Științelor solului, propunerea, argumentarea și aplicarea unor soluții de rezolvare.
9. Adaptarea și comunicarea coerentă a informațiilor și a problemelor din domeniul Științelor solului specialiștilor și nespecialiștilor.
10. Studiarea și evaluarea legităților, proceselor pedogenetice în vederea efectuării unui studiu autonom în pedologie.

3.3. Proces de consultare cu persoanele și instituțiile cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

Specialitatea Științele Solului în contextul specificului Republicii Moldova are o importanță deosebită, dat fiind că solul este bogăția naturală principală a republicii, dar și componentul de bază în producerea agricolă. Actualmente produsele agricole din R. Moldova sînt solicitate pe piața Europeană. În același timp toate activitățile agricole se ajustează la Codul de bune practici agricole și Directiva CE vizînd protecția și conservarea solurilor. Acesta este unul dintre motivele pentru care Planurile de învățămînt, realizate pentru Domeniul specificat sînt racordate cerințelor procesului de la Bologna și au fost elaborate în colaborare cu universități de prestigiu în domeniul din România, Ucraina, Rusia, Turcia ș.a. Totodată s-a ținut cont și de principiile consiliului CE în utilizarea durabilă a resurselor de sol. În același timp, pentru specialiștii formatori ai specialității, parteneriatul intern este foarte important. Pentru ca specialitatea să poată funcționa și a fi viabilă pe piața muncii, conceptul pregătirii acestora este orientat spre solicitările pieței muncii. Curriculum Vitae și planurile de studii au fost consultate cu Instituțiile Științifice și Aplicative din Republica Moldova: Centru Republican de Pedologie Aplicată, Institutul de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului „Nicolae Dimo”, Laboratorul de geografie și evoluție a solurilor al Institutului de Geografie dar și cu Ministerul Mediului și Ministerul Agriculturii. În baza concepției de pregătire a specialiștilor în domeniul *Științei solului* în cadrul catedrei de specialitate, se fac propuneri pentru planul de studii. Aceste propuneri sînt discutate de către Comisia metodică și aprobate în Consiliul profesoral al facultății. În ultimă instanță, cadrul instituțional, care aprobă schimbările din planul de învățămînt este Senatul USM. Deoarece studentul și profesorul sînt cei doi participanți de bază a procesului de învățămînt, iar în condițiile actuale ale dezvoltării universității se mizează pe accentuarea acestei colaborări, au fost întreprinse măsuri de implicare a studenților în managementul calității studiilor, inclusiv și în discutarea conținutului planului de învățămînt. De cele mai multe ori, însă, funcționalitatea studiilor este sporită prin introducerea noilor discipline, inclusiv în categoria celor opționale sau liber alese, care contribuie considerabil la elaborarea unui demers didactic individual pentru studenți.

În scopul prevenirii anacronismului în educație la nivel de catedră se promovează inițiativele constructive orientate spre îmbunătățirea și perfecționarea disciplinelor din planul de învățămînt. În acest scop se produce reeșalonarea lor sau renovarea propriu-zisă, în funcție de cerințele pieței muncii.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

4.1 Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

- Ciclu I (180)
- Ciclu II (120)
- Ciclu III (180)

Ciclu	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licență	180 credite
II Master	120 credite
III Doctorat	180 credite

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățământului Superior în domeniul dat

Diferențele majore în spațiul european în ceea ce privește formarea profesională inițială în domeniul științei solului țin mai degrabă de prioritatea acordată unui sau altui compartiment ramural mai degrabă decât de diferențe strategice de formare. În Republica Moldova, ramura pe care o dezvoltăm, atât la nivel de domeniu de formare profesională, cât și ca domeniu de cercetare este dictată de necesitățile economice și sociale ale societății contemporane autohtone. Criza în agricultură și degradarea vertiginoasă a solurilor, pe de o parte, și integrarea europeană pe de alta furnizează o adevărată piață de desfacere pentru specialiștii din domeniul științei solului. Știința solului este privită în context național mai degrabă ca un domeniu aparte cu plan de studiu specific desemnat să formeze un anumit tip de competențe capabile să se conformeze la necesitatea societății. Totodată, datorită faptului că planurile de studiu au fost racordate cerințelor europene în domeniu, vom accentua că sistemul de competențe dezvoltat la primul ciclu este similar celor europene, diferențele constituindu-se în baza specificul spațiului Carpat-Danubiano-Pontic.

În România specialității în domeniu sînt pregătiți la ciclul II Master Știința solului., Planul de Studii prevede 120 de credite. În Turcia specialitatea Pedologie are plan aparte de pregătire la ciclurile I și II. Planul de Studii prevede 30 de credite semestrial. În țările care au aderat la Procesul de la Bologna, durata studiilor la ciclul I (licență) este de 3 ani și la ciclul II master este de 2 ani (de ex. România), iar în cazul celor care nu au aderat la procesul menționat este de 5 ani la I ciclu și 1-1,5 ani în (Belarus, Rusia și Ucraina).

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Misiunea și obiectivele catedrei responsabile de formarea profesională inițială în domeniul științelor solului se reflectă în standardul educațional / profesional care exprimă ansamblul de competențe pe care le deține specialistul format în cadrul domeniului (fapt demonstrat prin evaluările randamentului academic). Aprecierea standardului educațional / profesional ca finalitate a procesului de formare profesională inițială ne permite să stabilim niște criterii de evaluare clare și creează un mecanism funcțional prin care sînt corelate eficient toate elementele procesului de învățămînt – învățarea, predarea și evaluarea. Promovarea dimensiunii europene prin învățămînt antrenează o serie de consecințe în tehnicile de predare - învățare – evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins și corelația dintre prezența în sălile de curs, laboratoare și studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare și de predare. **Elaborarea proiectelor individuale** la diferite discipline, în cadrul Ciclului I, în scopul evaluării competențelor specifice și instrumentale sau interpersonale sînt utilizate în cadrul diferitor discipline nu numai ca **instrument de evaluare, ci și de învățare**, în realizarea acestuia fiind direct implicați cei doi parteneri ai actului educațional: studentul și profesorul.

Proiectul se elaborează în cadrul cursului predat la un anumit nivel al Ciclului I sau II (diferența de nivel este asigurată de complexitatea sarcinii de realizat și volumul de lucru autonom pe care îl depune studentul și deci a competențelor obținute). Studentul își va alege un subiect de cercetare controversat din conținutul cursului sau toți studenții unui grup academic vor lucra asupra diferitor aspecte ale aceleiași teme. Realizarea proiectului individual are loc în trei etape, pe parcursul întregului semestru. Primele două etape sînt dirijate de către responsabilul de curs și constau în pregătirea teoretică a subiectului de cercetare, alegerea bibliografiei, a metodelor de cercetare, a tehnicii de interpretare a datelor teoretice. A treia etapă este una individuală și permite studentului manifestarea creativității în aplicarea teoriei studiate înainte. Astfel, împreună cu moderatorul vor discuta planul de testare al ipotezelor și îl vor pune în aplicare de sine stătător. Finalmente, proiectul individual va fi prezentat în fața grupului, care îi va oferi un feedback, legat de prezentarea acestuia. Feedback-ul academic va fi oferit de către moderator la primul an de studii și cu implicarea colegilor la anii următori. Evaluarea finală a proiectului constă din evaluarea sumativă a muncii depuse la cele trei etape de realizare a proiectului, a capacității de analiză și sinteză a studentului, a creativității utilizate în determinarea experimentului. Nota obținută la proiectul individual are pondere în formarea notei de semestru, care constituie la rîndul ei 60% din nota finală acordată.

6. SPORIREA CALITĂȚII

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională inițială în domeniul *Științei solului* este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialiști în științele solului, care vor fi competitivi pe piața muncii din Republică și de peste hotarele ei. Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învățământului din unul informativ în unul formativ și centrat pe student. Societatea contemporană impune cerințe, care pot fi satisfăcute de către instituțiile de învățământ numai printr-un sistem viabil de asigurare al calității. În acest sens, una din direcțiile prioritare a procesului de învățământ realizat în cadrul domeniului Științei solului o constituie asigurarea calității. Structurile care asigură/monitorizează calitatea procesului de studii sînt, în primul rînd. Secția Managementul Calității și Consiliul de Asigurare a Calității la nivel universitar și Comisiile de Calitate, la nivel de facultăți. Evaluarea calității se realizează în baza cîtorva indicatori de bază, care la rîndul lor determină criteriile pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învățământ: *Evaluarea randamentului academic*. Acest indicator presupune prezența unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calității produsului, competențelor viitorilor specialiști. *Evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățământ, evaluarea calității învățământului prin evaluarea activității profesorilor de către studenți*. Această procedură are drept scop determinarea eficienței studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele noastre didactice.

Componenta formativă generează o altă viziune asupra curriculei universitare, care se axează înainte de toate pe formare de competențe și nu pe transmitere de informații. Astfel curriculum-urile pentru cursuri sînt elaborate în corespondență cu standardul socio-profesional și adaptat la cerințele pieței muncii prin procesul de consultanță cu angajatorii. Totodată, instrumentul prin care este asigurată transparența studiilor este ECTS, implementat cu succes în Universitatea de Stat din Moldova. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor și mobilitate academică și deschide perspective pentru instruirea pe parcursul vieții.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul III – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
423 Geologie**

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

Nr. crt.	Instituția/organizația/structura	Persoana	Funcția/titlu/grad științific/didactic	Semnătura	Data
1.	Universitatea de Stat din Moldova	Mihai Coșcodan	Șef catedră Științe ale Solului, Geologie și Geografie, conf. univ., dr.	 	16.12.10

II. Parteneri sociali

Nr. crt.	Instituția/organizația/structura	Persoana	Funcția/titlu/grad științific/didactic	Semnătura	Data
1.	Ministerul Mediului	Lazăr Chirică	Viceministru, conf. univ., dr.	 	16.12.10
2.	Institutul de Geologie și Seismologie al Academiei de Științe din Moldova	Vasile Alcaz	Director IGS, dr. habilitat		21.12.10

Coordonatori elaborare:

Ciobotaru V., dr., conf. univ.;

Popuiac A., drd. lect univ.;

Hămuraru M., dr., conf.univ.

1. PREZENTAREA DOMENIULUI DE FORMARE PROFESIONALĂ/ SPECIALITATE

1.1. Descriere generală a domeniului

Domeniul de formare profesională 423 Geologie se încadrează în domeniul general de studiu Științe ale Naturii și include specialitatea 423.1 Geologie.

Geologia prezintă o știință complexă care studiază Pământul și formațiunile Cruste Terestre sub raport spațial, geocronologic, dinamic și sistemic. Fiind situată la interfața științelor naturii și a celor reale Geologia formează o viziune multilaterală asupra proceselor geologice, structurilor crustei terestre și distribuția zăcămintelor minerale utile în spațiul subsolului.

Scopul general în domeniul de formare profesională Geologie constă în formarea specialiștilor geologi care sînt necesari atît în domeniul științific, cît și în domeniul aplicativ, contribuind la prospecțiunile, explorările și evaluările resurselor și rezervele de minerale utile din Republica Moldova.

Programul de formare profesională este fundamentat pe baza unui plan de învățămînt, care cuprinde următoarele categorii de module: a) Modulul disciplinelor de cultură generală (Limbi străine, Tehnologii informaționale GIS); b) Modulul socio-umanist (Filozofia, Legislația mediului, etc.) are scop formarea competențelor de cultură generală, aplicabile atît domeniului geologic cît și vieții sociale ale absolventului; c) Modulul disciplinelor fundamentale, care asigură pregătirea teoretică de bază la specialitate (Chimia, Fizică aplicată, Geologia generală, Mineralogie și Petrografie, Geotectonică, etc.); d) Modulul disciplinelor de specializare (Geologie structurală, Cartarea geologică, Prospecțiunile și explorările geologie, Geofizica și prospecțiunile geofizice, Geochimia și prospecțiunile geochimice, Geologia zăcămintelor minerale utile, etc.)

Planurile de învățămînt în prezent sînt elaborate pentru ambele cicluri Licență (I) și Master (II) cuprind întregul spectru de discipline necesare pentru formarea profesională la specialitate, precum și alte discipline menite să completeze pregătirea generală și de specialitate a viitorilor specialiști în domeniul Geologiei. Studenții sînt organizați astfel încît pregătirea teoretică și practică să fie cît mai eficientă și legată de cerințele pieței muncii. Astfel, specificul domeniului Geologie impune realizarea unor aplicații practice pe teren, pentru care sînt prevăzute 5 stagii de practică. Obținerea competențelor este concepută prin două modalități: una obligatorie, care va asigura pregătirea teoretică de specialitate și alta opțională determinată de libera alegere a studenților în funcție de interesele specifice impuse de specialitatea geologie. În acest sens sînt prevăzute discipline opționale (Stratigrafia, Formațiunile geologice ale Interfluviului Nistru-Prut, Exploatarea zăcămintelor minerale utile din Republica Moldova și altele) și discipline la libera alegere. Potențialul didactico-științific al instituției prevăzut pentru a acoperi cursurile permite în mare măsură să asigure pregătirea specialiștilor în domeniul dat.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (ciclul II)	Doctorat (ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani / 4 ani*
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învățământ de zi	Învățământ de zi	Învățământ de zi; cu frecvență redusă
Condiții de acces	diploma de BAC diploma de studii medii de specialitate	diploma de licență, diplomă echivalentă	diploma de master, diploma echivalentă
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului preuniversitar	Realizarea finalităților învățământului superior (Licență, Ciclul I; 180 credite); Susținerea examenului de admitere	Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclul I Licență; Ciclul II Master); Susținerea examenului de admitere
Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu (15-20 credite)	Cu titlu obligatoriu (10 credite)	–
Reguli de examinare și evaluare	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.

Modalitate de evaluare finală	Examen de licență: 1. Examen la disciplina fundamentală. 2. Examen la disciplina de specialitate. 3. Susținerea tezei de licență.	Susținerea tezei de master.	Susținerea tezei de doctor
Certificare	diplomă de licență în Științe ale naturii	diplomă de master în Științe ale naturii	diplomă de doctor în științe geologo-mineralogice
Titlu acordat	licențiat în Științe ale naturii	master în Științe ale naturii	doctor în științe geologo-mineralogice
Drepturi pentru absolvenți	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii.
Organ responsabil de autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	Structura abilitată

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1 Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat / Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I - Studii superioare de licență	<p>Licențiat în Științe ale naturii. Rezultatele corespunzătoare nivelului 6.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe avansate în domeniul Geologiei fundamentale și prospecțiunilor geologice care implică înțelegerea critică a conceptelor, factorilor, proceselor, teoriilor, principiilor de formare și evoluție a crustei terestre sau a zăcămintelor minerale utile. • Abilități avansate, care denotă control și inovație în rezolvarea problemelor complexe din domeniul geologiei fundamentale și aplicate; • Gestionarea de activități sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile; • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor. 	6

<p>Ciclul II - Studii superioare de master</p>	<p>Master în Științe ale naturii. Rezultatele corespunzătoare nivelului 7.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe specializate în domeniul petrografiei, geotectonicii, geologiei istorice, geologiei zăcămintelor minerale utile, cartărilor, prospecțiunilor și explorărilor geologice; ținând cont de interdependența disciplinelor geologice studiul general este bazat pe nivelul de cunoștințe contemporane și originale din diferite domenii ale științelor geologice. • Conștientizarea critică a cunoștințelor din domeniul geologiei și a cunoștințelor aflate la granița dintre geologie, fizică, chimie, biologie, ecologie. • Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii geologice. • Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice. • Elaborarea proiectelor de sinteză și cercetare a zăcămintelor minerale utile și de prevenire a fenomenelor geologice de risc. • Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor care se ocupă cu cercetări geologice și prospecțiuni ale zăcămintelor minerale utile. 	<p>7</p>
<p>Ciclul III - Studii superioare de doctorat</p>	<p>Doctor în Științe geologo-mineralogice. Rezultatele corespunzătoare nivelului 8.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe la cel mai avansat nivel din domeniul geologiei și cunoștințe aflate la granița dintre geologie, fizică, chimie, biologie, ecologie, inginerie, economie. • Abilitățile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor geologice profesionale; • Operarea cu utilaj și aparatură, echipamente specifice de cercetare a mineralelor, rocilor, fosileor, apelor subterane și minereurilor în decursul activităților teoretice și experimentale. • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională. • Dezvoltarea unor idei noi în rezolvarea problemelor ce țin de geologie inginerească sau de cercetare științifică a diferitor formațiuni din crusta terestră. 	<p>8</p>

2.2 Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul dat (nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupațiilor)

Nivelul	Specialitatea / Program de master	Ocupații tipice
Ciclul I – Studii superioare de licență	Geologie	20443 Cercetător-stagiar în geologie. 21706 Geolog. 21708 Geolog la carieră. 21712 Geolog prospecțiuni zăcăminte de gaz și țiței pentru forajul structural de recunoaștere. 21750 Hidrogeolog la carieră, mină de minereu, mină de cărbune. 23393 Mineralog. 23753 Paleontolog.
Nivelul	Program de master	
Ciclul II - Studii superioare de master	Geologie aplicată	2114 Geologi și geofizicieni. 20486 Colaborator științific în geologie. 21682 Geochimist. 21748 Hidrogeolog. 23784 Petrograf. 20252 Asistent universitar. 22864 Lector universitar. 22867 Lector superior universitar. Geotectonist. Litolog. Stratigraf.
Ciclul III – Studii superioare de doctorat	Geologie generală și regională Geochimie Geotectonică; geodinamică Hidrogeologie Geologie inginerească Paleontologie și Stratigrafie Litologie, mineralogie, petrologie, cristalografie Cartare geologică, prospectarea și explorarea zăcămintelor.	20612 Conferențiar universitar. 24078 Profesor universitar. Conferențiar cercetător. Cercetător științific. Șef de laborator științific Conducător de program științific Secretar științific

2.3 Rolul domeniului în alte programe de formare

Geologia, prin specificul său interdisciplinar poate contribui la formarea competențelor în diverse domenii ale științelor naturii, prospecțiuni și exploatarea ale zăcămintelor minerale utile.

Cunoștințele cu conținut geologic sînt necesare și în alte programe de formare din domeniul Științe ale naturii, precum Geografia fizică, Geomorfologia, Hidrologia, Științele solului, Ecologia, Mineritul ș. a.

Componentele Geologiei istorice sînt necesare pentru Geografie, îndeosebi Paleogeografie. În diferite domenii tehnice sînt necesare cunoștințe profunde din Mineralogie și Cristalografie. Cunoștințe aprofundate din Geologia structurală sînt necesare pentru industria exploatarea zăcămintelor minerale utile și evaluarea resurselor naturale. Noțiuni din Geodinamică sînt studiate în scopul menținerii echilibrului ecologic și pentru dezvoltarea durabilă a naturii. Datele geochimice și hidrogeologice sînt importante în studiul ecologic.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE – DESCRIPTORI DE NIVEL PE CICLURI

3.1 Descrierea finalităților de studiu și competențelor

Ciclul I – Studii superioare de licență

- **Competențe generale:**
- Cunoașterea și înțelegerea noțiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale geologiei și utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională.
- Capacitatea de analiză și sinteză a datelor geologice.
- Aplicarea cunoștințelor teoretice la studiul mediului și subsolului.
- Dezvoltarea abilităților de identificare a problemelor din domeniul geologic și propunerea soluțiilor de rezolvare și asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.
- Utilizarea tehnologiilor informaționale și a unei limbi străine, pentru a comunica informații, idei, probleme și soluții în domeniul geologiei.
- Capacitatea de a lucra atât independent, cît și în echipă, în funcție de cerințele de moment.
- Aprecierea proceselor și fenomenelor geologice la nivel local, regional și global.

• **Competențe specifice:**

1. Generalizarea cunoștințelor din științele naturii.
2. Sintetizarea teoriilor geologice interdisciplinare.
3. Cunoașterea concepțiilor geologice fundamentale și evoluția crustei terestre.
4. Descrierea formațiunilor, proceselor și fenomenelor geologice în condiții de teren și laborator.
5. Aplicarea cunoștințelor teoretice și deprinderilor practice formate în procesul de instruire.
6. Aplicarea metodologiilor moderne de cercetare în domeniu.
7. Elaborarea reprezentărilor grafice și cartografice (scheme, diagrame, blocdiagrame, hărți și secțiuni geologice).
8. Aplicarea metodelor de analiză geologică în activitatea profesională.
9. Aplicarea metodelor de analiză fizico-chimică în activitatea profesională.
10. Evidențierea diverselor concepții despre mediu și demonstrarea capacităților de a lua decizii la nivele operațional și tactic.
11. Elaborarea proiectelor de cercetare geologică și planificarea aplicațiilor practice pe teren.
12. Caracterizarea modelelor de prognoză cu privire la valorificarea rezervelor de zăcăminte minerale utile.
13. Explicarea teoriilor studiate asupra unui sistem geologic.
14. Identificarea și argumentarea relațiilor cauzale dintre componente, procese și fenomene geologice și sociale.
15. Evaluarea corectă a situațiilor-problemă din mediul geologic și propunerea unor soluții de rezolvare.
16. Adaptarea și comunicarea coerentă a informațiilor și a problemelor de caracter geologic specialiștilor și nespecialiștilor în domeniu.
17. Accesarea, selectarea și sistematizarea informațiilor cu caracter geologic prin intermediul sistemelor informaționale de comunicații.
18. Utilizarea metodelor și tehnicilor în analiza, sinteza și interpretarea grafică a informațiilor.

3.2. Corelația „unitate de curs / finalități de studiu scontate” pentru Ciclul I, Licență specialitatea GEOLOGIE

Unitate de curs / Modulul	Categori a Modulul i	Număr Credite ECTS	Finalități de studiu / Competențe specifice																	
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Geologia generală	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Mineralogia	F	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Paleontologia	F	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Topografia	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Geologia istorică	F	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Petrografia	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Geomorfologia	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Geologia structurală	S	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Cartarea geologică	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Geochimia	S	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Geofizica	S	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Hidrogeologia	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Geologia zăcămintelor minerale utile	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Prospecțiuni și exploatare geologice	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Stratigrafia	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Geologia Republicii Moldova	S	2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	

Ciclu II – Studii superioare de master

Programul de master: Prospekțiuni geologice

- **Competențe generale:**
  - Cunoașterea și înțelegerea aprofundată a noțiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază și conștientizarea critică a cunoștințelor din domeniul Prospekțiunilor geologice, care asigură o abordare originală în dezvoltarea sau aplicarea lor, în contextul cercetării sau cel aplicativ.
  - Capacitatea de analiză și sinteză a datelor, proceselor și fenomenelor din domeniul geologiei.
  - Aplicarea tehnologiilor informaționale, a unor limbi străine, a tehnicilor de management al informației, pentru a comunica concluzii și a esențializa cunoștințele în domeniul Prospekțiuni geologice.
  - Abilitatea de studiu individual aprofundat al disciplinelor geologice.
  - Elaborarea și gestionarea de proiecte profesionale și/sau de cercetare, în mod autonom, utilizând inovativ un spectru variat de principii și metode de specialitate, în domeniul
  - Evaluarea problemelor din domeniul geologic și propunerea soluțiilor de rezolvare.
  - Evaluarea legităților, proceselor și fenomenelor geologice la nivel local, regional și global
  - **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Geologie aplicată**
1. Utilizarea terminologiei din domeniul științelor geologice.
  2. Interpretarea teoriilor geologice contemporane în vederea realizării lucrărilor proprii.
  3. Observarea și perceperea componentelor, proceselor și fenomenelor geologice și a relațiilor dintre ele.
  4. Selectarea, aplicarea și argumentarea metodelor de cercetare geologică.
  5. Măsurarea, calcularea și determinarea parametrilor cantitativi în evaluarea zăcămintelor minerale utile.
  6. Interpretarea, elaborarea și utilizarea materialelor grafice și cartografice referitoare la cartarea geologică.
  7. Planificarea și realizarea unor aplicații practice de laborator sau pe teren în domeniul geologic.
  8. Stabilirea priorităților studiilor interdisciplinare în cercetarea geologică științifică.
  9. Explicarea legităților, proceselor și fenomenelor din domeniul geologiei la nivel local, regional și global.
  10. Elaborarea și implementarea proiectelor de cercetare științifică în domeniul geologic demonstrând un înalt grad de autonomie.
  11. Evaluarea corectă și gestionarea situațiilor-problemă din mediul geologic și propunerea unor soluții de rezolvare.

12. Adaptarea și comunicarea coerentă a informațiilor și a problemelor din domeniul geologic specialiștilor și nespecialiștilor.
13. Selectarea și sistematizarea informațiilor din domeniul geologic prin intermediul sistemelor informaționale de comunicații.
14. Studiarea și evaluarea legităților, proceselor și fenomenelor geologice în vederea efectuării unui studiu autonom asupra formațiunilor geologice.
15. Asigurarea asistenței metodico-practice în elaborarea planurilor de diversă durată în managementul resurselor de zăcăminte minerale utile.

Ciclul III – Studii superioare de doctorat

- **Competențe generale:**

- Cunoașterea și înțelegerea aprofundată și comprehensivă a noțiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază și conștientizarea critică a cunoștințelor din domeniul Geologiei, care asigură o abordare originală în dezvoltarea sau aplicarea lor, în contextul cercetării științifice.
- Aplicarea integrată a cunoștințelor teoretice, a aparatului conceptual și a metodologiilor de cercetare, în condiții de informare incompletă, având caracter complex și interdisciplinar, în domeniul Geologiei.
- Evaluarea și aplicarea criteriilor și metodelor de cercetare, pentru a formula judecăți de valoare pe baza unor date incomplete și a fundamenta decizii constructive, în domeniul Geologiei.
- Aplicarea tehnologiilor informaționale, a unor limbi străine, a tehnicilor de management al informației, pentru a argumenta rezultate științifice, concluzii și a esențializa cunoștințele în domeniul Geologiei.
- Elaborarea unor lucrări științifice de valoare, gestionarea de proiecte profesionale și/sau de cercetare, în mod autonom, utilizând inovativ un spectru variat de principii și metode de specialitate, în domeniul Geologiei.

- **Competențe specifice:**

1. Identificarea principalelor direcții ale evoluției geologiei ca știință
2. Interpretarea și adaptarea teoriilor și concepțiilor din domeniul geologiei fundamentale în vederea realizării lucrărilor proprii
3. Selectarea, aplicarea și argumentarea metodelor de cercetare în domeniul geologiei
4. Identificarea și aplicarea realizărilor științifice din domeniul geologiei și a științelor înrudite în activitatea profesională
5. Interpretarea, elaborarea și utilizarea materialelor grafice și cartografice în cercetările geologice
6. Planificarea și realizarea unor aplicații practice pe teren în domeniul geologiei
7. Elaborarea și implementarea proiectelor de cercetare științifică în domeniul geologiei demonstrând un înalt grad de autonomie
8. Evaluarea corectă și gestionarea situațiilor-problemă din domeniul geologiei și propunerea unor soluții de rezolvare

9. Adaptarea și comunicarea coerentă a informațiilor și a problemelor din domeniul geologiei specialiștilor și nespecialiștilor
10. Selectarea și sistematizarea informațiilor din domeniul geologiei prin intermediul sistemelor informaționale de comunicații
11. Studierea și evaluarea legităților, proceselor și a fenomenelor geologice în vederea efectuării unui studiu autonom asupra formațiunilor crustei terestre

3.3. Proces de consultare cu persoanele și instituțiile cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

Geologia este o știință ce se ocupă cu studierea compoziției și structurii scoarțe terestre, cu analiza rocilor, mineralelor și fosilelor pentru determinarea naturii și cronologiei diferitelor formațiuni geologice. Din punct de vedere aplicativ, geologia este preocupată cu asigurarea economiei naționale cu zăcăminte minerale utilizate în diferite domenii industriale. În acest sens, știința geologică din Republica Moldova se racordează la realizările recente din domeniu, iar planurile de învățământ pentru specialitatea Geologie sînt racordate cerințelor procesului de la Bologna, fiind corelate cu planurile similare din universități de prestigiu din Rusia și România.

Concepția și standardele de pregătire a specialiștilor în domeniul Geologiei au fost puse la baza elaborării planurilor de studii. Propunerile sînt discutate de către Catedra de specialitate, comisiile metodice și aprobate în Consiliul profesoral al facultății. În ultimă instanță, cadrul instituțional, care aprobă schimbările din planul de învățământ este Senatul USM. În condițiile actuale ale dezvoltării universităților se mizează pe accentuarea colaborării dintre profesor și student, de aceea au fost întreprinse măsuri de implicare a studenților în managementul calității studiilor, inclusiv și în discutarea conținutului planurilor de învățământ. De cele mai multe ori, însă, funcționalitatea studiilor este sporită prin introducerea noilor discipline, inclusiv în categoria celor opționale sau liber alese, care contribuie considerabil la elaborarea unui demers didactic individual pentru studenți.

În scopul optimizării planurilor de învățământ în funcție de cerințele pieței muncii, s-au consultat partenerii sociali: Ministerul Mediului și Institutul de Geologie și Seismologie al Academiei de Științe din Moldova.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

4.1 Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licență	180 credite
II Master	120 credite
III Doctorat	180 credite

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățămîntului Superior în domeniul dat.

Domeniul de formare profesională "Geologie" se regăsește în nomenclatorul specialităților din majoritatea țărilor europene, De exemplu, în România la Universitatea din București, specialitatea „Geologie inginerească” se încadrează în Facultatea de Geologie și Geofizică, iar în Rusia la Institutul de Mine din Sankt-Petersburg, specialitatea „Geologie” - la facultatea de Geologie.

Planurile de studiu în domeniul Geologiei au fost racordate, în ansamblu, la cerințele europene în domeniu, cu anumite diferențieri în funcție de specificul Republicii Moldova. În Rusia la Institutul de Mine din Sankt-Petersburg, la facultatea de Geologie, specialitatea „Geologie” se studiază 4 ani la ciclul I (Licență) și 1 an la ciclul II (Master). Iar în România la Universitatea din București, Facultatea de Geologie și Geofizică, specialitatea „Geologie inginerească” se studiază 3 ani la ciclul I (Licență), conform procesului de la Bologna și 2 ani la ciclul II (Master).

Diferențele majore în spațiul european, în ceea ce privește formarea profesională inițială în domeniul geologiei, se referă nu atât la disciplinele fundamentale și cele de specializare care formează trunchiul de bază, cât la disciplinele geologice regionale. În Republica Moldova disciplinele studiate permit o pregătire profesională la nivel european și sînt dictate de necesitățile economice ale societății contemporane autohtone.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Misiunea și obiectivele departamentului responsabil de formarea profesională inițială în domeniul geologiei se reflectă în standardul educațional / profesional, care exprimă ansamblul de competențe pe care le deține specialistul format în domeniu (fapt demonstrat prin evaluările randamentului academic). Aprecierea standardului educațional / profesional ca finalitate a procesului de formare profesională inițială ne permite să stabilim niște criterii de evaluare clare și creează un mecanism funcțional prin care sînt corelate eficient toate elementele procesului de învățămînt – învățarea / predarea / evaluarea. Promovarea dimensiunii europene prin învățămînt antrenează o serie de consecințe în tehnicile de predare / învățare / evaluare.

Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins și corelația dintre prezența în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare și de predare. **Elaborarea proiectelor individuale** la diferite discipline, în cadrul Ciclului I, în scopul evaluării competențelor specifice sînt utilizate în cadrul diferitor discipline nu numai ca instrument de evaluare, ci și de învățare, în realizarea acestuia fiind direct implicați cei doi parteneri ai actului educațional: studentul și profesorul.

Studentul își va alege un subiect de cercetare controversat din conținutul cursului sau toți studenții unui grup academic vor lucra asupra diferitor aspecte ale aceleiași teme. Realizarea proiectului individual are loc în trei etape, pe parcursul întregului semestru. Primele două etape sînt dirijate de către responsabilul de curs și constau în pregătirea teoretică a subiectului de cercetare, alegerea bibliografiei, a metodelor de cercetare, a tehnicii de interpretare a datelor teoretice. A treia etapă este una individuală și permite studentului manifestarea creativității în aplicarea teoriei studiate

înainte. Astfel, împreună cu coordonatorul vor discuta planul de testare al ipotezelor și îl vor pune în aplicare de sine stătător. Finalmente, proiectul individual va fi prezentat în fața grupului care îi va oferi un feedback, legat de prezentarea acestuia. Feedback-ul academic va fi oferit de către coordonator la primul an de studii și cu implicarea colegilor la anii următori. Evaluarea finală a proiectului constă din evaluarea sumativă a muncii depuse la cele trei etape de realizare a proiectului, a capacității de analiză și sinteză a studentului, a creativității utilizate în determinarea experimentului. Nota obținută la proiectul individual are pondere în formarea notei de semestru, care constituie la rîndul ei 60% din nota finală acordată.

6. SPORIREA CALITĂȚII

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională inițială în domeniul Geologie este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialiști în domeniu care vor fi competitivi pe piața muncii din țară și de peste hotare. Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învățămîntului din unul informativ în unul formativ și centrat pe student. Societatea contemporană impune cerințe, care pot fi satisfăcute de către instituțiile de învățămînt numai printr-un sistem viabil de asigurare al calității. În acest sens, una din direcțiile prioritare a procesului de învățămînt realizat în cadrul domeniului Geografiei o constituie asigurarea calității.

Structurile care asigură/monitorizează calitatea procesului de studii sînt, în primul rînd, Secția Managementul Calității și Consiliul de Asigurare a Calității, la nivel universitar și Comisiile de Calitate, la nivel de facultăți. Evaluarea calității se realizează în baza cîtorva indicatori de bază, care la rîndul lor determină criteriile pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învățămînt: *evaluarea randamentului academic*. Acest indicator presupune prezența unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calității produsului, competențelor viitorilor specialiști. *Evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățămînt, evaluarea calității învățămîntului prin evaluarea activității profesorilor de către studenți*. Această procedură are drept scop determinarea eficienței studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele didactice. Componenta formativă generează o altă viziune asupra curriculei universitare, care se axează înainte de toate pe formare de competențe și nu pe transmitere de informații. Astfel curriculum-urile pentru cursuri sînt elaborate în corespondență cu standardul socio-profesional și adaptat la cerințele pieței muncii prin procesul de consultanță cu angajatorii. Totodată, instrumentul prin care este asigurată transparența studiilor este ECTS, implementat cu succes în Universitatea de Stat din Moldova. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor și mobilitate academică și deschide perspective pentru instruirea pe parcursul vieții.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul III – studii superioare de doctorat

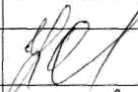

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
424 Ecologie**

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/O	Instituția/organizația/structura	Persoana	Funcția/titlu/grad științific/didactic	Semnătura	Data
1.	Universitatea de Stat din Moldova	Șalaru Victor	Șef catedră Ecologie, Botanică și Silvicultură, prof. univ., dr. hab.		17.12.10
2.	Universitatea Liberă Internațională din Moldova	Socolov Vasilie	Șef catedră „Medicină preventivă și ecologie”		20.12.10
3.	Universitatea de Stat din Tiraspol	Nedbaliuc Boris	Decanul facultății Biologie și Chimie, dr., conf. univ.		20.12.10

II. Parteneri sociali

N/O	Instituția/organizația/structura	Persoana	Funcția/titlu/grad științific/didactic	Semnătura	Data
1.	Ministerul Mediului	Lazăr Chirică	Vice-ministru, dr., conf. univ.		17.12.2010
2.	Institutul de Ecologie și Geografie	Sandu Maria	Director adjunct pe știință, dr.		17.12.2010

Coordonator elaborare:
 Șalaru V.,
 dr.hab., prof univ.;

1. PREZENTAREA DOMENIULUI DE FORMARE PROFESIONALĂ/SPECIALITATE

1.1. Descriere generală a domeniului

Domeniul de formare profesională 424 Ecologie face parte din domeniul general de studiu 42 Științe ale naturii și are Specialitatea 424.1. Ecologie.

Ecologia este o știință biologică de sinteză care studiază conexiunile ce apar între organisme și mediul lor de viață, alcătuit din ansamblul factorilor de mediu, precum și structura, funcția și productivitatea sistemelor biologice supraindividuale (populații, biocenoze) și a sistemelor mixte (ecosisteme). Protecția mediului ca ramură a ecologiei aplicate are sarcina de a îndruma și coordona totalitatea acțiunilor întreprinse de om asupra ecosferei în vederea menținerii echilibrului ecologic și a perenității ecosistemelor, asigurând astfel condiții de viață tot mai bune generațiilor actuale și viitoare.

Scopul general al domeniului de formare profesională 424 Ecologie este de a pregăti specialiști calificați în domeniul ecologiei, dezvoltând competențe pentru a activa în domeniul educațional, al cercetării și cel aplicativ, contribuind la investigarea și gestionarea adecvată a mediului ambiant.

Odată cu dezvoltarea exponențială a progresului tehnico-științific și a exploziei demografice omnia s-a trezit în pragul unei acțiuni distrugătoare asupra naturii, care influențează negativ atât asupra mediului în care trăiește omul, cât și nemijlocit asupra lui. Aceste acțiuni au devenit atât de puternice, încât este necesar să se ia măsuri urgente în direcția ocrotirii mediului ambiant și a biosferei în ansamblu, de care și se preocupă absolvenții domeniului de formare profesională 424 Ecologie.

Ecologia, prin esența ei, asigură apelul la cadrul interdisciplinar de pregătire. Programul de formare profesională este fundamentat pe baza unui plan de învățământ care cuprinde discipline din următoarele componente:

a) **fundamentală**, care formează competențe de bază la specialitate, ce permit abordarea științifică a domeniului (Ecologia generală, Botanica plantelor inferioare, Zoologia nevertebratelor, Botanica plantelor superioare, Zoologia vertebratelor, Fiziologia vegetală, Fiziologia umană, Genetica și bazele ameliorării ș.a.); b) **de formare a abilităților și competențelor generale** (Limbi străine, Tehnologii informaționale de comunicație); c) **de orientare socio-umanistică** (Filozofia ș.a.), ambele componente fiind menite să formeze competențe de cultură generală, aplicabile atât domeniului, cât și vieții sociale a absolventului; d) **de orientare spre specialitate** (Climatologia, Ingineria ambientală, Auditul ecologic, Agricultură ecologică, Expertiza ecologică de stat, Procese și fenomene de risc, Analiza calității apelor, Conservarea biodiversității, Ecotoxicologia, Estimarea riscului ecologic, Gestionarea deșeurilor ș.a.), care au ca obiectiv formarea competențelor specifice domeniului; e) **de orientare către alt domeniu de formare în ciclul II (master)** (Ecologia generală, Auditul ecologic, Protecția mediului ș.a.); f) **modulul psiho-pedagogic** (Psihologia generală, Pedagogia, Didactica biologiei, Etica profesională), care formează competențe în domeniul educațional; studenții pot opta pentru acest modul, iar după urmarea integrală a acestuia

absolvenții pot activa în calitate de profesor de biologie în instituțiile de învățământ preuniversitar.

Programul de master de profesionalizare „Biodiversitatea și protecția resurselor naturale”, specialitatea Ecologie este preconizat pentru absolvenții ciclului I al studiilor universitare, care sînt deținătorii diplomelor de licență (conform procesului de la Bologna) și a diplomelor echivalente. Absolvenții la acest program de studiu pot contribui la rezolvarea problemelor legate de structura, funcționarea, productivitatea și succesiunile ecosistemelor naturale și antropice din Moldova, impactul activității antropice asupra mediului ambiant al R. Moldova, organizarea monitoringului ecologic integrat, elaborarea strategiilor privind instruirea și educația ecologică, elaborarea și implementarea Programului Național de Acțiuni în domeniul protecției mediului înconjurător al R. Moldova, elaborarea tehnologiilor de utilizare a organismelor în calitate de indicatori biologici etc.

1.2. Caracteristic:

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani / 4 ani*	2 ani	3 ani / 4 ani*
Credite de studiu ECTS	180	120	180
Forma de organizare	Învățămînt de zi; cu frecvență redusă	Învățămînt de zi	Învățămînt de zi; cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licență Diplomă echivalentă	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Preconții	Realizarea finalităților învățămîntului preuniversitar	Realizarea finalităților învățămîntului superior (Licență, Ciclul I - (180 credite) Susținerea examenului de admitere	Realizarea finalităților învățămîntului superior (Ciclul I, Licență și Ciclul II, Master) Susținerea examenului de admitere
Stagii de practică	Cu titlul obligatoriu (15-20 credite)	Cu titlul obligatoriu (10 credite)	Nu se realizează
Reguli de examinare și evaluare	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat;

Reguli de examinare și evaluare	<ul style="list-style-type: none"> • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen de licență: 1. un examen la disciplina fundamentală. 2. un examen la disciplina de specialitate 3. susținerea tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	diplomă de licență în <i>Științe ale naturii</i>	diplomă de master în <i>Științe ale naturii</i>	diplomă de doctor în <i>Biologie</i> în conformitate cu profilul științific și specialitatea
Titlu acordat	licențiat în <i>Științe ale naturii</i>	master în <i>Științe ale naturii</i>	doctor în <i>Biologie</i>
Drepturi pentru absolvenți	<ul style="list-style-type: none"> – A aplica pentru programe de master; – A aplica pentru programe de formare continuă; – A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> – A aplica pentru programe de doctorat; – A aplica pentru programe de formare continuă; – A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> – A aplica pentru programe postdoctorat; – A aplica pentru programe de formare continuă; – A se angaja în câmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

* Conform prevederilor regulamentare studiile cu frecvență redusă au durată cu un an mai mult decât studiile cu frecvență la zi.

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I - Studii superioare de licență	<p>Licențiat Științe ale naturii Rezultatele corespunzătoare nivelului 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe avansate în domeniul științe ale naturii care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor naturii; • Abilități avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile în domeniul științe ale naturii; • Gestionarea de activități sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile; • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor. 	6
Ciclul II - Studii superioare de master	<p>Master în Științe ale naturii Rezultatele corespunzătoare nivelului 7</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe din domeniul științe ale mediului, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale; • Conștientizare critică a cunoștințelor din domeniul științe ale naturii și a cunoștințelor aflate la granița dintre diferite domenii; • Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii; • Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor. 	7

Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Doctor în <i>Biologie</i> Rezultatele corespunzătoare nivelului 8 <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe la cel mai avansat nivel în domeniul biologiei sau de studiu și cunoștințe aflate la granița dintre diferite domenii; • Abilitățile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale; • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situații de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea. 	8
---	---	---

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții domeniului dat (nomenclatorul profesiilor /clasificatorul ocupațiilor) pe cicluri

Nivelul calificării	Specialitatea/ program de master	Ocupații tipice
Ciclul I - Studii superioare de licență	Ecologie	221. Specialiști în biologie, ecologie și științe ale vieții; 20447. Cercetător stagiar (în biologie și ecologie); 20450. Cercetător-stagiar (în învățământ) – în cazul susținerii modulului psiho-pedagogic; 22844. Laborant cercetător (în biologie și ecologie); 13861. Laborant la analiză chimică; 25864. Tehnician protecția mediului (tehnician ecolog); 24069. Profesor în învățământul secundar (gimnazial) – în cazul susținerii modulului psiho-pedagogic; 20252. Asistent universitar;
Ciclul II - Studii superioare de master	Ecologie și protecția mediului	20494. Colaborator științific (în biologie și ecologie); 20500. Colaborator științific (în învățământ) – în cazul susținerii modulului psiho-pedagogic; 21912. Inginer ecolog; 21490. Expert ecolog; 24069. Profesor în învățământul secundar (gimnazial, liceal, profesional) – în cazul susținerii modulului psiho-pedagogic; 22864. Lector universitar; 1237. Conducători ai compartimentelor de dezvoltare tehnico-științifică; 24472. Specialiști în aparatele centrale ale ministerelor și departamentelor pe lângă Guvern.
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Ecologie	23122. Manager (în instituții de învățământ) – în cazul susținerii modulului psiho-pedagogic; 21490. Expert ecolog; 20612. Conferențiar universitar; 24078. Profesor universitar.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Prin specificul său interdisciplinar și aplicațiile asupra stării societăților contemporane domeniul Ecologie ar putea contribui la formarea competențelor în majoritatea domeniilor sociale și științelor exacte.

În cadrul Științelor naturii în domeniile Biologie, Geologie, Științe ale solului, Geografie, Silvicultură, sînt necesare cursuri speciale de Ecologie, Protecția mediului, Economia mediului, Legislația ecologică cu statut de discipline fundamentale și de orientare spre specializare. Aceste discipline din domeniul ecologie ar contribui la formarea competențelor de tip interdisciplinar, precum evaluarea rolului tuturor componentelor de mediu în cadrul mediului înconjurător, abilitatea de a aborda componentele mediului sub raport spațial. De asemenea, domeniile Drept, Inginerie și managementul calității, Fizică, Chimie, Științe ale educației necesită un curs de Ecologie. Specialitatea Jurnalism necesită cursuri de Ecologie, cu statut de disciplină specială pentru formarea unor competențe instrumentale și profesionale. În cadrul tuturor facultăților din cadrul Instituțiilor superioare de învățămînt și altele este necesar de introdus cursul „Educația ecologică”.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul I - Studii superioare de licență

- *Competențe generale:*

- Cunoașterea bazelor teoretice și practice ale ecologiei;
- Capacitatea de analiză și sinteză a datelor, proceselor și fenomenelor ecologice;
- Aplicarea cunoștințelor teoretice în studiul mediului ambiant;
- Cunoașterea și aplicarea a cel puțin o limbă străină în studiul și cercetarea ecologică;
- Aplicarea tehnologiilor informaționale în domeniul ecologiei;
- Identificarea problemelor din domeniul mediului ambiant și propunerea soluțiilor de rezolvare.
- Aplicarea strategiilor de muncă eficientă și responsabilă, de punctualitate, seriozitate și răspundere personală, pe baza principiilor, normelor și a valorilor codului de etică profesională.
- Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice.

• *Competențe specifice la specialitatea Ecologie:*

1. Utilizarea terminologiei ecologice în prezentarea și explicarea informației ecologice;
2. Generalizarea cunoștințelor din științele ecologice și cele complementare ecologiei;
3. Interpretarea teoriilor ecologice contemporane;
4. Observarea și perceperea componentelor, proceselor și fenomenelor ecologice și a relațiilor dintre ele;
5. Aplicarea metodelor de cercetare în domeniul ecologiei;
6. Aplicarea unor elemente din alte științe (matematică, fizică, chimie, biologie, istorie, economie ș.a.) în studierea și cercetarea mediului ambiant;
7. Măsurarea, calcularea și determinarea parametrilor cantitativi în studierea și cercetarea mediului ambiant;
8. Interpretarea, elaborarea și utilizarea materialelor grafice și referitoare la mediul ambiant;
9. Planificarea și realizarea unor aplicații practice de laborator sau pe teren în domeniul ecologiei;
10. Aplicarea teoriilor studiate asupra unui sistem natural sau social;
11. Caracterizarea componentelor, proceselor și fenomenelor naturale și antropice de caracter ecologic;
12. Explicarea legităților, proceselor și fenomenelor ecologice la nivel local, regional și mondial;
13. Identificarea și argumentarea relațiilor cauzale dintre componente, procese și fenomene naturale și sociale;
14. Evaluarea corectă a situațiilor-problemă din mediul ambiant și propunerea unor soluții de rezolvare;
15. Adaptarea și comunicarea coerentă a informațiilor și a problemelor de caracter ecologic specialiștilor și nespecialiștilor în domeniu;
16. Accesarea, selectarea și sistematizarea informațiilor cu caracter ecologic prin intermediul sistemelor informaționale de comunicații;
17. Studierea și aprecierea legităților, proceselor și fenomenelor ecologice la nivel local, regional și mondial.

**Corelația „finalități de studiu și competențe – curriculum”
Corelația „unitate de curs/finalități de studiu scontate” pentru Ciclul I Licență**

Codul / Unitatea de curs (modulul) / Finalitățile de studiu	Componenta modulului	Număr credite ECTS	Finalități de studiu / Competențe specifice																
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Botanica	F	11	+		+	+	+	+				+	+	+			+		+
Zoologia	F	11	+		+	+	+	+				+	+	+					
Ecologia generală	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+							+		+
Fiziologia vegetală	F	6	+		+	+	+	+											
Tehnologii informaționale de comunicație	G	4	+	+	+	+	+	+											
Limba străină	G	8	+																
Filozofia	U	3	+																
Managementul mediului	U	6	+	+	+	+	+	+											
Legislația mediului	U	2	+	+	+	+	+	+											
Pedologia generală	S	4	+		+	+	+	+											
Ingineria ambientală	S	6	+	+	+	+	+	+	+										
Auditul ecologic	S	6			+	+	+	+											
Expertiza ecologică de stat	S	4			+	+	+	+											
Analiza calității apelor	S	5			+	+	+	+	+										
Conservarea biodiversității	S	4			+	+	+	+											
Protecția mediului	S	3	+		+	+	+	+											
Gestionarea deșeurilor	S	2			+	+	+	+											

Notă: domeniul Ecologie se axează pe formarea competențelor în cele două ramuri mari ale științelor ecologice: Ecologie și protecția mediului. Stagiile de practică vin să formeze, pe lângă competențele generale sistemice și competențe specifice de învățare și de cercetare, pregătind traseul pentru Ciclul II.

Ciclul II - Studii superioare de master

- **Competențe generale**
  - Cunoașterea și înțelegerea fondată pe cunoștințele obținute la ciclul I (licență) în ecologie și extinsă în dezvoltarea și aplicarea ideilor în contextul de cercetare;
  - Capacitatea de analiză și sinteză a datelor, proceselor și fenomenelor din domeniul mediului;
  - Aplicarea cunoștințelor teoretice în cercetarea mediului;
  - Aplicarea tehnologiilor informaționale în domeniul studierii și cercetării mediului;
  - Trierea informației necesare pentru realizarea unui studiu ecologic complex;
  - Lansarea ideilor originale despre realitatea ecologică;
  - Stabilirea priorităților studiilor interdisciplinare în cercetările științifice;
  - Aplicarea diverselor modalități de autoinstruire și autoperfecționare în domeniul ecologiei.
  - **Competențe specifice, rezultate din realizarea programelor de master în Ecologie și protecția mediului:**
1. Argumentarea utilizării unei anumite metodologii în studiul biodiversității și protecției resurselor naturale;
  2. Stabilirea obiectivelor evoluției calității componentelor principale de mediu în scopul evidențierii și impunerii măsurilor de protecție, conservare și reconstrucție;
  3. Analiza informațiilor de mediu la nivel regional, continental sau global pentru utilizarea lor în cadrul programelor naționale,
  4. Aprecierea și evaluarea situațiilor de risc în cazul poluării mediului;
  5. Gestionarea unei situații de criză în domeniul mediului;
  6. Utilizarea metodelor de realizare a cercetărilor științifice în domeniul monitoringului ecologic;
  7. Elaborarea proiectelor de cercetare în domeniul monitoringului ecologic;
  8. Aplicarea noilor tehnologii informaționale în domeniul monitoringului ecologic;
  9. Aplicarea diverselor modalități de autoinstruire și autoperfecționare în domeniul managementului și monitoringului ecologic;
  10. Realizarea proiectelor de cercetare științifică demonstrând un înalt grad de autonomie;
  11. Interpretarea concepțiilor ecologice în vederea realizării lucrărilor proprii;
  12. Stabilirea priorităților studiilor interdisciplinare în cercetările științifice;
  13. Adaptarea realizărilor științifice din alte domenii la investigațiile ecologice;
  14. Selectarea metodele eficiente de luare a unei decizii profesionale;
  15. Utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței sociale;
  16. Influențarea opiniei publice în vederea obținerii rezultatului științific scontat;
  17. Estimarea cunoștințelor obținute înainte de a le utiliza într-un scop anumit;
  18. Abordarea sistemică a mediului natural și a societății;
  19. Administrarea proiectelor sociale;

20. Identificarea metodelor adecvate obiectivelor cercetării biodiversității și protecției resurselor naturale;
21. Luarea deciziilor la nivel organizațional;
22. Determinarea gradului de funcționalitate a rezultatelor investigațiilor științifice în ecologie;
23. Cunoașterea și aplicarea realizărilor științifice din domeniul ecologiei și altor discipline înrudite în activitatea profesională;
24. Utilizarea tehnologiilor contemporane în colaborarea profesională.

Ciclu III - Studii superioare de doctorat

- **Competențe generale:**

- Cunoașterea și înțelegerea la cel mai avansat nivel în specialitatea ecologie și extinsă în dezvoltarea și aplicarea ideilor în contextul de cercetare;
- Capacitatea de analiză și sinteză la cel mai avansat nivel a datelor, proceselor și fenomenelor din domeniul mediului;
- Aplicarea celor mai avansate tehnologii informaționale în domeniul studierii și cercetării mediului;
- Aplicarea celor mai avansate și specializate tehnici în domeniul cercetării ecologice
- Expunere unor concepte de înalt nivel, teoretic și practic, în domeniul ecologiei.
- Lansarea ideilor sau proceselor aflate în avangarda unei situații de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea.

- **Competențe specifice:**

1. Argumentarea utilizării unei anumite metodologii în studiul aprofundat referitor la tematica tezei de doctor;
2. Realizarea proiectelor de cercetare științifică demonstrând cel mai înalt grad de autonomie;
3. Stabilirea priorităților studiilor interdisciplinare în cercetările științifice;
4. Selectarea celor mai eficiente metode de luare a unei decizii profesionale;
5. Utilizarea celor mai eficiente modalități de formare a conștiinței sociale;
6. Identificarea celor mai adecvate metode în conformitate cu obiectivele cercetării la tematica tezei de doctor;
7. Determinarea gradului de funcționalitate a rezultatelor investigațiilor științifice în ecologie;
8. Cunoașterea și aplicarea realizărilor științifice din domeniul ecologiei și altor discipline înrudite în activitatea profesională;
9. Modelarea efectelor factorilor de mediu și identificarea soluțiilor necesare diminuării degradării produse de către aceștia;
10. Evaluarea unor strategii ce urmează a fi implementate pentru a rezolva probleme specifice ecologiei.
11. Proiectarea, realizarea și evaluarea activităților multidisciplinare de cercetare științifică.
12. Utilizarea celor mai contemporane tehnologii în colaborarea profesională.

3.2. Proces de consultare cu persoanele și instituțiile cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

Pentru ca specialitatea Ecologie să poată funcționa și fi viabilă pe piața muncii, specialiștii ce pregătesc cadre în acest domeniu au determinat necesitatea ei și deci deschiderea spre piața muncii. În baza concepției de pregătire a specialiștilor în domeniul *Ecologiei*, ce se discută în cadrul catedrei de specialitate, se fac propuneri pentru planul de studii. Aceste propuneri sînt discutate de către Comisiile metodice și aprobate în Consiliul profesoral al facultăților. În ultimă instanță, cadrul instituțional, care aprobă schimbările din planul de învățămînt este Senatul USM. Deoarece studentul și profesorul sînt cei doi actanți ai procesului de învățămînt, iar în condițiile actuale ale dezvoltării universităților se mizează pe accentuarea acestei colaborări, au fost întreprinse măsuri de implicare a studenților în managementul calității studiilor, inclusiv și în discutarea conținutului planului de învățămînt. De cele mai multe ori, însă, funcționalitatea studiilor este sporită prin introducerea noilor discipline, inclusiv în categoria celor opționale sau liber alese, care contribuie considerabil la elaborarea unui demers didactic individual pentru studenți.

În scopul prevenirii anacronismului în educație la nivel de catedră se promovează inițiativele constructive orientate spre îmbunătățirea, perfecționarea disciplinelor din planul de învățămînt. În acest scop în funcție de cerințele pieței muncii s-au consultat instituțiile cheie: Ministerul Mediului, Institutul de Ecologie și Geografie, Agenția „Apele Moldovei”, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice, Inspectoratului Ecologic de Stat, Serviciului Hidrometeorologic de Stat, Serviciului Piscicol, Agenția „Moldsilva”, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă, Agenția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală și Inspectoratul General de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincer, Institutului Național de Metrologie și Standardizare din Republica Moldova. De asemenea au fost consultați reprezentanții a așa ONG-uri de mediu ca: “Rec Moldova”, “Biotica”, “Eco-Tiras”.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

- Ciclu I (180)
- Ciclu II (120)
- Ciclu III (180)

Ciclu	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licență	180 credite
II Master	120 credite
III Doctorat	180 credite

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățămîntului Superior în domeniul dat

Domeniul de formare profesională "Ecologie" se regăsește în nomenclatorul specialităților din majoritatea țărilor europene, cu aceeași denumire, fiind încadrat, de regulă, în cadrul facultății de Biologie: Universitatea din București, România – specialitatea Ecologie și protecția mediului; Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iași, România – specialitatea Ecologie și protecția mediului; Universitatea Națională Taurida „V. I. Vernadski”, Simferopol, Ucraina – specialitatea Ecologie și protecția mediului; Universitatea de Stat din Belarus, Minsk – Ecologie generală; în cadrul facultății Apele, Atmosferei și Mediului, Universitatea Resurselor Naturale și Științelor Aplicate ale Vieții, Viena, Austria – specialitatea Mediul și managementul bioresurselor.

Diferențele majore în spațiul european în ceea ce privește formarea profesională inițială în domeniul ecologiei țin mai degrabă de prioritatea acordată unei sau altei ecologii ramurale mai degrabă decît de diferențe strategice de formare. În Republica Moldova, ramura pe care o dezvoltăm, atît la nivel de domeniu de formare profesională, cît și ca domeniu de cercetare este dictată de necesitățile economice și sociale ale societății contemporane autohtone. Criza problemelor ecologice, pe de o parte, și integrarea europeană pe de altă parte furnizează o adevărată piață de desfacere pentru specialiștii din domeniul ecologiei contemporane. Totodată, datorită faptului că planurile de studiu au fost racordate cerințelor europene în domeniu, vom accentua că sistemul de competențe dezvoltat la primul ciclu este similar celor europene, diferențele constituindu-se în baza specificul țării noastre.

În țările care au aderat la Procesul de la Bologna, durata studiilor la ciclul I (licență) este de 3 ani și la ciclul II master este de 2 ani (de ex. România), iar în cazul celor care nu au aderat la procesul menționat este de 5 ani la I ciclu și 1-1,5 ani în (Belarus, Ucraina). Planurile de învățămînt la I ciclu la Universitatea din București, România – Ecologie și protecția mediului și Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, România – Ecologie și protecția mediului au de asemenea 180 credite (cu durata studiilor 3 ani).

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Misiunea și obiectivele catedrei responsabile de formarea profesională inițială în domeniul ecologiei se reflectă în standardul educațional / profesional care exprimă ansamblul de competențe pe care le deține specialistul format în cadrul domeniului (fapt demonstrat prin evaluările randamentului academic). Aprecierea standardului educațional / profesional ca finalitate a procesului de formare profesională inițială ne permite să stabilim niște criterii de evaluare clare și creează un mecanism funcțional prin care sînt corelate eficient toate elementele procesului de învățămînt – învățarea, predarea și evaluarea. Promovarea dimensiunii europene prin învățămînt antrenează o serie de consecințe în tehnicile de predare-învățare-evaluare. Aceasta cel mai bine se reflectă prin efectuarea stagiilor de practică.

Un rol important în pregătirea specialiștilor ecologi o are practica de teren. În primul ciclu de învățămînt se efectuează practica de teren la botanică și zoologie în scopul cunoașterii biodiversității lumii vii a Republicii Moldova și pentru a cunoaște speciile rare și pe cale de dispariție de plante și animale, care au nevoie de un regim special de ocrotire de către stat. Practica de inițiere pe teren se efectuează în diverse localități a R. Moldova, în special în or. Chișinău, Bădrăgii vechi (Edineț), Rezervația naturală Științifică „Plaiul Fagului” (Rădenii Vechi, r-nul Ungheni și Rezervația naturală peisagistică „Trebujeni” și Orheiul-Vechi (r-nul Orhei) pentru a avea posibilitatea de a studia biodiversitatea din diferite biotopuri caracteristice pentru republică, precum și starea ecologică a factorilor ecologici abiotici și biotici..

O altă practică desfășurată tot în cadrul primului ciclu este practica de specializare efectuată în cadrul Ministerului Mediului, Inspectoratului Ecologic de Stat și subdiviziunilor acestuia (Agenții ecologice, Inspecții Ecologice), precum și în cadrul instituțiilor și organizațiilor afiliate Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale ca: Institutul de Ecologie și Geografie, Agenția de Stat pentru Geologie „AgeOm”, Serviciul de Stat „Hidrometeo” ș.a. În cadrul acestei practici studenții fac cunoștință cu cadrul instituțional, legislativ și normativ ce stau la baza protecției mediului ambiant și dezvoltării durabile a resurselor naturale.

În ciclul doi (Master) se efectuează practica de specialitate la Biodiversitatea și protecția resurselor naturale, în cadrul căreia sînt studiate și cercetate principalele obiective naturale prevăzute în curriculumurile la disciplinele din planul de învățămînt și a practicii și anume: ecosistemele de baltă, luncile rîurilor, de stepă (rezervația peisagistică „Trebujeni”), silvice (Rezervația naturală științifică „Plaiul Fagului”), apele de suprafață (iazurile, lacurile, rîurile din raionul practicii), ecosistemele antropice (livezi, cîmpuri cu diferite culturi agricole, parcurile din Chișinău (Parcul „Valea Morilor”, Dendrariul, Parcul „Ștefan cel Mare”), etc.). O atenție deosebită se acordă stării ecologice ale acestora, gradului de poluare, principalilor poluanți din raionul practicii și propunerea unor măsuri de ameliorare. În aceste scopuri sînt folosite diferite instrumente și aparataj de cîmp, luarea probelor de apă, sol, plante afectate etc., sînt fixate probele luate, caracterizate, analizate, fotografiate, precum și alte metode elementare de cercetare. Realizarea planului practicii se efectuează prin ieșirea pe teren, notarea în zilnic a celor observate și cercetate și prelucrarea ulterioară ale materialelor culese.

De asemenea sînt propuse studenților teme științifice de grup așa ca: „Apele de suprafață – starea ecologică și ameliorarea ei”, „Apele de suprafață din or. Chișinău – starea ecologică, amenajarea și protecția lor”, „Ecosistemele de stîncă -- aspectul ecologic și estetic, utilizarea în scopuri turistice (Orheiul-Vechi, Trebujeni)”, „Ecosistemele forestiere („Plaiul Fagului)”, care servesc ca material de dare de seamă a masteranzilor și participarea la conferințele științifice. Un loc deosebit se acordă fixării fotografice și filmarea peisajelor naturale, materiale care servesc pentru panourile afișate la facultate pentru propagare și educație ecologică și material didactic în cadrul orelor de curs.

În cadrul aceiași practici se efectuează partea a doua a ei realizată în scopul de a efectua cercetări științifice în conformitate cu tema tezei de magistru efectuată

desinestătător de fiecare masterand sub conducerea conducătorului științific. Aceste practici se efectuează în dependență de tema tezei de magistr (laboratoarele științifice a USM și a altor instituții științifice a RM).

Practica de licență se efectuează de fiecare student după un plan individual conform temei tezei de licență sub conducerea conducătorului științific. Rezultatele obținute servesc ca bază pentru teza de licență. Specificul acestor practici constă în faptul că studenții și magistranzii însușesc metode contemporane de studiere a componentelor mediului ambiant și a diversității lumii vii. Obțin abilități practice care vor servi drept bază științifico-practică în domeniul profesional ecologic în care vor activa după absolvire.

6. SPORIREA CALITĂȚII

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională inițială în domeniul Ecologie este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialiști în ecologie, care vor fi competitivi pe piața muncii din țară și de peste hotarele ei.

Una din direcțiile prioritare a procesului de învățământ realizat în cadrul domeniului Ecologie o constituie asigurarea calității. Evaluarea calității se realizează în baza câtorva indicatori de bază, care la rîndul lor determină criteriile pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învățământ: *Evaluarea randamentului academic*. Acest indicator presupune prezența unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calității produsului, competențelor viitorilor specialiști. *Evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățământ, evaluarea calității învățământului prin evaluarea activității profesorilor de către studenți*. Această procedură are drept scop determinarea eficienței studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele noastre didactice.

Componenta formativă generează o altă viziune supra curriculei universitare, care se axează înainte de toate pe formare de competențe și nu pe transmitere de informații. Astfel curriculum-urile pentru cursuri sînt elaborate în corespondență cu standardul socio-profesional și adaptat la cerințele pieței muncii prin procesul de consultanță cu angajatorii. Totodată, instrumentul prin care este asigurată transparența studiilor este ECTS, implementat cu succes în Universitatea de Stat din Moldova. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor și mobilitate academică și deschide perspective pentru instruirea pe parcursul vieții.

Calitatea procesului de pregătire a specialiștilor în domeniul de formare profesională 424 Ecologie este asigurată în ordine ierarhică în următorul mod:

1. *Secția managementul calității*, care este în subordinea ierarhică a Prorectorului responsabil cu calitatea la nivel de instituție.
2. *Consiliul de asigurare a calității* ce se supune direct Rectorului instituției și constă din prorector responsabil pe calitate, șeful secției Managementul calității, șeful departamentului cercetări, un membru al fiecărei facultăți, reprezentanți ai studenților, angajatorilor, absolvenților.

3. *Comisiile de asigurare a calității* ce se subordonează Consiliului de asigurare a calității și secției Managementul calității. În cadrul facultății responsabile de pregătirea specialiștilor în Ecologie, comisia respectivă are următoarea componență: președintele Comisiei, decanul facultății, prodecanul facultății, șefii de catedră, reprezentanți ai corpului profesoral și ai studenților. La nivel de catedră, responsabilul pentru asigurarea calității este și membru al Comisiei pentru asigurarea calității la facultate. El realizează activități de planificare și desfășurare a auditului intern la nivel de catedră, realizează evaluările individuale și are ca obiectiv instruirea personalului, conlucrarea cu comisia de asigurare a calității de la facultate, cu studenții, absolvenții și angajatorii în vederea îmbunătățirii programelor de studii, curriculei disciplinare, procesului de predare-învățare-evaluare și a altor servicii oferite de membrii catedrei.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

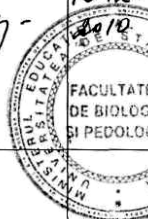
Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul Iii – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
425 Geografie**

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

Nr. crt.	Instituția/organizația/structura	Persoana	Funcția/titlu/grad științific/didactic	Semnătura	Data
1.	Universitatea de Stat din Moldova	Mihai Coșcodan	Șef catedră Științe ale Solului, Geologie și Geografie, conf. univ., dr.		16.12.2010
2.	Universitatea de Stat din Tiraspol, facultatea Geografie	Igor Codreanu	Decan, conf. univ., dr.		

II. Parteneri sociali

Nr. crt.	Instituția/organizația/structura	Persoana	Funcția/titlu/grad științific/didactic	Semnătura	Data
1.	Ministerul Mediului	Lazăr Chirică	Viceministru, conf. univ., dr.		
2.	Institutul de Ecologie și Geografie al Academiei de Științe din Moldova, Laboratorul de Climatologie	Maria Nedalcov	Șef de laborator, dr.	 	20.12.2010

Coordonatori elaborare:

Sochircă V., dr., conf. univ.;
Coșcodan M., dr., conf. univ.;
Hămuraru M., dr., conf. univ.

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ

1.1. Descriere generală a domeniului

Domeniul de formare profesională **425. Geografia** se încadrează în domeniul general de studiu **42. Științe ale naturii** și include specialitatea **425.1. Geografie**.

Geografia contemporană este un sistem de științe care studiază mediul natural și cel antropoc, sub raport spațial, dinamic și sistemic. Geografia este situată la interfe- rența științelor naturii (prin ramura Geografie fizică) și a celor sociale (prin ramura Geografie umană). Pregătirea în domeniul Geografiei formează o viziune complexă și multidimensională asupra lumii înconjurătoare și a problemelor cu care aceasta se confruntă în perioada contemporană a globalizării.

Scopul general al domeniului de formare profesională „Geografia” este formarea specialiștilor geografi, dezvoltând competențe pentru a activa în domeniile cercetării, aplicativ și educațional, contribuind la investigarea și gestionarea adecvată a mediului natural și a celui antropoc.

Programul de formare profesională este fundamentat pe baza unui plan de învățămînt ce cuprinde discipline din următoarele componente: **a) fundamentală**, care formează competențe de bază la specialitate, ce permit abordarea științifică a domeniului (Geografia fizică generală, Geografia umană generală, Geologia generală, Topografia și cartografia, Meteorologia și climatologia, Geomorfologia ș.a.); **b) de formare a abilităților și competențelor generale** (Limbi străine, Tehnologii informaționale–SIG); **c) de orientare socio-umanistică** (Filozofia, Geografia politică ș.a.), componente menite să formeze competențe de cultură generală, aplicabile atît domeniului, cît și vieții sociale a absolventului; **d) de orientare spre specializare** (Hidrologia, Geografia populației, Geografia fizică a continentelor și oceanelor, Geografia umană regională ș.a.), care au ca obiectiv formarea competențelor specifice domeniului; **e) de orientare către alt domeniu de formare în ciclul II (master)** (Economia mediului, Geoecologia mediului, Geografia turismului ș.a.); **f) modulul psiho-pedagogic** (Psihologia generală, Pedagogia, Didactica geografiei, Etica profesională ș.a.), care formează competențe în domeniul educațional; studenții pot opta pentru acest modul, iar după urmarea integrală a acestuia absolvenții pot activa în calitate de profesor de geografie în instituțiile de învățămînt.

Planul de învățămînt elaborat pentru ciclul I Licență cuprinde spectrul de discipline necesar formării profesionale la specialitatea Geografie. Studenții sînt organizați astfel încît pregătirea teoretică și cea practică să fie cît mai eficiente și legate de cerințele pieței muncii. Astfel, specificul domeniului Geografie impune realizarea unor aplicații practice pe teren și în instituții specializate, pentru care sînt prevăzute 8 stagii de practică. Obținerea competențelor este concepută prin două modalități: una obligatorie, care vine să asigure pregătirea teoretică de specialitate și alta opțională - determinată de libera alegere a studenților, în funcție de interesele specifice. În acest sens, sînt prevăzute discipline opționale (Landșaftologia, Procese și fenomene de risc, Teoria și metodologia geografiei ș.a.) și discipline la libera alegere (Botanica cu elemente de geobotanică, Demografia).

Domeniul de formare profesională “Geografie” se regăsește în nomenclatorul specialităților din majoritatea țărilor europene, cu aceeași denumire, fiind încadrat, de regulă, în facultăți de Geografie sau în facultăți de Științe ale Naturii, de Științe ale Naturii și Geografie, de Geografie și Istorie etc.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Durata studiilor	3 ani / 4 ani*	2 ani	3 ani / 4 ani*
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	învățământ de zi; învățământ cu frecvență redusă	Învățământ de zi	Învățământ de zi; învățământ cu frecvență redusă
Condiții de acces	diplomă de BAC, diplomă de studii medii de specialitate	diplomă de licență, diplomă echivalentă	diplomă de master, diplomă echivalentă
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului preuniversitar	Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclul I, Licență (180/240 credite); Susținerea examenului de admitere	Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclul I, Licență și Ciclul II, Master); Susținerea examenului de admitere
Stagii de practică	cu titlu obligatoriu (15-20 credite)	cu titlu obligatoriu (10 credite)	-

Reguli de examinare și evaluare	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă –formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curentă –formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale – sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă –formativă; finală – sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curentă –formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale – sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă –formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen de licență: 1. examen la disciplina fundamentală; 2. examen la disciplina de specialitate; 3. susținerea tezei de licență.	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licență în științe ale naturii	Diploma de master în științe ale naturii	Diploma de doctor în geografie
Titlu acordat	Licențiat în științe ale naturii	Master în științe ale naturii	Doctor în geografie
Drepturi pentru absolvenți	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	ANACIP

* Conform prevederilor regulamentare studiile cu frecvență redusă au durată cu un an mai mult decît studiile cu frecvență de zi.

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclu	Titlul acordat / Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclu I - Studii superioare de licență	<p>Licențiat în științe ale naturii. Rezultatele corespunzătoare nivelului 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea avansată și înțelegerea critică a noțiunilor, conceptelor, fenomenelor, proceselor, teoriilor și principiilor din domeniul geografiei; • Aplicarea cunoștințelor avansate și a abilităților formate în rezolvarea unor situații-problemă din domeniul geografiei; • Gestionarea de activități sau proiecte în domeniul geografiei, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile; • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor în domeniul geografiei. 	6
Ciclu II - Studii superioare de master	<p>Master în științe ale naturii. Rezultatele corespunzătoare nivelului 7:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea aprofundată a dezvoltărilor teoretice, metodologice și practice specifice domeniului de specializare/programului (Geografie aplicată etc.), ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale; • Conștientizarea critică a cunoștințelor din domeniul de specializare/program și a cunoștințelor aflate la interferența cu domeniile înrudite și utilizarea adecvată a limbajului specific, a cunoștințelor de specialitate pentru explicarea și interpretarea unor situații noi, în contexte mai largi asociate domeniului; • Utilizarea integrată a aparatului conceptual și metodologic, pentru rezolvarea problemelor din mediul geografic, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii; • Gestionarea și transformarea situațiilor din domeniul geografiei, care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile din domeniul geografiei și/sau pentru revizuirea performanței strategice. 	7

Ciclul III - Studii superioare de doctorat	<p>Doctor în geografie. Rezultatele corespunzătoare nivelului 8:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea la cel mai avansat nivel a dezvoltărilor teoretice, metodologice și practice dintr-un domeniu al științelor geografice și/sau din cel aflat la interferența dintre diferite domenii; • Demonstrarea abilităților și tehnicilor celor mai avansate și specializate, inclusiv de sinteză și evaluare, pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor în domeniul științelor geografice; • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda științelor geografice. 	<p>8</p>
---	--	----------

2.2 Ocupații tipice pentru absolvenții domeniului dat (nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupațiilor) pe cicluri

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul I - Studii superioare de licență	Geografie	21704. Geograf; 24069. Profesor de geografie în învățământul secundar (gimnazial, profesional); 21717. Ghid turism intern.
Nivelul calificării	Program de master în:	Ocupații tipice
Ciclul II - Studii superioare de master	1. Geografie fizică 2. Geografie umană 3. Geografie aplicată	20450. Cercetător-stagiar (în învățământ); 20500. Colaborator științific (în învățământ); 25864. Tehnician protecția mediului (tehnician ecolog); 24496. Specialist principal (geografie); 23122. Manager (în turism); 20252. Asistent universitar; 22864. Lector universitar.

Ciclul III - Studii superioare de doctorat	<ul style="list-style-type: none"> • Geografie fizică, geofizica și geochimia landşafturilor; • Geografie economică, socială și politică; • Geomorfologie și geografie evolutivă; • Biogeografie și geografia solurilor; • Hidrologie continentală, resurse acvatice, hidrochimie; • Meteorologie, climatologie, agrometeorologie; • Protecția mediului ambiant și folosirea rațională a resurselor naturale; • Cartografie geografică și geoinformatică. 	20500. Colaborator științific; 23122. Manager (în instituții de învățământ); 22867. Lector superior universitar; 20612. Conferențiar universitar; 24078. Profesor universitar.
---	---	--

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Domeniul geografie, prin specificul său interdisciplinar, poate contribui la formarea competențelor în diverse domenii ale științelor naturii și ale celor umanistice. În cadrul Științelor naturii, la specialitățile Geologie, Științe ale solului, Ecologie, Silvicultură, sînt necesare cursuri speciale de Geomorfologie, Topografie și Cartografie, Hidrologie, Meteorologie și Climatologie, Landşaftologie (Peisagistică), cu statut de discipline fundamentale și de orientare spre specializare. La specialitatea Meteorologie sînt necesare cursurile de Geografie fizică generală, Geomorfologie, Climatologie, Hidrologie, cu statut de discipline fundamentale și de orientare spre specializare. La specialitatea Biologie este necesar cursul de Biogeografie, cu statut de disciplină de orientare spre specializare. Aceste discipline contribuie la dezvoltarea competențelor de tip interdisciplinar, privind evaluarea rolului tuturor componentelor mediului ambiant, sub raport spațial și sistemic etc.

În cadrul Științelor umanistice în domeniile Științe economice, Relații internaționale sînt necesare cursuri speciale de Geografie economică, Geografie politică, cu statut de discipline de orientare spre specializare; în domeniile Istorie, Științe politice, Jurnalism și Științe ale comunicării sînt necesare cursurile de Geografie umană, Geografie politică/Geopolitică, cu statut de discipline de orientare spre specializare, care ar contribui la dezvoltarea competențelor de tip interdisciplinar: formarea unei viziuni spațiale asupra societății umane, a activităților economice, a proceselor și fenomenelor sociale, abilitatea de a aborda sistemic și spațial diverse probleme sociale, cunoașterea și înțelegerea diversității umanității, a regiunilor și statelor.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul I - Studii superioare de licență

- **Competențe generale:**
  - Cunoașterea și înțelegerea noțiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale geografiei și utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională.
  - Aplicarea cunoștințelor teoretice și a abilităților, a unor principii și metode de bază, pentru rezolvarea de situații-problemă din domeniul geografiei, în condiții de asistență calificată.
  - Utilizarea adecvată de criterii și metode de evaluare, pentru a cumula și interpreta date relevante, a aprecia calitatea și limitele unor concepte, procese, fenomene, metode și teorii din domeniul geografiei.
  - Utilizarea tehnologiilor informaționale și a unei limbi străine, pentru a comunica informații, idei, probleme și soluții în domeniul geografiei.
  - Dezvoltarea abilităților de învățare necesare studiului modern în domeniul geografiei, cu un grad ridicat de autonomie, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.
  - **Competențe specifice:**
1. Utilizarea terminologiei geografice în prezentarea și explicarea informației geografice.
  2. Generalizarea cunoștințelor din științele geografice și cele complementare geografiei.
  3. Observarea și perceperea componentelor, proceselor și fenomenelor geografice și a relațiilor dintre ele.
  4. Aplicarea metodelor de cercetare în domeniul geografiei.
  5. Aplicarea unor elemente din alte științe (matematică, fizică, chimie, biologie, istorie, economie ș.a.) în studierea și cercetarea mediului geografic.
  6. Măsurarea, calcularea și determinarea parametrilor cantitativi în studierea și cercetarea mediului geografic.
  7. Interpretarea, elaborarea și utilizarea materialelor grafice și cartografice referitoare la mediul geografic.
  8. Realizarea unor aplicații practice de laborator sau pe teren în domeniul geografiei.
  9. Aplicarea teoriilor studiate asupra unui sistem natural sau social.
  10. Caracterizarea componentelor, proceselor și fenomenelor naturale și antropice de caracter geografic.
  11. Explicarea legităților, proceselor și fenomenelor geografice la nivel local, regional și global.
  12. Identificarea și argumentarea relațiilor cauzale dintre componente, procese și fenomene naturale și sociale.

13. Evaluarea corectă a situațiilor-problemă din mediul geografic, propunerea unor soluții adecvate, aplicarea și implicarea în rezolvarea acestora.
14. Adaptarea și comunicarea coerentă a informațiilor și a problemelor de caracter geografic specialiștilor și nespecialiștilor în domeniu.
15. Accesarea, selectarea și sistematizarea informațiilor cu caracter geografic prin intermediul sistemelor informaționale de comunicații.
16. Evaluarea legităților, proceselor și fenomenelor geografice la nivel local, regional și global.

3.2. Corelația „finalități de studiu și competențe – curriculum”

Ciclul I Licență

Unitate de curs (modul)	Cod	Număr credite ECTS	Finalități de studiu scontate / Competențe specifice															
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Geografia fizică generală	F	5	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+		+		+
Geografia umană generală	F	4	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+		+
Geologia generală	F	6		+	+		+	+	+	+	+		+	+				+
Topografia și cartografia	F	5	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+			+	+	+
Meteorologia și climatologia	F	5	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+		+
Geomorfologia	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
Tehnologii informaționale (SIG)	G	4	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+
Geografia populației	U	5	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+
Hidrologia	S	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
Geografia fizică a continentelor și oceanelor	S	11	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+
Geografia umană regională	S	10	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+
Geografia fizică a R. Moldova	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
Geografia umană a R. Moldova	S	4	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclu II - Studii superioare de master

- **Competențe generale:**
  - Cunoașterea și înțelegerea aprofundată a noțiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază și conștientizarea critică a cunoștințelor din domeniul programului de master, care asigură o abordare originală în dezvoltarea sau aplicarea lor, în contextul cercetării sau cel aplicativ.
  - Aplicarea integrată a cunoștințelor teoretice, aparatului conceptual și metodologic, în condiții de informare incompletă, pentru a rezolva probleme teoretice și practice noi din domeniul programului de master.
  - Utilizarea criteriilor și a metodelor de evaluare, pentru a formula judecăți de valoare, pe baza unor date incomplete și a fundamenta decizia constructivă, în domeniul programului de master.
  - Aplicarea tehnologiilor informaționale, a unei limbi străine, a tehnicilor de management al informației, pentru a comunica concluzii și a esențializa cunoștințele în domeniul programului de master.
  - Elaborarea și gestionarea de proiecte profesionale și/sau de cercetare, în mod autonom, utilizând inovativ un spectru variat de principii și metode de specialitate, în domeniul programului de master.
  - **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în: *Geografie fizică, Geografie umană și Geografie aplicată:***
1. Utilizarea terminologiei din domeniul geografiei și interpretarea teoriilor contemporane geografiei, în vederea realizării lucrărilor proprii.
  2. Observarea, perceperea și explicarea componentelor, proceselor, fenomenelor și legităților geografiei și a relațiilor cauzale dintre ele, la nivel local, regional și global.
  3. Selectarea, aplicarea și argumentarea metodelor de cercetare în domeniul geografiei.
  4. Măsurarea, calcularea și determinarea parametrilor cantitativi în studierea și cercetarea geografică.
  5. Interpretarea, elaborarea și utilizarea materialelor grafice și cartografice referitoare la mediu.
  6. Planificarea, realizarea și evaluarea rezultatelor unor aplicații practice de laborator sau pe teren în domeniul mediului, efectuate în mod autonom.
  7. Elaborarea și implementarea proiectelor de cercetare științifică în domeniul geografiei, demonstrând un înalt grad de autonomie.
  8. Evaluarea corectă și gestionarea situațiilor-problemă din mediul geografic și propunerea unor soluții de rezolvare.
  9. Adaptarea și comunicarea coerentă a informațiilor și a problemelor din domeniul geografiei specialiștilor și nespecialiștilor.
  10. Selectarea și sistematizarea informațiilor din domeniul geografiei prin intermediul sistemelor informaționale de comunicații.

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul III - Studii superioare de doctorat

- **Competențe generale:**
- Cunoașterea și înțelegerea aprofundată și comprehensivă a noțiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază și conștientizarea critică a cunoștințelor din domeniul Geografiei, care asigură o abordare originală în dezvoltarea sau aplicarea lor, în contextul cercetării științifice.
- Aplicarea integrată a cunoștințelor teoretice, a aparatului conceptual și a metodologiilor de cercetare, în condiții de informare incompletă, având caracter complex și interdisciplinar, în domeniul Geografiei.
- Evaluarea și aplicarea criteriilor și metodelor de cercetare, pentru a formula judecăți de valoare pe baza unor date incomplete și a fundamenta decizii constructive, în domeniul Geografiei.
- Aplicarea tehnologiilor informaționale, a unor limbi străine, a tehnicilor de management al informației, pentru a argumenta rezultate științifice, concluzii și a esențializa cunoștințele în domeniul Geografiei.
- Elaborarea unor lucrări științifice de valoare, gestionarea de proiecte profesionale și/sau de cercetare, în mod autonom, utilizând inovativ un spectru variat de principii și metode de specialitate, în domeniul Geografiei.
- **Competențe specifice:**
- 1. Identificarea și evaluarea principalelor direcții ale dezvoltării geografiei ca știință.
- 2. Interpretarea și adaptarea teoriilor și concepțiilor din domeniul geografiei în vederea realizării lucrărilor științifice proprii.
- 3. Selectarea, aplicarea și argumentarea metodelor de cercetare în domeniul geografiei.
- 4. Identificarea și aplicarea realizărilor științifice din domeniul geografiei și a științelor înrudite în activitatea profesională.
- 5. Interpretarea, elaborarea și utilizarea materialelor grafice și cartografice în cercetările geografice, prin aplicarea sistemelor informaționale de comunicații.
- 6. Planificarea și realizarea unor aplicații practice pe teren, a unor experimente de laborator sau efectuate în mediul social, în domeniul geografiei.
- 7. Elaborarea și implementarea proiectelor de cercetare științifică în domeniul geografiei, demonstrând un înalt grad de autonomie.
- 8. Evaluarea corectă și gestionarea situațiilor-problemă din domeniul geografiei, propunerea, argumentarea și aplicarea unor soluții de rezolvare.
- 9. Adaptarea și comunicarea coerentă a informațiilor și a problemelor din domeniul geografiei specialiștilor și nespecialiștilor.
- 10. Investigarea și evaluarea legităților, proceselor și fenomenelor geografice, în vederea efectuării unei cercetări științifice autonome.

3.3. Proces de consultare cu persoanele și instituțiile cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

Geografia este una dintre cele mai „vîrstnice” științe, a cărei importanță și actualitate a sporit considerabil în perioada contemporană în statele dezvoltate ale lumii. În acest sens, știința geografică din Republica Moldova se racordează la realizările recente din domeniu, iar planurile de învățămînt pentru specialitatea „Geografie” sînt racordate cerințelor procesului de la Bologna, fiind corelate cu planurile similare din universități de prestigiu din Europa, în special din România, Ucraina, Rusia.

Concepția și standardele de pregătire a specialiștilor în domeniul „Geografie” au fost puse la baza elaborării planurilor de studii, care urmăresc ca specialitatea să fie funcțională și competitivă pe piața muncii. Propunerile sînt discutate la Catedra de specialitate, comisiile metodice (de calitate) și aprobate de Consiliul profesoral al facultății și Senatul universității. În condițiile actuale ale dezvoltării universităților se mizează pe accentuarea colaborării dintre profesor și student, de aceea se impun măsuri de implicare a studenților în managementul calității studiilor, inclusiv și în discutarea conținutului planurilor de învățămînt. Funcționalitatea studiilor este sporită prin introducerea noilor discipline, inclusiv în categoria celor opționale sau liber alese, care contribuie considerabil la elaborarea unui demers didactic individual pentru studenți. La nivel de catedră contează promovarea inițiativelor constructive, orientate spre optimizarea planurilor de învățămînt, prin reeșalonarea și renovarea disciplinelor, în funcție de cerințele pieței muncii.

În scopul optimizării planurilor de învățămînt sînt consultați partenerii sociali: Ministerul Mediului, Institutul de Ecologie și Geografie al Academiei de Științe din Moldova, Serviciul Hidrometeorologic de Stat, instituțiile de învățămînt din țară, în care activează absolvenți ai specialității Geografie. O modalitate eficientă de discutare și racordare a planurilor de învățămînt și a altor acte de profil, la cerințele pieței muncii din domeniul educațional, este și consultarea reprezentanților abilitați de la licee și colegii din țară, în care se desfășoară practica pedagogică și diverse seminare în domeniu: Colegiul Ecologic din Chișinău, LT „Gh. Asachi”, LT „M. Eliade”, LT „M. Eminescu”, LT „M. Berezovschi” din Chișinău ș.a.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru ale studentului
Licență (ciclul I)	180 credite, durata 3 ani
Master (ciclul II)	120 credite, durata 2 ani
Doctorat (ciclul III)	180 credite, durata studiilor constituie 3-4 ani

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățămîntului Superior în domeniul dat

Planurile de învățămînt în domeniul Geografiei sînt racordate, în ansamblu, cerințelor europene în domeniu, cu anumite diferențieri în funcție de tradițiile universitare și specificul pieței muncii din țara noastră. Drept dovadă servesc similitudinile planurilor de învățămînt din universitățile autohtone cu cele ale universităților din alte țări europene: „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, București, „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, „Ștefan cel Mare” din Suceava (România), Central European University din Budapesta (Ungaria), University of Natural Resources and Applied Life Sciences din Viena (Austria), „V. Karazin” din Harkov (Ucraina) ș.a. Diferențele majore în spațiul european, în ceea ce privește formarea profesională inițială în domeniul geografiei, se referă nu atît la disciplinele fundamentale și de orientare spre specializare, care formează trunchiul de bază, cît la disciplinele speciale care țin de geografia regională. În Republica Moldova disciplinele studiate permit o pregătire profesională la nivel european, drept dovadă fiind și angajarea în domeniul geografiei a multor absolvenți ai instituțiilor autohtone în diferite țări europene, și sînt dictate de necesitățile economice și sociale ale societății contemporane.

În Republica Moldova durata studiilor la ciclul I (licență) este de 3 ani în cazul monospecialității „Geografia” din domeniul general de studiu 42. Științe ale naturii și de 4 ani în cazul specialităților duble, una dintre care este Geografia, făcînd parte, de regulă, din domeniul general de studiu 14. Științe ale educației.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Misiunea și obiectivele catedrelor responsabile de formarea profesională inițială în domeniul geografiei se reflectă în standardul educațional/ profesional, care exprimă ansamblul de competențe pe care le deține specialistul format în domeniu (fapt demonstrat prin evaluările randamentului academic). Aprecierea standardului educațional/ profesional ca finalitate a procesului de formare profesională inițială permite stabilirea unor criterii de evaluare clare și creează un mecanism funcțional de corelare eficientă a tuturor elementelor procesului de învățămînt: învățare/ predare/ evaluare. Promovarea dimensiunii europene în învățămîntul universitar, antrenează o varietate de tehnici de predare/ învățare/ evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins și corelația dintre prezența în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare și de predare.

Procesul de evaluare a rezultatelor academice cuprinde 3 componente obligatorii: *evaluarea inițială* – diagnostică; *evaluarea curentă* – formativă (se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual) și *evaluarea finală* – sumativă. Metodologia evaluării finale – sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. Nota finală acordată este constituită din nota semestrială, cu o pondere de 60% din total și nota de la examen, cu o pondere de 40% din total.

Elaborarea proiectelor individuale la diferite discipline, în scopul evaluării competențelor specifice, este utilizată atât ca instrument de evaluare, cât și de învățare, în realizarea acestora fiind implicați direct cei doi parteneri ai actului educațional: studentul și profesorul. Proiectul se elaborează în cadrul cursului predat la un anumit nivel al Ciclului I sau II (diferența de nivel este asigurată de complexitatea sarcinii de realizat și volumul de lucru autonom pe care îl depune studentul și deci a competențelor obținute). Studentul își alege un subiect de cercetare din conținutul cursului sau toți studenții unui grup academic vor lucra asupra diferitor aspecte ale aceleiași teme. Realizarea proiectului individual are loc în trei etape, pe parcursul întregului semestru. Primele două etape sînt dirijate de către responsabilul de curs și constau în pregătirea teoretică a subiectului de cercetare, alegerea bibliografiei, a metodelor de cercetare, a tehnicii de interpretare a datelor teoretice. A treia etapă este una individuală și permite studentului manifestarea creativității în aplicarea teoriei studiate înainte. Astfel, împreună cu coordonatorul vor discuta planul de testare al ipotezelor și îl vor pune în aplicare de sine stătător. Finalmente, proiectul individual va fi prezentat în fața grupului care îi va oferi un feedback, legat de prezentarea acestuia. Feedback-ul academic va fi oferit de către coordonator la primul an de studii și cu implicarea colegilor la anii următori. Evaluarea finală a proiectului constă din evaluarea sumativă a muncii depuse la cele trei etape de realizare a proiectului, a capacității de analiză și sinteză a studentului, a creativității utilizate în determinarea experimentului. Nota obținută la proiectul individual are pondere în formarea notei semestriale.

6. SPORIREA CALITĂȚII

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională în domeniul „Geografie” este formarea profesională de calitate a specialiștilor competitivi pe piața muncii din țară și de peste hotare. Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învățămîntului din unul informativ în unul formativ și centrat pe student. Societatea contemporană impune cerințe, care pot fi satisfăcute de către instituțiile de învățămînt numai printr-un sistem viabil de asigurare al calității. În acest sens, una din direcțiile prioritare ale procesului de învățămînt o constituie asigurarea calității.

Structurile care asigură/monitorizează calitatea procesului de studii sînt, în primul rînd, Secția Managementul Calității și Consiliul de Asigurare a Calității, la nivel universitar și Comisiile de Calitate, la nivel de facultăți. Evaluarea calității se realizează în baza cîtorva indicatori de bază, care la rîndul lor determină criteriile pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învățămînt: *evaluarea randamentului academic*. Acest indicator presupune prezența unui întreg sistem de proceduri de evaluare a competențelor viitorilor specialiști: evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățămînt; evaluarea calității învățămîntului prin evaluarea activității profesorilor de către studenți, care urmărește determinarea eficienței studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele didactice. Componenta formativă generează o viziune asupra curriculei universitare, care se axează pe formarea și dezvoltarea de competențe și nu

pe transmiterea de informații. Astfel curriculum-urile pentru cursuri sînt elaborate în corespondență cu standardul socio-profesional, adaptat la cerințele pieței muncii, prin procesul de consultanță cu angajatorii. Totodată, instrumentul prin care este asigurată transparența studiilor este ECTS, care asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor, la mobilitate academică și deschide perspective pentru instruirea pe parcursul vieții.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul Iii – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
426 Meteorologie**

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	Instituția / Organizația / structura	Persoana	Funcția / titlu / grad științific / didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	V.Stan	Șef catedra MMFE, dr., conf. universitar		18.12.10
2.	Serviciul Hidrometeorologic de Stat al RM	I. Boian	Directorul SHS ;		21.12.10
	Serviciul Hidrometeorologic de Stat al RM	I.Boian,	dr, conferențiar universitar		21.12.10
	Serviciul Hidrometeorologic de Stat al RM	N. Moldovanu	Magistru, șef al centrului științifico- metodic		21.12.10
	Serviciul Hidrometeorologic de Stat al RM	M. Smentina	Magistru, șef adjunct al centrului științifico-metodic		21.12.10
	Serviciul Hidrometeorologic de Stat al RM	E. Pleșca	Prim – vicedirector, magistru		21.12.10
3.	Academia de Științe a RM	V.Railean	dr, conferențiar universitar		21.12.10

Coordonator elaborare:

Lozovanu P., dr., conf. univ.;

Secieru V., dr., conf. univ.;

Stan V., dr., conf. univ.

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ

1.1. Descrierea generală a domeniului.

Domeniul de formare profesională 426 „Meteorologie” se încadrează în domeniul general de studii 42 „Științe ale naturii” și include specialitatea 426.1 „Meteorologie”.

Misiunea specialității constă în pregătirea specialiștilor în domeniul meteorologiei cu finalități spre o carieră practică sau științifică capabili să-și desfășoare activitatea în laboratoarele de cercetare, centrele meteorologice, elaborarea și perfecționarea teoriilor, conceptelor și procedeele ce țin de compoziția, structura și dinamica atmosferei, în învățământ și în diverse structuri ale Serviciului Hidrometeorologic de Stat al Republicii Moldova (Centrul Național de Prognoze Meteorologice, Centrul Monitoring Meteo-Climatic, Centrul Monitoring Agrometeorologic, Secția Prognoze Hidrologice, Secția Prognoze Hidrologice, Secția Cadastru de Stat al Apelor, Grupa Hidrografie).

Programul de formare profesională „*Meteorologie*” este fundamentat pe un plan de învățământ ce cuprinde disciplinele din următoarele componente:

1. *Cultură generală* – fizica, matematica, chimia, ecologia, cartografie cu elemente topografice, informatica, limba străină, protecția mediului etc.;
2. *Științe ale naturii* – biologia, geografia, hidrologia, climatologia, fizica pământului, meteorologia dinamică, aeronautica etc.;
3. *Științe de specialitate* – agrometeorologia, aerodinamica, clima RM, aerologie și meteorologie, prognoza meteorologică, regionarea climei, fenomene climatice etc.

Planul de învățământ elaborat pentru Ciclul I Licență cuprinde spectrul de discipline necesar formării profesionale la specialitatea „*Meteorologie*”. Studenții sînt organizați astfel încît pregătirea teoretică și cea practică să fie eficientă și racordată la cerințele pieței muncii.

Pentru a asigura o pregătire fundamentală în înțelegerea fenomenelor climatice ce le guvernează atît din punct de vedere teoretic, cît și practic, majoritatea disciplinelor cuprind toate formele de instruire: cursuri, seminarii, lucrări practice și de laborator, teze și proiecte anuale, ceea ce permite absolvenților să acumuleze competențe experimentale temeinice necesare pentru angajarea în orice laborator de profil de cercetare sau în centrele hidrometeorologice.

Spre deosebire de alte domenii de formare profesională, instruirea în domeniul *Meteorologiei* are conotația sa condițională; pregătirea specialistului meteorolog poate fi considerată *de înaltă calificare* doar în cazul în care instruirea practică se efectuează utilizînd metode de analiză a climei, metode de calcul, eficacitatea metodelor și mijloacelor hidrometeorologice; analiza și evaluarea metodelor contemporane de cercetare a climei Republicii Moldova; evaluarea corectă a situației de conflict tehnic; aplicarea metodelor de unificare, simplificare a șirurilor parametrice, elaborarea documentelor tehnico-normative meteorologice; învățarea continuă prin stagii

de formare, conferințe, activități individuale; proiectarea și realizarea cercetărilor în domeniul meteorologiei; rezolvarea situațiilor problemă în domeniul meteorologiei; luarea de decizii în cadrul activității profesionale; demonstrarea inițiativei și promovarea inovațiilor în domeniul meteorologiei; demonstrarea abilităților de conducere a unei stații sau centru meteorologic.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (ciclul II)	Doctorat (ciclul III)
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani cu frecvență la zi 4 ani cu frecvență redusă
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	învățământ de zi,	învățământ de zi	învățământ de zi
Condiții de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licență Diplomă echivalentă	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Preconții	Realizarea finalităților învățământului preuniversitar	Realizarea finalităților învățământului superior (Licență, Ciclul I - (180-credite) Susținerea examenului de admitere	Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclul I, Licență și Ciclul II, Master) Susținerea examenului de admitere
Stagii de practică	Cu titlul obligatoriu (15-20 credite)	Cu titlul obligatoriu (10 credite)	Nu se realizează

<p>Reguli de examinare și evaluare</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
<p>Modalitate de evaluare finală</p>	<p>Examen de licență:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. un examen la disciplina fundamentală. 2. un examen la disciplina de specialitate 3. Susținerea tezei de licență 	<p>Susținerea tezei de master</p>	<p>Susținerea tezei de doctor</p>
<p>Certificare</p>	<p>diplomă de licență în „Științe ale naturii”</p>	<p>diplomă de master în „Științe ale naturii”</p>	<p>diplomă de doctor în „Științe ale naturii”</p>
<p>Titlu acordat</p>	<p>licențiat în științe ale naturii</p>	<p>master în științe ale naturii</p>	<p>doctor în științe ale naturii</p>
<p>Drepturi pentru absolvenți</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii.
<p>Organ responsabil de autorizarea programelor</p>	<p>Ministerul Educației ANACIP</p>	<p>Ministerul Educației ANACIP</p>	<p>ANACIP</p>

2. (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I - Studii superioare de licență	<p><i>Licențiat în științe ale naturii.</i></p> <p>Rezultatele corespunzătoare nivelului 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cunoștințe avansate în domeniul meteorologiei care implică înțelegerea critică a conceptelor, teoriilor, principiilor, metodelor cu privire la compoziția, structura și proprietățile mediului atmosferic. - Abilități avansate, care denotă control și inovație în rezolvarea problemelor complexe și imprevizibile în identificarea metodelor, tehnicilor, echipamentelor necesare pentru efectuarea unor experiențe de laborator. - Gestionarea de activități sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile. - Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor în domeniul meteorologiei. 	6
Ciclul II - Studii superioare de master	<p>Master în științe ale naturii</p> <p>Rezultatele corespunzătoare nivelului 7:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cunoștințe specializate, situate în avangarda nivelului de cunoștințe din diferite capitole ale meteorologiei, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale. - Conștientizare critică a cunoștințelor din domeniul meteorologiei și a cunoștințelor aflate la granița dintre meteorologie, hidrologie și fizică atmosferei. - Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii. - Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice. - Elaborarea proiectelor și analiza proceselor hidrometeorologice caracteristice republicii. - Evaluarea și analiza critică a rezultatelor obținute. - Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile din domeniul meteorologiei și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor. 	7

Ciclul III - Studii superioare de doctorat	<p><i>Doctor în științe ale naturii</i></p> <p>Rezultatele corespunzătoare nivelului 8:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cunoștințe la cel mai avansat nivel din domeniul meteorologiei și cunoștințe aflate la granița dintre meteorologie, hidrologie, prognoza timpului, biologie, ecologie, fizică. - Abilitățile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale. - Operarea cu utilaj și aparatură, echipamente specifice automate și inteligente de sinteză și control fizico-chimic al proceselor chimice în decursul activităților teoretice și experimentale. - Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situații de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea. 	8
---	---	---

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții domeniului dat (nomenclatorul profesiilor /clasificatorul ocupațiilor) pe cicluri

Nivelul calificării	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul I - Studii superioare de licență	Meteorologie	20041 – Aerolog 20084 – Agrometeorolog 20037 – Aerochimist 22842 – laborant cercetător
Nivelul calificării	Program de Master	Ocupații tipice
Ciclul II - Studii superioare de master	Meteorologie	23351 – Meteorolog 24430 – Sinoptician 20441 – cercetător stagiar în meteorologie; 20252 – asistent universitar 21978 – inginer influențare activă asupra proceselor hidrometeorologice
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Meteorologie Hidrologie Aerodinamică Fizica atmosferei	20482 – colaborator științific în meteorologie 22867 – lector universitar 20612 – conferențiar universitar secretar științific învățământ, cercetare

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Domeniul „Meteorologie” prin specificul său interdisciplinar poate contribui la formarea competențelor în diverse domenii ale științei ale naturii și ale celor exacte. În cadrul științelor ale naturii, la specialitățile: ecologie, geografie, geologie, științele solului, silvicultură sînt necesare cursuri speciale de: cartografie cu elemente topografice, geomorfologie și bazele geologiei, agrometeorologie, aspecte de poluare hidrologică, biogeografie etc. În cadrul științelor exacte la specialitățile: fizică, astronomie, chimie sînt necesare cursuri speciale de: fizica atmosferei, chimia straturilor atmosferice inferioare, procese chimice de poluare a atmosferei, aerologie și radiometrie etc. La specialitățile protecția mediului, securitatea ecologică sînt necesare cursuri speciale de: protecția aerului atmosferic, activitatea fotosintetică a radiației și regionarea agroclimatică în RM, probleme contemporane ale meteorologiei sinoptice și prognozarea vremii. Aceste discipline au drept scop formarea setului de cunoștințe și deprinderi necesare pentru înțelegerea legităților naturii, formarea concepțiilor contemporane cu privire la tabloul științific al lumii, asigurarea pregătirii teoretice a viitorilor specialiști; contribuie la dezvoltarea competențelor transversale.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul I – Studii superioare de licență

- **Competențe generale:**

- analiza, sinteza și comunicarea informațiilor cu caracter științific din domeniul meteorologiei;
- utilizarea eficientă a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională;
- aplicarea cunoștințelor teoretice despre compoziția, structura și proprietățile fenomenelor fizice și chimice ce au loc în atmosferă în rezolvarea sarcinilor practice;
- identificarea problemelor, formularea și rezolvarea lor;
- generarea ideilor noi și soluțiilor creative în rezolvarea situațiilor de problemă;
- aplicarea strategiilor de muncă eficientă și responsabilă, de punctualitate, seriozitate și răspundere personală.

- **Competențe specifice-cheie la specialitatea „Meteorologie”:**

1. Utilizarea adecvată a teoriilor, principiilor, metodelor esențiale legate de domeniul *meteorologiei*.
2. Sintetiza, evaluarea și interpretarea datelor din domeniul agrometeorologiei, climatologiei, geomorfologiei, geologiei, hidrodinamicii.
3. Evidențierea corelației prognoză – informație – importanța lor pentru viață și economie.

4. Monitorizarea observațiilor meteorologice și întocmirea avertismentului referitor la fenomenele meteorologice periculoase.
5. Aplicarea cunoștințelor teoretice la efectuarea monitoringului ecologic sistematic asupra calității componentelor mediului.
6. Implementarea soluțiilor științifice și practice la rezolvarea problemelor experimentale.
7. Colectarea, evaluarea, interpretarea și sintetizarea informației și a datelor meteorologice, rezolvarea problemelor teoretice și practice noi.
8. Selectarea celor mai adecvate metode pentru rezolvarea problemelor teoretice și practice noi.
9. Utilizarea sigură a datelor meteorologice, luând în considerație proprietățile lor fizice și chimice, inclusiv orice risc intervenit la folosirea lor.
10. Ghidarea aparatelor din centrele hidrometeorologice și utilizarea lor în activitatea de zilnică și studiu.
11. Utilizarea metodelor, instrumentelor, utilajului și tehnologiilor adecvate pentru activități de măsurare și monitorizare.
12. Interpretarea datelor survenite din măsurările și observațiile din centrele hidrometeorologice și prelucrarea acestora.
13. Prezentarea orală și în scris a materialul științific și argumentarea justificată a opiniei proprii.
14. Comunicarea informației științifice specialiștilor și publicului larg.

3.2. Corelația „finalități de studiu și competențe – curriculum”

Licență

Unitatea de curs (modulul)/Finalitățile de studiu	Număr credite ECTS	Finalități de studiu / Competențe specifice													
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Lista minimă obligatorie a unităților de curs (modulelor)															
Cursuri fundamentale (F):															
Fizica atmosferei	6	+	+		+	+			+		+	+	+	+	+
Chimia organică și anorganică	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+
Fizica moleculară	6	+	+	+	+		+	+	+	+		+	+	+	+
Bazele teoretice ale chimiei analitice și fizico-coloidale	6	+	+		+		+	+	+		+	+	+		+
Matematica superioară	6														
Matematică aplicată	6														
Matematică computațională	4	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+
Cursuri de specializare (S):															
Fizica atmosferei	6	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
Metode statistice hidrometeorologice	5	+	+		+	+		+			+	+	+	+	+

Meteorologie și climatologie	6	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+
Modul: Chimia straturilor atmosferice inferioare/ Procese chimice de poluare a atmosferei	4	+	+	+	+					+			+	+	+
Meteorologia sinoptică	4	+	+	+	+	+	+		+	+		+	+	+	+
Meteorologia dinamică și aeronautica	5	+	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+
Cartografie cu elemente topografice	4	+	+		+			+	+			+	+	+	+
Geomorfologie și bazele geologiei	5	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
Agrometeorologie	4	+	+	+	+	+			+		+	+	+	+	+
Hidrologie generală Aspecte de poluare hidrologică	6	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+
Aerologie și radiometrie	5	+	+	+	+		+	+			+	+	+	+	+
Prognoza meteorologică	5	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
Clima Republicii Moldova	3	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
Colaborări europene și internaționale în hidrometeorologie	3	+	+		+			+	+			+	+	+	+
Metode de regionare a climei	5	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
Biogeografie	4	+	+		+		+	+	+		+	+	+	+	+

Ciclul II – Studii superioare de master

• *Competențe generale:*

- aprofundarea, analiza, și sinteza cunoștințelor din domeniul meteorologiei;
- analiza datelor OMM;
- aplicarea cunoștințelor teoretice din domeniul meteorologiei în rezolvarea sarcinilor științifice practice;
- definirea unei subiect de cercetare din domeniul hidrometeorologiei și elaborarea unui plan de realizare a obiectivelor propuse;
- argumentarea scopurilor, obiectivelor și rezultatelor cercetărilor proprii;
- planificarea consecutivității cercetărilor teoretice și practice proprii în dependență de obiectivele propuse;
- rezolvarea problemelor de cercetare prin identificarea și folosirea tehnologiilor informaționale și tehnicilor de management al informației;
- organizarea și realizarea activității în grup în scopul derulării activității științifice de cercetare a proceselor hidrometeorologice;
- aplicarea strategiilor de muncă eficientă și responsabilă, de punctualitate, seriozitate și răspundere personală.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Meteorologie:**

1. Aplicarea conceptelor, teoriilor, principiilor, metodelor și modelelor moderne ale hidrometeorologiei.
2. Operarea cu noțiunile despre studiul prognozelor fizice și chimice ce au loc în atmosferă.
3. Utilizarea informației despre starea atmosferei și timpului în interes economic și agricol.
4. Analiza critică a metodelor clasice aplicate pentru sinteza datelor despre precizarea și prognozarea timpului.
5. Selectarea și interpretarea datelor hidrometeorologice și cosmice în studiul atmosferei.
6. Aplicarea creativă a metodelor aeronautice speciale și cosmice în studierea atmosferei.
7. Conceperea și realizarea unor metode noi contemporane despre prelucrarea statistică a datelor hidrometeo.
8. Aplicarea și efectuarea monitoringului ecologic sistematic asupra calității componentelor mediului.
9. Interpretarea și demonstrarea capacității de a organiza un sondaj meteo concret.
10. Analiza și evaluarea datelor cantitative și calitative a timpului utilizând metode hidrometeorologice contemporane.
11. Inițierea și dezvoltarea unei situații critice din perspectiva meteorologică.
12. Adaptarea metodelor din domeniile înrudite la cercetările în domeniul meteorologiei.

Ciclu III – Studii superioare de doctorat

- **Competențe generale:**

- încadrarea în procesul de realizare a misiunii instituției la care activează;
- soluționarea prin colaborare a problemelor didactice și de cercetare;
- studiul critic și analiza literaturii de specialitate;
- coordonarea și administrarea echipelor de cercetători și a proiectelor de cercetare;
- utilizarea rezultatelor evaluării profesionale în reglarea și proiectarea activității ulterioare educaționale, de cercetare și control hidrometeorologic;
- identificarea necesităților de formare profesională continuă și aplicarea diverselor strategii de formare continuă;
- stabilirea corelației inter-, intra- și trans-disciplinare în efectuarea investigațiilor;
- comunicarea în procesul de învățământ și/sau de cercetare cu diferite categorii atât profesionale cât și de vîrste;
- dezvoltarea direcției de cercetare proprii și originale.

• **Competențe specifice:**

1. Elaborarea și realizarea planurilor de activitate practică în domeniul meteorologiei;
2. Aplicarea metodologiei de cercetare științifică în activitatea profesională, stabilirea priorităților în cercetările științifice din domeniul meteorologiei și specificarea problemelor investigaționale în meteorologie.
3. Implementarea proiectelor care prezintă inovații științifice în domeniul meteorologiei.
4. Selectarea celor mai adecvate tehnici moderne pentru rezolvarea sarcinilor teoretice și practice propuse
5. Efectuarea unui studiu extins a literaturii de specialitate aferentă temei de cercetare
6. Prognozarea finalităților în activitatea de cercetare, control și analiza meteorologică.
7. Identificarea și analiza proceselor atmosferice, fenomenelor și tendințelor de dezvoltare a meteorologiei.
8. Elaborarea strategiilor de activitate în domeniul meteorologiei.
9. Operarea cu utilaj și aparatură, echipamente specifice automate și inteligente de analiză și control fizico-chimic al proceselor atmosferice;
10. Stabilirea gradului de funcționalitate a rezultatelor cercetărilor științifice, aplicarea rezultatelor științifice în procesul educațional, în producere, în alte cercetări științifice.

3.3. Proces de consultare cu persoanele și instituțiile-cheie
(angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

Pentru a forma specialiști calificați în domeniul *Meteorologie*, la nivel de catedră se promovează inițiativele constructive orientate spre îmbunătățirea, perfecționarea disciplinelor din planul de învățământ. În acest scop au fost elaborate chestionare în care au fost descrise competențele specifice necesare unui specialist meteorolog. În baza analizei rezultatelor obținute au fost selectate competențele specifice pe care trebuie să le posede absolventul ciclului I, Licență la specialitate *Meteorologie* și absolventul Ciclului II, Master la programul de master *Studii și analize meteorologice*.

Pentru a pregăti absolvenții către începerea unei cariere profesionale practice sau de cercetare sînt încheiate acorduri de colaborare cu mai multe instituții, care oferă spațiu, aparate și utilaj, cadre didactico-științifice de înaltă calificare. Printre acestea se evidențiază Institutul de Geografie și Ecologie al AȘM, Universitatea din București, România; Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iași, România; Universitatea Vasile Alecsandri, Bacău, România; Serviciul Hidrometeorologic de Stat al Republicii Moldova, Centrele meteorologice raionale și regionale din Republica Moldova.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

Procesul de învățare este organizat în baza Sistemului European de Credite Transferabile (ECTS). Creditele au funcție de transfer și de acumulare. Creditul măsoară volumul de muncă pretins studentului pentru a fi promovat la disciplina dată.

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licență	180 credite, durata 3 ani
II Master	120 credite, durata 2 ani
III Doctorat	180 credite, durata studiilor constituie 3/4 ani.

4.2 Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățământului Superior în domeniul meteorologiei

Aderarea Republicii Moldova la Procesul de la Bologna presupune acceptarea unui spațiu unic de învățământ superior european. Formarea profesională în domeniul meteorologiei în cadrul spațiului de învățământ european se caracterizează prin identitatea principiilor științifice fundamentale ale domeniului, ceea ce presupune compatibilitatea și încadrarea eficientă a programelor de studiu în diferite țări ale Europei. Racordarea cerințelor europene în acest domeniu la planurile de studiu, analiza lor comparativă cu programele de pregătire a specialiștilor din diverse țări și respectarea ideilor și pozițiilor formulate în contextul principiilor de la Dublin, precum și a proiectului Tuning a facilitat acomodarea sistemului de competențe elaborat la primul ciclu la cele europene.

În țările care au aderat la Procesul de la Bologna, durata studiilor la ciclul I (licență) este de 3 ani și la ciclul II master este de 2 ani (de ex. România), iar în cazul celor care nu au aderat la procesul menționat este de 5 ani la ciclul I și 1-1,5 la ciclul II ani în (Belarus, Ucraina).

În Republica Moldova durata studiilor la ciclul I este , ca și în țările care au aderat la procesul de la Bologna 3 ani (180 credite), iar la ciclul II – 2 ani (120 credite). Analiza programelor de studiu din alte țări arată, că la științele fundamentale (fizică, chimie) este esențial micșorat numărul de ore practice (de laborator), dat fiind că necesită dotații suplimentare.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Calitatea pregătirii specialistului meteorolog este în funcție nu doar de structura și conținutul planului de învățământ sau a programelor curriculare. Ea depinde în mare măsură și de calitatea procesului de predare-învățare, precum și a celui de evaluare a cunoștințelor și competențelor obținute.

Metodele și tehnicile de predare și învățare pentru disciplinele ce țin de domeniul Meteorologie sînt aplicate la cursurile teoretice și orele practice, inclusiv lucrul în grup, activități individuale, tehnici de asigurare a feed-back-ului (formarea comunității de instruire, brainstorming, managementul așteptărilor, clustering, mozaic, SINELG și a.), cu folosirea diverselor mijloace de instruire (codoscop, calculator, modele de aparate, etc.).

Evaluarea permite a aprecia nivelul de pregătire teoretică și practică a studentului la momentul dat. Evaluarea rezultatelor academice se realizează în conformitate cu Planul de învățământ și cu Standardele Educaționale.

Pentru evaluările curente, sumative și ale celor din cadrul atestărilor sau al examenelor, sînt folosite diverse teste, itemi, la elaborarea cărora se ține cont de cele trei arii curriculare (*cunoaștere – aplicare - integrare*), cu respectarea condițiilor din *Matricea de specificare*.

Pentru a motiva studentul să muncească suficient în timpul semestrului, la evaluarea finală din cadrul examenului respectiv se ține cont și de media semestrială.

Asemenea modalități de evaluare sînt utilizate în toate ciclurile de instruire.

6. SPORIREA CALITĂȚII

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională inițială în domeniul „Meteorologie” este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialiști în meteorologie, care vor fi competitivi pe piața muncii din țară și, posibil, de peste hotarele ei. Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învățămîntului din unul informativ în unul formativ, centrat pe student. Societatea contemporană impune cerințe care pot fi satisfăcute de către instituțiile de învățămînt numai printr-un sistem viabil de asigurare a calității. În acest sens, una din direcțiile prioritare de învățămînt realizat în cadrul domeniului meteorologie, o constituie asigurarea calității. Evaluarea calității se realizează în baza mai multor indicatori de bază, care la rîndul lor determină criteriile pentru alte elemente ale procesului de învățămînt; evaluarea randamentului academic. Acest indicator presupune prezența unui întreg sistem de proceduri de evaluare și are drept scop constatarea calității produsului, competenței viitorilor specialiști.

Componența formativă generează o altă viziune asupra curriculei universitare, care se axează prioritar pe formarea competențelor și nu transmiterea informației. În așa mod, curriculum-urile pentru cursuri sînt elaborate în conformitate cu standardul socio-profesional și adaptat la cerințele pieței muncii prin procesul de consultanță cu angajatorii. Totodată instrumentul prin care este asigurată transparența studiilor este ETCS, implementat cu succes la Universitatea de Stat din Moldova. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor și mobilitate academică, deschide perspective pentru instruirea pe parcursul vieții.

Monitorizarea activității didactico-științifice în cadrul facultății este realizată de către *Comisia de Asigurare a calității* alcătuită din decanul facultății, prodecanul facultății, șefii de catedre, reprezentanți ai corpului profesoral și reprezentanți ai studenților. Activitățile pe care le desfășoară Comisia sînt legate de atingerea obiectivelor generale și specifice privind calitatea la nivelul facultății:

- evaluarea calității procesului educațional și de cercetare în cadrul facultății;
- planificarea auditului intern la nivel de facultate;
- analiza periodică a SMC;
- propunerea de măsuri concrete și preventive la ceea ce privește asigurarea și sporirea calității;
- întocmirea rapoartelor anuale și monitorizarea realizării deciziilor Consiliului de Asigurare a calității al USM căruia i se subordonează nemijlocit.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

**DOMENIUL GENERAL DE STUDIU
44. Științe exacte**

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul Iii – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
441 Fizică**

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

<i>N/o</i>	<i>Instituția/ Organizația/ Structura</i>	<i>Persoana</i>	<i>Funcția/ Titlul/ Gradul științific/didactic</i>	<i>Semnătura</i>	<i>Data</i>
1.	USM	Gașin Petru	Decan la facultatea de Fizică, doctor habilitat, profesor universitar		17.12.2010
2.	UST	Gheorghiuță Eugen	Șef catedră, doctor habilitat, profesor universitar		17.12.2010

Coordonatori elaborare:

Gașin P., dr. hab, prof. univ.;

Nicorici V., dr., conf univ.;

Paladi F., dr. hab, prof.univ.

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ

1.1. Descrierea generală a domeniului.

Fizica - fiind definită ca știință a materiei și energiei și a modurilor lor de interacțiune ocupă un loc distinct în paleta științelor naturii, condiționat de mai multe aspecte unice. Primul ține de scara dimensională, temporală și energetică a obiectelor și proceselor studiate, care se extinde: de la dimensiunile cuantice pînă la dimensiunile universului; de la intervalele de timp de ordinul atosecundelor pînă la miliarde de ani; de la energii infime pînă la energii gigantice. Al doilea considerent ține de metodele și instrumentariul de studiu, care este ulterior preluat și de alte domenii de cercetare. Alt aspect cuprinde implementarea majoră în dezvoltarea majorității tehnologiilor moderne. De asemenea, un atribut unic este și integrarea la maximum cu matematica, care, la rîndul ei, formează baza conceptuală a cunoașterii și a analizei naturii.

Științele fizice sînt în permanentă dezvoltare și joacă un rol important în progresul tehnologic mondial, formînd noi paradigme ale cunoașterii, dezvoltînd noi metode și instrumente de investigații, propunînd tehnologii moderne pentru economia și societatea bazată pe cunoaștere. Fizica este o știință indispensabilă pentru desfășurarea cercetărilor biologice, chimice, ea stă la baza dezvoltării tehnologiilor. Un rol deosebit joacă Fizica în dezvoltarea nanotehnologiilor, care constituie baza dezvoltării ascendente a societății moderne. Din aceste considerente rezultă univoc angajamentul societății pentru formarea specialiștilor în domeniul 441 Fizicii.

Domeniul 441 Fizica se încadrează în domeniul general 44 Științe exacte și include specialitatea 441.1 Fizica.

Domeniul cuprinde o serie de cursuri de fizică clasică și modernă, punîndu-se un accent deosebit pe domeniile de perspectivă (știința materialelor, optoelectronică, fenomene fizice neliniare, fizica radiațiilor ionizante, fizica mediului ambiant, fizica sistemelor electronice de calcul).

Programul de formare profesională este bazat pe un plan de învățămînt, care cuprinde următoarele categorii de module:

- a) module care asigură o pregătire generală în domeniile filozofie, sociologie, psihologie, etica profesională și care sînt chemate să formeze competențe sistematice, aplicabile atît domeniului, cît și vieții sociale a absolventului;
- b) module care asigură pregătirea teoretică de specialitate, poziționate în anii I și II (cu disciplinele: fizica generală, mecanica teoretică, metodele fizicii matematice, electrodinamica, mecanica cuantică, termodinamica, bazele microelectronicii);
- c) module cu caracter practic-operațional și de aplicabilitate curentă, distribuite în anii II și III (cu disciplinele: tehnologii computaționale în fizică, tehnologia materialelor semiconductoare și tehnica vidului, bazele spectroscopiei, înregistrarea și prelucrarea informației optice).

Pentru a asigura o pregătire fundamentală în înțelegerea fenomenelor fizice și a legilor ce le explică, atât din punct de vedere teoretic, cât și practic, majoritatea disciplinelor cuprind toate formele de instruire: cursuri, seminare, lucrări practice și de laborator, teze anuale, de licență, ceea ce permite absolvenților să acumuleze competențe experimentale temeinice necesare pentru angajarea în orice laborator de profil de cercetare.

La nivel național a fost identificat necesarul societății de formare în domeniul 441 Fizica. Intrucît menirea fizicii, ca domeniu de pregătire a specialiștilor, este de a asigura un anumit nivel de dezvoltare tehnologică a țării ciclul II de instruire necesită planuri de învățământ cu discipline racordate la solicitările actuale și de viitor ale țării. Facultatea dispune de resurse necesare (strictul necesar) pentru realizarea obiectivului major – pregătirea de tineri specialiști - fizicieni; cadre didactice, baza tehnico-materială, materiale didactico-metodice, spații de studii, de laborator și baze de practică. Pentru o pregătire mai eficientă sînt încheiate acorduri de colaborare cu mai multe instituții, care oferă spațiu, utilaj, cadre didactico-științifice de înaltă calificare.

1.2. Caracteristici - cheie:

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani / 4 ani
Credite de studii ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	învățământ de zi	învățământ de zi	învățământ de zi; cu frecvență redusă
Condiții de acces	diploma de BAC, diploma de studii medii de specialitate	diploma de licență diplomă echivalentă	diploma de master, diploma echivalentă
Precondiții	realizarea finalităților învățământului preuniversitar	realizarea finalităților învățământului superior (Licență, Ciclul I- 180 credite); Susținerea examenului de admitere	realizarea finalităților învățământului superior (Ciclul I, Licență și Ciclul II, Master); Susținerea examenului de admitere
Stagii de practică	Cu titlul obligatoriu: Practica de inițiere în specialitate (15-20 credite)	Cu titlul obligatoriu: Practica de specialitate. (10 credite)	Nu se realizează

<p>Reguli de examinare și evaluare</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă, finală-sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare • autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă, finală-sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare • autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
<p>Modalitatea de evaluare finală</p>	<p>Examenul de licență:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. examen la disciplina fundamentală; 2. examen la disciplina de specialitate; 3. susținerea tezei de licență 	<p>Susținerea tezei de master</p>	<p>Susținerea tezei de doctor</p>
<p>Certificare</p>	<p>Diploma de licență în științe exacte</p>	<p>Diploma de master în științe exacte</p>	<p>Diploma de doctor în științe fizico-matematice</p>
<p>Titlul acordat</p>	<p>Licențiat în științe exacte</p>	<p>Master în științe exacte</p>	<p>Doctor în științe fizico-matematice</p>
<p>Drepturi pentru absolvenți</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • - A se angaja în câmpul muncii 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii
<p>Organ responsabil pentru autorizarea programului</p>	<p>Ministerul Educației ANACIP</p>	<p>Ministerul Educației ANACIP</p>	<p>ANACIP</p>

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I - Studii superioare de licență	Licențiat în științe exacte. Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe avansate în domeniul fizicii corpului solid, care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor de funcționare a dispozitivelor electronice, bazate pe fenomene de transport în câmpuri electromagnetice; • Abilități avansate, care denotă control și inovație în rezolvarea problemelor complexe și imprevizibile în identificarea concepțiilor științifice de dezvoltare a cercetărilor ce țin de procesele în corpurile solide; • Gestionarea de activități sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile; • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor. 	6
Ciclul II - Studii superioare de master	Master în științe exacte. Rezultatele corespunzătoare nivelului 7: <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe din diferite compartimente a fizicii corpului solid, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale; • Conștientizarea critică a cunoștințelor din domeniul fizicii corpului solid și a cunoștințelor aflate la granița dintre fizică, tehnologia materialelor, chimie; • Abilități speciale pentru realizarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii; • Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor. 	7

Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Doctor în științe fizico-matematice. Rezultatele corespunzătoare nivelului 8: <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe la cel mai avansat nivel în domeniul fizicii și cunoștințe aflate la granița dintre fizică, tehnologia materialelor, chimie; • Abilitățile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale; • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situații de muncă sau de studiu, inclusiv cercetare. 	8
---	--	---

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul dat (nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupațiilor)

Licența (ciclul I)

Nivelul	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul I	Fizica	211108 Fizician 22840 Laborant-cercetător în fizică 24069 Profesor în învățământul secundar (gimnazial) 2027 Inginer laborant
Nivelul	Program de master	Ocupații tipice
Ciclul II	Fizica teoretică;	24069 Profesor în învățământul secundar (liceal) 20457 Cercetător în științe fizice 20440 Cercetător-stagiari (în fizică și astronomie); 21981 Inginer informație tehnico-științifică 20252 Asistent universitar 233002 Profesor în învățământul liceal, postliceal
	Fizica și ingineria semiconductorilor;	24069 Profesor în învățământul secundar (liceal) 20457 Cercetător în științe fizice 20440 Cercetător-stagiari (în fizică și astronomie) 22165 Inginer-radiofizic 21981 Inginer informație tehnico-științifică 20252 Asistent universitar 233002 Profesor în învățământul liceal, postliceal
	Procedee și metode de măsurare în ingineria mediului;	22165 Inginer-radiofizic 213303 Inginer ecolog 214302 Inginer protecția mediului înconjurător

	Tehnologii informaționale în modelare	216606 Designer grafică Inginer de sistem software Inginer pentru exploatarea sistemelor informaționale Inginer-programator Inginer de sistem în informatică
Ciclul III	Fizica teoretică și matematică; Fizica și ingineria semiconductorilor	20480 Colaborator științific în fizică 24415 Secretar științific 22867 Lector superior universitar 20612 Conferențiar universitar

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

În instituțiile de învățământ universitar de profil real cursul de fizică este unul din disciplinele fundamentale de studiu. Cursul de fizică are scopul de a forma setul de cunoștințe și deprinderi necesar pentru înțelegerea legităților naturii, formarea concepțiilor contemporane la tabloul științific al lumii, asigurarea pregătirii teoretice a viitorilor specialiști, care va permite examinarea și asimilarea informației tehnico-științifice. Se pune accentul pe importanța studierii fizicii într-un șir de lucrări de specialitate ca: știința materialelor nanoelectronice, optoelectronica cuantică, fenomene fizice neliniare, fizica radiațiilor ionizate, fizica sistemelor electronice de calcul cuantic, nanomateriale și nanotehnologii.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE - DESCRIPTORI DE NIVEL PE CICLURI

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor.

Studii superioare, Ciclul I – Licență

- **Competențe generale:**

- demonstrarea cunoștințelor fundamentale în domeniul fizicii și subdomeniile acesteia;
- aplicarea cunoștințelor teoretice în efectuarea activităților aplicative;
- colectarea, interpretarea și analiza datelor relevante din domeniul fizicii;
- automatizarea activității profesionale;
- generarea ideilor noi și soluțiilor creative în realizarea situațiilor de problemă;
- utilizarea eficientă a sistemelor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională;
- prezentarea orală și în scris a materialului științific și argumentarea justificată a opiniei proprii.

- **Competențe specifice:**

1. Formularea și soluționarea problemelor fizicii cu caracter de cercetare și de aplicare.
2. Utilizarea în activitatea profesională a bazelor teoretice ale științelor fizice.
3. Obținerea și interpretarea datelor specifice relevante din domeniul fizicii.

4. Demonstrarea abilităților practice de rezolvare a problemelor specifice din domeniul fizicii.
5. Aplicarea cunoștințelor din domeniul fizicii teoretice la modelarea matematică și computațională a proceselor fizice.
6. Identificarea concepțiilor științifice de dezvoltare a cercetărilor, ce țin de procesele electronice în semiconductori.
7. Elaborarea dispozitivelor electronice, bazate pe fenomene de transport în câmpurile electrice și magnetice.
8. Interpretarea datelor obținute din măsurările și observațiile de laborator și clasificarea lor;
9. Aplicarea procedeelelor raționale de studiere, alegere și utilizarea informației, crearea și verificarea ei și clasificarea surselor, orientarea în literatura științifică de fizică.
10. Utilizarea metodelor, instrumentelor, utilajului și tehnologiilor moderne pentru activități de măsurare și monitorizare a caracteristicilor și parametrilor dispozitivelor electronice.

3.2. Corelația „unitate de curs/finalități de studiu scontate”

Unitatea de curs (modulul)/ Finalitățile de studiu	Cod	Număr credite ECTS	Finalitățile de studiu / Competențe specifice											
			(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)		
<i>Lista minimă obligatorie a unităților de curs (modulelor)</i>														
Cursuri fundamentale	F													
Mecanica	F	6	+					+		+			+	+
Electricitatea și magnetism	F	6	+	+	+			+	+	+				+
Fizica moleculară	F	6	+		+			+		+				+
Optica	F	4	+		+			+	+	+				+
Fizica atomului și nucleului	F	5	+	+	+			+		+				+
Analiza matematică	F	5	+		+	+			+		+			+
Algebra și calculul vectorial (1. Algebra superioară și geometria analitică. 2. BCVT)	F	6	+					+		+			+	+
Matematica aplicată	F	5	+		+	+			+		+			+
Astronomia generală	F	4	+	+				+		+			+	+
Limbaje de programare	F	5	+	+	+				+	+				+
Cursuri de specialitate														
Fizica teoretică (1. Mecanica teoretică. 2. Met. Fizicii matematice)	S	4	+				+	+			+		+	+

Electrodinamica	S	3	+		+		+		+		+	+
Mecanica cuantică	S	3	+			+	+		+		+	+
Termodinamica și fizica statistică	S	5	+		+		+		+		+	+
Radioelectronica	S	6	+		+		+	+				+
Dispozitive pe baza corpului solid	S	4	+		+			+		+		+
Bazele cristalografiei Curs opțional la fizica teoretică Curs opțional la fizica semiconductoarelor	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Fizica corpului solid	S	2	+		+	+			+		+	+
Curs opțional la fizica teoretică Curs opțional la fizica semiconductoarelor	S	5		+	+		+	+				+
Desen tehnic Metode numerice în fizică	S	5			+	+		+	+			+
Curs opțional la fizica teoretică Curs opțional la fizica semiconductoarelor	S	4	+		+			+	+			+
Curs opțional la fizica teoretică Curs opțional la fizica semiconductoarelor	S	5	+		+	+			+		+	+
Curs opțional la fizica teoretică Curs opțional la fizica semiconductoarelor	S	4	+		+	+		+				
Curs opțional la fizica teoretică Curs opțional la fizica semiconductoarelor	S	4	+		+	+			+			+
Curs opțional la fizica teoretică Curs opțional la fizica semiconductoarelor	S	3	+		+	+			+			+
Curs opțional la fizica teoretică Curs opțional la fizica semiconductoarelor	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Curs opțional la fizica teoretică Curs opțional la fizica semiconductoarelor	S	3	+		+	+			+			+

3.1. Ciclul II – Studii superioare de master

- **Competențe generale:**

- Cunoștințe profunde în domeniul fizicii, care completează formarea teoretică fundamentală obținută la ciclul I;
- Capacitatea de a aplica cunoștințele teoretice la rezolvarea problemelor practice;
- Abilitatea de a lucra într-o echipă de cercetători în domeniul fizicii și, respectiv, într-o echipă multidisciplinară de specialiști în domenii diferite;
- Abilități de a studia independent diverse surse ce îi permit studiul individual aprofundat al fizicii;
- Elaborarea și utilizarea modelelor pentru descrierea și prognosticarea diverselor fenomene, realizând analiza calitativă a lor;
- Capacitatea de a percepe complexitatea problemelor, de a integra cunoștințele obținute și de a utiliza tehnologiile moderne de cercetare;
- Formularea problemelor de cercetare și elaborarea proiectelor de investigație în domeniul fizicii teoretice, demonstrând un înalt grad de autonomie.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Fizica teoretică:**

1. Cunoașterea, selectarea și aplicarea metodelor de autoinstruire în domeniul fizicii teoretice și domeniilor aferente;
2. Identificarea direcțiilor principale de dezvoltare a fizicii teoretice;
3. Elaborarea și aplicarea strategiilor, diverselor forme și tehnici de evaluare a activității de cercetare în domeniul fizicii teoretice;
4. Aplicarea cunoștințelor acumulate la modelarea matematică și computațională a proceselor fizice;
5. Elaborarea dispozitivelor electronice noi în baza circuitelor integrate;
6. Evaluarea, interpretarea și sinteza informației și a datelor fizice pentru rezolvarea problemelor teoretice și practice noi;
7. Prezentarea rezultatelor măsurărilor proprietăților electrofizice a semiconductorilor și argumentarea justificată în baza teoriilor corpului solid;
8. Utilizarea principiilor de transformare a energiei solare în energie electrică în baza celulelor solare;
9. Analiza tendințelor de dezvoltare a tehnologiei computerelor cuantice și identificarea posibilităților de utilizare a lor în masă;
10. Identificarea situațiilor de aplicare în practică a cunoștințelor din fizica teoretică.

3.2. A. Corelația „unitate de curs/finalități de studiu scontate”

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Număr credite ECTS	Finalitățile de studiu / Competențe specifice									
			(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Mecanica cuantică a sistemelor compozite	F	5	+	+		+		+	+		+	+
Electrodinamica mediilor continui	F	5	+	+			+					+
Analiza spectrală	F	10			+						+	+
Bazele optoelectronicii cuantice și opticii neliniare	F	5		+			+				+	+
Modul: Termodinamica statistică (Termodinamica sistemelor compuse Teoria statistico-cuantică a câmpurilor)	F	5	+	+		+	+				+	+
Microelectronica	S	10	+	+		+	+	+			+	+
Programarea în fizică	S	5	+	+	+	+		+			+	+
Modul: Proprietățile corpului solid. (Teoria corpului solid Luminescența Fenomenele de neechilibru)	S	10	+	+	+	+	+	+	+	+		+
Fizica semiconductorilor neordonăți Analiza numerică și modelarea proceselor fizice	S	5	+	+	+	+		+	+			+
Nanomateriale și nanotehnologii	S	5	+		+	+	+		+			+
Conversia fotovoltaică a energiei solare Conversia termoelectrică a energiei solare	S	5	+		+	+		+			+	+
Istoria și metodologia cercetării științelor fizice	F	5	+		+	+						+

• **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Fizica și ingineria semiconductorilor:**

1. Cunoașterea, selectarea și aplicarea metodelor de autoinstruire în domeniul fizicii și inginerii semiconductorilor;
2. Identificarea direcțiilor principale de dezvoltare a fizicii și inginerii semiconductorilor;
3. Elaborarea și aplicarea strategiilor, diverselor forme și tehnici de evaluare a activității de cercetare în domeniul fizicii și inginerii semiconductorilor;
4. Conceperea și realizarea unor metode noi de fabricare și analiză a unor dispozitive electronice și optoelectronice;
5. Prezentarea și interpretarea rezultatelor măsurărilor proprietăților electrofizice a semiconductorilor și argumentarea justificată în baza teoriilor corpului solid;
6. Elaborarea dispozitivelor electronice noi în baza circuitelor integrate;
7. Utilizarea principiilor de transformare a energiei solare în energie termică și electrică în baza colectoarelor și celulelor solare;
8. Utilizarea teoriilor și metodelor spintronicii în elaborarea dispozitivelor electronice;
9. Măsurarea și monitorizarea parametrilor dispozitivelor optoelectronice, utilizând metodele, instrumentele, utilajul și tehnologiile adecvate;
10. Implementarea rezultatelor obținute din domeniul optoelectronicii în eficientizarea activităților economice.

3.2. B. Corelația „unitate de curs/finalități de studiu scontate”

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Număr credite ECTS	Finalitățile de studiu / Competente specifice cheie										
			(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	
Criogenia și supraconductibilitatea	F	5	+	+	+	+					+	+	
Spintronica	F	10	+	+	+	+					+	+	+
Bazele optoelectronicii cuantice și opticii neliniare	F	5	+	+	+	+			+				+
Istoria și metodologia cercetării științelor fizice	F	5	+		+	+							+
Modelarea proceselor fizice	F	5	+	+	+	+			+	+			+
Generatori cuantici	F	10	+	+	+							+	+
Fizica semiconductorilor neordonăți Tehnologii de preparare a materialelor avansate	S	5	+	+	+	+	+					+	+
Programarea în fizică	S	5	+	+	+	+			+			+	+
Modul: Proprietățile corpului solid. (Teoria corpului solid Luminescența Fenomenele de neechilibru)	S	10	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
Microelectronica	S	10	+	+		+	+	+				+	+
Nanomateriale și nanotehnologii	S	5	+		+	+	+			+			+
Conversia fotovoltaică a energiei solare Conversia termoelectrică a energiei solare	S	5	+		+	+			+		+		+

• **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în
Procedee și metode de măsurare în ingineria mediului**

1. Implementarea metodelor fizice contemporane legate de modelarea și dirijarea proceselor din ingineria mediului, cu accent pe impactul producerii și utilizării energiei renovabile;
2. Aplicarea conceptelor, teoriilor și metodelor de investigare fundamentale din domeniu, pentru formularea de proiecte și demersuri profesionale;
3. Sintetizarea și interpretarea unui set de informații, de rezolvare a unor probleme complexe, de evaluare a concluziilor posibile și de comunicare a rezultatelor proprii;
4. Selectarea metodelor eficiente de luare a unor decizii profesionale folosind diverse metode fizice contemporane de analiză și diagnosticare a calității factorilor de mediu - metode de măsurare în domeniul radiațiilor, metode optice de măsurare și metode spectroscopice de analiză;
5. Atenționarea opiniei publice în vederea surselor și factorilor de poluare specifici pentru diferite medii industriale, a calității și securității mediului;
6. Utilizarea sistemelor informatice geografice (GIS) pentru monitorizarea factorilor de mediu, a altor procedee și tehnici moderne de măsurare în ingineria mediului și a proiectării asistată la calculator;
7. Identificarea situațiilor de aplicare în practică a cunoștințelor din ingineria mediului.

3.2. C. Corelația „unitate de curs / finalități de studiu scontate”

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Număr credite ECTS	Finalitățile de studiu / Competente specifice cheie						
			(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Bazele modelării și simulării proceselor industriale	F	5	+	+	+	+			+
Metode de măsurare în domeniul radiațiilor	F	10	+	+	+		+	+	
Organizarea și planificarea activităților de cercetare-dezvoltare	F	10	+	+	+	+		+	
Valorificarea superioară a resurselor Biotehnologii în protecția mediului	S	10	+		+	+			+
Prelucrarea datelor experimentale	S	5	+	+	+	+		+	+
Metode optice de măsurare	S	5	+	+	+				
Surse și factori de poluare specifiți pentru diferite medii industriale Metode de analiză și diagnosticare a calității factorilor de mediu	S	5	+	+		+	+		+
Principii ale măsurării. Tehnici de laborator	S	5	+	+	+	+		+	
Cercetare științifică pentru disertație	S	5	+	+	+	+	+	+	+
Metode spectroscopice de analiză	S	5	+	+		+	+	+	
Calitatea și securitatea mediului Ingineria sistemelor de producție	S	5	+	+	+		+		+
Utilizarea sistemelor informatice geografice pentru monitorizarea factorilor de mediu	S	5	+		+	+		+	+
Procedee și tehnici moderne de măsurare în ingineria mediului Proiectarea asistată la calculator	S	5	+	+	+	+	+		+

- **Competente specifice rezultate din realizarea programelor de master în Tehnologii informaționale în modelare:**
8. Elaborarea, administrarea și realizarea eficientă a proiectelor inițiate în domeniul tehnologiilor informaționale și modelării matematice a proceselor fizice etc.;
  9. Utilizarea soluțiilor originale;
  10. Gestionarea managementului proceselor de industrializare a produselor industriale;
  11. Realizarea eficientă a inovațiilor, transferului tehnologic interdisciplinar, intersectorial și îmbunătățirea continuă a produselor, proceselor, sistemelor tehnice, organizatorice, manageriale în situații „deosebite”;
  12. Identificarea esenței proceselor și problemelor de complexitate sporită, cu caracter interdisciplinar și constituirea modelelor computaționale de lucru;
  13. Realizarea adecvată a simplificărilor, aproximațiilor și evaluarea numerică a rezultatelor;
  14. Capacitatea activării cu un grad avansat de autonomie, acceptarea responsabilității la concepția, planificarea, realizarea și managementul proiectelor inovaționale;
  15. Utilizarea metodelor științifice în modelarea proceselor, pentru soluționarea sarcinilor în cadrul tehnologiilor informaționale;
  16. Aplicarea tehnologiilor informaționale contemporane în modelare;
  17. Analiza și aprecierea critică a rezultatelor obținute.

3.2. D. Corelația „unitate de curs/finalități de studiu scontate”

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Număr credite ECTS	Finalitățile de studiu / Competente specifice cheie										
			(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	
Metodologia programării orientate pe obiecte	F	10	+	+	+	+		+			+	+	
Programarea pe procesoare grafice	F	10	+	+	+	+	+					+	+
Elaborarea aplicațiilor WEB	F	10	+	+	+	+		+					+
Modelarea computațională a proceselor fizice Metodele numerice în modelare	S	5	+		+	+				+	+		+
Modelarea sistemelor complexe	S	5	+	+	+	+	+	+	+				+
Proiectarea și crearea portalelor Internet	S	5	+		+	+		+			+		+
Baze de date web-orientate Administrarea rețelelor transport date	S	5	+	+	+	+		+			+	+	+
Algoritmi de prelucrare a datelor	S	10	+	+	+	+		+				+	+
Bazele criptografiei	S	5	+	+		+	+	+	+	+			+
Programarea cipurilor Sisteme de operare	S	5	+	+		+	+	+				+	+
Tehnologii Cloud Programarea pentru SO mobile	S	5	+		+	+	+			+	+		+
Programarea paralelă pentru arhitectura PC	S	5	+	+	+	+		+	+				+

Ciclul III - Studii superioare de doctorat

• *Competențe generale:*

- încadrarea în procesul de realizare a misiunii instituției la care activează;
- stabilirea corelației dintre condițiile obiective și factorul uman în activitatea profesională;
- soluționarea prin colaborare a problemelor didactice și de cercetare;
- utilizarea rezultatelor evaluării profesionale în reglementarea și practicarea activității educaționale și de cercetare;
- identificarea necesităților și aplicarea diverselor strategii de formare profesională continuă;
- studiul critic și analiza literaturii de specialitate;
- dezvoltarea direcției de cercetare proprii și originale;
- manifestarea deschiderii față de schimbările în domeniul de activitate.

• *Competențe specifice:*

- prognozarea finalităților în activitatea didactică și de cercetare;
- identificarea și analiza proceselor fizice, a fenomenelor și a tendințelor de dezvoltare a fizicii moderne;
- selectarea și operaționalizarea cunoștințelor teoretice adecvate specificului activității practice educaționale și din domeniul fizicii;
- elaborarea și realizarea planurilor de activitate în domeniul educației și fizicii;
- eficientizarea activității educaționale în domeniul fizicii prin introducerea elementelor noi din aceste domenii;
- elaborarea strategiei de activitate în domeniul fizicii corpului solid, electronicii;
- aplicarea metodologiei de cercetare științifică în activitatea profesională;
- stabilirea proprietăților dispozitivelor în baza corpului solid în cercetările științifice din domeniul fizicii;
- determinarea problemelor investigaționale în fizică;
- realizarea proiectelor de cercetare științifică în domeniul fizicii;
- aplicarea rezultatelor științifice în procesul educațional și în producție.

3.3. Proces de consultare cu persoanele și instituțiile cheie

(angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

Fizica este una dintre cele mai importante ramuri ale științelor naturii, ea lărgeste universul cunoașterii, prezice fenomene noi. Planurile de învățământ pentru specialitatea Fizica sînt racordate cerințelor procesului de la Bologna, fiind corelat cu planurile din universitățile de prestigiu din Europa, în special, din România, Ucraina, Rusia etc.

Concepția și standardele de pregătire a specialiștilor la specialitatea Fizica au fost puse la baza elaborării planurilor de studii, care au scopul ca specialitatea să fie competitivă pe piața muncii. Propunerile sînt analizate la catedrele de specializare, comi-

sia de calitate și aprobate de Consiliul profesoral al facultății și Senatul universității. Eficiența studiilor este sporită prin introducerea noilor discipline, inclusiv în categoria celor opționale, care contribuie la elaborarea unui demers didactic individual pentru studenți, conlucrarea cu instituțiile cointeresate.

Printre acestea se evidențiază Institutul de Fizică Aplicată al AȘM, Liceul Teoretic „V.Alecsandri”, Chișinău; Liceul „M.Eminescu”, Chișinău; Liceul „Titu Maiorescu”, Chișinău; Liceul „Gaudeamus”, Chișinău și altele.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

Procesul de învățare este organizat în baza European de Credite Transferabile (ECTS). Creditele au funcție de transfer și de acumulare. Creditul măsoară volumul de muncă pretins studentului pentru a fi promovat la disciplina dată.

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS =30 ore de lucru al studentului
I Licență	180 credite, durata 3 ani
II Master	120 credite, durata 2 ani
III Doctorat	180 credite, durata studiilor constituie 3/4 ani.

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățământului Superior în domeniul Fizicii.

Aderarea Republicii Moldova la Procesul de la Bologna presupune acceptarea unui spațiu unic de învățământ superior european. Formarea profesională în domeniul fizicii în cadrul spațiului de învățământ european se caracterizează prin identitatea principiilor științifice fundamentale ale domeniului, ceea ce presupune compatibilitatea și încadrarea eficientă a programelor de studiu în diferite țări ale Europei. Racordarea cerințelor europene în acest domeniu la planurile de studiu, analiza lor comparativă cu programele de pregătire ale specialiștilor din diferite țări și respectarea ideilor și pozițiilor formulate în contextul principiilor de la Dublin, precum și a proiectului Tuning a facilitat acomodarea sistemului de competențe elaborate.

În țările care au aderat la Procesul de la Bologna, durata studiilor la ciclul I (licență) este de 3 ani și la ciclul II (master) este de 2 ani (de ex.: România, Franța), iar în cazul celor care nu au aderat la procesul menționat este de 5 ani la ciclul I și 1,0-1,5 ani la ciclul II master (Belarus, Ucraina, Rusia). Planurile de învățământ la ciclul I la Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iași și Universitatea din București, România – fizica are 180 de credite (cu durata studiilor de 3 ani).

Fizica este o disciplină bine-definită care, prin conceptul său, nu necesită implicarea aspectului național și regional în curricula (la ciclul I). Prin urmare, nu ar trebui să existe deosebiri esențiale calitative (în conținut) și cantitative (nr. de ore) în programele de fizică al învățământului superior din diferite țări ale lumii. Studiul programelor la fizică din țările dezvoltate a demonstrat că deosebirea rezidă în raportul dintre „ore de curs și ore practice”. Se observă o tendință de a reduce numărul orelor practice.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Misiunea și obiectivele catedrelor de formare profesională inițială în domeniul fizicii se reflectă în standardul educațional/profesional, care exprimă ansamblul de competențe pe care le deține specialistul în domeniu (fapt demonstrat prin evaluările randamentului academic). Aprecierea standardului educațional/profesional ca finalitate a procesului de formare profesională inițială permite stabilirea unor criterii de evaluare clare și creează un mecanism funcțional de corelare eficientă a tuturor elementelor procesului de învățămînt: învățare/ predare/ evaluare.

Metodele și tehnicile de predare și învățare pentru disciplinele ce țin de domeniul Fizică sînt aplicate la cursurile teoretice și orele practice, inclusiv lucrul în grup, activități individuale, tehnici de asigurare a feed-back-ului (formarea comunității de instruire, brainstorming, managementul așteptărilor, clustering, mozaic, S1NELG și a.), cu folosirea diverselor mijloace de instruire (codoscop, calculator, videomagnetofon, modele de dispozitive electronice și a.). Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins și corelația dintre prezența în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare și de predare.

Evaluarea permite a aprecia nivelul de pregătire teoretică și practică a studentului la momentul dat. Evaluarea rezultatelor academice se realizează în conformitate cu Planul de învățămînt și cu Standardele Educaționale.

Procesul de evaluare a rezultatelor academice cuprinde 3 componente obligatorii: *evaluarea inițială* – diagnostică; *evaluarea curentă* – formativă (se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual) și *evaluarea finală* – sumativă. Metodologia *evaluării finale* – sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. Nota finală acordată este constituită din nota semestrială, cu o pondere de 60% din total și nota de la examen, cu o pondere de 40% din total.

Elaborarea proiectelor de cercetare la diferite discipline, în scopul evaluării competențelor specifice, este utilizarea atît ca instrument de evaluare, cît și de învățare, în realizarea acestora fiind implicați direct cei doi parteneri ai actului educațional: studentul și profesorul. Proiectul de cercetare se elaborează în cadrul cursului predat la un anumit nivel al Ciclului I sau II. Studentul își alege un subiect de cercetare din conținutul cursului, împreună cu coordonatorul vor discuta planul de testare al ipotezei și îl vor pune în aplicare de sine stătător. Finalmente, Proiectul de cercetare va fi prezentat în fața grupului care îi va oferi un feedback, legat de prezentarea acestuia. Evaluarea finală a proiectului de cercetare constă din evaluarea sumativă a muncii depuse la etapele de realizare a proiectului, a capacității de analiză și sinteză a studentului, a creativității utilizate în determinarea experimentului. Nota obținută la proiect are pondere în formarea notei semestriale.

6. SPORIREA CALITĂȚII

La sporirea calității în pregătirea tînărului specialist - fizician contribuie: monitorizarea (internă și externă) a activităților din cadrul Facultății de Fizică; creșterea ponderii cercetărilor științifice la catedre; evaluarea tuturor activităților studenților și ale cadrelor științifico-didactice; corelarea cu învățămîntul preuniversitar; mobilitatea academică; autogestiunea (și în aspect financiar); transparența; responsabilitatea față de consumator, angajator (societate).

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională inițială în domeniul Fizica este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialiști în fizică, care vor fi competitivi pe piața muncii din țară și de peste hotare. Specific pentru pregătirea specialiștilor în domeniul respectiv este de a preda-învăța nu numai bazele teoretice ale științei respective, dar și însușirea abilităților practice.

Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învățămîntului din unul informativ în unul formativ și centrat pe student. Societatea contemporană impune cerințe, care pot fi satisfăcute de către instituțiile de învățămînt numai printr-un sistem viabil de asigurare a calității. În acest sens, una din direcțiile prioritare ale procesului de învățămînt realizat în cadrul domeniului Fizica o constituie asigurarea calității. Evaluarea calității se realizează în baza cîtorva indicatori de bază, care la rîndul lor determină criteriile pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învățămînt: *Evaluarea randamentului academic*. Acest indicator presupune prezența unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calității produsului, competențelor viitorilor specialiști. *Evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățămînt, evaluarea calității prin evaluarea activității profesorilor de către studenți*. Această procedură are drept scop determinarea eficienței studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele noastre didactice.

Componenta formativă generează o altă viziune asupra curricula universitare, care se axează înainte de toate pe formarea de competențe și nu pe transmiterea de informații. Astfel, curricula pentru cursuri sînt elaborate în corespondență cu standardul socio-profesional și adaptat la cerințele pieței muncii prin procesul de consultanță cu angajatorii. Totodată, instrumentul prin care este asigurată transparența studiilor este ECNS, implementat cu succes în Universitatea de Stat din Moldova. Creditele academice transferabile asigură accesul la un cadru transparent al calificărilor și mobilitate academică și deschide perspective pentru instruirea pe parcursul întregii vieți.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

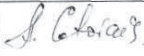

Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul III – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
442 Chimie**

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	Instituția / Organizația / structura	Persoana	Funcția / titlu / grad științific / didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	V. Gladchi	Decanul Facultății de Chimie și Tehnologie Chimică, Dr., conf. univ.		24.11.10
2	USM	A. Cotovaia	Prodecanul Facultății de Chimie și Tehnologie Chimică, Dr., conf.univ.		24.11.10
3	USM	A. Gulea	Seful catedrei Chimie Anorganică și Fizică, Dr. hab., prof. univ., m-cor. AȘM		24.11.10
4	USM	G. Dragalina	Șeful catedrei Chimie Analitică și Organică, Dr., conf. univ.		24.11.10
II. Parteneri sociali					
1.	Ministerul Educației	Ministrul Educației			
2.	Institutul de Chimie al AȘM	Lupașcu Tudor			24.11.10

Coordonatori elaborare:
Gladchi V., dr., conf. univ.
Cotovaia Aliona, dr., conf. univ.

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ

1.1. Descrierea generală a domeniului

Specialitatea 442.1 *Chimie* se include în domeniul de formare profesională 442 *Chimie* (domeniul general de studiu 44 *Științe exacte*). Misiunea specialității este de a pregăti specialiști în domeniul chimiei cu finalități spre o carieră profesională practică sau științifică capabili să-și desfășoare activitatea în laboratoare de cercetare, expertiză și control chimic, în învățământ și diverse structuri ale mediului economic.

Disciplinele, aferente specialității *Chimie*, care asigură aprofundarea, extinderea și modernizarea ei, pot fi axate pe următoarele module:

I – *cultură generală* – fizica, matematica, informatica, limba străină, protecția mediului, filosofia, economia etc.;

II – *științele naturii* – biologia, geografia, geologia, mineralogia etc.;

III – *psihopedagogic* – psihologia, pedagogia, didactica chimiei etc. Absolvenții care promovează aceste cursuri pot opta pentru o carieră didactică în învățământul preuniversitar sau, după finalizarea studiilor la ciclul II, în învățământul superior.

Întrucât menirea chimiei, ca domeniu de pregătire a specialiștilor, este de a asigura un anumit nivel de dezvoltare industrială a țării și anumite condiții de protecție a mediului ambiant, evident, ciclul II de instruire necesită planuri de învățământ cu discipline racordate la solicitările actuale și de viitor ale țării. Necesitatea celor două programe de master „*Chimie coordinativă*” și „*Chimia compușilor naturali*” este dictată de domeniile de aplicare ale compușilor coordinativi și compușilor naturali în biotehnologii, medicină, agricultură etc. și creșterea în permanență a cerințelor pentru forță de muncă cu deprinderi cognitive de nivel înalt, induse de schimbările sociale, economice și tehnologice curente. În condițiile în care Republica Moldova nu are resurse minerale naturale, în schimb are soluri fertile, pe care există surse de compuși naturali, devine actuală nu numai cunoașterea structurii și existenței acestor compuși, extragerea și utilizarea lor ca compuși fiziologic activi în diverse domenii (industria alimentară, oenologică, a preparatelor medicinale, a coloranților etc.), precum și sinteza unor combinații noi cu proprietăți deosebite, analiza proprietăților lor fizico-chimice și biologice în scopul evidențierii corelației compoziție – structură – proprietăți. Pentru a avea succes în societatea cunoașterii, într-o economie a competiției crescute, masteranzii trebuie să învețe să gândească și să raționeze eficient, să rezolve probleme complexe, să lucreze cu date multidimensionale și reprezentări sofisticate, să formuleze judecăți referitoare la explicarea proceselor și fenomenelor studiate, să colaboreze în diverse echipe și să demonstreze o puternică automotivare.

Pentru a asigura o pregătire fundamentală în înțelegerea fenomenelor chimice și a legilor ce le guvernează atât din punct de vedere teoretic, cât și practic, majoritatea disciplinelor cuprind toate formele de instruire: cursuri, seminarii, lucrări practice și de laborator, teze și proiecte anuale, ceea ce permite absolvenților să acumuleze competențe experimentale temeinice necesare pentru angajarea în orice laborator de profil de cercetare sau din industrie.

Spre deosebire de alte domenii de formare profesională, instruirea în domeniul *chimiei* are conotația sa condițională; pregătirea specialistului chimist poate fi considerată *de înaltă calificare* doar în cazul în care instruirea practică se efectuează utilizând veselă și utilaj care *nu depășite*, ci dimpotrivă, cu calificativul *de ultimă generație* sau *pentru ziua de mâine*. Facultatea dispune de resursele necesare pentru realizarea obiectivului major – pregătirea tinerilor specialiști-chimiști: cadre profesionale, baza tehnico-materială, materiale didactico-metodice, spații auditoriale, de laborator și baze de practici.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivel	Licență (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Caracteristici			
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani / 4 ani
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învățământ de zi	Învățământ de zi	Învățământ de zi, învățământ cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licență Diplomă echivalentă	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului preuniversitar	Realizarea finalităților învățământului superior (Licență, Ciclul I - 180 credite); Susținerea examenului de admitere	Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclul I, Licență și Ciclul II, Master); Susținerea examenului de admitere
Stagii de practică	15-20 credite	10 credite	nu se realizează

<p align="center">Reguli de examinare și evaluare</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
<p align="center">Modalitate de evaluare finală</p>	<p>Examen de licență:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Un examen la disciplina fundamentală 2. Un examen la disciplina de specialitate 3. Susținerea tezei de licență 	<p>Susținerea tezei de master</p>	<p>Susținerea tezei de doctor</p>
<p align="center">Certificare</p>	<p>Diplomă de licență în <i>științe exacte</i></p>	<p>Diplomă de master în <i>științe exacte</i></p>	<p>Diplomă de doctor în <i>chimie</i></p>
<p align="center">Titlu acordat</p>	<p>Licențiat în <i>științe exacte</i></p>	<p>Master în <i>științe exacte</i></p>	<p>Doctor în <i>chimie</i></p>
<p align="center">Drepturi pentru absolvenți</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii.
<p align="center">Organ responsabil de autorizarea programelor</p>	<p>Ministerul Educației ANACIP</p>	<p>Ministerul Educației ANACIP</p>	<p>ANACIP</p>

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat / Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I - Studii superioare de licență	<p><i>Calificarea ciclului I (licențiat în științe exacte)</i> este oferită studenților absolvenți, care s-au manifestat în evaluarea următoarelor competențe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cunoștințe avansate în domeniul chimiei care implică înțelegerea critică a conceptelor, teoriilor, principiilor, metodelor cu privire la compoziția, structura și proprietățile combinațiilor chimice. – Abilități avansate, care denotă control și inovație în rezolvarea problemelor complexe și imprevizibile, în identificarea metodelor, tehnicilor, substanțelor și utilajului necesare pentru efectuarea unor experiențe de laborator. – Gestionarea de activități sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile. – Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor.	6
Ciclul II - Studii superioare de master	<p><i>Calificarea ciclului II (master în științe exacte)</i> este oferită studenților care s-au manifestat în evaluarea următoarelor competențe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe din diferite capitole ale chimiei, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale. – Conștientizare critică a cunoștințelor din domeniul chimiei și a cunoștințelor aflate la granița dintre chimie, biologie și fizică. – Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii. – Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice. – Elaborarea proiectelor de sinteză dirijată și cercetare a combinațiilor chimice noi cu proprietăți biologice active, a nanomaterialelor noi, a precursorilor ai conductorilor ionici în baza compușilor coordinați. – Evaluarea și analiza critică a rezultatelor obținute. – Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor.	7

Ciclul III - Studii superioare de doctorat	<p><i>Gradul științific de doctor în chimie se conferă persoanelor, care dețin diplomă de licență sau / și studii postuniversitare specializate (rezidențiat, master) de către consiliul științific specializat în baza susținerii publice a tezei de doctor în chimie și care s-au manifestat în evaluarea următoarelor competențe:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Cunoștințe la cel mai avansat nivel din domeniul chimiei și cunoștințe aflate la granița dintre chimie, tehnologie chimică biologie, ecologie, fizică. – Abilitățile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale. – Operarea cu utilaj și aparatură, echipamente specifice automate și inteligente de sinteză și control fizico-chimic al proceselor chimice în decursul activităților teoretice și experimentale. – Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situații de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea. 	<p style="text-align: center;">8</p>
---	--	--------------------------------------

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul Chimie (nomenclatorul profesiilor / clasificatorul ocupațiilor)

Nivelul calificării	Specialitatea / Program de master	Ocupații tipice
Ciclul I - Studii superioare de licență	Chimie	22849 – laborant-chimist 20462 – chimist 22842 – laborant cercetător în chimie 24069 – profesor în învățământul preuniversitar (gimnazial)
Ciclul II - Studii superioare de master	Chimie coordinativă	20442 – cercetător stagiar în chimie; 20252 – asistent universitar 22864 – lector universitar 24069 – profesor în învățământul preuniversitar (liceal, profesional) consilier chimist în administrația publică
	Chimia compușilor naturali	20442 – cercetător stagiar în chimie; 20252 – asistent universitar 22864 – lector universitar 24069 – profesor în învățământul secundar (liceal, profesional) consilier chimist în administrația publică

<p align="center">Ciclul III - Studii superioare de doctorat</p>	<p>Chimie anorganică Chimie organică Chimie analitică Chimie fizică Chimie ecologică Chimia produselor speciale Protecția mediului și folosirea rațională a resurselor naturale</p>	<p align="center">Cadru didactico-științific universitar</p>
---	---	--

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

În instituțiile de învățământ universitar de profil real cursul de chimie este unul din disciplinele fundamentale de studiu. Predarea cursului de chimie are scopul de a forma setul de cunoștințe și deprinderi necesare pentru înțelegerea legităților naturii, formarea concepțiilor contemporane cu privire la tabloul științific al lumii, asigurarea pregătirii teoretice a viitorilor specialiști, care va permite ulterior examinarea și asimilarea de sine stătătoare a informației tehnico-științifice. Instruirea la chimie este importantă în următoarele programe de studiu: biologia, biochimie, tehnologia chimică, ingineria chimică, fizica, ingineria și managementul calității, geologia, mineralogia, medicina, farmaceutica, tehnologia produselor cosmetice și medicinale, tehnologie alimentară, merceologia, ingineria mecanică/electrică.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE – DESCRIPTORI DE NIVEL PE CICLURI

3.1. Descrierea finalităților de studiu și competențelor

Ciclul I – Studii superioare de licență

• **Competențe generale:**

- analiza, sinteza și comunicarea informațiilor cu caracter științific din domeniul chimiei;
- utilizarea eficientă a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională;
- aplicarea cunoștințelor teoretice despre compoziția, structura și proprietățile compușilor chimici în rezolvarea sarcinilor practice;
- identificarea problemelor, formularea și rezolvarea lor;
- generarea ideilor noi și soluțiilor creative în rezolvarea situațiilor de problemă;
- aplicarea strategiilor de muncă eficientă și responsabilă, de punctualitate, seriozitate și răspundere personală.

Specialitatea *Chimie*

• *Competențe specifice:*

1. Utilizarea adecvată a teoriilor, principiilor, metodelor esențiale legate de domeniul *chimiei*.
2. Sinteza, evaluarea și interpretarea datelor din domeniul chimiei anorganice, analitice, organice și fizice.
3. Evidențierea corelației compoziția – structura – proprietățile combinațiilor chimice.
4. Monitorizarea proprietăților chimice și a fenomenelor prin observare și măsurare.
5. Aplicarea cunoștințelor teoretice la soluționarea problemelor calitative și cantitative practice și din viața cotidiană.
6. Implementarea soluțiilor științifice și practice la rezolvarea problemelor experimentale.
7. Colectarea, evaluarea, interpretarea și sintetizarea informației și a datelor chimice pentru a rezolva probleme teoretice și practice noi.
8. Selectarea celor mai adecvate metode pentru rezolvarea problemelor teoretice și practice noi.
9. Utilizarea sigură a substanțelor chimice, luând în considerație proprietățile lor fizice și chimice, inclusiv orice risc intervenit la folosirea lor.
10. Ghidarea proceselor de laborator și utilizarea aparatelor în activitatea de sinteză și studiu.
11. Utilizarea metodelor, instrumentelor, utilajului și tehnologiilor adecvate pentru activități de măsurare și monitorizare.
12. Interpretarea datelor survenite din măsurările și observațiile de laborator și clasificarea acestora.
13. Prezintarea orală și în scris a materialul științific și argumentarea justificată a opiniei proprii.
14. Comunicarea informației științifice specialiștilor și publicului larg.

3.2. Corelația „finalități de studiu și competențe-curriculum”

Unitatea de curs (modulul)/ Finalitățile de studiu	Număr credite ECTS	Finalități de studiu / Competențe specifice													
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Lista minimă obligatorie a unităților de curs (modulelor)															
Cursuri fundamentale (F):															
Bazele teoretice ale chimiei anorganice	6	+	+		+	+			+		+	+	+	+	+
Chimia compușilor coordinativi	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+
Chimia metalelor	6	+	+	+	+		+	+	+	+		+	+	+	+
Bazele teoretice ale chimiei analitice	5	+	+		+		+	+	+		+	+	+		+
Chimia hidrocarburilor și derivaților lor cu halogen și sulf	5	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+
Cursuri de specializare (S):															
Chimia nemetalelor	6	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
Modul: Cristalochimie. Operații unitare și tehnica experimentului	4	+	+		+	+		+			+	+	+	+	+
Chimia analitică calitativă	5	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+
Bazele teoretice ale chimiei organice	5	+	+	+	+				+			+	+		+
Analiza cantitativă	5	+	+	+	+	+	+		+	+		+	+	+	+
Compuși organici cu azot și oxigen	6	+	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+
Legile termodinamicii	4	+	+		+			+	+			+	+	+	+
Termodinamica aplicativă	4	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
Bazele cineticii chimice	5	+	+	+	+	+			+		+	+	+	+	+
Bazele electrochimiei	3	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+
Chimia compușilor macromoleculari	4	+	+	+	+		+	+			+	+	+	+	+
Metode fizico-chimice de analiză	5	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
Tehnologii chimice	4	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+

Ciclul II – Studii superioare de master

• *Competențe generale:*

- aprofundarea, analiza și sinteza cunoștințelor din domeniul chimiei;
- analiza critică a literaturii științifice;
- aplicarea cunoștințelor teoretice din domeniul chimiei în rezolvarea sarcinilor științifice practice;
- definirea unui subiect de cercetare din domeniul chimiei materialelor noi și elaborarea unui plan de realizare a obiectivelor propuse;
- argumentarea scopurilor, obiectivelor și rezultatelor cercetărilor proprii;
- planificarea consecutivității cercetărilor teoretice și practice proprii în dependență de obiectivele propuse;
- rezolvarea problemelor de cercetare prin identificarea și folosirea tehnologiilor informaționale;
- organizarea și realizarea activității în grup în scopul derulării activității științifice de cercetare a proprietăților fizico-chimice a compușilor chimici;
- aplicarea strategiilor de muncă eficientă și responsabilă, de punctualitate, seriozitate și răspundere personală.

Program de master „Chimie coordinativă”

• *Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în domeniul Chimiei coordinative:*

1. Aplicarea conceptelor, teoriilor, principiilor, metodelor și modelelor moderne ale chimiei.
2. Operarea cu noțiuni de structură și reactivitate a compușilor coordinativi.
3. Evidențierea corelației structură – proprietăți și aplicarea ei în sinteza compușilor noi, ce posedă proprietățile necesare.
4. Analiza critică a metodelor clasice aplicate pentru sinteza, determinarea compoziției, structurii și a proprietăților fizico-chimice ale unor compuși coordinativi.
5. Selectarea metodelor de analiză fizico-chimică adecvate compușilor noi obținuți.
6. Aplicarea creativă a tehnicilor de analiză fizico-chimică a compușilor noi sintetizați.
7. Conceperea și realizarea unor metode noi de sinteză și analiză a diferitor clase de liganzi și compuși complecși.
8. Modernizarea procedeelelor și tehnicilor existente pentru sinteza și analiza substanțelor în funcție de sarcinile propuse.
9. Interpretarea datelor practice obținute prin aplicarea teoriilor moderne cunoscute.
10. Folosirea rațională și optimală a reagenților chimici și a utilajului pentru obținerea rezultatelor adecvate.
11. Inițierea și dezvoltarea inovatoare a proiectelor teoretice și practice complexe în domeniul chimiei materialelor noi.
12. Adaptarea metodelor din domeniile înrudite la cercetările în domeniul chimiei coordinative.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în domeniul Chimia compușilor naturali:**

1. Aplicarea conceptelor, teoriilor, principiilor, metodelor și modelelor moderne ale chimiei compușilor naturali.
2. Operarea cu noțiuni de structură și reactivitate a compușilor organici.
3. Evidențierea corelației structură – proprietăți și aplicarea ei în sinteza compușilor noi, ce posedă proprietățile necesare.
4. Analiza critică a metodelor clasice aplicate pentru sinteza, determinarea compoziției, structurii și a proprietăților fizico-chimice ale unor compuși chimici.
5. Selectarea metodelor de analiză fizico-chimică adecvate compușilor noi obținuți.
6. Aplicarea creativă a tehnicilor de analiză fizico-chimică a compușilor noi sintetizați.
7. Conceperea și realizarea unor metode noi de sinteză și analiză a diferitor clase de compuși organici.
8. Modernizarea procedeelelor și tehnicilor existente pentru sinteza și analiza substanțelor în funcție de sarcinile propuse.
9. Interpretarea datelor practice obținute prin aplicarea teoriilor moderne cunoscute.
10. Folosirea rațională și optimală a reagenților chimici și a utilajului pentru obținerea rezultatelor adecvate.
11. Inițierea și dezvoltarea inovatoare a proiectelor teoretice și practice complexe în domeniul chimiei materialelor noi.
12. Adaptarea metodelor din domeniile înrudite la cercetările în domeniul chimiei compușilor naturali.

Ciclul III – Studii superioare la doctorat

- **Competențe generale:**

- încadrarea în procesul de realizare a misiunii instituției la care activează;
- soluționarea prin colaborare a problemelor didactice și de cercetare;
- studiul critic și analiza literaturii de specialitate;
- coordonarea și administrarea echipelor de cercetători și a proiectelor de cercetare;
- utilizarea rezultatelor evaluării profesionale în reglarea și proiectarea activității ulterioare educaționale, de cercetare și control chimic;
- identificarea necesităților de formare profesională continuă și aplicarea diverselor strategii de formare continuă;
- stabilirea corelației inter-, intra- și trans-disciplinare în efectuarea investigațiilor;
- comunicarea în procesul de învățămînt și/sau de cercetare cu diferite categorii atât profesionale cît și de vîrste;
- dezvoltarea direcției de cercetare proprii și originale.

• **Competențe specifice:**

1. Elaborarea și realizarea planurilor de activitate practică în domeniul chimiei.
2. Aplicarea metodologiei de cercetare științifică în activitatea profesională, stabilirea priorităților în cercetările științifice din domeniul chimiei și specificarea problemelor investigaționale în chimie.
3. Implementarea proiectelor care prezintă inovații științifice.
4. Selectarea celor mai adecvate tehnici moderne pentru rezolvarea sarcinilor teoretice și practice propuse.
5. Efectuarea unui studiu extins al literaturii de specialitate aferentă temei de cercetare.
6. Prognozarea finalităților în activitatea de cercetare, control chimic, de producere chimică.
7. Identificarea și analiza proceselor chimice, fenomenelor și tendințelor de dezvoltare a chimiei moderne.
8. Elaborarea strategiilor de activitate în domeniul chimiei.
9. Operarea cu utilaj și aparatură, echipamente specifice automate și inteligente de sinteză și control fizico-chimic al proceselor chimice.
10. Stabilirea gradului de funcționalitate a rezultatelor cercetărilor științifice, aplicarea rezultatelor științifice în procesul educațional, în producere, în alte cercetări științifice.

3.3 Proces de consultare cu persoanele și instituțiile-cheie

(angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

Pentru a forma specialiști calificați în domeniul *Chimie*, la nivel de catedră se promovează inițiativele constructive orientate spre îmbunătățirea, perfecționarea disciplinelor din planul de învățământ. În acest scop au fost elaborate chestionare în care au fost descrise competențele specifice necesare unui tânăr specialist chimist. La sondaj au participat partenerii sociali: profesorii de chimie din instituțiile de învățământ preuniversitar (liceele și gimnaziile din republică, în special liceul „M. Eliade”, liceul „Gh. Asachi”, liceul „M. Viteazul”, liceul „M. Sibirschi” (Chișinău), liceul Academiei de Științe a Moldovei), Universitatea Academiei de Științe a Moldovei, Universitatea de Stat din Tiraspol, Institutul de Chimie al AȘM, precum și absolvenții facultății. În baza analizei rezultatelor obținute au fost selectate competențele specifice pe care trebuie să le posede absolventul ciclului I, Licența la specialitate *Chimie* și absolventul Ciclului II, Master la programul de master *Chimie coordinativă* sau *Chimia compușilor naturali*.

Pentru a pregăti absolvenții către începerea unei cariere profesionale practice sau de cercetare sînt încheiate acorduri de colaborare cu mai multe instituții, care oferă spațiu, reactivi și utilaj, cadre didactico-științifice de înaltă calificare. Printre acestea se evidențiază Institutul de Chimie al AȘM, Institutul de Fizică Aplicată, liceul Real al USM, liceele teoretice „V.Aleksandri”, „M.Eminescu”, „Gaudeamus” din Chișinău și altele. Pentru pregătirea eficientă a specialiștilor există o extinsă rețea de colaborare în baza acordurilor internaționale cu Universitatea „Politehnică” din Timișoara, Ro-

mânia; Universitatea „Blaise Pascal”, Clermont-Ferrand, Franța; Institutul de Chimie Fizică „I.G. Murgulescu” al Academiei Române; Universitatea „Babes Bolyai”, Cluj-Napoca, România, Facultatea de Chimie și Inginerie Chimică, Universitatea „Laval”, Quebec, Canada; Institutul Național de Științe Aplicative, Lion, Franța; Institutul de Chimie Macromoleculară „Petru Poni” al Academiei Române; Universitatea de Vest, Timișoara, România; Facultatea de Chimie, Universitatea „M. V. Lomonosov”, Moscova, Rusia etc.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

Procesul de învățare este organizat în baza Sistemului European de Credite Transferabile (ECTS). Creditele au funcție de transfer și de acumulare. Creditul măsoară volumul de muncă pretins studentului pentru a fi promovat la disciplina dată.

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclu	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licență	180 credite, durata 3 ani
II Master	120 credite, durata 2 ani
III Doctorat	180 credite, durata studiilor constituie 3/4 ani.

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățământului Superior în domeniul chimiei

Aderarea Republicii Moldova la Procesul de la Bologna presupune acceptarea unui spațiu unic de învățământ superior european. Formarea profesională în domeniul chimiei în cadrul spațiului de învățământ european se caracterizează prin identitatea principiilor științifice fundamentale ale domeniului, ceea ce presupune compatibilitatea și incadrarea eficientă a programelor de studiu în diferite țări ale Europei. Racordarea cerințelor europene în acest domeniu la planurile de studiu, analiza lor comparativă cu programele de pregătire a specialiștilor din diverse țări și respectarea ideilor și pozițiilor formulate în contextul principiilor de la Dublin, precum și a proiectului Tuning a facilitat acomodarea sistemului de competențe elaborat la primul ciclu la cele europene.

În țările care au aderat la Procesul de la Bologna, durata studiilor la ciclul I (licență) este de 3 ani și la ciclul II master este de 2 ani (de ex. România), iar în cazul celor care nu au aderat la procesul menționat este de 5 ani la I ciclu și 1-1,5 ani la ciclul II master (Belarus, Ucraina). Planurile de învățământ la I ciclu la Universitatea din București, România – Chimia și la Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iași, România – Chimia au de asemenea 180 credite (cu durata studiilor 3 ani).

Chimia este o disciplină bine-definită care, prin conceptul său, nu necesită implicarea aspectului național și regional în curriculumul ei fundamental (la ciclul I). Prin urmare, nu ar trebui să existe deosebiri esențiale calitative (în conținut) și cantitative (nr. de ore) în programele de chimie ale învățământului superior din diverse țări ale lumii. Studiul detaliat al programelor la chimie din țările dezvoltate a demonstrat,

că deosebirea rezidă mai mult în raportul „ore de curs : ore practice”. Se observă o tendință de a reduce numărul orelor practice, dat fiind că dotarea laboratoarelor este costisitoare și necesită forță de muncă suplimentară.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Calitatea pregătirii specialistului chimist este funcție nu doar de structura și conținutul planului de învățământ sau a programelor curriculare. Ea depinde în mare măsură și de calitatea procesului de predare-învățare, precum și a celui de evaluare a cunoștințelor și competențelor obținute.

Metodele și tehnicile de predare și învățare pentru disciplinele ce țin de domeniul Chimie sînt aplicate la cursurile teoretice și orele practice, inclusiv lucrul în grup, activități individuale, tehnici de asigurare a feed-back-ului (formarea comunității de instruire, brainstorming, managementul așteptărilor, clustering, mozaic, SINELG și a.), cu folosirea diverselor mijloace de instruire (codoscop, calculator, modele de molecule și a.).

Evaluarea permite a aprecia nivelul de pregătire teoretică și practică a studentului la momentul dat. Evaluarea rezultatelor academice se realizează în conformitate cu Planul de învățământ și cu Standardele Educaționale.

Pentru evaluările curente, sumative și ale celor din cadrul atestărilor sau al examenelor, sînt folosite diverse teste, itemi, la elaborarea cărora se ține cont de cele trei arii curriculare (*cunoaștere – aplicare - integrare*), cu respectarea condițiilor din *Matricea de specificare*.

Pentru a motiva studentul să muncească suficient în timpul semestrului, la evaluarea finală din cadrul examenului respectiv se ține cont și de media semestrială.

Asemenea modalități de evaluare sînt utilizate în toate ciclurile de instruire.

6. SPORIREA CALITĂȚII

La sporirea calității în pregătirea tînărului specialist – chimist contribuie:

- transparența;
- responsabilitatea față de consumator, angajator (societate);
- monitorizarea (internă și externă) a activităților din cadrul Facultății de Chimie și Tehnologie Chimică;
- creșterea ponderii cercetărilor științifice la catedre;
- autogestiunea (și în aspect financiar);
- cultura academică;
- mobilitatea academică;
- corelarea cu învățământul preuniversitar;
- evaluarea tuturor activităților studenților și ale cadrelor științifico-didactice;
- remunerarea diferențiată – funcție de rezultatele activității fiecărui cadru didactic;
- europenizarea procesului de Evaluare, Acreditare.

Monitorizarea activității didactico-științifice în cadrul facultății este realizată de către *Comisia de Asigurare a calității* formată din decanul facultății, prodecanul facultății, șefii de catedre, reprezentanți ai corpului profesoral și reprezentanți ai studenților. Activitățile pe care le desfășoară Comisia sînt legate de atingerea obiectivelor generale și specifice privind calitatea la nivelul facultății:

- evaluarea calității procesului educațional și de cercetare în cadrul facultății;
- planificarea auditului intern la nivel de facultate;
- analiza periodică a SMC;
- propunerea de măsuri concrete și preventive pentru asigurarea și sporirea calității;
- întocmirea rapoartelor anuale și monitorizarea realizării deciziilor Consiliului de Asigurare a calității al USM căruia i se subordonează nemijlocit.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

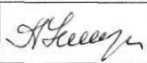
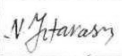
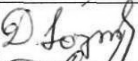
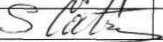
Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul III – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
443 Matematică**

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

<i>N/o</i>	<i>Instituția / Organizația / structura</i>	<i>Persoana</i>	<i>Funcția / titlu / grad științific / didactic</i>	<i>Semnătura</i>	<i>Data</i>
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	Lungu A.	Șef catedră, dr.hab., prof.univ.		
		Jitărășu N.	Șef catedră, dr.hab., prof.univ.		
		Lozovanu D.	Șef catedră, dr.hab., prof.univ.		
		Cataranciuc S.	Șef catedră, dr.conf.		

Coordonatori elaborare:

Lungu Alexandru, dr. hab., prof. univ.

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ/SPECIALITATE

1.1. Descrierea generală a domeniului și caracteristicilor-cheie ale acestuia.

Domeniul de formare profesională 443 - Matematică se include în domeniul de formare generală 44 - Științe exacte. Pregătirea profesională în domeniul Matematicii se face prin instruirea viitorilor specialiști la două specialități:

- a) specialitatea 443.1 – Matematică,
- b) specialitatea 443.2 – Matematică Aplicată.

Rolul metodelor matematice la etapa actuală a crescut foarte mult atât în rezolvarea unor probleme practice, cât și în efectuarea celor mai diferite cercetări teoretice. Matematica este știința despre structuri logice speciale, numite structuri matematice, la care sânt descrise unele raporturi între elementele lor. Unele structuri matematice pot fi modele nemijlocite ale fenomenelor reale, pe când altele pot fi legate cu fenomenele reale numai prin intermediul unui lanț de noțiuni și structuri logice. Matematica prezintă în sine o reuniune armonioasă și adâncă de cunoștințe despre stucturile matematice cu problemele sale, cu căile sale de dezvoltare ce sînt condiționate de cauze și probleme interne și externe. Matematica prezintă un interes aparte ca totalitate de adevăruri obiective. Mai mult, matematica oferă prin intermediul modelelor matematice metode comode și fructuoase de descriere a celor mai diverse fenomene reale ale lumii și prin aceasta joacă rolul de limbaj comod și adecvat. Abstractizarea și evidențierea legăturilor esențiale dintre obiecte în forma cea mai generală este scopul spre care tinde matematica. Anume abstractizarea îi oferă matematicii putere, universalitate și generalitate. Chiar dacă matematica este o știință abstractă, aplicațiile ei pot fi destul de concrete. Dar aceste aplicații nu pot fi studiate fără a studia însăși matematica.

Pregătirea în cadrul domeniului Matematică este menită să asigure unicitatea unei științe abstracte cu diferite domenii de aplicare: informatică, mecanică, fizică, chimie, biologie, geologie, economie, sociologie, lingvistică, medicină etc. Problemele reale din societatea contemporană subliniază necesitatea specialiștilor calificați în domeniul matematicii la specialitățile Matematică și Matematică Aplicată, capabili să contribuie la rezolvarea diverselor probleme. Specificul domeniului de formare constă în aplicabilitatea teoriilor și metodelor matematice în diverse domenii ale economiei naționale și furnizarea pe piața muncii a specialiștilor de înaltă calificare în domeniul matematicii contemporane.

Pregătirea specialiștilor în cadrul specialității Matematică Aplicată este determinată de caracterul aplicativ al multor rezultate fundamentale din domeniul matematicii, precum și de necesitatea soluționării științifice a problemelor, ce apar în diverse ramuri ale activității social-economice, argumentate prin utilizarea metodelor exacte de cercetare în baza aparatului matematic. Instruirea în cadrul acestei specialități se face pornind de la prerogativa că matematica aplicată este ramura științei, bazată pe cercetările fundamentale din domeniul matematicii și aplicarea acestora în alte do-

menii de activitate. Metodele matematice, ca regulă, se folosesc la soluționarea problemelor aplicative prin crearea și analiza modelului matematic respectiv, precum și determinarea soluției optime a problemei respective.

Programul de formare profesională atât la specialitatea Matematică, cât și la specialitatea Matematică Aplicată cuprinde următoarele categorii de module: a) Module care asigură pregătirea fundamentală teoretică, poziționate majoritar în anul I, care au ca obiectiv formarea competențelor generale specifice domeniului și însumează 50-55 credite transferabile; b) Module care asigură pregătirea de specialitate cu caracter teoretic și practic operațional de aplicabilitate curentă, distribuite în anii II și III, care vin să completeze pregătirea teoretică și să formeze competențe ce țin de aplicare a cunoștințelor obținute (aproximativ 60-65 de credite); c) Module cu orientare diversă, care vor da posibilitatea de a urma studiile la master și în unele domenii aferente Matematicii, cum ar fi domeniul Informatică (20 de credite); d) Module care asigură o pregătire generală în domeniile filosofie, management, etică profesională, limbi moderne aplicate, educație fizică și care sânt menite să formeze competențe sistemice, aplicabile atât domeniului, cât și vieții sociale ale absolventului – aproximativ 25-30 credite.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani (4 ani)
Credite de studiu ECTS	180 de credite	120 de credite	180 de credite
Forma de organizare	învățământ de zi	învățământ de zi	învățământ de zi, învățământ cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diplomă de BAC, Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licență, Diplomă echivalentă	Diplomă de master, Diplomă echivalentă
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului preuniversitar	Realizarea finalităților învățământului superior (Licență, Ciclul I – 180 de credite). Susținerea examenului de admitere	Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclul I, Licență și Ciclul II, Master). Susținerea examenului de admitere
Stagii de practică	cu titlu obligatoriu	cu titlu obligatoriu	nu se realizează

<p>Reguli de examinare și evaluare</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială–diagnostică; curentă-formativă; finală-sumativă sânt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială–diagnostică; curentă-formativă; finală-sumativă sânt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucrul individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
<p>Modalitate de evaluare finală</p>	<p>Examen de licență:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. un examen la disciplina fundamentală 2. un examen la disciplina de specializare 3. susținerea tezei de licență. 	<p>Susținerea tezei de master</p>	<p>Susținerea tezei de doctor</p>
<p>Certificare</p>	<p>Diplomă de licență în Științe exacte</p>	<p>Diplomă de master în Științe exacte</p>	<p>Diplomă de doctor în științe fizico-matematice</p>
<p>Titlul acordat</p>	<p>Licențiat în științe exacte</p>	<p>Master în științe exacte</p>	<p>Doctor în științe fizico-matematice</p>
<p>Drepturi pentru absolvenți</p>	<p>A aplica pentru programe de master; A aplica pentru programe de formare continuă; A se angaja în câmpul muncii.</p>	<p>A aplica pentru programe de doctorat; A aplica pentru programe de formare continuă; A se angaja în câmpul muncii.</p>	<p>A aplica pentru programe de postdoctorat; A aplica pentru programe de formare continuă; A se angaja în câmpul muncii.</p>
<p>Autorizarea programelor</p>	<p>Ministerul Educației ANACIP</p>	<p>Ministerul Educației ANACIP</p>	<p>ANACIP</p>

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I - Studii superioare de licență	Licențiat în științe exacte Rezultatele corespunzătoare nivelului 6: <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe avansate în domeniul matematicii elementare și matematicii superioare, care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor; • Abilități avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile într-un domeniu de muncă sau de studiu specializat; • Gestionarea de activități sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile; • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale.	6
Ciclul II - Studii superioare de master	Master în științe exacte Rezultatele corespunzătoare nivelului 7: <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe din domeniul matematicii superioare contemporane, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale; • Conștientizare critică a cunoștințelor din domeniul matematicii și a cunoștințelor aflate la granița dintre diferite domenii; • Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii; • Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sânt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice; • Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor.	7

Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Doctor în științe fizico-matematice Rezultatele corespunzătoare nivelului 8: <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe la cel mai avansat nivel din domeniul matematicii teoretice și cunoștințe aflate la granița dintre domeniile ce țin de științele exacte; • Abilități și tehnici din cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale din domeniul matematicii; • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situații de muncă sau de studiu, inclusiv în cercetare. 	8
---	--	---

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul dat

Nivelul	Specialitatea	Ocupații tipice
Ciclul I - Studii superioare de licență	Matematică	24069 – Profesor în învățământul secundar (gimnazial, profesional); 23375 – Metodist cabinet (centru) metodic, cabinet metodic de studii, conducător cerc; 23143 – Matematician;
Ciclul I - Studii superioare de licență	Matematică aplicată	24081 – Programator (matematician-programator); 23143 – Matematician;
Nivelul	Program de master	Ocupații tipice
Ciclul II - Studii superioare de master	Structuri Matematice Fundamentale	20488 – Cercetător științific (în matematică); 24069 – Profesor în învățământul secundar (liceal); 20252 – Asistent universitar (colegii, universități); 22490 – Inspector școli (gimnazii, licee).
Ciclul II - Studii superioare de master	Matematică de Calcul și Cercetări Operaționale	20444 – Cercetător-stagiar (în matematica aplicată); 24081 – Programator (matematician-programator). 23143 – Matematician; 20252 – Asistent universitar (colegii, universități); 20445 – Cercetător stagiar (în statistică). Absolvenții vor putea activa în instituții de cercetări științifice, instituții superioare de învățământ, în diverse organizații și întreprinderi, activitatea cărora ține de sistemele moderne de dirijare și proiectare.

Studii superioare Ciclul III - Doctorat	1. Geometrie și topologie; 2. Logică matematică, algebră și teoria numerelor; 3. Analiză matematică; 4. Ecuații diferențiale	20488 – Colaborator științific (în matematică); 20500 – Colaborator științific (în învățământ); 23143 – Matematician; 20252 - Asistent universitar; 22864 – Lector universitar; 22867 – Lector superior universitar; 20612 – Conferențiar universitar; 24078 – Profesor universitar;
Studii superioare Ciclul III - Doctorat	Cibernetica Matematică și Cercetări Operaționale	20488 - Colaborator științific (în matematică); 23143 - Matematician; 20252 - Asistent universitar; 22864 - Lector universitar; 22867 - Lector superior universitar; 20612 - Conferențiar universitar; 24078 - Profesor universitar.

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

Prin specificul său interdisciplinar și aplicațiile largi și importante asupra cerințelor societății contemporane domeniul Matematică contribuie la formarea competențelor în toate domeniile ce țin de științele naturale și tehnice, informatică și economie. În particular, învățământul superior în domeniile de formare profesională Informatică, Fizică, Chimie, Biologie, Științe economice și Științe tehnice include în sine mai multe cursuri de matematică superioară. Aceste cursuri, fiind de pregătire teoretică generală, constau atât din compartimente fundamentale generale, cât și din unele capitole speciale. Ele asigură o bază teoretică solidă a tinerilor specialiști și contribuie substanțial la formarea și dezvoltarea unor competențe sistemice în domeniile respective. Menționăm că metodele de analiză și sinteză a matematicii superioare facilitează direct înțelegerea, argumentarea și asimilarea cunoștințelor de specialitate.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE- DESCRIPTORI DE NIVEL PE CICLURI

3.1. Descrierea finalităților de studiu și competențelor

Ciclul I – Studii superioare de licență

- **Competențe generale:**

1. Cunoștințe de bază în domeniul matematicii elementare și a matematicii superioare;
2. Capacitate de analiză și sinteză a teoriilor, metodelor și datelor provenite din diverse compartimente ale matematicii sau din surse adiacente;
3. Capacitate de a aplica cunoștințele teoretice la studiul problemelor practice;
4. Abilitate de a studia independent diverse surse și capacitate de a continua studiile cu un grad sporit de autoinstruire;
5. Capacitate de aplicare a tehnologiilor informaționale și a cel puțin unei limbi străine în studiu și cercetare;
6. Capacitatea de a lucra atât independent, cât și în echipă, în funcție de cerințele de moment.

- **Competențe specifice la specialitatea Matematică:**

1. Cunoașterea bazelor teoretice ale diferitor compartimente din matematica elementară și superioară în volumul necesar obiectivelor activității profesionale;
2. Capacitatea de a analiza, interpreta adecvat și a sintetiza rezultatele și recomandările teoriilor principale, atât ale diferitor discipline matematice, cât și ale teoriilor interdisciplinare principale;
3. Capacitatea de a aplica ideile, regulile, algoritmi sau metode matematice în abordarea și rezolvarea unor probleme practice concrete;
4. Capacitatea de a aplica metode de analiză a rezolvării unei probleme, inclusiv nematematice, din punct de vedere al corectitudinii, clarității și semnificației rezultatelor;
5. Capacitatea de a analiza și justifica un rezultat sau demers, inclusiv cu aspect nematematic, recurgând la argumentații;
6. Abilitatea de a comunica informații, idei, probleme și soluții atât audiențelor de specialiști, cât și de non-specialiști;
7. Abilitatea de a lucra autonom și de a însuși noi domenii prin studiu individual;
8. Abilitatea de a recunoaște contextul în care diverse modele matematice descriu adecvat situația reală;
9. Capacitatea de a verifica dacă o problemă este sau nu determinată, de a căuta toate soluțiile posibile ale ei sau de a stabili unicitatea soluției, de a analiza rezultatele obținute;

10. Capacitatea de a argumenta avantajele pe care le oferă matematica în abordarea, clasificarea și rezolvarea unor probleme profesionale;
11. Capacitatea de a însuși metode noi și mecanisme eficiente de soluționare a problemelor din domeniul matematicii contemporane și de implementare a rezultatelor teoretice în activitatea profesională.

3.2. Corelația „Unitate de curs/Finalități de studiu scontate” pentru Ciclu I Licență Specialitatea Matematică

Modul/ Finalități de studiu	Componenta modul	Nr credite ECTS	Finalități de studii/Competențe specifice											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Algebră liniară	F	6	+	+	+	+	+	+	+			+	+	
Logică și teoria mulțimilor	F	4	+	+	+	+			+	+			+	+
Geometrie analitică	F	6	+	+	+	+	+	+	+				+	+
Fundamentele programării	G	6		+	+	+			+				+	
Structuri algebrice	F	5	+	+	+				+	+			+	+
Analiză matematică	F	5	+	+	+	+	+	+	+				+	+
Geometrie și topologie	F	4	+	+	+	+			+	+			+	+
Analiză funcțională	F	6	+	+	+	+			+	+			+	
Probabilitate și statistică	F	6	+	+	+	+			+	+			+	+
Ecuții diferențiale	S	4	+	+	+	+			+	+			+	
Ecuții cu derivate parțiale	S	5	+	+	+	+			+	+			+	
Pachete opționale (specializări înguste)	S	42	+	+	+	+			+	+			+	
Metode de optimizare	M	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Notă: Dat fiind faptul că competențele generale au un caracter transdisciplinar, ele se formează pe parcursul întregului program de studii. Domeniul Matematică se axează pe formarea competențelor în Matematica superioară modernă. Au o importanță mare atât disciplinile fundamentale, cât și cele de specialitate. Stagiile de practică vin să formeze pe lângă competențele generale sistemice și unele competențe specifice de comunicare și de învățare, deschizând traseul pentru Ciclu II.

• **Competențe specifice la specialitatea Matematica aplicată:**

1. Cunoașterea teoriilor principale ale matematicii superioare generale, ale matematicii aplicate și istoria dezvoltării lor;
2. Capacitatea de a analiza, sintetiza și generaliza cunoștințele din diferite discipline matematice;
3. Capacitatea de a analiza, interpreta adecvat și a sintetiza rezultatele și recomandările teoriilor interdisciplinare principale;
4. Capacitatea de a aplica metode de analiză și sinteză în activitatea profesională;
5. Capacitatea de a aplica cunoștințele teoretice obținute la rezolvarea unor probleme matematice concrete;
6. Capacitatea de a cerceta diferite situații cu scopul de a le modela matematic;
7. Capacitatea de a recunoaște contextul în care diverse modele matematice descriu situația reală;
8. Abilitatea de a aplica teoriile studiate în rezolvarea unei probleme concrete;
9. Abilitatea de a munci independent și de a însuși noi domenii prin studiu individual;
10. Abilitatea de a recunoaște contextul în care diverse modele matematice descriu situația reală;
11. Capacitatea de a planifica și a realiza un proiect de modelare matematică a unor situații reale;
12. Capacitatea să însușească și să implementeze operativ softuri noi pentru soluționarea problemelor de teren;
13. Capacitatea să însușească metode noi de soluționare a problemelor din domeniul matematicilor aplicate;
14. Capacitatea să însușească mecanismele eficiente de implementare a rezultatelor teoretice în practica de modelare matematică.

Corelația „Unitate de curs/Finalități de studiu scontate” pentru Ciclul I Licență Specialitatea Matematică Aplicată

Modulul/Finalitățile de studiu	Componenta modulului	Nr. credite ECTS	Finalități de studii/Competențe specifice													
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Algebră liniară	F	6	+		+		+	+		+	+				+	+
Logică și teoria mulțimilor	F	4	+	+	+			+		+	+					+
Geometrie analitică	F	6	+		+	+	+	+	+	+	+					+
Analiza funcțională și complexă	F	6	+		+			+		+	+					+
Probabilitate și statistică	F	6		+	+			+	+	+	+	+				+
Teoria grafurilor	S	4		+	+		+			+		+			+	+
Metode de optimizare	S	4	+	+	+			+		+	+		+			
Modelare matematică	S	4			+					+	+	+	+	+	+	+
Pachete opționale	S	44	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	
Programare orientată pe obiect	M	4	+		+		+		+	+			+		+	
Rețele de calculatoare	M	4		+	+	+	+	+		+	+					
Baze de date	M	4	+		+			+	+	+	+		+		+	+
Cercetări operaționale	M	4			+					+		+	+			
Teoria jocurilor	M	2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Notă: Dat fiind faptul că competențele generale au un caracter transdisciplinar, ele se formează pe parcursul întregului program de studii. Domeniul Matematică se axează pe formarea competențelor în matematica superioară modernă. Au o importanță mare atât disciplinele fundamentale, cât și cele de specialitate. Stagiile de practică, vin să formeze pe lângă competențele generale sistemice și unele competențe specifice de comunicare și de învățare, deschizând traseul pentru Ciclul II.

Ciclul II – Studii superioare de master

- **Competențe generale:**

1. Cunoștințe profunde în domeniul matematicii superioare contemporane, care completează formarea teoretică fundamentală obținută la ciclul I;
2. Capacitate de a aplica cunoștințele teoretice la rezolvarea problemelor practice;
3. Abilitate de a lucra într-o echipă de cercetători în domeniul matematicii și, respectiv, într-o echipă multidisciplinară de specialiști în domenii diferite;
4. Abilitate de a studia independent diverse surse ce îi permit studiul individual aprofundat al matematicilor superioare speciale;
5. Capacitate de a percepe complexitatea problemelor, de a integra cunoștințele obținute și de a utiliza tehnologiile moderne de cercetare.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Matematici fundamentale:**

1. Capacitatea să argumenteze utilizarea unor anumite metode în studiul matematicilor speciale (conform opțiunii);
2. Capacitatea să interpreteze concepțiile matematice moderne în vederea realizării lucrărilor proprii;
3. Capacitatea să realizeze proiecte de cercetare științifică (conform opțiunii), demonstrând un înalt grad de autonomie;
4. Capacitatea să identifice metode adecvate de rezolvare a problemelor în activitatea profesională;
5. Capacitatea să selecteze metode eficiente de luare a unei decizii profesionale și să estimeze cunoștințele obținute înainte de a le utiliza într-un scop anumit;
6. Capacitatea să adapteze realizările științifice din alte domenii la investigațiile matematice proprii;
7. Capacitatea să utilizeze tehnologiile informaționale ищвукту și metode specifice de studiu în activitatea profesională.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Matematici aplicate:**

1. Capacitatea să argumenteze utilizarea unor anumite metode în studiul matematicilor aplicate speciale (conform opțiunii);
2. Capacitatea să realizeze proiecte de cercetare științifică (conform opțiunii), demonstrând un înalt grad de autonomie;
3. Capacitatea să stabilească prioritățile studiilor interdisciplinare în cercetările științifice;
4. Capacitatea să adapteze realizările științifice din alte domenii la investigațiile matematice proprii;
5. Capacitatea să selecteze metode eficiente de luare a unei decizii profesionale;
6. Capacitatea să ia decizii la nivel organizațional;
7. Capacitatea să cerceteze diferite situații ce apar în domeniul de activitate sub aspectul posibilității aplicării unor metode matematice eficiente de soluționare;

8. Capacitatea să utilizeze tehnologiile informaționale moderne în colaborarea profesională;
9. Capacitatea să determine variantele posibile de dezvoltare a unor idei cu caracter teoretico-aplicativ;
10. Capacitatea să prognozeze evoluția unor domenii de cercetare cu caracter teoretico-aplicativ;
11. Capacitatea să însușească în mod operativ cele mai recente rezultate științifice în domeniul profesat.

Ciclul III - Studii superioare de doctorat

- **Competențe generale:**

1. Cunoștințe profunde în domeniul matematicii, inclusiv moderne;
2. Abilități de aplicare a cunoștințelor teoretice din domeniu la rezolvarea diverselor probleme practice atât din domeniul matematicii, cât și din domenii adiacente;
3. Abilități de comunicare în limba de stat și în limbi moderne străine;
4. Abilități de a studia independent diverse surse și de a percepe complexitatea problemelor, de a integra cunoștințele obținute;
5. Abilități de utilizare a noilor tehnologii informaționale și de comunicare, de a lucra productiv într-o echipă de cercetători, de comunicare a informațiilor, ideilor, problemelor și soluțiilor atât audiențelor de specialiști, cât și de non-specialiști.

- **Competențe specifice:**

1. Cunoașterea profundă a fundamentelor teoretice ale matematicii superioare și conform specialității concrete;
2. Abilități de analiză a rezultatelor teoriilor principale ale diferitor ramuri ale matematicii fundamentale și aplicate;
3. Capacitatea de a interpreta adecvat și a sintetiza rezultatele și recomandările teoriilor principale diferite domenii ale matematicii moderne;
4. Abilități de analiză, interpretare adecvată și de sinteză a rezultatelor și recomandărilor teoriilor interdisciplinare principale;
5. Capacitatea de a cerceta diferite situații cu scopul de a le modela matematic;
6. Capacitatea de a realiza proiecte de cercetare științifică în domenii actuale, demonstrând un înalt grad de autonomie;
7. Abilități de identificare a celor mai adecvate mijloace și metode concordate cu obiectivele cercetării.

3.3. PROCES DE CONSULTARE CU PERSOANELE ȘI INSTITUȚIILE-CHEIE (ANGAJATORI, ABSOLVENȚI, TINERI SPECIALIȘTI ETC.)

Planurile de învățământ trebuie să fie racordate cerințelor procesului de la Bologna și să fie elaborate în concordanță cu Planurile de studii în domeniu din universități de prestigiu din alte țări europene. Propunerile pentru planul de studii se inițiază în cadrul catedrelor de specializare, luând în considerație conceptul de pregătire a specialiștilor în domeniul Matematică. Aceste propuneri sânt discutate de către Comisiile metodice și aprobate în Consiliul profesoral al facultății. În ultimă instanță, cadrul instituțional, care aprobă schimbările din planul de învățământ este Senatul. Deoarece studentul și profesorul sânt cei doi actanți ai procesului de învățământ, iar în condițiile actuale ale dezvoltării universităților se mizează pe accentuarea acestei colaborări, se vor întreprinde măsuri de implicare a studenților în managementul calității studiilor, inclusiv și în discutarea conținutului planului de învățământ. De regulă, funcționalitatea studiilor este sporită de introducerea noilor discipline care contribuie considerabil la elaborarea unui demers didactic individual pentru studenți.

În scopul prevenirii anacronismului în educație la nivel de catedre se promovează inițiativele constructive orientate spre îmbunătățire și perfecționare. În acest scop se produce reeșalonarea disciplinelor sau renovarea propriu-zisă, în funcție de cerințele pieței muncii.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

4.1 Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licență	180 de credite, durata 3 ani
II Master	120 de credite, durata 2 ani
III Doctorat	180 de credite, durata studiilor constituie 3-4 ani.

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățământului Superior în domeniul dat.

Diferențele majore în spațiul european în ceea ce privește formarea profesională inițială în domeniul matematicii țin, mai degrabă, de prioritatea acordată unei sau altei opțiuni decât de diferențe strategice de formare. În Republica Moldova, ramura pe care o dezvoltăm, atât la nivel de domeniu de formare profesională, cât și ca domeniu de cercetare, este determinată de necesitățile economice și sociale ale societății contemporane autohtone. Criza comunicării culturilor, pe de o parte, și integrarea europeană, pe de altă parte, furnizează o adevărată piață de desfacere pentru specialiștii din domeniul matematicii contemporane. Totodată, datorită faptului că planurile de studiu au fost racordate cerințelor europene în domeniu, vom accentua că sistemul de competențe dezvoltat la primul ciclu este similar celor europene, diferențele constituindu-se în baza specificului și tradițiilor școlilor științifice din țara noastră.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Misiunea și obiectivele catedrelor responsabile de formarea profesională inițială în domeniul matematicii se reflectă în standardul educațional/ profesional care exprimă ansamblul de competențe pe care le deține specialistul format în cadrul domeniului (fapt demonstrat prin evaluările randamentului academic). Aprecierea standardului educațional/ profesional, ca finalitate a procesului de formare profesională inițială, ne permite să stabilim niște criterii de evaluare clare și creează un mecanism funcțional pentru corelarea eficientă a tuturor elementelor procesului de învățământ – învățarea, predarea și evaluarea. Promovarea dimensiunii europene prin învățământ antrenează o serie de consecințe în tehnicile de predare - învățare – evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins și corelația dintre prezența în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare și de predare.

Elaborarea lucrărilor și proiectelor individuale la diferite discipline, în cadrul Ciclului I, în scopul evaluării competențelor specifice și instrumentale sau interpersonale, sînt utilizate în cadrul diferitor discipline nu numai ca **instrument de evaluare, ci și de învățare**, în realizarea acestuia fiind direct implicați cei doi parteneri ai actului educațional: studentul și profesorul.

Proiectul se elaborează în cadrul unui modul (curs) predat la un anumit nivel al Ciclului I sau II (diferența de nivel este asigurată de complexitatea sarcinii de realizat și volumul de lucru autonom pe care îl depune studentul și, prin urmare, a competențelor obținute). Studentul își va alege un subiect de cercetare controversat din conținutul cursului sau toți studenții unui grup academic vor lucra asupra diferitor aspecte ale aceleiași teme.

Realizarea proiectului individual are loc în trei etape, pe parcursul întregului semestru. Primele două etape sînt dirijate de către responsabilul de curs și constau în pregătirea teoretică a subiectului de cercetare, alegerea bibliografiei, a metodelor de cercetare, a tehnicii de interpretare a datelor teoretice. A treia etapă este una individuală și permite studentului manifestarea creativității în aplicarea teoriei studiate anterior. Astfel, împreună cu tutorele, el va discuta planul de testare al ipotezelor și îl va pune în aplicare de sine stătător. Finalmente, proiectul individual va fi prezentat în fața grupului.

Evaluarea finală a proiectului constă din evaluarea sumativă a muncii depuse la cele trei etape de realizare a proiectului, a capacității de analiză și sinteză a studentului, a creativității utilizate. Nota obținută la proiectul individual are pondere în formarea notei semestrale.

Observație: pentru studiile la Ciclu II tehnica proiectelor individuale poate fi centrată pe studiul teoretic al unor probleme științifice, în spectrul interdisciplinar sau intermodular (în interiorul opțiunii respective).

6. SPORIREA CALITĂȚII

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională inițială în domeniul Matematicii este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialiști (licențiați și respectiv masteri) în matematică, care vor fi competitivi pe piața muncii din țară și de peste hotarele ei. Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învățământului din unul informativ în unul formativ și centrat pe student. Societatea contemporană impune cerințe, care pot fi satisfăcute de către instituțiile de învățământ numai printr-un sistem viabil de asigurare a calității. În acest sens, una dintre direcțiile prioritare al procesului de învățământ realizat în cadrul domeniului Matematica o constituie asigurarea calității. Evaluarea calității se realizează în baza câtorva indicatori de bază, care la rândul lor determină criteriile pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învățământ.

Evaluarea randamentului academic. Acest indicator presupune prezența unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calității produsului, competențelor viitorilor specialiști.

Evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățământ, evaluarea calității învățământului prin evaluarea activității profesorilor de către studenți. Această procedură are drept scop determinarea eficienței studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele didactice.

Componenta formativă generează o altă viziune asupra curriculei universitare, care se axează mai întâi de toate pe formarea competențelor și nu pe transmiterea informației. Astfel curriculele pentru cursuri sunt elaborate în corespondență cu standardul socio-profesional și adaptat la cerințele pieței muncii. Totodată, instrumentul prin care este asigurată transparența studiilor este ECTS. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor și mobilitate academică, deschide perspective pentru instruirea pe tot parcursul vieții.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

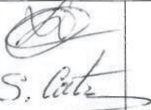

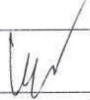

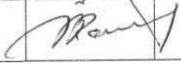
Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul III – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
444 Informatică**

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	Instituția/ organizația/ structura	Persoana	Funcția/ titlu/ grad științific/ didactic	Semnatura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătire în domeniu/membri ai grupului de lucru					
1.	USM	Arnăuț Vsevolod Cataranciu Sergiu Căpătână Gheorghe	Dr.,conf., șef catedră Informatică Aplicată; Dr.,conf., șef catedră Informatică și Optimizare Discretă; Dr.,conf., șef catedră Tehnologii de Programare	 S. Cataranciu G. Capatana	
2.	US Tiraspol				
3.	ASEM				
4.	ULIM	Dubcovetchi Iuri	Dr. conf. univ. decaan facultatea Informatica		
5.	US Alecu Russo Bălți				
6.	Universitatea Slavonă	Čulca Zinaida	șef. catedră, d.șt, conferențiar		
7.	ATIC	Dumbraru Solomon	Rektor ATIC doct. habilit.		
8.	Institutul Umanistic	V. Șmagurov	Rektor IUC doct. fizic și matematică, prof.		
9.	IMI-Nova	Valentin Măilău	Dr. habilitat, prof. univ., rector		

Coordonatori elaborare:

Căpătână Gh., dr., conf. univ;
 Arnăuț V., dr., conf. univ;
 Cataranciu S., dr., conf.univ;
 Hămuraru M., dr. conf.univ

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ/ SPECIALITATE

1.1. Descriere generală a domeniului

Domeniului 444 Informatică se încadrează în domeniul general 44. Științe exacte și include specialitățile: 444.1 *Informatica*; 444.2 *Managementul Informațional* și 444.3 *Informatica Aplicată*.

Informatica este ansamblul disciplinelor științifice, tehnice și socio-economice care se pretează prelucrării de informații și automatizării.

Scopul general al domeniului de formare profesională 444 Informatică este pregătirea specialiștilor în informatică: licențiat în științe exacte, master în științe exacte, doctor în informatică.

Planurile de învățământ conțin următoarele categorii de module: a) Modulul care asigură o pregătire teoretică în matematică prin predarea disciplinelor Fundamentele Algebrice ale Informaticii, Logica Informatică, Geometrie Informatică, Algoritmica Grafurilor, Calcul Numeric, menite să formeze o viziune științifică asupra metodelor aplicative ale Matematicii și rolul lor în elaborarea produselor informatice noi; b) Modulul ce asigură pregătirea profesională a viitorului specialist în Informatică prin predarea disciplinelor Arhitectura Calculatorului și Sisteme de Operare, Fundamentele Programării, Tehnici de Programare, Rețele de Calculatoare, Programare Orientată Obiect, Baze de Date, Tehnici Avansate de Programare, Structuri de Date, Inteligența Artificială, Sisteme de gestiune a bazelor de date, Tehnologii WEB și multimedia, Proiectarea sistemelor informatice, Grafica pe Calculator, Securitatea Informației, Management Informațional; c) Setul de discipline opționale asigură un bagaj consistent de cunoștințe în domeniul specific de specializare, conținând o serie de discipline corespunzătoare specializării; d) Modulul ce asigură pregătirea în domeniul socio-uman prin predarea disciplinelor de Filosofie, Management, Doctrină Economice, Etică Profesională.

Planurile de învățământ elaborate pentru ciclul I Licență cuprind toate disciplinele minimale prevăzute pentru acest domeniu, precum și unele discipline cu caracter ajutător menite să asigure pregătirea unui specialist de o performanță înaltă în domeniul Informaticii, care în același timp are un nivel intelectual înalt ce corespunde necesităților societății moderne. Studenții în procesul de studii sînt organizați astfel încât pregătirea teoretică și practică să fie cât mai eficientă și legată de cerințele pieții muncii.

Programul de formare profesională a viitorului specialist în domeniul *444 Informatica* la nivelul II Master este bazat pe *Planurile de învățământ* la specialitățile:

- Tehnologia Produselor Software (MP);
- Baze de Date și Cunoștințe (MP);
- Tehnologii de Rețea (MP);
- Sisteme Informaționale (MP).

Programul de formare profesională a viitorului specialist în domeniul *444 Informatica* la nivelul III Doctorat este bazat pe Pașapoartele și Programele examenelor de doctorat ale CNAA la specialitățile:

- 01.05.01 - Bazele teoretice ale informaticii, programarea calculatoarelor;
- 01.05.03 - Tehnologii Informaționale;
- 01.05.05 - Sisteme Informaționale.

1.2. CARACTERISTICI-CHEIE:

Nivelul	Licență (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani (4 ani)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	învățământ de zi	învățământ de zi	învățământ de zi, învățământ cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diploma de BAC, diploma de studii medii de specialitate	Diploma de licență Diplomă echivalentă	Diploma de master Diplomă echivalentă
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului preuniversitar	Realizarea finalităților învățământului superior (Licență, Ciclu I - (180 credite). Susținerea examenului de admitere.	Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclul I, Licență și Ciclu II, Master). Susținerea examenului de admitere.
Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu (15-20 credite)	Cu titlu obligatoriu (10 credite)	Nu se realizează.

Reguli de examinare și evaluare	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sunt obligatorii; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sunt obligatorii; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
Modalitate de evaluare finală	Examen de licență: <ul style="list-style-type: none"> • Examen la discipline fundamentale • Examen la discipline de specialitate • Susținerea tezei de licență 	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licență în Științe exacte	Diploma de master în Științe exacte	Diploma de doctor în Informatică
Titlu acordat	Licențiat în Științe exacte	Master în Științe exacte	Doctor în Informatică;
Drepturi pentru absolvenți	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii.
Organ responsabil pentru autorizarea programelor	Ministerul Educației ANACIP	Ministerul Educației ANACIP	Structura abilitată

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titlul acordat/Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I - Studii superioare de licență	<p>Licențiat în Științe Exacte Rezultatele corespunzătoare nivelului 6:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cunoștințe avansate într-un domeniu de muncă sau de studiu care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor informaticii; 2. Abilități avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme de informatică complexe și imprevizibile într-un domeniu de muncă sau de studiu specializat; 3. Gestionarea de activități sau proiecte tehnice sau profesionale complexe de informatică, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile; 4. Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor în informatică. 	6
Ciclul II - Studii superioare de master	<p>Master în Științe Exacte Rezultatele corespunzătoare nivelului 7:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe dintr-un domeniu de muncă sau de studiu, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale în informatică; 2. Conștientizare critică a cunoștințelor dintr-un domeniu și a cunoștințelor de informatică și a cunoștințelor aflate la hotarul cu alte domenii de activitate/cercetare; 3. Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor informaționale de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri informaționale și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii; 4. Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice informaționale; 5. Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor informaționale; 6. Abilități de management al informației (capacitatea de a extrage și analiza informația din mai multe surse). 	7

Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Doctor în Informatică Rezultatele corespunzătoare nivelului 8: 1. Cunoștințe la cel mai avansat nivel dintr-un domeniu de muncă sau de studiu și cunoștințe ale informaticii aflate la granița dintre diferite domenii; 2. Abilitățile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovație de informatică și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale informaționale; 3. Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situații de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea informatică.	8
---	---	---

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul dat (nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupațiilor)

Nivelul calificării	Specialitatea/program de master	Ocupații tipice
Ciclul I - Studii superioare de licență	Informatica	213101 - Analist; 213102 - Programator; 213103 - Proiectant sisteme informatice; 213902 - Administrator de rețea de calculatoare; 213903 - Administrator baze de date; 232201 - profesor în învățământul gimnazial (dacă a urmat modulul psiho-pedagogic). <u>Noi ocupații propuse pentru a fi incluse în COR:</u> Informatician designer; Asistent achiziție și analiză date; Specialist testare aplicații.
	Management Informațional	213102- Programator; 213902 - Administrator de rețea de calculatoare; 213903 - Administrator baze de date; 232201 - profesor în învățământul gimnazial (dacă a urmat modulul psiho-pedagogic). <u>Noi ocupații propuse pentru a fi incluse în COR:</u> Informatician designer; Asistent achiziție și analiză date; Specialist testare aplicații; Manager sisteme informatice; Manager sisteme informaționale.
	Informatica Aplicată	213102- Programator; 213902 - Administrator de rețea de calculatoare; 213903 - Administrator baze de date; 232201 - Profesor în învățământul gimnazial (informatică, limba străină - dacă a urmat modulul psiho-pedagogic); <u>Noi ocupații propuse pentru a fi incluse în COR:</u> Informatician-translator; Asistent achiziție și analiză date; Specialist testare aplicații.

Ciclul II - Studii superioare de master	Tehnologia Produselor Software (MP)	<p>213101- Analist; 213102- Programator; 213103- Proiectant sisteme informatice; 241919 - Manager proiect, 213104 - Consultant în informatică; 249110 - Asistent de cercetare în matematică-informatică; 250102 - Asistent de cercetare în informatică; 231003 - Expert centre de perfecționare.</p> <p>Dacă a urmat modulul psiho-pedagogic: 232101 - Profesor în învățământul liceal, postliceal, profesional și de maiștri , 20252 – Asistent universitar, 22864 - Lector universitar.</p> <p><u>Noi ocupații propuse pentru a fi incluse în COR:</u> Proiectant tehnologie informațională, Specialist sisteme informaționale (informatice) în domeniul securității și apărării, Specialist medii de modelare-simulare în domeniul securității și apărării, Șef echipă tehnologia produselor software; Sef proiect tehnologia produselor software.</p>
	Baze de Date și Cunoștințe (MP)	<p>213101- Analist; 213102- Programator; 213103- Proiectant sisteme informatice; 241919 - Manager proiect, 213104 - Consultant în informatică; 249110 - Asistent de cercetare în matematică-informatică; 250102 - Asistent de cercetare în informatică; 231003 - Expert centre de perfecționare.</p> <p>Dacă a urmat modulul psiho-pedagogic: 232101 - Profesor în învățământul liceal, postliceal, profesional și de maiștri, 20252 – Asistent universitar, 22864 - Lector universitar.</p> <p><u>Noi ocupații propuse pentru a fi incluse în COR:</u> Proiectant tehnologii informaționale inteligente; Proiectant sisteme expert; Asistent achiziție și analiză de date și cunoștințe; Specialist sisteme informaționale (informatice) în domeniul securității și apărării; Consultant în inteligența artificială; Specialist medii de modelare-simulare în domeniul securității și apărării, Șef echipă baze de date și cunoștințe; Sef proiect de date și cunoștințe.</p>
	Tehnologii de Rețea (MP)	<p>213101- Analist; 213102- Programator; 213103- Proiectant sisteme informatice; 241919 - Manager proiect, 213104 - Consultant în informatică; 249110 - Asistent de cercetare în matematică informatică; 250102 - Asistent de cercetare în informatică; 231003 - Expert centre de perfecționare;</p> <p>Dacă a urmat modulul psiho-pedagogic: 232101 - Profesor în învățământul liceal, postliceal, profesional și de maiștri, 20252 – Asistent universitar, 22864 - Lector universitar.</p> <p><u>Noi ocupații propuse pentru a fi incluse în COR:</u> Proiectant tehnologii informaționale de rețea; Consultant în tehnologii de rețea; Asistent achiziție și analiză date; Specialist sisteme informaționale (informatice) în domeniul securității și apărării; Specialist medii de modelare-simulare în domeniul securității și apărării, Șef echipă tehnologii de rețea; Sef proiect tehnologii de rețea.</p>

<p>Ciclul II - Studii superioare de master</p>	<p>Sisteme Informaționale (MP)</p>	<p>213101- Analist; 213102- Programator; 213103- Proiectant sisteme informatice; 241919 - Manager proiect, 213104 - Consultant în informatică; 249110 - Asistent de cercetare în matematică informatică; 250102 - Asistent de cercetare în informatică; 231003 - Expert centre de perfecționare; Dacă a urmat modulul psiho-pedagogic: 232101 - Profesor în învățământul liceal, postliceal, profesional și de maiștri, 20252 – Asistent universitar, 22864 - Lector universitar. <u>Noi ocupații propuse pentru a fi incluse în COR:</u> Proiectant sisteme informaționale (informatic); Specialist sisteme informaționale (informatic) în domeniul securității și apărării; Specialist medii de modelare-simulare în domeniul securității și apărării, Șef echipă sisteme informaționale; Șef proiect sisteme informaționale.</p>
<p>Studii superioare Ciclul III - Doctorat</p>	<p>Bazele teoretice ale informaticii, programarea calculatoarelor</p>	<p>Profesori universitari, conferențieri universitari, lectori universitari, asistenți universitari la specialitatea 01.05.01 - Bazele teoretice ale informaticii, programarea calculatoarelor. Profesori cercetători, conferențieri cercetători, cercetători la specialitatea 01.05.01 - Bazele teoretice ale informaticii, programarea calculatoarelor. <u>Noi ocupații propuse pentru a fi incluse în COR:</u> Manager centru de perfecționare; Manageri în cercetare, învățământ, unități de proiectare a software, unități de asistență a serviciilor informaționale.</p>
	<p>Tehnologii Informaționale</p>	<p>Profesori universitari, conferențieri universitari, lectori superiori universitari, lectori universitari la specialitatea 01.05.03 - – Tehnologii Informaționale. Profesori cercetători, conferențieri cercetători, cercetători la specialitatea 01.05.03 - – Tehnologii Informaționale. <u>Noi ocupații propuse pentru a fi incluse în COR:</u> Manager centru de perfecționare; Manageri în cercetare, învățământ, unități de proiectare a software, unități de asistență a serviciilor informaționale.</p>
	<p>Sisteme Informaționale</p>	<p>Profesori universitari, conferențieri universitari, lectori superiori universitari, lectori universitari la specialitatea 01.05.05 - – Sisteme Informaționale. Profesori cercetători, conferențieri cercetători, cercetători la specialitatea 01.05.05 - – Sisteme Informaționale. <u>Noi ocupații propuse pentru a fi incluse în COR:</u> Manager centru de perfecționare; Manageri în cercetare, învățământ, unități de proiectare a software, unități de asistență a serviciilor informaționale.</p>

Datorită tehnologiilor moderne de depozitare, prelucrare și transmitere a informației precum și ritmul înalt de dezvoltare a tehnicii de calcul, Informatica a pătruns adânc în diferite domenii ale societății. Informatica a devenit astfel un domeniu de studiu actual, performanțele căreia fac posibilă predarea mai multor discipline de studiu la un nivel calitativ nou. Prin specificul său interdisciplinar și influența asupra stării societăților contemporane, Informatica ar putea contribui la formarea competențelor în majoritatea domeniilor de activitate cu caracter social, științific, cultural etc. Spre exemplu, domeniile Științe Politice, Drept, Istorie, Limbi Moderne, Jurnalism etc., necesită un curs special de Tehnologii Informaționale de comunicare, menirea căruia constă în formarea deprinderilor la viitorii specialiști în utilizarea calculatorului la asigurarea calității activității profesionale. Informatica ar contribui la formarea competențelor în utilizarea metodelor contemporane de cercetare, la formarea competențelor de tip interpersonal, precum și abilitatea de a lucra în context internațional prin accesul la sursele electronice de informație. De asemenea, prin aplicarea metodelor de prelucrare a informației și a tehnicii de calcul, cercetările cu caracter științific pot fi desfășurate la un nivel calitativ nou.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE – DESCRIPTORI DE NIVEL PE CICLURI

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Ciclul I - Studii superioare de licență: 444 Informatica

• Competențe generale:

- Capacitatea de analiză și sinteză a teoriilor, metodelor și datelor provenite din diverse compartimente ale informaticii sau din surse adiacente;
- Capacitatea de a aplica cunoștințele teoretice la studiul problemelor practice;
- Programarea în limbaje de nivel înalt;
- Dezvoltarea și întreținerea aplicațiilor informatice;
- Utilizarea instrumentelor informatice în context interdisciplinar;
- Utilizarea bazelor teoretice ale informaticii și a modelelor formale;
- Proiectarea și gestiunea bazelor de date;
- Proiectarea și administrarea rețelelor de calculatoare;
- Capacitatea de a lucra atât independent, cât și în echipă, în funcție de cerințele activității profesionale.

Specialitatea Informatică

• Competențe specifice:

- Cunoașterea teoriilor fundamentale și de specialitate din domeniile matematicii și informaticii;
- Aplicarea rețelelor de calcul, a soft-ului de sistem, a personalierelor în domeniul de activitate profesională;

- Utilizarea metodelor matematicii aplicate și a softului instrumental la soluționarea problemelor de automatizare a gestiunii întreprinderilor;
- Asigurarea comunicării informaționale în cadrul întreprinderii prin intermediul rețelelor de calculatoare;
- Administrarea eficientă a bazelor de date din cadrul unităților economice;
- Administrarea sistemelor de operare distribuite;
- Administrarea rețelelor de calculatoare;
- Integrarea tehnologiilor informaționale în diferite domenii ale economiei naționale;
- Proiectarea aplicațiilor pentru dispozitive mobile;
- Proiectarea sistemelor suport inteligente;
- Proiectarea aplicațiilor în rețea și în MS Office;
- Proiectarea sistemelor de simulare.

3.2. Corelația „unitate de curs/finalități de studiu scontate” pentru Cicul I, Licență

Unitatea de curs (modulul) / Finalitățile de studiu	Cod	Nr credite ECTS	Finalități de studiu / Competențe specifice											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Fundamentele algebrice ale informaticii	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Logica informatică	F	4	+	+	+	+				+	+	+	+	+
Arhitectura calculatorului și sisteme de operare	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Fundamentele programării	F	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Geometrie informatică	F	3	+	+	+	+				+	+	+	+	+
Tehnici de programare	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Programare orientată obiect	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Baze de date	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Algoritmica grafurilor	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rețele de calculatoare	F	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tehnici avansate de programare	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Structuri de date si metode de programare	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Inteligența artificială	S	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Limbaje formale și automate	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tehnologii Web	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Grafica pe calculator	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Proiectarea sistemelor informatice	S	4	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
Securitatea informației	U	2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Specialitatea Managementul informațional

- **Competențe specifice:**

- Cunoașterea teoriilor fundamentale și de specialitate din domeniile matematicii, informaticii și managementului;
- Aplicarea rețelelor de calcul, a soft-ului de sistem, a personalierelor în domeniul de activitate profesională;
- Aplicarea metodelor matematicii aplicate și a softului instrumental la soluționarea problemelor de automatizare a gestiunii întreprinderilor;
- Asigurarea comunicării informaționale în cadrul întreprinderii prin intermediul rețelelor de calculatoare;
- Administrarea sistemelor de operare distribuite;
- Administrarea eficientă a bazelor de date din cadrul unităților economice;
- Administrarea rețelelor de calculatoare;
- Integrarea tehnologiilor informaționale în activitățile economice (management, marketing, fiscalitate, piața hârtiilor de valoare, contabilitate, bănci și burse de valori, statistică);
- Dezvoltarea metodelor probabiliste pentru activități economice;
- Proiectarea sistemelor informaționale;
- Proiectarea sistemelor de simulare a proceselor economice;
- Optimizarea activităților economice.

3.2. Corelația „unitate de curs/finalități de studiu scontate” pentru Ciclul I Licență

Unitatea de curs (modulul)/ Finalitățile de studiu	Cod	Nr credite ECTS	Finalități de studiu / Competențe specifice											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Fundamentele algebrice ale informaticii	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Logica informatică	F	4	+	+	+	+				+	+		+	+
Arhitectura calculatorului și sisteme de operare	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Fundamentele programării	F	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Geometrie informatică	F	3	+	+	+	+				+	+	+	+	+
Tehnici de programare	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Programare orientată obiect	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Baze de date	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Algoritmica grafurilor	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rețele de calculatoare	F	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tehnici avansate de programare	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Structuri de date și metode de programare	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Inteligența artificială	S	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Sisteme de gestiune a bazelor de date	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tehnologii Web	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Proiectarea sistemelor informatice	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Securitatea informației	S	2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Specialitatea Informatica Aplicată

- **Competențe specifice:**

- Cunoașterea arhitecturii calculatorului și a sistemelor de operare;
- Aplicarea limbii străine studiate în activitățile informaționale;
- Aplicarea rețelelor de calcul, a soft-ului de sistem, a personalierelor în domeniul de activitate profesională;
- Aplicarea metodelor matematicii aplicate și a softului instrumental la soluționarea problemelor de automatizare a gestiunii întreprinderilor;
- Asigurarea comunicării informaționale în cadrul întreprinderii prin intermediul rețelelor de calculatoare;
- Administrarea sistemelor de operare distribuite;
- Administrarea eficientă a bazelor de date din cadrul unităților economice;
- Administrarea rețelelor de calculatoare;
- Dezvoltarea aplicațiilor WEB;
- Proiectarea sistemelor de grafică pe calculator și a sistemelor de grafică de rastru;
- Proiectarea sistemelor editoriale;
- Proiectarea sistemelor de animație și a sistemelor dotate cu limbaje scripturale.

3.2. Corelația „unitate de curs/finalități de studiu scontate” pentru Ciclul I Licență

Unitatea de curs (modulul)/ Finalitățile de studiu	Cod	Nr credite ECTS	Finalități de studiu / Competențe specifice											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Fundamentele algebrice ale informaticii	F	6	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Logica informatică	F	4	+		+	+	+		+				+	+
Arhitectura calculatorului și sisteme de operare	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Fundamentele programării	G	5	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
Geometrie informatică	F	3	+		+	+	+		+				+	+
Tehnici de programare	F	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Programare orientată obiect	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Baze de date	F	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Algoritmica grafurilor	S	4	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rețele de calculatoare	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tehnici avansate de programare	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Structuri de date si metode de programare	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Inteligența artificială	S	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Sisteme de gestiune a bazelor de date	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tehnologii Web	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Grafica pe calculator	S	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Proiectarea sistemelor informatice	S	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Securitatea informației in spațiul european	U	2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Ciclul II – Studii superioare de master:

- **Competențe generale:**

- Cunoașterea și înțelegerea aprofundată a noțiunilor, conceptelor, teoriilor și metodelor de bază și conștientizarea critică a cunoștințelor din domeniul programului de master, care asigură o abordare originală în dezvoltarea sau aplicarea lor, în contextul cercetării sau cel aplicativ;
- Aplicarea integrată a cunoștințelor teoretice, aparatului conceptual și metodologic, în condiții de informare incompletă, pentru a rezolva probleme teoretice și practice noi din domeniul programului de master;
- Utilizarea criteriilor și a metodelor de evaluare, pentru a formula judecăți de valoare, pe baza unor date incomplete și a fundamenta decizii constructive în domeniul programului de master;
- Aplicarea tehnologiilor informaționale, a unei limbi străine, a tehnicilor de management al informației, pentru a comunica concluzii și a esențializa cunoștințele în domeniul programului de master;
- Elaborarea și gestionarea de proiecte profesionale și/sau de cercetare, în mod autonom, utilizând inovativ un spectru variat de principii și metode de specialitate, în domeniul programului de master.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Tehnologia produselor software:**

- Modelarea matematică a problemelor complexe în domeniul tehnologiilor produselor software;
- Proiectarea și elaborarea sistemelor pentru domeniul profesional;
- Implementarea noilor resurse de calcul în automatizarea proceselor de prelucrare și gestiune a informației în domeniul profesional;
- Abilitatea de organizare și gestiune a activităților din domeniul profesional și capacitatea de a munci în cadrul unei echipe interdisciplinare;
- Analiza și proiectarea orientată obiect a sistemelor informatice;
- Proiectarea sistemelor de programare vizuală;
- Proiectarea sistemelor de procesare a semnalelor digitale;
- Proiectarea sistemelor de calcul paralel;
- Automatizarea proiectării produselor program;
- Modelarea matematică în bioinformatică;
- Modelarea imitațională a proceselor din domeniul de activitate.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Baze de Date:**

- Modelarea matematică a problemelor complexe în domeniul tehnologiilor produselor software;
- Utilizarea metodelor și tehnicilor de programare în domeniul profesional;
- Aplicarea tehnologiilor moderne de prelucrare a bazelor de date distribuite și de cunoștințe;

- Proiectarea și elaborarea sistemelor informaționale WEB;
- Proiectarea și elaborarea depozitelor de date;
- Administrarea depozitelor de date;
- Aplicarea tehnologiilor de Data Mining în scopul descoperirii în baze mari de date a relațiilor nontriviale dintre obiecte;
- Proiectarea și elaborarea bazelor de date obiect-relaționale;
- Asigurarea securității tranzacțiilor informaționale;
- Abilitatea de organizare și gestiune a activităților din domeniu profesional și capacitatea de a munci în cadrul unei echipe interdisciplinare.

- ***Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Tehnologii de rețea:***

- Modelarea matematică a problemelor complexe în domeniul tehnologiilor produselor software;
- Utilizarea metodelor și tehnicilor de programare în domeniul profesional;
- Administrarea Active Directory în activitatea profesională;
- Aplicarea tehnologiilor moderne de prelucrare a bazelor de date distribuite;
- Proiectarea și elaborarea sistemelor informaționale WEB;
- Implementarea tehnologiile fără fir în tehnologiile informaționale;
- Proiectarea și elaborarea sistemelor pentru afacerile electronice;
- Proiectarea și elaborarea sistemelor informaționale de grafică pe calculator tridimensională și de design WEB orientate spre animație;
- Asigurarea securității tranzacțiilor informaționale;
- Abilitatea de organizare și gestiune a activităților din domeniu profesional și capacitatea de a munci în cadrul unei echipe interdisciplinare.

- ***Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în Sisteme Informaționale:***

- Modelarea matematică a problemelor complexe în domeniul tehnologiilor produselor software;
- Aplicarea tehnologiilor de Data Mining în scopul descoperirii în baze mari de date a relațiilor nontriviale dintre obiecte;
- Proiectarea și elaborarea depozitelor de date;
- Proiectarea și elaborarea sistemelor informaționale de grafică pe calculator tridimensională și de design WEB orientate spre animație;
- Aplicarea tehnicilor avansate de programare a sistemelor informatice economice;
- Elaborarea aplicațiilor pentru dispozitivele mobile;
- Asigurarea securității tranzacțiilor informaționale;
- Proiectarea și elaborarea sistemelor expert;
- Proiectarea și elaborarea sistemelor suport pentru decizii.

Ciclul III – Studii superioare de doctorat:

- **Competențe generale:**

- Încadrarea în procesul de realizare a misiunii instituției la care activează;
- Stabilirea corelației dintre condițiile obiective și factorul uman în activitatea profesională;
- Soluționarea prin colaborare a problemelor didactice și de cercetare;
- Utilizarea rezultatelor evaluării profesionale în reglementarea și practicarea activității educaționale și de cercetare;
- Identificarea necesităților și aplicarea diverselor strategii de formare profesională continuă;
- Dezvoltarea direcției de cercetare proprii și originale;
- Manifestarea deschiderii față de schimbările în domeniul de activitate.

- **Competențe specifice:**

- Cercetarea, proiectarea, elaborarea și modernizarea metodelor ce constituie baza comunicării utilizatorului cu calculatorul;
- Automatizarea și intelectualizarea acestui proces, extinzând aria de aplicabilitate a calculatorului;
- Cercetarea, proiectarea, elaborarea și modernizarea metodelor ce constituie noile tehnologii informaționale și comunicaționale (TIC);
- Integrarea TIC în afaceri prin informatizarea și intelectualizarea diverselor procese tehnico-tehnologice și sociale;
- Extinderea și crearea de noi tipuri de afaceri electronice moderne, inclusiv mobile (e-/i-/m-afaceri, e-educație, e-instruire, e-sănătate etc.);
- Digitizarea patrimoniului cultural, democratizarea (e-guvernare, e-democrație) și edificarea societății informaționale bazate pe cunoaștere la nivel național și global;
- Cercetarea, elaborarea și modernizarea metodelor și instrumentelor de informatizare a unităților social-economice (de diferite niveluri de ierarhie și orientare funcțională) precum și a societății în ansamblu;
- Cercetarea problemelor complexe ce țin de informatizarea societății, contribuind la abordarea lor sistemică.

3.3. Proces de consultare cu persoanele și instituțiile cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

Informatica reprezintă una dintre ramurile relativ tinere ale științei, care s-a dezvoltat în mare măsură în ultimii 30-40 ani sub influența descoperirilor remarcabile din domeniul tehnico-științific. Multitudinea de probleme ce pot fi soluționate prin aplicarea metodelor și ideilor din Informatică precum și importanța lor pentru dezvoltarea social-economică a societății necesită o colaborare între diferite centre de cercetare și instituții de învățământ. În același timp, reformele ce au loc în Europa în domeniul învățământului au determinat necesitatea racordării Planurilor de învățământ în domeniul Informatică la cerințele procesului de la Bologna, a conlucrării cu

universități de prestigiu în domeniu din diferite țări. În baza concepției de pregătire a specialiștilor în domeniul *Informatică*, au loc discuții în cadrul catedrei de specialitate în vederea perfecționării planurilor de studii. Aceste propuneri sînt analizate de către Comisia metodică și aprobate în Consiliul profesoral al facultății. În ultimă instanță, cadrul instituțional, care aprobă schimbările din planul de învățământ este Senatul USM.

Catedrele de specialitate cooperează cu Institutul de Matematică și Informatică al AȘM, Universitatea Tehnică a Moldovei, Universitatea „Politehnica” (București), Academia Română, Academia de Studii Economice a Moldovei, Academia de Transporturi, Informatica și Comunicații, Universitatea de Stat din Tiraspol, Universitatea Liberă Internațională din Moldova, SIVECO (București), Companiile „Computaris”, „Microsoft”, „CEDACRI International”, „Allied Testing”, „Cisco”, „Alfa Vega”, ș. a. Unele dintre companii sunt și co-fondatoare ale unor laboratoare informaționale în cadrul USM.

În acest context, unele cadre didactice de înaltă calificare de la Catedrele de informatică de la USM participă în cercetări comune în scopul elaborării unor softuri cu specialiștii de la Institutul de Matematică și Informatică al AȘM, Universitatea Tehnică a Moldovei, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemitanu”, Universitatea Comercial-Cooperatistă din Moldova, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale din Moldova. Rezultatele acestor cooperări sunt implementate în procesul de instruire a viitorilor informaticieni și valorificate în pregătirea cadrelor științifice de profil la USM.

Companiile IT de asemenea participă tot mai activ la pregătirea specialiștilor în domeniul informaticii. Astfel, Companiile „Microsoft”, „CEDACRI International”, „Allied Testing”, „Cisco”, „AlfaVega”, sunt co-fondatoare a unor laboratoare informaționale din cadrul USM, laboratoare folosite în organizarea cursurilor cu aportul reprezentanților acestor companii.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licență	180 credite, durata 3 ani
II Master	120 credite, durata 2 ani
III Doctorat	180 credite, durata studiilor constituie 3-4 ani.

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățământului Superior în domeniul dat

Diferențele majore în spațiul european în ceea ce privește formarea profesională inițială în domeniul informaticii țin de unele probleme legate de accesul specialiștilor din Moldova la produsele informatice moderne, la noutățile științifice precum și la tehnica de performanță. În Republica Moldova, dezvoltarea informaticii este deter-

minată în primul rând de necesitățile sociale și economice ale Republicii Moldova. Creșterea rolului tehnologiilor informaționale, pe de o parte, și integrarea europeană, pe de altă, furnizează o adevărată piață de desfacere pentru specialiștii informaticieni.

Prin predarea disciplinelor de informatică se urmărește scopul de a forma anumite competențe în ceea ce privește gestionarea informației. Prin recordarea planurilor de studii la cerințele europene în domeniu se asigură pregătirea specialiștilor în domeniul Informatică cu un sistem de competențe dezvoltat, similar celui european.

Formarea profesională în domeniul informaticii se corelează la standardele din Europa: 180 credite la ciclul I Licență și 90/120 credite la Ciclul II Master. Universitatea de Stat din Moldova tinde să se racordeze cu ritmuri accelerate la performanțele instruirii din universitățile Europene.

Există unele divergențe față de spațiul european, în ceea ce privește ocupațiile tipice din cadrul Clasificatorului ocupațiilor, în acest context Clasificatorul Ocupațiilor ar necesita o actualizare.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Misiunea și obiectivele instituției responsabile de formarea profesională inițială în domeniul informaticii se reflectă în standardul educațional/profesional care exprimă ansamblul de competențe pe care le deține specialistul format în cadrul domeniului. Aprecierea standardului educațional/profesional ca finalitate a procesului de formare profesională inițială ne permite să stabilim niște criterii de evaluare clare și creează un mecanism funcțional prin care sunt corelate eficient toate elementele procesului de învățământ – învățarea, predarea și evaluarea. Promovarea dimensiunii europene prin învățământ antrenează o serie de consecințe în tehnicile de predare - învățare – evaluare. Accentuarea gradului de implicare al studentului în procesul didactic (prin volumul de muncă pretins și corelația dintre prezența în sălile de curs și studiul individual, transpusă în credite academice) necesită o revizuire a strategiei de evaluare și de predare. **Elaborarea proiectelor individuale** la diferite discipline, în cadrul Ciclului I, în scopul evaluării competențelor specifice și instrumentale sau interpersonale sunt utilizate în cadrul diferitor discipline nu doar ca **instrument de evaluare, ci și de învățare**, în realizarea acestuia fiind direct implicați cei doi parteneri ai actului educațional: studentul și profesorul.

6. SPORIREA CALITĂȚII

Misiunea cadrelor didactice angajate în formarea profesională inițială în domeniul Informatică este de a realiza o formare profesională de calitate, de a forma specialiști, care vor fi competitivi pe piața muncii din țară și de peste hotarele ei. Aderarea la procesul de la Bologna presupune o transformare a învățământului din unul informativ în unul formativ și centrat pe student. Societatea contemporană impune cerințe, care pot fi satisfăcute de către instituțiile de învățământ doar printr-un sistem viabil de asigurare al calității. În acest sens, una dintre direcțiile prioritare ale procesului de învățământ realizat în cadrul domeniului Informatică o constituie asigurarea calității

ții. Evaluarea calității se realizează în baza câtorva indicatori de bază, care la rândul lor determină criteriile pentru evaluarea altor elemente ale procesului de învățământ: *Evaluarea randamentului academic*. Acest indicator presupune prezența unui întreg sistem de proceduri de evaluare ce are drept scop constatarea calității produsului, competențelor viitorilor specialiști. *Evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățământ, evaluarea calității învățământului prin evaluarea activității profesorilor de către studenți*. Această procedură are drept scop determinarea eficienței studiilor prin prisma aprecierii făcute de către cei care beneficiază de serviciile oferite de către cadrele didactice.

Componenta formativă generează o altă viziune asupra curricula universitare, care se axează înainte de toate pe formarea de competențe și nu pe transmiterea de informații. Astfel curricula pentru cursuri sunt elaborate în corespundere cu standardul socio-profesional și adaptat la cerințele pieței muncii prin procesul de consultanță cu angajatorii. Totodată, instrumentul prin care este asigurată transparența studiilor este ECTS, implementat cu succes în Universitatea de Stat din Moldova. Creditele academice transferabile asigură accesul studentului la un cadru transparent al calificărilor și mobilitate academică și deschide perspective pentru instruirea pe parcursul vieții.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

**DOMENIUL GENERAL DE STUDIU
55 TEHNOLOGIE CHIMICĂ ȘI
BIOTEHNOLOGII**

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

Ciclul I – studii superioare de licență

Ciclul II – studii superioare de master

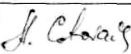
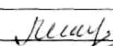
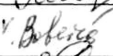

Ciclul Iii – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
551. Tehnologie chimică**

INSTITUȚIA COORDONATOARE - UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	Instituția / Organizația / structura	Persoana	Funcția / titlu / grad științific / didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	V. Gladchi	Decanul Facultății de Chimie și Tehnologie Chimică, Dr., conf. univ.		24.11.10
2.	USM	A. Cotovaia	Prodecanul Facultății de Chimie și Tehnologie Chimică, Dr., conf.univ.		24.11.10
3.	USM	V. Matveevici	Conf. univ., dr. șt. chim		24.11.10
4.	USM	V. Bobeica	Prof. univ., dr. hab. șt. Chim.		24.11.10
5.	USM	M. Gonța	Șeful catedrei Chimie Industrială și Ecologică conf. univ., dr. hab. șt. Chim.		24.11.10
II. Parteneri sociali					
1.	Universitatea de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu” Catedra de igienă generală	Prof. Gr.Friptuleac			24.11.10
2.	Întreprinderea Experimentală Chimică „Izomer”	Dr. A.Mereuță			24.11.10

Coordonator elaborare:

V. Gladchi, dr., conf. univ
A. Cotovaia, dr., conf. univ.
E. Bunduchi, dr., conf. univ.
M. Gonța, dr. hab., prof. univ.

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ

1.1. Descrierea generală a domeniului

Din domeniul de formare profesională 551 *Tehnologie chimică* fac parte specialitățile 551.1 *Tehnologie chimică* și 551.2 *Tehnologia produselor cosmetice și medicinale*. Tehnologia chimică este o știință de sinteză care are la bază legăturile unui șir de științe aparte. Scopul tehnologiei rezidă nu numai în elaborarea procesului chimico-tehnologic în laborator, dar, mai important, transferul acestuia la scară industrială, iar pentru tehnologia modernă sînt importante tehnologiile de producere cu competitivități înalte și impact negativ redus sau fără impact asupra mediului.

Chimia, fizica, matematica și informatica sînt discipline, pe care un chimist tehnolog trebuie să le studieze în primul an academic, deoarece aspectele acestor discipline sînt de o importanță vitală în elaborarea unui proces tehnologic. Informatica, limbile străine, filosofia, economia, protecția mediului de asemenea sînt studiate la etapa inițială (ciclul I, anii I - II), ele contribuind la pregătirea fundamentală pentru aprofundarea în domeniu, efectuarea tezei de licență precum și pentru alegerea și realizarea specializării la ciclul II.

Disciplinele aferente specialității *Tehnologie chimică*, care asigură aprofundarea, extinderea și modernizarea ei, pot fi axate pe următoarele module:

I – *cultură generală* – fizica, matematica, informatica, limba străină, filosofia, economia etc.;

II – *științele naturii* – biologia, ecologia, geologia, mineralogia, etc.;

III – *științe tehnologice* – procese și aparate, utilaje în industrie, tehnologia chimică organică și anorganică, operații unitare, etc.;

IV – *științe de drept* – reglementări și acte legislative aferente protecției mediului ambiant și utilizării raționale a resurselor naturale, care constituie o parte integrantă a strategiei dezvoltării industriale durabile.

Pentru specialitatea *Tehnologia produselor cosmetice și medicinale* este necesară prezența în planul de învățămînt și a unui modul ce cuprinde disciplinele din cadrul *științelor farmaceutice și cosmetologice* ca: chimia parfumerică și cosmetică, odoranți în parfumerie și cosmetică, farmacologia, farmacognozia, metode de determinare a componentilor activi în produsele cosmetice și medicinale, farmacologia etc.

Spre deosebire de alte domenii de formare profesională, instruirea în domeniul *tehnologiei chimice* are conotația sa condițională, pregătirea specialistului chimist poate fi considerată *de înaltă calificare* doar în cazul în care instruirea teoretică este însoțită de instruirea practică. Deși, în Republica Moldova industria chimică este dezvoltată modest, industria produselor cosmetice și medicinale este în creștere. Motivația dezvoltării în perspectivă a acestei industrii este determinată nu numai de elaborarea medicamentelor autohtone accesibile populației, dar și de existența în Republica Moldova a unei baze de materii prime naturale. Din această perspectivă, industria fabricării produselor cosmetice și medicinale trebuie orientată mai energic spre cunoașterea și valorificarea tuturor resurselor naturale locale de materii prime,

acordându-se o atenție deosebită descoperirii de noi surse de energie și materii prime, producerii pe cale sintetică a unor matreiale necesare populației, prelucrării deșeurilor și obținerii unor compuși valoroși, optimizării tehnologiilor existente și elaborării de noi tehnologii. Pentru aceasta este nevoie de menținerea unei ponderi înalte a investițiilor pentru dezvoltarea industriei farmaco-cosmetice. O asemenea abordare poate fi îndreptățită și de faptul că această industrie nu este prea resursofagă. Dezvoltarea de mai departe a ramurii ar da posibilitate nu doar de a satisface piața internă cu mai multe produse autohtone necesare, dar și de a elabora tehnologii avansate, care să mărească potențialul economic al țării deoarece pe piață prețul tehnologiilor avansate este foarte înalt.

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivel	Licență (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Caracteristici			
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani / 4 ani
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învățământ de zi	Învățământ de zi	Învățământ de zi, învățământ cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licență Diplomă echivalentă	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului preuniversitar	Realizarea finalităților învățământului superior (Licență, Ciclul I - 180 credite); Susținerea examenului de admitere	Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclul I, Licență și Ciclul II, Master); Susținerea examenului de admitere
Stagii de practică	15-20 credite	10 credite	nu se realizează

<p align="center">Reguli de examinare și evaluare</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
<p align="center">Modalitate de evaluare finală</p>	<p>Examen de licență:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Un examen la disciplina fundamentală 2. Un examen la disciplina de specialitate 3. Susținerea tezei de licență 	<p>Susținerea tezei de master</p>	<p>Susținerea tezei de doctor</p>
<p align="center">Certificare</p>	<p>Diplomă de licență în <i>tehnologie chimică și biotehnologii</i></p>	<p>Diplomă de master în <i>tehnologie chimică și biotehnologii</i></p>	<p>Diplomă de doctor în <i>chimie</i></p>
<p align="center">Titlu acordat</p>	<p>Licențiat în <i>tehnologie chimică și biotehnologii</i></p>	<p>Master în <i>tehnologie chimică și biotehnologii</i></p>	<p>Doctor în <i>chimie</i></p>
<p align="center">Drepturi pentru absolvenți</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii.
<p align="center">Organ responsabil de autorizarea programelor</p>	<p>Ministerul Educației ANACIP</p>	<p>Ministerul Educației ANACIP</p>	<p align="center">ANACIP</p>

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Specialitatea Tehnologie Chimică

Ciclu	Titluri acordate / Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclu I – Studii superioare de licență	<p><i>Calificarea ciclului I licențiat în tehnologie chimică și biotehnologii este oferită studenților absolvenți, care s-au manifestat la evaluarea următoarelor competențe:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe avansate în domeniul chimiei și tehnologiei chimice, care implică înțelegerea critică a conceptelor, teoriilor, principiilor, metodelor cu privire la compoziția, structura și proprietățile combinațiilor chimice. • Abilități avansate, care denotă control și inovație în rezolvarea problemelor complexe și imprevizibile în identificarea metodelor, tehnicilor, substanțelor și utilajului necesare pentru efectuarea unor experiențe de laborator. • Gestionarea de activități, proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile. • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor.	6
Ciclu II – Studii superioare de master	<p><i>Calificarea ciclului II master în tehnologie chimică și biotehnologii este oferită studenților care s-au manifestat la evaluarea următoarelor competențe:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe din diferite capitole ale chimiei, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale. • Conștientizare critică a cunoștințelor din domeniul tehnologiei chimice și a cunoștințelor aflate la granița dintre chimie, biologie și fizică. • Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii. • Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice. • Elaborarea proiectelor de sinteză dirijată și cercetare a combinațiilor chimice noi cu proprietăți farmacologice avansate și a produselor cosmetice. • Evaluarea și analiza critică a rezultatelor obținute. • Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor.	7

Ciclul III – Studii superioare de doctorat	<p><i>Gradul științific de doctor în chimie se conferă persoanelor, care dețin diplomă de licență sau / și studii postuniversitare specializate (rezidențiat, master) de către consiliul științific specializat în baza susținerii publice a tezei de doctor în chimie și care s-au manifestat în evaluarea următoarelor competențe:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe la cel mai avansat nivel din domeniul chimiei și tehnologiei produselor speciale și cunoștințe aflate la granița dintre chimie, tehnologie chimică, biologie, ecologie, fizică. • Abilitățile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale. • Operarea cu utilaj și aparatură, echipamente specifice automate și inteligente de sinteză și control fizico-chimic al proceselor chimice în decursul activităților teoretice și experimentale. • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situații de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea. 	<p style="text-align: center;">8</p>
---	--	--------------------------------------

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul dat (nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupațiilor)

Nivelul calificării	Specialitatea / Program de master	Ocupații tipice
Ciclul I - Studii superioare Licență	Tehnologie chimică	20462 – chimist 22849 – laborant-chimist 22842 – laborant cercetător în chimie 25893 – tehnolog 25884 – tehnician tehnolog în industria chimică 25860 – tehnicieni în protecția electrochimică 25736 – tehnician 25826 – tehnician laborant inginer chimist biotehnolog
	Tehnologia produselor cosmetice și medicinale	20462 – chimist 22849 – laborant-chimist 22842 – laborant cercetător în chimie 25893 – tehnolog 25736 – tehnician 25826 – tehnician laborant - tehnolog în industria farmaceutică - tehnolog în industria produselor cosmetice - asistent-farmacist - consultant (în cosmetică, farmacie) - laborant farmacist

Studii superioare Ciclul II - Master	Chimia și tehnologia produselor alimentare	20442 – cercetător stagiar în chimie; 20252 – asistent universitar - inginer calitate - tehnolog principal - inginer în producție - inginer în standardizare
	Tehnologia produselor cosmetice și medicinale	20442 – cercetător stagiar în chimie 20252 – asistent universitar - colaborator științific - asistent - șef de laborator, secție, direcție - tehnolog principal - biotehnolog
Studii superioare Ciclul III - Doctorat	Chimie anorganică Chimie organică Chimie analitică Chimie fizică Chimie ecologică Tehnologia produselor speciale Protecția mediului și folosirea rațională a resurselor naturale	– colaborator științific în chimie – conferențiar universitar secretar științific învățământ, cercetare – lector universitar – cadrul didactico-științific universitar

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

În instituțiile de învățământ universitar de profil real și tehnic cursurile de tehnologie chimică (organică, anorganică, a compușilor macromoleculari, coloranților organici naturali și artificiali etc.) reprezintă niște discipline fundamentale de studiu, predarea cărora are scopul de a forma setul de cunoștințe și deprinderi necesare pentru înțelegerea și explicarea decurgerii proceselor tehnologice, formarea concepțiilor contemporane cu privire la tabloul științific al lumii, asigurarea pregătirii teoretice a viitorilor specialiști, care va permite ulterior examinarea și asimilarea de sine stătătoare a informației tehnico-științifice. Instruirea în domeniul *Tehnologia chimică* este importantă în următoarele programe de studiu: chimia anorganică, organică, analitică, fizică, ecologică, biologia, biochimia, protecția mediului, ingineria și managementul calității, geologia, mineralogia, medicina, merceologia ș.a.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE – DESCRIPTORI DE NIVEL PE CICLURI

3.1. Descrierea finalităților de studiu și competențelor

Ciclul I – Studii superioare de licență

- **Competențe generale:**

1. analiza, sinteza și comunicarea informațiilor cu caracter științific din domeniul tehnologiei chimice;
2. utilizarea eficientă a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională în domeniul tehnologiei chimice moderne;
3. operarea cu noțiuni de compoziție, structură, proprietăți fizice, chimice, biologice, farmacologice și nocivitatea compușilor chimici;
4. identificarea problemelor, formularea și rezolvarea lor;
5. generarea ideilor noi și soluțiilor creative în rezolvarea situațiilor de problemă;
6. aplicarea strategiilor de muncă eficientă și responsabilă, de punctualitate, seriozitate și răspundere personală.

Specialitatea „Tehnologie chimică”

- **Competențe specifice:**

1. Stabilirea legăturii interdisciplinare fizica – matematica – chimia – tehnologia chimică – protecția mediului.
2. Colectarea, evaluarea, interpretarea și sintetizarea informației și a datelor științifice pentru rezolvarea problemelor teoretice și practice noi din domeniul tehnologie chimice.
3. Descrierea și analiza proceselor tehnologice principale și a utilajului specific.
4. Identificarea componentelor principali din procesele tehnologice.
5. Explicarea proceselor chimice și mecanismelor de transformare a compușilor chimici în procesele tehnologice.
6. Monitorizarea proceselor tehnologice prin observare și măsurare.
7. Aplicarea cunoștințelor teoretice în rezolvarea problemelor concrete stabilite în industria chimică modernă.
8. Aplicarea metodelor de analiză și de control a calității produselor chimice obținute.
9. Selectarea metodelor adecvate pentru rezolvarea problemelor teoretice și practice noi în industria chimică modernă.
10. Efectuarea auditului tehnologic și ecologic la întreprinderile industriale.
11. Calcularea bilanțului de materiale și energie din procesul tehnologic.
12. Demonstrarea eficienței ecologice și economice la aplicarea principiilor producerii mai pure în industrie.

13. Compararea eficienței surselor renovabile de energie în scopul securizării ecologice și economice a țării.
14. Prezentarea orală și în scris a materialul științific și argumentarea justificată a opiniei proprii.
15. Comunicarea informației științifice specialiștilor și publicului larg.

3.2. Corelația „finalități de studiu și competențe-curriculum”

Unitatea de curs (modulul)/Finalitățile de studiu	Număr credite ECTS	Finalități de studiu / Competențe specifice																
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
Lista minimă obligatorie a unităților de curs (modulelor)																		
Cursuri fundamentale (F):																		
Chimie anorganică	6	+				+		+								+	+	
Chimia organică și stereochemie	6	+				+		+								+	+	
Chimia metalelor cu aplicații în chimie bioanorganică	6	+	+			+		+	+							+	+	
Chimia analitică	6	+						+	+	+						+	+	
Chimia compușilor naturali	6	+	+			+	+		+	+						+	+	+
Cursuri de specializare (S):																		
Biochimie generală	6	+	+			+		+		+						+	+	+
Procese și aparate	6	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+			+	+	
Termodinamica și cinetica	5	+		+		+	+	+		+						+	+	
Bazele metrologiei / Aplicarea metrologiei și documentației normative în industrie	4	+	+	+		+	+	+	+	+		+	+			+	+	
Metode fizico-chimice de analiză	6	+	+					+	+	+	+	+				+	+	
Ecologie generală	4	+	+			+	+	+			+		+	+	+	+	+	
Tehnologia chimică anorganică	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Utilaje în industrie / Utilaje și echipament în tehnologia chimică	4	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+			+	+	+	
Tehnologie chimică organică / Valorificarea combustibilului lichid și solid prin sinteza organică de bază	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	

Chimia și calitatea produselor alimentare / Chimia apelor naturale	5	+	+		+	+		+	+	+			+	+	+	+		
Tehnologia produselor alimentare / Ingineria chimică ambientală	6	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Chimie ecologică / Chimia mediului	5	+	+	+		+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	
Metode standard de determinare a poluanților în aer/ apă / Controlul chimic al aerului/ apei	3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+

Specialitatea „Tehnologia produselor cosmetice și medicinale”

• *Competențe specifice:*

1. Stabilirea legăturii interdisciplinare fizica – matematica – chimia – tehnologia chimică – protecția mediului.
2. Colectarea, evaluarea, interpretarea și sintetizarea informației și a datelor științifice pentru rezolvarea problemelor teoretice și practice noi din domeniul tehnologiei produselor cosmetice și medicinale.
3. Descrierea și analiza proceselor tehnologice principale și a utilajului specific industriei produselor cosmetice și a medicamentelor.
4. Identificarea componentelor principali din procesele tehnologice.
5. Explicarea proceselor chimice și a mecanismelor de transformare a compușilor chimici în procesele tehnologice.
6. Monitorizarea proceselor tehnologice prin observare și măsurare.
7. Aplicarea cunoștințelor teoretice în rezolvarea problemelor concrete stabilite în industria produselor cosmetice și medicinale modernă.
8. Aplicarea metodelor de analiză și de control a calității produselor chimice obținute.
9. Selectarea metodelor adecvate pentru rezolvarea problemelor teoretice și practice noi în industria chimică modernă.
10. Efectuarea auditului tehnologic și ecologic la întreprinderile industriale.
11. Calcularea bilanțului de materiale și energie din procesul tehnologic.
12. Demonstrarea eficienței ecologice și economice la aplicarea principiilor producerii mai pure în industrie.
13. Compararea eficienței surselor renovabile de energie în scopul securizării ecologice și economice a țării.
14. Prezentarea orală și în scris a materialului științific și argumentarea justificată a opiniei proprii.
15. Comunicarea informației științifice specialiștilor și publicului larg.

3.2. Corelația „finalități de studiu și competențe-curriculum”

Unitatea de curs (modulul)/Finalitățile de studiu	Număr credite ECTS	Finalități de studiu / Competențe specifice															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Lista minimă obligatorie a unităților de curs (modulelor)																	
Cursuri fundamentale (F):																	
Chimie anorganică	6	+				+		+								+	+
Chimia organică și stereochemie	6	+				+		+								+	+
Chimia metalelor cu aplicații în chimie bioanorganică	6	+	+			+		+	+							+	+
Chimia analitică	6	+						+	+	+						+	+
Chimia compușilor naturali	6	+	+	+		+		+	+						+	+	+
Cursuri de specializare (S):																	
Biochimie generală	6	+	+			+		+		+					+	+	+
Procese și aparate	6	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+			+	+
Termodinamica și cinetica	5	+		+		+	+	+		+	+				+	+	+
Farmacognozia/ Valorificarea farmacocosmetica a produsului vegetal	4	+	+		+	+		+	+	+			+	+	+	+	+
Metode fizico-chimice de analiză	6	+	+					+	+	+	+	+				+	+
Chimia farmaceutică I	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tehnologia chimică anorganică	5		+								+	+	+	+	+	+	+
Chimia farmaceutică II	6	+	+		+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+
Tehnologie chimică organică / Valorificarea combustibilului lichid și solid prin sinteza organică de bază	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tehnologia produselor cosmetice și medicinale/ Industria produselor cosmetice și medicinale	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+				+
Stabilitatea și toxicometria produselor cosmetice și medicinale / Evaluarea toxicității și stabilității produselor cosmetice și medicinale	3	+	+			+		+	+				+			+	+
Chimie ecologică / Chimia mediului	5	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+			+	+

Ciclul II – Studii superioare de master

• *Competențe generale:*

1. aplicarea principiului continuității în procesul de învățare și cercetare în domeniul tehnologie chimice;
2. analiza critică a informației științifice ce ține de domeniul tehnologiei chimice;
3. utilizarea eficientă a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională;
4. aplicarea cunoștințelor teoretice despre compoziția, structura și proprietățile chimice, biologice și farmacologice ale compușilor chimici în rezolvarea sarcinilor practice;
5. identificarea problemelor, formularea și rezolvarea lor;
6. generarea ideilor noi și soluțiilor creative în rezolvarea situațiilor de problemă;
7. definirea unei subiect de cercetare din domeniul tehnologiei chimice moderne și elaborarea unui plan de realizare a obiectivelor propuse;
8. argumentarea scopurilor, obiectivelor și rezultatelor cercetărilor proprii;
9. planificarea consecutivității cercetărilor teoretice și practice proprii în dependență de obiectivele propuse;
10. executarea în condiții de autonomie și independență a sarcinilor profesionale;
11. aplicarea strategiilor de muncă eficientă și responsabilă, de punctualitate, seriozitate și răspundere personală.

• *Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în domeniul Tehnologiei chimice:*

1. Analiza legităților statice și dinamice din natură, legitățile de evoluție a sistemelor chimice, legătura reciprocă dintre compoziția, structura, proprietățile și reactivitatea substanțelor chimice.
2. Identificarea și selectarea cunoștințelor teoretice chimice și interdisciplinare pentru aplicarea lor în tehnologia alimentară modernă.
3. Aplicarea inovativă a conceptelor și teoriilor fundamentale și aplicative din domeniul chimiei și tehnologiei chimice.
4. Analiza și explicarea principiilor elaborării tehnologiilor de fabricare produselor alimentare, a legăturii dintre compoziția, structura și proprietățile produselor în cauză.
5. Stabilirea problemelor de bază ale tehnologiei chimice contemporane, a corelației dintre aceste probleme și principiile generale de dezvoltare durabilă a societății.
6. Proiectarea și elaborarea unor procedee și propuneri tehnologice noi.
7. Prognozarea noilor direcții în dezvoltarea tehnologiilor chimice.
8. Interpretarea și implementarea sistemului de management și marketing în domeniul tehnologiei chimice.
9. Interpretarea datelor practice obținute prin aplicarea conceptelor și teoriilor moderne cunoscute.

10. Folosirea rațională și optimală a reagenților chimici și a utilajului pentru obținerea rezultatelor adecvate.
11. Inițierea și dezvoltarea proiectelor inovatoare teoretice și practice complexe în domeniul chimiei și tehnologiei produselor alimentare.
12. Adaptarea metodelor din domeniile înrudite la cercetările în domeniul tehnologiei chimice.
13. Selectarea și utilizarea adecvată a metodelor și procedeele de evaluare a calității produselor alimentare.
14. Optimizarea proceselor tehnologice actuale de obținere a produselor chimice cu destinație specială în scopul îmbunătățirii calității și economisirii materiilor prime de bază.

• ***Competențe specifice rezultate din realizarea programelor de master în domeniul Tehnologia produselor cosmetice și medicinale:***

1. Analiza legităților statice și dinamice din natură, legitățile de evoluție a sistemelor chimice, legătura reciprocă dintre compoziția, structura, proprietățile și reactivitatea substanțelor chimice.
2. Identificarea și selectarea cunoștințelor teoretice chimice și interdisciplinare pentru aplicarea lor în tehnologia modernă a produselor cosmetice și medicinale.
3. Aplicarea inovativă a conceptelor și teoriilor fundamentale și aplicative din domeniul chimiei și tehnologiei chimice.
4. Analiza și explicarea principiilor elaborării tehnologiilor de fabricare a medicamentelor și a produselor cosmetice, a legăturii dintre compoziția, structura și proprietățile produselor în cauză.
5. Stabilirea problemelor de bază ale tehnologiei chimice actuale, a corelației dintre aceste probleme și principiile generale de dezvoltare durabilă a societății.
6. Proiectarea și elaborarea unor procedee și propuneri tehnologice noi.
7. Prognozarea noilor direcții în dezvoltarea tehnologiilor chimice.
8. Interpretarea și implementarea sistemului de management și marketing în domeniul tehnologiei chimice.
9. Interpretarea datelor practice obținute prin aplicarea conceptelor și teoriilor moderne cunoscute.
10. Folosirea rațională și optimală a reagenților chimici și a utilajului pentru obținerea rezultatelor adecvate.
11. Inițierea și dezvoltarea inovatoare a proiectelor teoretice și practice complexe în domeniul chimiei și tehnologiei produselor cosmetice și medicinale.
12. Adaptarea metodelor din domeniile înrudite la cercetările în domeniul tehnologiei chimice.
13. Selectarea și utilizarea adecvată a metodelor și procedeele de evaluare a calității produselor cosmetice și medicinale.
14. Optimizarea proceselor tehnologice actuale de obținere a produselor chimice cu destinație specială în scopul îmbunătățirii calității și economisirii materiilor prime de bază.

Ciclul III – Studii superioare de doctorat

- **Competențe generale:**

1. încadrarea în procesul de realizare a misiunii instituției la care activează;
2. soluționarea corelației dintre condițiile obiective și factorul uman în activitatea profesională;
3. studiul și analiza critică a literaturii de specialitate;
4. coordonarea și administrarea echipelor de cercetători și a proiectelor de cercetare;
5. utilizarea rezultatelor evaluării profesionale în reglarea și proiectarea activității ulterioare educaționale, de cercetare și control chimic;
6. identificarea necesităților de formare profesională continuă și aplicarea diverselor strategii de formare continuă;
7. stabilirea corelației inter-, intra- și trans-disciplinare în efectuarea investigațiilor;
8. comunicarea în procesul de învățămînt și/sau de cercetare cu diferite categorii atît profesionale cît și de vîrste;
9. dezvoltarea direcției de cercetare proprii și originale;
10. comunicarea în procesul de învățămînt și/sau de cercetare cu diferite categorii atît profesionale cît și de vîrste.

- **Competențe specifice:**

1. Elaborarea și realizarea planurilor de activitate practică în domeniul tehnologiei produselor cosmetice și medicinale.
2. Selectarea și operaționalizarea cunoștințelor teoretice moderne pentru explicarea proceselor chimice, fizico-chimice și chimico-biologice din procesele tehnologice.
3. Efectuarea unui studiu extins al literaturii de specialitate aferentă temei de cercetare.
4. Implementarea proiectelor care prezintă inovații științifice.
5. Prognozarea finalităților în activitatea de cercetare, control chimic, de producere chimică.
6. Modelarea matematică și optimizarea proceselor utilizate pentru obținerea produselor speciale.
7. Identificarea și analiza proceselor chimice, fenomenelor și tendințelor de dezvoltare a tehnologiei produselor cosmetice și medicinale moderne.
8. Elaborarea strategiilor de activitate în domeniul tehnologiei produselor cosmetice și medicinale.
9. Stabilirea gradului de funcționalitate a rezultatelor cercetărilor științifice.
10. Aplicarea metodologiei de cercetare științifică în activitatea profesională, stabilirea priorităților în cercetările științifice și specificarea problemelor investigaționale.
11. Stabilirea gradului de funcționalitate a rezultatelor cercetărilor științifice, aplicarea rezultatelor științifice în procesul educațional, în producere, în alte cercetări științifice.

3.3. Proces de consultare cu persoanele și instituțiile cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

Pentru a forma specialiști calificați în domeniul tehnologiei chimice activitățile sînt coordonate cu mai multe organe abilitate și de luare a deciziilor. Printre activitățile în procesul de consultare cu instituțiile cheie pot fi evidențiate următoarele:

1. *Dirijarea procesului de repartizare a absolvenților de către Ministerul Economiei în rezultatul investigării necesității în specialiști – tehnologi chimiști.*
2. *Coordonarea cu conducătorii de întreprinderi industriale și de învățămînt preuniversitar și universitar.*
3. *Consultarea și coordonarea cu conducătorii întreprinderilor de stat și particulare.*
4. *Consultarea cu șefii de catedre, departamente și conducătorii studiilor de doctorat și postdoctorat.*
5. *Coordonarea cu solicitările și posibilitățile absolvenților.*

În scopul prevenirii anacronismului în educație la nivel de catedră, departament se promovează inițiativele constructive orientate spre îmbunătățirea, perfecționarea disciplinelor din planul de învățămînt. În acest scop în funcție de cerințele pieței muncii au fost consultați partenerii sociali: Ministerul Mediului, Serviciul Hidrometeorologic de Stat, SA „Macon”, SA „Apa-canal”, SA „Glass-container”, Centrul Național de Sănătate Publică, Î.M. „FARMACO” S.A, SA „Viorica-Cosmetic”, ”SRL „Elody”, SRL „Vita-Pharm-com”, SRL „Prodiafarm”, SRL „Farmacia Familiei”.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

Procesul de învățare este organizat în baza Sistemului European de Credite Transferabile (ECTS). Creditele au funcție de transfer și de acumulare. Creditul măsoară volumul de muncă pretins studentului pentru a fi promovat la disciplina dată.

4.1. Volumul de muncă pentru programele tipice de formare, exprimat în credite ECTS:

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licență	180 credite, durata 3 ani
II Master	120 credite, durata 2 ani
III Doctorat	180 credite, durata studiilor constituie 3/4 ani.

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățămîntului Superior în domeniul tehnologiei chimice și biotehnologii

Aderarea Republicii Moldova la Procesul de la Bologna presupune acceptarea unui spațiu unic de învățămînt superior european. Formarea profesională în domeniul tehnologiei chimice și biotehnologiilor în cadrul spațiului de învățămînt european se caracterizează prin specificul corelat cu nivelul de dezvoltare economică a țării și existența resurselor naturale necesare pentru dezvoltarea industriei chimice.

În țările care au aderat la Procesul de la Bologna, durata studiilor la ciclul I (licență) este de 3 ani și la ciclul II master este de 2 ani (de ex. România), iar în cazul celor care nu au aderat la procesul menționat este de 5 ani la ciclul I și 1-1,5 ani la ciclul II (Belarus, Ucraina).

Tehnologia chimică este o disciplină, care nu necesită implicarea aspectului național și regional în curriculumul ei fundamental (la ciclul I), dar accentele asupra acestor aspecte trebuie evidențiate la ciclul II. Deși în Republica Moldova industria chimică este prezentată modest, reieșind din resursele naturale existente, totuși industria chimică trebuie orientată spre cunoașterea și valorificarea tuturor resurselor naturale de materii prime, acordându-se o atenție deosebită descoperirii de noi surse de energie și materii prime, producerii pe cale sintetică a unor materiale necesare economiei naționale, prelucrarea deșeurilor și obținerea unor compuși valoroși, optimizării tehnologiilor existente și elaborării de noi tehnologii. Tendința țărilor cu resurse reduse este menținerea unei ponderi înalte a investițiilor pentru industria chimică, ceea ce ar da posibilitate nu numai de a satisface piața cu produsele necesare, dar și elaborarea de tehnologii avansate, care măresc cu mult potențialul economic al țării deoarece pe piață prețul tehnologiilor avansate este foarte înalt.

Pentru o pregătire mai eficientă a specialiștilor în domeniul Tehnologiei Chimice sînt încheiate acorduri de colaborare cu mai multe instituții, care oferă spațiu, reactivi și utilaj, cadre didactico-științifice de înaltă calificare. Printre acestea se evidențiază Institutul de Chimie al AȘM, Institutul de Fizică Aplicată, Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare. Procesul de consultare cu persoanele și instituțiile cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.) se axează pe: *Dirijarea procesului de repartizare a absolvenților- tehnologi chimiști de către Ministerul Economiei în rezultatul investigării necesității în specialiști tehnologi în diferite ramuri ale industriei chimice, alimentare, medicinale și cosmetice, Coordonarea cu conducătorii din Ministerele de resort, Consultarea și coordonarea cu conducătorii întreprinderilor de stat și particulare, Consultarea cu șefii de catedre și conducătorii studiilor de doctorat și postdoctorat, Coordonarea cu solicitările și posibilitățile absolvenților.*

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Calitatea pregătirii specialistului chimist este funcție nu doar de structura și conținutul planului de învățămînt sau a programelor curriculare. Ea depinde în mare măsură și de calitatea procesului de predare-învățare, precum și a celui de evaluare a cunoștințelor și competențelor obținute.

Metodele și tehnicile de predare și învățare pentru disciplinele ce țin de domeniul Chimie sînt aplicate la cursurile teoretice și orele practice, inclusiv lucrul în grup, activități individuale, tehnici de asigurare a feed-back-ului (formarea comunității de instruire, brainstorming, managementul așteptărilor, clustering, mozaic, SINELG și a.), cu folosirea diverselor mijloace de instruire (codoscop, calculator, modele de molecule și a.).

Evaluarea permite aprecierea nivelului de pregătire teoretică și practică a studentului la momentul dat. Evaluarea rezultatelor academice se realizează în conformitate cu Planul de învățămînt și cu Standardele Educaționale.

Pentru evaluările curente, sumative și ale celor din cadrul atestărilor sau al examenelor, sînt folosite diverse teste, itemi, la elaborarea cărora se ține cont de cele trei arii curriculare (*cunoaștere – aplicare - integrare*), cu respectarea condițiilor din *Matricea de specificare*.

Pentru a motiva studentul să muncească suficient în timpul semestrului, la evaluarea finală din cadrul examenului respectiv se ține cont și de media semestrială.

Asemenea modalități de evaluare sînt utilizate în toate ciclurile de instruire.

6. SPORIREA CALITĂȚII

La sporirea calității în pregătirea tînarului specialist în domeniul tehnologiei chimice contribuie:

- transparența;
- responsabilitatea față de consumator, angajator (societate);
- monitorizarea (internă și externă) a activităților din cadrul Facultății de Chimie și Tehnologie Chimică;
- creșterea ponderii cercetărilor științifice la departamente;
- autogestiunea (și în aspect financiar);
- cultura academică;
- mobilitatea academică;
- corelarea cu învățămîntul preuniversitar;
- evaluarea tuturor activităților studenților și ale cadrelor științifico-didactice;
- remunerarea diferențiată – funcție de rezultatele activității fiecărui cadru didactic;
- europenizarea procesului de Evaluare, Acreditare.

Monitorizarea activității didactico-științifice în cadrul facultății este realizată de către *Comisia de Asigurare a calității* formată din decanul facultății, prodecanul facultății, șefii de departamente, reprezentanți ai corpului profesoral și reprezentanți ai studenților. Activitățile pe care le desfășoară Comisia sînt legate de atingerea obiectivelor generale și specifice privind calitatea la nivelul facultății:

- evaluarea calității procesului educațional și de cercetare în cadrul facultății;
- planificarea auditului intern la nivel de facultate;
- analiza periodică a SMC;
- propunerea de măsuri concrete și preventive pentru asigurarea și sporirea calității;
- întocmirea rapoartelor anuale și monitorizarea realizării deciziilor Consiliului de Asigurare a calității al USM căruia i se subordonează nemijlocit.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

**DOMENIUL GENERAL DE STUDIU
85 PROTECȚIA MEDIULUI**

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățămînt Superior**

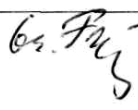

Ciclul I – studii superioare de licență

Ciclul II – studii superioare de master

Ciclul III – studii superioare de doctorat

**DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ
851 Protecția mediului**

COORDONAREA PROIECTULUI

N/o	Instituția / Organizația / structura	Persoana	Funcția / titlu / grad științific / didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	USM	Viorica Gladchi	Decanul Facultății de Chimie și Tehnologie Chimică, Dr., conf. univ.		24.11.10
2.	USM	Aliona Cotovaia	Prodecanul Facultății de Chimie și Tehnologie Chimică, Dr., conf.univ.		24.11.10
3.	USM	Elena Bunduchi	Dr., lector superior		24.11.10
II. Parteneri sociali					
1.	Universitatea de Medicină și Farmacie „N.Testemițanu” Catedra de igienă generală	Prof. Gr.Friptuleac			24.11.10
2.	Întreprinderea Experimentală Chimică „Izomer”	Dr. A.Mereuță			24.11.10

Coordonatori elaborare:

V. Gladchi, dr., conf. univ

A. Cotovaia, dr., conf. univ.

E. Bunduchi, dr., conf. univ.

1. INTRODUCERE ÎN DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ

1.1. Descrierea generală a domeniului

În cadrul domeniului 851 *Protecția mediului* se realizează specialitatea 851.1 *Protecția mediului*. Misiunea acestei specialități este de a pregăti specialiști cu finalități spre perfecționarea și aplicarea în practică a elementelor de chimie ecologică, protecție a mediului și dezvoltare durabilă, capabili să integreze obiectivele economice ale țării cu cele ecologice, minimalizând poluarea mediului ambiant în rezultatul activității civilizației umane. Specificul resurselor naturale și energetice ale Moldovei face ca în programele domeniului *Protecția Mediului* să se pună accent pronunțat pe disciplinele ce vizează utilizarea durabilă a resurselor, tratarea deșeurilor, managementul durabil și „eficiența” producerii industriale. Astfel, cursurile, înscriindu-se în tendințele moderne de management al mediului ambiant: prevenirea formării deșeurilor, crearea sistemelor de management de mediu, promovarea concepțiilor de Analiză a Ciclului de Viață a Produsului, Ecodesign și altele.

Protecția mediului se fundamentează pe compartimentele de bază ale chimiei (chimie anorganică, organică, analitică, fizică), fizică și matematică, tehnologia chimică, biochimie, chimia ecologică, ecologia și disciplinele mai înguste despre activitățile concrete de protecție a mediului: protecția mediului, tehnologii de tratare a apelor reziduale și altor deșeuri, prevenirea poluării, utilizarea resurselor naturale, management de mediu, ingineria chimică ambientală etc. Contribuție fundamentală la pregătirea unui specialist în protecția mediului, în special, la competențele de management, creativitate, adaptare la situații noi, luarea deciziilor, implicarea etică o au disciplinele care se studiază la etapa inițială (ciclul I, anii 1-2): economia, filosofia, informatica, limba străină.

Disciplinele aferente specialității *Protecția mediului*, care asigură aprofundarea, extinderea și modernizarea ei, pot fi axate pe următoarele module:

I – *cultură generală* – fizica, matematica, informatică, limba străină, filosofia, economia, managementul, auditul ecologic, legislația ambientală etc.;

II – *științele naturii* – chimia, biologia, geografia, geologia, ecologia, mineralogia etc.;

III – *tehnologic* – pocese și aparate, metrologie și standardizare, utilaje în industrie, tehnologii industriale etc.

Întrucât menirea protecției mediului, ca domeniu de pregătire a specialiștilor, este de a asigura condițiile de protecție a mediului ambiant corespunzătoare nivelului de dezvoltare industrială, evident că ciclul II de instruire necesită planuri de învățământ cu discipline racordate la solicitările prezente și de viitor ale țării (proces redox în mediul ambiant, tehnologii de tratare a apelor naturale și reziduale, fotochimia ecologică, poluarea urbanistică și industrială și tehnologii de tratare a deșeurilor solide, utilizarea durabilă a resurselor naturale etc.). Pentru realizarea mai complexă și argumentată a procesului de cercetare în cadrul studiilor de master programul prevede așa discipline fundamentale cum sînt *Termodinamica cinetica și sistemelor ecologice*, *Metode fizice de cercetare*, *Procese redox în mediul ambiant* care vor fi complementate

cu cercetări mai profunde la cursurile de specializare: *Bazele teoretice ale metodelor fizico-chimice de tratare a apelor, Cataliza în procese ecochimice, Chimia ecologică și protecția atmosferei, Estimarea riscului chimic, Tratarea apelor și deșeurilor, Procese de sorbție în tratarea mediului.*

1.2. Caracteristici-cheie:

Nivel	Licență (ciclul I)	Master (Ciclul II)	Doctorat (Ciclul III)
Caracteristici			
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani / 4 ani
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	180 credite
Forma de organizare	Învățământ de zi	Învățământ de zi	Învățământ de zi, învățământ cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diplomă de BAC Diplomă de studii medii de specialitate	Diplomă de licență Diplomă echivalentă	Diplomă de master Diplomă echivalentă
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului preuniversitar	Realizarea finalităților învățământului superior (Licență, Ciclul I - 180 credite); Susținerea examenului de admitere	Realizarea finalităților învățământului superior (Ciclul I, Licență și Ciclul II, Master); Susținerea examenului de admitere
Stagii de practică	15-20 credite	10 credite	nu se realizează

<p align="center">Reguli de examinare și evaluare</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea inițială – diagnostică; curentă-formativă; finală –sumativă sînt obligatorii; • Evaluarea curent-formativă se realizează prin seminare, laboratoare, autoevaluare și evaluarea lucrului individual; • Metodologia evaluării finale-sumative este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării exprimate în termeni de competențe formate preponderent prin lucru individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea este centrată pe produsele cercetării; • Evaluarea curentă-formativă se realizează prin susținerea referatelor științifice, a rapoartelor anuale, a examenelor din cadrul programului de doctorat; • Evaluarea finală se realizează prin susținerea tezei de doctor.
<p align="center">Modalitate de evaluare finală</p>	<p>Examen de licență:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Un examen la disciplina fundamentală 2. Un examen la disciplina de specialitate 3. Susținerea tezei de licență 	<p>Susținerea tezei de master</p>	<p>Susținerea tezei de doctor</p>
<p align="center">Certificare</p>	<p>Diplomă de licență în <i>protecția mediului</i></p>	<p>Diplomă de master în <i>protecția mediului</i></p>	<p>Diplomă de doctor în <i>chimie</i></p>
<p align="center">Titlu acordat</p>	<p>Licențiat în <i>protecția mediului</i></p>	<p>Master în <i>protecția mediului</i></p>	<p>Doctor în <i>chimie</i></p>
<p align="center">Drepturi pentru absolvenți</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de master; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe de doctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aplica pentru programe postdoctorat; • A aplica pentru programe de formare continuă; • A se angaja în câmpul muncii.
<p align="center">Organ responsabil de autorizarea programelor</p>	<p>Ministerul Educației ANACIP</p>	<p>Ministerul Educației ANACIP</p>	<p>ANACIP</p>

2. TITLURI (CALIFICĂRI) ȘI OCUPAȚII

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titluri acordate / Competențe specifice	Nivelul de referință European Qualification Framework (EQF)
Ciclul I – Studii Superioare de Licență	<p><i>Calificarea ciclului I (licențiat în protecția mediului)</i> este oferită studenților absolvenți, care s-au manifestat în evaluarea următoarelor competențe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe avansate în domeniul chimiei ecologice care implică înțelegerea critică a conceptelor, teoriilor, principiilor, metodelor cu privire la compoziția, structura și proprietățile combinațiilor chimice și impactul lor asupra mediului. • Abilități avansate, care denotă control și inovație în rezolvarea problemelor complexe și imprevizibile în identificarea metodelor, tehnicilor, substanțelor și utilizării necesare pentru efectuarea unor experiențe de laborator. • Gestionarea de activități sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile. • Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor. 	6
Ciclul II – Studii Superioare de master	<p><i>Calificarea ciclului II (master în protecția mediului)</i> este oferită studenților care s-au manifestat în evaluarea următoarelor competențe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe foarte specializate în diferite capitole ale chimiei ecologice, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale. • Conștientizare critică a cunoștințelor din domeniul chimiei ecologice și a cunoștințelor aflate la granița dintre chimie, biologie, ecologie și fizică. • Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii. • Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sînt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice. • Elaborarea proiectelor de protecție complexă a mediului ambiant. • Evaluarea și analiza critică a rezultatelor obținute. • Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor. 	7

Ciclul III – Studii Superioare de Doctorat	<p><i>Gradul științific de doctor în chimie se conferă persoanelor, care dețin diplomă de licență sau / și studii postuniversitare specializate (rezidențiat, master) de către consiliul științific specializat în baza susținerii publice a tezei de doctor în chimie și care s-au manifestat în evaluarea următoarelor competențe:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe la cel mai avansat nivel din domeniul chimiei ecologice și protecției mediului și cunoștințe aflate la granița dintre chimie, tehnologie chimică, biologie, ecologie, fizică. • Abilitățile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovație și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor existente sau a practicilor profesionale. • Operarea cu utilaj și aparatură, echipamente specifice automate și inteligente de sinteză și control fizico-chimic al proceselor chimice în decursul activităților teoretice și experimentale. • Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, inovație, autonomie, de integritate științifică și profesională și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unei situații de muncă sau de studiu, inclusiv cercetarea. 	<p>8</p>
---	--	----------

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul protecției mediului (nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupațiilor)

Nivelul calificării	Specialitatea / Program de master	Ocupații tipice
Ciclul I - Studii superioare de licență	Protecția mediului	20462 – chimist 22842 – laborant cercetător în chimie 21746 – hidrochimist 20037 – aerochimist 20356 – biochimist 20361 – biotehnolog 22849 – laborant-chimist 25878 – tehnician standardizare 22836 – laborant 25864 – tehnician protecția mediului - tratamentist apă
Ciclul II - Studii superioare de master	Chimie ecologică și protecția mediului	20442 – cercetător stagiar în chimie 21490 – expert ecolog 20252 – asistent universitar – consilier ecolog în administrația publică – expert analiza factorilor de mediu – șef laborator – chimist-specialist în protecția mediului
Ciclul III - Studii superioare de doctorat	Chimie anorganică Chimie organică Chimie analitică Chimie fizică Chimie ecologică Protecția mediului și folosirea rațională a resurselor naturale	– colaborator științific în chimie – lector universitar – conferențiar universitar – secretar științific învățământ, cercetare – cadru didactico-științific universitar

2.3. Rolul domeniului în alte programe de formare

În instituțiile de învățământ universitar de profil real și tehnic cursurile de chimie ecologică și protecția mediului reprezintă discipline fundamentale de studiu, predarea cărora are scopul de a forma setul de cunoștințe și deprinderi necesare pentru înțelegerea și explicarea decurgerii proceselor tehnologice, precum și implementarea în tehnologia chimică a reagenților capabili să lege în combinații coordinative netoxice deșeurile diferitor întreprinderi industriale: fotoindustria, industria coloranților (textilă și poligrafică), energetica, electronica, petrochimia, agricultura etc. În acest sens o importanță deosebită prezintă sinteza, studiul și elaborarea metodelor de utilizare a agenților de complexare inofensivi, care nimerind în mediile acvatice naturale se vor dezactiva. Instruirea în domeniul *Protecția mediului* este importantă în următoarele programe de studiu: chimia anorganică, organică, analitică, fizică, ecologică, biologia, biochimia, tehnologia chimică, fizica, geologia, mineralogia, medicina, tehnologia produselor cosmetice și medicinale, tehnologie alimentară, merceologia ș.a.

3. FINALITĂȚI DE STUDIU ȘI COMPETENȚE – DESCRIPTORI DE NIVEL PE CICLURI

3.1. Descrierea finalităților de studiu și competențelor

Ciclu I – Studii superioare de licență

- **Competențe generale:**

1. analiza, sinteza și comunicarea informațiilor cu caracter științific din domeniul chimiei ecologice și protecției mediului;
2. utilizarea eficientă a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională în domeniul protecției mediului;
3. operarea cu noțiuni de compoziție, structură și nocivitate a compușilor chimici;
4. identificarea problemelor, formularea și rezolvarea lor;
5. generarea ideilor noi și soluțiilor creative în rezolvarea situațiilor de problemă;
6. aplicarea strategiilor de muncă eficientă și responsabilă, de punctualitate, seriozitate și răspundere personală.

Specialitatea „Protecția mediului”

- **Competențe specifice:**

1. Utilizarea adecvată a teoriilor, principiilor, metodelor esențiale legate de domeniul *chimiei ecologice și protecției mediului*.
2. Stabilirea legăturii interdisciplinare fizica – matematica – chimia – protecția mediului.
3. Explicarea fenomenelor de poluare caracteristice apelor, aerului și solului.

4. Descrierea ciclurilor de migrare a poluanților chimici și biologici în mediul ambiant.
5. Efectuarea auditului tehnologic și ecologic la întreprinderile industriale.
6. Compararea impactului și valorilor concentrațiilor limită admisibilă pentru diferiți poluanți în funcție de proprietățile lor chimice.
7. Explicarea proceselor chimice și mecanismelor de transformare a poluanților în diverse medii.
8. Aplicarea metodelor de analiză și de control a poluanților pentru evaluarea calității mediului.
9. Identificarea în baza unor măsurări (date) a factorilor ce au provocat poluarea.
10. Explicarea metodelor aplicate pentru protecția factorilor de mediu.
11. Promovarea metodelor și activităților de prevenire a poluării aplicate în cadrul „Producției mai pure”.
12. Promovarea legislației ecologice ca unul din instrumentele de soluționare a problemelor de mediu.
13. Demonstrarea eficienței ecologice și economice la aplicarea principiilor producerii mai pure în industrie.
14. Compararea eficienței surselor renovabile de energie în scopul securizării ecologice și economice a țării.
15. Selectarea celor mai adecvate metode pentru rezolvarea problemelor teoretice și practice noi.

3.2. Corelația „finalități de studiu și competențe-curriculum”

Unitatea de curs (modulul)/Finalitățile de studiu	Număr credite ECTS	Finalități de studiu / Competențe specifice														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Lista minimă obligatorie a unităților de curs (modulelor)																
Cursuri fundamentale (F):																
Chimie anorganică	6	+	+	+			+	+	+		+					+
Chimia organică și stereochemie	6	+	+	+			+	+	+		+					+
Chimia metalelor cu aplicații în chimie bioanorganică	6	+	+	+			+	+	+		+					+
Chimia analitică	6	+	+	+			+	+	+		+					+
Chimia compușilor naturali	6	+	+	+			+	+	+		+					+
Cursuri de specializare (S):																
Biochimie generală	6			+	+				+						+	+
Procese și aparate	6			+			+		+		+	+	+		+	+
Termodinamica și cinetica	5	+						+	+	+		+				+

Metode fizico-chimice de analiză	6	+	+				+	+	+	+	+					+
Ecologie generală	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tehnologia chimică anorganică	5	+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	+
Tehnologie chimică organică / Valorificarea combustibilului lichid și solid prin sinteza organică de bază	6	+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	+
Chimia apelor naturale	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+
Ingineria chimică ambientală	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
Chimie ecologică / Chimia mediului	5	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Metode standarde de determinare a poluanților în aer/apă / Controlul chimic al aerului/apei	3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Ciclul II – Studii superioare de master

- **Competențe generale:**

1. aplicarea principiului continuității în procesul de învățare și cercetare în domeniul chimiei ecologice și protecției mediului;
2. analiza critică a informației științifice ce ține de domeniul chimiei ecologice și protecției mediului;
3. aplicarea cunoștințelor teoretice din domeniul chimiei ecologice în rezolvarea sarcinilor științifice practice;
4. definirea unui subiect de cercetare din domeniul protecției mediului și elaborarea unui plan de realizare a obiectivelor propuse;
5. argumentarea scopurilor, obiectivelor și rezultatelor cercetărilor proprii;
6. planificarea consecutivității cercetărilor teoretice și practice proprii în dependență de obiectivele propuse;
7. identificarea creativă a soluțiilor pentru prevenirea poluării și protecția mediului;
8. executarea în condiții de autonomie și independență a sarcinilor profesionale;
9. aplicarea strategiilor de muncă eficientă și responsabilă, de punctualitate, seriozitate și răspundere personală;
10. promovarea printre concetățeni a responsabilității pentru prevenirea și combaterea poluării mediului.

- **Competențe specifice rezultate din realizarea programului de master în domeniul Protecția mediului:**

1. Prognozarea schimbărilor în compoziția chimică a mediului la acțiunea diferitor poluanți.
2. Estimarea tehnologiilor de tratare a apelor reziduale și a deșeurilor.
3. Stabilirea tehnologiei de tratare ce trebuie aplicată în funcție de tipul deșeurilor și compoziția chimică a apelor reziduale.
4. Argumentarea rolului proceselor redox în formarea stării biologice valoroase – starea oxidantă a apelor naturale.
5. Aplicarea indicatorilor de calitate a mediului în evaluarea stării mediului.
6. Descrierea condițiilor și mecanismelor de transformare a compușilor azotului în substanțe cu proprietăți cancerigene.
7. Argumentarea rolului proceselor chimice în dezvoltarea durabilă a mediului.
8. Compararea standardelor naționale de mediu cu cele europene și internaționale și argumentarea ajustării legislației de mediu la cea europeană și internațională.
9. Propunerea și argumentarea soluțiilor de primă importanță și de perspectivă pentru ameliorarea stării mediului, cât și pentru prevenirea oricărei poluări.
10. Selectarea și aplicarea cunoștințelor teoretice chimice și interdisciplinare în activitatea profesională.
11. Implementarea soluțiilor științifice și practice la rezolvarea problemelor practice de prevenire a poluării și protecție a mediului.
12. Colectarea, evaluarea, interpretarea și sintetizarea informației și a datelor chimice pentru a rezolva probleme teoretice și practice noi.
13. Selectarea celor mai adecvate metode pentru rezolvarea problemelor teoretice și practice noi.
14. Analiza stării mediului ambiant în RM.

Ciclul III – Studii superioare de doctorat

- **Competențe generale:**

1. încadrarea în procesul de realizare a misiunii instituției la care activează;
2. stabilirea corelației dintre condițiile obiective și factorul uman în activitatea profesională;
3. soluționarea prin colaborare a problemelor didactice și de cercetare;
4. studiul critic și analiza literaturii de specialitate;
5. coordonarea și administrarea echipelor de cercetători și a proiectelor de cercetare;
6. utilizarea rezultatelor evaluării profesionale în reglarea și proiectarea activității ulterioare educaționale, de cercetare și control chimic ;
7. identificarea necesităților și determinarea priorităților de formare profesională continuă;
8. stabilirea corelației inter-, intra- și trans-disciplinare în efectuarea investigațiilor;
9. comunicarea în procesul de învățămînt și/sau de cercetare cu diferite categorii atît profesionale cît și de vîrste.

• **Competențe specifice:**

1. Elaborarea și realizarea planurilor de activitate practică în domeniul chimiei ecologice și a protecției mediului.
2. Selectarea și operaționalizarea cunoștințelor teoretice moderne adecvate specificului activității practice din domeniul chimiei ecologice.
3. Efectuarea unui studiu extins al literaturii de specialitate aferent temei de cercetare.
4. Dezvoltarea direcției de cercetare proprii și originale.
5. Implementarea proiectelor care prezintă inovații științifice.
6. Prognozarea finalităților în activitatea de cercetare și control chimic.
7. Identificarea și analiza proceselor chimice, fenomenelor și tendințelor de dezvoltare a chimiei ecologice moderne și a protecției mediului.
8. Elaborarea strategiilor de activitate în domeniul chimiei ecologice și a protecției mediului.
9. Aplicarea metodologiei de cercetare științifică în activitatea profesională, stabilirea priorităților în cercetările științifice din domeniul chimiei ecologice și a protecției mediului și specificarea problemelor investigaționale.
10. Stabilirea gradului de funcționalitate a rezultatelor cercetărilor științifice, aplicarea rezultatelor științifice în procesul educațional, în producere, în alte cercetări științifice.

3.3. Proces de consultare cu persoanele și instituțiile cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

Pentru a forma specialiști calificați în domeniul Protecția mediului activitățile sînt coordonate cu mai multe organe abilitate cu drept decizional. Printre activitățile în procesul de consultare cu instituțiile cheie pot fi evidențiate următoarele:

1. *Consultarea Ministerului Mediului pentru investigarea necesității în specialiști în acest domeniu.*
2. *Coordonarea cu conducătorii din diferite structuri ale economiei naționale și instituțiilor de învățămînt superior.*
3. *Consultarea și coordonarea cu conducătorii întreprinderilor de stat și particulare.*
4. *Consultarea cu șefii de catedre și conducătorii studiilor de doctorat și postdoctorat.*
5. *Coordonarea cu solicitările și posibilitățile absolvenților.*

În scopul prevenirii anacronismului în educație la nivel de departament se promovează inițiativele constructive orientate spre îmbunătățirea, perfecționarea disciplinelor din planul de învățămînt. În acest scop în funcție de cerințele pieței muncii au fost consultați partenerii sociali: Ministerul Mediului, Inspectoratul Ecologic de Stat, Serviciul Hidrometeorologic de Stat, SA „Apă-canal”, Centrul Național de Sănătate Publică, SA „Macon”, SA „Glass-container”.

4. VOLUMUL DE MUNCĂ ȘI ECTS

Procesul de învățare este organizat în baza Sistemului European de Credite Transferabile (ECTS). Creditele au funcție de transfer și de acumulare. Creditul măsoară volumul de muncă pretins studentului pentru a fi promovat la disciplina dată.

4.1. VOLUMUL DE MUNCĂ PENTRU PROGRAMELE TIPICE DE FORMARE, EXPRIMAT ÎN CREDITE ECTS:

Ciclu	1 credit ECTS = 30 ore de lucru al studentului
I Licență	180 credite, durata 3 ani
II Master	120 credite, durata 2 ani
III Doctorat	180 credite, durata studiilor constituie 3/4 ani.

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățământului Superior în domeniul protecției mediului

Aderarea Republicii Moldova la Procesul de la Bologna presupune acceptarea unui spațiu unic de învățământ superior european. Formarea profesională în domeniul protecției mediului în cadrul spațiului de învățământ european se caracterizează prin specificul corelat cu nivelul de dezvoltare economică a țării, existența resurselor naturale necesare pentru dezvoltarea industriei chimice și nivelul de poluare a mediului ambiant.

În țările care au aderat la Procesul de la Bologna, durata studiilor la ciclul I (licență) este de 3 ani și la ciclul II master este de 2 ani (de ex. România), iar în cazul celor care nu au aderat la procesul menționat este de 5 ani la I ciclu și 1-1,5 ani la ciclul II master (Belarus, Ucraina).

Chimia și protecția mediului în partea sa fundamentală, precum și principiile generale ale managementului de mediu sînt universale, dar în acest domeniu există și particularitățile naționale/locale condiționate de specificul dezvoltării economice, condițiile naturale și tradițiile locale. Acest aspect face ca pregătirea specialiștilor chimiști în protecția mediului, în deosebi la compartimentul practicii, să fie orientată la necesitățile locale. Specificul resurselor naturale și energetice ale Moldovei fac ca în programele acestei specialități să se pună accent pronunțat pe disciplinele ce vizează utilizarea durabilă a resurselor, tratarea deșeurilor, managementul durabil și eficiența ecologică în producere industrială.

Pentru o pregătire mai eficientă a specialiștilor în domeniul *Protecției mediului* sînt încheiate acorduri de colaborare cu mai multe instituții, care oferă spațiu, reactivi și utilaj, cadre didactico-științifice de înaltă calificare. Printre acestea se evidențiază Institutul de Chimie al AȘ RM, Institutul de Fizică Aplicată al AȘ RM, Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii alimentare, SA „Apă-Canal”, Centrul Național de Sănătate Publică, Ministerul Mediului al RM, Institutul de Ecologie și Geografie AȘ RM. La formarea specialiștilor calificați contribuie și profesorii din străinătate, care țin ore la mai multe cursuri de specialitate și activează în cadrul Acordurilor de Colaborare Internaționale cu: Universitatea „A. I. Cuza”, Iași, România; Institutul de Cercetări Biologice, Iași, România; Universitatea Tehnică “Gh. Asachi”,

Iași, România; Universitatea Politehnică, Timișoara; România; Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj, România, Institutul Național de Științe Aplicative (INSA), Lion, Franța; Universitatea din Texas, SUA; Centrul de Medicină al Universității din Nebraska, SUA; Centrul de Cercetare a Cancerului al Universității din Minnesota, Minneapolis, SUA; Universitatea Blaise Pascal, Clermon-Ferra, Franța etc.

5. ÎNVĂȚAREA, PREDAREA ȘI EVALUAREA

Calitatea pregătirii specialistului în domeniul protecției mediului este funcție nu doar de structura și conținutul planului de învățământ sau a programelor curriculare. Ea depinde în mare măsură și de calitatea procesului de predare-învățare, precum și a celui de evaluare a cunoștințelor și competențelor obținute.

Metodele și tehnicile de predare și învățare pentru disciplinele ce țin de domeniul *Protecția mediului* sînt aplicate la cursurile teoretice și orele practice, inclusiv lucrul în grup, activități individuale, tehnici de asigurare a feed-back-ului (formarea comunității de instruire, brainstorming, managementul așteptărilor, clustering, mozaic, și a.), cu folosirea diverselor mijloace de instruire, precum și combinarea lucrărilor de laborator cu excursii la întreprinderile și instituțiile de profil.

Evaluarea permite de a aprecia nivelul de pregătire teoretică și practică a studentului la momentul dat. Evaluarea rezultatelor academice se realizează în conformitate cu Planul de învățământ și cu Standardele Educaționale.

Pentru evaluările curente, sumative și ale celor din cadrul atestărilor sau al examenelor, sînt folosite diverse teste, itemi, la elaborarea cărora se ține cont de cele trei arii curriculare (*cunoaștere – aplicare - integrare*), cu respectarea condițiilor din *Matricea de specificare*.

Pentru a motiva studentul să muncească suficient în timpul semestrului, la evaluarea finală din cadrul examenului respectiv se ține cont și de media semestrială.

Asemenea modalități de evaluare sînt utilizate în toate ciclurile de instruire.

6. SPORIREA CALITĂȚII

La sporirea calității pregătirii tînărului specialist în domeniul protecției mediului contribuie:

1. transparența;
2. responsabilitatea față de consumator, angajator (societate);
3. monitorizarea (internă și externă) a activităților din cadrul Facultății de Chimie și Tehnologie Chimică;
4. creșterea ponderii cercetărilor științifice la departamente;
5. autogestiunea (și în aspect financiar);
6. cultura academică;
7. mobilitatea academică;
8. corelarea cu învățămîntul preuniversitar;
9. evaluarea tuturor activităților studenților și ale cadrelor științifico-didactice;
10. remunerarea diferențiată – funcție de rezultatele activității fiecărui cadru didactic;
11. europenizarea procesului de Evaluare, Acreditare.

Monitorizarea activității didactico-științifice în cadrul facultății este realizată de către *Comisia de Asigurare a calității* formată din decanul facultății, prodecanul facultății, șefii de catedre, reprezentanți ai corpului profesoral și reprezentanți ai studenților. Activitățile pe care le desfășoară Comisia sînt legate de atingerea obiectivelor generale și specifice privind calitatea la nivelul facultății:

1. evaluarea calității procesului educațional și de cercetare în cadrul facultății;
2. planificarea auditului intern la nivel de facultate;
3. analiza periodică a SMC;
4. propunerea de măsuri concrete și preventive pentru asigurarea și sporirea calității;
5. întocmirea rapoartelor anuale și monitorizarea realizării deciziilor Consiliului de Asigurare a calității al USM căruia i se subordonează nemijlocit.